

༡༡། རྗེ་བཙུན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་
བསྐྱར་མ་སྐབས་ལྷ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སྤྱི་
དོན་བཞུགས་སོ།།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཆོང་གིས་བསྒྲིགས།
༼གསུང་འབུམ་ཆ་བ༽

༡༡།བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
 རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་
 པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་ལྷ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལས་སྐབས་ལྔ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཚོས་སྐྱའི་
 ལྷ་དོན་བཅས་བཞུགས་སོ།།

ཀློག་པོ།

མཛད་པ་པོ། རྩེ་བཅུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

2015

བྱ་གར་མེར་བྱེས་གྲུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་བྱ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

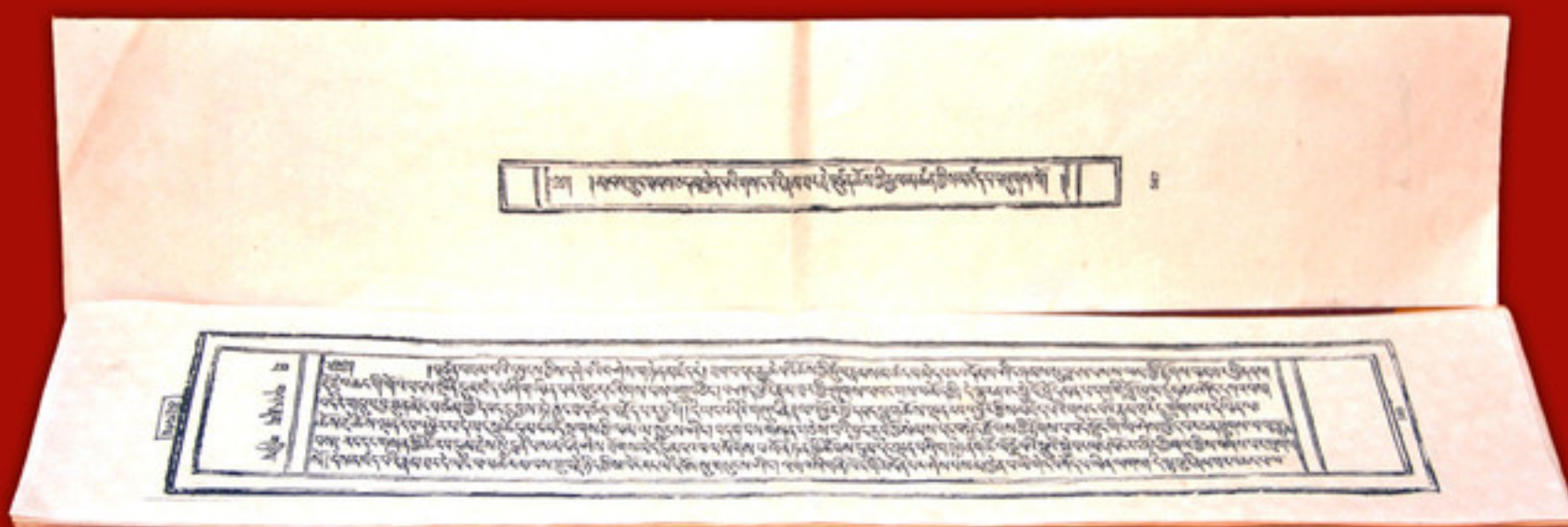
བྱ་གར་ལྷག་ས་ཚོས་ལྷར་བྱ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་བྱ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

ཏྲུ་ག་ར་ཁྱི་ཡི་ར་པ་ར་སྐྱེན་བྱས་པ་ཁི་རྩེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

གཙུང་པ་ར་གྲས་སྤྱ་བཞུགས་པ་ཁི་རྩེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

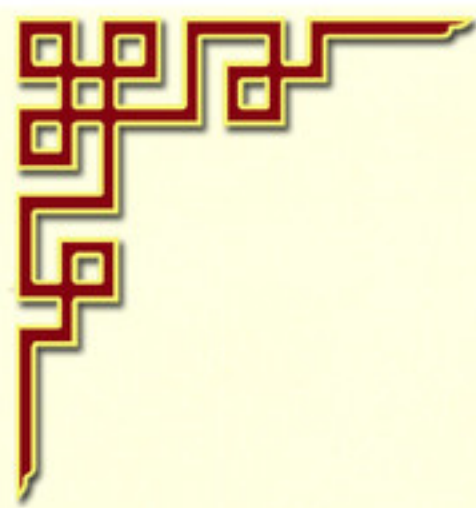
སྐྱུ་བཞུན་ནས་པ་ར་སྐྱེན་བྱས་པ་ཁི་རྩེ་བཙུན་ཡི་ག་ཆ།

THE DALAI LAMA

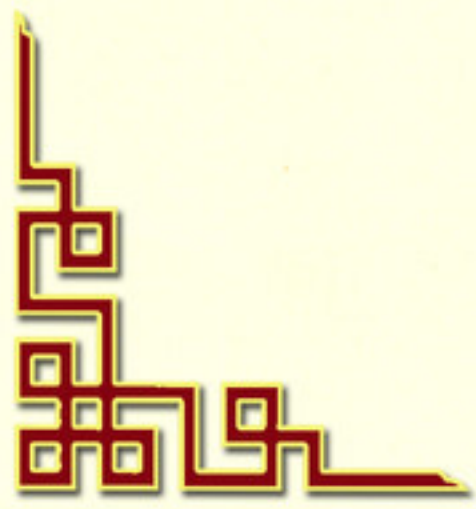
༡༡། །ཐབས་མཁས་ལ་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཤྲུའི་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱི་འགོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྱག་གི་པན་བདེའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱར་རྟེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་
 པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་སྤྱི་བཙུན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་
 གཙོས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་བཟུང་བཟུང་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱི་བཙུན་ལས་ཕྱི་གས་པར་
 གཏན་ལ་པབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུར་རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་
 རྒྱལ་ལོ་པཎ་བཀའ་བློན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རི་སྟོན་ཅིག་བོད་རང་སྐད་དུ་
 བསྐྱར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱི་བཙུན་དར་རྒྱས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སུ་འདྲེས་པས་འདྲེས་པས་འདྲེས་པས་འདྲེས་པས་
 བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུལ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱབས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། སྤྱི་བཙུན་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ལས་རྗེ་
 བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆང་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའ་གཙོང་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེད་རར་གྲགས་
 བའང་རྒྱས་བསྐྱེད་འཆམ་ཞིང་སློ་གསར་ནམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཀྱི་སློ་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཟབ་
 བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་བན་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལམ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཆང་ནས་ཐེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔ་སོགས་ཡིག་ཆ་
 ཁག་གི་མ་དཔེ་སྤྱི་བྱི་གང་བྱུང་སྤུར་ཞིབ་ཀྱིས་ཁྱེད་གཉིད་ལ་འཛོམས་ཐོག་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་
 བཀྱིས་པར་འབྱེད་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྐྱེད་བཞེད་དང་། འབད་བས་བསགས་པའི་ལེགས་
 བྱས་ལ་བསྐྱོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་
 ཆེར་ཡོང་བའི་སློན་ལམ་དང་བཅས། ཏུ་ལའི་ལྷ་མར་འཁོད་པ། ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྱོད་བསྐྱེད་
 འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སྤྱོད་ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༤ དང་། བྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༡
 ཆོས་ ༥ ལ།

༡༡། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སློང་མདོར་བསྐྱུས།

འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འབྱུང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་པ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
 པོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་
 ཆོན་བཙུ་གཅིག་གི་སློན་སྐུ་དོ་སློང་ཐུང་ཅམ་ཁྱེད།

༡། བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ནི། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༩༩) ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱུན་བྱས་པའི་
 རྗེ་བཙུན་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དེ་བ་གཟུགས་སྟོང་སྟོང་གཉིས་དང་། དེའི་ཙ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱུ་འབུམ་པར་མ་བཅས་སུ།
 སྤྲོ་སོར་སེར་བྱས་བྲལ་ཆང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དང་། འབྲས་སྟོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དཔེ་རྙིང་བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་ལོར་ཅམ་
 མིན་པར་དོན་ལོར་མདོན་གསལ་ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་
 དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱོད་དུ་ཡང་དག་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཛིག་པའི་སྐབས་
 སུ། སེར་བྱས་བྲལ་ཆང་དང་འབྲས་སྟོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས།
 ཀྱང་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱུ་འབུམ་དང་མཆོ་སྟོན་པར་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་
 གང་རུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་བྱུང་བ་དེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་
 ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱུན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྐྱུ་འབུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་
 རིགས་ངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་། ཅེས་གསལ།
 འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲིའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྐྱུན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱོད་ལས་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་རང་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်မြို့နယ်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་བ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་སྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཆང་དང་འབྲས་སྒྲིངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
 སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱུང་བར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་
 འདིར་དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱུང་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། འདི་པར་ཤིང་གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཁྱེ་བཅོས་བྲས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། རྩེ་བཅུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྩེའི་རྣམ་ཐར་གཙང་བཟུ་ཤིས་ལྟན་པོར་པར་སྐྱེན་བྲས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྐྱེན་བྲས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་སྟངས་མངོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་པར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཅམ་གྱིས་ཤེས་རུས་པའི་བཅོས་སྟངས་མང་དུ་སྒྲིང་། འདིར་བྱར་ཅམ་ཞིག་བཟིས་ལྟན་པོའི་པར་མ་ལ་བཟར་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྐྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྲས་ཏེ་འགོད་ན། བཟར། རྩེ་བཅུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། རྩེ་བཅུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྒྲིང་སྟེ། གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྲས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆིག་ལྟག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་གྱི་ཆིག་ལྟག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཟར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འབྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཅུ་གཅིག་ཆིག་ལྟག་བཅུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུའི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟེའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་སེར་གྲེས་གྲ་ཆ་དང་དུ་སྒར་བོད་ནས་
གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྣམས་ལྟ། བྱང་ངེས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်၊ ၁၉၇၄ ခု၊ ၁၁ မတ်လ

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

སྤྱི་དོན་དང་། སྤྱིར་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་སྤྱད་བས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་བའོལ་དང་། དབྱ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་།
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མངོན་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་ལན་སྤྱི་སྤྱོད་དགོངས་རྒྱན་དང་། ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་ལྷན་སེལ་
དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་ཆ་ཆ་ང་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྙིང་དཔེ་རིང་གས་སུ། སར་
 ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་བྱུང་བཀོལ་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། དབུ་མ་དང་།
 འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་
 ཆའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་རོལ་མཆོ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་གློ་ཕྱོགས་སེར་གྲེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་ཕྱིན་ཕྱི་
མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོལ་ཆ་ཆང་དང་། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

བཞི་པ་སྐུ་འབྱུང་པར་མ་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་
བསྐྱར་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་སྒྲིངས་སྐྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་གས་གྱི་
པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གྲེས་གྲ་ཆང་དུ་སྤར་བོད་ནས་གདན་ཁྱུ་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་
དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཆིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྤར་དཔེར་
མཆོན་ཅམ་ཁྱས་ཟེན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་པ་ལྷེ་ལིའི་པར་མའི་གས་ནས་གསུང་ལན་སྟུ་སྟུབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་སྟུན་སེལ་དང་།
གོ་ལན་གནས་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་དང་གསུམ་བསྟུར་གཞིའི་གས་སྟུ་བཞུགས།

དུག་པ་བྱུང་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོ་སྡོན་པར་མ་པར་བྱིན་སྲི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་ས་ནས་པར་སྐྱོན་བྱས་
པའི་སྐུ་བས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཆང་དང་། སེར་བྱེས་གྲུ་ཆང་དང་དགའ་བྱང་གྲུ་ཆང་བཅས་ནས་སྡེ་བྱིར་པར་
སྐྱོན་གནང་པའི་གས་ནས་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་དང་། ཐེན་ཨན་ནས་པར་སྐྱོན་བྱས་པའི་དགག་ལན་སྒྲོར་དང་གྲུ་བ་དོན་
ས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་བཅས་བྱུང་ལྟའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

[illegible]

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်၊ ၁၉၇၄ ခု၊ ၁၁ မတ်လ

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟིང་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་གྲེས་གྲ་ཆང་དུ་
བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྐྱར་གཞི་དང་བྱར་མཆན་གང་གི་གས་སྤྱང་མེད།

༣༽ ལུང་མཆན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། དང་པོ་བཀའ་
 བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེ་བ་གང་མ་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་པོ་ད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་ཚུམ་
 པ་པོ་འི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། རྟག་པ་ཤོག་ག་གང་མ་གང་ཡིག་སྟེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་
 ན། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟུར་མ། ༡༧། ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༤༡༧། ལྟ་བུ་ཡིན། འདིས་
 བསྟན་འགྱུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་རུས། གཉིས་པ་པོ་ད་མཁས་པས་བཅུམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟ་བུ་ལ་
 མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོ་ད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་ཚུམ་པ་པོ་འི་མཆན་དང་།
 བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ཤོག་ག་གང་མ་གང་ཡིག་སྟེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྐུ་འབྱུང་པར་མ།
 གསུང་འབྱུང་ཅ། ༣༥༧། ལ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྟེང་། ༡༦༧། ལྟ་བུ་ཡིན།

༧༽ བསྐྱར་མཆན་འགོད་སྐབས་ནི། བར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྒར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱབ་དགོས་རིགས་
ལ་མདུན་ཏྲགས་ (ན) དང་རྒྱབ་ཏྲགས་ལ་ (བ) བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྐུལ་གྱང་མ་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་གྱང་
ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་ངོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་
བསྐྱར་བཅོས་ཇི་ཡོད་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དམིགས་བསལ་མཐུན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཇི་བཅུན་པའི་
པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ཡུམ་བར་མའི་མདོ་ལུང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མེ་ལེའུ་བརྒྱད་མར་བྲངས་པ་རྣམས་
ཡིན་ཡང་། འདིར་ཡུམ་བར་མའི་ལུང་མཆན་བཀོད་པ་པལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་
བཀོད་ཡོད་པས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་ཆིག་མི་འདྲ་བ་སྟན་བྱུང་སྒྲིང་།

༥༽ དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆན་བཏགས་སྒྲངས་གི་སྒྲོར། སྒར་བོད་ནས་གདན་ཁྱེ་གནང་བའི་གས། སེར་
བྲེས་གྲ་ཚང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཟིམ་ཆུང་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་༼ག༽དང་། སེར་བྲེས་དཔེ་
མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་༼པ༽དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་
ཆ་ལ་༼ཏ༽དང་། ལྷི་ལའི་བར་མ་ལ་༼ད༽དང་། ལྷ་འབྲུམ་བར་མ་ལ་༼ག༽དང་། ལྷག་སའི་བར་མ་ལ་༼བ༽ཏགས་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.

- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်၊ ၁၉၇၄ ခု၊ ၁၁ မတ်လ

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བཏབ་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཆམས་སུ་གྲ་ཆང་
 དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་རྩར་བབྱང་སྟེ་གཞུང་དགུས་སུ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་
 རིམ་ཡོད་འོག་མཆོན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་ཚུན་བསྐྱར་འབྲས་སུ། ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
 བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྟབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆེག་
 རིས་དང་སྐྱར་ནས་ཆེག་གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་ཉན་དང་ལྷག་ཉན་གང་ཡང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་མེད།
 རོར་མཆོན་དང་ལུང་མཆོན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆོན་བཅས་ལ་ཨང་ཉགས་སྟོར་བྱིམ་མ་འདི་(❶ ❷)བེད་སྤྱོད་
 བྱས་ཡོད།

[illegible]

༡༽ དག་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྒོར། སྒྱིར་རྗེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་བོད་ལྗེའི་ནང་གསེས་ལ་དག་གཅིག་འགྱུར་མ་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်မြို့နယ်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བྱང་བར་མ་ཟད། སར་སྤྱོད་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱང་བ་དཔེར་
ན། ཉགས་བསལ་ཉགས་གསལ། རྩོམ་སྐལ་རྩོམ་སྐལ། མཛོན་འགྱུར་བ་མཛོན་གྱུར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་
དབྱེད་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམ་ས། རྒྱུ་རྒྱུ། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྒྲུང་། འདི་ནི་རྩེ་
བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ས་བྱ་བ་དོ་བྱ་བ་
ལྟ་བུར་སྒྲུང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞོན་སྟོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དག་
ཀྱི་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོག་ན་དག་མཆན་ཆེ་བའི་སྟོར་དགོངས་འཆར་བྱང་བ་བཞིན་སྒྲུང་
བཅོས་བྱེད་ལྟག་ལུས་བྱང་བ་བྱེད་གཞན་པར་རྫོང་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༡༥ བོད་གངས་མཇེག་སྐངས་ཀྱི་སྒོར། གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་མཇེག་སྐབས་སུ་བོད་གངས་བོ་རིམ་འགོད་
སྐངས་ཐད་མདོ་སྐགས་གཉིས་ལས་སྐགས་དང་པོ། བོད་ལྷ་ལས་དབྱུ་མ་དང་པོར་མཛད་པ་སོགས་མི་འབྲ་བ་སྒྲ་
ཚོགས་ཤིག་སྒྲང་ཡང་། འདིར་བོད་ལྷའི་བོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེར་བྱས་བྲ་ཆང་གི་ཚུད་པའི་བང་རིམ་ལྟར་
བཞེགས་པ་ཡིན། བསྐྱུས་བྲ་གསུམ་སྒོ་ཏྲགས་གཉིས་བཅས་མེ་བཙུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱས་བྲ་ཆང་གི་
ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་པར་བརྟེན། འདིར་བོད་བཙུ་བྲག་གི་ཐ་མར་བཞེགས་འབྲུག་བྲས་ཡོད། མེ་བཙུན་
ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་ཏུ་པར་བྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་ལ་བོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་བོད་དགུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་
བོད་ཀ་པ་ནས་ང་པའི་བར་བོད་བཞིར་བྲས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབྱུ་མ་བྱར་བཀོལ་སོགས་ལ་བོད་ཏྲགས་མ་མཛད་
ཀྱང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་བོད་གསར་བཞེགས་སྐབས་སུ་བོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་བར་བོད་བཙུ་བྲག་
བྲས་ནས་བཞེགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་རྩེ་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་རྩེའི་རྣམ་ཐར། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་
བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབྱ་ནས་སྤྱན་ལྡ་མངོན་ཤེས་བར་དང་།
པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྦྱར་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྩོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་
པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། པོད་ལྡ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་
དོན་དང་། པོད་རྒྱག་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་ལྡ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཚས་སྤྱིའི་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆ་དང་། པོད་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུ་ཤེད་ལེན་པ་ཞུ་གྲུ་བཞུགས།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele: +91-8223-258435
Fax : +91-8223-258781
Email: office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བདུན་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་བྲང་ངེས་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་པའི་ནང་
པར་བྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱད་དང་། བོད་དགུ་པའི་ནང་པར་བྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་
ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་དང་འགོག་སྦྱོམས་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགོ་
འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་གཅིག་པའི་ནང་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་གཉིས་པའི་ནང་
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་གསུམ་པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱུད་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འབྲེལ་འབྲེལ་
པ་རྒྱལ་ཆབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། མཉམ་བུ་བྱུར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱད།
ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱད། རྒྱགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། བོད་བཙུ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་ལྷ་སྤྱབ་
དགོངས་རྒྱུ། ལྷ་ལན་ལྷ་ལན་ལྷ་ལན་སེལ། གོ་ལན་གནས་ལྷགས་ཐོག་འབབས་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱུད་དུག་
པའི་ནང་བསྐྱུས་གྲ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། རྩོད་ཀྱིས་གཉིས་བཅས་བསྐྱོམས་བོད་གངས་བརྒྱུད་དུག་ཐོག་བསྐྱིགས་
བཀོད་བྱས་ཡོད།

༤༽ དཀར་ཆག་སྤྱི་གཉེས་ཀྱི་སྒོར། སྤྱིར་དཀར་ཆག་སྤྱི་གཉེས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཅོད་
པའི་གཞུང་ཆོས་ཁག་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་སྒོལ་ལྟར་བསྐྱིགས་པ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ལྷ་བྱུལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྐུ་ཆུང་
བ་དང་། རྒྱལ་སྐུ་ཆེ་བ་ལྷ་བྱུལ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་སྐབས་སུ། རྟགས་གཞན་བཞི་པ་དང་། ལུན་ཁུང་བུམ་གཟུགས་
ལྷ་བྱུལ་གདན་ས་རང་དུ་ཐ་སྙད་གྲགས་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྐྱིགས་པ་ལྷ་བྱུལ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྟར་ས་བཅད་
དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་བཟོད་བྱེད་སྟེ་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྐྱིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་
བོར་བཟུང་སྟེ་བསྐྱིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་བྱི་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཟུང་པའི་སྐབས་སུ། མ་བཙུན་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དགྲུས་སུ་གཉིས་
ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྷ་བྱུལ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འང་རང་སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆེག་བདེ་མིན་
དང་། གཅིག་འགྱུར་དགོས་ལག་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དུ་དགག་གཞན་སྤོང་
གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྷ་བྱུལ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་རིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཟུང་ཡོད།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ཡུལ་ལྷན་ཁག་གི་ལྟེ་བ།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༡༠༽ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྐྱེད་ཀྱི་སྐོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཆེན་ལྷན་བཅད་དེ། དང་པོ་ལྷན་འཛོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྟུར་མཁན། གསུམ་པ་སྟོན་མཁན་དུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན། ལྷ་པ་དེབ་གཟུགས་སྟོན་མཁན་དང་ལྷན་དབྱེ་བའི་ནང་ནས། ལྷན་འཛོལ་བ་དང་དཔེ་བསྟུར་བ་པལ་ཆེ་བ་བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྟོག་དང་དབྱེ་མ་གསར་རྟོག་དང་པར་བྱེན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྷན་ནས་ལོ་སྡེ་མའི་རྒྱལ་སྐྱོད་གནས་རིམ་མཐོ་ལོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན་བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་པར་ཚུན་ཞིབ་བསྟུར་ལེགས་པར་བྱེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པས་ཐ་མའི་བསྟུར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྟོན་མཁན་དུ་འཇུག་བསྟོན་མཁན་ལེགས་པར་བྱེན་རྗེས་བསྟུར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྟུར་ནས་བསྟུར་སྟོན་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡༽ ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་སྐོར། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབྱེ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྱུག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པ་དང་། དཔེ་བསྟུར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆང་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྟུར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོར་གྲུ་ཆང་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྟུར་དུ་ཡ་སྐབས་རྗེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབྱུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྟུན་བྱེད་སྟོན་པ་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྐོར་དང་། ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྐྱེད་མཁན་འགོད་སྐྱེད་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྟུར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༡༣ དང་བྱེ་ལོ་ ༢༠༡༤.༡.༡༦ ཉིན་
སེར་བྱེས་དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

ཐེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྟོན་མདོར་བསྐྱས། ༡

སྐབས་ལྔ་པའི་སྤྱི་དོན།

གཉིས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅེ་སྟོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 1

 ༡ ་ འབྲེལ་བཟོད་པས་མཆམས་སྒྱུར། 1

 ༡ ་ ཅེ་སྟོར་མཆན་བྱེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། 5

 ༣ ་ སྐབས་བསྐྱབ་པོ། 143

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། 3

 ༡ ་ ཅེ་སྟོར་གྱི་རྟོན་བཤད་པ་དང་། 3

 ༡ ་ བརྟན་པ་ཅེ་སྟོར་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། 4

དང་པོ་ཅེ་སྟོར་གྱི་རྟོན་བཤད་པ་ལ། 3

 ༡ ་ ལུས་རྟོན་དང་། 3

 ༡ ་ སེམས་རྟོན་གཉིས་ལས། 4

གཉིས་པ་བརྟན་པ་ཅེ་སྟོར་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། 4

 ༡ ་ མཆན་ཉིད། 4

 ༡ ་ དབྱེ་བ། 4

 ༣ ་ ས་མཆམས་གསུམ་ལས། 5

གཉིས་པ་ཅེ་སྟོར་མཆན་བྱེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། 5

 ༡ ་ སྟོར་ལས། 5

 ༡ ་ མཐོང་ལས། 20

 ༣ ་ སྒྲོམ་ལས། 83

 ༤ ་ བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་དང་བཞི་ལས། 125

དང་པོ་སྟོར་ལས་ལ། 5

༡ ་ སྐྱེ་སྐྱེ་འོ་སྐྱེ་དང་།	5
༢ ་ རྟོན་བསྐྱེ་བའོ།	20
དང་པོ་སྐྱེ་སྐྱེ་འོ་སྐྱེ་ལ།	5
༡ ་ རྟོན་།	5
༢ ་ རྟོན་།	10
༣ ་ རྟོན་ལ།	15
༤ ་ རྟོན་མཆོག་གི་རྟོན་དང་བཞི་ལས།	18

རྟོན་སྐྱེ་བའོ་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་རྟོན་སྐྱེ་

དང་པོ་རྟོན་ལ།	6
༡ ་ རྟོན་དང་།	6
༢ ་ རྟོན་བཞི་སྐྱེ་གཉིས་ལས།	6
གཉིས་པ་བསྐྱེ་བཞི་སྐྱེ་ལ།	6
༡ ་ རྟོན་།	6
༢ ་ རྟོན་པ་གཉིས་ལས།	6

བསྐྱེ་དྲུག་སྐྱེ་སྐྱེ་པར་འཕེལ་བའི་རྟོན་སྐྱེ་

གཉིས་པ་རྟོན་ལ།	10
༡ ་ རྟོན་དང་།	10
༢ ་ རྟོན་བཞི་སྐྱེ་གཉིས་ལས།	10
གཉིས་པ་བསྐྱེ་བཞི་སྐྱེ་ལ་གསུམ་ལས།	10
༡ ་ རྟོན་སྐྱེ་སྐྱེ་ལ།	10
༢ ་ རྟོན་།	11
༣ ་ རྟོན་པའོ།	11

བརྟན་པའི་ཅེ་སྒྲོལ།

གསུམ་པ་བཟོད་པ་ལ་ཡང་།	15
༡ རྟེ་མདོ་དང་།	15
༢ བརྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	15
གཉིས་པ་བརྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	15
༡ རྟེ་མཆོམས་སྒྲུབ་བ།	15
༢ རྟེ་ཅ་བ།	16
༣ རྟེ་འགྲེལ་བའོ།	16

སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཅེ་སྒྲོལ།

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཡང་།	18
༡ རྟེ་མདོ་དང་།	18
༢ བརྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	18
གཉིས་པ་བརྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	18
༡ རྟེ་མཆོམས་སྒྲུབ་བ།	18
༢ རྟེ་ཅ་བ།	18
༣ རྟེ་འགྲེལ་བའོ།	18

མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོལ།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོལ་བཤད་པ་ལ།	20
༡ རྟེ་མཆོམས་སྒྲུབ་བ་དང་།	20
༢ རྟེ་དོན་བཤད་པའོ།	21
གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ།	21
༡ རྟེ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་།	21

༡ ་ རེ་ལེ་གཉིན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གཉིས་ལས།	55
དང་པོ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཤད་པ་ལ།	21
༡ ་ མཚམས་སྒྲུབ་བ།	21
༡ ་ རོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	21
གཉིས་པ་རོན་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	21
༡ ་ མདོར་བསྟན་པ་དང་།	21
༡ ་ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།	33
༣ ་ གཉིན་པོ་མཚོན་ཚུལ་ལོ།	55
དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	21
༡ ་ གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་དང་།	21
༡ ་ འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།	26
དང་པོ་གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	21
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	21
༡ ་ བསྟན་བཅས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	22
གཉིས་པ་བསྟན་བཅས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས།	22
༡ ་ མཚམས་སྒྲུབ་བ།	22
༡ ་ ཅ་བ།	22
༣ ་ འབྲེལ་བའོ།	22
གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ།	22
༡ ་ རྟོག་པའི་ངོ་བོ།	22
༡ ་ མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་བ།	22
༣ ་ དབྱེ་བ།	22

༤༽ འཁྱལ་བར་བསྐྱབ་པ་དང་བཞི་ལས།	22
དང་པོ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ལ།	22
༡༽ དམིགས་པ་དང་།	22
༢༽ རྣམ་པ་གཉིས་ལས།	22
གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་ལ་ཡང་།	26
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	26
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	27
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས།	27
༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	27
༢༽ ཅ་བ།	27
༣༽ འབྲེལ་བའོ།	27
འདི་ལ་ཡང་།	27
༡༽ རྟོག་པའི་ངོ་བོ།	27
༢༽ སྤང་བྱར་བསྟན་བ།	27
༣༽ དབྱེ་བ།	27
༤༽ འཁྱལ་བར་བསྐྱབ་པའོ།	27
མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	28
༡༽ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	28
༢༽ ཅོད་པ་སྤང་བ་གཉིས་ལས།	30
གཉིས་པ་ཅོད་པ་སྤང་བ་ལ།	30
༡༽ ཅོད་བ།	30
༢༽ ལན།	31

༣ ་ ལན་ལ་ རྩོད་པ་ རྩོད་པ་ དང་གསུམ་ལས།	32
གཉིས་པ་ རྩུས་པར་འཆད་པ་ལ།	33
༡ ་ གཟུང་རྟོག་ རྩུས་པར་འཆད་པ་དང་།	33
༢ ་ འཛིན་རྟོག་ རྩུས་པར་འཆད་པ་གཉིས་ལས།	44
དང་པོ་གཟུང་རྟོག་ རྩུས་པར་འཆད་པ་ལ།	33
༡ ་ འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ རྩུས་པར་འཆད་པ་དང་།	33
༢ ་ རྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ རྩུས་པར་འཆད་པ་གཉིས་ལས།	38
དང་པོ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ རྩུས་པར་འཆད་པ་ལ།	33
༡ ་ མདོ་དང་།	33
༢ ་ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	33
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས།	33
༡ ་ མཚམས་སྒྲུབ་བ།	33
༢ ་ ཅ་བ།	34
༣ ་ འགྲེལ་བའོ།	34
གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ།	34
༡ ་ རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་།	34
༢ ་ གཉིན་པོ་གཉིས་ལས།	34
དང་པོ་ལ་ཡང་ཡུལ་ནམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ལ།	34
༡ ་ བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་སྤྱི་དང་།	34
༢ ་ བྱང་པར་གཉིས་ལས།	34
གཉིས་པ་བྱང་པར་ལ།	34
༡ ་ རྩ།	34

༡༥ ལམ།.....	35
༡༦ འབྲས་བུ་གསུམ་ལས།.....	36
གཉིས་པ་ལམ་ལ།	35
༡༧ ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང།	35
༡༨ ལམ།	35
༡༩ མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་དང་གསུམ་ལས།.....	35
གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ལ།	36
༡༩ རང་དོན།.....	36
༢༠ གཞན་དོན་གཉིས་ལས།.....	36
གཉིས་པ་གཞན་དོན་ལ།	36
༢༡ བྱེད་པ་པོའི་རྒྱས་པ་དང།	36
༢༢ བྱ་བའི་ལས་དང།	36
༢༣ བྱ་བའི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་ལས།	37
གཉིས་པ་ལྗོག་པ་གཟུང་ཉོག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་ཡང།	38
༢༤ མདོ།.....	38
༢༥ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།.....	38
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	38
༢༦ མཚམས་སྦྱར་བ།	38
༢༧ ཅ་བ།	38
༢༨ འབྲེལ་བའོ།.....	39
གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ་ཡང།	39
༢༩ སྤང་བྱ་ཉོག་པ་དང།	39

༡ རྩོད་བྱེད་གཉེན་པོ་གཉིས་ལས།	39
དང་པོ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ལ་ཡང་།	39
༡ རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་།	39
༡ ཡུལ་གཉིས་ལས།	39
གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ།	39
༡ དེ་ལ་ལམ་དམན་པ་ལྔ་དང་།	39
༡ འབྲས་བུ་དམན་པ་བཞི་ལོ།	41
དང་པོ་ལམ་དམན་པ་ལ་ཡང་།	39
༡ རྟོགས་པ་དམན་པ།	39
༡ ཡོངས་འཛིན་དམན་པ།	39
༣ ལམ་དམན་པ།	40
༤ དབང་པོ་དམན་པ།	40
༥ ཐབས་མཁས་དམན་པ་དང་ལྔ་ལས།	40
གཉིས་པ་འབྲས་བུ་དམན་པ་ལ་ཡང་།	41
༡ སྤངས་པ་དམན་པ།	41
༡ རྟོགས་པ་དམན་པ།	41
༣ གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་དམན་པ།	41
༤ སྤང་འདས་དམན་པ་དང་བཞི་ལས།	42
གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	44
༡ རྩིས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།	44
༡ བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།	49
དང་པོ་རྩིས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	44

༡ རྟོ་མཛོད།	44
༢ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	44
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	44
༡ མཚམས་སྒྲུབ་བ།	44
༢ ཅ་བ།	44
༣ འགྲེལ་བཤུགས།	44
གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	44
༡ སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་།	44
༢ སྤང་བྱེད་གཉིས་པོ་གཉིས་ལས།	44
དང་པོ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཤུགས་པ་ལ་ཡང་།	45
༡ རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་།	45
༢ ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།	45
གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་།	45
༡ རྒྱ་ཞེན་མེད་གྱི་ལམ་ལས་ཉམས་པ་དང་།	45
༢ འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་མི་འཕྲོག་པ་གཉིས་ལས།	47
དང་པོ་རྒྱ་ཞེན་མེད་གྱི་ལམ་ལས་ཉམས་པ་ལ།	45
༡ སྤྱོད་པ་ལ་ཞེན་པ།	45
༢ ཞེས་བྱ་ལ་ཞེན་པ།	46
༣ སྤང་གཉིས་ལ་ཞེན་པ་དང་གསུམ་ལས།	47
དང་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་ཞེན་པ་ལ་ཡང་།	45
༡ ཀུན་སྤྱོད་དང་།	45
༢ ངོ་བོ།	45

༣ ་ ཉེས་དམིགས་གསུམ་ལས།	45
གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་ཞེན་པ་ལ་ཡང་།	46
༡ ་ དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་།	46
༡ ་ རྒྱན་དུ་ཞེན་པ་དང་།	46
༣ ་ བ་སྒྲུབ་དུ་ཞེན་པ་གསུམ་ལས།	46
གསུམ་པ་སྤང་གཉིན་ལ་ཞེན་པ་ལ།	47
༡ ་ སྤང་བྱ་ལ་ཞེན་པ་དང་།	47
༡ ་ གཉིན་པོ་ལ་ཞེན་པ་གཉིས་ལས།	47
གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	49
༡ ་ མདོ་དང་།	49
༡ ་ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	49
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	49
༡ ་ མཚམས་སྒྲིབ།	49
༡ ་ ཅ་ག།	50
༣ ་ འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	50
དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲིན་ས་འཆད་པ་འདི་ལ་ཡང་།	50
༡ ་ སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་དང་།	50
༡ ་ སྤང་བྱེད་གཉིན་པོ་གཉིས་ལས།	50
དང་པོ་སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ལ་ཡང་།	50
༡ ་ རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་།	50
༡ ་ ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།	50
གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ།	50

༡༽ རོན་ཏུ་གཉེར་བྱ་མི་འཛོལ་བ་དང་།	50
༡༽ ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཉོག་པས་ཟིན་བ་དང་།	50
༣༽ ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བ་གསུམ།	52
གཉིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཉོག་པས་ཟིན་བ་ལ།	50
༡༽ ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་།	50
༡༽ ཞེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ལས།	51
གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ།	51
༡༽ དགག་སྐྱབ་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་བ་དང་།	51
༡༽ ཆོས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་བདེན་པར་འཛིན་བ་དང་།	51
༣༽ གནས་ཀྱི་དོན་བདེན་པར་འཛིན་བ་དང་གསུམ་ལས།	52
གསུམ་པ་ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བ་ལ་ཡང་།	52
༡༽ དམན་པའི་རིགས་ཉམས་པ།	52
༡༽ མ་ཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ།	52
༣༽ འགལ་རྒྱུན་གྱིས་ཟིན་པའོ།	53
གཉིས་པ་མ་ཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ལ།	52
༡༽ འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དོན་གཉེར་མེད་བ་དང་།	52
༡༽ དེའི་རྒྱ་ཞེས་ཕྱིན་མེད་པའོ།	53
གཉིས་པ་མ་ཐོང་སྤང་ཉོག་པའི་གཉེན་པོ་བཤད་བ་ལ།	55
༡༽ ཞར་བྱང་དང་།	55
༡༽ དཀྱུས་མ་གཉིས་ལས།	80
དང་པོ་ཞར་བྱང་ལ།	55
༡༽ མ་ཐོང་ལམ་ཅི་སྤྱོད་ཀྱི་གྲོགས་དང་།	55

༡༥ དེ་འབྲས་བུ་གཉིས་ལས།	60
དང་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་གི་གོ་གས་བཤད་པ་ལ།	55
༡༥ མཚམས་སྒྲུབ།	55
༡༥ ཅུ་ག།	56
༡༥ འབྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	56
གཉིས་པ་ཅུ་བ་ལ་གཉིས།	56
༡༥ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང།	56
༡༥ བསྟན་བཅོས་གིས་འབྲེལ་ཚུལ།	56
གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གི་སྒྲིན་ལ་འཆད་པ་ལ་ཡང།	56
༡༥ གཞན་རྒྱད་སྒྲུབ་བ་དང།	56
༡༥ རང་གི་རྒྱད་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ལས།	58
དང་པོ་གཞན་རྒྱད་སྒྲུབ་བ་ལ།	56
༡༥ འབྲས་བུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་པ།	56
༡༥ རྒྱ་ལུང་གི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས།	57
གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་གི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ལ།	60
༡༥ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང།	60
༡༥ བསྟན་བཅོས་གིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	61
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་གིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	61
༡༥ དོན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་བསྟན།	61
༡༥ རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པའོ།	65
དང་པོ་དོན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས།	61
༡༥ མཚམས་སྒྲུབ།	61

༡༥ ཅ་ག།	61
༡༦ འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	61
གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲིམ་འཆད་པ་འདི་ལ་ཡང་།	61
༡༧ ཉགས་འགོད་པ།	61
༡༨ ཐོགས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས།	61
གཉིས་པ་ཐོགས་བསྐྱབ་པ་ལ།	61
༡༩ ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་དང་།	61
༢༠ རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས།	62
གཉིས་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པ་ལ།	65
༢༡ དངོས་སྤྱོད་པའི་ལུགས་དགག་པ་དང་།	65
༢༢ རོ་མོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་ལས།	78
དང་པོ་དངོས་སྤྱོད་པའི་ལུགས་དགག་པ་ལ།	65
༢༣ རིགས་པ་དང་འགལ་བས་དགག་པ་དང་།	65
༢༤ ཁས་སྤངས་དང་འགལ་བས་དགག་པ་གཉིས་ལས།	67
དང་པོ་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས།	65
༢༥ མཚམས་སྒྲིལ།	65
༢༦ ཅ་ག།	66
༢༧ འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	66
གཉིས་པ་ཁས་སྤངས་དང་འགལ་བས་དགག་པ་ལ་གསུམ།	67
༢༨ ཅ་བའི་དོན་སྤངས་ཏེ་བཤད་བྱ་འགོད།	67
༢༩ ཅ་བའི་དོན་མདོ་ཙམ་དུ་བསྟན་པ།	68
༣༠ དེ་ཉིད་ཐུ་འགྲེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་པའོ།	68

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཕྱི་འགྲེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ།	68
༡ ་ ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་།	68
༡ ་ ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་དངོས་སོ།	73
དང་པོ་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ།	68
༡ ་ དབུ་མའི་ལྟ་བུས་སྐྱབ་པ་རྫོགས་པ་སྟོང་རྒྱས་པ་དང་།	68
༡ ་ དངོས་སྒྲ་བའི་ལྟ་བུས་སྐྱབ་པ་རྫོགས་པར་སྟོང་མི་རྒྱས་པ་བསྟན་པ་ལོ།	72
དང་པོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུས་སྐྱབ་པ་རྫོགས་པར་སྟོང་རྒྱས་པ་ལ།	68
༡ ་ ཉོན་སྐྱབ་སྟོང་ཚུལ་དང་།	69
༡ ་ ཤེས་སྐྱབ་སྟོང་ཚུལ་གཉིས།	70
དང་པོ་ཉོན་སྐྱབ་སྟོང་ཚུལ་ལ།	69
༡ ་ ཚུལ་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་།	69
༡ ་ དེ་སྟོམ་ཚུལ།	69
༡ ་ བསྟོམས་པས་བདག་ལྟ་སྟོང་ཚུལ་ལོ།	69
གཉིས་པ་ཤེས་སྐྱབ་སྟོང་ཚུལ་ལ།	70
༡ ་ གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་།	70
༡ ་ གཉིས་མེད་ལ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྐྱབ་སྟོང་ཚུལ་ལོ།	71
དང་པོ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་ཞེན་པ་ལ།	70
༡ ་ མཉམ་གཞག་ཏུ་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་དང་།	70
༡ ་ རྗེས་སྟོན་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་གཉིས་ལས།	71
དང་པོ་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་ལ།	70
༡ ་ གཉིས་སྟོང་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ།	70
༡ ་ དེ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ།	70

༣ ་ དེ་ལྟར་ཉམས་སྲུ་སྒྲངས་པས་རྟོག་པ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ།།	70
གཉིས་པ་གཉིས་མེད་ལ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས།	71
༡ ་ བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་།	71
༡ ་ དེ་རྟོགས་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ།	72
༣ ་ སྒྲོམ་པས་ཞེན་པ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ།།	72
གཉིས་པ་དངོས་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བུས་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པར་སྤྱོད་མི་རུས་པར་བསྟན་པ་ལ།.....	72
༡ ་ ཁས་སྒྲངས་བརྗོད་པ་དང་།	72
༡ ་ དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས།	73
གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ་ལས།	78
༡ ་ མཚམས་སྒྱུར།	78
༡ ་ ཅ་ག།	79
༣ ་ འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	79
འདི་ལ་ཡང་གསུམ།	79
༡ ་ སྒྲོ་སྒྱུར་དང་བལ་བའི་གཞི་དབུ་མ།	79
༡ ་ སྒྲོ་སྒྱུར་དུ་མི་འཛིན་པའི་ལམ་དབུ་མ།	79
༣ ་ ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་དབུ་མ་གསུམ་ལས།	79
གཉིས་པ་དཀྱུས་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	80
༡ ་ དངོས་དང་།	80
༡ ་ ཇི་ལྟ་བུར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་སྒྲངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་ཚུལ་ལོ།།	00
དང་པོ་དངོས་ལ།	80
༡ ་ མདོ་དང་།	80
༡ ་ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	81

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	81
༡ རྟེ་མཆམས་སྒྱུར།	81
༢ རྟེ་ཅ་ག།	81
༣ རྟེ་འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	81
གསུམ་པ་འགྲེལ་པ་ལ་གཉིས་ལས།	81
༡ རྟེ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དངོས་དང།	81
༢ རྟེ་དེའི་བྱེད་པ་གཉིས་ལས།	81
སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར།	
གསུམ་པ་སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་བཤད་པ་ལ།	83
༡ རྟེ་རྟེན་སྒྲིམ་ལམ།	83
༢ རྟེ་སྤང་བྱ་རྣམ་ཏོག།	101
༣ རྟེ་བརྟེན་པ་ཡོན་ཏན་དང་གསུམ་ལས།	122
དང་པོ་རྟེན་སྒྲིམ་ལམ་ལ།	83
༡ རྟེ་མདོ་དང།	83
༢ རྟེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	83
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས།	83
༡ རྟེ་མཆམས་སྒྱུར།	83
༢ རྟེ་ཅ་ག།	83
༣ རྟེ་འགྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	84
གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ་ཡང།	84
༡ རྟེ་སྒྱུར་བ་དང།	84
༢ རྟེ་དངོས་གཞི་དང།	84

༣ ་ རོན་བསྐྱབ་གསུམ་ལས།	86
གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ།	84
༡ ་ སོང་བ་ཡར་སོང་དང་།	84
༢ ་ འོང་བ་མར་འོང་གཉིས་ལས།	85
དང་པོ་སོང་བ་ཡར་སོང་ལ།	84
༡ ་ འགོག་པ་མ་སྤེལ་བ་དང་།	84
༢ ་ སྤེལ་བ་གཉིས།	85
རང་ལུགས་ལ།	91
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	91
༢ ་ བསྟན་བཅོས་གྱིས་བསྐྱུས་ཚུལ་དང་།	91
༣ ་ ཐོད་ཀླུ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་གསུམ།	93
གསུམ་པ་ཐོད་ཀླུ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	93
༡ ་ ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྒྲུབ་བ་དང་།	93
༢ ་ དངོས་གཞི་དང་།	95
༣ ་ དེའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གསུམ།	96
དང་པོ་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྒྲུབ་བ་ལ།	93
༡ ་ མཚན་ཉིད།	93
༢ ་ དབྱེ་བ།	94
༣ ་ ས་མཚམས་གསུམ་ལས།	95
གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ།	95
༡ ་ མཚན་ཉིད།	95
༢ ་ དབྱེ་བ།	95

༣ རྟེ་ས་མཆམས།	96
༤ རྟེ་སྒྲ་བཤད་པ་དང་བཞི།	96
གསུམ་པ་དེའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།	96
༡ རྟེ་ཐོད་ཀྱི་གྲི་གནས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།	96
༢ རྟེ་གངས་ངེས།	97
༣ རྟེ་སྤེལ་གཞི།	97
༤ རྟེ་སྤེལ་ཆོས།	97
༥ རྟེ་སྤེལ་བཞི་བཅེ་ཚུ་ལ།	97
༦ རྟེ་སྤེལ་ཚུ་ལ།	98
༧ རྟེ་སྤེལ་བའི་དགོས་པ་ལོ།	100
བྲག་པ་སྤེལ་ཚུ་ལ་ལ།	98
༡ རྟེ་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་མཐུན་པར་ཅམ་པོ་བའི་སྤེལ་ཚུ་ལ།	98
༢ རྟེ་བྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་སྤེལ་ཚུ་ལ་གཉིས།	100
དང་པོ་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་མཐུན་པར་ཅམ་པོ་བའི་སྤེལ་ཚུ་ལ་ལ།	98
༡ རྟེ་ཡར་སོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ཚུ་ལ་དང་།	98
༢ རྟེ་མར་འོང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ཚུ་ལ་གཉིས།	98
གཉིས་པ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཤད་པ་ལ།	101
༡ རྟེ་མཆམས་སྒྲིབ།	101
༢ རྟེ་དོན་བཤད་པ།	101
༣ རྟེ་གཉེན་པོ་མཆོན་ཚུ་ལ་དང་གསུམ་ལས།	122
གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ།	101
༡ རྟེ་གཟུང་རྟོག་དང་།	101
༢ རྟེ་འཇིག་རྟོག་བཤད་པ་ལོ།	109

དང་པོ་གཟུང་ཉྱེས་ལ།	101
༡ རྩོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་འཇུག་པ་གཟུང་ཉྱེས་དང་།	101
༢ ལྟོག་པ་གཟུང་ཉྱེས་གཉིས་ལས།	105
དང་པོ་རྩོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་འཇུག་པ་གཟུང་ཉྱེས་ལ།	101
༡ མདོ་དང་།	101
༢ བསྟན་བཅས་གཉིས་ལས།	102
གཉིས་པ་བསྟན་བཅས་ལ།	102
༡ མཆམས་སྒྲུབ།	102
༢ ཅུག་	102
༣ འགྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	102
འདི་ལ་ཡང་།	102
༡ ཉྱེས་པའི་ཡུལ།	102
༢ རོ་བོ།	102
༣ གཉིས་པོ་དང་གསུམ་ལས།	102
གཉིས་པ་རྩོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་ལྟོག་པ་གཟུང་ཉྱེས་བཤད་པ་ལ།	105
༡ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	105
༢ བསྟན་བཅས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	105
གཉིས་པ་བསྟན་བཅས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	105
༡ མཆམས་སྒྲུབ།	105
༢ ཅུག་	105
༣ འགྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	105
འདི་ལ་ཡང་།	106

༡ རྟོག་པའི་ཡུལ།	106
༢ རོ་བོ།	106
༣ གཉེན་པོ་དང་གསུམ།	106
གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་བཤད་པ་ལ།	109
༡ རྟོག་པའི་རྟོག་པ།	109
༢ བཏགས་པའི་རྟོག་པ་གཉིས།	113
དང་པོ་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་ལ།	109
༡ མདོ་དང་།	109
༢ བསྟན་བཅོས་གཉིས།	109
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ།	109
༡ མཚམས་སྒྲིབ།	109
༢ ཅུ་བ།	109
༣ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	109
དེ་ལ་ཡང་།	110
༡ རྟོག་པའི་རོ་བོ།	110
༢ རྟོག་པའི་ཡུལ།	110
༣ འཛིན་སྟངས།	110
༤ གཉེན་པོ་དང་བཞི།	110
གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་ཡང་།	110
༡ ཡུལ་དང་།	110
༢ ཡུལ་ཅན།	110
༣ ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་གསུམ།	111

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ།	111
༡ རྟེ འཕགས་ལམ་དང་།	111
༢ རྟེ བྱིས་པའི་ལམ་གཉིས།	111
གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ།	113
༡ རྟེ མདོ་དང་།	113
༢ རྟེ བསྟན་བཅས་གཉིས།	114
གཉིས་པ་བསྟན་བཅས་ལ།	114
༡ རྟེ མཆམས་སྒྱུར།	114
༢ རྟེ རོན་བཤད་པ།	114
གཉིས་པ་རོན་བཤད་པ་ལ།	114
༡ རྟེ མདོར་བསྟན་པ་དང་།	114
༢ རྟེ རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།	115
དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	114
༡ རྟེ རྩ་བ་དང་།	114
༢ རྟེ འགྲེལ་པ་གཉིས།	114
དེ་ལ་ཡང་།	114
༡ རྟེ རྟོག་པའི་དབྱེ་བ།	114
༢ རྟེ མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ།	114
༣ རྟེ དུལ་དང་གསུམ་ལས།	114
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	115
༡ རྟེ མཆམས་སྒྱུར།	115
༢ རྟེ རྩ་བ།	115

༣ ་ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	115
དེ་ལ་ཡང་།	115
༡ ་ རྟོག་པའི་ཡུལ།	115
༡ ་ རོ་གོ།	115
༣ ་ འཛིན་སྐྱེས།	115
༤ ་ གཉིན་པོ་ལོ།	115
གསུམ་པ་བརྟན་པ་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ།	122
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	122
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	123
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ།	123
༡ ་ མཚམས་སྒྱུར།	123
༡ ་ ཅུ་ག།	123
༣ ་ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	123
འདི་ལ་ཡང་།	123
༡ ་ གང་ལ་རྟོན་པ་དང་།	123
༡ ་ གང་བརྟན་པ་དང་།	124
༣ ་ དཔེ་དང་།	124
༤ ་ རྟོན་ཀུས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་།	124
༥ ་ རྒྱ་མཚན་དེའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང་ལྔ་ལས།	124
བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར།	
བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ལ།	125
༡ ་ རོ་གོ།	125

༡ རྒྱ་.....	129
༢ སྤང་བྱའོ།	131
དང་པོ་ཐོ་བོ་ལ།	125
༡ མདོ་དང་།	125
༢ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	126
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	126
༡ མཆོམས་སྒྲོལ།	126
༢ ཅ་ག།	126
༣ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	126
གཉིས་པ་རྒྱ་ལ།	129
༡ མདོ་དང་།	129
༢ བསྟན་བཅོས་གཉིས།	129
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ།	129
༡ མཆོམས་སྒྲོལ།	129
༢ ཅ་ག།	129
༣ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	130

བསལ་བྱའོག་སྒྲུབ།

གསུམ་པ་སྤང་བྱ་ལ།	131
༡ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	131
༢ བསྟན་བཅོས་གྲིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	131
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	131
༡ མཆོམས་སྒྲོལ།	131

༡ རྩ་བ།	131
༢ རྩོམ་པ་དང་གསུམ་ལས།	131
འདི་ལ།	131
༡ བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག།	132
༢ སེལ་བྱེད་གི་ལན།	132
༣ བསལ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེ་ཚུལ་དང་གསུམ།	132
དང་པོ་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ལ།	132
༡ བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གི་དབྱེ་གཞི།	132
༢ དབྱེ་བས་ངོ་བོ་བཅུ་དྲུག།	132
༣ བཅུ་དྲུག་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན།	132
༤ སོ་སོའི་ངོ་བོ།	132
བཞི་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ།	132
༡ ཡུལ་གང་ལ་རྟོག་པ།	132
༢ ཚུལ་རི་ལྟར་རྟོག་པ།	133
༣ དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན།	133
༤ ལོག་པར་རྟོག་མཁན་གྱི་གང་ཟག།	133

སྐབས་དྲུག་པ།

གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	145
༡ བརྟན་པའི་རྒྱ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	145
༢ བརྟན་པའི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།	153
དང་པོ་བརྟན་པའི་རྒྱ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	145
༡ རྩོམ་བཞོད་པས་མཚམས་སྦྱར་བ།	145

༡༥ མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	146
༡༦ སྐབས་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ་ལས།	152
གཉིས་པ་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	146
༡༧ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	146
༡༨ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	146
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	146
༡༩ ཅ་ག།	146
༢༠ འབྲེལ་བཤོ།	146
མདོ་ཅ་འབྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ།	146
༡༩ ལམ་གྱི་མཐར་གྱིས་བ་དང་།	146
༢༠ ལམ་བྱུང་བར་དུ་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་བ་དང་།	147
༢༡ ལམ་དག་བྱེད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་བ་གསུམ་ལས།	149

སྐབས་བདུན་པ།

གཉིས་པ་བཏན་པའི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བཤད་པ་ལ།	153
༡༩ འབྲེལ་བརྗོད་པས་མཆོམས་སྒྲུར་བ་དང་།	153
༢༠ སྐད་ཅིག་མ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	153
༢༡ སྐབས་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ་ལས།	164
གཉིས་པ་སྐད་ཅིག་མ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་ཡང་།	154
༡༩ ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་།	154
༢༠ ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་གཉིས་ལས།	157
དང་པོ་ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ།	154
༡༩ རྣམ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་དང་།	154

༡༥ རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་གཉིས་ལས།	156
དང་པོ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་ལ།	154
༡༥ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	154
༡༥ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	154
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	154
༡༥ མཚམས་སྒྲུར་བ།	154
༡༥ དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	155
གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ།	155
༡༥ དངོས་ཀྱི་དོན།	155
༡༥ དེ་མཚོན་པའི་དཔེ་བཤད་པ་གཉིས།	155
དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ།	155
༡༥ ཅ་བ།	155
༡༥ འབྲེལ་པ་གཉིས།	155
གཉིས་པ་དེ་མཚོན་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ལ།	155
༡༥ མཚམས་སྒྲུར་བ།	155
༡༥ ཅ་བ།	155
༡༥ འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས།	156
གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲོར་བ་ལ།	156
༡༥ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང།	156
༡༥ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	156
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	156
༡༥ མཚམས་སྒྲུར་བ།	156

༡༥ ཅུ་བ།	157
༡༦ འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	157
གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་ལ། ...	157
༡༧ མཆན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་དང་།	157
༡༨ གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་གཉིས་ལས།	159
དང་པོ་མཆན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་ལ།	157
༡༩ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	157
༢༠ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	158
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	158
༢༡ མཆ་མས་སྒྲུར་བ།	158
༢༢ ཅུ་བ།	158
༢༣ འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	158
གཉིས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་བ་ལ།	159
༢༤ མདོ་དང་།	159
༢༥ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	159
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	159
༢༦ མཆ་མས་སྒྲུར་བ།	159
༢༧ ཅུ་བ།	159
༢༨ འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	159

སྐབས་བརྒྱད་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲིའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	165
༡ འབྲེལ་བཞོད་པས་མཆ་མས་སྒྲུར།	165

༡༥ ཆོས་སྐྱུ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད།	166
༡༦ སྐབས་བརྒྱ་བ་གསུམ་ལས།	300
གཉིས་པ་ཆོས་སྐྱུ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ།	166
༡༧ བྱེད་པ་པོ་སྐྱུ་འི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་།	166
སྐྱུ་བཞི་སྐྱུ་འི་རྣམ་གཞག།	
༡༨ བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	166
དང་པོ་བྱེད་པོ་སྐྱུ་འི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	166
༡༩ རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ།	166
༢༠ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ།	166
༢༡ ལོངས་སྐྱོད་རྩོགས་སྐྱུ།	166
༢༢ སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་འི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས།	166
དང་པོ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་བཤད་པ་ལ།	166
༢༣ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	166
༢༤ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	167
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	167
༢༥ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ།	167
༢༦ འགྲེལ་པས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས།	167
དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། སྐད་ཅིག་མ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྐྱུ་ མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	168
༢༧ གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་།	168
༢༨ རང་ལྷགས་བཞག་པ་གཉིས།	175
གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ།	175
༢༩ འབྲས་བུ་འབྲས་པའི་དུས་མཚམས་བཤད་པ།	175

༡ རྒྱུ་རྩིས་གཞན་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།	178
དང་པོ་འབྲས་བུ་འབྲུག་པའི་དུས་མཚམས་བཤད་པ་ལ།	175
༡ བཤད་བྱའི་ཕྱང་འགོད་པ་དང་།	175
༡ དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	176
གཉིས་པ་རྒྱུ་རྩིས་གཞན་བཤད་པ་ལ།	178
༡ གཞན་ཕྱགས་དགག་པ་དང་།	178
༡ རང་ཕྱགས་བཞག་པ་གཉིས།	179
གཉིས་པ་རང་ཕྱགས་ལ།	179
༡ ཟེད་པ་པོ་རྒྱུ་རྩིས་རང་བཞིན་དང་།	179
༡ ཟེད་པ་པོ་རྒྱུ་རྩིས་རང་བཞིན་གཉིས་ལས།	190
དང་པོ་ཟེད་པ་པོ་རྒྱུ་རྩིས་རང་བཞིན་ལ།	179
༡ ཇོ་བོ།	179
༡ དཔྱེ་བ།	179
༡ སྐྱོ་སྐྱོ་ཇོ་བོ་ཇོས་གཟུང་བའོ།	183
གཉིས་པ་དཔྱེ་བ་ལ།	180
༡ གཉིས་སུ་དཔྱེ་བ།	180
༡ གསུམ་དུ་དཔྱེ་བ།	180
༡ ལྷ་ར་དཔྱེ་བ།	181
༡ བཞིར་དཔྱེ་བ་དང་བཞི་ལས།	182
བཞི་པ་བཞིར་དཔྱེ་བ་ལ།	182
༡ བཞི་བཞིད་པ་དང་།	182
༡ དེ་མི་བཞིད་པའི་ཕྱགས་འགོད།	182

༣ ་ འཕྲུལ་པའི་ཕྱོགས་བརྟག་པའོ།།	183
གསུམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ལ།	183
༡ ་ སྐྱ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང།	183
༢ ་ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱའོ།།	183
གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་བཤད་པ་ལ།	183
༡ ་ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ།	183
༢ ་ དེའི་རྒྱ།	186
༣ ་ དེ་སྐྱར་བསྟན་པའོ།།	186

ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ།

ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	192
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	192
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	197
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་བཤད་པ་ལ།	197
༡ ་ མཚན་ཉིད།	197
༢ ་ དབྱེ་བ།	197
༣ ་ ས་མཚམས།	197
༤ ་ ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས།	197

ཡེ་ཤེས་ཚས་སྐྱ།

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	201
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང།	201
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	202
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	202

༡༽ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་།	202
༢༽ འགྲེལ་བས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས།	204
དང་པོ་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་ལ།	202
༡༽ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	202
༢༽ དེའི་བྱད་པར།	203
༣༽ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱང་པ་དང་གསུམ་ལས།	203
དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ།	202
༡༽ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ཐ་དད་པའི་སྐྱར་བསྟན་པ།	202
༢༽ ཐ་མི་དད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་།	203
༣༽ ཐ་དད་ལ་ཚུད་པ་སྤྱང་པའོ།	203
གཉིས་པ་དེའི་བྱད་པར་ལ།	203
༡༽ ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བྱད་པར་དང་།	203
༢༽ སྟོན་གནས་མཁྱེན་པའི་བྱད་པར་གཉིས་ལས།	203
གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱང་པ་ལ།	203
༡༽ ཆོས་སྐྱེ་བྱུང་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱང་པ་དང་།	203
༢༽ ཉམ་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱང་པ་གཉིས་ལས།	204
དང་པོ་ཆོས་སྐྱེ་བྱུང་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱང་པ་ལ།	203
༡༽ དོན་དངོས་དང་།	203
༢༽ དཔེས་བསྟུན་པ་གཉིས་ལས།	203
གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ནི།	204
ལྷ་པ་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་བཤད་པ་ལ།	210
༡༽ ཟད་པར་གྱི་ངོ་བོ།	210

༡༥ དབྱེ་བ།	211
༡༦ ཉེན།	211
༡༧ སྤྱོད་ཚུལ།	211
༡༨ མཚན་མ།	212
༡༩ དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ།	213
༢༠ བྱེད་ལས།	213
༢༡ སྤྱོད་མཆོད་གཞན་ལ་བྱེད་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན།	214
༢༢ དེས་ཆོག་དང་དགུ་ལས།	215
བཞི་པ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི།	211
༡ སྤྱོད་སྤྱོད་བ་བྱས་པས་འགྲུབ་ཚུལ་དང་།	211
༢ མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ།	212
གཉིས་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་བ་མ་བྱས་པས་སྤྱོད་ཚུལ་ལ།	212
༡ དམིགས་ཉེན་བྱེད་ཚུལ་དང་།	212
༢ དེ་ལ་ཡིད་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལོ།	212
སྤྱོད་ཚུལ་བྱེད་པ་བྱེད་གཞན་གྱི་སྤྱོད་མཆོད་ལ།	215
༡ མཚན་ཉིད།	215
༢ དབྱེ་བ།	215
༣ ས་མཚན་མ།	215
སྤྱོད་ཚུལ་བྱེད་གཉིས་པ་ཡོངས་སྤྱོད་དག་པ་ལ།	216
༡ མཚན་ཉིད།	216
༢ དབྱེ་བ།	216
སྤྱོད་ཚུལ་བྱེད་གཉིས་པ་དབང་ལ།	217
༡ མཚན་ཉིད།	217

༡༥ དབྱེ་བ།	217
སྒྲེ་ཆོན་བཙོ་ལྷ་པ་བསྐྱུང་བ་མེད་པ་གསུམ་ནི།	218
སྒྲེ་ཆོན་བཙུ་བྱུག་པ་བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་ནི།	218
སྒྲེ་ཆོན་བཙུ་བྲན་པ་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བ་ནི།	218
སྒྲེ་ཆོན་བཙོ་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་མཁུན་པ་ནི།	219
སྒྲེ་ཆོན་བཙུ་དགུ་པ་སྒྲིང་རྗེ་ཆོན་པོ་ནི།	219
བྱང་ཆུབ་སྤྱུགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་ན།	219
༡༥ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	219
༡༥ དེའི་བྱུང་པར་བཤད་པ།	222
༡༥ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲིང་པ་དང་གསུམ་ལས།	222
དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ།	219
༡༥ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཐ་དད་པའི་སྐྱུར་བསྟན་པ།	219
༡༥ ཐ་མི་དད་པར་འདོད་པ་དགག་པ།	219
༡༥ ཐ་དད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲིང་པ་དང་གསུམ་ལས།	220
གཉིས་པ་ཐ་མི་དད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ།	219
༡༥ འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་།	219
༡༥ དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས།	220
གསུམ་པ་ཐ་དད་པ་ཚུད་པ་སྒྲིང་པ་ལ།	222
༡༥ ཚུད་པ་དང་།	222
༡༥ ལན་གཉིས་ལས།	223

ཉན་ཐོས་ཉན་ཐོངས་མེད་པའི་ལྷ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོངས་མེད་པའི་བྱང་པར་བཤད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན།	226
༡ རྟེ་མཆོམས་སྒྱུར་བ།	226
༢ རྟེ་ཅ་བ།	227
༣ རྟེ་འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	227
སངས་རྒྱས་སྟོན་གནས་མཁུན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་སྐབས་སུ། གཞུང་འདིས་སྟོན་གནས་མཁུན་པའི་བྱང་པར་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གསུམ་ལས།	228
༡ རྟེ་མཆོམས་སྒྱུར་བ།	228
༢ རྟེ་ཅ་བ།	228
༣ རྟེ་འགྲེལ་བའོ།	229

ཐོངས་སྒྱ།

མཆོན་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐོངས་སྟོན་ཇོགས་པའི་སྒྱ་དེ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་།	230
༡ རྟེ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	230
༢ རྟེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	231
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	231
༡ རྟེ་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་།	231
༢ རྟེ་འགྲེལ་བས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས།	231
གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་སྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	232
༡ རྟེ་མཆོན་དང་།	232
༢ རྟེ་དཔེ་བྱད་གཉིས་ལས།	233
དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ།	234

༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	234
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ།	240
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ།	240
༡ ་ ཡོངས་སྒྲིལ་མཆན་ཉིད།	240
༡ ་ མཆན་གཞི།	242
༡ ་ བྱད་ཆོས་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས།	242
གསུམ་པ་བྱད་ཆོས་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	242
༡ ་ རྒྱད་ཐུག་གསུངས་ཚུལ་དང་།	242
༡ ་ མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	243
༡ ་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།	243
མཆན་དཔེ།	
གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	243
༡ ་ རོ་བོ།	243
༡ ་ དབྱེ་བ།	244
༡ ་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེ་མཆོག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ།	248
༡ ་ ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་པའོ།	250
གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་དབྱེ་ན།	244
༡ ་ མཆན་དང་།	244
༡ ་ དཔེ་བྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལས།	246
སྒྲིལ་སྒྲི།	
གང་གི་སྤྱིད་པ་ཇི་སྤྱིད་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ། གཞུང་འདིས་སྒྲིལ་སྒྲི་འཆད་ན་	
འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་།	255

༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང།	255
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	256
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	256
༡ ་ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང།	256
༡ ་ འབྲེལ་བས་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས།	256
འདིའི་སྐབས་སུ།	257
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	257
༡ ་ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	260
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ།	260
༡ ་ སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱི་མཆོན་ཉིད།	260
༡ ་ དབྱེ་བ།	262
༡ ་ རྒྱལ་བའི་སྤྱུལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་བཤད་པ།	262
༡ ་ དེས་གདུལ་བྱ་སྤྱི་བྱོལ་ལ་འགོད་ཚུལ་བཤད་པའོ།	265
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་འཕྲིན་ལས།	
དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་འདིས་སངས་	
རྒྱུ་ཀྱི་བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱུ་པར་འཆད་ན། འདི་ལ།	266
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང།	266
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	267
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	267
༡ ་ མཆོམས་སྤྱར་བ་དང།	267
༡ ་ ཅ་བ།	268
༡ ་ འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	268

དང་པོ་མཆམས་སྒྱུར་བ་ལ།	267
༡ ་ བཤད་ཟིན་གྱིས་མཆམས་སྒྱུར་དང་།	267
༢ ་ འཆད་འགྱུར་གྱིས་མཆམས་སྒྱུར་གཉིས་ལས།	267
གཉིས་པ་རྩ་བ་ལ།	268
༡ ་ དུས་ཀྱི་སྒྲིན་མཛོད་བསྟན།	268
༢ ་ དབྱེ་བའི་སྒྲིན་ཀྱས་པར་བཤད།	268
༣ ་ གངས་ཀྱི་སྒྲིན་མཐུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ལས།	268
གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ།	268
༡ ་ འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	268
༢ ་ དེའི་དུས།	268
༣ ་ རིམ་བཤེས་གཞན་ཡང་མཆོན་པའོ།	268
འདིའི་སྐབས་སུ་འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྒྲིལ་སྒྱུའི་འཕྲིན་ལས་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཡེ་	
ཤེས་ཆོས་སྒྱུའི་འཕྲིན་ལས་ལ།	268
༡ ་ མཆོན་ཉིད།	268
༢ ་ དབྱེ་བ།	269
༣ ་ གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ།	269
༤ ་ འཕྲིན་ལས་འཐུག་ཚུལ།	288
༥ ་ འཕྲོས་དོན་ནོ།	298
དེས་ན་འཕྲིན་ལས་ཉིད་བདུན་པོ་དེ་ལ་ཡང་།	269
༡ ་ གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་ཉིན་ལ་འགོད་པ་དང་།	269
༢ ་ ལམ་ལ་འགོད་པ།	270
༣ ་ ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ་ལས།	282

གཉིས་པ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	270
༡ རྟོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ།	270
༢ རྟོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ།	272
༣ རྟོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ།	272
༤ རྟོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས།	273
དང་པོ་རྟོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	270
༡ བསྐྱེད་བཞི་ལ་འགོད་པ།	270
༢ བདེན་བཞི་ལེས་པ་ལ་འགོད་པ།	270
༣ གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པ།	271
༤ རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ།	271
༥ དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་འགོད་པ་དང་ལྔ་ལས།	271
བཞི་པ་རྟོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	273
༡ རྟོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་ལྔ་ལས་པའི་སྐྱབ་པ་ལ་འགོད་པ་དང་ལྔ་ལས་པའི་བར་ལ་འགོད་པ།	273
༢ གཞན་ལེས་པའི་གཉིས་ལྟེན་ལ་འགོད་པ་དང་ལྔ་ལས་པའི་བར་ལ་འགོད་པ།	273
༣ ལུས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལྟེན་ལ་འགོད་པ་དང་ལྔ་ལས་པའི་བར་ལ་འགོད་པ།	274
༤ སྐྱབ་པ་ལ་འགོད་པ།	274
༥ སྐྱབ་པ་ལ་འགོད་པ།	275
༦ སྐྱབ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་ལྔ་ལས།	276
བཞི་པ་སྐྱབ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	274
༡ རྟོགས་པ་ལྟེན་པར་ཅན་ལ་འགོད་པ་དང་།	274
༢ བདེན་ལེས་པའི་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་བཞི་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གཉིས་ལས།	275
ལྔ་པ་སྐྱབ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	276

༡ ་ ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ།	276
༡ ་ སྒྲེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ།	276
༣ ་ སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ་ལས།	278
གཉིས་པ་སྒྲེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	276
༡ ་ སྒྲེ་བ་ཕྱི་མར་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པ།	276
༡ ་ གཞན་དོན་ལྟན་གྱུ་བ་ལ་འགོད་པ།	277
༣ ་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལྟག་མ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ་ལས།	277
གསུམ་པ་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	278
༡ ་ རུས་པའི་བྱད་པར།	278
༡ ་ རྟོགས་པའི་བྱད་པར།	279
༣ ་ སྤངས་པའི་བྱད་པར།	281
༤ ་ དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས།	282
དང་པོ་རུས་པའི་བྱད་པར་འགོད་པ་ལ།	278
༡ ་ བྱང་ཆུབ་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་།	278
༡ ་ ལས་ཆུད་མི་བཟ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་གཉིས་ལས།	279
གཉིས་པ་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་ལ་འགོད་པ་ལ།	279
༡ ་ བདེན་བཞི་མཐོང་བ་ཇི་སྟེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ།	279
༡ ་ འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཇི་སྟེ་བ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གཉིས།	280
གསུམ་པ་སྤངས་པའི་བྱད་པར་ལ་འགོད་པ་ལ།	281
༡ ་ ཕྱིན་ཅི་ལོག་བྱད་པ་ལ་འགོད་པ།	281
༡ ་ ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཞི་བྱད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གཉིས།	281
བཞི་པ་དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ།	282

༡ ་ རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཚེས་སྐྱེའི་རྒྱ་ཚོགས་ཤི་མས་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་འགོད་པ།	282
༡ ་ རྩོམ་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་ཚོགས་ལ་འགོད་པ་གཉིས།	282
འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྤྱལ་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ལ།	283
༡ ་ ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་།	283
༡ ་ ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས།	285
དང་པོ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	283
༡ ་ ཚོགས་ལས།	283
༡ ་ རྩོམ་ལས།	283
༡ ་ མཐོང་ལས།	283
༡ ་ རྩོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས།	283
དང་པོ་ཚོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	283
༡ ་ བསམ་པ་ཕྱན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ།	283
༡ ་ གཞན་རྒྱུད་སྤྲོད་བྱེད་སྤྱོད་པ་ཕྱན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ།	283
༡ ་ བདེན་བཞི་ཚོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ་ལས།	283
གཉིས་པ་སྤྱོད་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	283
༡ ་ བསམ་པ་ཕྱན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ།	283
༡ ་ གཞན་རྒྱུད་སྤྲོད་བྱེད་སྤྱོད་པ་ཕྱན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ།	283
༡ ་ ལྟ་བུ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འགོད་པ་ལོ།	283
གཉིས་པ་གཞན་རྒྱུད་སྤྲོད་བྱེད་སྤྱོད་པ་ཕྱན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ་ལ།	283
༡ ་ དངོས་དང་།	283
༡ ་ གཉིས་དོན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས།	283
བཞི་པ་རྩོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	283

༡ ་ ས་གཉིས་པ་སོགས་གཉིས་ལ་འགོད་པ།	284
༡ ་ བཞི་པ་སོགས་གསུམ་ལ་འགོད་པ།	284
༣ ་ ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་པ།	284
༤ ་ བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པ།	284
༥ ་ དགུ་པ་ལ་འགོད་པ།	284
༦ ་ ས་བརྒྱུ་པ་ལ་འགོད་པའོ།	284
བཞི་པ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	284
༡ ་ ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་འགོད་པ།	284
༡ ་ བདེན་འཛིན་ཞི་བ་ལ་འགོད་པ།	284
༣ ་ སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བཏགས་པ་བ་ལ་འགོད་པ།	284
༤ ་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་པའོ།	284
ལྷ་པ་ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	284
༡ ་ རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པ།	284
༡ ་ གཞན་རྒྱུད་སྤྲོད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གཉིས་ལས།	284
དུག་པ་ས་བརྒྱུ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	284
༡ ་ ས་བརྒྱུ་པ་ས་བསྐྱུས་པའི་གཤེས་གཉིན་བསྐྱེན་རྩལ་ལ་འགོད་པ།	284
༡ ་ རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས།	284
གཉིས་པ་རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འགོད་པ་ལ།	284
༡ ་ བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ།	284
༡ ་ ལས་འབྲས་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་།	284
༣ ་ བདེན་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ།	284
༤ ་ ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ།	284
༥ ་ གཞི་མེད་པ་ལ་འགོད་པ།	285

༤༽ རྣམ་བྱང་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ།	285
༥༽ རྣམ་བྱང་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ།	285
༦༽ རྣམ་བྱང་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་བརྒྱུད་ལས།	285
འོ་ན་གང་དུ་ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་བ་ བཤད་ན། དེའི་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ནས་འབྱུང་བ་ ཡིན་ལ་འདི་ལ།	285
༡༽ སྤང་བས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པ་དང་།	285
༢༽ མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་གཉིས་ལས།	286
དང་པོ་སྤང་བས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པ་ལ།	285
༡༽ སྤོད་དག་པའི་སྤང་བ་དང་།	285
༢༽ བཅུད་དག་པའི་སྤང་བ།	285
༣༽ འཕྲིན་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།	285
གཉིས་པ་མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ལ།	286
༡༽ མཆོད་པ་དང་།	286
༢༽ དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་ལས།	286
བཞི་པ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།	288
༡༽ རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	288
༢༽ མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ།	291
༣༽ འཇུག་ཚུལ་དེ་དཔེས་སྐྱབ་པ་དང་གསུམ་ལས།	293
དང་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་གཉིས།	288
༡༽ འཕྲིན་ལས་སྤྱན་གྱུ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་དང་།	288
༢༽ རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས།	288

[illegible]

༤༽ བཞི་བ་དེ་བཞིན་གཤམས་པའི་སྐྱ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཆངས་པའི་དཔེས་བསྟན་པ།.....	295
༥༽ ལྷ་བ་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉི་མའི་དཔེས་བསྟན་པ།	295
༦༽ ཐུག་བ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བའི་དཔེས་བསྟན་པ།	296
༧༽ བདུན་བ་གསུང་གི་གསང་བ་སྐྱ་བཞིན་གྱི་དཔེས་བསྟན་པ།	297
༨༽ བརྒྱད་བ་སྐྱའི་གསང་བ་ནམ་མཁའི་དཔེས་བསྟན་པ།	297
༩༽ དགུ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་གཞི་རིན་པོ་ཆའི་དཔེས་བསྟན་པ་དང་དགུ་ལས།	298

མངོན་ཉིགས་ཐུག་དང་གསུམ།

གཉིས་བ་བར་མ་ལ་དད་བ་ལ་ཐུག་ཏུ་སྤྱེ་བ་ལ།	300
༡༽ མཆམས་སྐྱར་བ།	300
༢༽ ཅ་བ།	300
༣༽ འགྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	300
གསུམ་བ་བསྐྱས་ལ་བ་དད་བ་ལ་མངོན་ཉིགས་གསུམ་ཏུ་དྲི་བ་ལ་གསུམ་ལས།	301
༡༽ མཆམས་སྐྱར་བ།	301
༢༽ ཅ་བ།	301
༣༽ འགྲེལ་བའོ།	301

མཐུག་གི་དོན།

གསུམ་བ་བརྩམས་བ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལ།	301
༡༽ གཞུང་གཟུགས་བ་དང་།	301
༢༽ དགོ་བ་བསྟོ་བ་དང་།	303
༣༽ ཁེངས་བསྐྱུངས་བ་དང་།	303
༤༽ ཉིགས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱུང་བར་བསྟན་པའོ།	304

དང་པོ་གཞུང་གཟུགས་པ་ལ།	301
༡༽ ཀུན་གྱི་རྒྱ་དུ་གྱུར་པ་དང་།	301
༢༽ དགོས་པ་དང་།	302
༣༽ བརྩམས་པ་དམ་བཅའ་བའི་གཞུང་གཟུགས་པ་ལོ།	303
དང་པོ་ཀུན་གྱི་རྒྱ་དུ་གྱུར་པ་ལ།	301
༡༽ ཚོད་པ།	301
༢༽ ལན་རོ།	302
གཉིས་པ་ལན་ལ།	302
༡༽ དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཇེས་འགྲོ་དང་།	302
༢༽ ལྷོག་འགྲོའི་སྒོ་ནས་བསྟན།	302
༣༽ དེ་ལ་ལྷོས་སྒྱུ་སྒྲིབ་པ་དང་གསུམ་ལས།	302
གསུམ་པ་ཁེངས་བསྐྱུངས་པ་ལ་གཉིས།	303
༡༽ རོམས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་།	303
༢༽ དེ་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་བ་གཉིས།	304

ཆོས་སྐྱེ་སྤྱི་དོན།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གསུམ།	307
༡༽ འབྲེལ་བཞོད་པས་མཆོམས་སྤྱར་བ།	307
༢༽ ལེ་འུའི་གཞུང་བཤད་པ།	332
༣༽ སྐབས་བསྐྱུ་བའོ།	457

སྐྱེ་སྤྱིའི་ནམ་གཞག།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ།	307
༡༽ སྤྱིའི་དོན།	307

༡ ་ཀུན་གྱི་དོན།	326
༢ ་རང་ལུགས་ངེས་པར་བྱ་བའི་སྤྲིང་དེ་དག་ལ་མཐའ་དབྱེད་བཞི།	327
དང་པོ་སྤྲིང་དོན་ལ།	307
༡ ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྲིང་མཚན་ཉིད།	307
༢ ་དེ་འཛོམ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྫུ་རྩལ་གཞག །	308
༣ ་དེ་གང་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས།	308
༤ ་གནས་དེར་འབྲས་བུ་བྱུང་བའི་དུས་མཚམས།	310
༥ ་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྲིང་དབྱེ་བ།	312
༦ ་སྤྲིང་དག་གང་དང་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དབྱེད་པ།	315
༧ ་སྤྲིང་དག་ཉེན་དང་བཟོན་པར་འཇོག་ཚུལ།	317
༨ ་དེ་དག་ལ་ལོག་པར་ཉོག་པ་དགག་པ།	318
༩ ་ཞར་ལ་བྱང་ཆེན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	320
༡༠ ་དེ་དག་ལ་ཚིད་པ་སྤྲོང་བ་དང་བཅུ།	321
ལྷ་པ་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྲིང་དབྱེ་བ་ལ།	312
༡ ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།	312
༢ ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།	313
༣ ་བཞིར་དབྱེ་བ།	313
༤ ་ལྷར་དབྱེ་བ་དང་བཞི།	314
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ།	326
༡ ་འཕགས་པའི་ལུགས་དང་།	326
༢ ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས།	327
གཉིས་པ་ལེ་བྱེད་གཞུང་བཤད་པ་ལ།	332
༡ ་བྱེད་པ་པོ་སྤྲིང་རྫུ་རྩལ་གཞག་བཤད་པ་དང་།	332

༡༥ བྱ་བ་མིན་ལས་ཀྱི་རྣམས་གཞག་བཤད་པ་དང་གཉིས།	332
ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཞེས་པ་ནས་ཐུབ་པའི་སྐྱེ་བུ་རྒྱུ་མི་ཆད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་ གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	334
༡༥ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	334
༡༥ དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ།	336
དང་པོ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི།	334
༡༥ ཉི་ལྔ་དང་ཉི་ཁྲི་ལེ་འུ་བརྒྱད་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང་།	334
༡༥ རྒྱུ་སྣ་དང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས།	336
གཉིས་པ་མདོ་དེ་དག་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	336
༡༥ ཉི་ལྔ་ཉི་ཁྲི་རྣམས་འགྲེལ་ཉི་ཁྲི་ལེ་འུ་བརྒྱད་པ་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་དང་།	336
༡༥ རྒྱུ་སྣ་དང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་བཞེད་ཚུལ་གཉིས།	337

ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	339
༡༥ སྐྱེ་འོ་ན།	339
༡༥ གཞུང་གི་དོན།	344
༡༥ མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ་དང་།	345
དང་པོ་སྐྱེ་འོ་ན་ནི།	339
༡༥ ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འོ་མཆན་ཉིད།	339
༡༥ དབྱེ་བ།	339
༡༥ དེས་ཆོག།	339
༡༥ ས་མཆོམས།	339
༡༥ བྱད་ཆོས།	339

༤༥ རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་དང་བྱུག་.....	341
ཡེ་ཤེས་ཚས་སྒྱུ།	
བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྒྱུ་འཆད་ན་འཆད་ ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན་འདི་ལ།	352
༡༥ ཡེ་ཤེས་ཚས་སྒྱུ་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	353
༡༦ དེའི་བྱུང་པ་དང་།	389
༡༧ དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་འོ།	391
དང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྒྱུ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ།	353
༡༥ ཡེ་ཤེས་ཚས་སྒྱུ་སྒྱུ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྐྱེད་པ།	353
༡༦ ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་དགག་པ།	476
༡༧ ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤྱོད་པ་འོ།	386
དེ་ན་འདི་འོ་སྐབས་སུ།	353
༡༥ གཞུང་ཚབས་བསྐྱེད་ཚུལ།	353
༡༦ འགྲེལ་པས་འཆད་ཚུལ།	356
༡༧ དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྒྱུ་འཛིན་པ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འོ།	356
གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྒྱུ་འཛིན་པ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	356
༡༥ སྤྱི་དོན།	356
༡༦ གཞུང་དོན།	364
༡༧ མཐའ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ།	364
དང་པོ་སྤྱི་དོན་ནི།	356
༡༥ ཡེ་ཤེས་ཚས་སྒྱུ་འཛིན་པ་ཆོད་ཅིང་།	356

༡༽ དབྱེ་བ།	357
༢༽ ས་མཆོམས།	360
༣༽ གནས་འགྱུར་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	360
༤༽ ཚུད་པ་སྤྱོད་པའོ།	363
ཟད་པར་བརྩ་ཡི་བདག་ཉིད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།	367
༡༽ སྤྱི་དོན།	367
༢༽ གཞུང་དོན།	372
༣༽ མཐའ་དབྱུང་པའོ།	372
དང་པོ་སྤྱི་དོན་ལ།	367
༡༽ ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ།	367
༢༽ དབྱེ་བ།	368
༣༽ སེམས་ཉེན།	368
༤༽ སྤྱངས་ཚུལ།	368
༥༽ མཆོན་མ།	369
༦༽ དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ།	370
༧༽ བྱེད་ལས།	371
༨༽ སྤྱི་མཆོད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན།	371
༩༽ དེས་ཆོག་བཤད་པ་དང་དབྱ།	372
བཞི་པ་སྤྱོད་ས་ཚུལ་ལ།	368
༡༽ སྤྱར་སྤྱངས་བ་བྱེད་སྤྱོད་བ་དང་།	368
༢༽ མ་སྤྱོད་བ་གཉིས།	368

གཞན་དག་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཞེས་སོགས་ནས། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་	
ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བཀལ་ལན་གྱི་སྒྲོན་ས་གཏན་ལ་འབེབས་ན། དེའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་	
ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས།	376
༡༽ སྐྱ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་དང་།	376
༢༽ འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས།	378
གསུམ་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ་ལ།	386
༡༽ ཚུད་པ་དང་།	386
༢༽ སྐྱ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་ཀྱང་ཆིག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉིས་པ་མེད་པའོ།། .	387
གཉིས་པ་དཔེ་བྱུང་པར་ཅན་འཆད་པ་ལ།	389
༡༽ ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བྱུང་པར།	389
༢༽ སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པའི་བྱུང་པར་གཉིས། །	389
གསུམ་པ་ཚུད་སྤྲོད་ལ།	391
༡༽ ཆོས་སྐྱ་ཉག་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ་དང་།	391
༢༽ བྱུང་ཉག་གཉིས་ཀ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ་དང་གཉིས་ལས།	393
འོངས་སྐྱ	
དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སྐྱ།	395
༡༽ སྐྱ་དོན།	395
༢༽ གཞུང་དོན།	412
༣༽ མཐའ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས།	412
དང་པོ་སྐྱ་དོན་ལ།	395
༡༽ འོངས་སྐྱའི་མཆན་ཉིད།	395
༢༽ དབྱེ་བ།	398

༣༽ སྒྲ་བཤད་པ།	398
༤༽ ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པ་པ།	398
༥༽ ཚུད་པ་སྒྲིང་བ་དང་ལྟ།	409
བཞི་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་ལ།	398
༡༽ རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	398
༢༽ མདོ་སྒྲི་རྒྱུན་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས།	409
མཆན་དཔེ།	
ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆན་དང་རུས་སྒྲུལ་ཞབས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟུ།	403
༡༽ མཆན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད།	403
༢༽ མཆན་དཔེའི་དབྱེ་བ།	404
༣༽ བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན།	404
༤༽ སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེ་གཞན་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་སྒྱུབ་པ།	404
༥༽ མཆན་དཔེ་དེ་དག་འབྲུབ་ཚུལ།	405
༦༽ དེ་དག་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ།	406
༧༽ གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱང་པར་དང་གནས་ཚུལ།	406
༨༽ སྐབས་འདིར་མཆན་དཔེ་རྣམས་ལོངས་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན།	407
༩༽ དེས་ཆོག །	407
༡༠༽ ས་མཆོམས་དང་བཅུ།	408
གང་གི་སྤྱིད་པ་ཇི་སྤྱིད་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྟུ།	408
༡༽ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ།	408
༢༽ འབྲེལ་བས་བསྟན་ཚུལ།	409

སྤྱལ་སྤྱུ།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སྤྱུ།	414
༡ རྒྱ་དོན།	414
༢ གཞུང་དོན།	422
༣ མཐའ་དབྱུང་པའོ།	422
དང་པོ་སྤྱུ་དོན་ནི།	414
༡ སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱུའི་མཆན་ཉིད།	414
༢ དབྱེ་བ།	414
༣ དེས་ཆོག།	414
༤ མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུའི་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་རྣམས་བཅུ་གཉིས་བསྐྱུས་ནས་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པ།	415
༥ དེ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སྤྱིན་གྲོལ་ལ་འགོད་པའི་ཚུལ།	422
༦ དེ་རྣམས་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་པ་དང་བྱུག།	00
མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་འདི་དག་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་གང་གི་མཛད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ།	418
༡ ཉན་ཐོས་སྤེལ་པའི་ལུགས།	418
༢ ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས།	419
༣ དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་དང་གསུམ།	420
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱུའི་འཕྲིན་ལས།	
དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སྤྱུ།	429
༡ འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་པོ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	429
༢ དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	431

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	431
༡༽ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་།	431
༢༽ འབྲེལ་བས་བཤད་ཚུལ་གཉིས།	432
དང་པོ་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་ལ།	431
༡༽ འཕགས་པའི་ལྷགས་དང་།	431
༢༽ སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་གཉིས།	431
བསྟུས་དོན་གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་འཆད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་འདིའི་སྐབས་སུ་གཉིས།	432
༡༽ སྟོན་དོན།	432
༢༽ གཞུང་དོན་གཉིས།	443
དང་པོ་སྟོན་དོན་ནི།	432
༡༽ འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།	432
༢༽ དབྱེ་བ།	432
༣༽ ས་མཆན་མས།	433
༤༽ འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ།	433
༥༽ འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་དེ་སྟོབ་པ་དང་ལྷ།	437
བཞི་པ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་ལ།	433
༡༽ རྒྱད་སྟེ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	433
༢༽ མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ལས།	436
དང་པོ་རྒྱད་སྟེ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	433
༡༽ འཕྲིན་ལས་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་དང་།	433
༢༽ རྒྱན་མི་འཆད་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས།	0
དང་པོ་འཕྲིན་ལས་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་ལ།	433

༡ ་ མཛེར་བསྟན་པ་དང་།	433
༢ ་ སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས།	434
གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ།	434
༡ ་ མཛེར་བསྟན་པ་དང་།	434
༢ ་ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	434
༣ ་ མྱིའི་དོན་བསྟུ་བའོ།	336
གཉིས་པ་རྒྱས་པ་བཤད་པ།	434
༡ ་ དོན་དུག་ངོས་གཟུང་བ།	434
༢ ་ དཔེ་དུག་འགོད་པ།	435
༣ ་ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང་གསུམ།	435
ལྷ་པ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་དེ་སྐྱབ་པ་ལ།	437
༡ ་ མཛེར་བསྟན་པ།	437
༢ ་ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།	438
གཉིས་པ་གཟུང་གི་དོན་ལ།	443
༡ ་ འཕགས་པའི་ལྷགས་དང་།	443
༢ ་ སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་གཉིས།	445
དང་པོ་འཕགས་པའི་ལྷགས་ལ།	443
༡ ་ དུས་ཀྱི་སྟོན་མཛེར་བསྟན་པ།	443
༢ ་ དབྱེ་བའི་སྟོན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	443
༣ ་ གངས་ཀྱི་སྟོན་མཇུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ།	445
གཉིས་དབྱེ་བའི་སྟོན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	443
༡ ་ ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས།	443

༡༥ ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གཉིས།	445
དང་པོ་ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ།	443
༡༥ ཆོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ།	443
༡༥ སྒྲོར་ལམ་འགོད་པ།	443
༡༥ མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ།	444
༡༥ སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི།	444
དང་པོ་ཆོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	443
༡༥ བསམ་པ་ཕྱུག་ཆོགས་ལ་འགོད་པ།	443
༡༥ གཞན་རྒྱུད་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལ་འགོད་པ།	443
༡༥ བདེན་བཞི་ཆོགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ།	443
གཉིས་པ་སྒྲོར་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	443
༡༥ བསམ་པ་ཕྱུག་ཆོགས་ལ་འགོད་པ།	443
༡༥ རང་རྒྱུད་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལ་འགོད་པ།	443
༡༥ ལྷ་བ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ།	444
གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ལ་འགོད་པ་ལ།	443
༡༥ དངོས་དང་།	444
༡༥ གཉིས་དོན་གྱི་སྒྲོད་པ་ལ་འགོད་པའོ།	444
བཞི་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	444
༡༥ བྲི་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ལ་འགོད་པ།	444
༡༥ ས་བཞི་པ་སོགས་གསུམ་ལ་འགོད་པ།	444
༡༥ ས་བདུན་པ་ལ།	444
༡༥ ས་བརྒྱད་པ་ལ།	444
༡༥ ས་དགུ་པ་ལ།	444

༤༥ ས་བཅུ་པ་ལ་འགོད་པ་ལོ།.....	444
བཞི་པ་ས་བཅུད་པ་འགོད་པ་ལ།	444
༡༥ ལམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་འགོད་པ།	444
༡༦ བདེན་འཛིན་ཞི་བ་ལ་འགོད་པ།.....	444
༡༧ སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་བཏགས་པ་བ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ།	444
༡༨ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་པ་ལོ།.....	444
ལྷ་པ་ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	444
༡༩ རང་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་དང་།	444
༢༠ གཞན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པ་ལོ།.....	444
དུག་པ་ས་བཅུ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	444
༢༡ ས་བཅུ་པ་ས་བཅུས་པའི་བཤེས་གཉིན་བསྟན་ཚུལ་ལ་འགོད་པ་དང་།	444
༢༢ རྟོགས་པ་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་གཉིས།	444
གཉིས་པ་རྟོགས་པ་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འགོད་པ་ལ།.....	444
༢༣ བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ།	444
༢༤ ལས་འབྲས་ཆུད་མི་བ་པ་ལ།	445
༢༥ བདེན་བཞི་རྟོགས་པ་ལ།	445
༢༦ ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བཤད་པ་ལ།.....	445
༢༧ གཞི་མེད་པ་ལ།	445
༢༨ རྣམ་བྱང་རྫོགས་པ་ལ།	445
༢༩ རྟོགས་རྫོགས་པ་ལ།	445
༣༠ མིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་བཅུད།.....	445
གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ནི།.....	445
༣༡ དུས་ཀྱི་སྒྲོན་མཛད་རབས་ལ།.....	445

༡ ་ དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད།	445
༢ ་ གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ།	455
གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	445
༡ ་ ལམ་ལ་འགོད་པ།	445
༢ ་ ལམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས།	455
དང་པོ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	445
༡ ་ ཆོགས་ལམ་ལ།	445
༢ ་ སྒྲོར་ལམ་ལ།	448
༣ ་ མཐོང་ལམ་ལ།	448
༤ ་ སྒོ་མ་ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་བཞི།	449
དང་པོ་ཆོགས་ལམ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ།	445
༡ ་ སྒྲིལ་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ཐར་པ་དོན་གཉིར་ལ་འགོད་པ།	445
༢ ་ བསྟུ་བཞི་ལ།	447
༣ ་ བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ།	447
༤ ་ གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ལ།	448
༥ ་ སྒྲོད་པ་ལ།	448
༦ ་ དོན་གཉིས་སྒྲིབ་པའི་གཞི་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་བྱུག་།	448
བཞི་པ་སྒོ་མ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	449
༡ ་ ས་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ།	449
༢ ་ ས་དྲུག་པ་ལ།	449
༣ ་ ས་བདུན་པ་ལ།	449
༤ ་ ས་བརྒྱད་པ་ལ།	449
༥ ་ ས་དགུ་པ་ལ།	450

༤༥ ས་བཅུ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་བྱག།	450
བཞི་པ་ས་བཅུད་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	449
༡༥ སྒྲིང་པ་བྱད་པར་ཅན་ལ་འགོད་པ་དང་།	449
༡༦ བདེན་འཛིན་མངོན་འགྱུར་བ་ཞི་བ་ལ་འགོད་པ་ལ།	449
བྱག་པ་ས་བཅུ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	450
༡༥ ས་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་པ།	450
༡༦ སྒྲིབ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་འགོད་པ།	452
༡༧ སྒྲིང་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ་ལས།	453
འོ་ན། ས་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན།	
འདི་ལ།	450
༡༥ སྒྲིང་བས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་ཚུལ།	450
༡༦ མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཚུལ་དང་གཉིས།	451
དང་པོ་སྒྲིང་བས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་ལ།	450
༡༥ སྒྲིང་དག་པའི་སྒྲིང་བ།	450
༡༦ བཅུད་དག་པའི་སྒྲིང་བ།	450
༡༧ འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་སོ།	451
གཉིས་པ་མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཚུལ་ལ།	451
༡༥ མཆོད་པ་དང་།	451
༡༦ དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས།	451
གཉིས་པ་སྒྲིབ་གཅིག་ཐོགས་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	452
༡༥ སྒྲིབ་ཕྱི་མར་འཆང་བྱ་བར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་།	452
༡༦ གཞན་དོན་ལྟན་གྱུ་ལ།	453

༣ ་ སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ལྷན་མ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ་ལས།	453
གསུམ་པ་སྤྱད་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ།	453
༡ ་ རྒྱུ་པའི་བྱད་པར།	453
༢ ་ རྫོགས་པའི་བྱད་པར།	453
༣ ་ སངས་པའི་བྱད་པར།	454
༤ ་ དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་བྱད་པར་དང་བཞི།	454
དང་པོ་རྒྱུ་པའི་བྱད་པར་ལ།	453
༡ ་ བྱད་ཆུབ་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས།	453
༢ ་ ལས་ཆུད་མི་བླ་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གཉིས།	453
གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་བྱད་པར་ལ།	453
༡ ་ ཇི་སྟེན་པ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་།	454
༢ ་ ཇི་ལྟ་བུ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་གཉིས།	454
གསུམ་པ་སངས་པའི་བྱད་པར་ལ།	454
༡ ་ ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བྱད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་།	454
༢ ་ དེའི་གཞི་བྱད་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གཉིས།	454
བཞི་པ་དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་བྱད་པར་ལ།	454
༡ ་ རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྤྱིའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པ།	454
༢ ་ སྒོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས།	455
མངོན་རྫོགས་བྱུག་དང་གསུམ།	
གསུམ་པ་བསྐྱུས་དོན་བཤད་པ་ལ།	455
༡ ་ དོན་བྱུག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་དང་།	455
༢ ་ དོན་གསུམ་ཏུ་བསྐྱུས་པའོ།	455

གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན།	457
ལྷང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།	461

༄༅། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
 རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་
 གྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་ལྷུ་དབང་གི་རོལ་
 མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་ལྷ་པའི་
 སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
 འབྲེལ་བརྗོད་པས་མཆམས་སྦྱར། ཅེ་སྦྱོར་མཆོན་གྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད།
 སྐབས་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རྣམ་ཀུན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་
 དང་། རྟོ་མོར་ཕྱིན་དང་། ཞེས་འཆད་ན། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་ཅེ་སྦྱོར་འཆད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་
 དོན་དུ་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ལས། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་
 ཅེ་མོའི་སྦྱོར་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
 ལ།^① རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་
 པའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བས། གོ་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་སྦྱོར་དུ་
 འགོ་བའི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཞེས་གསུངས། ཅེ་སྦྱོར་རྟགས་ཀྱི་སྒྲིམ་
 གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གོ་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 དེ། རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་དེ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་ལུས་ཏེ། ཅེ་སྦྱོར་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་

དེ་ནམ་རྫོགས་སྒྲོར་བའི་བྲེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ནམ་རྫོགས་སྒྲོར་བ་དང་ཅེ་
 སྒྲོར་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་བཤའ་ལས། ^①དབང་དུ་བྱ་བ་རྒྱ་འབྲས་བཤའ། ཅེས་དང་།
 གསེར་ཐོང་ལས། ^②ནམ་ཀུན་དང་ཅེ་སྒྲོར་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་དང་། ནམ་མཁུན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། ནམ་རྫོགས་སྒྲོར་བ་དང་
 ཅེ་སྒྲོར་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཤེས་ནམ་མཁུན་གྱི་ཉིར་ལེན་དུ་ཐལ།
 དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱ་དུ་གྱེ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ནམ་མཁུན་གྱི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ནམ་རྫོགས་སྒྲོར་བ་དེ་ཅེ་སྒྲོར་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱ་དུ་
 གྱེ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག ། ནམ་བཤའ་ལས།
^③སྒྲོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲེ་བའི་རིམ་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་སྒྲེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་
 འོ། ། སྒྲོར་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་ཡང་སྒྲེ་བའི་རིམ་པ་དང་། མཁུན་གསུམ་དང་སྒྲོར་
 བཞི་བཤའ་པའི་རིམ་པ་འོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས་ནམ་རྫོགས་སྒྲོར་བ་
 དང་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་སྒྲེ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ནམ་
 རྫོགས་སྒྲོར་བ་ཐོབ་ན་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་ཐོབ་^④པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་དོན་
 སྐབས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་སྒྲོར་བ་ཡིན་འོ། །

ཁ་ཅིག ། མཁུན་གསུམ་བསྟན་སྒྲོམ་རབ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར།
 ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་

དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་
ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་མཁྱེན་
གསུམ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཆོས་
ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །དེས་བེན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་
ལ་སྒྲོམ་པ་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། ཅེ་སྒྲོར་གྱི་ཉེན་བཤད་པ་དང་། བཟེན་པ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་
རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་ཉེན་དང་། སེམས་ཉེན་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། སྒྲོར་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ནི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་ལྷའི་ཉེན་ལ་གསལ་དུ་སྒྲེ་བ་
ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ཡང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ཡང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་དངོས་སུ་གསལ་དུ་སྒྲེ་བའི་ལུས་
ཉེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཟུགས་གྱི་ཉེན་ཅན་ཡིན་དགོས་ཏེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་

མཐའ་བ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྟོར་ལམ་ཅེ་སྟོར་དང་། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གཉིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་ལ། སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་གཉིས་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྟེ་བའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཀ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ངོད་གྱི་རྟགས་པ་ཐོབ་པའི་སྟོན་ནས་མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱུས་སྟོམ་རབ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ཅེ་སྟོར་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ་སྟོར་ལམ་ཅེ་^①མོ་སོགས་བཞི་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་སྟོར་བའི་ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ། བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་བཞིར་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། ^②མདོར་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །བྱད་པར་ཅན་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་། །བར་ཆད་མེད་དང་སྟོར་ཞེས་བྲ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་^③སྟོར་བའི་ལམ་ནི་གང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྟེ་བའོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་གང་གིས་སྟོབ་པ་རབ་དུ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ནི། དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྟོབ་པ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བ་དང་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྟེ་ས་བ་ཡིན་ནོ། །བྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ལམ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་ལས། ^④སྟོར་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བའོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་འོག་དུ་བར་ཆད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བར་འགྱུར་བའོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་མདོན་དུ་བྱེད་པའོ། །བྱད་པར་གྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་ལ་

སྒྲོར་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་
མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་བྱང་སེམས་
གྱི་སྒྲོར་ལམ་བཞི། བྱང་སེམས་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད། དེའི་ཤེས་པ་བརྒྱད། ས་
གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དེའི་ལམ་ནམ་པ་བཞིར་འཛོག་གོ །ཁ་
ཅིག །མཆོན་ཉིད་གཅིག་ལ་བཀར་ན། ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནམ་པ་
བཞི་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་ས་བཞི་པའི་སྒྲོར་བ་ཉེར་བསྒྲུབས་གྱི་ལམ་དང་། ས་གསུམ་པའི་
འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ། ས་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ནམ་གྲོལ་ལམ། ས་དང་པོ་ལ་ལྟོས་
ཏེ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར།

དེས་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཐོབ་བྱེད་གྱི་
ཐབས་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག །རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱིབ་པའི་སྤོང་
གཉིན་དུ་དམིགས་པ། སྒྲོར་བའི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་
པའི་སྐྱིབ་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་གྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ། བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་དངོས་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ།
ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་
དེ་ཉིད་ཡོན་ཏན་སྤར་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ།
ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། གསུམ་པ་ནི། ཟེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ངོད་ནས་རྒྱན་
མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྲོར་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒྲོལ་ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་
དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། སོ་སའི་ངོ་བོ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ངོད། ཅེ་མོ།

བཅོད་པ། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྟོར་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐབས་མཁས་སུ་བྱེད་མི་ལྟོག་པར་གསུངས་པའི་བྱེད་མི་ལྟོག་
པའི་རྟགས་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། ^①དེ་ནས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྟན་པ་རབ་
འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་།
ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། མི་
ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོ་
ནས་འཆད་པ་ལ། ^②ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་བྱེད་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་ཐོད་གྱི་ཅེ་
སྟོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་བཞི་སྟོན་པ་ལ། ^③རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་
བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་ལ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྐྱབས་ལྟན་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མིག་ཡོར་དང་འབྲེལ་བ་དང་། སྦྱལ་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་
བའི་གྲོང་བྱེད་དང་འབྲེལ་བར་ལྟ་ཡང་མདོན་དུ་མི་བྱེད་ན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བྱེད་མི་ལྟོག་
པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ^④རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སའམ། །ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་ལེགས་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་ན་
རབ་འབྱོར་འདི་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑤རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞམ་འབྲིང་
བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑥རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་
ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམ་
མཁའ་ལ་ཡར་འཕགས་ཤིང་དགོ་སྟོང་གི་དགོ་འདུན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་

གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^①ཞིན་ཏུ་གོམས་པའི་ཕྱིར། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་
 ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་དང་འདྲ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
 པའི་ས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་
 མཐོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་དམིགས་པ་དང་། ཞེས་
 གསུངས། དེའི་འོག་མ་བཞི་སྟོན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་
 ན་ཡང་གྲོང་བྱེད་བཅོམ་པའམ་མེ་ཤོར་བའམ། གཅན་གཟན་ཁོ་བོ་མཐོང་བའམ། ཞེས་
 སོགས་དང་། ^③རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་
 མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་དེའི་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་ན་ངན་སོང་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་
 དུ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་བ་རི་ལྟར་རིག་
 པར་བྱ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་
 མཐོང་བའམ། ཞེས་སོགས་དང་། ^④རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་མམ་
 སད་པའི་ཆེ་གྲོང་བྱེད་ཆོག་པར་གྱུར་པ་ན། བདག་གཉིད་ལོག་པར་གྱུར་པའམ་སད་པའི་
 རྣམ་པ་གང་དག་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑤རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་རྣམ་པ་གང་དག་དང་
 རྟགས་གང་དག་དང་མཚན་མ་གང་དག་གིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་དུ་རིག་པར་
 བྱའོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་དང་རྟགས་དེ་དག་དང་མཚན་མ་དེ་དག་བསྟན་པར་བྱའོ། །རབ་
 འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེད་དམ་སྐྱེས་པ་ལ་ལ་ཞིག་མི་མ་ཡིན་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ན་དེ་
 ལ་བྱང་ཆེན་འདི་སྟུང་དུ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^⑥དམ་པའི་ཆོས་
 སྟོན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་། དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་འགོ་
 བ་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ངན་སོང་སྟོང་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པ་དང་གྲོང་བྱེད་ལ་
 སོགས་པ་ཆོག་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབས་གྲུབ་པ་དང་། གཞོད་

སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་ཆོག་གྲུབ་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས། ཐ་མ་བཞི་སྟོན་པ་ལ་^①བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ལ་སྒྲ་
མེད་རྫོགས་བྱང་ཡང་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན་བྱང་ཆེན་བསམ་པ་ཐག་པ་ནི། ཞེས་སོགས་
དང་།^②རབ་འབྱོར་དེ་བས་ན་བྱང་ཆེན་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པར་འདོད་པ་དང་གཞན་
གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་།^③རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མཆན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་རྣམ་མཁུན་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པའི་མཆན་ཉིད་
ནི་ཤེར་བྱིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་།^④གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་སྟོན་
པ་ནི་གཟུགས་ལ་མི་སྟོན་ཅེས་པ་ནས་རྣམ་མཁུན་དུ་ཉི་བར་གྱུར་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།^⑤རང་ཉིད་མངོན་པར་ཤེས་པས་པ་རོལ་གཞོན་པའི་དགོ་
བའི་བཤེས་གཉེན་^⑥བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
ལ་སྟོབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་ལ་ཉི་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་
ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཅེ་སྟོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཇི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཇི་ལམ་ལྟ་བུར་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བ་སོགས་
རྟགས་བཅུ་གཉིས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅེ་སྟོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་
གང་རུང་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དེ། རྫོད་ཀྱི་ཅེ་སྟོར་གྱི་
མཆན་ཉིད། ཅེ་སྟོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་དེ་ལ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཇི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཇི་ལམ་ལྟ་བུ་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་རྟགས་དང་། ཉན་རང་གི་ས་དང་ཁམས་

གསུམ་ལ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་དགའ་བ་མི་སྐྱེད་པའི་རྟགས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 སོགས་མཐོང་བའི་རྟགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་སོགས་
 དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་རྟགས་དང་།
 རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ན་ངན་སོང་སྟོང་བ་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་རྟགས་དང་། གྲོང་ཁྱེར་
 ལ་སོགས་པ་ཆོག་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབས་བྱུང་བའི་རྟགས་
 དང་། གཞོད་སྐྱོན་སོགས་མི་མ་ཡིན་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་ཆོག་བྱུང་བའི་རྟགས་
 དང་། རང་གི་མངོན་པར་ཤེས་པས་པ་རོལ་གཞོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་
 པའི་རྟགས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་བྱིན་ལ་སྟོབ་པའི་རྟགས་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་
 མངོན་ཞེན་མེད་པའི་རྟགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར་བའི་རྟགས་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེའི་དང་པོ་བརྒྱད་འབྲས་རྟགས་དང་ཐ་མ་བཞི་རང་བཞིན་
 གྱི་རྟགས་སུ་ལོ་ཆེན་བཞེད། མདོ་ལས་དང་པོ་དུག་མི་ལམ་དང་བདུན་པ་སང་མི་གཉིས་
 གང་རུང་དང་སྒྱུར་ནས་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་དེ་གཉིས་གང་གི་ཡང་ཐ་སྙད་མ་མཛད། བུརྟ་
 ལྷོས་དང་པོ་དུག་མི་ལམ་དང་། བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་སང་མི་གཉིས་ཀ་དང་། ཐ་མ་བཞི་
 སང་པའི་རྟགས་སུ་བཞེད། དེས་ན་འབྲས་རང་གི་རྟགས་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །ཁ་
 ཅིག །རྟགས་བཅུ་གཉིས་དང་ལྔ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དེ། རྟོད་
 གྱི་ཅེ་སྒྲིབ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་རྒྱད་གྱི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་རྟོད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར།
 འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་རྒྱད་ལ་མི་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 དེའི་རྒྱད་ལ་གཉིད་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ❶ དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགོ་རྣམས།

བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། བསམ་གཏན་
དང་པོ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་རང་དབང་མེད་པར་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་གཉིད་མེད་ཀྱང་ལུས་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་དགོ་བར་གྱུར་པའི་གཉིད་ཡོད་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་དང་པོ་པའི་རྒྱད་ལ་གཉིད་སྤྱི་མ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མ་ཡོད་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ངོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣམས་ཡིན་ན། རང་རྒྱད་ལ་
གཉིད་མེད་པས་ཁྲབ་པས་སྒྲོར་བ་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱམས་ལུས་
སོགས་དང་སྐྱབ་པ་ནི། །རྣམ་པ་ལྔ་དང་མི་འགྲོགས་དང་། །ཞེས་ངོད་ནས་གཉིད་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱབ་པ་ལྔ་དང་མི་འགྲོགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག་གི་གོ་རེ་
ལུགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་ངོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན།
མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་
ལམ་རྗེས་སྐྱབ་ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟགས་གསུངས་
པའི་འོག་ཏུ་བསོད་ནམས་གང་ལས་འཕེལ་ཚུལ། ^②བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ།
རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་གི་སེམས་ཅན། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་
གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། དེ་ཡི་རྟགས་དང་རྣམ་འཕེལ་དང་། །ཞེས་
འཆད་ན། རྟགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་འཕེལ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རྟགས་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་པར་མཆོན་པའི་ཅེ་མོ་དེའི་བསོད་ནམས་
རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན་དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
ཞེས་མཆམས་སྒྲོར་བ་ལ། ^③དེ་ལྟར་རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རྣམ་པ་དུ་
ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། འཇམ་བུའི་སྒྲིང་གི་སྒྲེ་བོ་སྟེད། །ཅེས་
 སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^①འཇམ་བུའི་
 སྒྲིང་ལ་སོགས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཕྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་
 རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བརྒྱད་དང་། རང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་
 བརྒྱད་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ^②རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་གི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པར་མིའི་ལུས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ་སྤྲོ་
 མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་^③པར་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་ལ་དེ་དག་ནས་འཆོའི་བར་དུ་
 བཞུགས་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རིམ་གྱོར་བྱས། བཀྱར་
 སྟོར་བྱས། བསྟོར་སྟོར་དུ་བྱས། མཆོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དེ་ཡང་སྤྲོ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་
 ཡོངས་སུ་བསྒྲོས་ན་རབ་འབྱོར་དེ་ཅི་སྟུང་དུ་སེམས། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
 དེའི་རྒྱད་ལ་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལས། གསོལ་བ་བཙུག་ལྟར་འདས་མང་
 རོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་རོ། །བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། རབ་འབྱོར་
 དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེས་ཕྱིན་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་
 རས། ཤེས་ཕྱིན་དང་ལྟན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་དཔེ་བསོད་ནམས་
 ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^④དཔེ་ཤེས་ཕྱིན་དང་ལྟན་པའི་གཏམ་བརྗོད་
 རས་ཤེས་ཕྱིན་དང་ལྟན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑤གསོལ་
 བ་བཙུག་ལྟར་འདས་གལ་ཏེ་ཤེས་ཕྱིན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་
 བ་ལགས་ན། བཙུག་ལྟར་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྤྲོ་
 མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་^⑥པར་འཆང་རྒྱ་བར་འབྱུར་བ་ལགས། ཞེས་སོགས་དང་།
^⑦རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྟར་འདས་ཅི་ལགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་སྒྲེ་བའི་

སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པར་འགྱུར་རམ། བཙེམ་ལྡན་འདས་
 གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^①དེ་ནས་ལྷའི་
 དབང་པོས་བཙེམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་
 ཤེར་ཏུ་དབེན་པའི་སྐད་དུ་ཟབ་པའོ། །བལྟ་དཀའ་བའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^②དེ་ལྟར་སློབ་
 པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་བྱང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་ཀྱང་འགྲོ་བར་སེམས་ཏེ། ཞེས་སོགས་
 དང་། ^③དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷའི་དབང་
 པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་འདི་རང་གི་སློབས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིའི་ཡོན་ཏན་དང་ལེགས་པ་བརྗོད་
 དམ། འོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སྟོན་སྟམ་པ་དང་། དེ་ནས་བཙེམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆེ་
 དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^④ཀུན་
 དགའ་བོས་གསོལ་པ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་
 པ་དག་དང་གནས་པར་བགྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^⑤འཇམ་བུའི་
 སྒྲིང་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་གྱིས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་པས་ལྷག་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 དང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་
 པའི་ཆོས་རྣམས་མི་དམིགས་པ་དང་། དགོ་བ་བརྩལ་སོགས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་
 སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་ཐོབ་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་ཉེ་
 བར་འོང་བ་དང་། བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་འབྲ་བར་སྐྱེ་བོ་ལ་
 མཆུངས་པར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས་^⑥སོ། །

ཕྱི་མ་བརྒྱད་སྟོན་པ་ལ། ^⑦གསོལ་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས། བྱང་ཆེན་
 གཟུགས་བས་པར་བགྱི་བའི་སྐད་དུ་སློབ་ན་རྣམ་མཁྱེན་དུ་སློབ་པ་ལགས་སམ། ཞེས་

སོགས་དང་། ❶རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ས་ཆེན་པོའི་སྒྲོགས་གང་ན་འཛམ་བུའི་ཆུ་
 གླང་གི་གསེར་གྱི་ས་ལེ་སྐྱམ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཉུང་ངོ་། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་འདི་
 ལྟ་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་འདི་ལ་སློབ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཉུང་སྟེ། སེམས་
 ཅན་ཉན་ཐོས་གྱི་སའམ། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ལ་གནས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་བས་
 ཆེས་མང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ❷རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་གང་འཁོར་ལོས་
 བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་ཏེ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཉུང་
 སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ❸རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་སེར་
 ལྟ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❹གཟུགས་དང་ལྟན་པའི་སེམས་མི་
 སྐྱེའོ། །ཆོར་བ་དང་ཞེས་སོགས་དང་། ❺རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིག་ཆོགས་
 སུ་ལྟ་བའི་ནང་དུ་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་
 འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐབ་མོ་འདིར་པར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་འདུས་སོ། །ཞེས་སོགས་
 དང་། ❻རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཐབ་མོ་འདི་ལ་སློབ་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❼གལ་ཏེ་ཡང་འདི་སྐྱམ་དུ།
 འདི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདི་ས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ་སྐྱམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ❽ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
 ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་རིགས་ཅན་དུ་
 འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
 པའི་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོགས་གྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྟན་པར་
 རྟོགས་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཀུན་བསྐྱས་པ་ཤེས་པ་དང་།
 དུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་

བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསོད་ནམས་གཞན་རྣམ་པ་བརྒྱད། མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པས་
སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་དཔེར་མཛད་ནས་གོང་ནས་
གོང་དུ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་
པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི་ཅེ་མོའི་ཅེ་སྒྱོར་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། བསོད་
ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་སྟེ། བྱེ་གཙུག་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་
འཕེལ་བརྒྱད། རང་གཙུག་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་འཕེལ་བརྒྱད་ཐོབ་པའི་སེམས་
དཔའ་ཡིན་པའི་བྱེ་སྟེང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་
མཆོད་པ་ལས་ལྷག་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཆང་བའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པ། ཅེ་མོའི་ཅེ་སྒྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། བྱེ་གཙུག་
བོར་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། སྟེང་གསུམ་གྱི་སེམས་
ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལས་ལྷག་པའི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱུང་བར་དུ་ཤེར་
ཕྱིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པའི་མི་སྒྲི་
བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་
དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱུང་
བར་ཅན་གྱི་དགོ་ཅ་དང་ལྡན་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། ལྷའི་ངེས་ཐམས་ཅད་
དུ་ཉི་བར་འོང་ཞིང་མིའམ་ལྷའི་ངེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་
འཕེལ་བ། བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། ལྷོན་
པ་དང་སྒྲི་བོ་ལ་མཚུངས་པར་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་བྱེ་སྟེང་གསུམ་གྱི་རང་གཙུག་བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལ་ཡང་

བཏྲན་དུ་ཡོད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐབས་མཁས་པས་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་
རྣམ་པར་འཕེལ་བ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་
པར་འཕེལ་བ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་
རྣམ་པར་འཕེལ་བ། གཟུགས་སོགས་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་རང་གི་
ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་
རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བུན་སྐྱུ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་
འཕེལ་བ། ཡང་དག་པར་རྟོགས་བྱང་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་
བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་ཡང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་འཕེལ་
གསུངས་པ་དང་། ^①དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྐྱུ་དུ། བྱང་ཆེན་སྐྱིན་པའི་
པར་བྱིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་དང་། ^②བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ནི་གང་ཟག་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པ་སྐྱ་མེད་རྟོགས་བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་སྐྱར་ལྡོག་པར་
འགྱུར་བར་སེམས་འགའ་ཅམ་ཡང་སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་བྱུངན་
ལས་སྒྲོ་བར་འགྱུར་ཞེས་རྟོགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རྣམ་འཕེལ་
དང་། །བཏྲན་དང་། ཞེས་འཆད་ན། རྣམ་འཕེལ་གྱི་འོག་ཏུ་ངེས་བཏྲན་གསུངས་པའི་རྒྱ་
མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྒར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་
འཕེལ་བའི་ཅེ་མོས་རྣམ་པར་སྐྱེལ་བའི་རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་མཐར་བྱིན་པའི་

མཆན་ཉིད་རྣམས་ནི་ངེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་
མཆན་སྒྲི་བཤད་པ་ལ། ^①དེ་ལྟར་རྣམས་པར་འཕེལ་བའི་རྣམས་པར་སྒྲིལ་བའི་རང་དབང་དུ་གྱུར་
པ་མཐར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམས་ནི་ངེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་ངེས་པར་བརྟན་པ།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། གུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ། ཞེས་སོགས་
གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲིལ་པ་ལ། ^②དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི།
ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་རང་དོན་ཉོགས་པས་བསྐྱུས་པ་གུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་
གྱི་ཆོས་རྣམས་གྱི་ཉོགས་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་
སུ་མི་གཏོང་བའི་ངེས་བརྟན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ཆན་དང་པོས་བསྟན་ནས།
དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། གུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་གྱི། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྒྲ་
མེད་པ། ཞེས་དང་། ^③རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རི་སྐད་བཤད་པའི་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་སྒྲིལ་པ་
རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི་ངེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་ཆན་གཉིས་པས་བསྟན་ནས། དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་དོན་
ཡོངས་མི་གཏོང་བ། ཞེས་དང་། ^④དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་
གྱིས་རྣམས་པ་མི་ཉོག་པ་ཉོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྒྲིལ་རྗེ་ཆེན་པོ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་
ངོ་བོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲི་ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། བརྟན་པའི་ཅེ་སྒྲི་པ་
ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་གྱི་ཉོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
གསུམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཁྱེན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་

འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་གསུམ་པ་དེ། བཟོད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད། ཁོ་ན་རེ། བཟོད་པ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རླེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་
མཐུན་གསུམ་རླེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ་^①སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^②མཐུན་
གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཙམ་གྱིས་དག་ས་ལ་སྒྲོར་བ་ཏུ་ཅང་ཐལ་ལ།
རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྲེད་ན་དེ་བས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
ནི། སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག །ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ས་དགུ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བྲེད་དེ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་དག་སའི་
ཡེ་ཤེས་ལ་བྲེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་མཐུན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་དེའི་
སྐབས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་བཟོད་པ་དེས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པའི་དོན་དེ་གང་ལ་
བྲེད། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པ་ལ་བྲེད་དམ། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་
པའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྲེད། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་དག་ས་ལ་སྒྲོར་བ་མི་འཐད་
དེ། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཡང་དེ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
ས་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཅེ་
སྒྲོར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོར་ལམ་བཟོད་པ་དེ་ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་
ཞིག །དེས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དོན་མཐུན་
གསུམ་གྱི་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྲེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ^③རྟོགས་ཁས། ཁོ་ན་རེ།
དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་བདུན་པ་བས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་
ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་
ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཐུབ་པོ། །

བཞི་པ་ལ་ཡང་མདོ་དང་བརྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^①བརྟན་པ་ཕྱི་མ་
ལས་འཕྲོས་ནས་བརྒྱ་གྲིན་གྱིས་གསོལ་བ། ^②བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ལ་གསར་
དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆེན་དེ་དག་གི་སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
རངས་^③པར་བབྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བར་བབྱེད་ན་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོ་དེ་
དག་གི་བསོད་ནམས་ཅི་ཞིག་འཕེལ་བར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ།
ཀོ་ཁྱའི་ཀ་སྐྱང་ཆེན་པོ་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤང་ལ་གཞལ་བའི་ཆད་ནི་བཟུང་
དུ་ཡང་སྤིང་གྱང་། དེ་དག་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་བསོད་ནམས་ནི་ཆད་
མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས་རྗེ་ལྟར་སེམས་གཞན་དུ་མི་རྒྱ་བ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བར་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། བརྟན་དང་སེམས་
ཀྱན་གནས་པ་དང་། ཞེས་འཆད་ན། དེས་བརྟན་གྱི་འོག་ཏུ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཅེ་
སྟོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་དེས་པར་བརྟན་
པར་བྱེད་པའི་བཟོད་པའི་དེས་པར་བརྟན་^④པར་འགྱུར་བའམ་བྱས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་
ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཅེ་སྟོར་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཆམས་སྟོར་བ་ལ། ^⑤དེ་ལྟར་དེས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པས་དེས་པར་བརྟན་པར་འགྱུར་
བའི་མཆན་ཉིད་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྐྱང་བཞི་པ་དང་སྟོང་དག་
དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་བཤད་པ་ལ། ^⑥ཆད་སྤིང་པ་ནི་སྤང་ཆད་

གྱིས་གཞལ་བར་རྒྱས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིང་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོང་
གསུམ་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་གྱིས་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
ཅད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་སོ་སོར་དཔེར་མཛད་
ནས་དེ་དག་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཤིང་ཆད་ལས་འདས་པའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་
ཉིད་གྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། མདོ་ལས། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྒྲོལ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
མདོ་ལས་དེ་བསོད་ནམས་མང་པོས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། དངོས་སུ་སེམས་དང་
པོ་བསྐྱེད་པ། སྟོང་པ་ལ་ཞུགས་པ། བྱིར་མི་ལྟོག་པ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་དགོ་
བའི་རྩ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པའི་བསོད་ནམས། སྒྲིང་བཞི་དང་། སྟོང་དང་པོ་དང་།
སྟོང་བར་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སའི་དགྱིལ་
འཁོར་སྤང་ལ་གཞལ་བ་དང་། ཚུ་ཐེག་སྒྲིའི་ཅེ་སོས་སྤངས་པའི་གྲངས་བཟུང་བར་རྒྱས་པ་
དཔེར་མཛད་ནས་དེ་དག་ལས་ཆེས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པས་མཆོན་ནས་
བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྟུང་པ་ལས། ^①མི་ལྟོག་བྱང་ཚུབ་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་
ཡི། །སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་རངས་པ། །སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྤང་ལ་
གཞལ་བས་ཆད་བཟུང་རུང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དགོ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ།

འདིའི་བྱང་སེམས་བཞི་པོ་དེ་ཡང་། ས་དང་པོ་དང་། ས་གཉིས་པ་ནས་ས་བདུན་
པའི་བར་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དང་། ས་བརྒྱ་པ་པ་ལ་འཕགས་པས་བཞེད་དེ། ཉི་
སྤང་ལས། ^②ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་དང་། སྟོང་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། བྱིར་མི་ལྟོག་

པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཅི་རིགས་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
བཞིའི་གཉིན་པོའི་སྒྲོགས་མཐོང་བ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་རྟོགས་པ་པོ་རྣམ་པ་བཞི།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྒྱ་གར་པ་ཁ་ཅིག་། སྒྲོར་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་བཞི་ལ་གནས་
པའི་བྱང་སེམས་བཞི་ལ་བཞེད། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མོས་སྒྲོད་དང་། མ་དག་ས་བདུན་དང་།
དག་པ་ས་གསུམ་དང་། ས་བརྩ་བ་ལ་གནས་པའི་རང་ཉིད་ངོ་མོ་རྟོགས་པའི་དབྱེ་བ་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཐེག་པ་ལ་དང་པོར་ཞུགས་པ་ནི་མོས་པའི་སྒྲོད་
པའོ། །སྒྲོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བདུན་ལ་གནས་
པའོ། །བྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་གསུམ་ལ་གནས་པའོ། །སྐྱེ་བ་
གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ནི་ས་བརྩ་པའོ། །ཞེས་གཞན་དག་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེན་པའི་ཉིང་
རེ་འཇིན་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་བཞི་པ། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད། དོན་བསྟུ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་
ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བསོད་ནམས་
མང་པོས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། གཉིས་པ་^❶དོན་བསྟུ་བ་ལ། ^❷རྟོགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ངོ་བ་
ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞིའི་ངོ་མོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་བཤད་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། དོན་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། སེམས་ཀྱན་གནས་པ་དང་། །མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་།
ཞེས་འཆད་ན། སྒྲོར་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་

གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེས་པའི་རིམ་པ་དང་བསྐྱུན་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^①དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་
 ལམ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་། དེའི་གཉིན་པོ་མཐོང་
 ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། རོན་བཤད་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་དང་པོར་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་སྤང་རྟོག་
 པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ལ་དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལྷགས་
 བསྐྱུན་གྱི་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས་དེ་བསྐྱུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
 འཆད་པ་ལ། ^②དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས།
 ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མདོར་བསྐྱུན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། གཉིན་པོ་
 མཚོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྐྱུན་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་མདོར་བསྐྱུན་
 པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྐྱུན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ^③ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པ་རྣམས་དང་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
 ཐོགས་པ་དེ་དག་གིས་དགོ་ཅེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བར་
 རི་ལྟར་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་
 ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་མཐོང་སྤང་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིན་པོའི་སྒྲོན་ས་
 མདོར་བསྐྱུན། ^④དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ཆེ་^⑤ལྡན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་
 ཅེས་སྒྲས་སོ། །ཆེ་^⑥ལྡན་རབ་འབྱོར་ཅི་ཤེར་ཕྱིན་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་
 ནས། འོན་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བཅོན་འགྲུས་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བཟོད་
 པའི་པར་ཕྱིན་དང་། ཚུལ་བྱིམས་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡང་རྣམ་པར་མི་

རྟོག་པ་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ། ཆེ་ལྡན་ལྷ་རིའི་བྱ། ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ལྟོག་པ་
གཟུང་རྟོག་གཉིན་པོའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོན་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན།
རེ་ཞེག་དང་པོར་མཐོང་སྤང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད། ཅེས་
མཆམས་སྦྱོར་བ་ལ། ❶རེ་ཞེག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་
པོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། འཇུག་པ་དང་ནི་
ལྟོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། རྟོག་པའི་ངོ་བོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ། དབྱེ་བ། འབྲུལ་
པར་❷བསྐྱབ་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
སྟོན་པ་ལ། ❸འཇུག་པ་དང་ལྟོག་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ལ་
གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ❹བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལེན་པ་དང་འདོར་བའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བའོ་ཞེས་གཟུང་བར་
རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ❺ཉན་མོངས་པ་དང་འབྲུལ་བ་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❻ཡུལ་གྱི་དབྱེ་
བས་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགྲུ་ཡོད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❼དངོས་པོ་
དང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་ཉིད་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་
མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་
དུ་མར་ཡོད་དེ། བྱོད་ལ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། མཐོང་སྤང་

ཤེས་སྒྲིབ་ལྷོག་པ་གཟུང་ཉོག་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་
 དེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་ཡུལ་མཆན་མར་དམིགས་པ་དང་། དེའི་ལྷོག་ཡུལ་
 མཆན་མར་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སོགས་རིམ་བཞིན་དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེ་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 ལེན་པར་འདོད་པའི་སྒྲོན་ས་སྤང་བའི་གཟུང་བའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། ཉན་
 ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་འདོད་པར་འདོད་པའི་སྒྲོན་ས་དོར་བའི་གཟུང་བའོ་སྙམ་དུ་
 ཞེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ནི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་^❶ དང་འབྲེལ་བའི་བྱིར་
 རོ། ཉོག་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་དགྲ་དགྲར་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་
 ཡོད་པའི་བྱིར། བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་ཡུལ་རིམ་ལྷ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཇིན་པའི་ངོ་
 བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཡུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་བྱིར་ཏེ། རྟ་དུ་ར་ཐོས་པའི་
 རྒྱ་མཆན་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་གསེར་གྱིས་གང་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་ཞེན་
 ཡུལ་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་སྟེ། ཞེན་པ་ལྟར་ཡུལ་མི་གནས་
 པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེས་ན་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་
 དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་ཀྱན་བརྟགས་མཐོང་
 སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་ཉོག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དགྲར་ཡོད།
 རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
 སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཇིན་ཀྱན་བརྟགས་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྷོག་པ་
 གཟུང་ཉོག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དགྲར་ཡོད་དོ། །

ཁ་ཅིག ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། ཐེག་
ཏེ་དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
ཞེན་རིག་ ། ཤེས་སྒྲིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་གས་
ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཆོན་
ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་
སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་
རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་དེ་ཁྱོད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། ། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
དེའི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཇོན་སྒྲངས་གྱི་ཡུལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ན་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་གས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ཆོག་གས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྟོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྤྲ་མས་རིགས་འགྲེལ། །

ཁ་ཅིག ། དེའི་སྟངས་དུ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཞེས་བསྒྲུན་ནས་འཇོག་
པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
ཞེན་རིག་དང་། མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་
རིག་གཉིས་གྱིས་མ་ངས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཉིད་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་དང་། མ་

རིག་པ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་དེ་དེའི་བསྐྱེད་བྱ་དང་།
གཉིས་པ་དེ་དེའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས། ཞེས་སོགས་དང་།
དེའི་ལྷོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས། ཞེས་སོགས་ཟེར་ན་སྒྲིན་སྤྲུལ་མ་དེ་འཕེན་ནོ། །འདོད་ན།
བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་དེ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཐལ་བ་སོགས་རིགས་
འགྲེལ་ནོ། །ཁ་ཅིག ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་སོགས་དང་། དེར་གྱུར་པའི་ལྷོག་བྱའི་ཆོས་ལ་
དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་
གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་^❶བརྟགས། མཐོང་སྤང་
ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་
འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་
མཆོན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་ལྷོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས། མཐོང་སྤང་
ཤེས་སྒྲིབ་ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་
བྱའི་ཆོས་ལ་ཞེས་སོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་
ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྷོག་པ་

གཟུང་ཉོག་ཡིན་ན། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་
 བྱུང་པའི་བྱིར།^❶འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱའི་གཟུང་
 བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
 མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་དེ་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱའི་
 གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་
 ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་ལྷོག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་
 བར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་^❷ཀྱིས་འབྲེལ་
 ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།^❸དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་ལྷ་རིའི་བྱས་ཆེ་ལྡན་རབ་
 འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །ཀྱེ་མ་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གཞན་ཡང་ཤེར་
 བྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་ནི་སྙིང་པོ་ལ་སྦྱོད་པའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲས་པ་དང་། ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་
 ཀྱིས་ཆེ་ལྡན་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །ཀྱེ་མ་ཆེ་ལྡན་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་
 གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་དེ་ནི་སྙིང་པོ་མེད་པ་ལ་སྦྱོད་པའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན།
 ཆེ་ལྡན་ལྷ་རིའི་བྱ་ཤེར་བྱིན་སྙིང་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཐོང་སྦྱང་^❹ཤེས་
 སྤྱོད་རྣམས་འཛིན་ཉོག་པ་གཉིས་པོའི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན།^❺དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་ཅིའི་བྱིར་བྱང་
 ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་ཞུམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་

ཅད་མ་མཆིས་པའི་སྤང་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཁྱམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས་དེ་
བཞིན་ཉིད་འདི་ལ་ནི་གང་ཡང་གནས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། དེ་ལ་གནས་ཤིང་སྤྲ་མེད་
རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་འཛང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་སྤྱ་ཡང་མེད་ན། དེ་ལ་གནས་ཤིང་ཆོས་
སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ་དེ་ནི་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་པས་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
གཉིན་པོའི་སྟོན་ས་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་གཟུང་བའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་མདོར་བསྟན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད། ཅེས་མཆམས་སྒྲུར་བ་ལ། ❶དེ་
ལྟར་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བསྟན་ནས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
གཉིས་པོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སོ་སོའི་སྒྲུབ་
འཕགས་དབྱེ་བས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་
འཆད་པ་ལ། ❷སོ་སོའི་སྒྲུབ་པོ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ངོ་བོ། སྤང་བྱར་བསྟན་པ། དབྱེ་བ། འབྲུལ་བར་བསྒྲུབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོའི་སྒྲུབ་པོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཏགས་ཡོད་
པར། །རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་དང་། ❸སོ་སོའི་སྒྲུབ་པོ་དང་འཕགས་པའི་
གང་ཟག་དག་གི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲུས་བྱ་རྣམས་དང་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་
འཛིན་པ་དག་ཡོད་པས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།
❹གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ། ཞེས་འཆད། གསུམ་
པ་ནི། དེ་དག་སོ་སོར་དགྲ་བདག་ཉིད། །ཅེས་དང་། ❺ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་རྣམ་པ་
དགྲ་ཡོད་པ་ནི། ཞེས་འཆད། བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་མེད། །དེ་དག་གང་

གི་འཇིན་པར་འདོད། །དེ་ལྟར་དེ་དག་འཇིན་པ་ཡི། །ངོ་བོས་སྟོང་པའི་མཆན་ཉིད་
དོ། །ཞེས་དང་། ❶གང་གི་ཆེ་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ། གཟུང་བའི་དོན་དག་
དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ། དེའི་ཆེ་གང་གི་ཡང་འཇིན་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་འཇིན་པའི་ངོ་བོས་དཔེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས། ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་རིམ་པ་ལྟར། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་འཇིན་ཏྟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་
མར་དབྱེར་རུང་སྟེ། ཁྱོད་ལ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་འཇིན་ཏྟག་པ་དང་། དེ་བཏགས་
འཇིན་ཏྟག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པ་དང་འཕགས་པའི་དབྱེ་
བས་དེ་དེའི་འཇིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཏྟག་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཐོང་
ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲིབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
མཐོང་སྤང་ཉོན་སྒྲིབ་བཞིན་ནོ། །ཏྟག་པ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་དུ་མར་ཡོད་དེ།
ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དགུ་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་ཏྟག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། ཏྟག་པ་དེ་དག་རང་གིས་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ལྟར་འཇིན་པའི་ངོ་བོའི་མཆན་
ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏྟག་པ་དེ་དག་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་གང་གི་འཇིན་པར་འདོད།
དེ་འཇིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཏྟག་པ་དེས་གཟུང་བའི་དོན་
རྣམས་གཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམས་འཇིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཇིན་ཀུན་བཏགས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་འཇིན་ཏྟག་

པའི་མཆན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་བཏགས་འཛིན་
ཏྲོག་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་ཡུལ་གྱི་སྒྲིན་ས་དབྱེན་དགུ་དགུར་ཡོད་དོ། །

ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་
དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་
འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་རྣམ་
འཛིན་ཏྲོག་པའི་མཆན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་
ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་
བཏགས་འཛིན་ཏྲོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ལྷས་བྱིན་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་
འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་
འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་ཡིན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་
འཛིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷས་བྱིན་
རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་གང་ཟག་དེར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཁྱོད་གྱི་དམིགས་ཡུལ་
དང་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་དེ་ལྷས་བྱིན་དུ་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཤེས་སྤྱོད་རྣམ་འཛིན་ཏྲོག་པ་དང་། ཤེས་སྤྱོད་བཏགས་འཛིན་ཏྲོག་
པ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་གཉིས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཀག་ཟེན།
ཁ་ཅིག །རྣམ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས་དང་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་

ཞེས་སོགས་ཟེར་ན། གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བཏོན་པར་ཞེན་པའི་བཏོན་འཛིན་ཀྱང་བཏགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམས་འཛིན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། རྟོང་ཀྱི་ཀྱེ་པ་ན་རེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲི་མེད་དེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་དེ་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཉིས་པ་ལ། ཅོད་པ། ལན། ལན་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །སོ་སོའི་སྒྲི་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །ཞེས་རྣམས་འཛིན་སོ་སྒྲིའི་རྟོན་ཅན་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འཕགས་པའི་རྟོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སྒྲིའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་ལ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པས་མ་བྱུང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་ལ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སོ་སྒྲི་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ང་ཞེས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོ་སྟོང་དག་མཆོན་མོ་འདས་ནས་ནང་བར་གྱི་དུས་སུ་ངས་སྟོག་ཆགས་སྡེ་སྤྱང་སྤྱང་འབྱེན་པའི་སྒྲི་ཐོས། ཞེས་པ་དང་། ང་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་ཡན་ལག་མ་སྤྱད་པ་ཞེས་བྱ་བར་བྱུང་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི། རྩོད་པ་དེ་དག་མི་འཐད་དེ། རྩས་འཛིན་སོ་སྒྲེའི་རྟེན་ཅན་དང་།
 བཏགས་འཛིན་འཕགས་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ནི། གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩས་
 ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲེའི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཁེགས་པ་ནི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ལ་
 མེད་ཅིང་། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རྩོད་
 པ་དེ་ནི་སྒྲིང་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩས་འཛིན་སོ་སྒྲེ་ལ་བཤད་ཅིང་བཏགས་འཛིན་དེ་ལ་མ་
 བཤད་པ་ནི་སོ་སྒྲེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་ཤེས་པ་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་
 བཏགས་པ་ཅམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན། བཏགས་འཛིན་འཕགས་པ་ལ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཉི་
 སྒྲིང་ལས། ❶ དེ་དག་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྒྲིང་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རྩོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པ་ང་དེའི་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་
 ནི་གཞན་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན་པ་ཐ་སྟད་པ་ཡིན་གྱི། ངར་འཛིན་པ་
 མཆོན་ཉིད་པ་ཡོད་ནས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ❷ དེའི་ཆོག་ནི་ཐ་
 སྟད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་སྒྲིང་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 རྩོད་ལན་འདི་དག་ནི་སྒྲིང་ལས་བཀོད་པ་གསེར་བྲེང་དུ་བཤད་པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡོད་
 པས། འདིར་ཡང་། མཐོང་སྤང་ལ་རྟོག་པ་དེ་བཤད་པ་མི་འཐད་ཅིང་སྒྲོམ་སྤང་རྩས་འཛིན་
 གྱི་རྟོག་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཛིན་རྟོག་དང་པོ་སོ་སྒྲེ་དང་གཉིས་པ་འཕགས་པ་ཁོ་
 ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྩས་འཛིན་
 དང་བཏགས་འཛིན་ལ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་གཉིས་ནི་འཛིན་པ་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་

ཉོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཅོད་པའི་སྐབས་སུ་ཉོག་པ་
དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་ཉོག་པ་གཉིས་ལ་བརྩད་ཅིང་རྩ་
བར་ཡང་རྣམ་ཉོག་གཉིས་སྤྱེ་འཕགས་གཉིས་ལ་སྤྱས་ཟེན་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་ཅོད་
པ་འདི་བྱང་བའི་བྱིར། དེས་ན་སོ་སྤྱེ་དང་མཐོང་སྤང་ལ་བཏགས་འཛིན་ཉོག་པ་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་ནི་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བཏགས་འཛིན་ལ་ཡིད་
བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་^①སྒྲོ་ནས་གཉིས་སུ་མཛད་པའི་བྱིར། རྩ་བར་བཏགས་འཛིན་ཉོག་པ་
འཕགས་པའི་ཉོན་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ལ་
དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཏགས་ཡོད་པར། །ཞེས་འཛིན་
ཉོག་སེམས་ཅན་དུ་ཉོག་པར་བཤད་པ་འདི་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་གང་ཟག་
ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ། དེ་གང་ཟག་དུ་བཏགས་པའི་གཞི་སེམས་རྒྱད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཆོས་
ཅམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉོག་པ་དེ་ཉོན་སྤྱོད་པ་ལ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉོག་པ་དེ་གཉིས་ཉན་རང་གི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འདི་དག་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་རང་གིས་གཟུང་ཉོག་གཉིས་ཀྱང་སྤོང་བྱས་པར་ཐལ། དེས་
འཛིན་ཉོག་གཉིས་སྤོང་བྱས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ^②གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱི་རྣམ་ཉོག་
བཞི་ཀ་སྤོང་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞུང་ལས་སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་
དུ་ཉོག་པར་བཤད་པ་དང་། ཉི་སྤང་གི་ཅོད་ལན་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད་མེད་^③ཀྱིས་རྣམས་
འཛིན་ཡོད་མེད་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། སྤྱིར་འཛིན་ཉོག་ལ་གང་

ཟག་དང་ཆོས་ཙམ་ལ་འཇིན་པ་སོ་སོར་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་གཉིས་ཀྱི་འདྲ་བར་
སེམས་ཀྱིས་སྤང་^❶དགོས་པའི་བྱིར། གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་སྤངས་ཏེ། མདོར་
བསྟན་དུ་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པ་ཅ་བར་བཤད་ཅིང་། རྒྱས་བཤད་དུ་ཉི་ལྔ་ལས་བཤད་པ་
རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟོག་པར་སྤང་བའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་སྒྲིབ་འཕགས་གཉིས་ཀྱི་གང་ཟག་གིས་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་མདོན་དུ་
གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིན་པ་ལ་སོ་སོར་རྣམས་བཏགས་ཀྱི་འཇིན་
པར་འཇོག་པ་ལྟར་ཆོས་བདག་མེད་པར་མདོན་སྟུང་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་
ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིབ་འཕགས་ཀྱི་འཇིན་པ་ལ་ཆོས་ཙམ་ལ་རྣམས་དང་བཏགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་
པོར་འཇིན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིན་པ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིབ་འཕགས་
གཉིས་ཀྱི་འཇིན་པ་ལ་རྣམས་བཏགས་ཀྱི་འཇིན་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་འཕགས་རྒྱད་ལ་རྣམས་འཇིན་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་བྱིར།
འདི་དག་ནི་གསེར་སྤྲེང་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་བཀོད་པས་དབྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་དང་། འཇིན་
རྟོག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་འཆད་
པ་དང་། རྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་འཆད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་
བཅས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^❷དེ་ནས་ཆེ་^❸ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་
བྱང་དུ་མདོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་

འཇུག་པ་གཟུང་ཏོག་ལ་ངེ་ལྟར་རྣམ་པ་དགྲུང་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྒྲུར་བ་ལ། ^①གཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཏོག་པ་དང་པོ་
འཇུག་པའི་ཏེན་ཅན་ངེ་ལྟར་རྣམ་པ་དགྲུང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་ཏོག་པའི་རོ་བོ་དང་། གཉིན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^②དབེན་
པས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྒྲུར་བའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དང་པོ་ལ་ཡང་ཡུལ་རྣམ་པ་དགྲུང་པོ་དེ་ལ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་སྒྲི་དང་།
བྱང་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་དབེན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ལ་ཏོག་པ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། ^③བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ངེ་སྟུང་དུ་སེམས། སྒྲུ་
མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དེ་བྲོད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་མཐོང་ངམ། གསོལ་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་
ནི་མ་ལགས་ཏེ། བཙེམ་ལྡན་འདས་བདག་གིས་^④སྒྲུ་མ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་
མཐོང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་
དང་། ^⑤དབེན་པས་དབེན་པ་མ་ཏོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བྱང་པར་ལ་རྒྱ་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་རྣམ་པར་ཏོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑥བཙེམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ།
དབེན་ན་ནམ་མཁའ་ནི་འདི་ལྟར་བདག་ལ་ལ་དང་ནི་ཉེའོ་ཞེས་བགྱི་བར་མི་སེམས་
སོ། །དེ་ཅིའི་སྒྲུང་དུ་ཞེ་ན། བཙེམ་ལྡན་འདས་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེ་བྲག་མ་མཆིས་ཤིང་མི་
གཡོ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཏོག་པ་མ་མཆིས་པའི་སྒྲུང་དུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། རིགས་དང་ནི། །ཞེས་དང་། ^⑦ས་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པས་སངས་

ཀྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དུལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
སྟོན་པ་ལ། ^①བཙུག་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ནི་འདི་ལྟར་བདག་ལ་
སྐྱུ་མ་ནི་རིང་ངོ་། །སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་ནི་ཉེའོ། །སྐྱེ་བའི་ཆོགས་འདི་ལྟར་འདུས་པ་ནི་བདག་
ལ་ཉེའོ་ཞེས། རིང་ངོ་ཞེས་བགྱི་བར་མི་སེམས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ལམ་ནི་ཡང་དག་གྲུབ་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ^②སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པས་མཐོང་
བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡིན་ལུགས་ཤེས་པ་སོགས་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ནི། ^③བཙུག་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ནི་འདི་ལྟར་བདག་ལ་དམིགས་པ་
གང་གི་གཟུགས་ནི་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཉེ་ལ། མེ་ལོང་དང་སྟོང་ཆུས་གང་བའི་ནང་དུ་བྱུང་བ་
དེ་ནི་བདག་ལ་རིང་ངོ་ཞེས་བགྱི་བར་མི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་དང་། །ཞེས་དང་། ^④སྒྲིང་བརྟན་ཅུ་ཅུ་
པས་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྤང་གཉིན་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གཉིན་པོ་
ཕྱོགས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་སྤྱག་པའམ་མི་
སྤྱག་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉིན་པོ་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑤ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་མཐོང་བ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། དོར་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཉིན་པོ་དང་མི་མཐུན་

པའི་ཕྱོགས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡུལ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་རང་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ^①བཙེམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙེམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རང་
གིས་རྟོགས་དང་། ཞེས་དང་། ^②དེ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གིས་རྟོགས་
པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་པ་དང་། བྱ་བའི་ལས་དང་། བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ^③བཙེམ་ལྡན་
འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པ་འདི་ལྟར་ང་ལ་ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་རིང་ངོ་། །སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ནི་ཉིའོ། །ཞེས་བགྱི་བར་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། བྱེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^④དམན་ཞིང་གྲུ་ཞོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པའི་ས་ཐག་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དོན་བྱེད་པ་དེའི་བྱ་བའི་ལས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ^⑤བཙེམ་ལྡན་
འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྱལ་པ་ཞིག་མཛད་པ་ན་དེ་ནི་དོན་
གང་གི་སྤང་དུ་སྤྱལ་པའི་དོན་དེ་སྒྲོར་ཏེ་སྤྱལ་པ་ནི་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། བཙེམ་
ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དོན་གང་གི་སྤང་དུ་བརྗོད་པའི་དོན་དེ་ཡང་བགྱིད་
ལ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
དེ་ཡི་ལས། ཞེས་དང་། ^⑥བསམ་པ་རིལ་བ་དང་མཐུན་པར་སྤྱལ་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་

གྱི་ལས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དོན་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་མུང་འདས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ།^①བཙེམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་མཁན་ནམ་ཤིང་མཁན་གྱི་སྟོབ་མ་
མཁས་པ་ཞིག་གིས་བྱད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སམ་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་སམ་སྐྱང་པོ་ཆེའི་
གཟུགས་སམ་རྟེན་གཟུགས་སམ་སྐྱང་གི་གཟུགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ཞིག་སྐྱར་ན་དེ་དོན་
གང་གི་སྦྲད་དུ་བགྱི་བའི་དོན་དེ་སྐྱབ་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
བྱའི་འབྲས་བུ་ལ། །ཞེས་དང་།^②ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་
ཐམས་ཅད་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ལ་སྟོན་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱིས། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱེས་ནས་སྟོན་པ་ལ། འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་
ཅན་གྱི། །རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་དགུར་འདོད། །ཅེས་དང་།^③གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་
རྣམ་པ་དགུ་པོ། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྐྱེ་བ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
རྣམ་པ་དགུར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྟོན་སྐྱེས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཡང་དགུར་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་རྒྱ་པར་ཕྱིན་དུག་གིས་དཔེན་པའི་
འབྲས་བུ་སྐྱ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དཔེན་པ་མ་རྟོགས་པའི་དོན་རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་
དེ་འཐོབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ས་མི་གཡོ་བ་སོགས་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་
པའི་མཐོང་ལམ་སོགས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་
ཅམ་དུ་བྱད་པར་རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འབྲུལ་བ་དང་། ཡོན་

ཉན་དང་སྒྲིན་མཐོང་བ་སྒྲིན་དུ་བཏང་བའི་སྒྲིན་ས་སྒྲང་བྱ་དང་དོར་བྱར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གཉིན་པོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲིད་པ་དང་སེལ་བ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་བཅས་
ཞེས་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་རང་གི་ཡུལ་རི་བཞིན་དུ་ཉོགས་པ་
དང་། རྒྱ་དམན་ཞིང་འབྲས་བུ་གྲ་ཞོམ་པ་མ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ས་ཐག་སྤིང་
བར་བྱེད་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲུལ་ནས་དོན་བྱེད་པས་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ལས་དང་། ཡང་དག་པའི་ཐབས་ཞེས་དང་སྒྲིང་རྗེ་སྒྲིད་པ་ལ་མཁས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་སྒྲི་བོ་ཐམས་ཅད་ཐུང་འདས་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་
བུ་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་དག་ལ་ཉོག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་པོར་དམིགས་པ་དང་
གཞན་དོན་མི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་^①ས་དེར་མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གི་སྒྲང་
བྱའི་གཟུང་བའོ། །ཞེས་བདེན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཉོག་པ་དེ་རྣམས་
ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོར་བ་སྟེ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱར་སངས་རྒྱས་བཞེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^②དེ་ནས་ཆེ་
ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
བྱང་ཆེན་གང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེ་ཡུན་རིང་རི་སྤྱོད་གཅིག་ནས་ཡང་དག་པར་བྱགས་
པ་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་མཐོང་
སྤང་ཞེས་སྒྲིབ་ཕྱོག་པ་གཟུང་ཉོག་དགུ་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས་དྲི་བའི་སྒྲིན་ས་མཆམས་
སྒྲོར་བ་ལ། ^③གཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཉོག་པ་གཉིས་པ་ཕྱོག་པའི་ཉོན་ཅན་རི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་
ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱོད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་
བའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་། སྤོང་བྱེད་གཉིན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❶
འཁོར་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ❷ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་
བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད། དང་པོ་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཡུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་རྟོག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་འདི། །ལྟོག་པའི་སྟོགས་
ཀྱི་རྟོན་ཅན་ཏེ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཡིད་ལས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། ❸ གཟུང་བར་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ལྟོག་པའི་སྟོགས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རྒྱད་ལ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་དགུ་པོ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡུལ་དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལམ་དམན་པ་ལྔ་དང་། འབྲས་བུ་དམན་
པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་དམན་པ། ཡོངས་འཛིན་དམན་པ། ལམ་
དམན་པ། དབང་པོ་དམན་པ། ཐབས་མཁས་དམན་པ་དང་ལྔ་ལས།

དང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❹ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།
རབ་འབྱོར་ཐབས་མཁས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་
གངས་མེད་པ་ནས་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་ངོན་
འཆད་པ་ལ། སྤིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། །རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་ནི། །ཞེས་
དང་། ❺ འཁོར་བ་དང་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་
རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❻ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
བྲིམ་ཐབ་མེད་པའི་བྱད་མེད་རྣམས་ནི་འཕྱོན་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུགས་པར་སྦྲ་བ་ཡིན་
ནོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་ཏུ་པར་ཕྱིན་ལྔ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་དང་བྲལ་ན་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྟ་

ནམས་ཀྱིས་ཚུགས་པར་སྒྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡོངས་
སྒྲ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ❶ དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་
བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སྒྲ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❷ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
གཡུལ་ངོར་འགོ་བའི་སྒྲིས་བྱ་གོ་ཆ་ཆང་བར་གྱེན་པ་མཚོན་ཆ་ཆང་བ་ཐམས་ཅད་
གཡུལ་ངོར་འདུག་པའི་ཆེ་རྒྱལ་པོའི་ལྷའམ་ཕྱིར་རྟོག་པ་དང་དག་ནམས་ཀྱིས་སྐབ་པར་
དགའ་འོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ལྔ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་དང་མ་བྲལ་ན་བདུད་དམ་
བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྟ་ནམས་དང་གང་ཟག་ལྟག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནམ་བུང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་གདོལ་བ་ནམས་ཀྱིས་སྐབ་པར་དགའ་འོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
ལམ་གྱི་ནམ་པ་མ་ཆང་དང་། །ཞེས་དང་། ❸ ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐབ་པའི་ལམ་མ་ཆང་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❹ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
མཁར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ནམས་ནི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་སྐབ་
ཅིང་། ནང་། ❺ རུབ་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འོང་བར་བྱེད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་
པར་ཕྱིན་ལྔ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཡོངས་སྒྲ་ཟེན་ན་ནམ་མཁུན་ཉིད་གང་ན་བ་དེར་འདོང་
ངོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགོ་བ་དང་། །ཞེས་
དང་། ❻ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་ངག་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགོ་བ་ཉིད་དང་། །ཞེས་གསུངས།

ལྔ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❷ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུ་སྒྲུང་ཕྱ་མོ་ཇི་སྟེད་གཅིག་
ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆུ་སྒྲུང་ཆེན་པོ་གང་གྲགས་ན་བ་དེར་འདོང་སྟེ། དེ་དག་ཆུ་

ལྷང་གང་གྲ་དང་འགྲོགས་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འཛིན་དུ་འདོང་ངོ་། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་
པར་ཕྱིན་ལྔ་ཡང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་
དང་། །ཞེས་དང་། ^①སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོགས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་ལ་མི་འབྲུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། སྤངས་པ་དམན་པ། རྟོགས་པ་དམན་པ། གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་
དམན་པ། ལྷང་འདས་དམན་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^②
རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུའི་ལག་པ་གཡས་པ་ནི་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་
བྱེད་ངོ་། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དེ་ལྟར་བལྟ་སྟེ་པར་ཕྱིན་ལྔ་ནི་ལག་པ་
གཡོན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^③ཉི་ཆེ་བ་དང་།
ཞེས་དང་། ^④ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུ་
ལྷང་སྤ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཆུ་དང་ཆུ་ལྷང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆུ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཕྱིན་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ་ལན་ཚུའི་ངོར་རོ་གཅིག་པར་འབྱུར་
རོ་། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ལྔ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཐིན་ན་རྣམ་
མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་ངོར་རོ་གཅིག་པར་འབྱུར་རོ་། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལྟ་
ཆོགས་ཉིད། །ཅེས་དང་། ^⑥དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་
སོགས་པ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑦རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་
རྒྱལ་པོའི་དབྱང་གི་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྔ་ན་པའི་མདུན་དུ་ནི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་

འགྲོ་ཞིང་འདུག་སྟེ་གང་དུ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བས་ཀྱི་དོན་དུ་འདུག་པར་
འགྱུར་བ་ན་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་དབྱང་གི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཆིམ་
པར་བྱེད་ཅིང་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་གནས་ནས་གཡོ་བ་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་
པར་སྤྱོད་ལྔ་པོ་འདི་ཤེར་སྤྱོད་གྱིས་ཡོངས་སུ་དགྱི་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་གང་ན་བ་
དེར་འདོང་ཞིང་དེར་གནས་སོ། །དེར་གནས་པར་གྱུར་ནས་ཀྱང་དེ་ལས་ཀྱང་^①མི་འདའ་
འོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^②གནས་དང་འཇུག་ལ་སྒྲིངས་པ་དང་། །ཞེས་
དང་། མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པ་ཉིད་གྱིས་གནས་པ་དང་འགྲོ་བ་
མི་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^③རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་
ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། སྟོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། བྱིས་
བདག་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། རྗེར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། སྤང་
པོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། ཏྲ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་ནི་དབྱང་གི་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞིའི་མདུན་དུ་
འདོང་ངོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་སྤྱོད་འདི་ཡང་པར་སྤྱོད་ལྔ་པོ་འདི་དག་གི་མདུན་
དུ་འགྲོ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ནས་འདི་ལྟར་ཤེར་སྤྱོད་འདི་ནི་དགེ་བའི་ཚོས་
ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཞིང་མི་གནས་པའི་རྩལ་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་གང་ན་བ་དེར་
གནས་པར་འགྱུར་བའི་བྱེད་འོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྗེས་ལ་འགྲོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལ། །ཞེས་དང་། ^④ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་ཉེས་པ་
དང་བཅས་པ་ཉིད་གྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ལྟོག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྤྱོད་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་

དགུར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གྱི་ཡུལ་དེ་ལ་རྣམ་པ་དགུར་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། དེའི་ཡུལ་དེ་ལ་རྣམ་པ་
 དགུར་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་ཏྲོགས་པ་དམན་པ། བདག་རྒྱུན་ཡོངས་འཛིན་
 དམན་པ། རོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ། སྤངས་ཏྲོགས་བྱུང་པར་ཅན་ལས་
 ཉམས་པ། ལམ་འབྲས་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ།
 གསུམ་པ་ལ་ཡང་། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་
 པའི་ཆ་མ་ཆང་བ་དང་། རང་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་ཡང་གཞན་
 གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགོ་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་
 པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། བཞི་པ་ལ་ཡང་། སྤངས་པ་དམན་པ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་
 བྱེད་པ་སྟེ་ཉི་ཆེ་བ་དང་། ཏྲོགས་པ་དམན་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ནས་དབྱ་བཅོམ་པའི་བར་
 ཏྲོགས་པ་སྒྲུ་ཆོགས་པའམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡོད་ལ། ལྔ་པ་ལ་ཡང་ལམ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་
 པ་ལས་ཉམས་པ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱུན་དུ་གནས་པ་དང་དང་པོར་འཇུག་པའམ་
 འགོ་བ་ལ་མྱོངས་པས་མི་ཤེས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་འཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་
 རྗེས་ལ་འགོ་བ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ།

སྒྲིབ་འདི་ལ་ཡང་། གང་གི་མཇུག་ཏུ་འགོ་བ་དང་། གང་མཇུག་ཏུ་འགོ་བ་དང་།
 གང་དུ་འགོ་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤང་
 འདས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་མཇུག་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་
 གྱི་གང་ཟག་རྣམས་འགོ་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་
 པའི་སྒྲིབ། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་སྤངས་ཏྲོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཡར་ལྡན་དུ་སྤྱད་པར་བྱེད་
 པའི་སྒྲིབ། དེས་ན་འདིའི་མདོར་ཏྲོགས་པ་གཉིས་པ་དང་དུག་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་

གཉིན་པོ་འབའ་ཞིག་སྐྱས་ཟིན་ལ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དགུ་
བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་སོ། །རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། བར་
པོའི་ལམ་མེད་པར་ཡོན་པོས་འགོ་བའམ་གཞན་དོན་མི་སྐྱབ་ཅིང་མཆན་མར་དམིགས་
པའི་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། དེར་མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གིས་གཟུང་བར་
བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟོག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
རྟོག་པ་དེ་ནམས་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་སྟེ་རྟོག་པ་རྒྱས་པའི་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་
རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ^①གསོལ་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པའམ་གཏོང་བ་མ་མཆིས་སམ། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ལ་དགུར་ཡོད་ན་དེ་དག་
གང་ཡིན་ཞེས་ངེ་བའི་སྟོན་སྒྲིབ་མཆོམས་སྒྲུར་བ་ལ། ^②སོ་སོ་སྒྲེ་བོའི་འཛིན་པའི་ནམ་པར་
རྟོག་པ་དང་པོ་སྒྲེས་བྱ་རྩས་སུ་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་ངེ་ལྟར་ནམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེས། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་
དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་། སྤང་བྱེད་གཉིན་པོ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^③ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲུ་མ་བཞེན་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།
གཉིས་པ་ནི། ^④མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྒྲུར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད།

དང་པོ་ལ་ཡང་། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
འཇིན་པ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ^①འཇིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་རྣམ་པ་
དགུ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རྒྱ་ཞེན་མེད་གྱི་ལམ་ལས་ཉམས་པ་དང་།
འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་མི་འཐོབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྒྲོད་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཤེས་
བྱ་ལ་ཞེན་པ་དང་། སྤང་གཉེན་ལ་ཞེན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། ཀུན་སྒྲོང་
དང་། རོ་བོ་དང་། ཉེས་དམིགས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཇིན་པ་དང་གཏོང་བའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^②གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱེན་ཆོས་གང་ཡོངས་སུ་
འཇིན་པའམ་གཏོང་བ་མ་མཆིས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་
འབྱོར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་བྱེན་ཆོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་འཇིན་པའམ་གཏོང་བ་ཡོད་
དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འཇིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་། །ཞེས་
དང་། ^③ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲུ་མ་བཞེན་དུ་འཇིན་པ་དང་གཏོང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^④བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་གཟུགས་
ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་བཏང་བ་ལགས། ཇི་ལྟར་ན་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་
རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་བཏང་བ་ལགས། ཇི་ལྟར་རྣམ་
མཁུན་གྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་བཏང་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་
སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་གཟུགས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་
བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་དང་། ཞེས་
དང་། ^⑤ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཁམས་གསུམ་ལ་ཆགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑥བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཅིའི་སྒྲོད་དུ་དེ་ལྟར་གཟུགས་ཡིད་ལ་མ་བབྱིས། དེ་ལྟར་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་

དང་འདྲ་བྱེད་ནམས་དང་ནམས་པར་ཞེས་པ་ཡིད་ལ་མ་བགྱིས། ཞེས་པ་ནས། བཙེམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ནི་གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས། གལ་ཏེ་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས། གལ་ཏེ་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སྤྱི་འདྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་མེད་པས་ནི་གང་དུ་ཡང་འདྲེ་^①བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རབ་འབྱོར་བྱང་
ཆེན་^②ཆོས་གང་དང་ཡང་འདྲེ་^③བར་མི་བྱུངོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
ཁམས་ནམས་ནི། །གསུམ་པོ་དག་དང་ཉེར་འབྲེལ་དང་། །ཞེས་དང་། ^④ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
ཁམས་གསུམ་ཆར་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་། རྒྱན་དུ་ཞེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཞེན་
པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གནས་པ་ལ་ཞེན་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤གསོལ་བ་བཙེམ་ལྡན་འདས་
བྱང་ཆེན་ཞེར་བྱིན་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་གང་ལ་གནས་པར་འགྱུར། བཙེམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་གཟུགས་ལ་གནས་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གནས་དང་། ཞེས་
དང་། ^⑥སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མི་གནས་པས་གནས་པ་དང་། ཞེས་དང་།

གཉིས་པ་དངོས་པོ་ལ་མ་ཞོར་བར་ཞེན་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑦གསོལ་བ་བཙེམ་
ལྡན་འདས་ཅིའི་སྙད་དུ་ནམས་མཁྱེན་ཉིད་ལ་ཡང་གནས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལགས།
བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། མདོན་པར་ཆགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་གང་ལ་
ཡང་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མདོན་
པར་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^⑧དངོས་པོ་ལ་མདོན་པར་མ་ཞེན་པས་ཐམས་ཅད་ལ་
མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དངོས་པོར་བཏགས་པ་ལ་ནམས་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑨གལ་ཏེ་

བྱང་ཆེན་འདི་སྣམ་དུ་སེམས་ཤིང་གང་དེ་ལྟར་སྒྲིང་བ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲིང་བ་དེ་ནི་ཤེར་
ཕྱིན་ལ་སྒྲིང་དོ། །དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིང་སྟེ། བདག་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིང་དོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཏགས་པ་དང་། །ཞེས་
དང་།^① རྩམ་སྤྱོད་པ་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་དང་། གཉིན་པོ་ལ་ཞེན་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆགས་པ་ལ་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^② དེ་རྣམ་ཆེ་^③ དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་འདི་སྤང་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
སྒྲིང་བའི་ཆེ་སྟོན་འདི་དག་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་རྣམ་བྱང་^④ ཆེན་འདི་སྣམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པ་སྟེ་
ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་ནི་
མདོན་པར་འཆང་གྱུ་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་ཤེས་ཏེ། ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆགས་པ་དང་ནི། ཞེས་དང་།^⑤ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་
མ་ཆགས་པས་མདོན་པར་མ་ཞེན་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་གཉིན་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^⑥ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་དང་མ་བྲལ་བ་ལགས་སམ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ཡང་
རྣམ་མཐུན་ཉིད་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་ལགས་ན་ནི། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།
གཉིན་པོ་དང་། །ཞེས་དང་།^⑦ མཉམ་པ་ཉིད་སྒྲིང་པའི་གཉིན་པོ་ཉིད་གྱིས་གཉིན་པོ་དང་།
ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ལས་ཐོགས་^⑧ པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ།^⑨ འོ་ན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་ཇི་ལྟར་མདོན་པར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། བསམ་
གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བཅོམ་འགྱུས་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བཅོད་པའི་པར་ཕྱིན་དང་།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་། སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་བར་ཡང་རི་
ལྟར་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་^① ལ། རབ་འབྱོར་
འདི་ལ་བྱང་^② ཆེན་གཟུགས་ཤེས་པའམ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ། །འདིའི་གཟུགས་
སོ། །ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་གང་ན་བ་དེར་
གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་
ཉམས་ལ། །ཞེས་དང་། ^③ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་དག་པར་མ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཐོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་
ཞེན་པས། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམས་འཛིན་ཏོག་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་དབྱེན་དགྱུར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་དགྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དགྱུར་
ཡོད་པ་^④ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྒྱ་ལས་ཉམས་པ་བརྒྱད་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་
ལས་ཉམས་པ་གཅིག་སྟེ་དགྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ལ་སྦྱོད་པ་ལ་ཞེན་པ་
གསུམ། ཤེས་བྱ་ལ་ཞེན་པ་གསུམ། སྤང་གཉིན་ལ་ཞེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱུ་མ་ཡུལ་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་
ལྟར་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་པོ་སྦྱོན་འདོར་བའི་ཀྱན་སྦྱོང་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་
པར་སྦྱུ་མ་ལྟར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ངོ་བོ་དང་། མཚན་མར་
ཡིད་ལ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་
དམིགས་པ་པོ་ཉིས་དམིགས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། སྦྱོང་པ་ཉིད་
ཞེན་མེད་དུ་མི་གནས་པས་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་ནས་གནས་པ་པོ་དང་། དངོས་པོ་
བདེན་པར་མ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་

བ་པོ་དང་། རོན་དམ་བར་རྒྱས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་མེད་བས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་རྟོག་^①བ་པོ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 གསུམ་བ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་མ་ཆགས་བས་མངོན་བར་མ་
 ཞེན་བ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོ་ནས་བྱིན་དུག་ལ་ཆགས་ཤིང་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་བ་པོ་དང་།
 སྤིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་བསྒྲོམས་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་སྒྲུང་དོར་དུ་འཛིན་པའི་
 གཉེན་པོ་བྱེད་བ་པོ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་བྱུབ་སྟེ། ཤེར་བྱིན་ཡང་དག་
 བར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་བར་མ་ཤེས་བ་^②ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིན་སོགས་ལྷས་ཇི་ལྟར་འདོད་བ་བཞིན་
 དུ་འགྲོས་^③ཐོགས་བ་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་བ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རྟོག་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གམ་ཤེས་རྒྱད་ལ་འདི་ནི་རྒྱས་
 སུ་ཡོད་པའི་བདག་གོ་སྟམ་དུ་རོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མངོན་བར་ཞེན་བས་འཛིན་པའི་
 བྱིར། རྟོག་བ་དེ་དགུ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་མོའི་སྒྲོར་བ་ཉར་
 བསྒྲོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིས་མདོ་ལས་གཉེན་པོ་དགུ་
 དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་གསུམ་བ་དུག་བ་བདུན་བ་ལ་སྤང་གཉེན་
 གཉིས་ཀ་གསུངས། དེའི་འཁྲུགས་ལ་འཕངས་པའི་ཆོས་དགུ་རྒྱས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་
 དུ་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་བ་ལ་ཡང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^④རབ་འབྱོར་
 འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁ་ལོ་སྒྲུར་བ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་བ་ལ་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་བ་དེ་ལ་དགུར་ཡོད་ན། དེ་དག་གང་
 ཡིན་ཞེས་ངེ་བའི་སྒྲོ་ནས་མཆམས་སྒྲོར་བ་ལ། ^⑤འཛིན་བར་རྣམ་བར་རྟོག་བ་གཉིས་བ་
 སྒྲེས་དུ་བཏགས་བར་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཇི་ལྟར་རྣམ་བ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^①ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། སྤང་བྱ་རྣམ་ཏྲོག་དང་། སྤྲོད་བྱེད་གཉིན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཉན་ཐོས་ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ^②མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདྲུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་
ཅོ། །ཞེས་འཆད། དང་པོ་ལ་ཡང་། ཏྲོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་ཏྲོག་གཞན་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་དང་། ^③འཛིན་པར་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་
གཉིས་པ་རྣམ་པ་དགུ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། བཏགས་འཛིན་ཏྲོག་པའི་ཡུལ་དགུར་ཡོད་པ་དེ་ཡང་གསུམ་དུ་
འདུ་སྟེ། དོན་དུ་གཉིས་བྱ་མི་འཐོབ་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཏྲོག་པས་ཟིན་པ་དང་། ཡང་
དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བ་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དང་པོ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ལ་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་ནི། ^④རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་ནི། ཏྲ་ཟུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཏྲ་ལ་ཞོན་ཞིང་ལམ་མཉམ་པ་ནས་འགོ་ལོ། །དེ་
བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ལས་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་གང་ན་བ་དེར་ལམ་
མཉམ་པ་ནས་འགོ་ལོ། །ཞེས་འཆད། དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་
འབྱུང་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑤ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་གྱིས་ཆེད་དུ་
བྱ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལམ་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་ལ་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་ནི། ^⑥གསོལ་པ་

བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་གང་ལགས། ལམ་མ་ལགས་པ་ནི་གང་
ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་^①མ་ཡིན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་
ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་^②མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་སྒྲོན་དུ་
འགོ་བའི་པར་ཕྱིན་དུག་ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་འཆད།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་ལ་ལམ་མིན་ངེས་འཛིན་དང་། །ཞེས་དང་། ^③རང་གི་མངོན་
པར་འདོད་པའི་ལམ་མེད་པས་ལམ་གཞན་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་དང་ལྷན་མི་ལྷན་
བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། གནས་ཀྱི་དོན་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^④གསོལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟ་
ན་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་ལམ་དང་ལམ་མ་ལགས་པ་སྟོན་པ་ནི་བྱང་ཆེན་^⑤རྣམས་དོན་ཆེན་
པོའི་སྦྲད་དུ་ཉེ་བར་གནས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ་^⑥། རབ་འབྱོར་དེ་
དེ་བཞིན་ནོ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འགག་དང་
བཅས་པས་སྐྱེ་བ་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑦རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོས་སྐྱེ་བ་དང་
འགག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལྷན་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། ^⑧གསོལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་གྱིས་ངེ་ལྟར་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་བཙོན་
པར་བགྱི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གྱིས་
གཟུགས་དང་ལྷན་པའང་མ་ཡིན་མི་ལྷན་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ།
རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དངོས་པོ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང་། །ཞེས་དང་། ^①བར་ཆད་མེད་པ་
དང་ཅིག་ཞོས་སུ་སྒྲུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། །ཞེས་
གསུངས། གསུམ་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^②
རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་གྱིས་གཟུགས་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཙུན་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གནས་དང་། །ཞེས་དང་། ^③རྣམ་
མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་དང་འབྲུ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་ཡང་། དམན་པའི་རིགས་ཉམས་པ། མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ། འགལ་
རྒྱུན་གྱིས་ཟེན་པའོ། །དང་པོ་རིགས་རྣམ་པར་འཇིག་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^④
རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྱེས་བྱ་ཞིག་ཤིང་ཐོག་ཨ་མའམ་པ་ན་ས་ ^⑤བཟའ་བར་
འདོད་ན། དེས་ཤིང་ཐོག་ཨ་མའམ་པ་ན་ས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་དུས་དུས་
སུ་རྒྱས་བཅུའོ། །གཞོད་པ་བསལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
རིགས་ནི་འཇིག་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑥བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་
ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་འཇིག་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་བྱང་པར་ཅན་ལ་དོན་གཉེར་མེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཤིང་
ཕྱིན་མེད་པའོ། །དང་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑦རབ་
འབྱོར་དེ་ལྟ་བུ་ན་བྱང་ཆེན་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཇོག་པར་འདོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་ཡོངས་སུ་སྒྲུངས་ ^⑧བར་འདོད་པ་དང་། སྤྱིང་པོ་བྱང་རྒྱུ་ལ་འདུག་པར་འདོད་པ་
དང་། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་འདོད་པས་ཤིང་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གསོལ་
པ། བཙུན་ལྡན་འདས་ཤིང་ཕྱིན་གྱིས་ཤིང་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་ ^⑨ངམ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲུའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དོན་དུ་གཉེར་དང་།
ཞེས་དང་། ❶དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་མེད་པས་འདོད་པ་མེད་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་རྒྱ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། ❷དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་ས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་མེད་དང་། །ཞེས་དང་། ❸དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ཕྱིར་གྲོལ་བའི་ཆོས་
ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❹རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཕོང་
གི་སྟོབ་དཔོན་ལག་ཆོད་དང་འབྱོར་བའི་གཞུ་ཐོགས་པ་ནི་དག་དང་ཕྱིར་གྲོལ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་ཐུབ་པར་དགའོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་ཡང་
བདུད་དམ་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་པར་ ❺དགའོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་
མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་དགོངས་པ་མི་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
ཕྱིར་གྲོལ་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ། །ཞེས་དང་། ❻སེར་སྣ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་གྲོལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་
དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་དགྲུང་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་དགྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡུལ་དེ་ལ་
དགྲུང་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་

གསུམ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་སྒྲི་སྒྲི་བྱ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཉན་
 རང་གི་མདོན་པར་འདོད་པའི་ཉེར་ཞིའི་ཐབས་ཅམ་གྱི་ལམ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ལམ་
 གཞན་ཐེག་ཆེན་ལ་ལམ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཇིན་པ་པོ་དང་། རྒྱ་སྒྲི་བ་དང་
 འབྲས་བུ་འགག་པ་ཀུན་རྫོབ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་ངེས་འབྱེད་བྱེད་པར་རྟོག་པ་པོ་དང་།
 བར་ཆད་མེད་པར་སྤང་བ་སྟེ་དོན་དམ་དུ་དབྱེ་བ་མེད་པར་རྟོག་པས་གཟུགས་གྱི་དངོས་
 པོ་མཐའ་དག་ལ་ལྡན་པ་སྟེ། དབྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་བར་ཆད་མེད་པ་དོན་དམ་དེའི་
 ཅིག་ཤོས་སུ་སྤང་བ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་རྟོག་པས་གཟུགས་སོགས་གྱི་
 དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་མི་ལྡན་པ་སྟེ་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་དབྱེ་བ་
 ཡོད་པར་ཤེས་པ་པོ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་རྟོན་མེད་པར་^❶གནས་པ་དང་
 འདྲ་བ་ཉིད་གྱིས་གཟུགས་སོགས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་མ་ཞེན་པར་གནས་པ་པོ་དང་། ལྷ་
 མེད་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་གདམས་ངག་བཟུང་བའི་སྟོན་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་
 སོགས་པའི་རིགས་ཏེ་ཞི་བ་ཅམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོང་འཇིག་ཅིང་ལྟོག་པ་པོ་དང་། དེ་ཁོ་ནར་
 དེ་བཞེན་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ་གཞན་པའི་ཆོས་གང་ཡང་འཆང་རྒྱ་
 བ་མེད་པས། སངས་རྒྱས་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པར་རྟོག་པ་པོ་དང་། དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏེ། དེའི་ངོ་བོར་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་རྟོག་པ་
 པོ་དང་། སེར་སྤྲོ་སོགས་ཕྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་
 ཆོས་ཉིད་དམ་སྟོབས་གྱིས་བདུད་བཞི་དང་ས་གཉིས་གྱིས་ཕྱིར་རྟོག་པའི་དངོས་པོ་
 དམིགས་པ་སྟེ་ཡོད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་
 རྟོག་ཆུ་ལ་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཆོས་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་
 འདི་ནི་བཏགས་པར་འདོད་པའི་ས་དག་ཏུ་བདེན་ལོ་སྟམ་དུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་

མངོན་པར་ཞེན་ནས་འཇིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གྲང་མདོ་ལས། གཉེན་པོ་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པའོ། །རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདུག་
པ་སྟེ། དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་མཆོན་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། ❶དེ་ལྟར་ན་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་ལས་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་མི་
མཐུན་པའི་སྟོགས་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྤང་བ་ཉིད་དུ་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ལ་བཞིར་དབྱེར་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེའི་
གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་
དབྱེ་བས་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་བཤད་པ་ལ། ཞར་བྱུང་དང་། དཀྱུས་མ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་གྲོགས་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་
གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤང་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་
མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དག་དངོས་ཤུགས་ཅི་
རིགས་པར་བསྟན་ཅིན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་དེ་རྒྱ་གང་དང་བཅས་པ་
ནས་བྱུང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའམ་སྦྱེད་པར་བཞེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་
བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྒྲུབ་པ་ལ། ❷དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་
ལམ་ལ་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ནས། བྱུང་ཆུབ་ཆེན་པོ་

འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་རྒྱ་གང་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་
དེ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ^①དེ་ནས་ལྟ་ནམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་^②འཆང་རྒྱ་བར་འཆལ་བ་དེ་དག་ནི་
དགའ་བ་བབྱེད་པའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པ་
ཞེས་བབྱེད་བ་ནི་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་ཏེ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་འཆང་རྒྱ་བ་
ཡང་མ་མཆིས། ཆོས་སྟོན་པར་^③ཡང་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ཡང་ཞུམ་
པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ནེམ་རྒྱར་དུ་འགྱུར་བའམ་སྔོངས་པར་འགྱུར་བ་མ་མཆིས་པའི་སྐད་
དུའོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཐུན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་ཐོབ་ནས་བག་ཆགས་ཀྱི་
མཆམས་སྦྱོར་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་པན་ཡོན་དེ་བསྟན་ནས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་གོགས་སམ་རྒྱ་
སྟོན་པ་ལ། དེ་ནས་འཁོར་དེའི་ནང་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་འཆད་པ་ལ། ^④འཆད་པར་
འགྱུར་བའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་གཞན་རྒྱད་སྦྱོང་བ་དང་།
རང་གི་རྒྱད་སྦྱོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་དང་།
རྒྱ་ལུང་གི་ཆོས་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། ❶ དེ་ནས་འཁོར་དེའི་ནང་ནས་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་མེ་ཉོག་
མན་རྩ་ར་བ་མང་པོ་ཐོགས་ཏེ་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་གཏོར་ཏོ། །མངོན་པར་གཏོར་
ཏོ། །རབ་ཏུ་གཏོར་ཏོ། །དགེ་སློང་བརྒྱ་ཕྱག་དྲུག་ཅུ་ཙ་གསུམ་ཡང་སྒྲན་ལས་ལངས་ནས་
སྒྲ་གོས་ཕྱག་པ་གཅིག་ཏུ་གཟར། སུས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ། བཙུམ་
ལྷན་འདས་གལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྒྱར་བས་བརྟུང་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་
མིག་མི་འཇུག་པར་ལྷ་ཞིང་ཕྱག་འཇུག་ལོ། །དགེ་སློང་དེ་དག་གིས་ཐལ་མོ་སྒྱར་ཏེ་བརྟུང་
པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སྟོན་པར་མེ་ཉོག་མན་རྩ་ར་བས་གང་བར་གྱུར་ནས།
འཇུག་པ་མཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ལགས་ཞེས་གསོལ་ཏོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་
བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་ལྷན་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཀུན་
དགའ་བོ་དགེ་སློང་བརྒྱ་ཕྱག་དྲུག་ཅུ་པོ་འདི་དག་བསྐྱལ་བ་དཔེ་དེ་ ❷ སྐར་མ་ལྷ་བྱ་ལ་སྒྲ་
མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཇང་རྒྱ་སྟེ། མེ་ཉོག་སིལ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤུག་འཇིག་རྟེན་དུ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་རྣམ་པར་སྦྱོང་པའི་དམ་པས་རྣམ་པར་
སྦྱང་པར་འདོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོང་པར་བྱའོ། །བྱང་ཆེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་
པར་སྦྱོང་པས་རྣམ་པར་སྦྱོང་པར་འདོད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ❸ འཆད་
པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་དག་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་
སྟོན་པས་རབ་ཏུ་འགོད་པ་ནི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❹ ཀུན་དགའ་བོ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཤེར་
ཕྱིན་ཐབ་མོ་འདི་ལ་སྦྱོང་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་འདི་ལྟར་བདག་ནི་མིའི་

ནང་ནས་ཤེ་འཕོས་ནས་འདིར་སྒྲི་བའམ། ཞེས་པ་ནས། གུན་དགའ་བོ་དེ་བས་ན་ཤེར་
 ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཁྱོད་ལ་གཏད་དེ། གུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངས་ཚོས་ཇི་སྟེད་^①
 ཅིག་བཤད་པ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་མ་གཏོགས་པར་ངས་ཚོས་^②བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 བཟུང་སྟེ་གུན་ཚུབ་པར་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཚུད་གཟན་ཏེ་བོར་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་
 གུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ལ་སྒྲིན་དུ་ང་མི་བཅིའི་གུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་
 མོ་འདི་བཟུང་སྟེ་གུན་ཚུབ་པར་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཆིག་གཅིག་ཙམ་ཚུད་གཟན་ནམ་
 བོར་བར་གྱུར་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་གུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ལ་ངས་སྒྲིན་དུ་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང་། །ཞེས་དང་།^③
 བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཁོ་ནར་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ཆིག་དང་དོན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲི་
 ནས་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་གཏོད་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་དེ་སྟོན་
 པ་ལ།^④ གུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་^⑤པ་རྣམས་ལ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཚོས་བསྟན་པ་དེའི་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་
 ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་མངོན་
 དུ་བྱེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ད་དུང་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ངས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་
 ཀྱི། གུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཆིག་འགའ་
 ཞིག་བཟོད་པ་དེ་བསྟན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཁྱོད་ཀྱིས་ང་དགྱེས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་
 ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱས་པར་འགྱུར་ངོ་ནས། གུན་དགའ་བོ་དེ་བས་ན་གང་ཟག་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་གང་བྱང་ཆེན་ལ་ཚུང་དུ་ན་ཉི་མ་གཅིག་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་
 ཚོས་སྟོན་ན། དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་སོགས་

གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཐོབ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་མང་པོའི་
མཆན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། ❶ བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རང་གིས་བསྐྱེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པའི་
མཆན་ཉིད་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པས་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་
ལ་མཐོང་ལམ་དང་། སྐྱེམ་ལམ་གྱི་ཉོགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། འཆད་
པར་འགྱུར་བའི་བྱི་མ་བད་སྐྱེ་བདེན་མེད་ཏུ་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་
པའམ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པས་
སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་གཞུང་ཤེས་བྱིན་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོལ་
འཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་སེམས་སྒྲོལ་ལམ་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པ་སྟེ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤེས་བྱིན་མཉམ་
གཞག་ཏུ་རང་གིས་སྐྱེམ་པ་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་དག་
བཅོམ་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་བྱེད་པར་ཏུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོང་གསུམ་གྱི་སེམས་
ཅན་རྒྱན་ཞུགས་ནས་དག་བཅོམ་པའི་བར་ལ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེས་
མང་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་གསུམ་པ་སྟོན་པའི་སྐལ་ལྷན་གྱི་མདོ་ལས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་ཞིང་བསྟན་ནས་སྤར་ཡང་མི་སྤང་བར་བྱས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་ཆེ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཉོག་པ་མཐའ་དག་རྒྱབ་པར་བསྟན་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་
 ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བ་
 མེད་པ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་
 ཏུ་ཤེར་བྱིན་ལ་ཆད་མ་དང་འབྲེལ་བ་མ་མཆིས་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
 སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ་མི་ཟད་པའི་བྱིར་ཤེར་བྱིན་ལ་ཆད་མ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། །ཀུན་
 དགའ་བོ་དབེན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་དགའ་བོ་ཤེར་བྱིན་ཟད་པར་བྱ་བར་
 སེམས་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཟད་པར་བྱ་བར་སེམས་སུ་ཟད་དེ། ཤེར་བྱིན་ནི་མ་ཟད་མི་
 ཟད་ཟད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་སྟོན་པ་ལ། ^①དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྡགས་ཀྱི་དབང་པོ་བཀའ་སྟེ་
 ཞལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལྡགས་ཀྱི་དབང་པོས་བཀའ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་
 བཀའ་སྩལ་པ། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་རི་སྟམ་ཏུ་སེམས། ལྷའི་དབང་པོ་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་
 ལ་ལོག་པར་སྤྲོ་བའམ། གཞན་ཏུ་སྤྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་
 ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་
 པ། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་བས་ན་ཤེར་བྱིན་འདི་འཁོར་བཞི་ལ་ལེགས་པར་སྟོན། ཞེས་སོགས་
 གསུངས། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆེན་སྟོན་པ་ལ། ^②དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་
 རབ་འབྱོར་འདི་^③སྟམ་ཏུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། ཤེར་བྱིན་ཡང་ཟབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཟབ་ན།
 བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ལ་དེ་འདྲིའོ་སྟམ་སྟེ། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྤྲད་ཅེས་
 གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་ནི་མི་བས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་

སྤྱལ་བ། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་མི་བད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་མི་བད་པའོ། །གསོལ་བ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྤྱལ་བ། རབ་འབྱོར་གཟུགས་མི་བད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། འོན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་བསྟན། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བྱང་
ཆེན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་གང་གི་དོན་དུ་
མཐོང་ལམ་སྤར་བ་ཤད་པའི་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་གསུམ་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཆམས་སྦྱོར་བ་ལ། ^①གང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པར་བཞེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆིགས་སུ་བཅད་པས་བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཇི་མ་བད་དང་མི་སྦྱེ་
བའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ^②
ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། རྟོགས་འགོད་པ་དང་། བྱོགས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། ^③ཇི་མ་རྣམས་བད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ལྷུང་གིས་བསྐྱབ་པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^④ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པའི་ཇི་མ་སྦྱེས་པ་དང་མ་སྦྱེས་པ་

ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་ནམས་ནི། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཚེས་
ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་འབྲུང་བས་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནམས་ནམ་མཁའ་
བཞིན་དུ་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ❶གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོད་
མ་ལ་སོགས་པས་འཐད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་ནམ་མཁའི་པར་བཞིན་དུ་འགག་པ་དང་
སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས། ནམ་མཁའ་ཚེས་ཅན། བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། ཟད་པ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཟད་པ་
མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན།
མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཚེས་ཅན། དོན་
དམ་པར་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཚེས་དབྱིངས་སྒྲིབ་བྲལ་གྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་
གྲུབ་སྟེ། དབྲས་མཐའ་ལས། ❷ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཚེས་
ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཚེས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ།
བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་པར་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཚེས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། དོན་
དམ་པར་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་པར་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཚེས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། དོན་
དམ་པར་ཡོད་པར་ཡང་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཡང་མི་སྐྱེ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་

ཡང་མི་སྒྲིབ། རོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཡང་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་ནམ་མཁའི་པར་སྒྲོ་བཞིན། དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པར། ^①ཡོད་པ་སོགས་ཕྱིར་སྒྲིབ་
མ་ཡིན། །མེད་པ་མེད་ཕྱིར་སྒྲིབ་མ་ཡིན། །ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱིར་ཡོད་མེད་མིན། །སྒྲིབ་
མེད་ཕྱིར་གཞན་འགག་མེད། །ཅེས་གསུངས། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་མེད་
དེ། རོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲིབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་མ་ཟད་སྒྲིབ་དེན་
མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་སྒྲིབ་ས་གནས་
མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས། སྒྲིབ་ས་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན།

ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲིབ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། སེམས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་
ལྡན་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྒྲིབ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་
ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག་ཁ་ཅིག་ །དེ་མ་ཟད་སྒྲིབ་
བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲིབ་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་ །དེ་འདྲ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་ །དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་
ཆོས་སྒྲིབ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ །ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འོངས་སྒྲིབ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོངས་སྒྲིབ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲིབ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉི། འགོག་པ་ལ་སྒྲོང་པ་ཉིད་སྒྲིབ་བ་དང་འགག་པ་དང་། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ནམ་པ་

སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱུད་ཟླ་མར།^①
བཟོ་དང་སྒྲེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཆེ། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྒྲུལ་སྒྲུ་བཤད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་
སྒྲུལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་དང་། མཛོད་ལས།^②ཟད་དང་མི་སྒྲེ་ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་
དེ་དང་མཐུན་པའི་བྱིར། །སྤུལ་ཅུ་ཙ་བདུན་དེ་ཕྱོགས་མཐུན། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་སྤང་ལས།
^③དྲི་མ་ཟད་པ་དང་སྒྲེ་བ་མེད་པས་ཟད་པ་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད། ཆོས་སྒྲེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
རི་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བཛོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས།^④ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུལ་སོགས་པ་སྒྲུ་གསུམ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་གྱི་བདག་
ཉིད་རྣམ་མཁྱེན་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བཛོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་
སྒྲུལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སོགས་སྒྲུ་སྒྲོས་^⑤པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སོགས་
ཁོང་ནས་སྒྲུ་ལྟག་མ་རྣམས་འདོན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲུ་གསུམ་བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་བྲེང་ལས།^⑥ཁ་ཅིག །འབྲུམ་
པའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་སོགས་སྒྲུ་མེད་པས་དེ་མ་དག་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ།
ཆོག་གསལ་ལས། སྒྲུ་ལྟག་མ་སོགས་ཁོང་ནས་བཏོན་ཞིང་རྟོགས་དཀར་ཡང་
སོགས་སྒྲུ་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཁོ་ནར། ཞེས་སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་ཏུ་ཕྱིན་^①པ་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་སྒྲོམ་པ། ཞེས་སོགས་དང་། རྣམ་བཤད་
ལས་^②བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཁོ་
ནར་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་ཡང་དག་པའི་ཆོག་དང་། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་
གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན།
དེ་མཐར་ཐུག་གི་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་
བྱང་འདས་སུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་པའི་
སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དེ་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། གནས་
སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་^③མཐའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་
ཕྱིར་གྱི་རྒྱ་^④སྟོན་པ་ལ་ངེས་པར་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དངོས་སྒྲུབ་པའི་^⑤ལུགས་དགག་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་
ལུགས་གཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་དགག་པ་དང་། ཁས་
སྒྲུངས་དང་འགལ་བས་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་
གཉིས་དོན་དམ་པར་སྒྲེ་འགག་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་མི་
རུང་བར་ཐལ། སྒྲིབ་གཉིས་ལ་དོན་དམ་པར་བྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་གཉིས་བདེན་
སྟོང་དུ་བསྒྲུབས་ཐེན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ལ། ^⑥གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་

དེའི་ཕྱིར། གང་དག་དངོས་པོ་འདྲི་ག་པའི་བསམ་བསམ་བློ་བ་ལ་བློ་དོ་སྦྱོར་བས་ཤེས་པ་
 དང་། དངོས་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་བསམ་བསམ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེའོ་སྦྱོར་བའི་ཤེས་པ་ནི་བློ་བ་
 དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་བློ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་
 ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་བློ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནས་ཤེས་པ་དེ་རྒྱང་བ་མ་
 ཡིན་མོ་ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་
 པ་ནི། འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། དེ་
 ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^①སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་
 བློ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གོག་ས་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་པར་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལ་ལོག་པར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་བྱིད་
 ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ནི་ཅི་
 ཞེག་ཟད། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞེག་སྐྱེས་ཏེ། རྒྱང་བློ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ་སྦྱོར་དུ་དགོངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཉིས་པོ་མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་ཀྱིས་
 དངོས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱི་མཐོང་སྤང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་སྤར་ཡོད་ཅི་ཞེག་
 བློ་བ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེ་བྱུང་མི་སྐྱེ་བར་བྲལ་ནས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་ཞེག་འཐོབ་སྟེ།
 དེ་ལྟ་བུའི་བློ་བྱེད་ཐོབ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེས་ཟིན་དང་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་ངི་མ་མ་གྲུབ་
 སྟེ་འགོག་པ་མེད་པའི་སྐྱེས་བྲལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བློ་བ་དང་མི་
 སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འདོད་ན། ཁོ་བོ་ཅག་དབུ་མ་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲོན་པ་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་

དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ལོག་པར་ཏེ་བདེན་པའི་
རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ཞེན་པ་དངོས་སྟེ་བ་བྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དྲི་མ་
བད་པ་དང་མི་སྟེ་བའི་ཚུལ་ཅུང་བད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཏགས་གྲུབ་
སྟེ། བྱེད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་གཉིན་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་ཤེས་སྟེ་བ་དང་ཉོན་སྟེ་བ་གྱི་ངོ་བོ་སྤར་སྟེ་ས་བེན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཅི་
ཞིག་བད་པ་དང་། སྤར་མ་སྟེ་ས་བ་སྟེ་འགྱུར་གྱི་དྲི་མ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ནི་ཕྱིས་མི་
སྟེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེར་བྱས་པ་ཅི་ཞིག །སྟེ་བའམ་འཕྲོག་སྟེ། བད་ཐོབ་མ་བད་མི་སྟེ་
བར་བྱས་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེ་ས་བེན་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་བད་པའི་མཆན་
ཉིད་གྱི་འགོག་པ་དང་། མ་སྟེ་ས་བ་སྟེ་འགྱུར་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་སྟེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་
མཆན་ཉིད་གྱི་འགོག་པ་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་སྟོས་བྲལ་གྱི་ངོ་བོའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཅ་བའི་དོན་སྤངས་ཏེ་བཤད་བྱ་འགོད། ཅ་བའི་དོན་མདོ་ཅམ་དུ་
བསྟན། དེ་ཉིད་ཕྱི་འགྲེལ་གྱིས་རྒྱས་པར་འཆད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མའི་གཞུང་ལ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་གྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། བཙུ་མ་ལྟར་འདས་
ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྟོབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟེ་མ་
ལུས་པར་སྤངས་པར་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་གནས་ཏེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སྟོབ་པ་གཉིས་ཡང་
དག་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བར་སྐབས་གྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་མཆམས་སྟོར་བ་ལ། ^༡དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཁས་
ལེན་ན། བཙུ་མ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྟོབ་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་དོ་མཆར་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དབུ་མ་པ་ལས་གཞན་དངོས་སྤྱོད་ནམས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་དང་
རང་རིག་གི་ཆོས་ནམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ལ་རེ་རེར་^①ཁས་ལེན་ཅིང་། སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཞེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་བཅད་པར་བཟོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཁོ་བོ་བྱམས་
མགོན་གྱིས་མཆར་དུ་འམ་བཞད་གད་དུ་བཅིས་ཏེ། འགལ་བ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར།
ཞེས་འཆད་པ་ལ། གཞན་གྱི་ཆོས་ནམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེས་ན་
སེམས་ཅམ་པས་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྤངས་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཇེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཆར་དུ་བཅིས་པའི་
རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤྱི་བ་པ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་པ་
སྤངས་དགོས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །དངོས་སྤྱོད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྤངས་ནས་སྟོན་
པས་སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། ཇེ་བཅུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་མཆར་དུ་
བཅིས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྟོན་པས་སྤྱི་བ་པ་
སྤངས་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ན། སེམས་ཅམ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་ཁས་སྤངས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཀྱན་
བརྟགས་བདེན་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཁས་སྤངས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཆན་དང་། ཁས་སྤངས་འགལ་བ་
དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ། དབུ་མའི་ལྟ་བུས་སྤྱི་བ་པ་རྫོགས་པར་སྤོང་རུས་པ་དང་། དངོས་སྤྱོད་
བའི་^②ལྟ་བུས་སྤྱི་བ་པ་རྫོགས་པར་སྤངས་མི་རུས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཉོན་སྤྱི་བ་

སྒྲོང་ཚུལ་དང་། ཞེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་
གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། དེ་སྒྲོམ་ཚུལ། བསྒྲོམས་པས་བདག་ལྟ་སྒྲོང་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། བསམ་བློང་གི་རིགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་
འབེབས་^①ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཆོག་ས་རྒྱན་གང་ལ་ཡང་
བདག་ས་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྒྲོང་སྟེ། སྒྲེ་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྲལ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ན། སྒྲེ་འཇིག་མི་བྱེད་^②པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^③དེ་ལ་སྒྲེ་བ་དང་
འཇིག་པས་སྒྲོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོམ་བློང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བསམ་བློང་གི་རིགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་
ལ་^④ཕབ་ནས། དེའི་^⑤རྗེས་སུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་དོ་སྦྱམ་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^⑥བདག་མེད་དོ་སྦྱམ་དུ་
བསྒྲོམས་པས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་བོར་ནས་དེས་དབེན་པའི་ཕུང་པོ་
ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྒྲེ་བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དག་
པར་དམིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་
རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ལ་ཞེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདྲའ་བར་བྱེད་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་བདག་ལྟ་དང་དམིགས་
ཡུལ་ཕུང་པོ་གཅིག་ལ་དམིགས་ཞིང་འཇིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཕུང་

པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^①བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ཡོངས་སུ་བོར་ནས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། གཉིས་མེད་ལ་ཞེན་པའི་
ཤེས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་རིམ་པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཉིས་སྤྱོད་གཏན་ལ་འབབས་
ཚུལ། དེ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པས་ཁྱོག་པ་སྤྱོད་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་བློ་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་སྤྱོད་གཏན་ལ་འབབས་
ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་པོ་དང་སྤྱོད་འཛིན་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རྗེས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་
ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་འབབས་
པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^②སྤྱོད་པོ་དང་དེའི་སྤྱོད་པ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་
བྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིམ་བློ་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་སྤྱོད་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡོད་
དེ། དང་པོར་བསམ་བློ་གི་རིགས་པས་གཉིས་སྤྱོད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་
མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞེ་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་ཅམ་ཡིན་གྱི་
བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ་སྙམ་དུ་སྒྲིམ་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^③འདི་ནི་སེམས་ཅམ་
ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲིམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བསྒྲིམས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྒྲིག་མི་རྒྱས་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་བྱི་རོལ་
དོན་དུ་སྤྱང་བའི་གཉིས་སྤྱོད་འབྱུང་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་^④ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་འཆད་པ་ལ།^⑤འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་

བོར་བས། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། གཟུང་བ་རྗེས་གཞན་མེད་ན་དེ་སྤང་བའི་འཇིན་པ་མ་འབྲུལ་པ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འཇིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འབྲུལ་པ་^①འཇིན་པར་^②བསལ་ཏེ། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་པ་འདི་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^③གཟུང་བ་མེད་ན་འཇིན་པ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འཇིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅུམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་འདི་ལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་སྤྱི་མོ་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདེན་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟོན་འབྱུང་སྐྱུ་མར་སྟོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལྟར། མཉམ་གཞག་ཏུ་གཟུང་འཇིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྟོར་སྤང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་མ་འབྲུལ་པར་འཇིན་པ་སྒྲིག་ཅིང་འབྲུལ་པར་སྟོང་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་བྱིར། ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་བྲེང་བ་ལས་སྤྱི་མ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། བྱི་མ་འཇིན་པ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བཤད་ནས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིར་བཤད་དོ། །

བྱི་མ་ལ་ཡང་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་། དེ་རྟོགས་ནས་སྒྲིམ་ཚུལ།

སྒྲི་མ་པས་ཞེན་པ་སྤོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་བློར་གི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་
པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^①དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲི་མ་བློར་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
མེད་དུ་སྒྲི་མ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བསམ་བློར་གི་རིགས་པས་དེ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་
ལ་འབེབས། དེའི་རྗེས་སུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དང་དངོས་
པོ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་
དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་སྟེ། སྒྲི་མ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^②ཡང་
དག་པར་ན་^③གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བརྟག་པའི་ངོ་བོ་
དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟེ། སྒྲི་མ་དུ་བསྒྲི་མས་པས། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲི་མས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་
དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲི་བ་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།
^④བསྒྲི་མས་པའི་སྟོབས་བྱ་བ་པ་ན་ཁ་ཅིག་ལ་ནོར་བུ་དང་དདུལ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་
བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་མཆན་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་
སྒྲི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྒྲིས་ན།
རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་སྒྲི་བ་པ་ཡང་དག་པར་སྤོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དངོས་སྒྲི་བའི་^⑤ལྟ་བས་སྒྲི་བ་པ་རྫོགས་པར་སྤོང་མི་རུས་པར་བསྟན་པ་
ལ། ཁས་སྤངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་

དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
 འོན་པའང་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^①དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་
 གསུངས། གཉིས་པ་ནི། བག་ཆགས་སོགས་ཀྱི་དེ་མ་དེ་དག་ལ་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་
 བསྐྱེམས་པས་གཞོན་པ་རུང་བུ་ཡང་མི་བྱེད་^②པར་ཐལ། དེ་རྣམས་འོན་པའང་པར་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་གཞོན་པ་བྱུང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་
 ལ། ^③ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་གཤམ་ཏེ་འོན་པའང་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན། དེའི་ཆེ་
 གཉེན་པོ་བསྐྱེམས་པས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་རུང་བུ་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས། སྤྱི་བ་གཉིས་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་
 སྤང་དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་འཇིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་བཀག་ཅམ་གྱི་
 འོ་བོ་འཇིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^④དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནམ་མཁའ་རྣམས་མེད་པ་
 ཅམ་གྱི་ངོ་བོ་འཇིན་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། སྤང་དུ་མེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་
 འཇིན་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མའི་ཆོས་ཤེས་པ་ཅམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཁས་སྤངས་དང་འགལ་བ་དངོས་དེ་སྟོན་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
 ཤེས་སྤྱི་བ་སྤངས་པ་དང་། གཟུང་འཇིན་དང་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་འོན་པའང་པར་ཡོད་པར་
 ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ནི་ཁོ་བོ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ཀྱིས་མཆར་དུ་བཅིས་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། དེས་པན་ཚུན་འགལ་བའི་འོན་པས་ལེན་ཅིང་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སྤྱི་
 བ་གཞན་དག་གིས་བཏགས་པ་ལྟར་ན་དངོས་པོར་མཐོན་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་
 རྟོག་པ་དེ་དག་མི་ལྟོག་པས་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་མ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྤང་དུ་མི་
 རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^⑤དེའི་ཕྱིར། གཞན་དག་གིས་དངོས་པོར་མཐོན་པར་

ཞེན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་མི་ལྟོག་པས། བཙེམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་པན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་པས་ཁོ་བོས་ངོ་མཆར་དུ་བཙེས་
སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་དེ། འཇིན་མེད་རྟོགས་
པའི་དེ། སྒྲོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་དེ་བཞི་ཡོད་པའི། དང་པོ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ། གཉིས་པ་
སེམས་ཙམ་རྣམ་བཤེན་པ། གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་རྣམ་རྟུན་པ། བཞི་པ་དབུ་མ་པ་ལ་
སྒྲོར་བེར་ན། གཟུང་བ་རྣམས་གཞན་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
འཇིན་པ་རྣམས་གཞན་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲོན་པོ་སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལས་རྣམས་
གཞན་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྒྲོན་པོ་
ལས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
ཡིན་ན་སྒྲོན་པོ་དང་སྒྲོར་སྒྲུང་དབང་ཤེས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་ལ་བཞིར་བྱེན་ས་གཟུང་མེད་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་གཟུང་བ་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། འཇིན་མེད་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་འཇིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ལ་བྱེད། རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ། གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས།
གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ། བཞི་པ་དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྒྲོར་བེར་བ་མི་འཐད་དེ།
སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་ལྟ་བའི་གཙོ་བོ་ལ་མཐོང་མན་གྱི་ཁྱད་

པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་བཞིན་འབྱེད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། གཞི་གྲུབ་པ་
གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཆད་མས་གྲུབ་ན། དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་ཡོད་
མེད་སྒོ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཅམ་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་
པར།^❶གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་
གྲུབ་པར་ཐལ། དེས་འཇིན་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
དེས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་
པ་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཇིན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་
ཐལ། དེས་འཇིན་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྐྱེབ་པ་བདེན་མེད་དུ་
རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་དང་། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་དེ་དང་། བདེན་མེད་
རྟོགས་པའི་དེ་དང་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱོམ་བྱ་བདག་མེད་ལ་གསུམ་དུ་
གངས་ངེས་ཏེ། སྤང་བྱ་བདག་འཇིན་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བདེན་
མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདེན་འཇིན་ཡིན་ན། བདག་
འཇིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བདག་འཇིན་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་

ཁས་ཀྱི་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། སེམས་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་དང་། སྤང་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་དང་བཞིར་ཡོད། དེ་རྣམས་ལམ་གང་དུ་སྒྲོམ་པའང་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དང་པོ་དེ་གཙོ་བོར་སྒྲོམ། རྩོད་ཅེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་སེམས་ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མཉམ་གཞག་དུ་སེམས་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་སྒྲོམ། བཟོད་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བཟོད་པའི་དགག་བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤང་བ་མེད་ཀྱང་། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤང་བ་རྫོགས་པར་མ་ཐོབ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤང་བ་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བ་ཡོད་ཀྱང་། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དགག་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྤང་བ་མེད་ཀྱང་། ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤང་བ་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བ་རྒྱབ་ནས་གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པར་མཛོན་སུམ་དུ་རྫོགས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལ་སྤང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་བྱ་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་^❶པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། གཉིས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་སྤང་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་ནང་དུ་འདུ་བར་བྱེད། ཅེས་ཟེར་ན་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཉིས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡོ་

ཞེས་གི་འཛིན་སྤངས་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་གཉིས་
 པ་དེའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གི་གནས་སྐབས་སུ་དགག་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་
 གི་སྤང་བ་མེད་ཅིང་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གི་སྤང་བ་ཀུན་ནས། གཉིས་སྤོང་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཞེས་ཆོས་ཅན། དེ་ཡང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གི་ས་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གི་ས་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེའི་སྐབས་
 ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གི་ས་རྒྱད་ལྔ་ཀྱི་སོ་སྒྲེ་མེད་པར་ཐལ། སྤང་མེད་
 རྟོགས་པའི་དེ་རྒྱད་ལྔ་ཀྱི་དེ་མེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་གི་ས་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སོང་། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ས་
 མཆམས་མཐོང་ལམ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 སོ་སྒྲེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གི་ས་དེ་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྤང་མེད་ལ་དེའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མ་མཐའི་^①ས་མཆམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རྣལ་འབྱོར་གི་ས་དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་གི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་
 ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་རྟོགས་
 པའི་ལམ་ཁྱེད་ཀྱི་མཐུན་པ་ཟེར་ན། སྤོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཐུན་ཆོས་ཅན།
 མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གི་རྟོགས་

རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་
 ཟུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་མཆོན་
 ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སློ་ཆོས་ཅན།
 མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 ཞེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་ཟུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་འདིར་བསྟན་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འདུས་བྱས་མི་ཉག་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟོན་བྱེད་པའི་ལམ་
 ཟུགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྟོན་གྱི་སློ་ནས། ཉན་ཐོས།
 རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་དང་གསུམ་དུ་^①ཡོད། ལུལ་གྱི་སློ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་།
 བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་
 ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་འཇོན་སོགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས།
 དེའི་འོག་ཏུ་ཐར་པ་རྫོགས་བྱང་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་
 ལྟོན་པའི་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
 པས་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བཟོན་པོར་

མཛད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྲུབ་བ་ལ། ^①དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་
 བྱིགས་བསལ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིགས་བརྟན་པོར་མཛད་པས་ཐར་བ་འདོད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་
 གནས་པའི་བྱིགས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གསུམ་
 པ་ནི། ^②གང་གི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། འདི་ལ་ཡང་། སྒྲོ་སྒྲུབ་དང་བྲལ་བའི་གཞི་
 དབུ་མ། སྒྲོ་སྒྲུབ་དུ་མི་འཛིན་པའི་ལམ་དབུ་མ། ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་དབུ་མ་དང་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་བདག་གཉིས་
 སྒྲུབ་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་བ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་སྒྲུབ་མེད་གསར་དུ་གཞག་
 པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། བདག་གཉིས་པོ་དེ་དང་པོ་ནས་ཡོད་མ་སྒྲོང་ཞིང་བདག་
 མེད་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་
 མེད། །གཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་དང་། ^③གང་གི་བྱིར་དངོས་པོར་མཛོན་པར་
 ཞེན་པ་ལས་གོལ་བར་མི་འཐད་པ་དེའི་བྱིར་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྒྲུབ་བ་འདེབས་པ་དང་སྒྲོ་
 འདོགས་པའི་ངོ་བོས་བསལ་བ་དང་། བཞག་པ་མ་བྱས་པར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡང་
 དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཞེས་དང་། ^④གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཀྱན་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་ལ་རང་
 བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་གནས་

ལུགས་བསྐྱོམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་
གྲོལ། །ཞེས་དང་། ^①དེ་ལྟར་ན་སྐྱུ་མའི་སྤང་པོས་སྐྱུ་མའི་སྤང་པོ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་
བྱས་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྡོག་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་
གཞུང་འདི་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ཀྱི་རང་གཞུང་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་གཞུང་
ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་འདྲའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་
^②དེ་འདྲའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྲལ་བོ། །

གཉིས་པ་དགྲུས་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཇི་ལྟ་བུར་སྐྱོམ་པའི་ཚུལ།
སྤངས་^③པ་ལ་དབང་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་སྐྱོམ་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བཟོད་པའི་
པར་ཕྱིན་དང་། བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་། ཤེར་
ཕྱིན་སྐྱོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་ཆེ་རྣམས་མཁྱེན་ཉིད་དུ་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་ཞིང་སྦྱིན་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་

སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲིན་
པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཞིང་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བའི་ཆེ། སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་བྱམས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། བྱམས་པའི་དག་གི་ལས་དང་། བྱམས་པའི་ཡིད་ཀྱི་
ལས་ཉི་ལམ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དག་གི་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གྲང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་སུ་མི་བསྟོར་ཡི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲུ་མེད་རྫོགས་
བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་སྟེ། དེ་རི་ལྟར་གང་གིས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བ་དང་། གང་ཡོངས་སུ་
བསྟོར་བ་དང་། གང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་མི་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་
བསྟོར་འོ། །རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་སྒྲིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་གནས་པས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་སྟོམ་གྱིས་མ་
བསྐྱུས་པས་ཞར་ལ་འོངས་པའི་ཆོགས་བཅད་དེ་དག་བརྗོད་ནས་རྣམ་མཁྱེན་དགྲུས་མ་
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་འཆད་དོ། །ཞེས་མཆམས་སྒྲོར་བ་ལ། ^①དེ་ལྟར་
ཞར་ལ་འོངས་པ་བརྗོད་ནས་རྣམ་མཁྱེན་པའི་ལམ་ཉིད། ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི།
མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་དངོས་དང་། དཔེ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
དེ་སྒྲིན་པ་ལ། ^②སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་པོ་དག་སོ་སོར་སྒྲིན་པ་ལ་
སོགས་པའི་ངོ་བོ་རེ་རེར་སྒྲུ་མ་བཞེན་དུ་པན་ཚུན་བསྐྱུས་པ་གང་ཡིན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་
གཅིག་པ་སྐྱག་བསྐྱུས་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་བསྐྱུས་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་
དག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་ཅན་སྒྲིས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཅེ་མོའི་
མདོན་པར་རྫོགས་པ་འདིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྒྲིན་

པ་ལ། ^①དེ་སྒྲི་ས་ན་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་
ནམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་སོ་སོར་ནམ་པ་དགུ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པའི་ནམ་
པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པས། དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ནམ་པར་རྟོག་པ་སྒྲིད་
པར་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཛོལ་བོ། །ཞེས་གསུངས།

གཟུང་དོན་ནི། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་རེ་རེར་ནི་སྒྲིན་སོགས་དུག་པོ་དེ་
དག་པན་ཚུན་དུ་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་མཐོང་ལམ་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་དུག་བསྐྱུས་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཅེ་མོའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདིར་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་
དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་
ཏེ། བྱེད་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་རྟོག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ས་
བོན་དང་བཅས་པ་སྟོང་རྒྱས་པ་དེ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོལ་པའི་བྱིར། མཐོང་
སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་རྟོག་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་བྱང་སྟེ། བྱེད་
ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་དོ། །མཐོང་སྤང་^②རྟོག་
པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་
མངོན་རྟོགས་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་
སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། རྗེས་སྟོན་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྟོན་ས་མཐོང་
ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་སྒྲིན་སོགས་དུག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྒྲིན་སོགས་དུག་
དུག་སྟེ་སོ་དུག་ཏུ་ཡོད་དོ། །

ཁ་ཅིག །མཐོང་སྤང་ཉོག་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བདེན་པ་མངོན་ཉོགས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། མཆན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། སྐབས་འདིར་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཤེར་ཕྱིན་སྤང་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱན་
འགྲེལ་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་ལེགས་བཤད་ཆེ། །ལྷ་དབང་རོལ་མཆོ་རྒྱས་བྱེད་སྒྲུབ་བཙུན་
དགས། །མཛད་བྱུང་བཤད་སྒྲུབ་དགའ་སྟོན་རྒྱས་བྱུར་ཅིག །

གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལ། ཉེན་སྒྲོམ་ལམ། སྤང་བྱ་རྣམ་
ཉོག །བཏོན་པ་ཡོན་ཏན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་སང་གི་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུངས་པ་
ལས་འབྲོས་ནས། ❶རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སང་གི་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པ་
དེ་གང་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དབེན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་བཤད་ཟེན་ནས་དེའི་
འོག་ཏུ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་འཆད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་དང་
ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་དག་གི་ཉེན་སྒྲོམ་ལམ་ཉོགས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ན་གོ་སྟོབ་
བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྲུབ་པ་ལ། ❷དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་
བརྗོད་ནས་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉེན་བྱུང་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་
ཡིན་ན་གོ་སྟོབ་པས་ཉེན་སྒྲོམ་པའི་ལམ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་

འཆད་པ་ལ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགྲུང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། ^①བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་སྒྲུབ་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། དོན་བསྐྱབ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། ^②རབ་འབྱུང་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དབེན་སྒྲིག་ཏེ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་
དབེན་པ་ཏྲོག་པ་དང་བཅས་པ་དབྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་
དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་
པོ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་པ་ནས། འདྲ་
ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་གོ །འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་གོ །ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལས་ལངས་ནས་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགྲུང་། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས། །ཞེས་
དང་། ^③བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ་འགོག་པའི་
བར་དུ་སོང་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་
འོངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལྷགས་དང་མཐུན་པ་དང་། ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་
ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་པ་བཞི་དང་འགོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་དགྲུང་ལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། སོང་བ་ཡར་སོང་དང་། འོང་བ་མར་འོང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
འགོག་པ་མ་སྟེལ་བ་དང་། སྟེལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^④དེ་སོང་གི་རྣམ་པར་

བསྐྱེད་ས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་འདི་ནམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་ནས་ཐོད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་ལ་
སྒྲིམ་ས་པར་འཇུག་གོ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་ཐོད་ཀྱི་གང་ཞེ་ན།
རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དབེན་ནས། བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་
བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་
པ་ལ་སྒྲིམ་ས་པར་འཇུག་གོ། དེ་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་
ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམ་ས་པར་འཇུག་གོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བསྟན་
བཅོས་ཅུ་འགྲེལ་གྱིས་ཤུགས་ལ་བསྟན།

གཉིས་པ་ནི། ❶ བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམ་ས་པར་
འཇུག་གོ། དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སྒྲིམ་ས་པར་འཇུག་གོ། དེ་
ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམ་ས་པར་འཇུག་གོ། ཞེས་པ་ནས། འགོག་པ་ལས་
ལངས་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ལ་སྒྲིམ་ས་པར་འཇུག་གོ།
དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམ་ས་པར་འཇུག་གོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན།
གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། ཞེས་སོགས་གྱིས་ཤུགས་ལ་བསྟན། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ❷ ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྒྲིམ་ས་པར་ཞུགས་ཏེ། དེ་ལས་ལངས་ནས་
འགོག་པ་ལོ། དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཀྱི་བར་
ལས་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམ་ས་པར་ཞུགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❸ དེ་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་
པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། དེ་ལས་
ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འདུ་
ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་

པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་
ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་སོགས་དང་། ❶ དེ་ལས་
ལངས་ནས་དེ་མ་ཐག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོང་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཆམས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཞག་ནས་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལངས་
ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་
འགོག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་གཅིག་བྱ་
བོར་ལ་འདུཤེས་མེད་འདུཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲུ་མཆེད་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་
བཞག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་གཉིས་བོར་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲུ་མཆེད་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་
པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བོར་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་
ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ། ❷ དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་འགོག་པའི་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་འགོ་བས་ན་མི་འདྲ་བར་
འགོ་བ་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དབང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
བྱེད་པས་ན་སྒྲོ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲོ་མ་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྟོམས་
འཇུག་ཆོས་ཅན། སྒྲོ་མ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། སྒྲོ་མ་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་
པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དེ་བསལ་བ་དེའི་མཆོད་ཉིད།

ཁ་ཅིག །སྒྲོ་མ་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་

རྟོགས། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་གསུམ་པ་པ་དེས་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་
སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀྱན་
རྩོལ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ།
སྒྲུབ་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་མཐར་གནས་སྒྲོམས་འཇུག་དགུ་ལ་
བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲོམས་
འཇུག་དེ་ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་ཆུང་དུ་ཡིན། ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་ཆུང་དུ་
སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་
སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་དེ་ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་འབྲིང་ཡིན། ཐོད་
ཀྱི་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། མཐར་གནས་སྒྲོམས་
འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་
སྒྲོམས་འཇུག་དེ་ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མཆན་གཞི་
དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་བའི་སྒྲོམས་འཇུག་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་སྤྱོད་ དེ་ལྟར་
གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐོད་ཀྱི་གྱི་
སྒྲུབ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་ཉི་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་གནས་སྒྲོམས་འཇུག་

དགྲ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀར་^①
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དེའི་རིང་སྒྲོར་ཡིན་པའི་བྲིས།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་ཐལ། སྒྲོར་བ་སེང་གེ་ནམ་བཞུངས་
བཤད་པའི་འོག་ཏུ་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཐོད་ཀྱི་གང་ཞེ་ན། ཞེས་
མཆམས་སྒྲོར་ནས། མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་
ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་ཏུ་བཤད་པའི་བྲིས་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཐོད་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་པས་ཐོད་ཀྱི་ཅམ་
དུ་བཤད་པའི་བྲིས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་པོ་དེ་སྟོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་དེར་བཤད་པའི་བྲིས། བྱུང་བ་ཁས། འགོག་སྟོམས་དེ་འདས་ལམ་ཡིན་པར་
^②ཐལ། དེ་འདས་ལམ་དུ་བཤད་པའི་བྲིས། བྱུང་བ་ཁས། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགྲ་
པོ་དེ་ཞི་གནས་སུ་ཐལ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ^③ཞི་གནས་གང་ཞེ་ན། ནང་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས། བྱུང་བ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་ཆུང་དུ་ཡོད་པའི་བྲིས་ཏེ། དེའི་སྟོམས་འཇུག་འབྲིང་ཡོད་པའི་བྲིས་ཏེ། བསམ་
གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་
སོང་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་འབྲིང་ཡིན་པའི་བྲིས་ཏེ།
དེ་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྲིས་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། མཐར་གནས་སྟོམས་
འཇུག་དགྲ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་དེ་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་བའི་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་
ཆུང་དུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་དེ་ཆུང་དུ་ཡོད་པའི་བྲིས་ཏེ། དེ་འདྲའི་དེ་འབྲིང་ཡོད་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལྷགས་མཐུན་^①དུ་
སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དེ་དེ་འདྲའི་དེ་འབྲིང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་བའི་ཐོད་ཀྱི་སྒྲོམས་
འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་བའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཐོད་ཀྱི་
སྒྲོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྤེལ་
སྒྲོམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་
སྒྲུབ་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྲོགས་ཐོད་ཀྱི་
ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐོད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
གཙུག་པོ་སེམས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །སྒྲུབ་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་སྤྱི་བཞུགས་ཀྱི་གནས་ལ་བརྟུ་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། དེ་
ལ་ཡར་སོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། མར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། བར་གྱི་འགོག་
པ་དང་བརྟུ་བདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
མཐར་གནས་སྒྲོམས་འཇུག་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་གནས་ལ་བརྟུ་
བདུན་དུ་ཡོད་དེ། ཡར་སོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། མར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད།
སྤྱི་ཅེའི་རྒྱུད་དང་བརྟུ་བདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་གནས་དེ་ལ་
བཙུ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དེ། ཡར་སོང་མཐར་གནས་སྒྲོམས་འཇུག་དགུ། མར་འོང་མཐར་
གནས་སྒྲོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲུབ་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་སྤྱི་
གནས་ལ་བཙུ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡར་སོང་མཐར་གནས་སྒྲོམས་འཇུག་དགུ།

མར་འོང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག། དེའི་ཡར་སོང་གི་གནས་ཀྱི་
ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་དེ་ཡིན་ན། དེའི་མར་འོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
པའི་འགོག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་གནས་དེ་ལ་ཡར་སོང་
མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡར་སོང་མཐར་གནས་སྟོམས་
འཇུག་དགུ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་མར་འོང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་མར་འོང་
མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཡར་སོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་
གྱུར་པའི་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་དེ་ཡིན་ན། དེའི་མར་འོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
པའི་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་གནས་དེ་ལ་བརྟུ་
བདུན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བཟུང་
སྟེ་འགོག་པའི་བར་དུ་སོང་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་བར་དུ་འོངས་ནས། ཞེས་འགོག་པ་གཉིས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཡར་
སོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་གྱི་འགོག་པ་དང་། དེའི་མར་འོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་
གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྲིད་ཅེའི་རྒྱད་ཆུང་དེ་
ཡར་སོང་ཐོད་ཀླུ་གྱི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་བའི་འདོད་
སེམས་གཉིས་ཡར་སོང་དང་མར་འོང་གི་མཚམས་འཇིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་གཞག་
མིན་པའི་མཚམས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་དེའི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་

གྲུང་པའི་སྒྲེལ་གཞི་ཡང་མ་ཡིན། དེ་དེའི་སྒྲེལ་ཆོས་^①མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 དེའི་སྒྲེལ་གཞི་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དུ་གངས་ངེས་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་
 བྱང་བའི་དེའི་སྒྲེལ་ཆོས་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྤྲོ་རོལ་དུ་བྱང་བའི་
 འགོག་པ་དེ་དེའི་སྒྲེལ་གཞི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །ས་ལྷ་པ་མན་ཆད་དུ་ཐོད་ཀླུ་གྱི་
 ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐོད་ཀླུ་གྱི་ཉིང་
 ངེ་འཇིན་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ས་གཉིས་པ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཉེ། བྱིར་མི་ལྟོག་པ་
 འཁོར་ལོའི་མདོ་ལས། བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆེན་ཉིང་ངེ་
 འཇིན་ལ་ཐོད་ཀླུ་དུ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཚུལ།
 ཐོད་ཀླུ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་འདིར་མདོ་ལས་
 བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྒྲེལ་བར་མཐར་གནས་སྒྲིམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དང་
 ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀར་^②སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲིམ་པ་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་
 དང་། དེ་དགྲུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྒྲེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྒྲིམས་པར་འཇུག་
 པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གཅིག་དང་། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྒྲེལ་ནས་ལུགས་
 མཐུན་དུ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དང་། མཐར་
 གནས་སྒྲིམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་འདོད་སེམས་སྒྲེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྒྲིམས་པར་
 འཇུག་པའི་མར་འོང་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག་གཅིག་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་ལས་མང་བ་
 རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱེད་གསུམ་དུ་མ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་དགྲུར། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་
 སོང་འོངས་ནས། །ཞེས་དང་། ^③བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས།

སྒྲི་ར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དེ་དངོས་སུ་བསྟན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་
ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཆམས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་དང་། ❶འདོད་❷པ་ན་སྒྲིད་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་དངོས་སུ་བསྟན།
གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བཀལ་ནས། །འགོག་
པའི་བར་དུ་མི་འབྲར་འགོ། །ཞེས་དང་། ❸དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ལ་འོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས།
མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྟེལ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་མར་
འོང་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དངོས་སུ་བསྟན། །གཞུང་ཙུ་བར་མཐར་གནས་སྟོམས་
འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྟེལ་བར་ལུགས་མ་ཐུན་ཁོ་ནར་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། །བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྟེལ་བའི་ཡར་སོང་ཐོད་
ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་གོ་སྐྱ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཤུགས་ལ་བསྟན། །འགྲེལ་པར་
ཡང་། །ལྔ་མ་དེ་སྒྲི་ར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་ས་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་ནས། །གཉིས་
པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❹ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། །ཐོད་ཀྱི་དུ་ནི་སྟོམས་འཇུག་པ། །ཞེས་དང་། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འབྲར་
འགོ། །ཞེས་དང་། ❺དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། །དེ་རྣམས་
ཀྱི་དོན་བསྟུས་དང་ཐོད་ཀྱི་སྐྱ་བ་འད་དེ་བསྟན་འོ། །

ཁ་ཅིག །གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་
བཀལ་ནས། །ཞེས་པས་ ❻མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མི་
འཐད་དེ། །དེས་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འབྲར་འགོ། །ཞེས་པའི་འགོག་པ་དེ་ཐོད་ཀྱི་སྟེལ་ཆོས་ཀྱི་
འགོག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། །དེ་རིགས་པའོ། །དེ་དེའི་སྟེལ་གཞིའི་འགོག་པ་ལ་

བྱེད་རིགས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག ། བྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤེལ་གཞིའི་འགོག་པ་དེ་
མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དང་པོ་གང་ཞིག ། དེའི་སྐབས་སུ། འགོག་པའི་བར་དུ།
ཞེས་རྫོགས་ཆིག་སྒྲིམ་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་
བོར་ནས་འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བྱུག་གི་བར་དུ། ཞེས་པའི་འགོག་པ་དེ་
སྤེལ་ཆོས་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་བྱེད་པའམ། དེ་སྤེལ་གཞིའི་
འགོག་པ་ལ་བྱེད་པ་གང་རུང་གང་ཞིག ། བྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤེལ་གཞིའི་འགོག་
པ་མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དང་པོ་གང་ཞིག ། དེའི་སྐབས་སུ་འགོག་པ་ལ་བྱུག་གི་
བར་དུ་ཞེས་རྫོགས་ཆིག་སྒྲིམ་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དངོས། ཅ་བར་འདོད་ན། དེའི་
འགོག་པ་དེ་འགོག་པ་ཐ་མ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་
གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས། ཞེས་པའི་བོར་^①དེ་འགོག་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། ། འདོད་ན། ^②དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་གཅིག་བོར་
ལ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། གཞུང་དེས་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་དངོས་
སུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་དེའི་སྒྲིམ་དུ་མཆམས་འཛིན་གྱི་
འདོད་སེམས་འགོ་དགོས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་གང་ཞིག ། འདོད་པར་གཏོགས་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས། ། མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཆམས་བཟུང་སྟེ། ། གཅིག་དང་གཉིས་
གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐོད་ཀྱི་
སྒྲིམས་འཇུག་དེས་མཆམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མཛོད་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཐོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། དེའི་རྣམ་གཞག་
བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་མཆོད་ཉིད། དེ་བྱེ་བ། ས་མཆམས་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐོད་ཀྱི་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་དོན་དུ་
མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་ཐོབ་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏོགས། ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་རིང་
སྦྱོར་དང་། ཉེ་སྦྱོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་པའི་རྒྱུད་གྱི་མཐར་
གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་
མཐུན་གཉིས་ཀར་^①སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལྟ་བུ། དེའི་གནས་ལ་བཙོ་
བརྒྱུད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འགོག་པའི་བར་དགྲུ། འགོག་པ་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་བར་དགྲུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་སོང་གི་རྣམ་བསྐྱེད་ས་དེ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས།
མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལྟ་བུ། དེའི་གནས་དེ་ལ་དགྲུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ཡོད་པའི་བྱིར། མདོ་ལས་འདི་ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྟོམས་
འཇུག་ཏུ་བཞད་ཅིང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསེར་བྲེང་དུ་གསུངས་པས་འདིར་ཡང་གོང་དུ་
གཞུང་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྟོམས་
འཇུག་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོད་ཀྱི་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། དེ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཐོད་
ཀྱི་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པ་ལ། དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་བཅུག་པར་མཐར་ཆགས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་
འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཞད་ལས། ^②བར་དུ་གང་ཡང་མ་བཅུག་པའི་
ཡར་སོང་ནི་དཀྱུས་ས་བསྟན་པ་ཅུ་ཡིན་གྱི་ཐོད་ཀྱི་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤེལ་
གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་བ་ཐོད་ཀྱི་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པའི་བར་དུ་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ནས་ཐོད་ཀྱི་ཕྱི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་ནས་ས་གཉིས་པར་དེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆན་མས། སྒྲིམ་པ་ལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐོད་ཀྱི་ཕྱི་སྒྲིམ་པ་བསྒྲིམས་སྒྲིམས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གང་ཞིག །སྒྲིམ་གཞི་སྒྲིམ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྒྲིམ་བས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྟགས། ཐོད་ཀྱི་ཕྱི་དངོས་གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དང་། མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་གཉིས་ལས། སྒྲིམ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་སྒྲིམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་སྒྲིམ་ཆོས་འགོག་པ་དང་འདོད་སེམས་གང་རུང་སྒྲིམ་ནས་ལྷགས་མཐུན་དུ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྟགས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། འགོག་པ་སྒྲིམ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཇུག་དང་། འདོད་སེམས་སྒྲིམ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་དེ་གཉིས་ལས། སྒྲིམ་གཞི་བསམ་གཟུགས་ལ་སྒྲིམ་ཆོས་འགོག་པ་སྒྲིམ་ནས་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྟགས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེའི་གནས་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྒྲིམ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་སྒྲིམ་ཆོས་འགོག་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་^①སྒྲིམ་ཆོས་འདོད་སེམས་སྒྲིམ་ནས་ལྷགས་མཐུན་དུ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྟགས། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དེའི་གནས་དེ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེའི་སྒྲིམ་གཞི་སྒྲིམས་འཇུག་དགུ་དང་སྒྲིམ་ཆོས་འདོད་

སེམས་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྤེལ་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་
པོ་གང་རུང་ལ་སྤེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་དང་འགོག་པ་གང་རུང་སྤེལ་ནས་ལྷགས་མི་
མ་ཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྲོགས། གཉིས་པའི་མཆན་
ཉིད། དབྱེ་ན། འདོད་སེམས་སྤེལ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་དེ་དང་། འགོག་པ་སྤེལ་ཆོས་སུ་
བྱས་པའི་དེ་གཉིས་ལས། སྤེལ་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྤེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་སྤེལ་
ནས་ལྷགས་མི་མ་ཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྲོགས།
དང་པོའི་མཆན་ཉིད། འདིའི་གནས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྤེལ་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དགུ་
དང་སྤེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། སྤེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་
འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལྷགས་མི་མ་ཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་ཏྲོགས། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དེའི་གནས་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྤེལ་གཞི་
བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་སྤེལ་ཆོས་འགོག་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་ཡོད་ལ། ཡ་མཐའ་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་
ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་ཐོད་ཀྱིས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་ལེགས་པར་བྱང་ནས་འདོད་དགུར་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའི་བྱིར་ཏེ། བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་པ་གཅིག་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མེད་དེ། དགའ་
མགུར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་
སྤེལ་ཞིང་། དེམ་པ་འཆོལ་བར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཐོད་ཀྱིས་གྱི་གནས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། གངས་ངེས།
སྤེལ་གཞི། སྤེལ་ཆོས། ལུ་བཞིར་བཅི་ཆུལ། སྤེལ་ཆུལ། སྤེལ་བའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་

ནི། ཐོད་ཀྱི་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་གི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་ནི་སྒྲོང་ཉིད་ལ་གཉིས་
སྒྲོང་ཅུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འགོག་སྒྲོམས་ནི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་། འདོད་སེམས་ནི་
འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་སྒྲོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོང་ནས་
འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་
གི་གནས་ལ་བརྟུ་བྱུག་དང་། མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་གི་གནས་ལ་བཙོ་བརྟུད་ཡོད། རྒྱས་
པར་དབྱེ་ན་དེ་རེ་ལ་སོ་སོར་སོ་བཞི་རེ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་གི་
སྤེལ་གཞི་དེ་ལ་བརྟུད་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྟུད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མར་
འོང་ཐོད་ཀྱི་གི་སྤེལ་གཞི་དེ་ལ་དགྲུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲུར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སྤེལ་ཆོས་དེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འགོག་སྒྲོམས་དང་། འདོད་
སེམས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་ནི། ཡར་སོང་གི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། མར་འོང་གི་འགོག་པ་གཉིས་
པོ་དེ་སྤེལ་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྟེང་དང་། ཡར་སོང་མཐའི་འགོག་པ་དང་། མར་འོང་མཐའི་
འདོད་སེམས་གཉིས་སྤེལ་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་རྣམས་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་
ཆོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྟེང་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་རྣམས་གཉིས་
ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤེལ་གཞིར་གྱུར་པའི་ཐོད་ཀྱི་
གི་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་སྤེལ་བར་བྱས་པའི་ཐོད་ཀྱི་གི་
གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡར་སོང་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་
སྤེལ་གཞི་དང་སྤེལ་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤེལ་གཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡར་སོང་གི་
འགོག་པའི་སྤེལ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལས་ལངས་ནས་
འགོག་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་འགོག་པའི་སྤེལ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤེལ་ཆོས་

ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ཏེ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྤྱི་ལ་
 ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་འགོག་པ་དེ་དེའི་སྤྱི་ལ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་
 གཏན་དང་པོ་དེ་དེ་འདྲའི་འགོག་པའི་སྤྱི་ལ་གཞི་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ལ། མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་མཐུན་པར་ཅམ་པོ་པའི་སྤྱི་ལ་ཚུལ་དང་།
 ཕྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་སྤྱི་ལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཡར་སོང་བསམ་གཟུགས་
 བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤྱི་ལ་ཚུལ་དང་། མར་འོང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་
 སེམས་སྤྱི་ལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་བ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། དང་པོར་
 བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ། དེ་ནས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ལ་ཚུལ་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ། དེ་ལས་
 ལངས་ནས་སྤྱི་ལ་ཚུལ་ལྟར་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ལ་ཚུལ་
 དང་། མཚམས་འཇིན་གྱི་འདོད་སེམས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག །དེ་ནས་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད། དེ་ནས་སྤྱི་ལ་ཚུལ་དེ་ནས་འདོད་སེམས་
 ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཡར་
 སོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྤྱི་ལ་ཚུལ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་
 དབང་རྒྱལ་ཁ་ཅིག་ཡར་སོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་དུ་མཚམས་འཇིན་གྱི་
 འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་ལ་དེས་དེ་མདོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་རྗེས་སུ་
 མཚམས་འཇིན་གྱི་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་^①པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཡར་སོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མའི་རྗེས་སུ་འདོད་སེམས་མདོན་དུ་བྱེད་མི་
 རྒྱས་། མར་འོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མའི་རྗེས་^②དེ་མ་ཐག་དུ་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྒྱ་

མཆན་གང་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག །དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཡར་སོང་གི་ཆེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རྩ་ལ་མ་བྱང་།
མར་འོང་གི་ཆེ་རྩ་ལ་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཆེ་ཡར་སོང་
དང་མར་འོང་གི་མཆན་མས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་ཅམ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་མ་གཏོགས་ཉིང་
དེ་འཛིན་གྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལ་སྒྲིམས་པར་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་སེམས་
ཅམ་མཛོན་དུ་བྱས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རྩ་ལ་བྱང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཡར་སོང་གི་ཆེ་བྱང་སེམས་དབང་པོ་རྩ་ལ།
མར་འོང་གི་ཆེ་དབང་པོ་རྣེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
བྱང་སེམས་གཅིག་ཉིད་ཡར་སོང་གི་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག །དེ་རྗེས་མར་འོང་
གི་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པས། དེ་ལ་དབང་པོ་རྣེ་རྩ་ལ་གྱིས་བྱང་བར་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཡར་སོང་གི་འགོག་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་
སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྲ་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྤིད་ཅེའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པས།
དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་ཏུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་རགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་
འདོད་སེམས་མཛོན་དུ་བྱེད་མི་རུས། མར་འོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མ་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་
སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་རགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་འདོད་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་
པས། དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་ཏུ་མཛོན་དུ་བྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་
ལས་སྤིད་ཅེའི་རྒྱད་ཅུང་མ་བཤད་པར། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པར་དེ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། བྱང་སེམས་དབང་རྣེན་པལ་ཆེ་བས་སྤིད་ཅེའི་རྒྱད་ཅུང་བྱས་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་
མཆན་མས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མཛོན་དུ་བྱེད་རུས་པས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་
ལས་དེ་མ་བཤད་ཅིང་། བྱང་སེམས་དབང་རྩ་ལ་གྱིས་དེ་ལ་མ་སྟོས་པར་དེ་མཛོན་དུ་བྱེད་

མི་རྒྱུས་པས། ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པར་དེ་བཤད་པའི་བྱིར། སྤྱི་ཅེ་འི་རྒྱད་ཚུང་བྱས་པའི་དོན་
ཡང་། ཡར་སོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མ་ལས་ལངས་ཏེ་སྤར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་སྤྱི་ཅེ་འི་དངོས་གཞི་ལ་དམིགས་ཏེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་ངས་པ་མེད་དེ། མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་
དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལྷགས་མ་ཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད།
བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལྷགས་སྟོག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས། ^①ཡར་འགོག་པ་དང་། མར་འདོད་སེམས་སྤེལ་བ་ཅི་
ཞེ་ན། དབང་ཐོབ་པ་ནས་ཀྱི་དགའ་མགུར་སྟོད་པས་མཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ནི་
མཆོན་པ་ཅ་མ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་ནི། བསམ་གཏན་སྤེལ་གོམས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་རྩལ་བྱང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན། ^②འགོག་པ་དང་འདོད་
སེམས་ཁོ་ན་སྤེལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འགོག་སྟོམས་
^③དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤར་བར་བྱས་ནས་སྟོམས་པར་
འཇུག། འདོད་སེམས་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་རགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་
ཡིན་པས། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་སྤར་རགས་གཉིས་སྤེལ་བའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་རྩལ་
བྱང་ཚུལ་ཆེས་ལྷག་པར་གྱུར་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་ས་དང་པོའི་སྟོམ་
ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྦྱོར་བ་སེང་གོ་ནས་བསྐྱེདས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་
འཇིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་ས་
གཉིས་པ་པ་ཆོས་ཅན། ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་

གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལྷགས་མཐུན་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱང་
 སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་དེས་ཡར་སོང་
 ཐོད་ཀྱིས་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་རྗེས་སུ་སྤྲིད་ཅེ་འེ་རུད་ཅུང་བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དབང་བར་བྱ་
 བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཆོས་
 ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མར་འོང་ཐོད་ཀྱིས་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། སྤྲིད་ཅེ་འེ་རུད་ཅུང་དང་མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་སྤོན་དུ་བཏང་བའི་
 ས་གཉིས་པ་བ་ཆོས་ཅན། མར་འོང་ཐོད་ཀྱིས་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། མཐར་
 གནས་སྒྲོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལྷགས་ལྷོག་ཏུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་
 པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཤད་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར་བ། རོན་བཤད་བ། གཉིན་
 བོ་མཆོན་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་དེ་བཤད་པའི་འོག་ཏུ་
 སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྤང་བའི་
 ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^①
 དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ལམ་བརྗོད་ནས་དེ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་བཞི་
 བརྗོད་དགོས་པས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲོམ་སྤང་
 ཞེས་སྤྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། དེ་ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
 མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^②རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་གྱིས་གནས་མང་པོར་ཡང་བསྐྱབ་པར་བགྱི་བ་གང་ལ་ཡང་བསྐྱབ་

པར་མི་བགྱེད། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲི་མ་སྤང་
 རྟོག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རེ་ཞེག་དང་པོར་སྒྲི་མ་སྤང་ཞེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དགུ་པོ་
 དེ་འཆད་དོ། །ཞེས་མཆམས་སྦྱོར་བ་ལ། ^①རེ་ཞེག་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ།
 ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟུས་རྒྱས་དང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲི་ནས་འཆད་པ་
 ལ། ^②མདོར་བསྟུས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ཡུལ། རོ་བོ། གཉིན་པོ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
 མདོར་བསྟུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །ཞེས་དང་། ^③མདོར་བསྟུས་པ། ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་སྟེ། །ཞེས་དང་། ^④གཟུང་བའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གནས་སྐབས་འདིར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་འཆད།
 གསུམ་པ་ནི། སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་སྦྱོར་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་དང་། ^⑤སྒྲི་མ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་
 བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དགུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དང་པོ་ལ་ཡང་ཡུལ་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་བསྟུན་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་བྲ། ཞེས་པ་པོ། ཞེས་བྲེད་ཀྱི་ལམ་དང་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་མདོར་བསྟུས་པ་དང་རྒྱས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སྟོན་པ་
 ལ། ^⑥བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ།
 རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱིས་གནས་མང་པོར་ཡང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྟེ་གང་ལ་ཡང་བསྐྱབ་
 པར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་གང་ལ་བྱང་ཆེན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་
 དེ་དག་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་དེ་དག་མདོ་དང་
 རྒྱས་པར་བསྟན་ན་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་འཆང་རྒྱ་བར་འཆམ་

བས་ཕྱིན་དུག་པོ་འདི་དག་མདོ་དང་རྒྱས་པར་ཀུན་ཚུབ་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།^①གལ་ཏེ་ངེ་སྐད་དུ་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོབ་ཅིང་བསྐྱབས་ནས་ཀྱང་སྒྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། ཞེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པ་དག་ན་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་གང་ངེ་སྟེད་ཅིག་བཞུགས་ཤིང་འཆོ་སྒྲོང་བ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པ་དེ་དག་ལ་དགོངས་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མདོར་བསྟུས་རྒྱས་དང་། ཞེས་དང་།^②མདོར་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཇིན་པས་ཆོས་མདོར་བསྟུས་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཇིན་པས་ཆོས་རྒྱས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟང་^③སྟེ་བཟུང་བ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་དོན་གཉིས་པ་འདི་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །^④བསྟང་བས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་དང་། །ཞེས་དང་།^⑤ངེ་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་དོན་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟང་སྟེ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་དུག་ཡོད་པའི་དང་པོ། སྒྲུབ་པའི་ལམ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ།^⑥བྱང་ཆེན་གང་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པ་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མདོར་བས་སྒྲུབ་པ་དང་། ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་པན་ཡོན་འདི་དག་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དུས་གསུམ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། །ཞེས་དང་།^⑦བྱང་^⑧བ་འགགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་

ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་མི་ལྡན་པས་མཐོང་བའི་
ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་སྐྱོར་བའི་ལམ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་མི་
ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་
སྟོན་པ་ལ། ❶གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་❷པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་
ཤེས་ཕྱིན་ལ་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་ཤེས་ཕྱིན་བསྒྲོམ་པར་བགྱི། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གཟུགས་ཞི་བ་དང་གཟུགས་རགས་པ་དང་། གཟུགས་
གསོག་དང་གཟུགས་སྤྱིང་པོ་མེད་པས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། ❸གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་ཤེས་ཕྱིན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བེད་བ་ནི་ནམ་མཁའ་
སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་པར་བསྐྱབ་པས་ཤེས་ཕྱིན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཕྱིན་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བེད་བ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟོང་པ་
ཉིད་དུ་སྒྲོམ་པས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
ལེགས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། ཞེས་དང་། ❹ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཞི་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་
སྤྱི་ངན་ལས་འདས་པར་སྐྱོར་བའི་ལམ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མཐོང་བའི་ལམ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ།
ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་
དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་གསུང་རབ་མདོར་བསྐྱས་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་

དང་། རྒྱལ་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱེད་བ་མེད་པའི་
 མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒྲུབ་པའི་ལམ་མེད་པའི་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་མེད་པའི་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་
 མེད་པའི་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒྲུབ་པའི་ལམ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་མི་ཤེས་པའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སྤྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལ་
 རྟོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྤང་ལས། ^①སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་བདག་གིས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་
 ལྟར་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་འཇུག་བྱར་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་
 ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཐོབ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་རྩོགས་
 པ་ཉིད་བསྒྲོགས་གྱི་གནས་སྐབས་འདིར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་
 གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་
 ལས། ^②རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྟན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཡུན་རིང་
 པོ་ཇི་སྲིད་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་ན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྤྱད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་གསུངས།
 གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཟུང་རྟོག་
 གཉིས་པ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་འཆད་དོ། །ཞེས་མཆམས་སྒྲུབ་བ་ལ། ^③དེ་ལྟར་དང་པོ་
 བསྟན་ནས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་
 དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཉིས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
 གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^④དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་

སོགས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། རྟོག་པའི་ཡུལ། རོ་བོ། གཉེན་པོ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
སེམས་མི་སྐྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་དང་། ^①དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་
པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གཉིས་པ། ཞེས་དང་། ^②གཟུང་བའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་གཉིས་པ། ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས། །འདུག་
པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ། །ཞེས་དང་། ^③གནས་སྐབས་དེ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་འདུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་
ཅན་རྣམ་པ་དགའོ། །ཞེས་གསུངས།

དང་པོ་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པ་དགའོ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^④བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
སེམས་མི་སྐྱེ་དང་། ཞེས་དང་། ^⑤དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱིང་པོ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ། ^⑥སྦྱིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱད་པར་བྱོ། །དེ་ལྟར་
མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པར་བྱོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །སྦྱིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑦སངས་རྒྱས་
ལ་དམིགས་པའི་བསོད་ནམས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱིང་པོ་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བཞི་པ་རང་སངས་

རྒྱུ་སྒྲིམ་གྱི་ཐེག་པ་ཐོབ་བྱུང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ^①གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཇི་ལྟར་སེམས་གཞན་གྱི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྐྱུང་པར་བགྱི།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཡིད་ལ་བྱ་བ་གཞན་གྱི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་པས་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྐྱུང་པར་བྱའོ། །ཤེར་ཕྱིན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཤེར་ཕྱིན་ལ་
བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་བྱེད་
དང་། །ཞེས་དང་། ^②ཉན་ཐོས་གྱི་རིགས་ཅན་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་དེའི་ཐེག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་།
རང་སངས་རྒྱུ་སྒྲིམ་གྱི་རིགས་ཅན་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་དེའི་ཐེག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས།

ལྷ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱུང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^③རབ་འབྱོར་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མི་འདོར་བས་ཇི་ལྟར་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་འབྱུག་པ་དེ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྐྱུང་
པར་བྱ། ཤེར་ཕྱིན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྒྲིམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། །ཅེས་
དང་། ^④ཤེར་ཕྱིན་སྐྱབ་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་
དང་། །ཞེས་གསུངས།

བྱུག་པ་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
འོ་ན་ཅི་ལགས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ་བཅ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
སྒྲིམ་དང་། ཞེས་དང་། ^⑥དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་གྱིས་སྒྲིམ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།
བདུན་པ་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑦གསོལ་པ་འོ་ན་ཅི་ལགས་མ་

བསྐྱོམས་པས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་འཐོབ་བཅ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་
འབྱོར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྐྱོམ་པ་མེད་པ་
དང་། ཞེས་དང་། ❶ དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོམ་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་དང་།

བརྒྱད་པ་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་མ་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❷ གསོལ་པ་འོན་ཅི་ལགས། བསྐྱོམས་ཀྱང་བསྐྱོམས་ལ་མ་
བསྐྱོམས་ཀྱང་མ་བསྐྱོམས་པས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་འཐོབ་བཅ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ་འོན་ཅི་ལགས་བསྐྱོམས་པ་ཡང་མ་ལགས་
མ་བསྐྱོམས་པ་ཡང་མ་ལགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་འཐོབ་བཅ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་དག་ལས་ནི་
ལྟོག་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། ❸ དམིགས་པ་ཡང་མེད་མ་དམིགས་པ་ཡང་མེད་པས་སྐྱོམ་པ་
ཡང་མེད་སྐྱོམ་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དགྲ་པ་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❹ གསོལ་
པ་བཙེམ་ལྡན་འདས་འོན་རྣམ་མཁྱེན་ངེ་ལྟར་འཐོབ་པར་བགྱ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །གསོལ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ངེ་ལྟ་བུ་
ལགས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་
ནོ། །གསོལ་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ངེ་ལྟ་བུ་ལགས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་
པ། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ངེ་
བཞིན་དོན་མིན་རྣམ་རྟོག་པ། ཞེས་དང་། ❺ ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་དོན་
ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་སྐྱོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་ལྟོག་❻ པ་གཟུང་རྟོག་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་དགྲུང་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པ་དགྲུང་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཡོད་ལ་མི་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནས།
 དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བར་དགྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་
 དགྲུང་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། ཐེག་དམན་གྱི་
 སྒྲོར་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 གཅིག ། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག ། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྒྲོབ་
 ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག ། དེ་དག་ལས་སྒྲོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག ། བྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་གོལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་སྟེ་དགྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དགྲུ་པོ་དེས་
 ཡུལ་དགྲུ་པོ་དེ་ལ་རྟོག་ཆུ་ལ་ཡོད་དེ་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ནས་འདི་ནི་བདག་གི་ལྷོག་
 བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་རྟོག་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤང་བྱ་
 ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་
 བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཇིན་རྟོག་བཤད་པ་ལ། རྩས་འཇིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་འཇིན་རྟོག་
 པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གསོལ་པ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་^①ངེ་ལྟ་བུ་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་
 པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་བསྟན་བེན་ནས། འཇིན་རྟོག་
 དང་པོ་རྩས་འཇིན་རྟོག་པ་དེ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དགྲུང་བྱེ་ནས་འཆད་དོ། ། ཞེས་མཆམས་
 སྒྲོར་བ་ལ། ^②དེ་ལྟར་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་འཇིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ། ཞེས་
 གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྒྲོད་ཡུལ་
 དང་། ། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ།

① ཇུས་སྤྱོད་པར། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ངོ་བོ། ཡུལ། འཛིན་སྟངས། གཉེན་པོ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་
ནི། འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོར་ཏེ། །ཤེས་པར་བྱ་བ་བསྒྲགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་འཆད་
དོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན། ཞེས་སོགས་དང་། ② ཇུས་སྤྱོད་པར། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ③ སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། ④ སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་
དགའོ། །ཞེས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། ཡུལ་དང་། ཡུལ་ཅན་དང་། ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དུ་
བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཆོས་སྤྱོད་
བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ⑤ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ ⑥ ཇི་ལྟ་བུ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བདག་གི་ཁམས་
དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སྟོག་གི་ཁམས་དང་གང་ཟག་གི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་
རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ⑦ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འོ་ན་བྱང་ཆེན་ཤེས་པ་སྤྱོད་
པས་གཟུགས་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་བསྐྱབ་པར་བགྱི་འམ། ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། །ཆོས་
བཏགས་པ་དང་། ཞེས་དང་། ⑧ ཇུས་སྤྱོད་པར་མི་སྒྲི་བས་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་
དང་། སྤང་བ་ཅམ་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཆོས་སྤྱོད་བཏགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ⑨ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གཟུགས་ལ་འབྲི་བ་དང་

བསྐྱེད་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྟོང་
མིན་ཉིད། །ཅེས་དང་། ^①ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། འཕགས་ལམ་དང་། གྱིས་པའི་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་
རབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་
ལ། ^②གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ་
དམིགས་པ་ལ་ཡང་མི་ཆགས་མི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་མི་ཆགས་ན། འོ་ན་ངེ་ལྟར་བྱང་
ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པས་ས་ནས་ས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱི། ཞེས་སོགས་
དང་། ^③གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་དམིགས་སུ་མ་
མཆིས་པ་སྟེ། གང་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྟོན་པ་དེ་ཡང་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་པ་ལགས་ན།
སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་བར་དུ་དམིགས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་དབྱེ་
བར་བགྱིའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆགས་དང་རབ་འབྱེད་བདག་ཉིད་
དང་། །ཞེས་དང་། ^④རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པས་ཆོས་ལ་
ཆགས་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། ཐེག་དམན་གྱི་ཐབས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོའི་ཆེད་
དུ་བྱ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ^⑤གསོལ་པ་

བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་གཟུགས་ཀྱང་མི་དམིགས། ཞེས་སོགས་
 དང་།^①གསོལ་བ་བཙེམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བགྱིས་པ་སྟེ།
 མངོན་པར་འདྲུ་མ་བགྱིས་པ་ལགས་ན། འོ་ན་ངི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རྣམ་པར་
 དགོད་པར་འགྱུར། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདྲུ་མ་བྱས་
 མངོན་པར་འདྲུ་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ནི་རྣམ་པར་དགོད་པ་གང་ཡང་དམིགས་སུ་
 མེད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དངོས་པོར་བྱེད་དང་ཐེག་གསུམ་
 དང་། །ཞེས་དང་།^②ཆེད་དུ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་དངོས་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་།
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
 དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། ལྟ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོན་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ལ་རྣམ་
 པར་ཉོག་པ་དང་། སྟོན་^③པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་པ་རྣམ་པར་འབྱུགས་པ་ལ་རྣམ་
 པར་ཉོག་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ།^④གསོལ་བ་བཙེམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྤྱུལ་པ་དང་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱང་པར་མ་མཆིས་ན་ཡོན་ཡོངས་སུ་དག་པར་ཡང་ངི་ལྟར་
 འགྱུར་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡོན་བསྟབས་པ་དང་དེའི་སྤྱུལ་པ་ལ་ཡོན་བསྟབས་
 པ་ནི་དེ་ལྟར་དོན་ཆེའོ། །རབ་འབྱོར་རྣམ་གངས་དེས་ན་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 བཙན་པར་བྱས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱུལ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་གང་ཡང་མེད་པར་རིག་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།^⑤རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་
 ཟུང་པར་བྱས་ཤིང་ཤེར་སྤོང་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་མ་མཆིས་
 ཤིང་མཆན་མ་མ་མཆིས་པ་ལ་ངི་ལྟར་མིང་དང་མཆན་མས་ཐ་སྙད་དུ་མཛད། ཅེས་

གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡོན་ནི་དག་པ་མ་ཡིན་དང་། །སྒྲོད་པ་ནམ་པར་
འབྲུགས་པ་ལ། །ཞེས་དང་། ^①ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོན་མ་དག་པ་
དང་། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པར་དམིགས་ཏེ་སྐྱབ་པས་སྒྲོད་པ་ནམ་པར་འབྲུགས་པ་ལ།
ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྐྱབ་རྗེས་འཇིན་ཏྱིག་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ནམ་པ་དགུར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བས་ནམ་པ་
དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ལ་ནམ་པར་ཏྱིག་པ་ནས། སྒྲོད་
པ་ནམ་པར་འབྲུགས་པ་ལ་ནམ་པར་ཏྱིག་པའི་བར་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྱིག་པ་དེ་དག་
གིས་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་ཏྱིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་
རྗེས་ཡོད་ཀྱིས་འཇིན་པ་པོའི་བདག་གོ་སྟམ་དུ་ཞེན་ནས་འཇིན་པའི་ཕྱིར། ཏྱིག་པ་དེ་
ནམས་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཐོབ་ལ་
ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་སྒྲུབ་བཅེར་བསྒྲགས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཏགས་འཇིན་
ཏྱིག་པ་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ལ། ^②བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ཐ་སྙད་ནི་
མིང་དང་མཆན་མ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་ནི་མིང་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་
པ་མིན་ཞིང་མཆན་མ་དང་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ནས།
མིང་དང་མཆན་མ་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་སོ་སོར་སྟོན་པ་ལ། ^③གསོལ་པ་ནམ་མཁུན་ཉིད་ནམ་མཁུན་
ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྒྲར་དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་འཛིན་
 རྟོག་དང་པོ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་བསྟན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་འཛིན་རྟོག་གཉིས་པ་བཏགས་
 འཛིན་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་འོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^①དེ་ལྟར་དང་པོ་བསྟན་ནས་འཛིན་པའི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཅུ་འབྲེལ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒྲི་ནས་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་
 བཏགས་དང་དེ་རྒྱ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲི་
 རྣམ་འཆད་པ་ལ། ^②མི་མཐུན་པའི་སྟོགས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལ་ཡང་། རྟོག་པའི་
 དབྱེ་བ། མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་བསྟན་པ། དུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་རྣམ་པ་
 དགུ། །ཞེས་དང་། ^③རྣམ་པ་དགུ་འོ། །ཞེས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡིས་རྣམ་འཛོམས་
 པས། །སྒྲིམ་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི། །མི་མཐུན་སྟོགས། ཞེས་དང་། ^④སྒྲིམ་པའི་ལམ་
 གྱིས་ཡང་དག་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་འབྲེལ་བ། ཞེས་སོགས་གྱིས་
 འཆད། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱ་ཡི། །དུལ་ཅན། ཞེས་དང་། ^⑤མི་
 མཐུན་པའི་སྟོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་དང་།
 དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་སྤང་བ་ཅམ་གྱི་དུལ་ཅན། ཞེས་འཆད།

གཞུང་དོན་ནི། སྒྲིམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ལས་གཞན་དེ་བཏགས་
 འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་དགུར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་དུལ་གྱི་སྒྲི་ནས་
 དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དང་སྤང་གཉིན་དུ་
 འབྲེལ་ཏེ། སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དེའི་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དུལ་ཡང་
 ཡོད་དེ། རྒྱུ་འཕགས་གྱི་སེམས་ཅན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་དང་བཏགས་པ་དེར་རྣམ་

པར་འཛོམས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྲིས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་
གཉིས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདགས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཇི་ལྟར་རྣམ་
པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྲིས། ཞེས་མཚམས་སྒྲུབ་
བ་ལ། ❶ ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་
ཀྱིས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།
བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། ། ཅེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་
ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ❷ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད། ཅེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ལ་ཡང་། རྟོག་པའི་ཡུལ། རོ་བོ། འཛིན་སྟངས། གཉིན་པོ་འོ། ། དང་པོ་ནི།
བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། ། ཅེས་སོགས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད། ཅེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་བཞེད། ། ཅེས་དང་། ❸ ❹ ལྷ་མ་
བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མ། ཞེས་གསུངས། ❺ གསུམ་པ་ནི། ❻ སྒྲོམ་པའི་
ལམ་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་
དགུར་བཞེད་པ་ཡིན་འོ། ། ཞེས་འཆད།

དང་པོ་ལ་ཡང་ཡུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དགུ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ལམ་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། རོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག ། དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
པ་གཉིས། བྱད་པར་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག ། སྤང་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག ། ལམ་
ཀྱི་རྣམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྲིས།

དང་པོ་ལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལམ་ཞེས་སྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་

པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྒྲི་བ་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་
 གྱུན་ཏུ་ཚོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ། ^①བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
 སྤྱུལ་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཅེས་སྒྲུའོ་
 རས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྒྲི་བ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་དག་བཙེམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལགས། ཞེས་སོགས་
 དང་། ^②རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྒྲི་བ་དུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལགས། ཞེས་སོགས་དང་། ^③རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
 བཙེམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྒྲི་བ་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱི་ལགས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་
 གྱུན་མཐུན་ཉིད། །གསུམ་གྱི་སྒྲི་བ་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། །ཞེས་དང་། ^④རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་བ་པ་ལ་གྱུན་ཏུ་ཚོངས་པ་
 དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་བ་པ་ལ་གྱུན་ཏུ་
 ཚོངས་པ་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་བ་
 པ་ལ་གྱུན་ཏུ་ཚོངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྒྲི་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གྱུན་ཏུ་ཚོངས་པའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤གསོལ་བ་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས་བྱང་ཆེན་གྱི་ལམ་
 ལ་གནས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མདོན་དུ་བགྱིམ། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། ། རས། ཤེས་ཕྱིན་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གི་ཚུལ་བྱེད་དེ་ཆོས་
 དེ་དག་གྱུན་ལ་ཡང་འཁོར་བ་མ་དམིགས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་ཕྱིན་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཞི་ལམ། ཞེས་དང་། ^⑥ཤེས་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་

ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ལམ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིམ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཤེས་བྱ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་ལྡན་པ་
དང་མི་ལྡན་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་སོགས་བདེན་
བཞིའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་འདིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཆུད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡང་ཆུད་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་ཆུད་དེ། ཞེས་སོགས་དང་། ^②རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེས་
ཕྱིན་འདིའི་དོན་སྤྱད་པས་མི་རྟོག་པའི་དོན་ཉིད་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་། །མཚུངས་པར་ལྡན་དང་མི་
ལྡན་དང་། །ཞེས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་དང་། །ཞེས་དང་། ^③གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཤེས་བྱ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིམ་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^④དོན་ལ་སྤྱོད་
ཅི་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིམ་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལམ་གཞན་དང་མི་མཉམ་ཞིང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྟོབས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པ་སྟེ། ནས། ཤེས་ཕྱིན་དེ་ནི་བདུད་དམ་
བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་སྤྱེགས་
ཅན་གཞན་ཀྱི་བར་དང་སྤྱིག་པའི་གྲོགས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཆོད་མི་འཕྲོག་པ་སྟེ། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མི་མཉམ། ཞེས་དང་། ^⑥བདུད་ལ་སོགས་པའི་རང་
གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིམ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་སྤང་བྱ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ལ་མོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❶གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་དོན་དང་
དོན་མ་ལགས་པ་མི་དམིགས་ན། འོ་ན་ངེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་དེ་དོན་ལ་
སྤྱད་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་
ཟབ་མོ་འདི་ལ་སྤྱད་པས་འདི་ལྟར་སྤྱད་པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་བདག་གི་དོན་ཞེས་མ།
དོན་མིན་ཞེས་སྤྱད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །ཞེས་དང་། ❷འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་
སྤྱ་མ་ཤེས་པས་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཀྱན་ཏུ་མོངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་གཟུང་འཇིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་ ❸སྟོང་པ་ལ་ཀྱན་ཏུ་མོངས་པ་ལ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ❹གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས་གཉིས་སྤྱ་མ་མཆིས་པའི་
ཆོས་གཉིས་སྤྱ་མ་མཆིས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་བགྱིའམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྩལ་པ་ཡིན་ནོ། །ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དམིགས་སྤྱ་མེད་ཅིང་ཐོབ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཉིས་སྤྱ་མེད་ལ་ཀྱན་མོངས་ལ། །ཞེས་དང་། ❺གཟུང་
བ་དང་འཇིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡོངས་སྤྱ་མ་ཤེས་པས་གཉིས་སྤྱ་མེད་པ་ལ་ཀྱན་ཏུ་མོངས་
པ་ལ། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་སྤང་ཤེས་སྐྱེབ་བཏགས་འཇིན་རྟོག་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགུར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་དགུར་ཡོད་པའི་བྱིར། རྣམ་མཁྱེན་
སྤྱད་ ❻པའི་སྐྱེབ་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་ཀྱན་ཏུ་མོངས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་
པ་ལ་ཀྱན་ཏུ་མོངས་པའི་བར་དགུར་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་དགུ་ཆོན་བཞི་པོ་དེ་དག་མདོ་
ལས་གཉིན་པོ་དངོས་སྤྱ་བསྟན་ནས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་བསྟན་བཅོས་སྤྱ་གསུངས་པའོ། །

གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མདོ་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་བརྗོད་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས། སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་
འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་
ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱབ་སྟེ། ལེགས་པའི་ལམ་
ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་
སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས། སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་གཟུང་རྟོག་
གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། དེ་ལྟོག་པ་གཟུང་
རྟོག་གཉིས་སུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས། སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་
འཛིན་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེ་རྩལ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
གཉིས་སུ་ཡོད། མཆན་ཉིད་སོགས་སྤར་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་མདོར་བསྡུས་པའི་གསུང་རབ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྤྱེས་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
གཞིམ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་རིགས་འགྲོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་
དུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མི་སྤྱིབ་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལ་ལྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་
རྟོག་པ་ལྟན་སྤྱེས་ཆོས་ཅན། ཏྲགས་ཆོས་སྤར་བཞིན། འདྲེ་དེས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་རིགས་
འགྲོ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་

བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན། ཉགས་ཆོས་སྒྲར་བཞིན།
 དེས་ལྟག་མ་བརྒྱད་ལ་རིགས་འགྲོ། ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་ལུ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་
 ལམ་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁུན་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤྲོད་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤྲོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 བདེན་གཉིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་བྱིར། བཏགས་འཛིན་རྟོག་
 པ་ལ་བསྟན་བཤད་སྒྱུར་ནས་རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དེ་མ་སྒྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བསྟན་བཤད་སྒྱུར་བས་རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྱུར་བར་
 གོ་རུས་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་ཆེ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྒྲར་བསྟན་ནས་སྒྲོམ་
 ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་ཆེ་དེ་ལས་སྒྲོག་སྟེ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་
 རྩས་སུ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་རྩས་སུ་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། འོ་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་
 སྒྲ་རོལ་ཏུ་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་རྩས་སུ་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲུབ་
 འབྱུང་བའི་བྱིར་ཐེར་ན་མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག །སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་སྒྱུར་བ་ཉར་
 བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་དོན་གཅིག་ཐེར་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ཐོད་སོགས་བཞི་ཆོས་ཅན།
 མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་གྱི་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྒྱུར་བ་ཉར་
 བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ^①མདོར་ན་
 ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ^②སྒྱུར་བ་ནི་གང་གི་མཇུག་
 ཐོགས་སུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྒྲེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་གཉིས་འགྲེལ་ཐེར་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དེ་གཉིས་འགྲེལ་བར་ཐལ།

དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྒྲོར་བ་ཉིར་
བསྐྱོགས་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། བྱ་རྒྱུ་གས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་
བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་དངོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ས་བརྒྱ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤའ་ལས། ^①སྐད་ཅིག་
སྒྲོར་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ། རི་ལྟར་སྒྲེས་བུས་ཐོ་ཆུན་རྒྱད། །ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར་ན་
ཐག་མེད་གྱི་ཆོས་གཅིག་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ན་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་རྩོལ་མི་དགོས་པར་
དཀྱུས་གཅིག་ལ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་མཛོན་དུ་གྱུར་པའོ། །དེ་ནི་རྒྱན་མཐའི་སྒྲོར་
པའི་ལམ་གྱི་ཆེ་ཡིན་གྱི། བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་ཆེ་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ས་བརྒྱ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྒྱན་མཐའི་སྒྲོ་ལོགས་ན་ཡོད་པར་ཐལ།
དེ་ཡོད་པ་གང་ཞེས། །དེ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐར་
གྱིས་སྒྲོར་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་
ཐོབ་པའི་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཐོང་
ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲོར་བ་ཉིར་
བསྐྱོགས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་དེས་མཐོང་སྤང་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། དེ་
རྩིས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་སྤོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་མཐོང་ལམ་ཅེ་
སྒྲོར་གྱི་སྒྲོར་བ་ཉིར་བསྐྱོགས་དང་། མཐོང་སྤང་སྤོག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེའི་འཇུག་པ་བར་ཆད་

མེད་ལམ་དུ་བཞག་པའི་སྒྲི་རྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^①ས་བོན་སྤྱོད་བའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་སྤང་བྱའི་དབང་གིས་གཉེན་པོའི་མིང་སོ་སོར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་སུ་ན་
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲི་རྟེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཇིག་གི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་བཞི་ཀའི་ས་བོན་དུས་གཅིག་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི་རིམ་ཅན་དུ་སྤྱོད་བར་
འདོད་པ་ལ་རིགས་པ་དུ་མས་གཞོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲི།

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་མཆོན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། ^②སྒྲི་མ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་
སྤྱོད་ཀྱིས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་སྤང་བ་ཉིད་དུ་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་དེའི་དབྱེ་བས་
འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། སྒྲི་མ་སྤང་གཟུང་འཇིག་གི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོ་སྒྲི་མ་ལམ་ཅེ་སྒྲི་རྟེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིར་
དབྱེར་ཡོད་དེ། སྤང་བྱའི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་སྒྲི།

གསུམ་པ་བརྟན་^③པ་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།
བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^④དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་
ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་སྒྲིན་
ཟབ་པོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཞུགས་པ་ཡང་དཀའ་བ་
བགྱིད་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཞེས་བགྱི་བའམ། སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་ནི་གང་ཡང་
མི་དམིགས་ན་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡང་
དག་པར་ཞུགས་སོ། །ནས། སྒྲི་སྤྱོད་པ་ལ་ལ་ཞིག་སྤྱོད་པོ་སྒྲི་དཔར་འདོད་དེ། སྒྲི་སྤྱོད་
དེས་དེའི་རྩ་བ་ལ་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་
བྱ་ལ་དམིགས་ཏེ། སྒྲི་སྤྱོད་དེས་སྤྱོད་པོ་བསྒྲིད་^⑤པར་འདོད་པས་དུས་དུས་སུ་ཆུ་བུན་
རྟེ། ཡལ་ག་དང་། ལོ་མ་དང་། མེ་རྟོག་དང་། འབྲས་བྱ་སུན་སུམ་ཆོགས་པར་བྱུང་།

ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་^①གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་གཉིས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྲ་མ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་
སུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་སྤང་གི་རྣམ་ཏྲོག་མངོན་གྱུར་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་
དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་ཏྲོག་པ་དེ་དག་གིས་རྒྱར་བསྐྱུས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་
བརྒྱ་ཅ་^②བརྒྱད་སྤངས་པའི་མཐུས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
རིགས་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིད། ཞེས་མཆམས་སྒྲུབ་བ་ལ། ^③སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་བརྒྱ་ཅ་
བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅ་
བརྒྱད་སྤངས་པས་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་
པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་
གིས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་
ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་
ལ། ^④སྒྲོམ་པའི་ལམ་གོམས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་། གང་ལ་ཏྲེན་པ་
དང་། གང་བརྟེན་པ་དང་། དཔེ་དང་། ཏྲེན་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། རྒྱ་མཆན་དཔེ་དཔེ་
བསྟན་པ་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་སྤྲ་བ་ཡི། །སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་དེ་ལ་ནི། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཏྲེན་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། ^⑤བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་
པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་འབྲས་བུ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་དེ་དག་གིས་མངོས་པར་
གྱུར་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པས་ཏྲེན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་

སོགས་གྱིས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་ཡི། །བདེ་སྐྱབ་ཡོན་ཏན་
 སུན་ཆོགས་ཀུན། །ཞེས་དང་། ^①སྤྱིང་རྗེའི་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ་འགོ་བའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་
 གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད། ཅེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལ་རྩ་བོ་
 བཞིན། །ཞེས་དང་། ^②རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་རྩ་བོ་དག་བཞིན་དུ། ཞེས་པས་འཆད། བཞི་པ་
 ནི། ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། །ཞེས་དང་། ^③སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པས་རྣམ་
 པར་རྟོག་པའི་རིགས་བཞི་པོ་འཆེ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་ཡམས་ཀྱི་ནད་དུ་གྱུར་པ་འདི་
 རྣམས་ཟད་ནས་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པས། ཞེས་པས་འཆད། ལྷ་པ་ནི། ཡུན་རིང་ལོན་
 རས་དབུགས་སྤྱིན་ལྟར། །ཞེས་དང་། ^④དགའ་བས་དབུགས་སྤྱིན་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ།
 ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། རྟེན་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས་ལ། གང་ལ་
 རྟེན་པར་བྱེད་ན་ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ལའོ། །གང་རྟེན་པར་
 བྱེད་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་བདེ་བ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སྐྱེད་པ་ལ་
 མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཚུ་ལ་རི་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འབད་ཚེ་ལ་རགས་པ་ལ་ལྟོས་ ^⑤པར་མངོན་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པས་
 སོ། །དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་རྩ་བོ་བཞི་འཁོར་དང་བཅས་པ་བབས་ ^⑥པ་བཞིན་
 རོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་ཀུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ལ་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་
 པས་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་རིགས་བཞི་པོ་རྒྱད་ལ་ཉར་འཆེ་བྱེད་པ་ཉིད་གྱི་ཡམས་ནད་དང་
 འབྲ་བར་གྱུར་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་འདི་དག་ཟད་པར་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་བརྟེན་
 པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་དཔེ་ནི། རྟེན་པ་ཡུན་རིང་ནས་ནད་

ཀྱིས་གཞིར་བ་དེ་ལས་གྲོལ་ཏེ་དགའ་བས་དབྱགས་ཕྱིན་པས་ངལ་བསོས་པ་ཐོབ་པ་
བཞིན་ནོ། །དོན་དེལ་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་ཏྲོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱད་
ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རང་རྒྱད་ལ་བརྟེན་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཆང་ཞིང་འགལ་
རྒྱུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་བའི་དཔེ་ནི། ནད་པ་རིམས་ནད་ལེགས་
པར་བྱང་སྟེ་དགའ་བས་དབྱགས་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །མཐུན་རྒྱུན་ཆང་བའི་དཔེ་ནི།
རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་རྩ་བོ་བཞི་པོ་ངང་གིས་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་ཏྲོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རང་རྒྱད་ལ་བརྟེན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བསྟན་^①པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཆང་ཞིང་^②འགལ་རྒྱུན་ཡམས་
ནད་དང་འབྲུ་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཏྲོག་པ་བྱད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོལ་
ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏྲོག་པ་བྱད་པར་
སྤངས་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་
ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཏྲོག་པའི་བག་ཆགས་དང་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་སྤང་དགའ་སྤྲི་
བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱབ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བདེན་འཇིན་དང་བདེན་འཇིན་གྱི་བག་ཆགས་ལ་སྤང་དགའ་སྤྲི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཇིན་མངོན་གྱུར་པ་དང་། བདེན་འཇིན་གྱི་ས་བོན་ལ་
སྤང་དགའ་སྤྲི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་^③བར་པ་ལ་མ་བྱབ་པོ། །

བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོལ་ལ། རོ་བོ། རྒྱ། སྤང་བྱའོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་
དང་། བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་རང་

གིས་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱེད་དུ་གཞུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལས་
 འཕྲོས་ནས། ❶གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་ ❷འཆང་རྒྱ་བར་འཆལ་བར་
 འདོད་པ་དེས། བསོད་ནམས་ཅི་ཅམ་ཞིག་འཕེལ་བར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
 བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 ཀྱི་སེམས་ཅན་རི་སྟེང་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ནས་
 བྱངས་སུ་ཡང་མི་བཟོད་ཆར་ཡང་མི་བཟོད་བབྱང་བར་ཡང་མི་བཟོད་དཔེར་ཡང་མི་
 བཟོད་རྒྱར་ཡང་མི་བཟོད་དོ། །ཞེས་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་ ❸སྟོར་བསོད་ནམས་མང་
 པོས་མཆོན་ནས་བསྟན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་སྟོན་པ་ལ།
 ❹གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་ཅི་ཡིད་ལ་བགྱི།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཡིད་ལ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས།
 གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་འོག་ཏུ་བར་ཆད་
 མེད་ ❶པའི་ཅེ་སྟོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྒྲ་ཅེའི་རྗེས་སུ་རང་གི་འབྲས་བུར་
 གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ ❷པའི་ཅེ་སྟོར་སྟེ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆམས་
 སྟོར་བ་ལ། ❸སྒྲ་པའི་ལམ་གྱི་རྗེས་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་
 པའི་ཉིང་ངེ་འཇིག་ ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། སྟོང་གསུམ་
 སྟེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲ་ནས་
 འཆད་པ་ལ། ❹འགའ་ཞིག་གིས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་མདོ་ཆོན་དང་པོའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ། སྟོང་གསུམ་སྟེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ❶འགའ་ཞིག་གིས་
 སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉན་ཐོས་དང་

རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་བཀོད་ནས་བསོད་ནམས་
བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པར་བསོད་
ནམས་མང་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས། མདོ་ཚན་གཉིས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བར་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❶ རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་སངས་
རྒྱས་ཉིད་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཛོལ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་
སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་བསྐྱེད་སྒྲོམས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དེ་བས་ལ་བ་དེའི་མཆོན་ཉིད། མདོ་ལས་བར་
ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བསོད་ནམས་མང་པོས་མཆོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོང་གསུམ་
ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་
དཔེར་མཛད་ནས་དེ་བས་གྱུང་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་སྒྲོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་དེ་བསོད་ནམས་མང་བས་
དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་
གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་པའི་❷ ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་
དང་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཁུན་གསུམ་བསྐྱུས་བསྐྱོམས་^①རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་^②སྐྱེད་བྱེད་དེའི་མཆན་
ཉིད་ཟེར། ཁ་ཅིག །དེ་འབྲའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཞེས་སོགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
དང་པོ་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་གྱིས་
མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་དངོས་གཉིན་བྱེད་པ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་
ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཟུར་
གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །དེ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་མཁུན་ཉིར་ལེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེའི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་
གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱིས་^③ཉིར་
ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁུན་གཉིས་གྱི་བར་དུ་རྒྱན་མཐའི་བར་^④ཆད་མེད་
ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་འབྲའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་མཁུན་ཉིར་ལེན་གྱི་སྒྲོ་
ནས་འབྱེན་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་
གྱི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁུན་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་
^⑤ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་
པའི་རྣམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཐུབ་པའི་རྒྱད་ལ་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་གྱི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉིར་

ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱན་མཐའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཉོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤོང་གི་འབྲས་བུར་བྱུར་
པའི་རྣམ་མཁུན་ཡོད་པར་ཐལ། སྤོང་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^①གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། དམིགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་
མཆིས། དབང་བསྐྱར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། མཆོན་ཉིད་
ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་རྣམ་མཁུན་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་མཆོན་མ་མེད་པ་བྱེད་པ་མེད་པ་སྒྲེ་
བ་མེད་པ་འབྱུང་བ་མེད་པ་སྒྲེ་རབ་འབྱོར་གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་
དམིགས་པ་ཇི་ལྟ་བུ། དབང་བསྐྱར་བ་ཇི་ལྟ་བུ། མཆོན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི།
རབ་འབྱོར་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ། བདག་པོ་ནི་བྲན་པ། རྣམ་
པ་ནི་ཞི་བ་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་ནི་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་
པའོ། །འདི་ནི་དབང་བསྐྱར་བའོ། །འདི་ནི་རྣམ་པའོ། །འདི་ནི་མཆོན་ཉིད་འོ། །ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་
གཅིག་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་
དེའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དང་བདག་པོ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་
པར་བྱ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྒྲུར་བ་ལ། ^②དེའི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་
པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པས་དམིགས་པ་ལ་སོགས་
པ་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འདི་ཡི་

དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་
སྒྲི་ནས་འཆད་པ་ལ། ❶ བར་ཆད་མེད་ ❷ པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་འདིའི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ནི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་རྒྱུ་ནི་བར་པ་
ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གནས་འདི་ལ་ནི་གཏིང་དཔག་
དཀའ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་སྒྲི་བ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ ❸ གྲུ་ཀའི་
གྲོལ་བ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་དག་བསལ་བར་བྱ་སྟེ། འདིས་
ནི་འདིའི་ཐབ་པ་ཉིད་བསྟན་དོ་སྟུམ་དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་
ཏེ། དམིགས་པའི་བྱད་པར། བདག་པོའི་བྱད་པར། རྣམ་པའི་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར། ཕྱང་པོ་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲི་རྒྱུ་དམིགས་པ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་སྒྲི་འདོགས་གཅད་ ❹ བར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་
སྒྲི་རེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་
པའི་ཅེ་སྒྲི་རྒྱུ་བདག་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲི་རང་དབང་དུ་སྐྱེད་བྱེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སྒྲི་གི་སྒྲི་པ་ཉི་
བར་ཞི་བ་ཉིད་དང་ལྡན་ཏེ། ཕྱང་སོགས་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་དངོས་སྒྲི་བས་ ❺ གྲུ་ཀའི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
དབྱེ་ལ་མི་མཁས་པའི་དངོས་སྒྲི་བས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཐབ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཞུང་འདིའི་བར་ཅེའི་དམིགས་རྣམ་བསྟན་པར་ཐལ། སྒྲི་རྒྱུ་བ་དང་པོ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་རྣམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་
བྱུང་། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱི་བར་མེད་དེ། ཞེས་པས་བར་ཆད་མེད་ཅེས་དེ་མ་
ཐག་རྒྱུན་བསྟན་ལ། འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་དེ། ཞེས་པས། དེའི་དམིགས་རྣམ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རྣམ་པ་
ཀྱན་མཐུན་ཉིད། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན་མ་བྱུང་བོ། །

གསུམ་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ^①གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས་རྣམ་མཐུན་
ཉིད་འབའ་ཞིག་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་
ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་འོག་ཏུ་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་གཉིས་ཚུལ་བཞིན་འབྱེད་པའི་སྒྲོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལོ་
ཅན་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་^②ལོག་པར་རྟོག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསལ་བས་ཉིང་དེ་འཇིན་
དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྒྲོར་བ་ལ།
^③སྒྲོའི་ལོ་ཅན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་^④ལོག་པར་རྟོག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསལ་བས་ཉིང་དེ་འཇིན་
དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་འོག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། ཞེས་
གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^⑤འདུས་བྱས་དང་ཞེས་
སོགས་གསུངས། གསེར་སྤང་ལྟར་ན་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། རབ་ཏུ་སྒྲུ་རྣམས་བརྒྱད་མར་གློལ། ཞེས་དང་། གནས་འདི་ལ་ནི། ཞེས་
སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་ནས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། དམིགས་པ་འཐད་དང་།
ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན།

འདི་ལ་བསལ་བྱ་ལོག་ཏོག། སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན། བསལ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲི་ཚུ་ལ་
 དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ^①དེ་
 བས་ན་ཀྱན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྒྲི་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་དང་
 ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲི་ནས་ལན་གདབ་དགོས་པས། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ^②བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་དགོ་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བཞེན་པའི་ཐབས་ལ་
 མཁས་པས་རྣམ་པ་སྟོང་དུ་བསལ་བ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་དེས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་
 དག་པར་བསྐྱེད་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་འཆད།
 དང་པོ་ལ་ཡང་། བསལ་བྱ་ལོག་ཏོག་གི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་^③བས་ངོ་བོ་བཅུ་དྲུག་། བཅུ་དྲུག་ཏུ་
 འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན། སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཀྱན་མཁུན་ཉིད་ཉིད་ཅན། ཞེས་
 དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིད་ཅན། ཞེས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་བཅུ་
 དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་དང་། ལོག་པར་ཏོག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།
 རི་སྐད་བཤད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་འཆད།

བཞི་པ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི། དང་པོ་དམིགས་པ་འཐད་པ་ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ་
 དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ^④གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས་རྣམ་མཁུན་ཉིད་འབའ་
 ཞིག་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། འོན་ཏེ་གཟུགས་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་
 ལགས། རྣམ་པ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དམིགས་པ་འཐད་དང་། ཞེས་དང་། ^⑤འདུས་
 བྱས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། ཡུལ་གང་ལ་ཏོག་པ། ཚུལ་རི་ལྟར་ཏོག་པ། དེ་ལྟར་ཏོག་པའི་རྒྱ་
 མཆན། ལོག་པར་ཏོག་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་འཐད་

བ་དང་། ཞེས་བསལ་འཆད། གཉིས་པ་ནི། བན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་སྒྲུབ་བསལ་མི་འབྲེལ་བ་
 ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 ཁམས་དག་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་འཆད། བཞི་པ་ནི། སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་
 རྟོག་པ། །ཞེས་དང་། སྒྲེ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་ཤེས་པའི་རབ་
 ཏུ་སྒྲ་བ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཞེས་འཆད། རྟོག་ཚུལ་དང་། རྟོག་མཁན་
 གཉིས་ལོག་མ་ཀྱུན་ལ་སྒྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་འབྱུང་
 འདི་ལྟར་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་མེད་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གང་ལ་རྟོག་
 པའི་ཡུལ་ནི། དེ་ཡི་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་གཟུང་བ་དང་། །ཞེས་དང་། ^②དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ངེས་པར་གཟུང་བ་དང་། ཞེས་འཆད། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ^③རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་
 མེད་པའི་བྱིད། ཞེས་བསལ་འཆད། ལོག་མ་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་སྒྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^④ངེས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུན་གྱིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་རྣམ་
 པར་ལྟ་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་
 དགོས་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་ཀྱུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་
 དང་། །ཞེས་པའོ། །^⑤དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མི་དམིགས་པས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་བདེན་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑥གསོལ་པ་བཙེམ་ལྟན་
 འདས་ཅི་ལགས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ་དོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་ཞིག་

ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱང་གཞན་ཞིག་ལ་དོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཞེས་དང་། ❶ དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྔ་པ་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❷ དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་
འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཞེས་བགྱི་ན། དེ་སྐད་དུ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཞེས་པ་གང་གི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ལགས། ནས། གཟུགས་སྟོང་པ་
ཞེས་བྱ་བར་སྦྱོད་དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་སྒྲོ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སྦྱོད་དོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྦྱོར་དང་། ཞེས་དང་། ❸ སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་
མི་དམིགས་པས་སྦྱོར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དྲུག་པ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། བདུན་པ་ཆོས་དགོན་
མཆོག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། བརྒྱད་པ་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
གསུམ་སྟོན་པ་ལ། ❹ དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་
ཞེས་བགྱི་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་བགྱི་བ་དེ་གང་གི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ལགས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཡང་དག་པའི་དོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ།
ནས། ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་པས་དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། ❺ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔའ་ཞེས་བགྱིན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བགྱིན་བ་དེ་གང་གི་ཆོག་སྒྲ་
 དྲགས་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་
 བ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ལགས་སོ། །ནས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི་མིང་དང་མཆན་མ་ཙམ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་
 དང་།^①གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གང་བྱང་ཚུབ་འདིའི་དོན་དུ་སྟོང་པ་དེ་ཅི་
 པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དྲགས་སྟོང་པ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་པ་དང་། ནས།
 རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོང་པའི་བྱང་ཚུབ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཆོགས་སུ་གྱུར་
 པའམ་འགྲིབ་པར་བྱ་བའམ་འགོང་^②བར་བྱ་བའམ་འཕེལ་བར་བྱ་བའམ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའམ་
 འགག་པར་བྱ་བའམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་བར་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
 དོན་འཆད་པ་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། །ཞེས་དང་།^③ཉོགས་པར་བྱ་བ་མེད་
 པས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བྲད་པས་ཆོས་དཀོན་
 མཆོག་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་བཀག་པས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་
 དང་། །ཞེས་གསུངས།

དགྲ་པ་སྟོང་པའི་བྱང་པར་ཐབས་མཁས་ལ་ལོག་པར་ཉོག་པ་སྟོན་པ་
 ལ།^④གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པ་དང་ལྡན་པས་རྣམ་མཁྱེན་
 ཉིད་འཕྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཐབས་དེ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ།
 བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྟོང་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། སྟོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་
 སྟོང་། ནས། དེ་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དེ་དང་ལྡན་པས་སྟོན་པ་ལ་
 ཡང་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ལེན་པ་ལ་ཡང་ལེན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་

གཏོང་བ་ལ་ཡང་གཏོང་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ཐབས་བཅས། ཞེས་དང་། ❶ སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་མི་དམིགས་པས་ཐབས་
ལ་མཁས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྩ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་
པ་ལ། ❷ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས། དངོས་པོ་མ་མཆིས་པས་དངོས་པོ་མ་
མཆིས་པ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་བགྱི་བར་རྣམས་སམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྩལ་བ། རབ་འབྱུར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ནས། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པས་དེ་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར། དངོས་པོས་ཀྱང་དེ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར། དངོས་
པོས་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར། དངོས་པོ་མ་མཆིས་
པས་ཀྱང་དངོས་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྱད་དུ་
ཐོབ་པ་མ་མཆིས་ཤིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་པ་གཅིག་དུ་མི་འགྱུར་རམ། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐབས་པའི་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་ ❸ བ་
དང་། ❹ དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་བཀག་པས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྩ་གཅིག་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ❶ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་བྱང་ཆེན་གྱི་སྤྱོས་པ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། གཟུགས་
རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ། མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་སྤྱོས་པ་འོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱིན་ཅི་ལོག་ནི། ཞེས་དང་། ❷ སྤྱོས་པ་རྣམས་པར་བཞག་པའི་མི་རྟག་པ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་སྤྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྩ་གཉིས་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❸ གསོལ་བ་

བཙེམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱི་སྟེ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མ་མཆིས་པ་ལ་འཇུག་པར་བགྱི། ^①བཙེམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟར་
^②ས་བརྒྱད་པའི་ལམ་ཡང་གཞན། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་བརྒྱད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱན་དུ་
ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའམ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའམ། ཕྱིར་མི་
འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའམ། དག་བཙེམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པའམ། རང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
གྱུར་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མེད་པར་འཇུག་པའི་གནས་དང་སྐབས་མེད་དེ།
དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་བཅས་
དང་། །ཞེས་དང་། ^③ལམ་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་པས་
ལམ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཙུག་སུམ་པ་གཉིན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། བཙུ་བཞི་པ་སྤང་བྱ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ^④རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་གཟུགས་
གང་ཡིན་པ་དང་། ནས། རི་ཅམ་གྱིས་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ཞེས་བགྱི། བཙེམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཙེམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་
མ་ཡིན། བྲལ་བ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཉིན་པོ་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་དག་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑤དོར་བ་དང་སྤང་བ་མེད་པས་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་དང་། གཉིན་པོ་དག་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཙེམ་ལྡན་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ། ^⑥རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་

མེད་པ་མཆན་ཉིད་མེད་པར་མཆན་ཉིད་གཅིག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་དག་
ནི་སྟོན་ཆད་ཀྱང་མཆན་ཉིད་མེད་ལ་ད་ལྟར་མཆན་ཉིད་མེད་པས་ན་དེའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་
གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་མི་བྱ། མཆན་ཉིད་མེད་པ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་ནི། ཞེས་དང་།

❶ ཆོས་ཅན་མེད་པས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཅུ་དྲུག་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❷ གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་ཉིད་
མ་མཆིས་ཤིང་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ལགས་ན། དེ་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཤིར་
བྱིན་སྟོམ་པ་མཆིས་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་
རྒྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡུང་པོ་གསུམ་དུ་ཡུང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། ཡུལ་གང་ལ་རྟོག་པ། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་རྟོག་པ། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་རྒྱ་
མཆན། ལོག་པར་རྟོག་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོམ་པ་ལ། །ཞེས་
དང་། སྟོམ་པ་ལ། ཞེས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ❸ བན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་སྐྱབ་པས་མི་
འཐད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ངོ་བོ། ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ❹ རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་
ཉིད་མི་འཐད་པས། ཞེས་འཆད། བཞི་པ་ནི། སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་པ། །ཞེས་
དང་། ❺ སྤྱི་བོ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་ཤེས་པའི་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ། ཞེས་པས་འཆད་དོ། །

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ཆོས་ཅན། བཅུ་དྲུག་
ཏུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྟོན་ས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དམིགས་པའམ་བར་
ཅེའི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་དོན་

དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབྱ་མ་པ་ལ་གཞོན་
བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དབྱ་མ་པས་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པའི་
ལན་དོན་མ་ཐུན་ཐེབ་པའི་ཕྱིར། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་ཐུན་སྦྲུལ་ཆོག་པ་པོ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་
སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
ལོག་ཏོག་བཅུ་དྲུག་བསལ་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མདོར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་
ཏེ། ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ལ་དོན་དམ་གྱི་སྟོན་ས་ལན་གདབ་དགོས། དོན་དམ་སྟོ་
ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྟོན་ས་ལན་གདབ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། བདེན་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདུ་མི་རུང་བར་འཇིན་པའི་ས་བོན་དང་
མདོན་གྱུར་པ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་སྒྲིབ་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། དབྱེ་ན། བར་ཆད་མེད་ཅེ་འི་དམིགས་པ་ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ། དེའི་དོ་བོ་ཉིད་དམ་
རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ། བདེན་གཉིས་ལ་ལོག་པར་
ཏོག་པ། སྟོར་བའི་དོ་བོ་ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ། སྟོད་པའི་ཉེན་སྒྲུབ་ས་འགོ་ཡུལ་དང་
བཅས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ་གསུམ། སྟོད་པའི་བྱང་ཆོས་ལ་
ལོག་པར་ཏོག་པ། མདོན་ཏོག་ས་ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ། སྤང་བྱ་ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ།
ལམ་གྱི་དོ་བོ་ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ། སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ་གཉིས།
ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱི་འཇིག་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ། རང་སྤྱི་འཇིག་ཉིད་སྟོམ་པ་
ལ་ལོག་པར་ཏོག་པ་དང་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད།

ཁོ་ན་དེ། སེམས་ཅམ་པས་འདིར་བསྟན་བདེན་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདུ་མི་

རུང་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བདེན་གཉིས་
 རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཁ་ཅིག་། བདེན་གཉིས་
 འགལ་བར་འཇིན་པའི་སློ་མངོན་གྱུར་པ་དང་ས་བོན་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པ། འདིར་
 བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཇིན་པའི་
 སློ་དེ་འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་ཏྟག་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གཉིས་མི་
 འགལ་བར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་། དེ་འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་ཏྟག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་ཏྟག་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། བདེན་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདུ་མི་རུང་བར་འཇིན་
 པའི་སློ་མངོན་གྱུར་པ་དང་ས་བོན་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པ། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་
 སྐྱབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་གཞི་མ་ཐུན་དུ་འདུ་རུང་བར་
 ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། བདེན་པར་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་
 འགལ་བར་འཇིན་པའི་སློ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་ས་བོན་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པ་དེའི་
 མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སེམས་ཅམ་པས་དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མཆན་
 ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཀྱན་བརྟགས་བདེན་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་
 ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་དང་ནམ་མཁུན་གྱི་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན།
 བདེན་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སྐབས་
 འདིར་བསྟན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་སློ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཐལ།
 དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་

སྒོ་ཅན་གྱི་ལྷན་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་དབུ་མ་བ་ལ་
གཞོན་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་རྣམ་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་སྤྱོད་བཟེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
བྱེད་བཀའ་སྤྱོད་པས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན། དེ་ལྟར་མདོ་སྤེལ་སྤྱོད་པས་མི་ལེན། དེ་ལྟར་སེམས་
ཅམ་པས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། དེས་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱུང་བ་རང་
ལ་ཆད་མས་མ་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་བུམ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། དོན་
དམ་པར་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ❶གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒོ་ཡི་
གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒོ་མི་འཇུག་པ། །བུམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་
ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་བྱུང་སྟེ། དེས་སྤྱི་མཆན་བདེན་པར་
མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་བྱུང་སྟེ། དེས་དེ་འདྲའི་ཐལ་
འགྱུར་གྱི་བྱུང་བ་རང་ལུགས་ལ་ཆད་མས་བྱུང་བར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀུན་
བརྟགས་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འདིར་བསྟན་ལྷན་ཀྱང་དང་། དེའི་ལན་ལ་དོགས་བ་དབུད་བ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། སྤྱིར་ལྷན་ཀྱང་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཐལ་ཏྱགས་རིགས་མཐུན་གཉིས་དང་།
དེ་རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏྱགས་སུ་བཞོན་
ནས་ཀུན་རྫོབ་ཐལ་བར་འཕེན་བ་དང་། དོན་དམ་ཏྱགས་སུ་བཞོན་ནས་དོན་དམ་ཐལ་བར་
འཕེན་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་བྱུང་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏྱགས་སུ་བཞོན་ནས་
དོན་དམ་དང་། དོན་དམ་ཏྱགས་སུ་བཞོན་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཐལ་བར་འཕེན་བ་གཉིས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར་གཉིས་གསུངས་བ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ལམ་གསུམ་བསྒྲོམ་བ་ལ་དགོས་བཟེད་པར་ཐལ།
ལམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་མུང་འདས་མདོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བ་ལྟ་

བུ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་བར་ཆད་མེད་ཅེ་འདི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དོན་དམ་པར་ཡུལ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། ས་བོན་ཆོས་ཅན།
 སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྒྲུ་བུ་
 སྒྱེད་པར་ཐལ། རང་ངོས་ནས་སྒྲུ་བུ་སྒྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཐལ་
 འགྱུར་དེ་ཕྱི་ནང་ལོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

དེས་ན་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་རྣམས་ལ། དགྲུ་པ་དང་། བརྩ་པ་དང་། བརྩ་གཉིས་
 པ་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་
 རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། ཐལ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་རིམ་པས་དེ་ལྟར་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་ཆོག་བེན་ལ་མེད་ཀྱང་མཐའ་འགོགས་ལ་བཀོད་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཐེངས་ལས་བཤད་པའོ། །དེས་ན་དབུ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁས་སྒྲུངས་
 ཏེགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲུང་། སྐབས་
 འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་ཁྲུག་ཀའི་མཆན་ཉིད། དབུ་མ་པའི་དོན་
 དམ་གྱི་ཁས་སྒྲུངས་ཏེགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་སུན་འབྱེན་
 ལྟར་སྒྲུང་། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་དམ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་ཁྲུག་ཀའི་མཆན་ཉིད།
 གཉིས་པ་ལ། ཏེགས་དཀར། དགྲུ་པ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དང་། བརྩ་གཉིས་པ་ཀུན་
 རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དང་། གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལན་འདེབས་
 པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དགྲུ་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་གཞན་
 རྣམས་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་ཁྲུག་ཀ་ལ་
 དོན་དམ་དང་། དོན་དམ་སྒྲོ་ཅན་གྱི་ཁྲུག་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལན་འདེབས་ལ། ཀུན་
 རྫོབ་རིགས་མཐུན་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་རིགས་མཐུན་ལ་དོན་དམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་

ལན་འདེབས་པར་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱ་བ་ནི། ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ་དང་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་རྣམ་པ་གཉིས་གྱི་
དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྒྱུ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལས་སྐབས་ལྔ་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

སྐལ་བ། བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལེ་ཏུ་ཡི། །མདོ་ཡི་སྐལ་དོན་ཅེ་སྒྱུར་
མཆོན་པའི་ཆོས། །བཞི་ཕྱག་གཉིས་པོ་རྩ་བས་བཀའ་བ་བཞིན། །འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་
རྣམ་བཤད་རྣམ་གཉིས་གྱི། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ཀུན། །རྩེ་
བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་གྱི་ལེགས་བཤད་རྣམས། །ཡོངས་འཛིན་རྣམས་གྱི་གསུང་
བཞིན་ཡི་གེར་བཀོད། །འདིར་འབད་རྣམ་དཀར་གངས་གྱི་ས་འཛིན་ལ། །མཆོན་མོའི་
མགོན་གྱི་འོད་གྱིས་པོག་པ་བཞིན། །གསལ་བར་མཆོན་པའི་དུས་གསུམ་དགེ་ཆོགས་
རྣམས། །རྩེ་བཙུན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་ནི། །སྤྱི་མཐའི་བར་དུ་གནས་པར་བྱ་
བྱིར་བསྒྲོ། །བདག་གྲང་དེང་ནས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །བསྟན་ལ་ཡིད་ཆེས་དད་པ་རྟེན་
གྱུར་ནས། །ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པས་ཚུལ་བཞིན་རབ་འབད་དེ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་
འཕང་སྐུར་ཐོབ་ཤོག། །ཞེར་བྱིན་སྐལ་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱན་
འགྲེལ་གསུམ་སྐུར་པའི་ལེགས་བཤད་ཆེ། །སྒྱུ་དབང་རོལ་མཆོ་རྒྱས་བྱེད་སྒྱུར་བཙུན་
དགེས། །མཛད་བྱུང་བཤད་སྐྱབ་དགའ་སྟོན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག། །དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

༣༡། བརྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལྗོངས་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་
 བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་
 པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་ལྷ་དབང་གི་རོལ་
 མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དྲུག་པའི་
 སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱ་ལྗོངས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། བརྟན་པའི་རྒྱ་
 མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། བརྟན་པའི་ལྗོངས་བྱ་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་
 གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལྗོངས་བཞོད་པས་
 མཆོམས་སྦྱར་བ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་
 བསྐྱ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། ཅེ་མོར་བྱིན་དང་མཐར་གྱིས་
 པ། །ཞེས་འཆད་ན། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན།
 དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཅེ་སྦྱོར་ཐོབ་པས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་རིམ་སངས་ཅན་
 དུ་བསྐྱོམ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པ་
 ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
 ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ། ❶ ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་
 པ་སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱུས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲགས་ནས་
 བརྟན་པར་❷ བྱ་བའི་བྱིར་རྣམ་པར་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པས་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་
 རྟོགས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གིས་འབྲེལ་ཚུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་པའི་མདོར། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་པ་ལས་འབྲེལ་ནས། ❶ དེ་སྐད་
ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཉེ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་མདོན་པར་ཤེས་པ་ལྲས་སྒྲ་མེད་
རྟོགས་བྱང་དུ་མདོན་❷ པར་འཆང་རྒྱ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་མ་
མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བྱང་ཆེན་མཐར་གིས་སྦྱོད་པ་དང་། མཐར་གིས་སྦྱོབ་པ་དང་།
མཐར་གིས་ནན་ཏན་དུ་བགྱི་བ། གང་གིས་སྒྲ་མེད་རྟོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་❸ འཆང་རྒྱ་
བར་འབྱུར་བའི་མཐར་གིས་སྦྱོད་པ་དང་། མཐར་གིས་སྦྱོབ་པ་དང་། མཐར་གིས་ནན་ཏན་
དུ་བགྱི་བ་མཆིས་པར་འབྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་གིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་
བྱང་ཆེན་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཤེར་ཕྱིན་
དང་པར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སྦྱོད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གིས་མཐར་གིས་སྦྱོར་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་
རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཅུ་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྦྱིན་
པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གི་སྒྲོ་
ནས་འཆད་པ་ལ། ❹ པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས། མདོ་ཅུ་འབྲེལ་འདི་
རྣམས་གི་དོན་བསྟན་ན། ལམ་གི་མཐར་གིས་པ་དང་། ལམ་བྱང་པར་དུ་བྱེད་པའི་མཐར་གིས་
པ་དང་། ལམ་དག་བྱེད་གི་མཐར་གིས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སྦྱིན་སོགས་པར་
ཕྱིན་དྲུག་གི་མཐར་གིས་སྦྱོར་དྲུག་ཡོད་པ་རིམ་བཞིན་སྦྱོར་པ་ལ། ❺ རབ་འབྱོར་གཞན་

ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་སྦྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་
 པའི་ཆེ་བདག་ཀྱང་སྦྱིན་པ་གཏོང་། ཞེས་སོགས་དང་། ^①རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་
 སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བདག་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་
 སྦྱོད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^②རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་
 ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བདག་ཀྱང་བཅོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་།
^③རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བདག་
 ཀྱང་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བཙོན་འགྲུས་ཚུལ་མོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^④རབ་འབྱོར་
 གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བདག་ཀྱང་ཆད་མེད་
 པ་དང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་
 གོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^⑤རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་
 ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་ཅིང་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་
 རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་
 དང་། །ཞེས་དང་། ^⑥པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ནང་དུ་འདུ་
 བའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་
 རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དུག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་བཅུ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བློ་བཟང་པ། ཆོས་རྗེས་སུ་བློ་བཟང་པ། དགེ་
 འདུན་རྗེས་སུ་བློ་བཟང་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་བློ་བཟང་པ། གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བློ་བཟང་པ། ལྷ་རྗེས་སུ་
 བློ་བཟང་པའི་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་དུག་ཏུ་ཡོད་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོན་པ་ལ། ^⑦རབ་འབྱོར་
 གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོབ་པ་དང་། མཐར་

གྲིས་པའི་སྐབས་པ་ལ་བསྐབས་ཏེ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་པར་བཟུང་སྟེ་ནམ་
མཁུན་དང་ལྟན་པའི་བྱ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ལྟག་པར་
མོས་པས་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བློ་བཟོས་མོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❶རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་
བྱང་ཆེན་ཆོས་རྗེས་སུ་བློ་བཟོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་
ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཆོས་རྗེས་སུ་བློ་བཟོས་པ་ན། དག་པའི་ཆོས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་མི་དག་
པའི་ཆོས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ལྟར་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། ཅེས་སོགས་དང་།
❷རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་དག་འདུན་རྗེས་སུ་བློ་བཟོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་
འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་དག་འདུན་རྗེས་སུ་བློ་བཟོས་པ་བསྐྱེད་ཏེ།
བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་འདུན་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་
རབ་དང་ནམ་པར་གྲོལ་བ་དང་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་
པའི་སྒྲིས་བྱ་བུང་བཞེ་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཡིད་
ལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❸རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་བློ་
བཟོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་
རྗེས་སུ་བློ་བཟོས་པ་ན་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་མ་ཉམས་པ་སྦྱོན་མེད་པ། ཞེས་སོགས་དང་།
❹རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བློ་བཟོས་པར་
འགྱུར་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བློ་
བཟོས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུ་ལ་གྲིས་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བློ་བཟོས་པར་བྱ་སྟེ།
ཞེས་སོགས་དང་། ❺རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ལྟ་རྗེས་སུ་བློ་བཟོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ལྟ་རྗེས་སུ་བློ་བཟོས་པ་ན་རྒྱལ་
ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྟར་སྒྲིས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།

སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དང་ཆོས། །ཞེས་དང་། ^①དན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་
པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་
ཉི། དོན་དམ་པར་དན་པ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དན་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་
པའི་ལམ་རྫོང་པར་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པའི་ཆོས་རྗེས་སུ་དན་པ་དང་། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་རྗེས་སུ་དན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་བ་དང་
ལྟ་རྗེས་སུ་དན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པ་
མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲོབ་པ་དང་
མཐར་གྱིས་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བར་འདོད་པས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་
པ་ནས་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། བདུད་ཀྱི་རིས་
ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པར།
དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད། །ཅེས་དང་། ^③གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་ཉོགས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

མཐར་གྱིས་སྒྲོར་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་
གཅིག་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་
ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་དེ་རྣམས་དགྲུས་གཅིག་ལ་སྒྲོམ་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་

ལྟར་སྒྲོམ་པ་ཡང་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒྲོན་ས་ཆོག་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་
པ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་དང་། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་མཐར་གྱིས་སྦྱོབ་པ། མཐོང་
སྒྲོམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་མཐར་གྱིས་ནན་ཏན་དུ་བགྱི་བ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ལྟང་ལས། ❶ དེ་ལ་
སེམས་བསྐྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི་སྦྱོར་བ་སྦྱོས་སོ། ། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི་སྦྱོབ་བ་སྦྱོས་སོ། ། མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒྲོམ་
པའི་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི་ནན་ཏན་དུ་བགྱི་བ་སྦྱོས་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གོ་
རིམ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི་གསུམ་ཆར་སྦྱོས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱུས་པ་ཉིད། ཅེས་པའི་དོན་ལ། སྦྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་ཤེས་
བྱ་ངེ་སྦྱོར་བ་ལ་སོ་སོ་བ་དང་ངེ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བཤད། རྟོག་གི་སྒྲུང་བར་དང་
པོ་ལུགས་འབྱུང་དང་གཉིས་པ་ལུགས་སྒྲོག་ལ་བཤད། རྣམ་བཤད་གཉིས་དང་།
འབྲུམ་སྤྱག་གསུམ་པ་རྣམས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མཆིན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་ལ་སོ་སོ་བ་དང་། སྐབས་བཞི་པར་དེ་བསྟན་པ་ལ་བསྐྱུས་
པ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །

དེས་ན་མཆིན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་མཆིན་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་
ཞིག ། རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་ཚུན་ཆད་གྱིས་བསྐྱུས་པ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད།
དབྱེན་པར་ཕྱིན་དྲུག་གི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་དྲུག ། རྗེས་དྲན་དྲུག་གི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་
དྲུག ། དངོས་མེད་ངོ་ཐོ་ཉིད་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་དང་བཅུ་གསུམ་དུ་ཡོད། སྦྱིན་པ་
ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་པའི་མཆིན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་མཆིན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་

གང་ཞིག །རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ། སྒྲིན་པའི་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་
 ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེས་པར་ཕྱིན་ལྷག་མ་ལྷ་ལ་རིགས་འགྲོའོ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་བློན་གྱི་
 ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་པའི། ཞེས་སོགས། སངས་རྒྱས་རྗེས་བློན་གྱི་མཐར་གྱིས་
 སྒྲོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེས་ཆོས། དག་འདུན། ཚུལ་བྱིས་ས། གཏོང་བ། ལྷ་རྗེས་བློན་
 ཉམས་ལ་རིགས་འགྲོའོ། །ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་
 ལོགས་གྱི་བར་དུ་ཡོད།

ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་རིམ་ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྣལ་འབྱོར། མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ། མི་འཐད་དེ། དེ་གོ་རིམ་འཆོལ་
 བར་སྒྲོམ་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
 ཞེས་སོགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཆོན་
 ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། མཁྱེན་
 གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་དེ་མཐར་
 ཀྱིས་སྒྲོར་སྒྲོམ་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཉི།
 རྒྱན་གྱི་དོན་དུག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་^❶སྒྲོར་བས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
 རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་དེ་དེའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དུ་བཞད་པའི་ཕྱིར་ཉི། ^❷དེས་ན་རྟོགས་པའི་
 དངོས་པོ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སོ་སོ་བ་དང་མཐའ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་དོན་གཞུང་
 སྟོང་བར་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དོན་

ནི། མཐར་གྱིས་སྒྲོར་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། བཙུ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྒྲུ་དབང་གི་
རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དྲུག་པའི་དཀའ་བའི་གནད་ལེགས་པར་བཤད་
པའོ། །སྐབས་པ། བསྐྱུ་བ་པ་ལ་ནི་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཡི། །ལེ་ཏུའི་མདོ་ཡི་སྐབས་དོན་
མཐར་གྱིས་པ། །མཚོན་བྱེད་ཆོས་རྣམས་གསལ་བྱེད་མཐར་གྱིས་པའི། །སྐབས་ཀྱི་ཙྰ་
འགྲེལ་དོན་རྣམས་ཇི་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བཤད་པ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་
གཉིར། །གསུང་གི་གནད་རྣམས་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ཡི། །གསུང་ལས་བྱུང་བ་ཇི་བཞིན་
ཡི་གེར་བཀོད། །དགེ་བས་བདག་གཞན་སངས་རྒྱས་སྐུར་ཐོབ་ཤོག། །ཤེས་བྱིན་སྐབས་
དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཉིར། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་གསུམ་སྐུར་བའི་ལེགས་བཤད་
ཆེ། །སྒྲུ་དབང་རོལ་མཚོ་རྒྱས་བྱེད་སྒྲོར་བཅོན་དགེས། །མད་བྱུང་བཤད་སྐབས་དཀའ་
སྟོན་རྒྱས་སྐུར་ཅིག། །དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་
 བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་
 ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྟུང་བར་གི་རོལ་མཆོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་
 སྟེ་དོན་བཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་བརྟན་པའི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་སྟོར་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་བརྗོད་པས་
 མཆོམས་སྟུར་བ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་
 བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། མཐར་གྱིས་པ། །སྐད་ཅིག་
 གཅིག་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ། །ཅེས་འཆད་ན། མཐར་གྱིས་སྟོར་གྱི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་
 སྟོར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
 སྟོམ་པའི་མཐར་གྱིས་སྟོར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས། མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པ་ལ་
 བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❶ མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་སྟོམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 གོམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྟོམ་པས་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། འོ་ན་སྐད་ཅིག་སྟོར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་
 ཡང་བཞིར་ཡོད་དེ། མཆོན་ཉིད་གྱིས་ཏེ་ལྟོག་པས་བྱེ་བ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 འཆད་པ་ལ། ❷ དེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་གྱིས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས། འོ་ན་བཞི་

པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། ཡུལ་གྱི་རང་
བཞིན་ཉོག་ས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་
སྒྲོད་པའི་ཆེ་བྱིན་དུག་མི་དམིགས་པར་བསྐྱེམས་པར་གསུངས་པ་ལས་འབྲོས་ནས། དེ་
སྐད་ཅིས་བཀའ་ལྟུང་པ་དང་། ^①ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་
སྐད་ཅིས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་ཇི་
ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་པར་བྱིན་དུག་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལགས། ཞེས་པ་
ནས། ཇི་ལྟར་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལགས། ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་སྒྲིར་བསྟན་ནས། ^②བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་ལྟུང་པ་རབ་
འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་བྱིན་པ་གང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་
མཆན་མ་མེད་པ་ལ་མཆན་མ་དང་བལ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་པར་བྱིན་དུག་
པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དང་པོ་དེ་བསྟན་ནས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་
སྒྲོར་བཞིའི་ནང་ནས་དང་པོར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉོག་ས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་འཆད་དོ། །ཞེས་མཆོམས་སྒྲོར་བ་
ལ། ^③དང་པོ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་

གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མཆོན་པའི་དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ།
ཙ་བ། འགྲེལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པའི་སྒྲོན་ས་ནམ་པར་སྒྲིན་
པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོལ་དེ་སྒྲོན་པ་ལ། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་བྱང་། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ^① ལྷགས་ལས།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་^② །དངོས་གཅིག་དངོས་པོ་ཀུན་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད། །དངོས་ཀུན་དངོས་པོ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ཉིད། །གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་
མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མང་
པོས་གཅིག་བསྐྱས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱེད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དངོས་པོ་སོ་སོར་རེས་པར་འཇིན་པའི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་
ཅུའི་བར་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ནམས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ཐུབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྫོགས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། །ཞེས་བྱ་
བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་མཆོམས་སྒྲུར་བ། ཙ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ན་
ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་མ་ཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་
ཡུལ་དུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དུ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེས་སྒྲོན་ནོ། །ཞེས་
འཆད་པ་ལ། ^③ ཡང་ཇི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་ན་ཟག་པ་མེད་པ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་དཔེས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དཔེ་

དངོས་སྟོན་པ་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་བྱས་ཐོ་ཚུན་རྒྱད། །ཅེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ། ^①དཔེར་ན་སྒྲིམ་བྱས་དོག་
ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་ན་བཟོ་བོ་མཁས་པས་སྟོན་བཟོ་ལེགས་པར་བྱས་པའི་
མ་ཐུས་ཐོ་ཚུན་གྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་^②དུས་གཅིག་ཏུ་འགྲུལ་བ་དེ་བཞིན་དུ།
སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་འཕེན་པ་དང་། ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གྱི་མ་ཐུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ཁོ་ན་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་ན་རིགས་མ་ཐུན་པ་ཐམས་ཅད་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^③རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་
ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྐྱོད་པའི་ཆེ་མཆན་མ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་གནས་ནས་ཤེར་
ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ།
རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྐྱོད་པའི་ཆེ་ཡང་དག་པའམ་ཡོངས་སུ་
གྲུབ་པའི་ཆོས་གང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་མེད་དོ། །གཟུགས་ཡང་དག་
པའམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་དོ། །ཞེས་པ་ནས། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་
དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆམས་སྒྱུར། ཅ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་
སྐད་ཅིག་སྒྱུར་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་རྟོགས་པའི་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྱུར་བ་འཆད་དོ། །ཞེས་

འཆད་པ་ལ། ^①དེ་ལྟར་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། གང་ཆེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་ཀྱི་སྒྲོན་པ་འཆད་པ་ལ། ^②གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཉིན་པོ་བསྒྲོམས་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ན་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་སྟོན་ཀའི་ལྷ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་དཀར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱེས་པ་དཔེ་ཆེ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཉོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^③དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མ་མཆིས་ཤིང་མཆོན་མ་མ་མཆིས་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལགས་ན་ངེ་ལྟར་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དུག་པོ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དང་། བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤིང་།

ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་ལ་གནས་ཤིང་སྒྲིན་པ་
ཡོངས་སུ་གཏོང་དོ། །ཚུ་ལ་ཁྲིམས་སྤྲང་དོ། །བཟོད་པ་སྒྲོམ་མོ། །བཙོན་འགྲུས་ཚྲོམ་
མོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་མོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོམ་མོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་
བརྟན་ལྟ་བུ་དང་། མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་མ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་ལ་པ་ལྟ་
བུར་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་མཆོམས་སྒྲུར་བ། ཅ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་གཉིས་པ་བརྟན་ནས་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་གསུམ་པ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་པའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྲོར་བ་འཆད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ།
①དེ་ལྟར་གཉིས་པ་བརྟན་ནས་གསུམ་པ་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་
མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པའི་སྒྲོན་ས་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་
ཅིག་སྒྲོར་སྒྲོན་པ་ལ། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་སྒྲོད་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ②སྒྲོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
ལམ་ལྟ་བུར་གོམས་པས་ཆོགས་གཉིས་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བར་བྱས་ནས་རྟོགས་པའི་གནས་
སྐབས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པར་ཕྱིན་བྱུག་བསྐྱབས་པས་གནས་ཏེ། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ངོ་བོ་ཉི་
ཆོས་རྣམས་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པས་ན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཛོན་པར་

རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^①དེ་ནས་ཆེ་
དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་ཇི་ལྟར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཡོངས་སུ་བཅུ་ལ་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་
པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་མི་ལམ་མི་མཐོང་། མི་ལམ་མཐོང་བ་
ཡང་མི་མཐོང་། ཞེས་བ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་མཆོན་མ་མེད་པའི་ཆུ་ལ་གྱིས་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྒྲུར་བ། ཅ་བ། འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་གསུམ་པ་བསྟན་ནས་བཞི་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉོགས་པའི་མདོན་པར་རྫོགས་
པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་འཆད་དོ། །ཞེས་མཆོམས་སྒྲོར་བ་ལ། ^②དེ་ལྟར་གསུམ་
པ་བསྟན་ནས་བཞི་བ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་
པ་ལ། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པར། མི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^③ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་
བར་ཆད་མེད་པར་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་སྒྲོང་བ་ལ་གོམས་པ་ངང་དུ་གྱུར་པས་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་
པའི་བག་ཆགས་དུང་^④སྒྲུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་ཆེ་གཟུང་བ་དང་འཇིན་
པའི་ཆུ་ལ་དུ་མི་ལམ་ལ་གཟུང་བ་དང་མི་ལམ་མཐོང་བ་ལ་འཇིན་པར་མི་མཐོང་བ་དཔེ་ཆེ་

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་ཉོག་པ་པས་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། བྱོང་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ། བྱོང་ལ་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་དང་། མཆོན་ཉིད་
མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད་

ཁ་ཅིག །ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྣམས་བྱ་
རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ།
རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྣམས་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ལྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་ཉོག་པ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མཆོན་
ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་སྟངས་མངོན་སུམ་དུ་ཉོག་པ་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་མཐར་གྱིས་སྒྲུབ་བ་ཡོད་པའི་བྱིད་

དེས་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་དང་། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་
སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་དང་བཞི་ཡོད། བྱ་རྫོགས་ཀྱི་
སྐད་ཅིག་པའི་བྱང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཅིག་

མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་
 ཀྱས་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
 སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། བྱ་ཚྲོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
 མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་དེ་
 དང་རིགས་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཀྱས་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་
 ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
 མཐར་ཐུག་དེ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད། ག་ཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་
 ཀྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
 དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ།
 བཞི་པའི་མཆོན་ཉིད། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་
 དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་སྟེ། དེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་
 སྒྲིན་སོགས་ནས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བྱ་
 ཚྲོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱ་ཚྲོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་པའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཅིག་
 མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་མ་ཐུན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་
 ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྟོན་བྱ་ཚྲོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཏྲོགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ་བཟུང་པའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དོན་གྱུ་བ་
 ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱེངས་སུ་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོན་བཟོ་བོ་མཁས་
 པས་ཟོ་ཆུན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བཅོས་པ་དེ་སྐྱེས་བྱའི་ཚོལ་བས་དོག་ཐབས་གྱིས་
 བསྐྱོད་པ་ན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་འཁོར་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆུན་མཐའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྒྱོར་ཡིན་ཏེ། བྱ་ཚྩོགས་གྱི་སྐྱད་ཅིག་
 མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཟག་པ་མེད་
 པའི་ཆོས་རྣམས་ཏྲོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
 ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་མེད་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྒྱོར་ཡིན་ཏེ། བྱ་ཚྩོགས་གྱི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་
 ལ་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མཆན་ཉིད་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་
 པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་སྐྱད་ཅིག་སྒྱོར་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་
 ཏྲོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར།

འདིའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཆོག་གསལ་
 ལས།^①རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ས་དང་པོ་ལ་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པ་དང་། ས་
 བརྒྱད་པ་ལ་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་ཅིང་ལྷན་
 གྱིས་གྱུ་བ་པར་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའོ། །རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རི་སྟོད་པའོ། །ཟག་མེད་ནི་དེ་དག་ཟག་
 མེད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པས་བྱང་ཆུབ་མི་
 ཤེས་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་དེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་འཆད། ཏྲོགས་
 དཀར།^②སྒྲི་རོལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་

དང་།^①འཆང་རྒྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་ཤིང་རབ་ཏུ་གྱུར་བ་ནི་རྣམ་
པར་སློན་པའི་དོན་དུ་བཤད། མཁས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་ས་དང་པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་
འབད་ཚེ་ལ་ལྟོས་པས་རྣམ་པར་མ་སློན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནི་དེ་ལ་མི་ལྟོས་
པར་འབྱུང་བས་རྣམ་པར་སློན་པའོ། །ཞེས་འཆད། དེ་ཞིག་ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་དབྱེར་མེད་པས་ས་དང་པོ་བཞག་དགོས་ལ། ཆོས་ཅན་
ལ་བྱེད་ན་རྣམ་པར་མ་སློན་པ་ལ་བྱག་མེད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསེར་བྲེང་ལས་
བཤད། ལུགས་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོའི་བྱག་མེད་རྣམས་ལ་རྣམ་
པར་སློན་པའི་དོན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་སྤྲད་གོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་
འཐད་དེ། མདོ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་མཆོན་དཔེ་དང་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་འཆད་
པས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་འདི་བཞི་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པས། དུལ་ཅན་རྣམ་
པར་སློན་པ་ཡིན་མིན་མི་རུང་བས་དུལ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་གཅིག་གི་དུལ་གཉིས་ཀའི་
དུལ་ཡིན་པས་མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་བསྟན་ཆོད་ཀྱི་དུལ་ལ་རྣམ་པར་སློན་པ་དང་།
རྣམ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། དང་པོའི་དུལ་ནི་རང་གི་རྒྱད་ལ་རུས་པ་
མཐར་ཐུག་པ་མ་སློན་པ་དང་ཕྱི་མའི་དུལ་ནི་རང་གི་རྒྱད་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲེས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་
བྲེང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་མཐའི་སྒྲོར་བའི་ལམ་དེ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་མིན་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་དེ་
ཡིན་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཙུག་གསུམ་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་

སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། སྤང་པོའི་རྒྱ་ལས། ^①དེ་ཡང་རྒྱ་མཐའི་སྒྲོར་
བའི་ཆེ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་གྱི་མཐའ་མའི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་བྱ་བ་པའོ། །དེ་ལ། རི་ལྷར་
སྤྲེས་བྱས་ཐོ་ཚུན་རྒྱད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྒྲུ་དབང་གི་
རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

སྤྲེས་པ། བསྟུ་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལེ་བྱ་ཡི། །མདོ་ཡི་སྤྲེས་དོན་སྐད་ཅིག་
སྒྲོར་བ་ནི། །མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཞི་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡི། །རྒྱ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དོན་
རྣམས་ཆེས་གསལ་བར། །རི་བཞིན་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་པའི་གནད་དོན་རྣམས། །ལེགས་
པར་བཤད་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །དགོངས་པ་རི་བཞིན་རྩེ་བཙན་སྤྲེས་
ཡི། །ཞལ་གྱི་བྱམ་བཟང་ལས་འོངས་བདུད་ཅིའི་རྒྱ། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་གསུང་
བཞིན་ཡི་གེར་བཀོད། །དགེ་བས་བདག་དང་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཀུན་
མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་སྒྱར་ཐོབ་ནས། །ས་གསུམ་འགོ་བ་འདྲེན་པའི་དཔལ་གྱར་
ཅིག །ཤེས་ཕྱིན་སྤྲེས་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱ་འགྲེལ་གསུམ་སྒྱར་
བའི་ལེགས་བཤད་ཆེ། །སྒྲུ་དབང་རོལ་མཆོ་རྒྱས་བྱེད་སྒྲོར་བཙོན་དགེས། །མད་བྱང་
བཤད་སྒྲུབ་དགའ་སྟོན་རྒྱས་གྱར་ཅིག །དགེ་ལེགས་འཕེལ། །

༡༡། བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་
 པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྟུང་བར་གི་
 རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་
 པའི་སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་བཞོད་
 པས་མཆམས་སྟུང་། ཆོས་སྐྱ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་བསྟུ་བ་དང་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་འཆད་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་
 རྣམ་པར་བསྐྱེམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱར་མངོན་པར་
 རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་མདོའི་འབྲེལ་
 ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས། ❶ བྱང་སེམས་གྱིས་
 མཆན་མ་མེད་པའི་ཆུ་ལ་གྱིས་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་གསུངས་ནས་གཞན་ཡང་བྱང་
 ཆེན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་མཆན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་གསུངས་
 པས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་གསུངས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལུས་རྣམ་
 གཞག་ཏུ། སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་རྟོགས་བྱང་ཆུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྦྱང་། ཞེས་བཤད་ན།
 སྐད་❷ ཅིག་སྦྱོར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་
 སྦྱོར་བསྐྱེམས་པས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་འཕྲོག་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་། ^①སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནམ་པར་
བསྐྱེམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། གླུ་པ་པ་བརྒྱད་པ་འདིར་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་དེ་རྒྱས་པར་
འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ། བྱེད་པ་པོ་སྐུའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་། བྱ་
པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ། སྐུལ་སྐུའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་
དེ་སྟོན་པ་ལ། ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།
བྱང་ཆུབ་སྤྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།
མཆན་ནི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གང་
གིས་སྲིད་པ་རི་སྲིད་པར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་བྱ་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་
བཞིན་སྟོན་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རི་སྲིད་འདིའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

འོ་ན། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཞེས་སོགས་^② གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་འཆད་ན་
 འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་
 འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་བཞི་པའི་སྐབས་སུ། རབ་
 འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་མཆན་མ་མེད་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་
 སྐྱེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར། གཞན་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་དང་
 མི་ལྟན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་མཆན་

ཉིད་གཅིག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་མཆན་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་བས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། མདོ་དཔེ་དོན་འགྲེལ་བའི་སྒྲོན་སྐུ་དང་པོ་དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་
པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་
སྐུར་གྱི་སྒྲོན་སྐུ་འཆད་པ་ལ། ❶ དེ་ཡང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་
བཞི་ཡིན་པས། དང་པོ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ། ཞེས་གསུངས། ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོན་སྐུ་འཆད་པ་
ལ། ❷ ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་གསུངས། བཀལ་ལན་གྱི་སྒྲོན་སྐུ་འཆད་པ་
ལ། ❸ སྐུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་། ཐུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་
ནི། །ཞེས་པས་བྱང་གཞི་དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོན་སྐུ་འཆད་
པ་ལ། ❹ ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ནི། ཞེས་གསུངས།
ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཤོ་བ་འབྱུར། ཞེས་པས། དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་འཇུག་པའི་བྱང་
པར་དེ་བསྟན་ནས། དཔེ་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ❺ དན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཟག་
པ་མེད་པའི། ཞེས་གསུངས། རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། ཞེས་པས། དཔེ་བྲལ་བའི་བྱང་པར་
དེ་བསྟན་ནས། དཔེ་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ❻ རྩེ་མ་རྣམས་སྟོ་བྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ཏུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་རང་བཞིན་མཆན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་
པས། དཔེ་དོ་བོ་འཇིག་བྱང་པར་དེ་བསྟན་ནས། དཔེ་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ❼ རང་བཞིན་གྱིས་

དཔེན་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲི་བ་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲི་སྒྲི་དོན་དེ་སྟོན་པ་
ལ།^①བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཞེས་གསུངས། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པ་དེ་འཆད་པ་ལ།^②འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་ཀྱི། ཞེས་གསུངས།
ཐོབ་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ། བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲི་མ་ལྟ་བུས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་
པ་རྣམ་པར་བསྟོམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྐད་ཅིག་སྒྱོར་
གྱི་རྗེས་སུ་ཆོས་སྒྲི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཆོས་སྒྲི་དེ་སྐད་^③ཅིག་སྒྱོར་བསྟོམས་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྒྲི་ལ་དབྱེ་ན་^④བཞི་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲི། ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྒྲི། ལོངས་སྒྲི། སྒྲི་ལ་སྒྲི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ལོངས་སྒྲི་དེ་ཆོས་
སྒྲི་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་སྒྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཙུ་བོར་
རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་
ཐལ། ཆོས་སྒྲི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཙུ་བོར་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་
གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སྒྲི་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ཆོས་སྒྲི་ལ་སྒྲི་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་
སྒྲི། །བསོད་ནམས་ཆོག་གས་ལས་འབྱུངས་པ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་དེ་མདོར་བསྐྱུས་ན། །རྒྱལ་
པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོག་གས་ལས་འབྱུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲི་ཆོས་ཅན། གཙུ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་བསྟོམས་

སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

གཞན་ཡང་ཆོག་པ་གཉིས་བསྒྲམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་
 ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་
 བསྒྲམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་
 གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་བསྒྲམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས། དེར་
 ཐལ། གཙོ་བོར་དེར་གྱུར་པའི་ཆོག་པ་གཉིས་བསྒྲམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
 མ་ཟུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཆོག་པ་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྒྲམས་བྱའི་གཙོ་
 བོར་བྱེད་པར་ཐལ། མཐུན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྒྲམས་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་
 པ་འགྲིག། །དེ་དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་མཐོང་
 ལམ་པ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲམས་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། བདག་
 མེད་གཉིས་ཀ་བསྒྲམས་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་འགྲིག། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་
 འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མེངས་སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཚོས་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། འབྲས་བུ་འབྲུག་པའི་དུས་མཚམས་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་
 རྒྱན་མཐའ་བས་ཚོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཤེས་བྱ་
 རི་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པ་དང་། དེས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱས་
 པ་དུས་མཉམ་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་^①ཚོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་

པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེང་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེས་ཤེས་བྱ་
ཇི་སྟེང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་^❶རྟོགས་པའི་
སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲོ་ལམ་ན་སྒྲོ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་^❷ཅར་དུ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་གང་ཟག་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག །ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྲེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་
ངོར་རྣམ་མཁྲེན་ཡོད་དེ། སྤྱང་པོའི་རྒྱན་ལས། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྤང་བྱ་བ་ནས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་སོང་
བ་དེའི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་
མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཇི་ལྟ་བུ་
རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྲེན་གྱིས་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་
ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ་གཟིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མདོ་སྟེང་
པར་^❸གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདུ་ཤེས་མཐོང་
བ་མེད་ལ་སེམས་ཡིད་མཐོང་བ་མེད། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་
མེད་པ། །འདི་ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྲེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་

གཞིགས་པོར་ཇི་སྟེང་པ་མ་གཞིགས་པར་ཐལ། དེས་ཕུང་སོགས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་གཞིགས་པའི་གཞིགས་པོར་ཕུང་སོགས་མ་གཞིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕུང་སོགས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་གཞིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུག་འབྲེལ་ལས། ^①དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་
མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབྲེལ་ཞིག་མཛོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་
དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ^②མ་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་
དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཇི་སྟེང་བ་ཉོགས་པའི་རྣམ་མཐོན་གྱིས་ཇི་སྟེང་པ་མ་གཞིགས་པར་ཐལ།
དེས་ཇི་སྟེང་བ་གཞིགས་པའི་གཞིགས་པོར་ཇི་སྟེང་པ་མ་གཞིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཐུག་
ཁོ་ན་རེ། བྱོད་ཆོས་ཅན། བྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་སྟེང་བ་ཉོགས་པའི་རྣམ་
མཐོན་གྱིས་ཇི་སྟེང་བ་གཞིགས་པའི་གཞིགས་པོར་བྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ལ་ཐུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་ཇི་སྟེང་བ་གཞིགས་པའི་གཞིགས་པོར་ཇི་སྟེང་པ་
མཛོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཐུག་ འདོད་ན། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། སྤྱིང་པོའི་^③རྒྱན་ལས། ^④སངས་རྒྱས་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཞིགས་པའི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ་ཞེ་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྤར་
བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
གཞིགས་པའི་རྣམ་མཐོན་གྱིས་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཞིགས་པའི་
གཞིགས་པོར་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་མ་གཞིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཐུག་སྟེ། དེས་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་དེ་གཉིས་གཞིགས་པ་
ཕུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྐྱོ་བཞི་པོ་རིམ་ཅན་དུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་

ཡིན་ཏེ། དེས་དང་པོར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་རྗེས་
ལོངས་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་སྐྱེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་ནས་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་མ་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པ་དུས་
མཉམ་ཤིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་གཟུགས་སྐྱེ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་ཀ་བྱབ་སྟེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས། ❶ དགོ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་
ཀུན་ཤིང་ཞེས་སོགས་དང་། རིན་ཆེན་ཐོང་བར། ❷ སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་
སྐྱོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལས། ❸ སོགས་སྐྱས་ཆོས་སྐྱས་ལོངས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་
དང་། ལོངས་སྐྱས་སྐྱེ་ལ་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པར་སྐྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྐྱེ་བཞི་རིམ་ཅན་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཆོས་སྐྱས་རང་འབྲས་ལོངས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་དང་། ལོངས་
སྐྱས་རང་འབྲས་སྐྱེ་ལ་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་ལས། ❹ ལོངས་སྐྱས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་དེའི་ཆེ་ཆོགས་པ་གཅིག་དུ་མེད་
ཀྱང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་
ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱབ་པའི་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་རྒྱན་
མཐའ་བས་ལོངས་སྐྱེ་དང་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱད་དངོས་སྤྱད་ཆོག་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་
 ❶ བ་གྲུབ་པའི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱེད། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་
 མཐའ་བ་ཡང་དེ་སྤྱལ་བ་པོ་མ་ཡིན། ལོངས་སྤྱད་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱི་
 གཉིས་བ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གྲེ་བྲག་སྤྱོད་པས་ ❷ སྟོན་བ་
 ལྷན་གྲུབ་བ་སྤྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་དེ་
 སྤྱལ་སྤྱོད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བ་འགྲིག་། དེར་ཐལ། དེས་སྤྱལ་སྤྱོད་ཁས་ལེན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེས་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ཅུ་དོན་གྲུབ་སྤྱི་བ་ཐ་མ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་
 ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འོག་མིན་གྱི་རྟོན་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་
 པའི་ཆེ། དེའི་སྤྱལ་བ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་
 རྒྱས་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱད་དངོས་སྤྱད་ཆོག་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
 གྲུབ་པའི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉག་པས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་དེ་འདོད་པའི་རྟོན་ལ་
 སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་། དེའི་ཆེ་ན་དེ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱེད་སྟེ། དེའི་ཆེ་དེ་འོག་མིན་གྱི་རྟོན་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 འོག་མིན་གྱི་རྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད། དེ་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པའི་སྤྱལ་བར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་
 གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྱལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རི་དྲགས་རུ་རུར་སྐྱལ་པའི་སྐྱལ་བ་དེ། རི་
དྲགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འདོད་རྟེན་ཅན་དུ་སྐྱལ་པའི་
གང་ཟག་དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་དུད་འགྲོའི་རྟེན་
ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱལ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱ་དང་ཟམ་བ་དང་གྲོང་བྱེར་སོགས་སུ་སྐྱལ་
པའི་སྐྱལ་བ་དེ་རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་ཟམ་བ་སོགས་སུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་རྣམས་སུ་སྐྱལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་འགྲིག། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས། ❶ སངས་རྒྱས་
སྐྱལ་བ་དཔག་མེད་པ། །སྐྱལ་པའི་སྐྱར་ནི་འདོད་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱང་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱལ་བར་
གྱུར་པའི་གཟུགས་སྐྱུ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྲབ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་རྒྱ་དང་ཟམ་བ་སོགས་སུ་སྐྱལ་པའི་སྐྱལ་བ་དེ་
བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱ་དང་ཟམ་བ་སོགས་
སུ་སྐྱལ་པའི་སྐྱལ་བ་དེ་རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་
མཚུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པར། ❷ བ་སྐྱེའི་ཁྱད་བྱུར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་
རྣམས། །ལྟན་ཅིག་རྫོགས་སངས་རྒྱས་སྐྱུ་གངས་འདས་དང་། །དེ་བཞིན་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་
མི་དག་གྱང་། །སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་རུས། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བ་ནས་རང་གི་བ་སྐྱེའི་ཁྱད་བྱུར་དེ་དེར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐྱུ་འཁོར་བྱང་སེམས་གངས་ལས་འདས་པས་བསྐྱོར་བ་དེ་དེ་སྐྱལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུར་སྐུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 དེའི་སྐུལ་པར་གྱུར་པའི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྷན་
 པ་ཁས། དེ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དུད་འགྲོར་སྐུལ་པ་སོགས་རིགས་འགྲོའོ། །

རང་ལུགས་ལ། འབྲས་བུ་འབྲུག་པའི་དུས་མཆོམས་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་ཚུལ་
 གཞག་^①བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། དེའི་
 དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་བཤད་སྒྲིང་པོའི་རྒྱན་ལས། ^②ས་བཅུ་རྒྱན་གྱི་
 ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
 བཞིན་པ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་དེའི་ཆེ་མཉམ་གཞག་དེའི་གཟིགས་ངོ་ན་ཤེས་
 བྱ་རི་སྒྲིང་པའི་རྣམ་པ་རུང་བད་ཀྱང་མི་འཆར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཇིན་པའི་
 རྩི་མ་བད་པར་མ་སྤངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་བག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉི་
 ལུ་ཅ་གཅིག་པོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མ་ལུས་པ་ཐོབ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
 གནས་པ་ཡིན་ནོ། ^③དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྦྱས་པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་
 རི་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྤང་བྱ་བ་ནས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་ཤེས་
 བྱ་རི་སྒྲིང་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྦྱ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་
 དེའི་ཆེ་ཤེས་སྦྱིབ་བད་པར་སྤངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་
 རྟོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་མཆོན་དཔེས་
 སྤྱས་པའི་སྦྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་ཆོས་སྦྱ་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཆོན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་དང་།
 ཡོན་ཏན་ལྟ་ལྟན་དང་། དེས་པ་ལྟ་ལྟན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྦྱ་འབྲུག་ལ། ལོངས་
 སྤྱས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཇིན་པའི་

མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་དེའི་ཆེ་ཆོག་ས་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་
སྤྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོག་ས་པ་ཆར་གཅིག་
ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་ཚུལ་དུ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ལམ་ལ་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་
ཡིན་ལ། དེ་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་^❶ནི་བྱང་ལུ་མས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཡིན་གྱི། དེས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་གནས་འོག་མིན་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
འདྲུག་པར། ^❷འོག་མིན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་གྱུར་གོ་འཕང་མཆོག་ཞི་བ། །ཡོན་
ཏན་མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་མཚུངས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟེས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

འོ་ན་སྐབས་འདིའི་འོག་མིན་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག །གནས་གཙང་ལྗེའི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འོག་མིན་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལང་ག་ཤེགས་དང་འགལ་
བའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །སྤྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
ཟག་དེས་འཇུག་བྱའི་སྤྱིང་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་པས་དེ་གང་དུ་སངས་
རྒྱས་པའི་འཇུག་བྱའི་སྤྱིང་གི་^❸གནས་དེ་འོག་མིན་ཡིན། ཞེས་སྤྱི་བ་མི་འཐད་དེ། སྤྱགས་
སྒྲ་མེད་ལ་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་
བྱིར། དེས་ན་བྱང་ལུ་མས་རྒྱན་མཐའ་བ་གང་དུ་སངས་རྒྱ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཅ་བའི་གནས་
འོག་མིན་ནི། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བརྒྱ་བདུན་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་
ཁམས་ཀྱི་གནས་བེད་ཀྱི་ལ་གཞི་ལ་གསེར་གྱིས་མིག་མང་རིས་སུ་བྱིས་པ་སྤྱོད་བརྒྱད་
ཀྱི་འབྱོར་བ་ཤུན་སུམ་ཆོག་ས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་བྱང་ལུ་མས་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ཁོ་ན་
བཞུགས་པའི་གནས་གཅིག་ལ་བྱེད་པར་པལ་ཆེན་ལས་གསུངས་ལ་རང་ལུགས་ཀྱང་དེ་

ལྟར་ཁས་ལེན་ཏེ། ཡང་གཤེགས་ལས། ^①གཙང་མའི་གནས་ལྔ་སྤངས་བ་ཡི། །འོག་མིན་
གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བ། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་སངས་རྒྱ། །སྤྱལ་བ་པོ་གཅིག་
འདིར་སངས་རྒྱ། །ཞེས་དང་། ^②འདོད་པ་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་དུ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་
པར་སངས་མི་རྒྱ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། །འདོད་ཆགས་བྲལ་བྱོད་མངོན་
སངས་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དུས་ཡོད་དེ།
ས་བཅུའི་རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་བ་ལ་དེས་བྱངས་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་ངེ་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་ནས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་
བ་ལྟར་དུ་སོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཤེས་བྱ་ངེ་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་
སྐྱེ་བུ་ར་རྩོན་བ་བཞག་བ་ལྟར་གསལ་སིང་ངེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ། བྱང་
སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཤེས་སྐྱེ་བ་བྱང་པར་སྤངས་པ། ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པ།
ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱས་པ། ལྷན་མེད་བ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་
པར་རྩོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་བ་ལྟར་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་^③དེའི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་ངེ་སྟེང་པའི་རྣམ་པ་
བྱང་བྱང་ཀྱང་མི་འཆར་ཏེ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་
དད་དུ་འཇོག་པའི་ངི་མ་བྱང་པར་མ་སྤངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་རྒྱན་མཐའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་པ་དེས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉར་གཅིག་པོའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་མཐའ་དག་གི་རིགས་ཏེ་དངོས་ཀྱི་ཉར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་
ངེ་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་དང་། ངེ་སྟེང་པ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་གཉིས་ཀའི་

དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་བཙུ་རྒྱན་གྱི་ཐ་མ་ལ་གནས་
 པའི་ཆོ། རྒྱན་མཐའ་པས་མཆན་དཔེས་སྤྲས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲི་ཐོབ་ལ། རྒྱན་མཐའ་
 པའི་རྒྱད་ལ་ཤེས་སྤྱོད་སྤངས་པའི་ལམ་སྤྱོད་སྤྲས་པའི་ཆོ། མཆན་དཔེས་སྤྲས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྒྲི་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྱུར་གྱུར་
 ལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཡང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་དང་ཡོན་
 ཏན་ལྟ་ལྟན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྱུར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱན་མཐའ་པའི་སྤྱལ་པ་འདྲིལ་ཉེན་གྱི་ཁམས་
 དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤྱལ་སྒྱུར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།
 བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པས་སྒྲི་གསུམ་ཅིག་^① ཅར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་
 མཐའ་^② བ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤྲས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་མཛད་པ་
 བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འདྲིན་པའི་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྒྲི་དེའི་ཆོ་
 ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། དེའི་ཆོ་ཆོག་གི་སྤྱལ་སྒྲི་དེ་ལོངས་སྤྱོད་དང་དངོས་རྒྱ་
 ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་
 སྤྱལ་སྒྲི་འགའ་ཞིག་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པ་འོག་
 མིན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ། དེའི་སྤྱལ་པ་འདོད་ཁམས་ན་
 བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་ཁམས་སུ་སྤྱལ་སྒྲི་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྒྲོར་བཞི་བསྐྱོམས་སྟོབས་
 ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག །འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་
 ཅིག །ལོངས་སྤྱོད་སེན་མོ་བྲངས་མདོག་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཟུགས་སྒྲི་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ^③དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། ཁོ་རང་གི་ལྷགས་ལ། སྒྲོར་
བཞི་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱའི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོངས་སྐྱའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འོངས་སྐྱའི་དབུ་སྒྲ་བུང་བ་ལྟར་^①གནག་ནག་
པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འོངས་སྐྱའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དམར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁ་
དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ནག་པོ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་
དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། འོངས་སྐྱའི་ལྷགས་པ་གསེར་མདོག་སེར་པོ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དམར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་བ་སྤྲན་གྱི་
སྒྲ་ལ་ལྷགས་པ་གསེར་མདོག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྒྲོར་བཞིའི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་
བུང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡང་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷགས་ལ། བྱེད་པ་པོ་སྐྱའི་རང་བཞིན་དང་། བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། སོ་སའི་རོ་བོ་རོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་
ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་ཏུ་མ་འདུས་པའམ་ཆོགས་པ་མཐར་ཐུག་པས་ན་སྐྱ་ཞེས་བྱ་^②བ་སྟེ། སི་
སྒྲི་ཏའི་སྒྲ་ལ་སྐྱའི་སྒྲ་དོད་ཀྱི་ཡ་ཞེས་པ་བསགས་པའམ་འཆོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲོར་བཞི་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་
པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱའི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། གསུམ་ཏུ་དབྱེ་བ། ལྟར་དབྱེ་བ། བཞིར་དབྱེ་བ།

དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་དོན་ཚོས་སྐྱེ་དང་། གཞན་
དོན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རིན་ཆེན་འབྲེང་བར། སངས་རྒྱས་ཀླུ་མ་ས་གྱི་
གཟུགས་སྐྱེ་འདིར། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །ཚོས་གྱི་སྐྱེ་ནི་མདོར་
བསྡུས་ན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་འབྱུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས།

ཡང་དེ་ལ། རང་དོན་ཚོས་སྐྱེ་དམ་པ་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་དམ་པ་
གཉིས་སུ་ཡང་ཡོད་དེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར། ^①དག་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་
ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་བསགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་
གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྲིས།

ཡང་དེ་ལ། རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་དང་། གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་གཉིས་
སུ་ཡང་དབྱེར་ཡོད་དེ། རྒྱད་ཟླར། ^②རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐྱེ་དང་ནི། །དེ་ལ་
བརྟེན་པ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་དེ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ། ལོངས་སྐྱེ། སྐྱེ་སྐྱེ་གསུམ་དུ་ཡང་ཡོད་
དེ། མདོ་སྟེའི་རྒྱན་ལས། ^③སྐྱེ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་གྱི། །སྐྱེ་བསྐྱེས་པར་ནི་ཤེས་
བྱ་སྟེ། །སྐྱེ་གསུམ་དག་གིས་རང་^④གཞན་གྱི། །དོན་འདི་ཉེན་དང་བཅས་པར་
བསྟན། །ཞེས་ལོངས་སྐྱེ་རང་དོན་སྐྱེ་སྐྱེ་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱེ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་གཉིས་
གྱི་ཉེན་དུ་གསུངས་པའི་བྲིས་དང་། རྒྱད་ཟླར་ཡང་། ^⑤དེ་དབྱེ་ཐབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། །བདག་
ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཚོས་གྱི་རབ་དབྱེ་རང་བཞིན་ལ། །སོགས་པའི་སྐྱེ་གསུམ་
དག་གིས་འབྲུག་ །ཅེས་དང་། ཉི་མ་ལས། ^⑥དེ་ནི་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
དེ་ནི་ཀླུ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་དང་། ལོངས་སྐྱེ་དེ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་
དང་། །སྐྱེ་པའི་སྐྱེ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས་དང་།

ཡང་དེ་ལ། རང་དོན་ཆོས་སྐྱོད་ལོངས་སྐྱོད་སྐྱོལ་སྐྱོད་གསུམ་ཏུ་ཡང་དབྱེར་ཡོད་
དེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ༡ ཡུམ་གྱི་བཤའ་སྐྱུར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བདག་གི་དགོ་བའི་ས་བོན་
ལས། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བྱུར་བའི་སྐྱོན་གསུམ་པོ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་ཞོག ། ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ལ་ལྷར་གངས་ངེས་པར་འབྱེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་
བཞེད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། ༡ ཡང་ཁ་ཅིག་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ས་བཙུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་འབའ་ཞིག་གི་སྣང་
པའི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་རི་སྐད་བཞད་པའི་ཡེ་ཤེས་
རྣམས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་སྣང་པའི་
ལམ་དུ་གྱུར་པ་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ལ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པར་བཏགས་པ་དང་། སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ཉི་
ལྷར་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་
ཡིན་པའི་དབྱེ་བས་སྐུ་ལྷར་སྒྲིན་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ།
ལོངས་སྐུ་ཆེན་པོ། ལོངས་སྐུ་བཏགས་པ་བ། སྐུ་ལ་སྐུ་ཉི་ལྷ་དང་། ཡང་སྐུ་མ་གཉིས་ཀྱི་
ཉིང་དུ་ལོངས་སྐུ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐུ་ལ་སྐུ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐུ་ལ་སྐུ་ཉི་
ལྷར་བཞད་ལ། རྫོགས་དཀར་ཡང་། མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལས། སངས་རྒྱལ་
སྐུ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་སྟོས་པ་དེ་ཡང་འཐད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྐུ་ལ་པའི་སྐུའི་དབྱེ་
བ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་
པས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཉི་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་དབྱེ་བ་
གསུམ་དང་། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་། སྐུ་ལ་སྐུའོ། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྟེག་
པའི་དོ་རྗེས། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། སྐུ་ལ་པ་

དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ། བཞིར་བཞེད་པ་དང་། དེ་མི་བཞེད་པའི་ལུགས་དགོད། འཐད་པའི་
 ཕྱོགས་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་སྒྲུང་དང་འབྲེལ་པ་འདི་གཉིས་སུ་སྐབས་བརྒྱད་པའི་
 དངོས་བསྟན་གྱི་གཙོ་བོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱོད། ལོངས་
 སྤྱོད། སྐུ་ལ་སྐུ་བཞིའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ^①དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་
 བས་རྣམས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ^②དེ་ལྟར་སྐུ་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་བྱིར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྐུ་བཞིར་གསུངས་
 པ་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་
 དཀའ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་གསུངས། ཤེས་འབྱུང་དང་བྱུང་ན་ཤིས་ཀྱང་སྐུ་
 བཞིར་བཤད་ལ། གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་སྐུ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་བཀག་ནས་བཞིར་
 བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད། ལོངས་སྤྱོད། སྐུ་ལ་སྐུ་གསུམ་དུ་བཞེད་དེ།
 ཉི་སྒྲུང་ལས། ^③དེ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་
 པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དང་མཐུན་པར་ཉི་མའི་རྣམ་འབྲེལ་ལས་
 བཤད་ཅིང་། སྤྱིང་པོ་མཆོག་ལས་ཀྱང་། ^④མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པ་ནི་ཚོས་ཀྱི་
 སྐྱེའོ། །དེའི་དངོས་པོ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྐུ་གསུམ་དང་མཛད་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་དང་
 མཐུན་པར་བྱུང་དགོངས་སུ་ཡང་། ^⑤དེའི་བྱིར་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐུ་མ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཚོས་ཀྱི་
 སྐུ་སྟེ་བཞི་པའོ་ཞེས་གང་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་ཀྱི། རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ནི་

སེང་གེ་བཟང་པོ་འི་རང་དབང་ལས་ཏེ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལུགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འདི་ཉིད་རང་
ལུགས་སུ་ཁས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འོག་ཏུ་གངས་ངེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་
པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྐྱོ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེའོ། །དང་པོ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ།
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ། འོངས་སྐྱེ། སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་དང་བཞི་ཡོད་པ་འོག་ཏུ་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་
བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ། དེའི་རྒྱ། དེ་སྐྱར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱིར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས། མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡར་མཁས་
པ་མང་པོས་གསུངས་ཀྱང་། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས། ཤིན་ཏུ་འདུས་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་རྣམ་པ་ལྡན་པ་སྤྱུས་ཏེ། ལྷ་གང་ཞེ་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་
དག་པ་དང་། མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་བ་ནན་ཏན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་རོ། །ཞེས་ལྡར་གསུངས་པའི་
དང་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་
གིས་མ་གསུངས་པས་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པར་གསེར་འབྲེང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་
ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱི་མ་བཞེར་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་
མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ^༡མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་
གསུམ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན། །མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོགས། །བྱ་བ་སྦྱབ་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་དོན་ནི། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་

མཆན་ཡོད་དེ། དེ་དུས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། མཉམ་ཉིད་
ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱ་སྐབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྟོན་མེད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱད་ཆོས་ལྗེའི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས།
❶ མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ང་ཡི་མེད། །ཡོངས་སུ་མ་ཆད་ཏྱག་ཏུ་ལྡན། །ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་མ་ཆོངས་
པ། །ཏྱག་ཏུ་དེ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་མིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་ལྗེ་དང་ལྡན་ཏེ། ང་དང་ང་ཡི་བ་དང་གཟུང་བ་དང་འཇིག་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བྱད་པར། ཤར་ལ་སོགས་
པའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་རིས་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་བྱད་པར། དུས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ཏྱག་ཏུ་ལྡན་
པའི་བྱད་པར། ཏྱག་ཏུ་སྒྲིབ་པ་དང་བལ་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཆོངས་པར་འཇུག་
པའི་བྱད་པར། ཏྱག་ཏུ་ཡུལ་རེ་རེ་བ་ཁོ་❷ ན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཕྱོགས་པ་མིན་པའི་བྱད་
ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

དེའི་སྒྲོན་དོན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ❸ ཡེ་ཤེས་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་མཆན་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་འབྱུང་
གནས་ཆེན་པོ་འདྲ། །ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཡེ་ཤེས་གཟུགས་
བརྟན་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་
ཆེན་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་མཆན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཅེས་གདགས་སུ་བྱུང་སྟེ།
དེའི་གདགས་གཞི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ཞེས་བཞུགས་
པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་གཞན་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བའི་རྟོན་དུ་གྱུར་
པའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས།
 ❶ སྒྲོ་མ་པ་དག་པ་སེམས་ཅན་ལ། །མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད། །མི་གནས་ཞི་བར་
 བྱགས་པ་ནི། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད། །དུས་ནམས་ཀྱན་ཏུ་བྱམས་པ་
 དང་། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
 ཅན་། རྒྱུ་བྱེད་བྱང་པར་དང་ལྡན་ཏེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དུས་སུ་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་བསྒྲོམས་
 པ་ངེ་མས་དག་པ་ལས་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་
 བོའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། སྤྱིད་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་བྱགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་
 མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། དུས་ནམས་ཀྱན་
 ཏུ་བྱམས་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྡན་ཞིང་སེམས་ཅན་ནམས་ལ་མོས་པ་ངེ་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་སྡོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ནི་ངེས་པར་སྟོན་པའི་བྱིར།

སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་
ལས།^②སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྟག་མི་ཐོགས། །ཉིད་དེ་
འཛིན་དང་གཟུངས་ནམས་ཀྱི། །གཏེར་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་
ནི། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རོ་བོའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་
ལ་རྟག་ཏུ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གྱི་
བྱང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། ཉིད་དེ་འཛིན་དང་གཟུངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་ཀྱི་གཏེར་དང་
འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ནམས་སུ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་འབྱོར་བ་^③ཐམས་ཅད་སྟོན་
པར་མཛད་ཅིང་། ཐེ་ཆོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོ་འབེབ་པར་མཛད་
པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ^①བྱ་བ་
 སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཁམས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲ་ཚོགས་ཞིང་། །དཔག་མེད་བསམ་
 ཡས་སྐྱལ་བ་ཡིས། །སེམས་ཅན་དོན་ཀྱན་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བྱ་བ་
 སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། བྱོད་ལ་བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་^②སྒྲ་ཚོགས་ཞིང་གངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྐྱལ་
 བས་གདུལ་བྱ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་^③དོན་སྐྱབ་པའི་མཐར་ཐུག་
 པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱ་སྒྲོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ^④འཇིན་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མཉམ་
 ཕྱིར། །ཡང་དག་ཚོས་རབ་སྒྲོན་ཕྱིར་དང་། །བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་
 ཡང་དག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་དེ་ཡང་
 དག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་ཚོས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཇིན་པ་
 དང་། །སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་དང་། །ཚོས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྒྲོན་པ་དང་།
 གདུལ་བྱའི་བྱ་བ་སྐྱབ་པས་ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་དེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འགྱུར་^⑤བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་དེ་ཚོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱ་ཡིན་ཏེ། གནས་
 གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སངས་རྒྱས་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ཚོས་
 ཅན། བྱོད་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་པོ་དང་དོན་ལྷ་པོ་ཀྱན་ལ་འཇུག་པ་དང་། ལྷ་པོ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བའི་འབྱོར་^⑥པ་དམ་པ་
 ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བྱོད་དབང་པོ་ལྷ་ཐུག་བཅས་རྣམས་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་^⑦མཐར་
 ཐུག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^⑧དབང་པོ་ལྷ་ནི་གཞན་གྱུར་
 བ། །དོན་ཀྱན་འཇུག་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། །འབྱོར་

པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ནི། གནའ་མཆན་^①ལས་བཤད་པ་ནི་མིག་གི་
དབང་ཤེས་ལ་ཡང་ཕྱོགས་བཞི་སྟངས་ལོག་གི་ཡུལ་དུག་ལ་འཇུག་པའི་དབང་ཤེས་དུག་ཏུ་
སྤྱེ་ནས་དུག་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་ཕྱོགས་བཅུ་བཅུའི་སྒྲིབ་རྩི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་ཡུལ་བཞི་པོ་དེ་ལ་
བཅུ་བཅུ་སྟེ་ཡུལ་བཞི་བཅུ་རེ་ལ་འཇུག་པས་བཞི་བཅུ་ཆན་པ་^②དུག་བསྐྱེད་པས་ཉིས་
བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་སྟེ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བ་མི་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ། རྣ་བ། སྒྲ། ལྷ། ལྷས་ཀྱི་
དབང་ཤེས་བཞི་ལ་ཡང་དུག་དུག་ཏུ་སྤྱེ་ནས་དུག་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་རིམ་བཤེས་བཞིན་དུ་
ཕྱོགས་བཅུ་བཅུའི་གཟུགས་ནི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་དང་། གཟུགས་སྒྲིབ་རྩི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་དང་།
གཟུགས་སྒྲིབ་རྩི་རེག་བྱ་བཞི་དང་། གཟུགས་སྒྲིབ་རོ་བཞི་ལ་རིམ་བཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པས་
དེ་ལྟར་སྤྱེ་བས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བཞི་བཅུ་པ་དུག་ཡོད་པས་སྤྱེ་མ་དང་བསྐྱེད་པས་
ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྒྲིབ་ཐང་པ་མཆན་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ལ་འདོད་ལ། འགའ་ཞིག་ས་
དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ལ་འདོད་ལ། རྗེ་བཙུན་ཆ་པ་ན་རེ། དེ་ལྟར་
གྲགས་ཀྱང་སྤྱས་ཀྱང་མཐོང་བ་དང་རྟོགས་པ་མེད་ཅེས་འགྲེལ་བཤད་ལ་བྱུང་བ་མཛད་
ཀྱང་། འགྲེལ་བཤད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལེགས་ཤིང་། གནའ་མཆན་གྱིས་བཤད་པ་ཅུང་
ཟད་མདོ་དང་མཐུན་པར་སྒྲིབ་པོ། །

སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ལྷའི་འབྱོར་བ་དང་མཐུན་པར་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་

པའི་སྒྲི་ས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ^①ཡིད་ནི་གནས་གཞན་གྱུར་པ་
ན། །འབྱོར་དང་མཐུན་སྒྲོན་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་བྲི་མེད་པ། །འབྱོར་བ་དམ་པ་
ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བས་གོས་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་
སྒྲོན་དག་སྟོན་པའི་བརྒྱད་དག་པ་དང་སྒྲོན་གྱི་ཞིང་དག་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ཏེ། དོན་ལྡན་དེར་འཇིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་
ཐུག་པའི་སྒྲི་ས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②དོན་བཅས་འཇིན་པ་གཞན་གྱུར་
ན། །རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་ལོངས་སྒྲོན་དང་། །བརྟན་ཕྱིར་ཞིང་ནི་དག་པ་ལ། །འབྱོར་བ་
དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་དང་འཕྲིན་ལས་རྣམས་
ཀུན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་རྟོག་གནས་གཞན་
དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྒྲི་ས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^③རྣམ་རྟོག་གཞན་དུ་
གྱུར་ན་ནི། །དུས་རྣམས་རྟག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་དང་། །ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་ཐོགས་མེད་
ལ། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྲི་མ་མེད་པའི་གནས་ལ་ནི་གནས་ཤིང་མི་
གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་བྱང་གི་
ཆོས་ཀུན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་
སྒྲི་ས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④རྟེན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ན། །སངས་རྒྱས་བྲི་
མེད་གནས་ལ་ནི། །མི་གནས་ཐུང་ན་འདས་པ་ཡི། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། མོ་
མཐོང་བའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲིག་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྦྱིས་བྱ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^༡འབྲིག་པ་གཞན་དུ་གྱུར་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་བདེ་བར་
གནས་པ་དང་། །མོ་མཐོང་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ལ། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁའ་མཛོད་ཆར་འབབ་^②པ་སོགས་ཀྱི་བསམ་པའི་དོན་
འབྱོར་པ་དང་གཟུགས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ་ཐོགས་མེད་དུ་འབྱོ་བ་ལ་འབྱོར་པ་དམ་པ་
ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྒྲིམ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^③རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་གཞན་གྱུར་ན། །བསམ་པའི་
དོན་ནི་འབྱོར་པ་དང་། །འབྱོ་གཟུགས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ཅན་གྱི་མིས། གང་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་
 ཉིད་གྱུར་པ། །ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་
 བརྗོད་པར་བྱ། །སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་
 དང་། དབང་པོ་ལྷ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང་། །དེ་ནི་དོན་ཀུན་ཡོངས་འཇིན་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་
 ཀུན་གྱི་དོན་དུ་ནི། །བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ཅམ་ཉིད་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་འདི་བཞིན་
 དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་སྤྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གྲང་གི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་

ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལྟ་ཆོས་ཅན། བྱ་བ་སྦྱབ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་དབང་ཤེས་ལྟ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་
མཐར་ཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱད་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་སྦྱ་ཡིན་ཏེ། གནས་གྱུར་མཐར་ཐུན་པའི་
ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཐག་མེད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་སྦོ་བྱར་བྱི་
མས་དག་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའི་རང་བཞིན་ལ་རྟུལ་མ་ཞུགས་
ཀྱང་སྦོ་བྱར་གྱི་རྟུལ་དང་བྲལ་བ་དང་། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཡའ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སྦོ་
བྱར་གྱི་གཡའ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྩེ་རང་བཞིན་ལ་རྩྭ་པ་མེད་ཀྱང་སྦོ་བྱར་གྱི་རྩྭ་པ་
དང་བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ^❶དེ་ནི་རྣམ་མཁའ་རྩ་གསེར་
ལྟར། ཉོན་མོངས་པ་ལ་རྣམ་དག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི་གདུལ་བུའི་རྒྱད་ལ་མེད་དེ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གསུམ་ག་ཡང་ཀུན་སྦོང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་
མི་ལྟོས་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབད་མེད་ལྟན་གྱུ་བ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པར་

དཔེའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་སྒྲ་མར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ བརྒྱ་བྱིན་རྩ་སྟོན་ཆངས་
པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་བེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་
བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་བྱེད་བ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་སུ་
འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མེད་པའི་
བྱིར་། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། ལྷོན་པ་ལྷུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་དེའི་
འཕྲིན་ལས་གནས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲ། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་
རྒྱན་མི་འཆད་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གདུལ་
བྱའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་ཆས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྒྱུ་ཀ་པ་ན་རེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་མེད་དེ། དག་ལྟན་ལས། མཛེད་པ་དང་མཛེད་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐ་མི་དད་
པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་ནམ་པར་བཞག། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གདུལ་བྱ་ལམ་
ལ་འགོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་
ལམ་ལ་བཀོད་ནས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་ལམ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་གདུལ་བྱ་
ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མི་མཛེད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། བྱེད་པ་
པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའམ། ཆོས་སྐྱ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་

ངོས་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ནི་ཐོབ་བྱ་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། སྐབས་བརྒྱད་པར་སྒྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། དེར་ལམ་^❶ལ་སྒྲོབ་
པའི་བྱ་བ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཞེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་
དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཐར་ལམ་སོགས་ནི་བྱ་བ་
ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལམ་དང་
ལམ་གྱི་ཏེན་ལ་འགོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ལ། བཀོད་པའི་ཆ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་དེ།
དཔེར་ན། སྒྲེས་བྱ་ཤིང་གཤགས་^❷པའི་ཚྭ་བ་ནི་སྒྲེས་བྱ་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཤིང་དུམ་བྱ་
དུམ་བྱར་གཤགས་པའི་ཆ་ཡུལ་ཤིང་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་
ཏེན་ལ་འགོད་པ་ནས་འབྲས་བུ་ཐུང་འདས་ལ་འགོད་པའི་བར་ཉར་བདུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་ཤད་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། བཀོད་པའི་ཆ་དང་
འགོད་པའི་ཐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉར་བདུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲི་དོན་རྒྱས་
པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

ངག་དོན་ནི། སྐད་ཅིག་སྒྲུར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་སྒྲུར་བསྒྲོམས་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ།
ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ། འོངས་སྒྲུ། སྒྲུལ་སྒྲུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག །ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་
སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཏྲགས་པ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁུན་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སངས་
པ་བྱད་པར་གསུམ་ལྟར་གྱི་བདེར་གཤེགས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ^❶རྒྱ་སངས་ཡོན་ཏན་གསུམ་བདེར་གཤེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་ཤིང་ཤེས་བྱ་ལ་སྒྲོ་
གྲོས་རྒྱས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སྐམས་ལས་སྐྱེས་
པའི་བརྒྱ་ཆོས་ཅན། མཆོ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། མཆོ་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
འགྲིག། །གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་བ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པས་གང་
ཞིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་འགྲིག་གོ། །

ཁ་ཅིག། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲོབ་པའི་དུས་སུ་མེད་ཅིང་
ཕྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ།
རེས་འགའ་བའི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུམ་དུས་འགའ་ཞིག་ན་མེད་ཅིང་དུམ་དུས་ལ་
ལར་ཡོད་པའི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲུ།

ཁ་ཅིག། །དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྤང་བྱ་སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུའི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་
བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོན་མེད་དེ། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། བྱོན་མཛོན་སྤུངས་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དོན་དམ་
 བདེན་པ་མཛོན་སྤུངས་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།^①
 འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མཛོན་སྤུངས་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དག་
 བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་
 ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།^② སྐྱུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ལ་
 དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་^③པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག། སྟོན་པ་ལྟ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན།
 གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པ་མི་རིགས་
 པར་ཐལ། འགོག་བདེན་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
^④འགོག་པའི་རྣམ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི་ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀའི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་
 དག་པས། ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེས་སྟོང་ཉིད་
 བཅུ་དྲུག་གློ་བུར་གྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་ལ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན།

དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་དེ་ཁྱོད་ལ་
མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། བདེན་གཉིས་
ལས་།^①རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་
སྟེ། ལྷང་དེས་རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་དེ་ཡིན་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག །ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུའི་མཆན་
ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོགས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཉོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སངས་ཉོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་སངས་པའི་འདུས་མ་བྱས་གྱི་སྒྲུ། དེའི་མཆན་
ཉིད་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
ཉོགས་སྒྲུའོ། །ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་མ་
དང་བཅས་པའི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་
ནའི་མཛོན་སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ།

རྒྱུད་སྒྲུབ།^①འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པས་ཁྲབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ལམ་སྒྲིག་^②ལས།^③ཐེག་དམན་ལ་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མཛོད་སྤུངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་ཉན་ཐོས་
འཕགས་པས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛོད་སྤུངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མཛོད་སྤུངས་ཏེ་གསུངས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་
སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་
མཛོད་སྤུངས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཐར་
ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གྲུབ་སྟེ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་སེམས་
ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བདེན་སྟངས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡོན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིད་
རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
སངས་རྒྱས་བདེན་སྟངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་བདེན་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཉགས་སྟེ། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་བདེན་སྟངས་ཆོས་ཅན།

དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆན་ལ། ཡོན་ཏན་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་
 ཐུག། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུའི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་
 ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་དང་། སྒོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་
 འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་དེ་མཆན་ཉིད་ལྡན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྡན་དུ་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་རྒྱད་མཐར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་རྣམས་ཀྱི་ནི། ངོ་བོ་
 ཉིད་སྒྲུ་མཆན་ཉིད་ལྡན། མདོར་ན་ཡོན་ཏན་ལྡན་དང་ནི། ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་ལྡན་དང་ཡང་ལྡན་ཏེ། སྒྲེ་འཇིག་དང་བལ་བ་
 འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་དང་། སྒོ་སྒྱར་
 གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དང་སྟོམས་འཇུག་
 གི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་དག་དང་
 ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ངེ་མ་མེད་ཅིང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་
 རྟོག་པས་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་། རྣམ་འབྱོར་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མདོན་སུམ་གྱི་སྟོང་
 ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་ངེ་མ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱད་མཐར་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། མཐའ་གཉིས་དག་
 ནི་རྣམ་པར་སྤངས། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི། སྒྲིབ་གསུམ་ལས་ནི་ངེས་

གྲོལ་ཏེ། །དེ་མེད་རྣམ་ཐར་^① རྟོག་མེད་དང་། །རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་
ཕྱིར། །ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་ལྡང་ཡང་ལྡན་ཏེ། གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། གངས་
ཀྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། ལུ་བཞིར་རྟོག་གོ་བའི་^② གློས་བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན།
མཉམ་བ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། དེ་མ་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། གཞལ་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ལྡན་ཏེ།
རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གངས་མེད་བ་དང་། རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རྟོག་གོ་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་
ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཉན་མོངས་བ་བག་
ཆགས་དང་བཅས་བ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དང་ལྡན་པར་བཞག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲུབ་^③ གཞལ་མེད་གངས་མེད་བསམ་མེད་པ། །མཉམ་མེད་དག་པའི་མཐར་
ཐུག་པའི། །ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ལྡན་ཏེ། །རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་
དང་གངས་མེད་ཕྱིར། །རྟོག་གོའི་ཡུལ་ནི་མིན་ཕྱིར་དང་། །འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་
སྤངས་ཕྱིར། །གཞལ་མེད་ལ་སོགས་གོ་རིམས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་
དོན་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ལྡན་པའི་རྒྱུད་པར། བྲལ་
^④བའི་རྒྱུད་པར། རོ་བོའི་རྒྱུད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུ་ལྡན་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་
སྤང་བ་རི་ལྷར་མོས་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི། ^⑤སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོང་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།
གཞུང་འདིས། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། །ཞེས་སོགས་བཀལ་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་ན་

འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། མཆམས་སྒྲུར་དུ། ^①དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་
བས་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། ཞེས་བཤད་པ་ལ། འོ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་
དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནམ། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་
གཉིས་ཆོས་ཆོས་ཅན་མིན་པར་འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས།

དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་
ཡིན་ཀྱང་། དེ་གསུམ་དེ་དང་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་
མཆན་དང་། དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ལྟག་མ་
གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུའི་ངོ་བོ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྒྲུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་
བོ། ཞེས་གསུངས། དེ་གསུམ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དང་ཐ་དད་དུ་སྟོན་
པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཤུལ་བྱའི་མོས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་བྱིར། ཞེས་
འཆད་པ་ལ། ^②ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲུང་བ་ཇི་ལྟར་མོས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི། ཞེས་
གསུངས། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་དེ་སངས་རྒྱུས་
འཕགས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དང་། འོངས་སྟོན་རྫོགས་
པའི་སྒྲུ་དེ་སར་གནས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དང་།
མཆོག་གི་སྒྲུ་ལ་པའི་སྒྲུ་དེ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་
ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། སངས་
རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་ནམ་པར་
བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་གསུམ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་

འགོད་པ་ལ། ལྷགས་ལས།^①གང་ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལ། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་
འདོད། །ཅེས་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་
ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་ཁྱལ། དེར་ཐལ། དེ་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མདོན་སུམ་དུ་ཉགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མདོན་སུམ་དུ་ཉགས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ།
དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མདོན་སུམ་དུ་ཉགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་མདོན་སུམ་དུ་ཉགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱ་ཉག་སྤྱོད་དུ་མདོན་སུམ་དུ་ཉགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ཉག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་པར་མདོན་སུམ་དུ་ཉགས་པའི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་^②མ་ཁྱལ། དེར་ཐལ།
དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་མདོན་སུམ་དུ་ཉགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་ཉགས་པའི་
མདོན་སུམ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་མདོན་སུམ་དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མདོན་སུམ་དུ་

རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡེ་
ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཞིག །ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་དང་ཡེ་
ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྫས་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་
འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ལ་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་སྒྲོ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག །དེས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག །དེ་དང་དེ་གཉིས་ཡུལ་
དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
འཕགས་རྒྱད་ལ་སྒྲུང་ལ་མ་ངེས་ཀྱི་སྒྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་
པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྒྲུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སོ་སྒྲེ་དེ་ཡིན་ན་སོ་
སྒྲེ་ལས་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགོ་སྒྲོང་
ལྟས་བྱིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བའི་སོ་སྒྲེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་མ་དག་པའི་སོ་སྒྲེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྐབས་འདིའི་ལས་དག་པ་དེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྒྲུ་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་པས་དག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཚད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་
འདིས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་མདོ་ལས་

གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ།
 ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལས་འབྲོས་ནས། འོན་ཟག་པ་མེད་
 པའི་ཆོས་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་མདོ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱུང་
 ཀྱིས་གསོལ་བ། ^❶བཅོམ་ལྡན་འདས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ལགས།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ^❷བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་
 དང་། ཆོད་མེད་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། མཐར་ཀྱིས་གནས་པའི་
 སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་དགུ་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་
 སྒྲེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་
 དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་དང་། དབང་བཅུ་དང་། སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་
 འཛིགས་པ་བཞི་དང་། བསྐྱང་བ་མེད་པ་གསུམ་དང་། དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་
 དང་། བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་
 དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་།
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་
 ཤེས་པ་ཉིད་དེ། རབ་འབྱུང་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་
 བུའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་པས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་བྱད་པར། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་^❸དང་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་དེ་ཐ་དད་པའི་སྒྲུར་བསྟན་བ། ཐ་མི་དད་པར་འདོད་པ་དགག་
 པ་དང་^❹། ཐ་དད་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པའི་སྟོན་ནས་

སྟུ་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་དེ་སྟོན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་
དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ཡང་རྒྱད་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་། མཆན་ཉིད་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉན་ཐོས་དང་རྟོགས་རིགས་
ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་
ནས་། མངོན་ཤེས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་། ཅེས་པའི་བར་གསུངས། རྒྱད་བཅན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། མཆན་ཉིད་བཅན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་དང་རྟོགས་རིགས་ཐུན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྟོན་པ་
ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་དང་། །དབང་བཅུ་དང་ནི། ཞེས་གསུངས། རྒྱད་དང་
མཆན་ཉིད་གཉིས་ཀ་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ཡོན་ཏན་དེ་འཆད་པ་ལ། སྟོབས་བཅུ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཚེས་ཀྱི་སྟུ་ཞེས་བརྗོད་
པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ❶གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
བཤད། གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།

གཉིས་པ་དེའི་བྱང་པར་ལ། ཉན་ཐོས་མེད་པའི་བྱང་པར་དང་། སྟོན་གནས་
མཐུན་པའི་བྱང་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་
ལྟ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། སངས་རྒྱས་སྟོན་གནས་མཐུན་
པ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ། ཚེས་སྟུ་བྱང་པར་❷ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་
དང་། ཉག་པ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དོན་དངོས་དང་། དཔེས་
བསྟུན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྟོན་གྱར་ནས། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་❸སྟོན་པ་ལ། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་པ་བ་ཀྱང་། །ཞེས་

སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ལྟར་མཛད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ། མཚམས་སྐྱར་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། ^①དེ་ལྟར་སྐྱོད་པོ་བསྟན་ནས་
གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཟག་པ་མེད་པའི་བླ་པ་ཉི་
བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ། ཞེས་གསུངས། ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་
ལ། ^②བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། ཞེས་པ་ནས། སྒར་བཤད་པ་དག་གྱང་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བསྐྱེད་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། ^③བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཕྱོགས་དང་མ་ཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གནས་གྱུར་
པས་ ^④ཐམས་ཅད་གྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱར་མཛོན་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཁ་
ཅིག་གི་འོ། །ཞེས་གསུངས། བཀལ་ལན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། ^⑤ཐུབ་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་ནི་གསུམ་ཁོ་ན་འོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས། དགོས་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། ^⑥གཞན་དག་ན་རེ། དགོས་པ་ཉི་ ^⑦བར་
བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོག་ལེ་ཏུར་བྱས་པ་སྐྱར་བའི་ངོར་རམ། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་
མཛད་པ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྐྱེ་
བཞིན་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འདིའི་དོན་བསྐྱེད་ན། འོ་ན། བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་རྩ་འགྲེལ་སྐྱར་
ནས་བཤད་ན། མདོ་ལས། ^⑧བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་དང་། ཞེས་
པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་པོ་དེ་བསྟན་ནས་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།

བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མ་ཐུན། ཞེས་དང་། ^①དན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ནས།
 འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་
 གསུངས། དེས་བསྟན་ཚུལ་རིགས་འགྲེལ་ཞིང་། ^②ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་། ཞེས་པའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ། ཆད་མེད་དང་། ཞེས་དང་། ^③སྤྲུལ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་
 མེད་པ་ཆངས་པའི་གནས་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས། ^④རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་།
 ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པར་ཐར་དང་། ཞེས་དང་། ^⑤ནང་གཟུགས་ཅན་དང་།
 གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་
 གཉིས་དང་། སྤྱུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་
 བྱས་ནས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་
 པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྒྲུ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་དང་། འདུ་ཤེས་
 དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་
 གསུངས། ^⑥མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲུ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ། མཐར་གྱིས་ནི། །སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །ཞེས་
 དང་། ^⑦གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པ་བཞི་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲུ་དང་། ཞེས་གསུངས། ^⑧ཟད་པར་གྱི་སྒྲུ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཞེས་
 པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཟད་པར་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑨ས་དང་། རྩ་དང་།
 མེ་དང་། རླུང་དང་། སྤྱོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། རྣམ་
 མཁའ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཟད་པར་རྣམ་པ་བཅུ་དང་། ཞེས་གསུངས།
^⑩ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲུ་མཆེད་བརྒྱད་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཟེལ་གྱིས་

གཞོན་པའི་སྒྲི་མཆེད་ནི། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་བརྒྱད་དང་། །ཞེས་དང་། ^①ནང་ག་ཟུགས་
 དང་ག་ཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་གིས་སོ་སོར་ཆུང་དུ་དང་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་དག་
 ཏུ་བྱེ་རོལ་གྱི་ག་ཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་དེ་དག་གིས་མནན་ནས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞི་དང་། ནང་ག་ཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ནས་སྒྲི་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་།
 དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དག་གིས་མནན་ནས་མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དེ་
 ལྟར་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲི་མཆེད་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས། ^②ཉོན་མོངས་
 མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་མེད་^③དང་། ཞེས་
 དང་། ^④པ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་དབྱའི་རྒྱུན་བྱང་འབྲེན་པའི་ཉིང་
 ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། ^⑤སྒྲི་གནས་
 མཁྱེན་པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྒྲི་མཁྱེན་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑥ཡང་དག་
 པར་མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་ཆགས་པ་བཅོམ་པ་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བར་མཛད་པའི་
 སྒྲི་ལམ་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཇི་སྟེད་པའི་གནས་སྐབས་
 སུ་འདུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲི་གནས་མཁྱེན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། ^⑦མདོན་པར་ཤེས་པ་
 ཏུག་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མདོན་ཤེས། ཞེས་དང་། ^⑧སྒྲུབ་བཤད་པའི་མདོན་
 པར་ཤེས་པ་ཏུག་དང་། ཞེས་གསུངས། ^⑨སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། ཞེས་
 པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ །ཅེས་དང་། ^⑩སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
 བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས། ^⑪རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་དང་། ཞེས་པའི་
 དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑫ཉེན་དང་དམིགས་པ་
 དང་ཟུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་པ་བཞི་དང་། ཞེས་
 གསུངས། ^⑬དབང་བཅུ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དབང་བཅུ་དང་ནི། ཞེས་

དང་།^①ཆེ་དང་། སེམས་དང་། ཡོ་བྱད་དང་། ལས་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། མོས་བ་དང་། སྒྲོན་
 ལམ་དང་། རྩུ་འབྲུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཚེས་ལ་དབང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་བཅུ་དང་།
 ཞེས་གསུངས།^②སྟོབས་བཅུ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྟོབས་བཅུ་དང་། ཞེས་
 དང་།^③སྤར་བཤད་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། ཞེས་གསུངས།^④མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་།
 ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མི་འཇིགས་པ་ནི་བཞི་དག་དང་། །ཞེས་དང་།^⑤མི་འཇིགས་
 པ་བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས།^⑥བསྐྱུང་བ་མེད་པ་རྣམས་གསུམ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ། བསྐྱུང་བ་མེད་པ་རྣམས་གསུམ་དང་། །ཞེས་དང་།^⑦དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་
 དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་སྦྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་ཏུ་
 སྦྱོད་པ་གཞན་གྱི་ས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བསྐྱེད་ས་པས་བཅབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་
 དགོངས་པ་མི་མངའོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱུང་བ་མེད་པ་རྣམས་གསུམ་དང་། ཞེས་
 གསུངས།^⑧བྱན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་གསུམ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱན་
 པ་ཉེར་བཞག་རྣམས་གསུམ་དང་། །ཞེས་དང་།^⑨ཚེས་སྟོན་པ་ན་ཉན་པར་འདོད་པ་དང་།
 ཉན་པར་མི་འདོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དག་ལ་ གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་།
 ཁོང་ཁོ་བ་དང་། གཉིས་ཀས་དབེན་པ་ཁོ་ནར་བཏང་སྟུམས་སུ་བྱན་པ་དང་ལྡན་པར་
 གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་གསུམ་དང་། ཞེས་གསུངས།
 བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཚེས་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བསྐྱེལ་བ་མི་མངའི་
 ཚེས་ཉིད་དང་། །ཞེས་དང་།^⑩སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བའི་
 མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཚེས་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།^⑪བག་
 ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བག་ཆགས་ཡང་དག་
 བཅོམ་པ་དང་། །ཞེས་དང་།^⑫ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྐྱིབ་པའི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ངོ་

བོའི་ས་བོན་སྤངས་པས་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས།^① ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྐྱེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་། ཞེས་དང་།^② སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ལ་པན་པའི་བསམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།^③ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་
བརྒྱད་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་མ་འདྲེས་ཆོས། བཅོ་བརྒྱད་
བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་། ཞེས་དང་།^④ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་
དང་། ཞེས་གསུངས།^⑤ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་།^⑥ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་།
ཞེས་གསུངས།^⑦ ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་
པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འགྲེལ་^⑧ པར།^⑨ དང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲི་བསྐྱུས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་སྤྲ་བཤད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག གསུངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱད་ཀྱི་མཐར་
གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་པོ་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་
སྟོམས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག གསུངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག གསུངས་
རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་འགོག་པ་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་འགོག་

སྟོམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཚོར་འདུ་^①
རགས་པ་བཀག་པའི་སྟོམས་འཇུག་མེད་པའི་བྱིར་བེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། འགོག་སྟོམས་
ཡིན་ན་ཚོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་ངེ་ལྟ་བ་དང་ངེ་སྟེད་པ་ལ་སྟོས་ནས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱུའི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་། དབྱེ་
ན། སྟེ་ཆན་གྱི་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བཀའ་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆན་ཉིད་གཅིག་ཡོད།
རྒྱས་པར་བྱེ་ན། ཅ་བས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་བརྒྱ་དང་ཞེ་བཞི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
^②པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དང་ཞེས་པའི་སྐྱས་བསྐྱས་པ་གཉིས་ཏེ། བརྒྱ་དང་ཞེ་དྲུག་ཡོད་
ཏེ། སྒར་བཤད་པའི་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན། ཆད་མེད་བཞི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད།
མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དག། ཟད་པར་གྱི་སྟེ་མཆེད་བཅུ། ཟེལ་གཞོན་བརྒྱད། ཉན་
མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན། སྟོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན། མངོན་ཤེས་
དྲུག་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། ལུས་དག་པ་དམིགས་པ་དག་པ་ཐུགས་དག་པ་
ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི། ཆོ། སེམས། ཡོ་བྱད། འབྲས་བྱ།
སྟེ་བ། མོས་བ། སྟོན་ལམ། རྩ་འབྲུལ། ཡེ་ཤེས། ཚེས་ལ་དབང་བ་སྟེ་དབང་བཅུ་དང་།
སྒར་བཤད་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་སུ་
དག་པས་བསྐྱང་བ་མེད་པ་གསུམ་དང་། ཚེས་བསྟན་པ་ལ་གྲུས་པས་ཉན་པ་ལ་ཆགས་པ་
དང་། མི་ཉན་པ་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་འདྲེས་མ་ལ་ཆགས་སྒྲང་གཉིས་ཀས་དབེན་
པའི་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏྲག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་
བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བ་དང་། སྟོན་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཏེ་སྟོབ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་
པ་དང་། གཤུལ་བྱའི་པན་བདེ་སྐྱབ་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྒར་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་

བཙེ་བརྒྱད་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཙེ་བོའི་ཆོས་བཙུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། སྤྲུལ་བསྐྱུས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་ན་རྣམ་འགྲུལ་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཤེས་ཡིན་
པས་བྱུང་བ་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་
བ་དང་ཇི་སྟོང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་གཟུགས་སྐྱུ་
གཉིས་ཀྱི་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་འོད་ཟེར་འགྲེང་བ་དང་ཆོས་སྒྲོན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྤངས་པའི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། ཟག་མེད་དུ་གནས་གྱུར་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོའི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་བའི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་
པོ་དེ་སོ་སོར་བཞད་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྡེ་ཆོན་དང་པོ་བཞི་པོ་དེ་སྤར་བསྐྱར་
ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།

ལྟ་བ་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཞད་པ་ལ། ཟད་པར་གྱི་རོ་བོ། དབྱེ་བ། ཉེན། སྤྱིང་
ཚུལ། མཆོན་མ། དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ། བྱེད་ལས། སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འཛིག་
པའི་རྒྱ་མཆོན། དེས་ཆོག་དང་དགྲ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་
གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཇི་ལྟར་བཞེད་པ་ལྟར་སྒྲོ་བར་ཏུས་པས་

རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིག་པ། ཟད་པར་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་ངོ་པོ། དེ་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཇིན་
ཅི་རིགས་སུ་ཡོད། མཛོད་འགྲེལ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་དང་ཐ་མ་
གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཟད་པར་ས། ལྷ། མེ། ལྷང་། སྒྲོན་པོ། སེར་པོ། དམར་པོ། དཀར་
པོ། རྣམ་མཁའ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་བཅུ་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་གཟུགས་
མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། ^①ཟད་པར་
བཅུ་པོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་སྒྲོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་པའོ་གཉིས་ནི་
གཟུགས་མེད་དག །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྒར་སྒྱུང་བ་བྱས་པས་འགྲུབ་ཚུལ་དང་། མ་བྱས་པའི་སྒྲོང་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། སྒར་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་སོ་སོའི་དམིགས་རྟེན་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
དེ་དང་དེའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ལྷ་སྒྱུང་སོགས་སུ་ལྷ་
མཐོང་བ་ཅམ་ལས་འབད་པ་མ་བྱས་པར་ཟད་པར་ལྷའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་འབྱུང་ངོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ནགས་ཀྱི་མེ་འབར་ཞིང་དུ་བ་འབྱུལ་བ་དང་། ལྷང་གིས་བསྒྲོད་པའི་འོད་མ་དང་འཁྲི་
ཤིང་གི་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ལྷང་འདི་ནི་གནས་འདིར་རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཀུན་ཏུ་ལྟ་བ་ཅམ་དང་། མེ་ཉོག་དང་། རྟོར་བྱ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་པོ་
བཏིང་བ་དང་། དེ་དག་ཉིད་སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོར་གྱུར་པ་དང་།
ཚོན་མོ་སྟེང་དཔུལ་ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་དང་། སྐར་ཁུང་ནང་ན་ཤིང་གི་ལོ་མའི་
གསེབ་ནས་ལྷ་བ་དང་ཉི་འོད་བྱུང་བས་ས་གཞི་ལ་སྒྲོད་པའི་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་ལྟ་བ་
དང་། སྐར་ཁུང་དང་ཅིག་པའི་བྱ་ག་མཐོང་བ་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཟད་པར་མེ་ལ་སོགས་

པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་མཛོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། དམིགས་ཏེན་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ཡིད་གཏོད་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། སྡོན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་དབྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཚུ་ངི་མ་མེད་པས་
སྡོད་གཙང་མ་ལོགས་པར་བཀའ་བ་དང་། སྦྱུ་ཞིང་སྦྱིང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་དུམ་
བྱར་གཏུབ་ནས་ཤིང་དུང་ངམ་མགོན་ཁང་ཡང་རུང་སྟེ་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་གནས་སུ་
སྦྱངས་ཏེ་མཐའ་ཅིག་པས་བསྐྱོར་བ་ལ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཙམ་གྱི་བྱ་ག་བྲས་ལ་མེ་སྤར་
ཏེ། འོག་ཏུ་ཤིང་དང་། སྦྱང་དུ་དུ་བ་དང་། བར་དུ་མེ་འབར་བར་བྲས་པ་དང་། ཡན་ལག་
གི་ཕྱོགས་གང་དུ་སྦྱང་གིས་རེག་པར་འགྱུར་བའི་སྐར་ཁུང་དང་ཅིག་པའི་བྱ་ག་བྲས་པ་
དང་། རས་རྩ་བོ་ཆེའི་མཐེལ་ལྟར་བརྒྱངས་པ་ལ་ནི་མཐའ་མི་མ་ཐུན་པས་བཅད་དེ།
སྡོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་སོགས་བྲས་པ་དང་། དུམ་ནང་
དུ་མར་མེ་སྤར་ཏེ་ཁ་བཅད་ཅིང་བྱ་ག་མི་ཆེ་བར་བཏོད་ནས། དེའི་འོད་ཀྱིས་ཅིག་ངོས་
ལ་ཕོག་པའི་སྤང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡུན་རིང་བར་བྲས་པ་དང་། ཅིག་པ་སྦྱུ་བྱ་
སོགས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་གནས་སུ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཙམ་གྱི་བྱ་ག་བཏོད་པ་
མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དམིགས་ཏེན་དེ་དག་མཐོང་བའི་གནས་ཡིད་དང་མ་ཐུན་པར་སྟོན་
བདེ་བ་ལ་འདུག་སྟེ། ས་ས་ཚུ་ཚུ་ཞེས་སོགས་བཅུ་པོ་སོ་སོའི་མིང་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་
ཡང་ཡང་གོམས་པར་བྱའོ། །

ལྔ་པ་ནི། ལྔ་བ་དང་ཚུ་བྱར་འབྲེས་པའི་ཚུ་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། མེ་ཆད་
ཅིང་ཆད་ཅིང་ལྟང་བ་དང་། འགལ་དུམ་དང་། ཐལ་བ་དང་། སོལ་བ་རྣམས་ལ་རུང་བད་
གནས་པ་དང་། འོ་མ་བསྐྱོལ་བ་ཕོག་མ་ཐག་པའི་སྤངས་པ་འཐུལ་བ་ལྟ་བུར་གནས་པ་

དང་། མེ་ཉླ་ག་སྟོན་པོ་གེ་སར་དང་སྟོང་བུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སེར་པོ་སོགས་གསུམ་ལའང་
 དེ་བཞིན་ཏེ། སའམ་ཅིག་པར་སྐྱེས་པའི་འོད་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟར་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་
 ཁོ་ན་གསལ་བ་དང་། ཅིག་མཐའ་ལ་སོགས་པའི་བུ་ག་ལྟར་སྒྲུང་ལ་སྟོས་སྟེད་ཀྱང་མི་
 འཕེལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ནམས་ནི་མ་གྲུབ་པའི་མཆན་མའོ། །ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ཞོར་
 བུའི་རྒྱང་གཡལ་དང་། ཞོར་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་མེ་ལོང་གི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་མི་གཡོ་
 བའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་སྒྲ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དམར་པོ་
 རྒྱུ་པོ་དང་། གསེར་གྱི་རྒྱང་གཡལ་དང་། དེའི་ཀ་བ་ལྟ་བུར་གནས་པ་དང་། འདུག་པ་
 ལྟར་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་མཐོང་བ་དང་། དམིགས་ཉེན་ཟད་པར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལས་
 འཕགས་ནས་ཞོར་བུའི་རྒྱང་གཡལ་ལྟ་བུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྒྲུང་སྟེ་གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་
 ལྟར་དང་། སྒྲུང་བའི་ཚོགས་སྒྱུ་ག་པོ་རབ་ཏུ་དང་^❶བ་དང་འབྲ་བར་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་
 བ་དང་། ནམ་མཁའི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་གནས་ཤིང་སྟོས་སྟེད་ན་ནི་འཕེལ་
 བར་སྒྲུང་བ་ནམས་ཟད་པར་ཆུ་ལ་སོགས་པ་དགྲའི་གྲུབ་པའི་མཆན་མའོ། །ས་ལ་སྒྲར་
 སྒྲུངས་པས་འགྲུབ་ཚུལ་དང་། མ་སྒྲུངས་པས་སྟོང་བའི་དམིགས་ཉེན་དང་། གྲུབ་མ་གྲུབ་
 གྱི་མཆན་མ་མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དབྱུང་དགོས་པར་སྒྲུང་ངོ། །

བུག་པ་ནི། དེ་ལྟར་མཆན་མ་དེ་དག་བྱུང་བའི་ཆེ་ཁ་དོག་ལ་སོ་སོར་ཉླ་བ་
 དང་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྒྲུངས་ཏེ། དེ་དང་དེའི་མིང་^❷ལ་གསལ་བར་དམིགས་
 ནས་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །

བདུན་པ་ནི། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་གྱུར་པ་དང་། ནམ་མཁའ་དང་ཆུ་ལ་
 སར་སྐྱུལ་ནས་རྒྱང་པས་འགོ་བ་སོགས་བྱེད་པ་དང་། ས་ལ་བྱིཅ་འཇུལ་བྱེད་ཅིང་སྟེང་དུ་
 འབྱུང་བ་དང་། ཆུའི་ཆར་འབབས་པ་དང་། ས་དང་རི་བོ་སོགས་ཆུ་བོ་དང་། རྒྱ་མཚོར་

སྤྱལ་པ་དང་། དུ་བ་འབྲུལ་ཞིང་མེ་འབར་བ་དང་མེ་མདག་གིས་ཆར་འབེབས་པ་དང་གང་
འདོད་པ་དེ་སྟེག་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ན་ལུས་མེས་སྟེག་པ་དང་། ལྷའི་མིག་
གིས་ཡུལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུང་ལྟར་མགྲོགས་པར་འགྲོ་ཞིང་རྒྱུང་གི་ཆར་འབེབས་པ་
དང་། གཟུགས་སྟོན་པོར་སྤྱལ་ཞིང་ལུན་པར་བྱེད་པ་སོགས་དང་། གཟུགས་སེར་པོར་
སྤྱལ་ཞིང་གསེར་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། གཟུགས་དམར་པོར་སྤྱལ་བ་སོགས་དང་། གཟུགས་
དཀར་པོར་སྤྱལ་ཞིང་གཉིད་ཚུགས་^①རིང་དུ་བྱེད། ལུན་པ་འཛིག་པར་བྱེད། ལྷའི་མིག་
གིས་ཡུལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་གསལ་བ་དང་། གཉིད་ཚུགས་རིང་དུ་བྱེད་པ་
སོགས་དང་བསྐྱེབས་པ་རྣམས་འབྱེད་ཅིང་ས་དང་རི་བོ་སོགས་ཀྱི་ནང་ནས་ནམ་མཁར་
སྤྱལ་ཞིང་སྟོད་ལམ་བྱེད་པ་དང་། ཅིག་པ་སོགས་ལ་ཐད་ཀར་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་
ཐད་པར་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ལས་སོ། །སའི་དངོས་གཞིར་གསེར་ལ་སོགས་པ་གང་
མོས་མོས་སུ་ཐད་པར་གྱིས་བསྐྱར་བ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཞིང་གསེར་ལ་
སོགས་པས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱས་པར་བཤད་དོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། གཟུགས་དང་རེག་བྱ་གཉིས་ལ་ཐད་པར་བཞག་ནས་གཟུགས་
ཅན་གཞན་བརྒྱད་ལ་ཐད་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། གཟུགས་རེག་གཉིས་ནི་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་སེམས་
ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་དང་། དབང་པོ་ལྔ་གཞན་རྒྱད་ལ་མེད་པ་དང་། འི་རོ་
གཉིས་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་པས་མ་བཞག་ཅིང་། སྤྱལ་རེགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་པས་
མ་བཞག་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་ནི་ནམ་མཁའ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བ་དང་།
རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡུལ་ཐད་པར་གྱི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་བཞག་གོ། གཟུགས་མེད་སྤྱི་མ་
གཉིས་ལ་མི་བཞག་སྟེ། གསུམ་པས་ནི་དམིགས་པ་གཙོད། བཞི་པས་སེམས་ནང་དུ་

བསྐྱུས་པས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར།

དགྲ་པ་ནི། ཉི་སྒང་ལས། ^①རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱ་བ་པར་སྒྲོ་བས་ན་ཟད་པར་གྱི་
སྒྲེ་མཆེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །

སྒྲེ་ཆན་དུག་པ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་
དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཟད་པར་གྱི་དམིགས་ལུལ་རྣམས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱས་པས་རབ་དུ་སྒྲེ་བའི་རིག་པ། ཟེལ་གཞོན་གྱི་ཉིང་རེ་
འཇིན་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་ནང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་
པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཚུང་དུ་སྒྲེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་དགྲ་
དག་དུ་ལྟ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཤིང་མཐོང་དོ། །དེ་ལྟར་འདུ་
ཤེས་པའི་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་དང་། དེའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེན་པོ་སྒྲེ་
གཞལ་མེད་ཁང་དང་རི་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཞེས་སོགས་སྒྲུར་བཞིན་བྱས་
པའི་དང་། རང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲེ་རོལ་
གྱི་གཟུགས་ཚུང་དུ་དང་ཆེན་པོ་ཞེས་སོགས་སྒྲུར་བཞིན་སྒྲུར་བ་གཉིས་ཉི་དབྱིབས་ཟེལ་
གཞོན་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་བཞི་དང་། རང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་
པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྒྲོན་པོ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ལྟ་ཞིང་དེ་དག་
ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སེར་པོ། དམར་པོ། དཀར་པོ་རྣམས་ལ་སྒྲུར་བས་ཁ་དོག་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྒྲེ་
མཆེད་བཞི་སྒྲེ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་དོ། །ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཡོད་དོ། །

འདི་དག་མདོ་ལས། ^②ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྒྲེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་
སྒྲོན་པོ་ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་སྒྲོན་པོ་^③ལྟ་བུར་སྒྲོན་པ་འདི་སྒྲོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་སྟེ།

དཔེར་ན་ཡུལ་བ་ར་རྒྱ་སིའི་རས་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་སྒྲོན་པོ་ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་སྒྲོན་པོ་ལྟ་
བུར་སྒྲོན་པ་འོད་སྒྲོན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་ག་ཟུག་པ་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྒྲི་
རོལ་གྱི་ག་ཟུག་པ་སྒྲོན་པོ་ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུར་སྒྲོན་པ་འོད་སྒྲོན་པོ་འབྱུང་བ་
ནམས་ལ་བལྟ་ཞིང་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ།
དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲི་མཆེད་ལྟ་བུ་ལོ། །ཞེས་པས་
བསྟན། དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ་དོང་ཁ། དམར་པོ་བན་དུ་རྩི་ཀའི་མེ་ཏོག་། དཀར་པོ་སྐར་མ་
❶ པ་སངས་དང་སྐར་ནས་གསུངས། དེ་ལ་ནང་ག་ཟུག་པ་ནས་བལྟ་སྟེའི་བར་མདོར་
བསྟན་དང་། དཔེར་ན་མན་ཆད་རྒྱས་བཤད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ཆད་དཔེ་
དང་། ཕྱིན་ཆད་དོན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲོན་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་ནོ། །ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་ནི་ལྟན་སྒྲིས་
སོ། །སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུར་སྒྲོན་པ་ནི་སྐར་བྱང་གི་སྒྲོན་པོ་ལོ། །འོད་སྒྲོན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་གཉིས་
ཀ་ལ་འོད་གསལ་པོ་འབྱུང་བ་སྟེ་ཐུན་མོང་བལོ། །མེ་ཏོག་ནི་ལྟན་སྒྲིས་དང་རས་སྐར་བྱང་
གི་དཔེ་ལོ། །

བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་འོག་ཏུ་འཆད། དགུ་པ་དང་བརྒྱུ་པ་ནི་སྐར་བཤད་
ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲི་ཆན་བརྒྱ་གཅིག་པ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་འདོར་ལེན་སོགས་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ཐོབ་པས་རབ་
ཏུ་སྒྲི་བའི་རིག་པ་དེ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ལུས་འདོར་ལེན་ལ་
དབང་ཐོབ་པའི་རྟེན་དང་། མེད་པ་ཡོད་པར་སྒྲུལ་❷ ཏེ་བསྐྱར་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་
དམིགས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གངས་མེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་
ཐུགས་དང་། ག་ཟུངས་ཀྱི་སྒྲོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་

དག་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད།

སྟེ་ཆོན་བཅུ་གཉིས་པ་ནི། རང་གི་བདག་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེད་འདུ་བྱེད་འདོར་བ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རིག་པ། འདིར་བསྟན་དབང་གི་ངོ་བོ། དབྱེ་ན། ཆེད་
འདུ་བྱེད་འདོར་ལེན་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆེ་ལ་དབང་བ་དང་། ཇི་
ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སེམས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་པས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ལ་དབང་བ་
དང་། བསམ་པ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཡོ་བྱད་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡོ་བྱད་
ལ་དབང་བ་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཉེ་བར་བསྐྱུར་བས་བསྐྱུས་
པའི་ལས་ལ་དབང་བ་དང་། འགྲོ་བ་གང་དུ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྐྱེ་བས་བསྐྱུས་པའི་སྐྱེ་
བ་ལ་དབང་བ་དང་། ས་སོགས་གསེར་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དུ་
བསྐྱུར་བས་བསྐྱུས་པའི་མོས་པ་ལ་དབང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པས་
བསྐྱུས་པའི་སྟོན་ལམ་ལ་དབང་བ་དང་། མདོན་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྩ་འབྲུལ་ལ་དབང་
བ་དང་། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་མདོན་དུ་བྱེད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་
བ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྟོན་རྒྱས་པས་བསྐྱུས་
པའི་ཆོས་ལ་དབང་བ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་སྦྱིན་པའི་འབྲས་
བྱ་ཡིན་ཏེ། འོངས་སྦྱོད་བྱིན་པས་ཆེད་རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཙོ་བོར་འཇུག་པ་དང་།
བསམ་པ་བཞིན་དུ་ཡོ་བྱད་སྦྱིན་པས་དེ་གསུམ་འབྲུང་བའི་བྱིར། ལས་དང་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་
བ་གཉིས་ནི་ཚུ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལུས་ངག་གི་ལས་སྟོན་
མེད་པ་ལ་བསམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱུལ་བ་དང་ཚུ་ལ་ལྡན་གྱིས་སྟོན་ལམ་འགྲུབ་པའི་བྱིར།

མོས་པ་ལ་དབང་བ་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པའི་རྗེས་སུ་
ཞུགས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོན་ལམ་ལ་དབང་བ་ནི། བཙུན་འབྲས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བཙུན་པ་མ་བཏང་བའི་ཕྱིར། རྩ་འབྲུལ་ལ་དབང་བ་བསམ་
གཏན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་སེམས་ཅན་གྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཐ་མ་གཉིས་ཡུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་སེམས་ཅན་གྱི་
འདོད་པ་བཞེན་དུ་ཡེ་ཤེས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་མཛོད་
སོགས་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། བཅུ་གསུམ་པ་དང་བཅུ་བཞི་པ་ནི་སྤར་བཤའ་པ་ལྟར་རོ། །

སྒྲེ་ཆན་བཙོ་ལྟ་བུ་ནི། དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲོད་པ་ཉེས་
སྒྲོད་མཐའ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་དེའི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་འདི་ལ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་གི་ཀྱན་སྒྲོད་ངན་པ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ཀྱིས་དོགས་པའི་
བསྐྱེདས་པའམ་འཛིགས་པས་བཅབ་སྟེ་གསང་བར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་དགོངས་པ་མི་མངའ་
བའི་མཁྱེན་པ་གསུམ་མོ། །

སྒྲེ་ཆན་བཅུ་དྲུག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བླ་པ་ཉེར་གཞག་^❶གསུམ་ཡོད་དེ།
རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྒྲོན་པ་
ན་གྲུས་པས་ཉན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མེད་པར་བླན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་ལས་
བསྐྱོད་པ་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་མེད་པར་བླན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་སྤང་
གཉིས་ཀས་དབེན་པ་ཁོ་ནར་བཏང་སྟོམས་སུ་བླན་པ་དང་ལྡན་པའི་བླ་པ་ཉེར་གཞག་
གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྒྲེ་ཆན་བཅུ་བདུན་པ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་དགོངས་པ་ན་དེའི་དུས་ལས་མི་

འདྲའ་བར་བྱེད་པའི་མཁུན་པ། བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ།

སྡེ་ཆེན་བཙུང་བ་རྒྱུད་པ་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡང་
དག་པར་བཅོམ་པ་སྟེ་སྤངས་པའི་མཁུན་པ། བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་^①བཅོམ་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ།

སྡེ་ཆེན་བཙུང་བ་རྒྱུད་པ་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིན་མཆན་ལན་དུག་ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་བཅེ་བ། འདིར་བསྟན་སྟེ་བ་ལ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་
བོ། སྡེ་ཆེན་ཉི་ཤུ་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

སྡེ་ཆེན་ཉིར་གཅིག་པ་དང་། ཅ་བའི་དང་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་བསྐྱེལ་བ་ལམ་ཤེས་དང་
སོགས་པས་གཞི་ཤེས་གསུམ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཅ་འབྲེལ་
རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེལ་ན། སྤར་ལྟར་དུ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་བྱེད་པར་བཤད་པ། དེ་
ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུགས་ཐ་དད་པའི་སྤར་བསྐྱེལ་
པ། ཐ་མི་དད་པར་འདོད་པ་དགག་པ། ཐ་དད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བཤད་ནས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། གཞན་དག་ན་
རེ།^② བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟུགས་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་འདོད་པ་བརྗོད་
པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ།^③ བྱུང་བའི་ངོ་བོ་
ཉིད་སྟུགས་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཚེས་གང་དག །ཐོབ་གྱུར་རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། །དེ་
དག་རང་བཞིན་མཆན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚེས་རྣམས་ཁོ་ན་ཁས་སྤངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟུགས་ནི་དེ་
དག་གི་རང་བཞིན་སྟེ་བ་མེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་

ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའོ་ཞེས་ངོ་བོའི་སྐྱེན་མ་ནོར་བར་བྱས་ནས་
བསྟན་ཏོ་ཞེས་ནམ་པར་བཤད་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་གང་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་
ཅན་ཡིན་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་
ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་ལས་
འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་འཆད།

གཉིས་པ་ནི། ❶གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནལ་འབྱོར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་
ཏུ་དོན་བྱུང་པར་ཅན་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲི་ནས། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་གྱུར་བ།
ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ། གདོན་མི་བ་བར་ཁས་སྤང་དགོས་པ་ནམས་ངེ་ལྟར་བསྐྱས་ཞེས་
ཟེར་རོ། །ཞེས་པས་འཆད།

གསུམ་པ་ལ་ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི། ❷ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་
ཡོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྱལ་བ་ནི། །ཆོས་སྐྱ་མཛད་པ་དང་
བཅས་པ་❸། །ནམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པ་ལས་
ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་མི་འབྱུང་བས་སྐྱ་
ནི་གསུམ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པས་འཆད།

གཉིས་པ་ནི། ❹གཞན་དག་ན་རེ། དགོས་པ་ཉི་བར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོག་
ལེ་ལུར་བྱས་པ་སྐྱར་བའི་ངོར་རམ། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་ཏུ་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ❺དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྐྱ་བཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་
འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པས་འཆད།

དེས་ན་འདི་དག་གི་དོན་ནི། སྐྱ་བཞིར་འདོད་པ་ལས་གཞན་འཕགས་པ་གྲོལ་

སྒྲེའི་རྗེས་འབྲང་སྐྱུ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དག་ནི། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་གསུམ་མཐུན་ཆད་མེད་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་མི་
འཐད་དེ། དེས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ནི། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཚེས་གང་དག་། །ཅེས་པར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
སྒྲེ་ཆན་ཉར་གཅིག་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུའི་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས།
དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་གསུམ་མཐུན་ཆད་མེད་
དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཚེས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་མི་འབྲུང་བར། ཚེས་ཉིད་སྐྱུ་ཞེས་
བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྲུང་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྒྲེ་བ་སྐྱོར་གྱི་
དབང་གིས་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུའི་སྐད་དོད་ཆུ་ཏ་ཀྱ་ཡ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ངོ་བོའི་རྒྱུ་ཏ་ཕྱིས་
ཏེ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ཚེས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❶གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེས་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱུ་
ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ། འོངས་སྐྱུ། སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་སྒྲེ་ཆན་ཉར་གཅིག་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་བྲིས་ན།
འཕགས་པ་གྲོལ་སྒྲེས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱུ་བཞེད་ཀྱང་། དེས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱུ་མི་བཞེད་དོ། །སྐྱུ་གསུམ་❷འདོད་པ་ལས་གཞན་སྐྱུ་
བཞེད་འདོད་པ་དག་ན་རེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་འོངས་སྐྱུ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་
ངེས་པར་བཞེད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཚེས་ཅན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་གསུམ་པོ་དེར་
གངས་ངེས་པ་གང་ཞིག་། །ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡང་མ་ཡིན། འོངས་སྐྱོད་རྗོད་གསུམ་ཡང་མ་ཡིན།

སྤྱལ་སྤྱུ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་པར་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་
ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་ཆོས་ཅན། བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རོ་བོའི་བྱད་པར་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ། སྤངས་པའི་བྱད་པར་ཟག་མེད་དུ་གནས་གྱུར་བ། བྱེད་
ལས་ཀྱི་བྱད་པར་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་དོན་བྱད་པར་ཅན་གཟུགས་
སྤྱུ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་^❶ལ་སོགས་པས་འོད་
འབྱེད་པའི་དོན་ཀྱི་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར། བྱད་ཆོས་ཕྱི་མ་འདིས་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་
བྱད་པར་གསུམ་ལྡན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་བསྟན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དེ་
དག་མེད་ན་བདག་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་འབྲས་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་མེད་པར་ཐལ་
བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་
བཞེད། །ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་སྤྱུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་སྤྱུ་བསྟན་པ་ཡིན་པས། ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྤྱུ་དེ་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱུས་བསྤུས་སོ་བེར་ན། དེ་ལྟར་^❷འོངས་སྤྱལ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན་
དགོས་པས་སྤྱུ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པ་མཚུངས་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་འོངས་སྤྱལ་གཉིས་པོ་དེ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྤྱུ་ལ་སོགས་པར་
བཞག་སྟེ། གསུང་རབ་ལས་སྤྱུ་གསུམ་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱུ་ཡང་འོངས་སྤྱལ་བཞིན་དུ་སྤྱུ་ལོགས་སུ་བཞག་དགོས་པར་ཐལ། གསུང་
རབ་ལས་སྤྱུ་བཞིར་ཡང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། ^❸གཞན་དག་ན་རེ།
དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཐ་དད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་

ནི། སྐྱ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་
དེ་ལྟར་བསྟན་ན། རོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །ཞེས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་
སྒྲིའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཚེས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་འབྱུང་རིགས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཚེས་སྟུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་དེ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གོ་རིམ་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་བཞིར་འདོད་པ་གཞན་དག་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིའི་མཆུག་ཐོགས་
སུ་ཚེས་སྟུའི་སྒྲིའི་མི་འབྱུང་བ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་སྐྱ་བ་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དགོས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་
ཀྱི་ཕྱིར་ལུས་རྣམས་གཞག་ཏུ་སྐྱ་གསུམ་ཀྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་དང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དགོས་པའི་དབང་
གིས་ལུས་དང་ཡན་ལག་མི་མཐུན་པ་ཡོངས་འཛིན་དང་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །ལུས་རྣམས་
གཞག་ཏུ། ཚེས་སྟུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །ཞེས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་དེ་སྐྱ་གསུམ་ཀྱི་
མཆུག་ཐོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་
གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒར་བཤད་པའི་བྱུང་བར་གསུམ་ལྟན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐྱ་གཞན་
གསུམ་དུ་མི་འདུ་ཞིང་ཚེས་སྟུར་འདུ་དགོས་པའི་ཤྱགས་ཀྱིས་ཉེ་ཆེད་དུ་སྐྱ་གཞན་གསུམ་
བཤད་པའི་འོག་ཏུ་ཚེས་སྟུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་སྒྲེབ་སྦྱོར་སྒྲ་
བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་བྱ་བ་
དང་བྱེད་པ་ཐོར་སྦྱར་བར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རྒྱས་བཤད་དུ་འང་མདོར་བསྟན་བཞིན་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་

ཡོད་དེ། སྐྱབ་ཞི་གཙུག་པོའི་རིམ་པས་བསྟན་པ་དང་། སྐྱབ་པོ་གཉིས་ཚེས་ཚེས་ཅན་
གྱི་འབྲེལ་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཚིག་གསལ་ལས་བཤད་
དོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་གཞན་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་སྐྱབ་ཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་
དང་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱབ་ཞིར་འདོད་པ་ལ་གཞོན་གྱིད་མེད་ཅིང་
སྐྱབ་གྱིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཚེས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱམ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལོངས་སྐྱེ་སྐྱལ་སྐྱེ་
གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འཕགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་དེ་
གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྟེང་དུ་སོང་། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། འཕགས་པ་
གྲོལ་སྡེས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་ནང་འགལ་ཏེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེ་
ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་
ཚེས་སྐྱེར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལོངས་སྐྱེ་
སྐྱལ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་འཕགས་པ་
གྲོལ་སྡེ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་
དེ་ལ་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། དེས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་
ལས། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཚེས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐོང་བར་འཆལ་བ་དང་ཤེས་
པར་འཆལ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྤྱི་

བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། ❶གང་དག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཚེས་ཀྱི་སྒྲུར་གྱུར་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ ❷དག་
ཀྱང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉིར་གཅིག་པོ་
དེ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུར་ཁས་ལེན་པར་ཐམས་ཀྱི་སྒྲུང་ལས། ❸རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་
གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཅན་
ཀྱི་སྒྲུབ་སྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་དེ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་པ་དང་། སྒྲུལ་པའི་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་
འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་འདི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་བཞེད་པ་བསྒྲུར་ནས་དེ་
འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲུལ་སྒྲུབ་གསུམ་དུ་འདུས་པར་བཞེད་དེ། འཕགས་
པས་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་གང་ཞིག་། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་
ཕྱིར་ཉི། དེས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུབ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་བསྒྲུས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཉི། རྟེན་
སྒྲུང་ལས། ❹རྣམ་པ་ཀུན་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ངེས་པར་ཐོབ་པར་
ཤོག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པ་འདད་ལས། ❺ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་
ཉིར་གཅིག་གིས་བསྒྲུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནས་ཀྱང་སྒྲུབ་ཞེ་
བར་གསུངས་ལ། རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་པོ་སེང་གེ་བཟང་པོས་ཀྱང་སྒྲུབ་ཞེ་བར་མཛད་པ་ནི་
དབྱེ་བསྒྲུབ་ཅན་ཡིན་གྱི། གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཉི། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་སེང་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་གངས་ངེས་ལ་ཚོད་ཚུལ་ཡོད་དེ།
འཕགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲུལ་སྒྲུབ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་

པར་བཞེད། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲ། མོངས་སྒྲ། སྒྲལ་སྒྲ།
བཞེད་གངས་ངེས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཉི་ལྔ་ལས། ^①དེ་ཉི་ཚེས་ཀྱི་སྒྲ།
བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འཕགས་པས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲ།བཞེད་གང་། དེས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲ།མི་བཞེད་དེ། དེས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་ལ། མཐུན་གསུམ་དང་སྒྲོར་བཞི་སྟེ་བདུན་དུ་གངས་
ངེས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ^②མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་
ཡིན་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲ།བཞེད་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་དེ་མཁན་
པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྒྲུང་མཛད་ཀྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་གྱི་རང་ལྷགས་
མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ^③དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ།ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་
བཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ^④དེ་ལྟར་སྒྲ།དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ཚེས་ཀྱི་སྒྲ།ཞེས་དང་།
^⑤དེ་ལྟར་སྒྲ།གཉིས་པ་བསྟན་ནས། ཞེས་དང་། ^⑥དེ་ལྟར་སྒྲ།གསུམ་པ་བསྟན་ནས་བཞི་པ་
སྒྲལ་བའི་སྒྲ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སློབ་དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བའི་གཞུང་ཆོག་
རྣམས་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་ཉན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་འདིས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་མོངས་མེད་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་ན་ཚུལ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་
མཆོམས་སྒྲུར། ཅེ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ། ཉན་མོངས་མེད་དང་།
ཞེས་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉན་

མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དམ་མེད་ཅེན་དེ་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཡོད་
 རོ་ཞེས་མཆམས་སྒྱུར་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ^① ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉན་མོངས་
 མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་བྱད་པར་
 དུ་བྱ་བའི་སྤྱིར་བར་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་
 བྱད་པར་ཡོད་ཚུལ་དེ་སྒྲོན་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཉན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^② ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉན་མོངས་
 པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ནི་བདག་མཐོང་བ་ལས་འགའ་ཞིག་གི་ཉན་མོངས་པ་སྐྱེ་
 བར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མིའི་ཉན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བ་ཉིད་ཡིན་
 རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ནི། གྲོང་
 ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་གི་ཉན་མོངས་པའི་རྒྱན་དུང་^③ འབྱེན་པར་མཇུག་པ་
 ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ངག་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་བྱད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བྱད་པར་དུ་
 འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མས་གྲོང་སོགས་སུ་མིས་མཆོན་པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་
 ཉན་ཐོས་རང་ཉིད་མཐོང་བ་ན་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཉན་མོངས་སྐྱེ་བ་སྤོང་བར་འདོད་
 པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཙམ་ཞིག་བེལ་གྱིས་གཞོན། སྤྱི་མས་ནི་སེམས་ཅན་འདི་བདག་ལ་
 དམིགས་ནས་ཉན་མོངས་རྒྱན་དུ་གནས་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་ལ་ལྟག་པར་གཟིགས་
 པར་བཞེད་ཅིང་གྲོང་སོགས་སུ་གཤེགས་ནས་སེམས་ཅན་དེའི་ཉན་མོངས་རྣམས་རྒྱན་
 གཅོད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དག་ལྡན་ལས། ^④ ཉན་ཐོས་རྣམས་
 ཀྱིས་གྲོང་སོགས་སུ་གང་དག་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ནི་དེའི་ཉན་མོངས་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཆེ་

སེམས་ཅན་མཐོང་བ་ཉིད་སྒྲིག་པར་བྱེད་ཀྱི། ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་བེན་སྒྲིག་པར་མི་
བྱེད་པ་ནི། ཉོན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་། མཐོང་བ་མི་སྒྲིག་གི་
མཐོང་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་རྒྱན་གཙོད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉོན་
མོངས་མེད་པའོ། །ཞེས་བཤད། འདི་གཉིས་ལྟར་ན་ཉོན་ཐོས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་རྒྱུ་དུ་
གྱུར་དོགས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་དུང་དུ་མི་འགྲོ་བར་མངོན་ནོ། །

དེས་ན། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས།
རང་རྒྱུ་ལྟན་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་དམིགས་པ་འམ་གང་ཟག་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་
མོངས་ཆུང་དུ་བེལ་གྱིས་གཞོན་ནུས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགྲ་བཙུག་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཉིང་དེ་
འཇིན། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཀྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་ན། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉོན་
ཐོས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་
གཉིས་སུ་ཡོད། ས་མཆམས། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཙུག་པ་མཐའ་
དག་གི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དོ། །

སངས་རྒྱས་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་
འདིས་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པའི་བྱེད་པར་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན་འདི་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། གོང་དུ་སྟོན་མཁྱེན་དང་། །ཞེས་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་^❶ཀྱི་སྟོན་གནས་མཁྱེན་
པ་དང་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། དེ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་
ཡོད་པར་གཞུང་འདིས་འཆད་ཅེས་མཆམས་སྒྲུར་བ་ལ། ^❷ཉོན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་
གནས་ཤེས་པ་བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་བྱེད་པར་དུ་བསྟན་
པའི་བྱེད་པར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་
བྱེད་པར་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། སངས་རྒྱས་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི། །ཞེས་

སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེའི་དོན་འགྲེལ་པ་ལ། ^①དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི། མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་མ་ཞེན་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏྱ་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རིག་པ་བརྟེན་པས་འདྲི་བའི་ལན་འདེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི་བསྐྱོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་ཚེས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་ལས་བྱུང་ཚེས་ལྗེའི་སྟོན་སྤྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། འབད་ཚེ་ལ་མེད་པར་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པས་ལྟོན་གྱིས་བྱུང་བ། རྒྱུན་མི་འཆད་པས་ཆགས་པ་སྤངས་པ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་ཐོགས་པ་མེད་པ། འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་གཞན་དོན་དུ་གནས་པས་ཏྱ་གནས་པ། ལྷས་པའི་ལན་ཐམས་ཅད་འདེབས་པས་དྲི་བའི་ལན་ལྟོན་པའི་བྱུང་ཚེས་ལྗེས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ལན་ལྟོན་པ་ནི། བདེན་སྒྲིབ་ལྷས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱིས་ངེས་ཚིག་གིས། །མང་པོ་དག་གིས་དུས་གཅིག་ལྷ་ལྷས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྤྱགས་ཆུད་ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་སོ་སོར་ལན་ཡང་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་ཞེ་དུག་ལས་འདི་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་འཆད་པ་ནི་གཞན་ནམས་ལ་ཡང་མཚོན་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རང་གི་བདག་

ཀློང་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་སོགས་སྤངས་པས་
རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཁུན་པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སློན་གནས་མཁུན་པའི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་ནི་ཡོངས་སྒྲིག་གྱུར་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སངས་རྒྱལ་འཕགས་
པ་འདི་དུས་ཏྲག་ཏུ་ཉི་རིང་དང་བྲལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་བཞུགས་ཀྱང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་དེ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དངོས་སྤྱད་བ་དང་། གཞན་དག་ལ་
དངོས་སྤྱད་མི་སྤྱད་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་སློན་མེད་དེ། སྐྱེ་དངོས་སྤྱད་མི་སྤྱད་གདུལ་
བྱ་རང་དོས་ནས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཉི་རིང་གི་
དབང་གིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན། ལྷའི་རྒྱལ་པོས་ཆར་པབ་ཀྱང་ས་བོན་མ་རུལ་
བ་ལ་སྐྱ་གུ་འབྱུང་གི། ས་བོན་རུལ་བ་ལ་སྐྱ་གུ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཛད་པ་
རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་སངས་རྒྱལ་ཁོ་ནའི་རྒྱད་
ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་བྱུང་བ་དང་། ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེའི་འཕྲིན་ལས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་
ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་ཏྲག་གནས་དང་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ་བའི་སློན་མེད་དེ། དེ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

མཆན་ནི་སྐམ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྐྱེ། གཞུང་འདི་དག་
གིས་ཡོངས་སྒྲིག་རྗེ་གསལ་པའི་སྐྱེ་དེ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་།
མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
མདོ་ལས། ❶ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་།

ཆོས་ཉིད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་
པོའི་མཆན་སྲུང་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་པ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་སྒྲ་ན་
མེད་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ཆོས་པ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟོན་པར་མཛད་པར་འགྱུར་
རོ། །རབ་འབྱུར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཀྱི་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཅུ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་བས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་པའི་སྟོན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྦྱེས་རང་བཞིན་
མདོར་བསྟན་ཀྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། མཆན་ནི་སྲུང་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། ཞེས་སོགས་ཤོ་
ལོ་ག་གཅིག་གསུངས། དེ་ཉིད་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོན་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། དུག་ཞབས་
འཁོར་ལོའི་མཆན་དང་རྩས་^❶སྤལ་ཞབས། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། འོ་ན་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྦྱེས་རྗེས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྦྱེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན།
དཔེ་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྦྱས་གདུལ་བྱའི་མིག་ཤེས་རང་འབྲས་ལོངས་སྤྱོད་
སྤང་བ་སྦྱེད་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆམས་སྦྱར་
གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། ^❷དེ་ལྟར་སྦྱོར་གཉིས་བསྟན་ནས། གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་
པའི་སྦྱོར་གསུགས་ཀྱི་སྦྱེས་རོ་བོ་ཉིད་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་འབར་བ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་
ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། ^❸མཆན་སྲུང་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་
བརྒྱད་ཅུའི་རོ་བོ་ཉིད་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་པ་ལ་ཞུགས་པ་
རྣམས་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་བདེ་

བ་ཤིན་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉི་ལེ་སྟོང་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་
རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྒྲི་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཆན་དང་། དཔེ་བྱད་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན། མཆན་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་བཤད་ན། མཆན་
སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེས་མཆམས་སྟོར་བ་ལ། ❶ མཆན་སུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྟ་ནི། ཞེས་
གསུངས། མཆན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་དག་སོ་སོར་འཆད་པ་ལ། ཕྱག་ཞབས། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲི་ནས་འཆད་པ་ལ། ❷ སྒྲ་མ་སྒྲེལ་བ་དང་བསྐྱ་བ་
ལ་སོགས་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས།
ཁོང་ཁྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བལྟས་པས་རྩི་མ་བའི་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས། དེ་ཡང་། ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆན་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྒྲ་
མ་སྒྲེལ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། རུས་སྤལ་ཞབས། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
❸ སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རུས་སྤལ་བཞིན་དུ་ཞབས་ཤིན་
ཏུ་གནས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། ཕྱག་དང་ཞབས་སོར་བྲ་བས་འབྲེལ་བ་
དང་། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ❹ བསྐྱ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་བསྟེན་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་
ཀྱི་སོར་མོ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུར་བྲ་བས་འབྲེལ་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། ཕྱག་ནི་
ཞབས་བཅས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤུལ་ཆགས། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ❺ བཟའ་བ་དང་
བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་གྲུ་ཞོམ་པ་བྱིན་པས་ཕྱག་དང་ཞབས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤུལ་ཆགས་
པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། འདི་ཡི་སྐྱ་ནི་བདུན་དག་མཐོ་བ་དང་། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། ❻ བལྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་གྲུ་ཞོམ་པ་བྱིན་པས་ཕྱག་དང་། ཞེས་སོགས་

གསུངས། སོར་མོ་རིང་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^①བསད་པར་བྱ་བ་ཐར་པར་
བྱས་པས་སོར་མོ་རིང་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། ཉིང་ཡངས། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། ^②འཆོ་བ་ལ་པན་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་པ་ཡངས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།
དེས་མཆོན་ནས་རྩ་འགྲེལ་སྒྲུར་ཚུལ་ཞེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་མཆོན་དེ་དག་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྟོན་
པ་ལ། འདི་ལ་མཆོན་ནི་གང་གང་གི། །ཞེས་སོགས་འོ་ལོ་ག་གཅིག་གསུངས། དེ་ཉིད་
ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^③མཆོན་གང་གི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་
རབ་དུ་རྫོགས་པས་མཆོན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་དག་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་
ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ལྷ་མ་སྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་འཆད་པ་ལ། འོ་ན། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་
བདག་ཉིད་འདི། །ཞེས་འཆད་ན། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ།
ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དང་། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་
བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། འོ་ན་མཆོན་དཔེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་
རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མཆོན་རྣམས་གཙོ་བོ་དང་། དཔེ་བྱད་
རྣམས་འཁོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ངོ། །དེ་ཉིད་འགྲེལ་
བས་འཆད་ཚུལ་ལ་ཡང་། མཆོན་སྐྱར་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^④དེ་ལྟར་མཆོན་རྣམས་
བརྗོད་ནས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་
གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས། ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^⑤འདྲུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་
ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་དང་ཞབས་དཔལ་གྱི་བེའུ་

བཟུ་ཤེས་དང་གཡུང་བྱང་འབྲིལ་པས་བརྒྱན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
 དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག །ལོངས་སྐྱེལ་ལོངས་སྐྱེལ་ཆེན་པོ་དང་།
 ལོངས་སྐྱེལ་བཏགས་པ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ས་བརྩ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་
 འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བའི་ལོངས་སྐྱེལ་སྟེ། འདི་ལོངས་སྐྱེལ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན།
 གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བའི་
 གཟུགས་སྐྱེལ་སྟེ། འདི་ནི་ལོངས་སྐྱེལ་བཏགས་པ་བ་དང་སྐྱེལ་སྐྱེལ་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན། འདི་ལྟ་
 བུའི་སྐྱེལ་སྐྱེལ་འདི་ལོངས་སྐྱེལ་དང་དངོས་སྐྱེལ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་
 བ་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྐྱེལ་སྐྱེལ་ཡིན་ཟེར་ན། ལོངས་སྐྱེལ་ཡིན་ན། འཁོར་ངེས་པ་
 བྱང་སེམས་ས་བརྩ་པ་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྐྱེལ་སྐྱེལ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ས་
 བརྩ་པ་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེལ་དེ་སངས་
 རྒྱས་འཕགས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ལོངས་སྐྱེལ་
 དེ་སར་གནས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་དུ་^❶སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་།
 མཆོག་གི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེལ་དེ་སོ་སོ་སྐྱེལ་བོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་
 ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེལ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྫོགས་པའི་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་
 སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱེལ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་
 པའི་སྐྱེལ་སྐྱེལ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་བྱུར་བའི་དེ་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 འདོད་ན། ཇི་ལྟར་མོས་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེབ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་ནམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་སྤྱལ་སྤྱོད་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱལ་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་
སྤྱོད་ངེས་པ་མཆན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྱས་པ་དང་། གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་
བཞུགས་པ་དང་། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་འཕགས་ཤིག་སྤྱོད་གིས་བསྐྱོར་བ་དང་། ཆོས་ངེས་པ་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུངས་པ་དང་། དུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་
བཞུགས་པའི་གཟུགས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་སྤྱོད་བར་པ་གསུམ་
བྱུང་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་སྤྱལ་སྤྱོད་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྤྱོད་སྤྱོད་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འགྲེལ་བར། ❶ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་ཐབས་
གཅིག་ཏུ་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་
སྟེ། མཆན་གཞི་བཟུང་བ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་ན། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤིག་སྤྱོད་གིས་
བསྐྱོར་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་དེ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་རྒྱལ་བ་མི་འཁྲུགས་པ་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན་མ་
ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཆོས་ཅན། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་
ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་
ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་དེ་གཟུགས་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་དག་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འོངས་སྐྱའི་འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་དེ་ས་བཙུ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། གཞུང་མང་པོ་ལས་ས་བཙུ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
 སེམས་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་བཤད་
 པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །དེས་མཆོན་ནས་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་
 ཅིག །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྒྲུང་ཙམ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་རང་སྒྲུང་ལ་
 མེད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཏན་ནས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་རང་སྒྲུང་
 ལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
 བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་དོར་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་མེད་པ་དེ་དེ་
 གཉིས་སངས་རྒྱས་རང་སྒྲུང་ལ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་འབྲའི་མཉམ་
 གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཟིགས་དོར་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མཛོན་
 སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་ཟེར་ན།
 གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གང་ཟག་སུ་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནམ། དེ་གདུལ་བྱའི་
 རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་
 བྱིས་པ་བསྐྱང་བ་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་
 པ་མི་སྲིད་བར་ཐལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གོམས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་
 གང་ཟག་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་ཏེ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གང་ཟག་སུ་

གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་མེད་དེ། ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 ཚོགས་གཉིས་གོམས་པར་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་ནས་དེ་
 བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱང་
 འཕེན་གྱིས་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆད་དུ་རིག་པ་ཡོད་ཀྱི་དེ་པན་ཆད་ན་མེད་པར་ཁས་སྦངས་པ་
 ལ་གཞོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་
 ཟག་ལྟས་བྱིན་གྱི་གཏོང་སེམས་དང་སྤོང་སེམས་མཐར་ཐུག་པ་ན། དེ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་
 གྱུར་པའི་མཆོད་སྦྱིན་ཆེ་རིང་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་པར་འདོད་རིགས་
 པར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གསུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དག་སྐྱ་དེ་དག་སྐྱ་
 བའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། དམ་
 བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་དེར་ཐལ། སུམ་བརྒྱ་པར། ❶གང་དག་ང་ལ་
 གཟུགས་སྐྱ་མཐོང་། །གང་དག་ང་ལ་སྐྱར་ཤེས་པ། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ། །སྐྱེ་
 བོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་
 སངས་རྒྱས་མིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལྷུང་དེ་འདྲེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷུང་དེ་གསུང་
 བ་པོ་བཙུམ་ལྟན་འདས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་བེམ་
 བོས་བསྐྱུས་པའི་རྩལ་སྤྱོད་རབ་བསགས་པའི་ལུས་ཡོད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་
 མེད་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དེ་གསུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་གཟུགས་སྐྱར་སྤང་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དེ་གསུལ་བྱ་ལ་གཟུགས་སྐྱར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་

ལས།^①མཆོག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲི་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་ཉིད་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་འགའ་ཞིག་ལ་
མཆོན་དཔེ་ས་སྒྲུས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུར་སྒྲུང་བ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་རིམ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བའི་
ཆུལ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་
སྒྲུར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་གྱི། བེམ་པོས་བསྐྱས་པའི་རྒྱལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་
ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བེམ་
པོ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་
ཅིག །གཟུགས་སྒྲི་གཉིས་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་
ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་རྣམ་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲི་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་
རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོང་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྒྲི་གཉིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། བེ་རྒྱུ་ཅའི་
ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་ཤར་བའི་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་བརྒྱ་བྱེན་ཡིན་པར་ཐལ།
གདུལ་བྱའི་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྒྲུར་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་སྒྲི་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ། ཐུབ་པར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲུབ།^②ཇི་ལྟར་བེ་རྒྱུ་ཅའི་ས་གཞི་གཙང་མ་
ལ། །ལྟ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་འགྲོ་བའི་ས་གཞི་
གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྒྲི་ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཐུབ་སྟེ། ལུང་དེས་བེ་རྒྱུ་ཅའི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་ལས་དག་པའི་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྒྲི་

སྤང་བ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་ཏེ། ཟུང་ཟླ་
མར་^①གཟུགས་བརྟན་གྱི་ནི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །སྤྱལ་པ་གསེར་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེས་ཟླ་བས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཚུའི་ནང་དུ་ཟླ་
བའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་བཞིན་དུ། ལོངས་སྤྱོད་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་གདུལ་བྱ་
ལས་དག་པ་ལ་སྤྱལ་སྤྱོད་སྤང་བ་འཆར་བ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཆོག་གི་
སྤྱལ་སྤྱོད་བྱད་བཞིན་དེ་ལོངས་སྤྱོད་བྱད་བཞིན་^②གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱད་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལོངས་སྤྱོད་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོག་པ་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་གྱི་
འབྲེལ་པ་བྱུང་བའི་སྤྱལ་སྤྱོད་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་ཟེར་ན། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་དེ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ^③སྤྱལ་སྤྱོད་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལོངས་སྤྱོད་གནས་འོག་མིན་དེ་གནས་གཙང་ལྗེའི་ནང་ཆན་གྱི་འོག་
མིན་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། ལོངས་སྤྱོད་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །གནས་གཙང་ལྗེའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འོག་མིན་གྱི་
ཏེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སུ་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་འོག་
མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལོངས་སྤྱོད་བཞུགས་པའི་གནས་འོག་མིན་དེ་གཟུགས་ཁམས་མ་ཡིན་
ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཏེན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་

ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲུའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲུའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་མཆོག་
སྣང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ན་དེ་རོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། གུན་བརྟུས་ལས། ^①དེ་ན་དེ་དང་རོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཁམ་
བས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། གཟུགས་
ཁམས་ན་མི་དགོ་བ་མེད་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། ^②དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགོ་
རྣམས་། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲུའི་ཕྱིར་ཐལ།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲི་མེད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་མེད་པ་ལྷུང་དེའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། ལྷུང་སྒྲུའི་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །གཞན་ཡང་།
གཟུགས་ཁམས་ན་སྒྲུའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་སྒྲུའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤིང་གི་རྟེན་ལ་སྒྲུའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲ་བ་དེ་
གཟུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲུའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་བཞིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་བར་སྤིང་གི་སེམས་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྒྲུའི་ཕྱིར་ཐལ། ^③མི་སྒྲིག་དེ་ནི་དེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལྷུགས་ལ། འོངས་སྒྲུའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། བྱད་ཆོས་ཡོན་ཏན་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེས་པ་ལྷུང་དང་ལྷན་པའི་མཐར་ཐུག་
པའི་གཟུགས་སྒྲུ། འོངས་སྒྲུའི་མཆོན་ཉིད། དེས་པ་ལྷུང་ཡང་ཡོད་དེ། གནས་དེས་པ་འོག་
མིན་སྒྲུག་པོ་བཞོད་པ་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། འཁོར་དེས་པ་བྱང་འཕགས་ཤིང་སྒྲུག་གིས་
བསྐྱོར་བ། ཆོས་དེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུངས་པ། སྒྲུ་དེས་པ་མཆོན་
དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། དུས་དེས་པ་འཁོར་བ་མ་སྒྲོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པ་

ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ❶གཞན་གང་དག་ལས་ལོངས་སྟོང་
 རྫོགས་པའི་སྐྱུ་མུ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱུ་ལ་པའི་
 སྐྱུ་ལ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱར་བཏགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ལོངས་སྟོང་
 རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ཡི་ཤེས་ནམ་པར་དག་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ན་ནམ་ཡང་མུ་ངན་ལས་མི་
 འདའ་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱན་ཅན་ཉིད་དུ་ནི་གནས་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་པ་ལྟའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ནམས་སུ་སྟོགས་རེ་
 ཅམ་བསྟན་པ་སྤྱོད་བསྟུས་ནས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ནམས་སྟོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེམས་ནས་
 ཉོན་པའི་ཆད་ལྟན་གྱི་གཞུང་མེད་དེ། ལེགས་བཤད་གསེར་བླེང་ལས། ❷འདི་ལ་དེས་པ་
 ལྟ་ལྟན་དུ་སྤྱོད་བ་ནི། རོན་བསྟུས་སྟོན་མེད། དེས་པ་བཞི་སྟེ་འཁོར་དང་ནི། །གནས་དང་
 ཉོན་པ་ཆོས་སུ་སྟེ། །ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་མཐོང་ལ། འདིས་ནི་སྤངས་མི་བྱུང་ཅིང་དེར་མ་
 བད་ཐེག་བསྟུས་ལྟར་ན་དེ་ལ་གཞོན་པ་ཡང་སྤང་བས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་གཞོན་པ་ནི། ཐེག་བསྟུས་ལས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ལོངས་
 སྐྱར་བཤད་པས་སོ། །སྐབས་འདིའི་མདོས་ཀྱང་གནས་དེས་པ་མ་གཏོགས་དེས་པ་བཞི་
 བསྟན་ལ། ཅུ་བར་སྐྱུ་དེས་པ་དང་ཆོས་དེས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འགྲེལ་པར་
 དེའི་སྟེང་དུ་འཁོར་དེས་པ་དང་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏོ། །

འདིའི་འཁོར་གྱི་བྱང་འཕགས་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། གཞུང་ཁ་ཅིག །ས་བརྩ་བ་
ལ་གནས་པ། ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོས་གྲང་བཞེད་ལ། ཉི་
ལྷང་དང་ཉི་མེ་རྣམས་འབྲེལ་ལས་ནི། ༩ བྱང་ཆེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཞེས་པ་
ཅེས་ལས་མ་གསུངས་ལ། རང་ལྷགས་ནི་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། ས་བརྩ་བ་ལ་གནས་པ། ཞེས་འབྱུང་བེད། རྒྱན་སྣང་ལས།

བྱང་ཆེན་ས་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་དང་། ཤེར་སྒྲོན་དང་གྲགས་ཆར་ཡང་དེ་
ལྟར་བཤད་ཅིང་། དག་ལྟན་ལས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚྭ་གས་པར་
ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དང་མཐུན་པར་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་ཀྱང་
བཞེད་དེ། སྐབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་བ་ལས། ^①སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱ་
ནི། །མཆན་དང་དཔེ་བྱད་རབ་འབར་ཞིང་། །སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལས་སྒྲ་ཆོགས་
གཟུགས། །རང་མོས་དབང་གིས་འཛིན་པར་བྱེད། །བསོད་ནམས་ཆོགས་ནི་དཔག་མེད་
ལས། །བྱང་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྐྱར་
གཟིགས་སོ། །འདི་དེ་ཆོས་ཚྭ་གས་ལོངས་སྤྱོད་ལས། །རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱར་^②
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་བ་
རྟོ་རྟེ་འཆང་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ལ། རྒྱད་ཟླར་གསུངས་ཚུལ་དང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལོངས་
སྤྱོད་ཚྭ་གས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་ལྡ་དང་ལྟན་ཏེ། སྐྱ་སྒྲོན་པ་དང་། གསུང་བཟོད་
པ་དང་། ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་གསུམ་དང་། དེ་དག་ལ་འབད་ཚུལ་གྱི་མདོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱད་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུ་མར་སྤང་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་
པར་སྒྲོན་པའི་བྱང་པར་ལྡ་དང་ལྟན་བའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་སྒྲ་
ཆོགས་པའི་ཆོས་ལ་ཚྭ་གས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག །གསུང་གི་ཆོས་
རྒྱན་མི་འཆད་དུ་སྤང་བའི་གཟུགས་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐུགས་རྟེ་
ཆེན་པོ་དག་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་དང་། བརྒྱད་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་
གའི་འགྲོ་དོན་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་མཛད་པའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་

ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་རྣམ་ཏྲོག་མེད་ཅིང་གདུལ་བྱའི་འདོད་པ་རི་ལྟ་བུ་
བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སློང་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་
མཐུན་པའི་ངོ་བོ་དང་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཚོན་སྣ་ཚོགས་དང་འཕྲད་པ་ན་
ནོར་བུ་དེ་རང་གི་ཁ་དོག་དངོས་མ་ཡིན་པར། ཚོན་དེ་དང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྒྲང་བ་ལྟར།
རང་གི་བསམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་འགོ་བའི་རྒྱུན་སྣ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་བྲུབ་བདག་
ཡོངས་སུ་རང་གི་སྒྱུ་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྣ་ཚོགས་སུ་སྒྲང་ཡང་སྒྲང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་
པའི་གཟུགས་སྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ❶ བརྗོད་སྟོན་མཛད་
རྒྱུན་མི་འཆད་དང་། །མདོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་མིན་སྟོན་
ལ། །འདིར་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམ་ལྟར་བརྗོད། །རི་ལྟར་ཚོན་ནི་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །ནོར་བུ་
དེ་དངོས་མིན་སྒྲང་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགོ་རྒྱུན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །བྲུབ་བདག་དེ་དངོས་
མིན་པར་སྒྲང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡོངས་སློང་རྫོགས་པའི་སྒྱུ་ཚོས་ཅན། རྒྱད་ཚོས་བྱུག་དང་ལྡན་ཏེ།
ཁམས་ཀྱན་ཏུ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ཡོངས་སུ་སྒྱུད་པའི་བྲུད་པར།
བེད་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་གི་བྲུད་པར། དབང་པོའི་ཏྲོག་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གྱི་
བྲུད་པར། ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུའི་བྲུད་པར། སྒོ་གྲོས་མི་བླ་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ལ་
རྫོགས་པར་ཡོངས་སློང་པའི་བྲུད་པར། མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དག་གི་ཐ་དད་པའི་བྲུད་
པར་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་སྟེན་རྒྱན་ལས། ❷ ཡོངས་སློང་
རྫོགས་པ་ཁམས་ཀྱན་ཏུ། །འཁོར་ཡོངས་སྒྱུད་དང་ཞིང་དང་མཚན། །སྒྱུ་དང་ཚོས་རྫོགས་
ཡོངས་སློང་དང་། །མཛད་པ་དག་གི་ཐ་དད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་མཚོག་ཏུ་བསྐྱབ་པ།

ཐོབ་བྱེད་གི་རྒྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གི་
 དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་
 མཆོན་པར་བྱེད་པའམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་གི་ཡོན་ཏན་གཞན་དག་གི་
 གོ་བྱེད་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་དཀར་གི་ཡོན་ཏན་དེ། སངས་རྒྱས་གི་མཆོན་དཔེའི་
 ཡོན་ཏན་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^①ལུས་ཅན་རྣམས་གིས་སྤྱོད་མཐོང་
 བ། །སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་ལེགས་པར་མཐོང་། །མཐོང་བ་ཅམ་གིས་རབ་དང་བར། །མཛད་པ་
 སྤྱོད་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད་དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས། ^②མཆོན་དང་
 དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་གིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་
 དུ་ཡིད་ཆེས་པར་མཛད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་གི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལས། རང་
 གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་རྣམས་སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་གི་ཡོན་ཏན།
 སངས་རྒྱས་གི་མཆོན་བཟང་གི་ཡོན་ཏན་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་གི་ཡོན་ཏན་རྣམ་དག་གཏུལ་བྱ་གཞན་དག་ལ་གོ་བར་བྱེད་
 པའི་རྣམ་དཀར་གི་ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱས་གི་དཔེ་བྱད་གི་ཡོན་ཏན་གི་མཆོན་ཉིད། འོ་ན་
 མཆོན་དཔེ་འདི་དག་གཟུགས་ཤེས་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་ཟེར་ན་འདི་ལ་
 མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་རྣམས་ལ་ཤེས་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་གི་ཆར་གྱུར་པའི་དབྱེ་བས་དང་ཁ་
 དོག་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ^③མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གང་ཞེ་ན།
 བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པའི་སྦྱོར་པ་དང་
 ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་

མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་དང་། དེ་དག་ལས་
བྱུང་བའི་རྣམ་པར་སྤྲོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག །དེ་རྣམས་ཞེས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། མཚན་དཔེ་རྣམས་ཡེ་ཞེས་ཚོས་སྐྱེ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་
འཕགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཚན་དཔེ་དེ་རྣམས་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་རྣམས་ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པའི་གཟུགས་
ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་མིག་ཞེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་
མཐོང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེར་གྱུར་
པའི་ཞེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འོག་ཏུ་སྐྱབ་བོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེན་སོ་གཉིས་སུ་ཡོད་
དེ། དེ་ལ་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མཚན་དང་། རུས་སྤལ་གྱི་ལྟོ་བཞིན་ཞབས་མཐེལ་
མཉམ་པ་དང་། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་སོར་མོ་རྣམས་ངང་པ་ལྟར་དུ་^①བར་འབྲེལ་བ་དང་། ཕྱག་
ཞབས་རྣམས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤུལ་ཆགས་པ་དང་། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི་དང་ཕྱག་
པའི་ཐལ་གོང་གཉིས་དང་ལྟག་པའི་རྒྱབ་སྟེ། བདུན་ཤས་ཁེངས་ཏེ་མཐོ་བ་དང་། སོར་མོ་
རྣམས་རིང་བ་དང་། ཞབས་མཐེལ་གྱི་བཞི་ཆ་ཕྱིར་འཕགས་པའི་རྟིང་པ་ཡངས་པ་དང་།
སྐྱ་ཆེ་ཞིང་བྱང་བ་དང་། ཞབས་ཀྱི་ལྟང་དང་ལོང་བྱ་ཆེར་མི་མངོན་པ་དང་། སྐྱའི་སྐྱ་རྣམས་
རེ་རེ་ནས་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྟེ་བཅུ་དང་། ཞབས་ཀྱི་བྱིན་པ་རྒྱུ་ཞིང་རྒྱས་པར་རི་
དྲགས་ཞེན་ཡའི་འདྲ་བ་དང་། ཕྱག་རིང་ཞིང་མངོས་པ་དང་། འདོམས་ཀྱི་སྤྲ་བ་སྐྱབས་སུ་

ཀུབ་པ་དང་། ལྷགས་པའི་མདོག་གསེར་ལྟར་དག་ཅིང་གསལ་བ་དང་། ལྷགས་པ་སྤུ་
 ཅིང་འཇམ་པ་དང་། བ་སྒྲིའི་ཁུང་བུ་རེ་རེ་ནས་སྒྲི་གཉིས་གཉིས་མེད་པར་རེ་རེ་གཡས་སྒྲི་
 འབྲིལ་བ་དང་། སྒྲིན་མཆམས་སྒྲི་མཛོད་སྒྲི་བརྒྱན་པ་དང་། རོ་སྟོད་སེང་གེ་ལྟར་རྒྱས་
 པ་དང་། དབྱང་མགོ་བུམ་པའི་མགྲིན་པ་ལྟར་རྒྱུ་པ་དང་། དབྱང་མགོ་པན་ཚུན་གྱི་བར་
 ཐལ་གོང་རྒྱས་པ་སྟེ་བཅུ་དང་། རོ་མཆོག་ཏུ་སྒྲིང་ཞིང་མཁྲེན་པ་དང་། སྒྲིའི་ཡན་མན་དང་
 འདོམ་མཉམ་པ་ཅུ་གོ་ཏེ་ལྟར་ཚུ་ཞིང་གཤམ་པ་དང་། དབྱ་གཙུག་ཏྲེ་དང་ལྡན་པ་དང་།
 ལྷགས་རིང་ཞིང་མཛེས་པ་དང་། གསུང་ཤེས་ཤིང་རྣམ་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 མཉན་པར་འོས་ཤིང་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དང་། ཟབ་ཅིང་རྗེས་སྒྲི་སྒྲིག་^❶པ་དང་། བཏང་མི་
 བ་ཞིང་རྣར་སྒྲིན་པ་དང་། མ་འབྲུགས་ཤིང་གསལ་བའི་ཡན་ལག་ལྷ་ལྷན་གྱི་ཆངས་
 དབྱངས་དང་ལྡན་པ་དང་། འབྲུམ་པ་རྒྱུ་ཞིང་རྒྱས་པ་སེང་གའི་འདྲ་བ་དང་། ཆེམས་ཤིན་
 ཏུ་དཀར་བ་དང་། ཆེམས་ཆད་མཉམ་པ་དང་། བར་མཆམས་མ་དོད་པའི་ཆེམས་ཐགས་
 བཟང་བ་དང་། ཆེམས་བཞི་བཅུ་ཆང་བ་དང་། དཀར་ནག་གི་ཆ་མ་འདྲེས་པ་སོགས་ཀྱི་
 སྒྲིན་ཞོར་བུ་མཐོན་མཐེང་དང་འདྲ་བ་དང་། སྟེང་འོག་གི་རྗེ་མ་རྣམས་ལེགས་པར་གཞོལ་
 ཞིང་མ་འདྲེས་པ་བའི་རྗེ་མ་ལྟ་བུ་དང་བཅུ་གཉིས་ཏེ་སོ་གཉིས་སྒྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དཔེ་བྱད་ལ་དབྱེན་བརྒྱད་ཅུ་ཡོད་དེ། འོངས་སྒྲིའི་སེན་མོ་བཟངས་ཀྱི་
 མདོག་ལྟ་བུ་དང་། སེན་མོའི་མདོག་སྒྲིམ་པ་དང་། སེན་མོ་ཤང་ཤོང་མེད་པར་མཐོ་བ་
 དང་། སོར་མོ་རྣམས་རྒྱུ་པ་དང་། སོར་མོ་རྣམས་རྒྱས་པ་དང་། སོར་མོ་བྲིན་གྱིས་ཕྲ་བ་
 དང་། ལུས་ཀྱི་ཅ་ཕྱི་ནས་མི་མདོན་པ་དང་། ཅ་ལ་མདུད་པ་མེད་པ་དང་། ཞབས་ཀྱི་འོང་
 བུ་ཚུང་བ་མི་མདོན་པ་དང་། ཞབས་རིང་ཐུང་མེད་པར་མཉམ་པ་སྟེ་བཅུ་དང་། སེང་གའི་
 སྐབས་སྒྲི་གཤེགས་པ་དང་། སྒྲིང་པོ་ཆེའི་སྐབས་སྒྲི་གཤེགས་པ་དང་། ངང་པ་ལྟར་ནམ་

མཁར་གཤེགས་པ་དང་། བྱ་མཚན་གྱི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྣ་འདྲན་པར་འདོད་
 པའི་གནས་སུ་གཤེགས་པ་དང་། གཡས་ཕྱོགས་སུ་ཕྱོག་ཅིང་གཤེགས་པ་དང་། མཛེས་
 པར་གཤེགས་པ་དང་། མི་གཡོ་བར་གཤེགས་པ་དང་། འ་རྒྱས་ཤིང་འགྱིང་ལེགས་པས་
 རྒྱ་འབྲིལ་བག་ཆགས་པ་དང་། གཙང་ཞིང་དག་པས་རྒྱ་གྱི་དོར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་
 རིང་ཐུང་དང་ཕྱ་སྟོམ་སོགས་ཐད་ཀར་མ་འཚོལ་བས་རིམ་པར་འཚམས་པ་སྟེ་བུ་དང་།
 རྒྱ་རྣམ་པར་དག་པས་གཙང་བ་དང་། རྒྱ་འཇམ་པ་ཉིད་དང་། རྒྱ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་
 ལྡན་པ་དང་། མཚན་རྫོགས་པ་དང་། རྒྱའི་ཁྱོན་ཆེ་ཞིང་ཁོ་ལག་ཡངས་པ་དང་། གོམ་པ་
 ཆེ་ཆུང་མེད་པས་སྟོམས་པ་དང་། རྒྱན་གཉིས་ར་རི་སོགས་མེད་པར་དག་པ་དང་། རྒྱ་
 ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤིང་ཅན་དང་། རྒྱ་ཤིན་ཏུ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ཤིན་ཏུ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་ཤིན་
 མི་སྟོད་པས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་གིམ་པ་དང་། ཕྱག་ཞབས་སོགས་ཡན་ལག་དང་སོར་ཆིགས་
 སོགས་ཉིང་ལག་རིང་ཐུང་སོགས་ཆ་ཕྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྲེས་པ་དང་།
 གཟིགས་པ་སྟོ་བུར་གྱི་དེ་མའི་རབ་རིབ་མེད་པར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། རྒྱའི་ཕྱལ་ལྷུ་
 བ་དང་། རྒྱ་དང་^①སྐབས་འཚམས་པས་རྒྱ་སྐབས་ཕྱིན་པ་དང་། རྒྱ་དང་ཏ་ཅང་མི་རིང་བས་རྒྱ་
 མ་རྟོངས་པ་ཉིད་དང་། རྒྱའི་ཕྱལ་ཕྱང་དེ་བ་མཐོང་མན་མེད་པ་དང་། རྟེ་བ་གཏིང་ཟབ་པ་
 དང་། རྟེ་བའི་རི་མོ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འབྲིལ་བ་དང་། རྒྱུད་ལམ་ཀུན་ནས་མཛེས་པ་དང་
 ལྡན་པ་སྟེ་བུ་དང་། རྒྱུད་གསུམ་གྱི་ཀུན་རྒྱུད་གཙང་བ་དང་། རྒྱ་ལ་སྟེ་བ་དང་^②ནག་བགས་
 མེད་པ་དང་། ཕྱག་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་པ་དང་། ཕྱག་གི་རི་མོ་མདངས་གསལ་བ་དང་།
 ཕྱག་གི་རི་མོ་ཟབ་པ་དང་། དེ་རིང་བ་དང་། ཞལ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བ་དང་། ཞལ་ལ་
 གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྒྲིང་བ་མཆུ་བེམ་པ་ལྟར་དམར་བ་དང་། ལྷགས་མཉེན་པ་
 དང་། ལྷགས་སྐབ་པ་སྟེ་བུ་དང་། ལྷགས་དམར་བ་དང་། གསུང་འབྲུག་གི་སྒྲ་དང་ལྡན་

པ་དང་། གསུང་སྟན་ཅིང་མཉེན་ལ་འཇམ་པ་དང་། མཆེ་བ་ལྷུ་མ་པ་དང་། མཆེ་བ་རྫོ་བ་
 དང་། མཆེ་བ་དཀར་པ་དང་། མཆེ་བ་རིང་ཐུང་མེད་པར་མཉམ་པ་དང་མཆེ་བ་བྱིན་གྱིས་
 སྤྲ་བ་དང་། འདས་གཟིངས་མཐོ་པ་དང་། འདས་སྐབས་སོགས་གྱིས་དག་པའི་གཙང་བ་
 ཉེ་བཅུ་དང་། སྟན་ཡངས་པ་དང་། རྩི་མ་མཛེས་ཤིང་སྟག་^①པ་དང་། སྟན་དཀར་ནག་མ་
 འདྲེས་པར་འབྲེས་ཤིང་བསྐྱའི་འདབ་མ་རྩོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྟན་ཚུགས་རིང་བ་དང་།
 སྟན་མ་འཇམ་པ་དང་། སྟན་མ་སྟུ་མ་པ་དང་། སྟན་མའི་སྟུ་རིང་ཐུང་མེད་པས་མཉམ་པ་
 དང་། སྟག་རིང་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། སྟན་རིང་ཐུང་དང་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་མཉམ་པ་དང་། སྟ་
 ལ་འཇུག་པ་བྱེད་པ་སོགས་སྟན་གྱི་དབང་པོ་མ་ཉམས་པ་སྟེ་བཅུ་དང་། དཔལ་བ་ལེགས་
 པར་འབྲེས་པས་སྟ་མཆེམས་ལེགས་པར་དོད་པ་དང་། དཔལ་བ་དབྲེས་ཆེ་བས་རྒྱས་པ་
 དང་། དབྱ་གདུགས་ལྟར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། དབྱ་སྟུ་བུང་བ་ལྟར་གནག་པ་དང་། དབྱ་
 སྟུ་བར་མཆེམས་མེད་པར་སྟག་པ་དང་། དབྱ་སྟུ་འཇམ་པ་དང་། དབྱ་སྟུ་མ་འཛིངས་པ་
 དང་། དབྱ་སྟུ་མི་རྩལ་ཅིང་མི་བཞོར་བ་དང་། དབྱ་སྟུ་བྱི་ཞིམ་པ་དང་། སྟག་དང་ཞབས་གྱི་
 མཐེ་བོང་ལ་རྩོ་རྩི་རི་མོ་ལྟ་བུ་དཔལ་གྱི་བེུ་དང་དེ་གཉིས་གྱི་མཐེལ་ལ་རི་མོ་བྱ་བཞི་
 པའི་བཀའ་ཤིས་དང་དེའི་མཐའ་སྟན་ལག་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་ན་རི་མོ་བདུན་གཡས་སུ་
 འབྲེལ་བའི་རྒྱན་གཡུང་བུང་འབྲེལ་བས་བསྟན་པ་དང་བཅུ་སྟེ་བརྒྱད་ཅུར་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དཔལ་བེུ་ཐུགས་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། མཆན་དཔེ་འདི་དག་ཡོངས་སྟོན་རྩོགས་སྟུ་དང་སྟུར་
 ནས་བཞུགས་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱད་སྟུར་^②མཐོང་ན་ཆེས་བྱེད་ཡོན་ཏན་གང་། །སུམ་ཅུ་ཙ་
 གཉིས་ཞེས་བྱ་བ། །སྟུ་ལ་པ་ཆོས་ལ་རྩོགས་པར་ནི། །ཡོངས་སྟོན་རྩོགས་སྟུ་གཉིས་ལ་
 བརྟེན། །ཞེས་གསུངས། མཆན་སོ་གཉིས་པོ་དེ་ཡོངས་སྟུ་སྟུ་ལ་སྟུ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་

བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། སྤྱུལ་སྤྱུལ་ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་མཚན་དཔེ་དེ་ནམས་གྱི་
 རྒྱད་ལ་སྒྲོད་པའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་ནི་ལོངས་སྤྱིའི་མཚན་དཔེ་ཡིན་པས་ན་དེ་
 ནམས་ལོངས་སྤྱི་དང་སྤྱར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བར། ^①འཁོར་
 ལོས་སྤྱར་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་པར་འདོད་མོད་གྱི། །དག་དང་མཛེས་དང་
 གསལ་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་ནམས་གྱི་ཆར་མི་མོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 མཛོད་ལས། ^②ཐུབ་མཚན་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །གསལ་ལ་རྫོགས་པས་འཕགས་པ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་གཉིས་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། དེ་གཉིས་ལ་བྱད་
 པར་ཡོད་དེ། མཚན་བཟང་ནམས་གཙོ་བོ་དང་། དཔེ་བྱད་ནམས་འཁོར་ཡིན་པས་གཙོ་
 འཁོར་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཙོ་འཁོར་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སེན་མོ་
 ཟངས་མདོག་ནས་སོར་མོ་བྱེན་གྱིས་སྤྲ་བའི་བར་གྱི་དཔེ་བྱད་དུ་གྱུ་ནི། བྱག་སོར་རིང་
 པའི་མཚན་གྱི་འཁོར་དང་། དབུ་རྒྱས་པ་དང་། དབུ་སྒྲ་བུང་བ་ལྟར་གནག་ནས་ངི་ཞེས་པ་
 དང་ལྟན་པའི་བར་གྱི་དཔེ་བྱད་དུ་གྱུ་དང་བདུན་ནི། གཙུག་ཏོར་དང་སྤྱ་གྱེན་དུ་སྤྱོད་པས་པ་
 དང་། སྤྱ་གཡས་སྤྱ་འབྲེལ་པའི་མཚན་གྱི་འཁོར་དང་། དཔྱལ་བ་འབྲེས་པ་དང་དབྲེས་ཆེ་
 བ་གཉིས་དང་ཤངས་མཐོ་བ་དང་དག་པ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་གྱི་དཔེ་བྱད་ནམས་ནི་མཛོད་
 སྤྱིའི་མཚན་གྱི་འཁོར་དང་། སྤྱན་ཡངས་སོགས་སྤྱན་གྱི་དཔེ་བྱད་བཞི། སྒྲིན་ཚུགས་རིང་
 བ་སོགས་བཞི་དང་བརྒྱད་ནི་སྤྱན་མཐོན་མཐིང་ལྟ་བུའི་མཚན་གྱི་འཁོར་དང་། རྩི་མ་སྤྱག་
 པའི་དཔེ་བྱད་ནི་རྩི་མ་^③བའི་རྩི་མ་ལྟ་བུའི་མཚན་གྱི་འཁོར་དང་། གཞེགས་པ་སྤྱིབ་མེད་
 དག་པ་ལ་སྤྱན་མཛེས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བེར་རོ། །སྤྱན་མཉམ་སོགས་གཉིས་གྱི་དཔེ་
 བྱད་ནི་འགྲམ་པ་སེང་གའི་འབྲ་བའི་འཁོར་དང་། ཞལ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བ་སོགས་གཉིས་

དང་། ལྷགས་མཉེན་སོགས་གསུམ་སྟེ་ལྷ་ནི་ལྷགས་རིང་བ་དང་རོ་བོ་བའི་མཆོག་མཆིན་
 བ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་དང་། གསུང་འབྲུག་གི་སྐྱ་དང་། འཇམ་མཉེན་རྣམས་ཆངས་དབྱངས་
 ཀྱི་འཁོར་དང་། མཆེ་བ་རྒྱུ་པ་སོགས་མཆེ་བའི་ལྷ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀར་པ་སོགས་ཆེམས་
 ཀྱི་མཆོན་བཞིའི་འཁོར་དང་། ཅ་མི་མངོན་པ་དང་། མདུད་པ་མེད་པ། ལོང་བྱ་མི་མངོན་
 པ། སྐྱ་གཞོན་ཤི་ཅན། ཕྱག་འཇམ་པ་ཕྱག་རིས་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ནི། ཕྱག་ཞབས་
 འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤི་ཆགས་པ་དང་ཞབས་ལོང་མི་མངོན་པའི་འཁོར་དང་། ཞབས་མཉམ་
 པ་ནི་བྱིན་པ་ཨེ་ཏུ་འཇམ་པ་དང་། རུས་སྤལ་ཞབས་ཀྱི་འཁོར་དང་། སེང་གེ་སོགས་
 གཤེགས་སྐབས་བདུན་དང་གོམ་སྟོམས་དང་བརྒྱད་ནི་སོར་མོ་བྱ་བས་འབྲེལ་བ་དང་རྟིང་
 པ་ཡངས་པ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་དང་། སྐྱ་འབྲིལ་བག་ཆགས་པ་ནས། དག་པའི་བར་བདུན་
 དང་། མཆོན་རྫོགས་པ། ཁོ་ལག་ཡངས་པ། སྐྱ་མ་ཞུམ་པ་སོགས་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་
 རྣམ་འབྲེལ་སྐྱ་རྒྱུ་པ་ནས། ཕྱལ་ཕྱང་དེ་^①བའི་བར་བཞི་དང་། ཀྱན་ནས་ལྷ་ནི་སྐྱ་ག་པ་
 རྣམ་སྟེ་བ་གནག་བག་མེད་པའི་བར་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱ་ཆེ་ཞིང་བྱང་བ་བདུན་
 མཐོ་བ། གསེར་མདོག་འདྲ་བ། བགས་^②པ་སྤལ་བ། དཔུང་མགོ་རྒྱུ་པ། ཐལ་གོང་རྒྱས་
 པ། རོ་སྟོད་སེང་གེ་འདྲ་བ། རྩ་ཞིང་གཤམ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་དང་། ལྷེ་བ་ཟབ་པ་དང་།
 གཡས་སུ་འབྲིལ་པ་གཉིས་གསང་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱབ་པའི་འཁོར་དང་། ཕྱག་རིང་ཞིང་
 རྒྱས་པ། ཕྱག་རིང་ཞིང་མཛེས་པའི་འཁོར་དང་། དཔལ་བེུ་དང་བཟུ་ཤིས་ཉ་གཡུང་བྱང་
 འབྲིལ་པ་སོགས་ནི་འཁོར་ལོའི་མཆོན་དང་བྱ་བས་འབྲེལ་བའི་འཁོར་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ཤེར་བྱིན་ཀྱི་མདོ་ལས་ནི། སྟོན་སྟོབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲ་མ་ལ་
 སྐྱེལ་བསུལ་སོགས་པ་བྱས་པ་ནས། ཁོང་ཁོ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་བལྟས་པའི་དབང་
 པོ་གཉིས་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆོན་ནས། རྩི་མ་བའི་རྩི་མ་

ལྟ་བུའི་བར་མཚན་སོ་གཉིས་དང་། འདྲ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་
ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛེས་པར་གྱུར་པའི་བར་བརྒྱད་ཅུ་ལ་གོམས་པར་བྱས་
པས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་གྲུབ་པར་བཤད་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་འབྲེལ་བ་འདིར་ཡང་
བཤད་དོ། །མདོ་སྐལ་བཟང་ལས་ནི་མཚན་སོ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ཡང་པར་བྱིན་དུག་གི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་མཛོད་སྡུ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་།
གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། སྤྲ་ཞིང་ཟེལ་གྱིས་མི་འོན་པ་དང་། བྲང་ན་ཁྱུ་གསུམ་ལ་སོགས་
པ་རིང་བར་གནས་པ་དང་། འེན་ཏུ་འབྲེལ་ཞིང་ལེགས་པར་གནས་པ་དང་། འོད་མཐའ་
ལས་པས་བྱུང་བ་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་པར་བྱིན་དུག་གི་འབྲས་བྱར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རང་རྒྱལ་སོགས་འབྲུག་པའི་བསོད་ནམས་བཅུ་འགྲུར་གྱི་ཚོགས་གྱིས་
ཐུབ་པའི་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་གཅིག་འབྲུག་ལ། བ་སྤྱི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པའི་བསོད་ནམས་
བརྒྱ་འགྲུར་གྱི་ཚོགས་གྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་འབྲུག་པ་དང་། དཔེ་བྱད་ཐམས་ཅད་འབྲུག་
པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འགྲུར་གྱིས་མཚན་གཅིག་འབྲུག་པ་དང་། མཚན་ཐམས་ཅད་
འབྲུག་པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་འགྲུར་གྱི་ཚོགས་གྱིས་མཛོད་སྡུ་འབྲུག་པ་དང་། མཛོད་སྡུ་
སྟེད་པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱར་བསྐྱར་བའི་ཚོགས་གྱིས་གཙུག་གཏོར་འབྲུག་
ལ། དེ་སྟེད་པའི་བསོད་ནམས་བྱེ་བ་འབྲུམ་ཕྱག་བརྒྱར་བསྐྱར་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུངས་དབྱངས་ཡན་ལག་དུག་ཅུ་འབྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ❶ བསོད་
ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པས། །རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་མཚན་འབྱུང་བ། །ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ལུང་བསྟན་ལས། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གསོན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱན་འབྱུང་
བ་དང་། །སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་ལས་འབྱུང་དང་། །འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་ཀྱན་བསོད་
ནམས། །འཛིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང་། །དེ་བཅུར་བསྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཡི། །བ་

སྤྱི་བུ་ག་གཅིག་འབྲུག་སྟེ། །སངས་རྒྱས་བ་སྤྱི་བུ་ག་ནི། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འབྲུག་བར་
འབྲུང་། །བ་སྤྱི་བུ་ག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་དག་
བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞེད། །བསོད་ནམས་ཇི་སྦྱེད་དེ་
སྦྱེད་ཀྱིས། །རྒྱལ་པོ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ནི། །རེ་རེ་མཐར་ཕྱིན་དེ་ལྟ་བུར། །བརྒྱད་ཅུའི་
བར་དུ་འབྲུང་བར་འབྲུག། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དག་ །འབྲུག་པའི་བསོད་ནམས་
ཆོག་ས་གང་ཡིན། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། །སྦྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཆན་གཅིག་
གོ། །མཆན་ནི་སྤྲུལ་ཅུ་འབྲུག་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་སྦྱོར་
དུ་བསྐྱར་བ་ཡིས། །ཆེ་བ་ཉ་འབྲའི་མཛོད་སྤྱོད། །མཛོད་སྤྱོད་ཡི་ནི་བསོད་ནམས་དག་ །སྦྱོར་
ཐུག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱོམས་པ་ཡིས། །སྤྱི་གཙུག་ལྟར་ནི་མི་སྣང་བ། །སྦྱོབ་པའི་གཙུག་ཏྱིར་
སྦྱེད་པར་བྱེད། །གཙུག་ཏྱིར་བསོད་ནམས་བྱེ་བ་ནི། །གངས་མེད་རྒྱ་ཆེན་བཙུ་པོ་
དག་ །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་སྦྱོར་བྱངས་ནི། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་སྦྱེད་པའི་མཆོག་ །ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། རེ་བཙུན་ཆ་བ་ན་རེ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེ་དེ་ནམས་ཐོབ་བྱ་
མཐར་ཐུག་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནམས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། །དེ་བཅའ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། །དབུ་སྦྱོར་བུང་བ་ལྟར་ནག་དེ་ནག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། བཅའ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེ་དེ་ནམས་བཅའ་པོ་ཡིན་
པའི་བྱིར། །ཉག་ས་ཁས། །འདོད་ན། །བྱི་དོན་བཅའ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། །བྱི་དོན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། །འགྲེལ་པར། ^༡སྤྱོད་པོ་དང་དེའི་
སྦྱོར་དག་ལྟར་གཅིག་དམིགས་པ་ངས་པའི་བྱིར། །འདི་ནི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། །བྱི་རོལ་གྱི་
དོན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །གཞན་ཡང་། །དེ་ནམས་བཅའ་པོ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདུལ་བྱ་ལས་དག་པའི་དབང་ཤེས་ལ་མཚན་དཔེར་
ཤར་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གདུལ་བྱའི་དབང་ཤེས་ལོག་ཤེས་སུ་
ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཚན་དཔེ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་གདུལ་བྱ་ལས་དག་
གིས་མཚན་དཔེར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེ་རྩལ་སྤྲོ་བསགས་པའི་གཟུགས་སུ་མེད་
དེ། ལོངས་སྤྱོད་ལ་འབྱུང་བ་ཞིས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་
ཟླ་དུང་མེད་གཟུགས་སྟོན་ལྟ་དང་གཏམ་བཟང་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྤྱོད་སྤྱུའི་མཚན་དཔེ་རྣམས་བཅས་པོ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་སྤྱུའི་གདུང་རུས་རིང་བསྐལ་
སོགས་ཁ་དོག་དབྱིབས་བསྐྱུས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། བཅས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་བསྐྱུས་ཀྱིས་གཟུགས་
ཡིན་ན་བཅས་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱོད་སྤྱུའི་རྒྱད་ལ་བཅས་པོས་བསྐྱུས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་བཅས་པོས་བསྐྱུས་པའི་རྩལ་སྤྲོ་བ་
བསགས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་གང་
རུང་ཡིན་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། མཚན་རྣམས་རང་རྒྱད་ལྡན་ཀྱི་
གང་ཟག་སྤྱོད་སྤྱུ་ཆེན་པོར་མཚོན་བྱེད་དང་། དཔེ་བྱད་རྣམས་རང་རྒྱད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་
ལ་ནང་ན་ཡོན་ཏན་ཁྲད་པར་ཅན་ཡོད་པ་དག །གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
ཁྲབ་སྟེ། མཚན་དཔེ་དེ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། སྤྱོད་དང་།
བྱེད་དང་། དེག་བྱའི་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱོད་གཉིས་པ་
བྱུབ་སྟེ། གསུང་ཆངས་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་བཟང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་སྤྱོད་གསུམ་
པ་བྱུབ་སྟེ། དབྱ་སྤྱོད་ཞིམ་པོ་སྤྱོད་སྤྱུའི་ཡིད་འཕྲོགས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་བཟང་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་སྐྱ་འཇམ་པའི་མཆན་བཟང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གོང་དུ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལུང་དངས་པ་ལྟར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་ན།
འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་མཆོག་སྣང་། །ཞེས་པའི་མཆན་བཟང་དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བཞེད་
དམ་སྙམ་མོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷགས་ཤེས་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་ཞིམ་པར་
སྣང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག །རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་ཞིམ་པར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། བྱོད་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་
པར་ཐལ། བྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ལྷགས་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བྱོད་དེ་ལ་སྣང་བ་གང་ཞིག །དེ་ལ་སྣང་བ་དེ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ལྷགས་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སྣང་བ་བྱོད་ལ་སྣང་བ་ལྟར་
གྲུབ་པར་ཐལ། མ་འབྲུལ་^①པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རོ་མི་ཞིམ་པ་
རོ་ཞིམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། གང་ཟག་པལ་པའི་ལྷགས་ཤེས་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པར་སྣང་
བའི་རོ་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ལྷགས་ཤེས་ཀྱི་སྟངས་དུ་བཞག་པ་ན་དེའི་ཐུགས་རྗེའི་
དབང་གིས་གནས་གྱུར་ནས་རོ་ཞིམ་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཏྲ་ཆས་ཀྱི་ནས་རུལ་བ་བཞེས་པའི་ཆེ་ཀུན་དགའ་བོས་སེམས་ཁྲལ་
བྱས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེམས་ཀྱི་བར་ནས། ནས་རུལ་བ་བཏོན་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་
བྱིན་པས་དེས་ཐོས་པ་དང་སྒར་མ་སྟོང་བའི་རོ་ཞིམ་པ་གཅིག་སྟོང་^②བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་
བཏོན་ནས་དབྱུང་པར་བྱ་བ་མང་དུ་སྣང་ཡང་མང་^③དུ་དོགས་པས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །དེས་
ན་མཆན་དཔེ་དེ་རྣམས་པལ་ཆེ་བ་གཟུགས་ཀྱི་ལུང་པོས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞིང་། རོ་མཆོག་
སྣང་བའི་མཆན་ནི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་དགོས་སམ་དབྱུང་པར་བྱའོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཡོངས་སྤྱིའི་མཆན་དཔེ་རྣམས་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ།

དེ་ནམས་ནམས་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། རྒྱུ་སྒྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
 ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ནམས་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཡེ་
 ཤེས་ཆོས་སྒྲིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱ་སྟེ། ^①དེ་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
 པས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ནམས་པར་
 སྒྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་དབྱངས་
 ཡན་ལག་དུག་ཅུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་ལྟར་། ^②བྲལ་དང་
 རྒྱུ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །ཡོན་ཏན་དབྱེ་བས་དུག་ཅུ་བཞི་འདི་དག། །ཅེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲིན་པ་བཞི་པོ་ནམས་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲིན་ནམས་
 སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་དགོ་བ་དང་
 དགོ་བ་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ^③ནམས་སྒྲིན་རྒྱུ་ནི་
 མི་དགོ་དང་། །དགོ་བ་ཟག་བཅས་ནམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
 བྱ་སྟེ། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་ནམས་སྒྲིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ལུང་
 དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གང་གིས་སྒྲིན་པ་ཇི་སྒྲིན་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ་ གཞུང་འདིས་སྒྲུབ་
 སྒྲུབ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་
 བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ^④རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་སྒྲོབ་པ་ནི། ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉོགས་པར་

བྱས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཐའ་མེད་པར་
 དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཇུག་དེ། རབ་
 འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་
 པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གོང་དུ་གསུངས་པའི་བྲག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཐོབ་པར་
 བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤྱལ་པ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་པས་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱོད་བཞི་པ་སྤྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།
 གང་གིས་སྤྱིད་པ་རྒྱུ་སྤྱིད་པར། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གསུངས། གཉིས་པ་ནི།
 ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྱལ་པ་
 རི། །ཞེས་འཆད་ན། ལོངས་སྤྱིའི་རྗེས་སུ་སྤྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་གང་ཞེ་ན། དཔེ་
 རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ལོངས་སྤྱོད་པ་གསུལ་བྱའི་མིག་ཤེས་ལ་རང་འབྲས་སྤྱལ་སྤྱིའི་སྤྱང་བ་
 སྤྱིད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། ཡང་ན་སྐབས་བརྒྱད་པ་
 འདིར་སྤྱོད་བཞིའི་རིམ་པ་འདི་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་དེ་རྟེན་དང་
 སྤྱོད་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་བཞིན་པ་ཡིན་པས་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་དང་པོར་བསྟན། སྤྱོད་གསུམ་གྱི་ནང་
 རྣམ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་རང་འབྲས་ལོངས་སྤྱིའི་བདག་ཆེན་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་རང་
 འབྲས་སྤྱལ་སྤྱིའི་བདག་ཆེན་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་གསུམ་དམན་
 མཆོག་གི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཆད་རིགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་དེ་
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་ཡིན། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱོད་

དེ་སར་གནས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཡིན། མཆོག་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དེ་སོ་སྒྲེ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྒྲོར་བ་ལ། ^①དེ་ལྟར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བསྟན་ནས། བཞི་བ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཀྱིས་པའི་སྒྲེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་བ། ཞེས་གསུངས།

ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་བ་ལ། ^②ཤྲུག་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སྒྲུབ་གང་གིས་འཁོར་བ་ཇི་སྟིང་པར་འཇིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་སྒྲུབ་དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟར་འདས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་རྒྱན་མི་འཆད་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག་དེས་བ་ལྟ་དང་མི་ལྟར་པའི་གཟུགས་སྒྲུབ་མཐར་ཐུག་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེས་བ་ལྟ་དང་མི་ལྟར་བ་གང་ཞིག་གཟུགས་སྒྲུབ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྒྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བ་ལྟ་དང་ལྟར་པའི་གཟུགས་སྒྲུབ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བ་ལྟ་དང་ལྟར་བ་གང་ཞིག་གཟུགས་སྒྲུབ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལོངས་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་། དེས་བ་ལྟ་དང་མི་ལྟར་པའི་གཟུགས་སྒྲུབ་མཐར་ཐུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་བ་ལྟ་དང་མི་ལྟར་པའི་གཟུགས་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ།^①འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཞེས་ཟེར་ན།
མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་དགོས་པར་
ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྤྱལ་སྤྱི་གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།^②མཐར་ཐུག་
གི་སྤྱལ་སྤྱི་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། དེར་
ཐལ། སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། སངས་རྒྱས་
ཆོས་ཅན། དགོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཏྲགས་ཁས། ཆོས་ཅན་སོང་།

ཁ་ཅིག །འོངས་སྤྱལ་གང་རུང་གང་ཞིག །ངེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟ་པའི་གཟུགས་
སྤྱི་དེ་སྤྱལ་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། གནས་འོག་མིན་སྤྱལ་པོ་བཞོད་པ་ཁོ་ནར་
བཞུགས་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡོད་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ།
སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ངེས་པ་ལྟ་
ལྟ་གི་གཟུགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་^③། ངེས་པ་ལྟ་དང་ལྟ་བ་གང་ཞིག །གཟུགས་སྤྱི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། དེ་འཁོར་ངེས་པ་བྱང་འཕགས་ཤིག་སྤྱལ་གིས་བསྐྱོར་བ་གང་
ཞིག །དེ་གནས་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་
གསུངས། ཏུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་ཏུ་བཞུགས། སྤྱི་མཆོན་དཔེ་གསལ་
ཇོགས་གིས་སྤྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། དེའི་འཁོར་ཏུ་གྱུར་པའི་སོ་སྟེ་མེད་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ཅན་གྱི་སོ་སྟེ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་བྱལ་བ་གང་ཞིག་
དེ་གནས་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་གཟུགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
གཉིས་པ་དངོས། གསུམ་པ་བྱལ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་དངོས་སུ་ཉན་པའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་
གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱལ་བེན།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དེའི་སྒྲུབ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ཡོངས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དངོས་
ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་ཡོངས་སྒྲུབ་བཞུགས་
པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ^①དེ་དང་ཡོངས་སྒྲུབ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གནས་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཡོངས་སྒྲུབ་དང་དངོས་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དེ་གནས་འོག་མིན་ཁོ་ནར་
བཞུགས་པར་ཐལ། དེ་གནས་འོག་མིན་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འོག་མིན་དུ་སངས་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག ། ཡོངས་སྒྲུབ་དང་དངོས་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་བྱུང་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མེད་དེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པས་དང་པོར་ཡོངས་སྒྲུབ་མངོན་དུ་
བྱས་ནས། དེ་རྗེས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་བཤད་ལས།
^②སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ཡོངས་སྒྲུབ་རྗེས་སྒྲུབ་དང་དངོས་སྒྲུབ་
ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
ཡོངས་སྒྲུབ་རྗེས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་དང་དངོས་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་བྱུང་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དང་དངོས་སྒྲུབ་ཆོགས་པ་ཆར་
གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། བྱང་དེའི་
སྒྲུབ་ལོགས་དེ་མ་ཐག ། ཡོངས་སྒྲུབ་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཙུག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲོན་
གདུལ་བྱ་རྗེས་སྒྲུབ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་དེའི་ཆེ་ཆོགས་པ་གཅིག་དུ་མེད་
ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ཞེས་པའི་ཀྱང་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་

རྒྱས་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ལོངས་སྤྱོད་མཛོན་དུ་བྱས་མ་
ཐག་པའི་ཆེ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྱལ་སྤྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁ་ཅིག །སྤྱལ་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་
ཟེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་བྱང་བའི་མཆོམས་མེད་གྱི་ལས་
བསགས་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་
བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་སངས་རྒྱས་མེད་
པར་ཐལ། གཟུགས་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། བྱང་འཕགས་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་སངས་རྒྱས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་
ཕྱིར། དར་རྒྱུ་གི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་གཟུགས་བརྟན་
ཡིན་ཟེར་ན། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་
གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པའི་སློལ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་པས་ཉོགས་རྒྱས་པར་ཐལ།
ཁྱོད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སོ་སྤྱོད་ཡོད་^❶ བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་བརྟན་དེ་རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློལ་སྤང་བ་ལྟར་དུ་
མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་པས་ཉོགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་དེ་རང་
སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློལ་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འཇིག་རྟེན་རང་ག་པས་ཉོགས་
རྒྱས་པར་ཐལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་^❷སྤྱོད་མ་ཡིན་པ་
སོགས་སྤར་བཤད་ཟེན་ཏོ།

རང་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱོད་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྒྱལ་བའི་སྤྱལ་སྤྱོད་
ནམས་ཀྱི་མཛོད་པའི་གཙོ་བོ་བཤད་པ། དེས་གདུལ་བྱ་སྤྱིན་གྲོལ་ལ་འགོད་ཚུལ་བཤད་

པའོ། །དང་པོ་ནི། དེས་པ་ལྷ་དང་མི་ལྷན་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་གཟུགས་སྒྲུ་
དེ། སྒྲུལ་སྒྲུའི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཟོ་བོ་སྒྲུལ་སྒྲུ། སྒྲེ་བ་སྒྲུལ་སྒྲུ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་
སྒྲུལ་སྒྲུ་སྒྲེ་གསུམ་དུ་པལ་ཆེ་བས་བཞེད་ལ། ཀུན་མཁྱེན་བྱ་^①སྟོན་སོགས་དང་བདག་གི་
ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེས་ནི། དེའི་སྟེང་དུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སོགས་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་
སྟོན་ས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆན་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ་སྒྲེ་བཞེར་མཛད། དང་པོ་ནི། དེ་
བའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བའི་པེ་ཕང་ལེན་པའི་གཟུགས་སུ་སྒྲུལ་བའི་
དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་རི་དྲགས་རུ་རུར་སྒྲུལ་
པའི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་དང་། རྒྱལ་བ་མི་
འབྱུགས་པ་ལྟ་བུ། བཞེ་པ་ནི། ^②སྟོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་སྡེའི་
རྒྱན་ལས། ^③བཟོ་དང་སྒྲེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཆེ། །བྱ་ངན་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པ་^④། །སངས་རྒྱས་
སྒྲུལ་བའི་སྒྲུ་འདི་ནི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་
པར། ^⑤སྒྲུལ་བའི་སྒྲུ་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་འདུལ་བའི་དོན་དུ་པེ་ཕང་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ། བཟོ་དང་
སྒྲེ་བ་དང་། མདོན་པར་རྗོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པ་དག་
གིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་དོན་ཐུན་སུམ་ཆོགས་
པའི་མཆན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྒྲུལ་སྒྲུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
གང་དང་གང་འདོད་པའི་དངོས་པོ་སྣ་ཆོགས་པར་སྒྲུལ་པ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^⑥སངས་རྒྱས་སྒྲུལ་པ་དཔག་མེད་པ། །
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྤྱི་མཇུག་པའི་གཙུག་པོ་རྣམས་བསྐྱེད་བཅུ་གཉིས་
 སུ་འདུ་ལ། འདི་ལ་ཡང་མདོ་བསྐྱེད་བཅོས་རྣམས་སུ་འདེན་ཚུ་ལ་དུ་མ་ཞིག་བྱང་སྟེ། མདོ་
 ཁ་ཅིག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱུ་པ་ཡང་མཇུག་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཏུ་བབྱངས་
 ལ། དེའི་དོན་ནི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་གཟིགས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་པ་
 ལ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱུ་པའི་མཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །རིན་ཆེན་སྤངས་བར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་
 པ་ཡུམ་འདུལ་བའི་བྱེད་དུ་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས་སྤར་འཇུག་བྱའི་སྤྱིང་དུ་འབྱོན་
 པ་ན་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་རི་རབ་ལ་བེ་རྒྱུ་འེ་ཐེམ་སྐྱས་བཅུ་གས་པ་སོགས་ལྟ་བུས་ཀྱི་
 མཇུག་པ་ཡང་མཇུག་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཏུ་འདེན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིང་
 བོའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས། །གཤེགས་དང་བལྟམས་དང་རོལ་པ་དང་། །དེས་འབྱུང་
 དགའ་བ་སྦྱོད་པ་དང་། །བདུད་སྡེ་བཅོམ་དང་བྱང་ཆུབ་དང་། །དེ་བཞིན་ལྟ་ལས་བབས་པ་
 དང་། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱ་ངན་ལས། །འདས་པ་སྟོན་པའི་མཇུག་པ་ཡིན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱེད། རྒྱུད་ཆེར།^① ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན། །འཇིག་རྟེན་
 ཀྱན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྐུ་ལ་པའི་རང་བཞིན་སྟོན་
 ཆོགས་ཀྱིས། །སྐུ་བ་མདོན་པར་སྐུ་བ་དང་། །དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་
 དང་། །ལྟམས་སུ་ཞུགས་དང་བལྟམས་པ་དང་། །བཟོ་བའི་གནས་ལ་མཁས་པ་
 དང་། །བཅུན་མོའི་འཁོར་དགུས་རོལ་པ་དང་། །དེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྦྱོད་པ་དང་། །བྱང་
 ཆུབ་སྤྱིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། །བདུད་སྡེ་བཅོམ་དང་རྗོགས་པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །བྱ་ངན་འདས་པར་གཤེགས་མཇུག་རྣམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་
 རྣམས་སུ། །སྤྱིད་པ་ཇི་སྤྱིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདིའི་དོན་དར་རྒྱུ་ཏུ།
 སྟོན་པ་དགའ་ལྡན་ནས་འཕོ་བའི་མཇུག་པ་དེ་མཇུག་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོར་འདེན་པའི་

ཚུལ་གཅིག་དང་། སྟོན་པ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་
བའི་མཛད་པ་དེ་མཛད་པ་དང་པོར་འདྲེན་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ས།
རང་ལུགས་ཕྱི་མ་ལྟར་འདྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་སྟོན་བཅས་ཟེའི་ཁྱེའུ་
སྐྱེ་མར་གྱུར་པ་དེ་ཆེ་འཕོས་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ནི་
མཛད་པ་དང་པོ་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་པ་དང་། དགའ་ལྡན་ནས་སྒྲུང་པོ་ཆེ་ཐལ་
དཀར་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་འཛམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་བྱོན་པ་ནི་མཛད་པ་གཉིས་པ་དགའ་ལྡན་
ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ་དང་། འཛམ་བུའི་སྒྲིང་དུ་ཡུམ་གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པའི་ཆེ་སྟོ་
གཡས་པ་ནས་ཞུགས་ཏེ་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཅུ་རྩེ་གསུམ་པར་བཞུགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་
མཛད་པ་གསུམ་པ་ལྷུ་མས་སུ་ཞུགས་པའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་བཟའིས་ལུས་མེད་ཆལ་
དུ་ཡུམ་གྱི་སྟོ་གཡས་པ་ནས་བལྟམས་ཏེ་ལྷ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་
གྱི་སྒྲིང་དུ་སྒྲངས་ནས་སྐྱེ་བུས་གསོལ་བ་སོགས་མཛད་པ་བཞི་པ་བལྟམས་པའི་མཛད་པ་
དང་། དེ་ནས་སྐྱེ་ཆལ་སོགས་བཟོ་བའི་རིག་བྱེད་གྱི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་
བྱས་པ་ནི་མཛད་པ་ལྷ་པ་བཟོ་བའི་གནས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་ས་འཆོ་
མ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ཏེ་བཙུན་མོ་རྣམས་དང་ཅེ་དགས་རོལ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་མཛད་པ་
དྲུག་པ་བཙུན་མོའི་འཁོར་དགྲེས་རོལ་པའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་
གི་བྱང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱང་བར་མཛད་པ་ནི་མཛད་པ་བདུན་པ་ངེས་པར་འབྱུང་
བའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་ཆུ་བོ་ནི་རྩྭ་ནིའི་འགམ་དུ་ཏིལ་འབྱུ་བཞི། རྒྱ་ཤུག་འབྱུ་བཞི།
འབྲས་འབྱུ་དྲུག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་དྲུག་དཀར་སྐྱེད་མཛད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་
མཛད་པ་བརྒྱད་པ་དཀར་བ་སྐྱེད་པའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོ་སྟེ་ཡང་
དག་པར་རྩེ་གསུམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྩེ་གསུམ་པར་འཆང་བྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་

ཕྱིར་དུ་མ་ག་ཏ་དོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཤིང་དུང་དུ་གཤེགས་ནས་སྔོན་ལ་དགའ་རབ་
 དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་བདུད་བཅོམ། གྲུང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་མཛད་པ་ནི་
 མཛད་པ་དགུ་པ་བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོར་གཤེགས་ཏེ་བདུད་སྤྱེ་བཅོམ་པའི་མཛད་པ་དང་།
 འབྲེན་ཆུ་ལ་སྤྲུལ་ལྟར་ན་འདི་སོ་སོར་གཉིས་སུ་འབྲེན་ནོ། །དེ་ནས་ཐོ་རངས་ཀྱི་ཆ་ལ་
 མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་བྱ་བའི་ཆུ་ལ་བསྟན་པ་ནི་མཛད་པ་བཅུ་པ་རྫོགས་པར་བྱང་
 ཆུབ་པའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་ཡུལ་སྤྱོད་རྒྱ་ལྡན་པའི་སོ་སོགས་སུ་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་
 གསུངས་པ་ནི་མཛད་པ་བཅུ་གཅིག་པ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་
 གྲོང་བྱིར་རྩ་མཆོག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཏྲག་འཛིན་ཅན་རྣམས་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་དེ་ལམ་ལ་བཙོན་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱང་ན་ལས་འདའ་ཆུ་ལ་བསྟན་པ་ནི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་ཕྱང་ན་
 ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་མཛད་དམ་རིམ་ཅན་དུ་མཛད་ཅེ་ན།
 བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྤྱིར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་མཛད་པ་
 ཡིན་ཏེ། དེས་མི་མཛད་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བའི་མཛད་
 པ་སྟོན་པ་དང་། འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དང་གཞན་དུ་དགའ་ལྡན་ནས་འཕོ་བའི་
 མཛད་པ་ནས། ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་བར་རྣམས་དུས་མཉམ་དུ་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས། ཇེ་ནི་ཅིག་ཅར་ལ་ལར་སྒོ་མང་བརྒྱ་ནས་ཆོས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །ལ་ལར་སྐྱེ་བ་མི་མངའ་ལ་ལར་སྐྱེ་བའི་སྤྱོད་པ་སྤྲོ་ཆོགས་དང་། །ལ་
 ལར་བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལ་ལར་དེ་ནི་ཕྱང་ན་འདས་སྟོན་ཀྱང་། །དེ་ནི་གནས་དེ་ལས་ཀྱང་
 རྣམ་པར་གཡོ་མི་མངའ་ལ་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་མཛད། །ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་ཡུལ་འཇུག་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས།

འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་སེམས་ཅན་ལ་ལ་དག་གིས་^༡ནི་འཁོར་བ་འདི་
 ཉིད་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱིམ་ནས་མངོན་པར་འབྱུང་བར་ཤེས་སོ། །ལ་ལ་
 དག་གིས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་དགའ་བ་སྤྲད་པ་ལ་གནས་པ་དང་།
 ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་འགོ་བ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སྙིང་པོ་ལ་འདུག་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བདུད་བཙེམ་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་
 མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་
 དང་འཇིག་རྟེན་སྦྱོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱུལ་པའི་སྤྱིས་དང་པོ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་
 བབས་པ་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོ་^༢སྟོན་པའི་བར་གྱི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན། ཞེས་དང་། བལ་
 ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཕྱོགས་བཅུ་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆོས་ཀྱི་
 དབྱིངས་ཀྱི་གླས་པ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པ་རབ་འབྱུངས་རྒྱ་མཚོ་ཐམས་ཅད་དུ་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རེ་རེ་དང་། སྤྱིང་རེ་རེ་དང་། སྤྱིའི་བྱོན་ཅམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དགའ་ལྡན་
 གྱི་གནས་ནས་འཆི་འཕོ་བ་དང་། ལྷམས་སུ་འདུག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སྤྱིས་པའི་
 རབས་ཐམས་ཅད་དུ་འང་ལྡན་གྱིས་བྱུང་བས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་ཀུན་ཏུ་
 སྤང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་ཞིང་འདི་ཉིད་དུ་དགའ་ལྡན་དུ་སྤྱི་བ་མངོན་
 པར་སྤྱི་བའི་མཛད་པ་ནས། གྲོང་བྱིར་རྩ་མཚོག་ཏུ་བྱུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་
 པའི་བར་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སྟོན་གྲོལ་ལ་འགོད་

པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཆམ་པར་མི་ཉག་
སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་སོགས་ཀྱི་སྐྱས་ཚེས་བསྟན་པའི་སྟོན་སྟོབས་སྟོབ་བསྐྱེད་དེ།
རིམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྒྱུད་ལྔ་མར།^①མི་ཉག་སྤྱག་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད། །ཞི་བའི་སྐྱ་ཡིས་ཐབས་མཁྱེན་
བས། །སྦྲིད་གསུམ་སེམས་ཅན་སྟོབ་བསྐྱེད་ནས། །ཟུང་ན་འདས་ལ་རབ་འཇུག་
མཛད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྟོང་འདིའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་འདིས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན།
འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་^②དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་སྟོར་བཞིའི་སྐབས་སུ་ཚེས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས།^③དེ་ནས་
ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཚེས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྣམས་ལ་འདི་དག་ནི་དག་པའི་ཚེས་སོ། །འདི་དག་ནི་འཇིག་
རྟེན་པའི་ཚེས་སོ། །ཞེས་སོགས་ངེས་པའི་ལན་དུ་རབ་འབྱོར་འདི་ལ་གྱིས་པ་ཐོས་པ་
དང་མི་ལྡན་པ་སོ་སོ་སྟེ་བོས་ནི་མི་ལམ་ཡང་དམིགས་ལ། མི་ལམ་མཐོང་བ་ཡང་
དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ནས། དེ་ལ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་དེས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་བཅད་ཅིང་གཏུབ་ཀྱང་བདག་ལ་སུ་ཡང་གཏུབ་བམ་བཅད་
དོ་སྙམ་པའི་སེམས་མི་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་
པར་འཆད་པ་ལ།^④རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་

ལ་ནམ་པར་གཟིགས་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྒྱུར་དང་། ཅ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
བཤད་ཟིན་གྱིས་མཚམས་སྒྱུར་དང་། འཆད་འགྲུར་གྱིས་མཚམས་སྒྱུར་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ❶ དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་བསྐྱེམས་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་
སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོས་ནས་རབ་ཏུ་
བཏགས་པའི་སྐུ་གསུམ་བསྟན་ནས། ཞེས་འཆད། དོན་ནི། དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བཏགས་པ་སྟེ་
སྟོས་ཅི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དུ་བྱེ་བའི་སྐུ་གསུམ་བསྟན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཆད་
མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱེ་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྐྱེམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་
སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེ་དང་། དེ་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་
བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་མཚན་དཔེར་སྤང་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལ་ ❷ སྟོས་
ནས་ལོངས་སྐྱེ་དང་། དེ་ལ་མོས་པ་ཅམ་དང་ཅུང་ཟད་བསྐྱེམས་པས་ཉན་ཐོས་དང་སོགས་
པས་སོ་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་སྐྱེལ་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལ་སྟོས་ནས་སྐྱེལ་སྐྱར་
བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ❸ ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལོངས་སྤྱོད་
རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་སྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་དོན་བྱ་བ་མཛད་པས་ན། གདུལ་
བྱའི་སྐྱེ་བོའི་སྤང་བ་ལ་བཏེན་པའི་ལས་དེའི་བདག་པོ་ལ་བཏེན་ནས་བྱུང་བ་ནམས་ནི་
ཚེས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད། དོན་ནི། དེ་ལྟར་སྐུ་གསུམ་བསྟན་ཟིན་ནས་དེའི་འོག་
ཏུ་སྐེལ་བ་དང་ལྟན་པའི་གདུལ་བྱའི་དག་པའི་སྤང་བ་ལ་བཏེན་པ་སྟེ་དེའི་ངོ་བོར་ཡེ་ཤེས་
ཚེས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེ་དེའི་བདག་པོའི་རྒྱུན་བྱས་པ་
ལས་བྱུང་བ་ནམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེ་དེའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་

པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཁོ་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་།
སོགས་པས་སྐུ་ལ་སྐར་སྐར་བ་གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲི་ནས་དེ་དག་གི་དོན་བྱ་བ་
མཛད་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་ལ། དུས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བའི་སྒྲི་ནས་རྒྱས་པར་བཤད།
གངས་ཀྱི་སྒྲི་ནས་མཐུག་བསྐྱབ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་
འདིའི་། །ལས་ནི་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འདོད། །ཅེས་འཆད། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། འགྲོ་
རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་པ་ནས། བྱ་ངན་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ། །ཞེས་པའི་བར་
གསུངས། །གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡི་འཕྲིན་ལས་ནི། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་
བཞེད། །ཅེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེའི་དུས། རིམ་བཤེས་གཞན་ཡང་
མཆོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ^①དང་པོར་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ^②དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ས་ལ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དེ། ཞེས་པའི་བར་
གསུངས། །གཉིས་པ་ནི། ^③དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཞིན་དུ་འདིའི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་
ཙ་བདུན་ཡང་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཛད་པ་ཡིན་འོ། །ཞེས་
འཆད། །གསུམ་པ་ནི། ^④སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མའི་ལས་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་
བསྟན་པའི་རིམ་པས་ལྷག་མ་བར་གྱི་ཆིག་གི་དོན་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་
པར་བྱ་སྟེ། ཆིག་མངས་སུ་དོགས་པས་བདག་གིས་ནི་མ་བྲིས་སོ། །ཞེས་འཆད།

འདིའི་སྐབས་སུ་འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྐུ་ལ་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་དང་། སྒྲི་བ་དཔོན་ལྟར་
ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ།
འཕྲིན་ལས་འཐུག་ཚུལ། འཕྲོས་དོན་འོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་

ཤེས་ཚེས་སྐྱེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། ཡེ་ཤེས་
ཚེས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེན་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་
འཕྲིན་ལས་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད། རྒྱས་པར་དབྱེན།
ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ནས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་བར་ཉར་བདུན་དུ་ཡོད།
ས་མཆོམས། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། མདོ་
ཆོད་དང་པོས་འཕྲིན་ལས་མདོར་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་
རི་སྤྱོད་འདིའི། །ལས་ནི་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས།

དེས་ན་འཕྲིན་ལས་ཉར་བདུན་པོ་དེ་ལ་ཡང་། གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་
དང་། ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ཐར་པ་དོན་གཉིར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ^①རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སྐྱེན་གྱིས་
འཇིག་རྟེན་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ན་ཤར་སྟོགས་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྒྲུང་
གི་བྱེ་མ་སྟེད་དག་ན་བྱུང་ཆེན་དག་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་དག་ཏུ་
འདོང་ཞིང་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཞི་བར་བྱས་ནས། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་
དང་ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་ཆོ་འབྲུལ་རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིང་རྩ་
འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཞི་བར་བྱས་ཏེ། ཀུན་
བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། འཕགས་པའི་ཆོས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱེན་པ་ལ་བཀོད་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་བར་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འགོ་བ་ལྗེའི་སྐྱུག་

བསྐྱེད་ཞི་བར་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ་བསྐྱེད་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འགྲོ་
ནམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་དང་། ^①དང་པོར་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་དང་བཟང་པོ་མ་
ཡིན་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་
འཕྲིན་ལས་མཛད་ནས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཆོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ། སྒྲོར་ལམ་ལ་འགོད་པ། མཐོང་ལམ་ལ་
འགོད་པ། སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། བསྐྱེད་བ་བཞི་ལ་འགོད་པ།
བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ། གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པ། སྒྲོད་པ་ལ་འགོད་
པ། དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་འགོད་པ་དང་ལྔ་ལས།

དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ^②རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་
གྱི་སྒྲིན་པ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དན་པ་
ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་། ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ཡང་བྱང་ཆེན་ནམས་གྱི་ངོ་
མཆར་མད་དུ་བྱང་བའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱེད་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
བསྐྱེད་ནམ་བཞི་ལ་འགོད་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ^③སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་བའི་དངོས་པོ་
བཞི་ལ་བཀོད་དེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། ^④རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་བྱང་ཆེན་གཞན་དག་ལ་འདི་སྐད་དུ་འདོམས་ཤིང་འདི་སྐད་
དུ་སྟོན་ཏོ། །རིགས་གྱི་བྱ་བྱོད་ཚུར་ཤོག་ཡི་གེ་མངོན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པར་གྱིས་
ཤེག་ །ཡི་གེ་གཅིག་ལ་མཁས་པར་གྱིས་ཤེག་ །ཡི་གེ་གཉིས་ནས་ཡི་གེ་བཞི་བརྩ་ཅ་
གཉིས་གྱི་བར་ལ་མཁས་པར་གྱིས་ཤེག་ །ཅེས་པ་ནས། འདི་ནི་སྒྲིན་མེད་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་བར་ཞེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད་
ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་ཡི། །ནམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་

བ་དང་། །ཞེས་དང་། ❶ ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་པས་མི་མཐུན་པའི་
 བྱོགས་དང་གཉིན་པོ་དོར་བ་དང་སྒྲང་བར་བྱ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཉོགས་པར་མཛད་ནས། ཞེས་
 གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ❷ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་མཁན་པོ་འཇམ་སྐྱུ་མའི་
 མཁན་པོའི་མཆན་བྱ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་རྫས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བཏེན་ཏེ།
 གཟུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་ཚོགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྒྲང་པོའི་གཟུགས་སམ། ཞེས་པ་ནས་
 ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་དུ་མི་
 དམིགས་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་ཡང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནས།
 དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་ངེས་བཞིན་གྱིས། །དོན་དང་། ཞེས་
 དང་། ❸ སྐྱུ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་རྫེས་སུ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་
 ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏེ་གཞན་གྱི་དོན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ངེས་ལྟ་བུའི་
 བདག་ཉིད་ལ་བཀོད་དེ། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། ❹ དེ་བདག་ཀྱང་སྐྱིན་པ་གཏོང་བ་
 ཡིན། གཞན་སྐྱིན་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུལ་བ་ཡིན། སྐྱིན་པའི་ལེགས་པ་བརྗོད་པ་
 ཡིན། གཞན་གང་སྐྱིན་པ་གཏོང་བ་དེ་དག་གི་ལེགས་པ་བརྗོད་ཅིང་མཐུན་པས་དགའ་
 བར་སྐྱོད་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། གཞན་གང་ཞེས་རབ་བསྒྲོམས་པ་དེ་དག་གི་ལེགས་པ་
 བརྗོད་ཅིང་མཐུན་པས་དགའ་བར་སྐྱོད་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་
 འཆད་པ་ལ། བརྗོད་ཕྱིན་དུག་དང་། །ཞེས་དང་། ❺ དེ་རྫེས་ལ་རང་གི་དོན་འཁོར་གསུམ་
 རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་གོམས་པ་ལའོ། །ཞེས་
 གསུངས། ལྷ་པ་ནི། ❻ བདག་ཀྱང་དག་བ་བཙུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡང་དག་པར་འཛིན། ཞེས་
 པ་ནས། སེམས་ཅན་གང་དག་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་
 བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་སྐབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་ལེགས་པ་བརྗོད་ཅིང་མཐུན་པས་དགའ་

བར་སྒྲོང་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ལམ་
དང་། ཞེས་དང་། ❶ དེའི་འོག་ཏུ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་མཆན་ཉིད་སངས་རྒྱས་གྱི་
ལམ་སྟེ། དགོ་བ་བཅུའི་ལས་གྱི་ལམ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ❷ རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སྟོན་རི་ལྟར་བྱིས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ནམ། བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མིན་དུ་བེན་ན་ནི། བྱང་ཆེན་ཤེས་བྱིན་ལ་སྒྲོང་
པའི་ཆེ་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར།
སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར། སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་ཡོངས་
སུ་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་དེ་སྟོན་རི་ལྟར་བྱིས་ཀྱང་དེ་
བཞིན་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་པས། དེའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་ཤེས་བྱིན་ལ་སྒྲོང་པའི་ཆེ་
ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་སྟོན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས།
སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་གཤམ་
འོང་། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས། །སྒྲོང་པ་ཉིད་
དང་། ཞེས་དང་། ❸ དེ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པ་ཉིད་གོམས་པ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ❹ རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པས་དགོ་སྟོང་ངམ་དགོ་
སྟོང་མཁམ་དགོ་བསྟན་ནམ་དགོ་བསྟན་མ་ལ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མར་
རྒྱན་དུ་ཆོས་བསྟན་ན། རབ་འབྱོར་དེ་ཅི་སྟམ་དུ་སེམས། སྤྱལ་པ་དེ་དག་ལ་རྒྱན་དུ་
ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱལ་པ་ཡོད་དམ། ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་
དེ་ཡང་ཉེ་བར་ཞི་བ་སྟེ་ཆོས་གང་ཡང་འཕེལ་བའམ་འགྱིབ་པར་བྱེད་པའམ་སྟེ་བའམ་
འགག་པའམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ་རྣམ་པར་བྱང་བའམ་ཐོབ་པའམ་མངོན་པར་

རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཉིས་བྱེད་
དང་། །ཞེས་དང་། ❶ དེའི་རྗེས་ལ་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དང་པོ་
ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཚེས་
ལའོ། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ། ཚེས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ཅམ་དུ་རྟོགས་པའི་ས་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་
བར་ལ་འགོད་པ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཚེས་རྣམས་དམིགས་སུ་མེད་པ་དུག་
པ་ལ། ལུས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སྤྱི་བ་པ་སྤང་རུང་དང་གཉིན་པོ་སྤྱི་རུང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་
བྱེད་པ་ས་བདུན་པ་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ལ། ས་དགུ་པ་ལ། ས་བཅུ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་དང་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ❷ རབ་འབྱོར་དེ་ཡང་འཛིན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་
དུ་བཏགས་པའི་ཚེས་ཉིད་ཉེ་བར་བཟུང་ན་བྱང་ཆེན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་ཡི། དོན་དམ་པར་ནི་གཟུགས་སམ།
ཚོར་བའམ། ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ ❸ མདོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཉེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་བསྟན་
ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བརྟེན་དང་། །ཞེས་དང་། ❹ དེ་ནས་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་རྒྱར་གྱུར་པས་ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་ཆུ་ལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་
སྤྱིན་པའི་ཚེས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་བཏགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ❺ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དུག་ལ་སྤྱོད་པ་དང་།
སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་བཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚེས་སུམ་ཅུ་ཙ་བདུན་ལ་སྤྱོད་པ་དང་།
ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་ཤེས་པ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ཐབས་མཁས་པས་ཚེས་

ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་འབྱུག་གོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ^①དེ་བཞིན་དུ་རིམས་ཀྱིས་ཤེར་བྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་
ས་བྱུག་པ་ལ་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། གསོལ་བ། ^②བཙེམ་ལྡན་འདས་ཐབས་མཁས་པ་གང་གིས་བྱང་
ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འབྱུག་པའི་ཐབས་མཁས་པ་དེ་གང་ལགས། བཙེམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་
ཆོས་གང་ཡང་གང་ལ་ཐོགས་པར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོའམ། གང་ལ་ཐོགས་པར་
འགྱུར་ནས། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་
སྦྱིན་པར་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ལ་ལ་ཞིག་དམིགས་པར་བྱས་ཤིང་གདུལ་བར་བྱ་བ་དེ་
ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གང་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྦྱིན་དང་། །ཞེས་དང་། ^③དེའི་འོག་ཏུ་ས་བདུན་
པ་ལ་ཐབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་
པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ། སྦྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་འགོད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་མངོན་དུ་གྱུར་
པ་ནི་བ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^④དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཙེམ་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་

གང་ལ་སྤྱད་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
 ཡོངས་སུ་དག་པར་བགྱི་བའི་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་གང་ལགས། བཙུག་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་
 བཟུང་སྟེ། སྒྲིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱོད། ཅེས་བ་ནས། སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་
 རྣམ་པར་འགོད་པར་བྱས་ཤིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྒྲིན་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི། །ཞེས་དང་། ❶ དེ་ནས་
 སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་
 ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་
 ནི། ❷ རབ་འབྱོར་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་སྤྱོད་པས་འདི་ལྟར་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་
 འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་པར་འདུ་བུ་བ་མ་གཏོགས་པར་འདི་ལ་ཆོས་
 གང་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་
 བྱོལ། །ཞེས་བ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་བསྐྱེད་དེ། ལམ་དེས་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལས་
 ཡོངས་སུ་ཐར་བར་❸ བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
 མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྡོག་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ❹ དེ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། གསོལ་བ། ❶ བཙུག་ལྷན་འདས་ཅི་
 ལགས། སྒྲིས་པར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལགས་སམ།
 བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བ་ནས། སངས་རྒྱས་བྱིན་
 ཆད་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱུར་བ་
 ཞེས་བྱོལ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་།

ཞེས་དང་། ❶དེའི་རྗེས་ལ་ས་དགུ་པ་ལ་སྒྲོན་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཐུས་བྱང་
ཆུབ་ཐོབ་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་ལ། ས་བརྒྱ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ། སྤྱིད་པ་
ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གསུམ་ལས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པ་ལ་
འགོད་པ་ནི། ❷རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་❸། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ལགས་ན་ངེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་
པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་དང་པོ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
དང་། དག་གི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཡིད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་སྟེ། དེ་
ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་
ནས། ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཞིང་། །རྣམ་པར་དག་དང་། ཞེས་
དང་། ❹དེའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བརྒྱ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཞིང་སྤྲོ་ཆོགས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་བཀོད་ནས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པ། གཞན་དོན་ལྡན་
བྱུང་ལ་འགོད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལྷག་མ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། ❶དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ངེས་པ་ཞེས་བགྱི་འམ་མ་ངེས་པ་ཞེས་བགྱི།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ངེས་པ་སྟེ་མ་ངེས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །གསོལ་བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤང་པོ་འམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤང་པོ་འམ་སྤང་པོ་གང་

དུ་ངེས་པ་ལགས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ནི་ཉན་
 རྩོམ་གྱི་ཡུང་པོ་འཕ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུང་པོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། རབ་འབྱོར་བྱང་
 ཆེན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུང་པོར་ངེས་པ་འོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཡོངས་སུ་
 འཛིན་པ་ནི་ཐབས་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ངེས་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ❶ ཡང་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲེ་བ་
 གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སོ་སོར་
 ངེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ❷ བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཆོས་དཀར་པོ་གང་དང་གང་ལ་
 གནས་ཤིང་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་མཁས་པ་བགྱིད་ཀྱང་ལས་དེ་ལྟ་བུས་མི་གོས་པར་
 བགྱིད་པ་ལགས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཤེར་སྤྱོད་ལ་
 གནས་ཤིང་བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པ་ལ་སྟོན་དེ། ཐབས་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་སྟོགས་
 བཅུ་རེ་རེའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྒྲུང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 དོན་བྲེད་ཀྱང་དེས་དེ་ལ་གང་ཡང་རེག་པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་གངས་
 དེས་ན་བྱང་ཆེན་ཤེར་སྤྱོད་ལ་གནས་ཤིང་དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་མཁས་པ་ལ་སྟོན་པར་རིག་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཆད་
 མེད་དང་། །ཞེས་དང་། ❸ སྟོགས་བཅུའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དང་
 འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་དུ་ཉི་བར་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་ལ་བཀོད་དེ། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ❹ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་འདི་
 རྟེན་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་སྤྱོད་ལ་སྟོན་ཅིང་ཆོས་ཐམས་

ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་སྟོགས་བཅུའི་སྟོགས་རེ་རེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་
གྲའི་སྒྲུང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་དག་ཏུ་མཆི་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ན་སངས་རྒྱས་
བཙེམ་ལྡན་འདས་གང་ཇི་སྟེད་ཅིག་བཞུགས་ཤིང་འཆོ་སྟོང་བ་དང་། ཆོས་སྟོན་པ་དེ་དག་
ལ་བསྟེན་བཀུར་^❶བྱེད་པ་དང་ཆོས་ཉན་ཅིང་སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ལ་
དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་
ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་^❷དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེས་བྱེན་ལ་སྟོན་
པའི་ཆེ་སྟོགས་བཅུའི་སྟོགས་རེ་རེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲའི་སྒྲུང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་
དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པ་ནས། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་མི་ལྡན་
པའི་བྱང་ཆེན་ལ་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མེད་ངོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་བསྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་
དང་། །ཞེས་དང་། ^❸འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཏུ་ཉེ་བར་
འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཀོད་དེ། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྟེད་པ་ཐ་མ་ལ་འགོད་པ་ལ། རུས་པའི་བྱང་པར། རྟོགས་པའི་བྱང་
པར། སངས་པའི་བྱང་པར། དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས།
དང་པོ་ལ། བྱང་ཆུབ་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། ལས་^❹ཆུད་མི་བླ་བ་ལ་འགོད་
པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^❺རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙེམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་
ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིས་ཤིང་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འབྱུར་བའི་ལམ་དེ་དག་གང་
ལགས། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་

བྱང་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་བྱང་ཆེན་དང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱད་པར་
རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ །ཅེས་དང་།
①དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་ཡང་དེ་ཉིད་②བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་མཐའ་དག་
འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། ③རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ལགས་ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་དེ་
དག་ལ་འདི་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱད་པ་
སྟོང་ཅིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
འཆང་བྱའོ། །མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་རྒྱུད་ལྡེའི་འཁོར་བ་ལས་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྲོལ་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
ལས་རྣམས་ནི། །ཆུད་མི་བ་དང་། ཞེས་དང་། ④ལས་དང་འབྲས་བྱར་འབྲེལ་བ་⑤ཆུད་མི་བ་
བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། བདེན་བཞི་མཐོང་བ་ཇི་སྟོང་པ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། འཁོར་
འདས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཇི་སྟོང་པ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ⑥རབ་
འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་⑦། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་པ་ལགས་ན་ཇི་སྟོང་བྱང་ཆེན་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། རྒྱུད་ལྡེའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་འབྲེན་
པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་

སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཀྱན་འབྱུང་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་འགོག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་
འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་དུ་
ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་མི་མཐོང་བས་དེའི་ཕྱིར་
བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོན་ཅིང་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་
ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བདེན་མཐོང་དང་། །ཞེས་
དང་།^①དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི།^②རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སོ་
སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་ཉིད་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་
རྣམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་རྣམས་དང་བརྒྱད་པ་རྣམས་དང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་
རྣམས་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་རྣམས་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བ་རྣམས་དང་དག་བཅོམ་པ་
རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་ལགས་
ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་མཆོན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་ཆོས་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་དང་། ཆོར་བ་
དང་། ཞེས་པ་ནས། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཅིང་། འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ནས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོང་པ་ཡིན་ཡང་
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་འགོད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
མཐར་ཐུག་པར་རིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ། །ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་དང་། །ཞེས་དང་།^③སྟོང་
པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཐ་མི་དད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ལ་བཀོད་ནས། ཞེས་གསུངས། འདི་འདིར་བཤད་པ་ནི་དོན་འབྲེལ་དབང་བཅོན་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཞི་ཟད་
པ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^①དེ་ནས་བྱང་ཆེན་བྱམས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་
མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་ཆེ་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་
ཆེན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོབ་པར་འཆལ་བས་གཟུགས་ལ་རི་ལྟར་
བསྐྱབ་པར་བགྱི། ཞེས་པ་ནས། མི་རྟག་པ་ལ་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ། སྤྱག་བསྐྱལ་
བ་ལ་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་གི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ། མི་
སྤྱག་པ་ལ་སྤྱག་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དངོས་པོ་
ལས་རྣམ་པར་འགོལ་རྟོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་
སྤངས་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^②ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ^③རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས། བྱིས་
པ་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
དངོས་པོ་དེ་བཞིན་མ་རྟོར་བ་དེ་བཞིན་ཞེས་བགྱི་བ་མ་མཆིས་སམ། དེ་སྟེ་མ་མཆིས་ན་
ནི་མངོན་པར་འདུ་བགྱིད་པར་ཡང་རི་ལྟར་འགྱུར། སྤྱག་ལས་དེས་ཀྱང་ཤུལ་རྒྱད་ལྔའི་
འཁོར་བ་ལས་ཅི་སྟེ་མི་འགོལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་
གཏོགས་པར་གང་ལ་གནས་ཏེ། བྱིས་པ་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
པའི་དངོས་པོ་ནི་ཚུང་དུ་ན་སྒྲུབ་ཅེ་མོའི་ཆ་ཤས་གཤགས་པ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་པ་
ནས། རི་ལྟར་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་
འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་གཞི་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི། །

ཞེས་དང་། ❶ ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞི་མེད་པར་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྤྱི་རྒྱ་ཆོག་གས་ཏི་མས་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་
འགོད་པ། སྒོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་ཆོག་གས་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❷ དེ་ནས་ཆེ་
ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡང་
དག་པ་མཐོང་བ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འགྱུར་བའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་གྱུར་པ་མ་
མཆིས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཡང་དག་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་
བྱང་བར་འགྱུར་བ་མ་མཆིས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་སྒྲིམ་སུ་མེད་པ་ཉི་ཤུ་
དང་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པར་བྱང་དང་། ཞེས་དང་། ❸ རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་
མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། གསོལ་པ། ❹ བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་
བུ་སྒྲིམ་བརྟན་ལྟ་བུ་མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་ལྟ་བུ་སྒྲིལ་པ་ལྟ་བུ་ལགས་ན། ཇི་ལྟར་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། དེ་དག་ལ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གཞན་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆོག་གས་དང་ནི། ཞེས་དང་། ❺ ཇི་མ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བའི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱ་ཆོག་གས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མི་གནས་པའི་ཕྱང་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ས་ལ་འགོད་པ་ནི། ❻ གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཅིས་སྟོང་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ་❼། འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་སྟེ། རབ་འབྱོར་ལ་ལ་ཞིག་
གིས་སྒྲུལ་པ་ཞིག་སྒྲུལ་པ་ན་དེ་ལ་གང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གང་

ཡང་ཡོད་དམ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་བ་ནས། དེ་ལ་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་རེ་
སྐྱོན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཟུང་ན་འདས་ལ་འགོད་པ་
སྟེ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་བཀོད་པར་མཛད་
དེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་དེ་སོང་ནས།

འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྤྲུལ་སྐྱེའི་འབྲིན་ལས་ལ། ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། ལམ་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཚོགས་ལམ། སྦྱོར་ལམ། མཐོང་ལམ།
སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་བསམ་པ་ལྟན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ།
གཞན་རྒྱུད་སྒྲིམ་བྱེད་སྦྱོར་བ་ལྟན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ། བདེན་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་
པ་ནི། བསྐྱུ་རྣམ་བཞི་ལ་འགོད་པ་དང་། །ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་བཅས་པ་དང་། །རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་པས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ། བསམ་པ་ལྟན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ། གཞན་རྒྱུད་སྒྲིམ་བྱེད་སྦྱོར་བ་
ལྟན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ། ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་
རྣམས་དོན་ངེ་བཞིན་གྱིས། །དོན་དང་། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་།
གཉིས་དོན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བ་རོལ་བྱིན་བྱུག་དང་།
ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལམ་དང་། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།
རང་བཞིན་གྱིས། སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། གཉིས་བྱང་
དང་། ཞེས་པས་འཆད།

བཞི་པ་ལ། ས་གཉིས་པ་སོགས་གཉིས་ལ་འགོད་པ། བཞི་པ་སོགས་གསུམ་ལ་

འགོད་པ། ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་པ། བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པ། དགུ་པ་ལ་འགོད་པ། ས་བརྒྱ་
པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྒྱ་དང་། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པ་
མེད་པ་དང་། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྒྲིན་
དང་། །ཞེས་པས་འཆད། བཞི་པ་ལ། ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ།
བདེན་འཛིན་ཞི་བ་ལ་འགོད་པ། སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་བཏགས་པ་བ་ལ་འགོད་པ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པའི་སྦྱར་བ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
ལམ་དང་ནི། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། མངོན་པར་ཞེན་བ་སྒྲིག་པ་དང་། །ཞེས་
པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་། ཞེས་པས་འཆད། བཞི་པ་ནི། སངས་
རྒྱས་ཞིང་། རྣམ་པར་དག་དང་། ཞེས་པས་འཆད། ལྷ་པ་ལ། རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་
པ་ལ་འགོད་པ། གཞན་རྒྱུད་སྒྲིན་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ངེས་པ་
དང་། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དོན་དང་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པས་
འཆད། ནུག་པ་ལ། ས་བརྒྱ་པས་བསྐྱུས་པའི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་འགོད་པ།
རྟོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་
བསྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། །ཞེས་པས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ། ལས་འབྲས་རྒྱུད་མི་བ་བ་
ལ་འགོད་པ་^①དང་། བདེན་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བད་པ་ལ་འགོད་པ།
གཞི་མེད་པ་ལ་འགོད་པ། རྣམ་བྱང་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ། ཆོགས་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་
པ་^②སྤྱིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་
ཡན་ལག་ །ཅེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ལས་རྣམས་ནི། རྒྱུད་མི་བ་དང་། ཞེས་པས་
འཆད། གསུམ་པ་ནི། བདེན་མཐོང་དང་། ཞེས་པས་འཆད། བཞི་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་

སྒྲུབ་པ་དང་། །ཞེས་པས་འཆད། ལྷ་པ་ནི། དེ་གཞི་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི། །ཞེས་པས་
འཆད། རྟག་པ་ནི། རྣམ་པར་བྱང་དང་། ཞེས་པས་འཆད། བདུན་པ་ནི། ཆོག་པ་དང་ནི། ཞེས་
པས་འཆད། བརྒྱད་པ་ནི། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ། །ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་
དང་། །ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། བྱང་ན་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ། །ཞེས་པས་འཆད་དོ། །

འོ་ན་གང་^❶ དུ་ས་བཙུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པའི་སྒྲུབ་
བ་འབྱུང་བར་བཤད་ན། དེའི་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་
ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་སྒྲུབ་བས་འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་པ་དང་། མཆོད་པས་དབང་
བསྐྱར་ཐོབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྟོད་དག་པའི་སྒྲུབ་བ་དང་། བཙུན་དག་པའི་སྒྲུབ་
བ་དང་། འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ས་བཙུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་
ཉིང་དེ་འཛིན་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བཙུ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱུང་པར་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཐོབ་
མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་གསུམ་འབྱུང་ཕྱག་བཙུའི་རྒྱ་དང་མཉམ་པའི་བརྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་སྒྲུབ་
པའི་གདན་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་སྟོང་གསུམ་འབྱུང་ཕྱག་བཙུའི་རྩལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་
པའི་བརྒྱས་གང་བའི་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་བ་འབྱུང་དོ། །གཉིས་པ་ལ། དེ་ནས་རང་ཉིད་གདན་དེ་
ལ་འཆོམས་ཤིང་རྒྱུན་དུ་འབབ་པར་འདུག་ལ། འཁོར་གྱི་བརྒྱ་ལ་ས་དགྲ་པ་མན་ཆད་གྱི་
བྱང་སེམས་བཞུགས་པས་བསྐྱོར་ཉེ་འདུག་པའི་སྒྲུབ་བ་འབྱུང་དོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་
སེམས་དེའི་ཞབས་མཐེལ་གཉིས་དང་བྱས་མོའི་ལྷ་དང་གཉིས་དང་ལྟེ་བ་དང་རྩེ་བ་ལོགས་
གཉིས་དང་བྱག་མཐེལ་གཉིས་ལས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བཙུ་བཙུ་སྟོས་
པས་རིམ་པ་བཞེན་དུ་ཡི་དྲགས་དང་། དཔྱལ་བ་དང་། དུད་འགོ་དང་། མི་དང་། ལྷ་དང་།
ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་བར་བྱས་ནས་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་

དོ། །སྤྲུག་པ་གཉིས་དང་རྒྱུ་མགུལ་གཉིས་དང་ཞལ་གྱི་སྒོ་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་
འབྱུང་སྤྲུག་བཅུ་བཅུ་སྟོས་པས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་
དང་། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ས་དགུ་པའི་བར་གྱི་གནས་གསུམ་པ་རྣམས་སྣང་
བར་བྱས་ཤིང་ཆོས་སྣང་བའི་སྒོ་དང་། ཞི་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒོའི་ཚུལ་དང་། ཤེས་རབ་
དང་ཐབས་མཁས་པའི་ཚུལ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཆོད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་
སེམས་དེའི་མཛོད་སྤྱན་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབྱུང་སྤྲུག་བཅུ་སྟོས་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་
བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སྣང་བར་
བྱས་ཏེ། དེ་དག་གི་ལུས་ལ་རྒྱབ་པར་བྱེད་དོ། །བྱང་སེམས་དེའི་སྤྱི་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་
གྲངས་མེད་སྟོང་གསུམ་གྲངས་མེད་པ་འབྱུང་སྤྲུག་བཅུའི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་འཕྲོས་ནས་
ཕྱོགས་བཅུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱས། འཛིག་ཏེན་
ལན་བཅུར་བསྐྱོར་ནས་སྟོང་གི་རྣམ་མཁའ་ལ་འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བྱས་ཏེ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
གྱི་ཞབས་གྱི་མཐེལ་དུ་རྒྱབ་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་
བ་སྤྲུལ་བཅས་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་དེ་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་ལ་བབས་པར་གཤེགས་
ནས་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་མཐའ་ཡས་པ་འོངས་
ནས། བྱང་སེམས་དེ་ལ་ལྟ་ཞིང་མཆོད་དེ། ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོང་སྤྲུག་བཅུ་བཅུ་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་གོ། བྱང་སེམས་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་གྱིས་དཔལ་བེུ་དང་དོ་རྩེ་དང་བག་
ཤེས་ལས་བདུད་གྱི་དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་གཅིག་འཁོར་འོད་
ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབྱུང་སྤྲུག་བཅུ་བཅུ་དང་བཅས་པ་བྱང་སྤྱོད། ཕྱོགས་བཅུ་སྣང་བར་བྱས།

ཚོ་འབྲུལ་སྤྱི་མཐུན་པ་བསྟན་ཏེ། བྱང་སེམས་དེའི་དཔལ་ལེན་དང་དོན་དེ་དང་བཟུལ་ཤིས་རྣམས་
སྤྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་པས། བྱང་སེམས་དེའི་མཐུ་སྟོབས་སྤར་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་
འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱོད་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་གཅིག་འཁོར་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་
པ་འབྱུང་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་དང་བཅས་པ་བྱུང་སྟེ་ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱས། འཇིག་
རྟེན་ལན་བཅུ་བསྐྱོར་ནས། ངན་སོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱས་ཤིང་བདུད་
ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་བྱང་སེམས་དེའི་སྤྱི་བོར་རྒྱལ་ལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་
རྣམས་ནི་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་རྒྱལ་པར་འགྱུར་ཞིང་། འོད་ཟེར་དེ་དག་གིས་ཕོག་མ་ཐག་
དུ་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་སྟོན་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་འཐོབ་ཅིང་།
འོད་ཟེར་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེའི་མགོ་ལ་དུས་གཅིག་དུ་རྒྱལ་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་
གི་སྟོན་ནས་རྗེ་བཙུན་^①ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོག་གས་བཅད་
མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མང་དོགས་ནས་མ་བྱངས་སོ། །

ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་འཕྲིན་ལས་ནི། །ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་ལས། ཚེས་སྐྱེའི་འཕྲིན་
ལས་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉེར་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་ནས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མྱང་འདས་ལ་འགོད་པའི་བར་ཉེར་བདུན་དུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མའི་ཞེས་སོགས་ལ། འགྲེལ་པ་འདིར་དང་
པོར་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐ་མར་འཕྲིན་ལས་ལ་ས་མཆམས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་བཙོད་ནས་བར་པ་
དོན་བདུན་ཅུ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ས་མཆམས་དངོས་སུ་མི་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བར་པ་རྣམས་ཀྱང་གོ་རྒྱས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དངོས་
སུ་མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། རྒྱུད་ཟླ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
 དང་། མདོ་སྒྲེའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ། འཇུག་ཚུལ་དེ་དཔེས་སྐྱབ་པ་དང་གསུམ་
 ལས། དང་པོ་ལ། འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་ཏུ་འཇུག་
 ཚུལ་གཉིས་^①། དང་པོ་ལ། སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 རི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དུས་རྟག་ཏུ་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་
 པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་གང་གིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་
 དུལ་གང་དུས་གང་གི་ཆེ་འདུལ་དགོས་པའི་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་འབད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་
 རྟག་སྒྲེ་བ་མེད་པར་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འཇུག་པའི་སྒྲིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་ཟླ་
 མར།^②གང་གི་གང་གིས་འདུལ་བ་ཡི། །བྱ་གང་གང་དུ་གང་གི་ཆེ། །དེ་ཡི་རྣམ་རྟག་སྒྲེ་
 མེད་སྒྲིར། །ཐུབ་པ་རྟག་ཏུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྒྲིར།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་
 དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་ནི་གང་གི་རྒྱུད་ལ་འདུལ་བའི་ཐབས་མང་པོ་
 གང་དག་གིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་དགོས་པ་དང་ཡུལ་གང་དུ་ནི་དུས་གང་གི་
 ཆེ་འདུལ་དགོས་པའི་ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འབད་ཚུལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
 སྒོ་ནས་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པའི་སྒྲིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^③གདུལ་བྱའི་ཁམས་ནི་
 གང་ཞིག་གི་ །འདུལ་བའི་ཐབས་མང་གང་དག་གིས། །གདུལ་བྱའི་བྱ་གང་གང་དུ་
 རི། །གང་ཆེ་ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་སྒྲིར།

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། སྒྲིའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་ཏུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་
 ཆེན་པོ་ངེས་པར་འབྲིན་པ་དང་། ངེས་འབྲིན་དེའི་རྟེན་དང་། རྟེན་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་།

འབྲས་བུ་དེ་ཡོངས་སུ་འཛིན་བྱེད་དང་། འབྲས་བུ་དེ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་
དང་། སྒྲིབ་པ་དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉིན་པོ་རྒྱུན་རྒྱུ་ལ་འབད་ཚོལ་གྱི་རྒྱུ་ཉོག་མེད་པར་
འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ དེས་འབྲིན་དེ་ཡི་ཉིན་པ་
དང་། །དེ་འབྲས་དེ་ཡི་ཡོངས་འཛིན་དང་། །དེ་སྒྲིབ་དེ་སྤོང་རྒྱུན་ལས་ནི། །རྒྱུ་པར་ཉོག་
པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དོན་དུག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དཔེ་དུག་བཏོད་པ་དང་། དཔེ་དོན་
ཚེས་མཐུན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེས་པར་འབྲིན་པ་ནས། རྒྱུན་གྱི་
❷ པར་དུག་པོ་དེ་ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་པོ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེས་པར་འབྲིན་
བྱེད་དང་། ཚོགས་གཉིས་པོ་དེ་བྱང་ཆེན་དེས་པར་འབྲིན་བྱེད་དེའི་ཉིན་ནམ་རྒྱ་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་ཉོན་
མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་
ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དེ་རྒྱུ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་དང་བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ❸ དེས་པར་འབྲིན་པ་ས་བཅུ་ཉེ། །ཚོགས་གཉིས་དག་ནི་དེ་ཡི་རྒྱ། །དེ་འབྲས་བྱང་
ཆུབ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་འཛིན། །དེ་སྒྲིབ་མཐའ་ལས་ཉོན་
མོངས་དང་། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་སོ། །དུས་ཀྱན་དུ་ནི་དེ་འཛིན་པ་
པའི། །རྒྱུན་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པའི་གནས་དུག་པོ་དེ་རྒྱུ་ལ་
དཔེ་རི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དུག་པོ་དེ་དག་རྒྱུ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱ་

མཚོ་དང་ཉི་མ་དང་ནམ་མཁའ་དང་གཉེར་དང་སྤྲོད་དང་སྤྲོད་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①གནས་ཐུག་པོ་ནི་འདི་དག་རྣམས། །གོ་རིམ་རི་བཞིན་
རྒྱ་མཚོ་དང་། །ཉི་མ་དང་ནི་ནམ་མཁའ་གཉེར། །སྤྲོད་དང་སྤྲོད་བཞིན་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ས་བཅུ་པ་དེ་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཤིང་ཤེས་ཀྱི་ཚུས་རྒྱས་པར་བྱེད་
པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②ཤེས་
ཚུ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། །ལྡན་ཕྱིར་ས་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཆོག་གས་གཉིས་པོ་དེ་ཉི་མ་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཤིང་ཤེས་ཀྱི་ཚུས་ཤིང་ཤེས་པར་བྱེད་
པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^③ཤེས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཆོག་གས་གཉིས་དག་ནི་ཉི་མ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཤིང་ཤེས་ཀྱི་ཚུས་ཤིང་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་
རིན་པོ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④རྒྱ་ཆེ་མཐའ་དང་དབྱུང་མེད་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་ནམ་
མཁའ་ཁམས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་ཤེས་པ་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི་གཉེར་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཤིང་ཤེས་ཀྱི་ཚུས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
རུང་སྟེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^⑤ཡང་དག་ཅོག་གས་སངས་ཆོས་
ཉིད་ཕྱིར། །ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་གཉེར་དང་འབྲས་ལྗོངས་ཤིང་ཤེས་ཀྱི་ཚུས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ནི་སྤྲོད་དང་
འབྲས་ལྗོངས་ཤིང་ཤེས་ཀྱི་ཚུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^⑥སྤྲོད་ཐུག་པོ་དང་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་སྤྲོད་

ཚོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྗེ་མི་བད་པ་རྒྱུ་དང་
འབྲས་ལྷོ། དེ་སྤྱི་བ་པ་དེ་འཁོར་བར་ནི་ཉི་ལེ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^༡དེ་
འཁོར་བར་ནི་ཉིད་གནས་ཕྱིར། །ཐུགས་རྗེ་མི་བད་རྒྱུ་དང་འབྲས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུ་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ས་
བཅུ་དང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་
གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་འབྱུང་པར་དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་པར་
ཚོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པར་གཟིགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ཅན་
གྱི་ཁམས་གཉིས་ཏེ་གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་ངོ་བོའི་འབྱུང་པར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་
དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཐུགས་
རྗེ་ཆེན་པོ་སྟེ་གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་འབྲས་བྱེད་འབྱུང་པར་དང་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་
མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་
འབྱུང་དང་། །བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་གཟིགས་དང་། །མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་
རྫོགས་ཕྱིར། །འཁོར་བ་སྤིད་དུ་མཛད་མི་འཆད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་སྤེའི་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་དང་།
རྒྱུ་མི་འཆད་དུ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་འབད་
མེད་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྟའི་ར་བོ་ཆེ་དག་མ་བརྒྱུངས་པར་ཡང་སྒྲོན་
གྱི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་མཐུས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་སོགས་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་
དང་། རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེས་འབད་ཚུལ་མེད་པར་རང་གི་འོད་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར། སངས་
རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་འབད་ཚུལ་གྱི་གཞོ་དང་རྣམ་ཉོག་གི་རྒྱ་བ་མེད་པར་གདུལ་བྱ་ལ་དམ་
པའི་ཚོས་འཆད་ཅིང་པན་བདེ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

མདོ་སྒྲིའི་རྒྱན་ལས། ❶ རི་ལྟར་རྒྱ་དག་མ་བརྒྱུངས་པར། །སྒྲི་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་
བཞིན་རྒྱ་ལ་བ་གཞོ་མེད་པར། །བཞད་པ་དག་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་། །རི་ལྟར་ལོར་བྱ་འབད་
མེད་པར། །རང་གི་འོད་ནི་སྟོན་པ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་གཞོ་མེད་པར། །དེ་
བཞིན་མཛད་པ་ངེས་པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། ནམ་
མཁའ་ལ་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་བྱ་བ་སྤྲ་མ་ཉམས་པ་སྟེ་འཛིག་ཅིང་བྲི་མ་བྱུང་བ་སྟེ་
འཆགས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཡོས་པར་གདུལ་
བྱ་པ་ན་བདེ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་བྲིས་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ❷ རི་ལྟར་མཁའ་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི། །བྱ་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྤྲང་། །དེ་བཞིན་ཟག་
མེད་དབྱིངས་ན་ཡང་། །རྒྱ་ལ་བའི་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད། །རི་ལྟར་མཁའ་ལ་ཏྲག་ཏུ་
ནི། །བྱ་བ་ཉམས་ཤིང་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་ཡང་། །སངས་རྒྱས་
འཕྲིན་ལས་སྒྲི་ཞིང་འབྲི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གྱི་
པན་བདེ་སྐྱབ་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་འབྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། ནམ་མཁའ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཅིག་ཅར་
དུ་ཤར་ཡང་འོད་ཟེར་རྣམས་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་དུ་འབྲེས་ཤིང་ལོ་ཐོག་སྟོན་པ་དང་། འདམ་
སྐམ་པ་དང་། ཀྱ་ལྷ་དཀྱུ་ལྷ་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་འབྲེས་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་
གདུལ་བྱའི་པན་བདེ་སྐྱབ་ཅིང་སྐྱག་བསྐྱེལ་སེལ་བར་བྱེད་པར་མཛད་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^① རི་ལྟར་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི། འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་
མེད་འདྲེས་ཤིང་། འཁྱག་ཏུ་བྱ་བ་གཅིག་ལ་འཇུག། འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་སྤང་བར་བྱེད། འདྲེས་
བཞིན་ཟག་མེད་དབྱེད་ས་ན་ཡང་། སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་འདྲེས་ཤིང་། མཛེད་པ་
གཅིག་ནི་མཛེད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་མཛེད་པར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་
གཟུགས་ཀྱི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་ལྟན་གྲུབ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་དང་།
ལྟེ་རྩ་པོ་ཆེའི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལྟན་གྲུབ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་དང་།
ཆར་སྤྲིན་གྱི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ལྟན་གྲུབ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་དང་།
ཆངས་པའི་སྤྱལ་པའི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་དང་། ཉི་
མའི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལྟན་གྲུབ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་
དང་། རྟོག་བྱ་རིན་པོ་ཆེའི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ལྟན་གྲུབ་རྒྱན་མི་
འཆད་དུ་འབྱུང་བ་དང་། སྐྱ་བརྟན་གྱི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་གསང་བ་ལྟན་གྲུབ་
རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་མཁའི་དཔེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་གསང་བ་ལྟན་
གྲུབ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ས་གཞི་རིན་པོ་ཆེའི་དཔེས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་མཆོན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྒྱད་སྟེ་མར། ^② བརྒྱ་ཕྱིན་རྩ་སྤྲིན་ཆངས་པ་དང་། ཉི་མ་རྟོག་བྱ་རིན་ཆེན་
བཞིན། འདྲེས་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱ་བརྟན་བཞིན། རྣམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དགྲུ་ལས། དང་པོ་གཟུགས་སྐུ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་དཔེས་མཆོན་ཚུལ་ནི།

སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་སྐྱབས་བརྒྱ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་འདི་
དབང་པོ་བརྒྱ་ལྷན་གྱི་ལུས་གཅིག་ཉིད་བེ་རྒྱུ་འདི་ས་གཞི་གཙང་མ་དུ་མར་གཟུགས་
བརྒྱན་རེ་རེ་འཆར་བ་ལྟར། འགྲོ་བ་ཐ་དད་པ་མང་པོའི་དད་སོགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་
དག་པ་ལ་གཟུགས་སྐྱབས་སྣང་བ་འཆར་པའི་བྱེད་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ རི་ལྟར་བེ་རྒྱུ་ས་
གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྒྱན་སྣང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་
སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱེ་ཡི་གཟུགས་བརྒྱན་འཆར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱེད།

གཉིས་པ་གསུང་ལེགས་པར་འདོམས་པ་ལྷ་འདི་རྩ་བོ་ཆེའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི།
སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ལྷ་འདི་རྩ་བོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཏེ། དཔེར་ན་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ལ་
སོགས་པའི་ལྷ་གནས་དག་ན་ལྷ་འདི་རྩ་བོ་ཆེ་རྣམས་མ་བརྒྱུངས་པར་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་ལ་
སོགས་པ་ལས་དཀར་པོའི་མཐུ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བཞི་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་
བ་ལྟར། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་འབད་ཅོ་ལ་
རྣམ་ཏྲོག་མེད་པར་འགྲོ་བ་རང་རང་གི་ལས་དང་སྐལ་བ་དང་འཆམ་པར་ཆོས་སྟོན་པར་
མཛད་པའི་བྱེད་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❷ རི་ལྟར་ལྷ་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །རྩ་སྐྱེ་རང་གི་ལས་ལས་
བྱུང་། །དེ་བཞིན་འཛིག་ཏེན་ཐུབ་པའི་ཆོས། །གསུང་པ་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱེད།

གསུམ་པ་ཐུགས་ཆར་སྟོན་གྱི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་ཆར་
སྟོན་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཏེ། དཔེར་ན་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྟོན་འབྲིགས་པ་ལས་འཛིག་ཏེན་གྱི་
ལོ་ཐོག་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཆུའི་ཆར་ས་ལ་རྒྱན་དུ་འབེབས་པ་ལྟར།
སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་ཆེའི་སྟོན་ལས་ཀྱང་འགྲོ་བའི་དགོ་བའི་ལོ་ཐོག་གི་རྒྱར་བྱུང་བའི་

དམ་པའི་ཚེས་ཀྱི་ཆར་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་ནམ་རྟོག་མེད་པར་འབབ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ ཇི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྤྲོད། །ལོ་ཐོག་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་
 རྒྱ། །རྩ་ཡི་ཕྱང་པོ་འབད་མེད་པར། །ས་ལ་རྒྱན་དུ་འབབས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུགས་
 རེའི་སྤྲོད་ལས་ནི། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཚེས་རྩ་ཡི་ཆར། །འགོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་
 རྒྱ། །ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཆངས་པའི་
 དཔེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཆངས་
 པའི་སྐྱལ་པ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཆངས་པ་དེ་རང་གི་གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་
 པར་ཡང་ལྟའི་གནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཆངས་པའི་སྐྱང་བ་དུ་མ་འབད་མེད་དུ་སྟོན་པ་
 ལྟར། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱང་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་མ་གཡོས་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ནམས་སུ་སྐྱལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་སྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་
 གིས་དམ་པའི་ཚེས་འབད་པ་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❷ ཇི་ལྟར་ཆངས་པ་
 ཆངས་པ་ཡི། །གནས་ལས་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །ལྟ་ཡི་གནས་ནས་ཐམས་ཅད་
 དུ། །སྐྱང་བ་འབད་མེད་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་ཚེས་སྐྱེ་ལས། །སྟོན་པ་མེད་པར་
 ཁམས་ཀྱན་ཏུ། །སྐྱལ་ལྡན་ནམས་ལ་འབད་མེད་པར། །སྐྱལ་བ་དག་གིས་སྟོན་པར་
 མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉི་མའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉི་མ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གདུངས་
 པའི་ཆེ་དུས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱ་ཁ་འབྲེད་པ་དང་། ཀུ་ལྷ་ཏུ་ཁ་ཟུམ་པར་བྲེད་པ་དང་། ལོ་ཐོག་
 སྤྲོད་པར་བྲེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་དུས་གཅིག་འབྱུང་ཡང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་རྩ་སྐྱེས་

བྱེ་བར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཀྱ་མུ་ཏ་ཟུམ་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོན་དེ་དང་དེ་བྱེད་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་
དང་འཆམ་པར་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཆོས་སྒྲོན་ཀྱང་
གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལས་དབང་གིས་མངོན་མཐོ་དང་འགའ་ཞིག་ལས་དབང་གིས་ངེས་
ལེགས་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་མེད་པར་འབད་མེད་ལྟན་གྱུ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ ཇི་ལྟར་ཉི་
མས་གདུངས་པའི་དུས་གཅིག་ཆེ་ཉིད་ལ། །པད་སོགས་རྒྱས་དང་ཀྱ་མུ་ཏ་ནི་རབ་ཟུམ་
པ། །ཚུ་སྤྱོས་བྱེད་དང་ཟུམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲོན་དག་ལ། །ཉི་མ་རྟོག་མེད་འདིར་ནི་འཕགས་
པའི་ཉི་དེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཟས་གོས་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་
ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན་རང་རང་གི་འདོད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་
ཀྱང་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་སོ་སོར་སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་གསུངས་པའི་ཆེ་གདུལ་བྱའི་
བསམ་པ་ཐད་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གང་མོས་ཀྱི་ཆོས་སྒྲོལ་གས་པ་ཐོས་པར་འགྱུར་
ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གདུལ་བྱ་འདི་ལ་ཆོས་འདི་བསྟན་པར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❷ ཇི་ལྟར་
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནི། །རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ། །སྤྱོད་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་
ནི། །བསམ་ཀུན་སོ་སོར་རྫོགས་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་

ལ། །བཞེན་ནས་བསམ་པ་ཐ་དད་རྣམས། །སྣ་ཚོ་གས་ཚེས་ནི་ཐོས་འགྱུར་ཡང་། །དེ་ནི་དེ་
ལ་རྣམ་མི་རྟོག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་གསུང་གི་གསང་བ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞེན་གཤེགས་
པའི་གསུང་གི་གསང་བ་སྤྲོ་བ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོ་ནི་གཞན་གྱི་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་མེད་པ་དང་། འབད་ཚེས་ཀྱི་གཞོ་
མེད་པ་དང་བྱི་དང་ནང་ན་མི་གནས་པ་ལྟར། དེ་བཞེན་དུ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་གསུང་
ཡང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་མེད་པ་དང་། འབད་
ཚེས་ཀྱི་གཞོ་མེད་ཅིང་བྱི་དང་ནང་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འཇུག་པའི་
བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶ རི་ལྟར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྤྲོ། །གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་ལས་བྱུང་བ། །རྣམ་
པར་རྟོག་མེད་གཞོ་མེད་པ། །བྱི་དང་ནང་ན་མི་གནས་ལྟར། །དེ་བཞེན་དེ་བཞེན་གཤེགས་
པའི་གསུང་། །གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་ལས་བྱུང་བ། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་གཞོ་མེད་ཉིད། །བྱི་དང་
ནང་ན་གནས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བརྒྱད་པ་སྐྱེའི་གསང་བ་ནམ་མཁའ་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་
སྐྱེའི་གསང་བ་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རིག་བྱ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་ཅིང་ཁ་དོག་དང་དབྱེབས་དང་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མིན་པ་དང་གཟུགས་མེད་
པ་དང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་མཐོ་དམན་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་
ཡོད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་མཐོ་དམན་སོགས་མེད་པ་བཞེན་དུ། དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་
ཡང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་མཐོ་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་དམའ་བ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ཡང་དེ་
བཞེན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་དེ་འབྲེལ་བའི་བྱུང་བར་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❷ ཅུང་
ཟད་མེད་ཅིང་སྤྲོ་བ་མེད། །དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟོག་མེད་པ། །མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་

འདས་པ། །གཟུགས་མེད་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡི། །མཁའ་ལ་རྩི་ལྟར་མཐོ་དང་
དམའ་། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན། །དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ། །མཐོང་
ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དགྲ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་^①ས་གཞི་རིན་པོ་ཆེའི་དཔེས་
བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་ནི་ས་གཞི་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་གཞི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ལོ་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་
སྤྱི་བ་ཀྱན་ས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འཕེལ་བ་དང་བརྟེན་པ་དང་ཡངས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར།
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འབད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
འགོ་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ནི་མ་ལུས་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས་། ^②རྩི་ལྟར་ས་ལ་སྤྱི་བ་ཀྱན། །རྟོག་མེད་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །འཕེལ་དང་བརྟེན་དང་
ཡངས་འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ས། །རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་། །འགོ་བའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ནི། །མ་ལུས་པར་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། མདོར་ན་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་འབད་ཚུལ་གྱི་གཞོ་མེད་ཅིང་ཀྱན་
སྤོང་གི་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་བརྟེན་པ་སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་ཆོས་ལྟན་གྲུབ་
རྒྱན་མི་འཆད་དུ་གསུངས་པས་སྐལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་
ལེགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ^③འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་ཉིན་
མཆན་དུ། །ལན་དུག་ཏུ་ནི་སོ་སོར་གཟིགས། །སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། །པན་
དགོངས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་བ་འཕྲོས་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་གསུང་སྤྱགས་གསུམ་
གྱི་གསང་བ་ནོར་བུ་སོགས་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཞེས་བྱེད་མེད་པའི་

ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱེའི་
གསང་བ་ནི། དཔེར་ན་^①བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤུགས་འཆངས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏོར་མི་མཐོང་ལ་སྐྱེ་ཆད་མེད་ཅིང་མཐའ་ཡས་ཀྱང་བདག་གིས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་བཅའ་བར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ། རང་གི་ལུས་དཔག་ཆད་
བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་དུ་སྐྱེ་ལ་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་བལྟས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱེ་དཔག་ཆད་འབྱམ་ཐག་དུག་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་པར་མཐོང་ནས། དེ་ནས་དེས་
རང་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་སྟོང་གི་ཕྱོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་གྲུའི་
ལྷང་ཐག་བརྒྱའི་བྱེ་མ་སྟེད་འདས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཅན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བལྟས་ཀྱང་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏོར་མཐོང་མ་རྩལ་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེའི་ཆད་
དམ་སྐྱེའི་མཐའ་མཐོང་བར་མ་རྩལ་པར་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མདོ་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུང་གི་གསང་བ་ནི། ^②མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གསུང་གི་ཆད་བརྟག་པའི་ཕྱིར་དུ་རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་མོར་ཕྱིན་ཏེ་འདུག་ཀྱང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དེ་འདྲར་ཐོས། དེ་ནས་རང་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ།
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཛེད་ཀྱི་རྩབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ལ་འཕགས་ཏེ་སྤྱིང་བཞི་ལས་ཀྱང་
འདས་ཏེ། ཁོར་ཡུག་ལས་འདས་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་གྱི་ཁོར་ཡུག་གི་ཐོམ་ལ་འདུག་
ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དེ་འདྲར་ཐོས། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
མཐུ་དང་རང་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྩབ་ཕྱོགས་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
གང་གྲུའི་ལྷང་དགུ་བརྒྱ་ཅུ་དགུའི་བྱེ་མ་སྟེད་འདས་པ་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འོད་ཟེར་
གྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བྱ་བར་ཕྱིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ལྷང་
བཟེད་ཀྱི་ཞབས་སྐྱུག་གི་གདུ་བུ་ལ་འཆག་ཅིང་འདུག་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་

གསུང་སྤྲུལ་མ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཐོས་པར་རྒྱས་པར་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ^①དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ལ་བསྒྲོག་པ་
 མི་མངལ། ཐུགས་ལ་རྟོག་པ་མི་མངལ། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དག་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྒྱན་མི་འཆད་པ་བཞེན་དུ་བྱོད་
 ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་མཐར་ཕྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་དག་གི་
 བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་
 གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྒྲུ་དབང་གི་
 རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

གཉིས་པ་བར་མ་ལ་དད་པ་ལ་རྒྱུག་ཏུ་བྱེ་བ་ལ། མཚམས་སྦྱར། ཅ་བ། འགྲེལ་པ་
 དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ^②རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་མན་གདགས་པར་དེ་
 ལྟར་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས། ཡང་གཞན་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པ།
 ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྦྱོར་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 འཆད། གསུམ་པ་ནི། ^③དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་མངོན་པར་མཆོན་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་
 དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

དོན་ནི། མངོན་ཉིགས་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་བརྒྱད་དུ་བྱེ་ནས་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ།
 དོན་རྒྱུག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་གྱིས་སྒྲོས་པ་བར་
 མ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མངོན་ཏྲོག་ས་རྒྱ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཆོས་ཅན། བློད་ལ་བྱུག་ཏུ་བསྐྱུ་བར་བྱང་སྟེ།
མཆོན་ཉིད་དེ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་མཐུན་པ་གསུམ། ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བ་བཞི་དང་། རྣམ་
མཐུན་ཏེ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེད་དང་བྱུག་ཏུ་འདུས་པའི་སྟེང་།

གསུམ་པ་བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་མངོན་ཏྲོག་ས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། བར་མ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་པན་གདགས་^①བར་དེ་ལྟར་དོན་བསྐྱུས་
པ་བྱུག་གིས་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས། ཡང་མདོར་བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་
ཅན་ལ་པན་གདགས་པར་གཞན་དུ་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།
ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། ^{②③}དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འཐུག་པའི་
ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

དོན་ནི། མངོན་ཏྲོག་ས་གྱི་རིམ་པ་བྱུག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པའི་འོག་ཏུ་དོན་
གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་མདོར་
བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་སྟེང་། མངོན་
ཏྲོག་ས་རྒྱ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཆོས་ཅན། བློད་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་བྱང་སྟེ། ཡུལ་ལ་འཐུག་
པ་མཐུན་གསུམ། ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བཞི། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྟེང་།

གསུམ་པ་བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལ། གཞུང་གཟུགས་པ་དང་། དགོ་
བ་བསྟོན་པ་དང་། ཁེངས་བསྐྱུངས་པ་དང་། ཏྲོག་ས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ལ། ཀྱན་གྱི་རྒྱ་དུ་གྱུར་པ་དང་། དགོས་པ་དང་། བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་གཞུང་
གཟུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཀྱན་གྱི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །ཞེས་འཆད་པ་མི་
འཐད་དེ། རྒྱ་འདི་ལ་རྒྱས་འབྲིང་གི་དོན་ཆང་བར་སྒྲུང་ཡང་བསྐྱུས་པའི་དོན་མ་ཆང་སྟེ།

བསྐྱུས་པར་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང་གདམས་ངག་དྲུག་གི་མདོ་ལ་སོགས་པ་མི་
སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེའི་ལན། དོན་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་རྗེས་འགོ་དང་། ལྷོག་
འགོའི་སྒྲི་ནས་བསྟན། དེ་ལ་སྒྲི་སྒྲི་སྤང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ^①ལ་ལ་ལས་
དོན་གཞན་ལས་ཆིག་། གཞན་ལས་རྣམ་གངས་མིང་གིས་ཉེ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་
ཀྱན་ལ། དོན་བསྐྱུས་དེ་ཙམ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི། སྒྲི་བ་དཔོན་སེང་
གོ་བཟང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་མདོན་ཉོགས་རྒྱན་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་བཀོལ་ཉེ།
བྱོད་ཀྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་བསྟན་པའི་མདོན་ཉོགས་འགྲེལ་བ་འདིར་
རྒྱན་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ^②དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རིམ་བ་ལེགས་པར་བསྐྱུས་མ་
ཡིན། ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཡུམ་བསྐྱུས་པས་མདོན་ཉོགས་
བརྒྱད་བསྟན་པ་མིན་ན་ཡུམ་བསྐྱུས་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་
ལས་བསྟན་པའི་མདོན་ཉོགས་ཀྱི་རིམ་བ་ཆང་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱིས་
མདོན་ཉོགས་བརྒྱད་བརྗོད་བྱར་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། ཉོགས་ཁས།

གསུམ་པ་ནི། ^③དེ་ལ་བསྐྱུས་སོགས་རབ་དབྱེ་བས། བྱོད་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་
བད། ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི། འོ་ན་སྒྲི་སྤང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་
གསུམ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་ལ་བྱད་པར་མེད་ན་བྱད་པར་མེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་
གསུམ་ལ་དོན་ལ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་དོན་སྟོན་པའི་ཆིག་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་
བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགོས་པ་ནི། ^④འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེ་ཡི། མཐུ་ཡིས་དོན་^⑤
མཐོང་སྒྲི་ནས་ནི། གོ་བར་སྒྲི་ཕྱིར་ཆིག་དང་ནི། ངག་སོགས་སྒྲི་བ་མ་བྱས་པར། །

ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་ཏྲིག་ས་རྒྱུ་ཡུལ་ཀྱན་གྱི་རྒྱུ་
 དུ་བྱུང་བ་ཀྱང་ཁྱོད་གྱིས་འགྲེལ་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་ཏྲིག་ས་མི་བྱས་ཏེ། མདོ་སྡེ་
 གསུམ་པོ་འདིར་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ན། སྟོན་མེད་དེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་འགྲེལ་པ་ལ་
 འདིས་པར་བྱས་པའི་^①མཐུས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས་མདོའི་ཆོག་དང་དག་དང་དོན་ལ་སོགས་པས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་བསྟན་
 བཅོས་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པར་ཆོག་ཉུང་དུས་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། གཞུང་དོན་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ^②མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྒྲུང་མཛད། །སྤྲུལ་བཟང་ལ་སྤྱག་འཆོལ་
 ནས། །ཆོག་ལེ་ལུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་གསལ་བ། །འདི་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོས་བྱས། །ཞེས་
 པས་འཆད། དོན་ནི། དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྒྲུང་བྱས་ཤིང་། །ཞེས་འཆད་ན། མཁས་པ་གང་
 གི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་རིམ་ལྟར་དུ་འཆད་ཅི་ན། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཆོས་
 ཅན། འགྲེལ་པ་བརྩམ་པའི་བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྒྲུང་
 མཛད་སོགས་མཁས་པ་སྤྲུལ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོས་^③ཀྱི་དོན་ཏྲིག་ས་པ་དེ་
 ཉིད་ཁྱོད་གྱིས་འགྲེལ་ཆུང་འདིར་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགེ་བ་བསྟོན་པ་ནི། ^④དེ་བསྟེན་པས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །དགེ་བ་བདག་
 གིས་གང་ཐོབ་པ། །དེ་ཡིས་སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། །བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཐོབ་པར་
 ལོག། །ཅེས་པས་འཆད། དོན་ནི། སྟོན་དཔོན་གྱིས་འགྲེལ་པ་དེ་བསྟེན་པས་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་དགེ་བ་གཞན་དོན་དུ་བསྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་
 བ་མི་ཐད་ཅིང་སྤྲུལ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཁེངས་བསྒྱུངས་པ་ལ། རྟོངས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། དེ་ལ་བཟོད་པར་

གསོལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❶ ཞེས་རབ་མི་གསལ་བསྟན་བཅོས་
 གྱུན། །སྤྱི་རོལ་གྱུར་བདག་གང་ན་ཞིག །འཕགས་སྒྲིའི་❷ སྤྱོད་ཡུལ་བདག་ཉིད་
 ཆེ། །བསྟན་བཅོས་དོན་ནི་གང་ན་ཡིན། །ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི། བདག་གི་ནི། །སྤྱོད་
 ཡུལ་མིན་ཡང་། ཞེས་འཆད་ན་ཡུམ་དོན་སྤྱོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་
 པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་གང་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ན། དེ་སྤྱི་མངོན་
 སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁོ་བོ་ཞེས་རབ་མི་གསལ་ཞིང་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཁོ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་སྤྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་དེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་
 སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ❸ འོན་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། །རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་
 རོར། །བདག་གིས་འབད་བགྱིས་ནོངས་པ་ལ། །སྤྱི་བོ་མཁས་རྣམས་བཟོད་པར་
 མཛོད། །ཅེས་པས་འཆད། དག་དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་མཐའ་དག་ཁོ་བོའི་མངོན་
 སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་འགྲེལ་བ་བྱས་པ་ལ་ནོངས་པ་བྱུང་བ་མཁས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་བཟོད་པར་མཛོད་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ཡང་རང་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་
 བསམ་པས་འགྲེལ་བ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ❹ གྱེ་མ་གཞུང་ལུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས། །དུབ་པ་བདག་གི་ངལ་བསོའི་
 གནས། །ཞེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ལུགས། །རིང་མོ་ཞིག་ནས་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་
 པས་འཆད། དོན་ནི། སྤྱོད་པོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཆོས་ཅན། འགྲེལ་བ་ཚུམ་རིགས་ཏེ།
 གཞུང་ལུགས་སྒྲ་ཆོགས་ལ་ངལ་བ་དུ་མ་བྱས་པས་ངལ་བསོའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ཞེས་
 ཕྱིན་གྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་

རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བའི་
འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། འདི་ལོ་བཅའ་གང་གིས་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་
བིཏུ་ཀ་ར་པ་ལྷ། ཞེས་པ་རིག་པའི་འབྲུང་གནས་འོད་ཟེར་རམ། རིག་བྱེད་འོད་ཟེར་དང་།
བདག་ཅག་གངས་རིའི་ཁྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་གཅིག་ཕུ་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀའི་ཁྱེ་ཆེན་གྱི་
ལོ་རྒྱུ་བ་བན་རྟེ་དཔལ་བཅེགས་རྟེ་ཏེ་ཞེས་མཆོན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེས་རྒྱ་སྐད་
ལས་བོད་སྐད་ཏུ་བསྐྱར་ཅིང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་དག་པར་ཁྱེས་ཏེ། འཆད་ཉན་གྱིས་ཀྱང་
གཏན་ལ་པབ་པའོ། །སྐད་གྱིས་ཏེ་དུས་བྱིས་ཀྱི་པར་ཏེ་གོ་མི་ནི་བཙུན་པའམ་དགོ་བསྟན་
འཆི་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྗེ་རྫོགས་ལྷན་ཤེས་རབ་
གྱིས་ཀྱང་སྒར་ལྟར་བསྐྱར་ཏེ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་
པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་བྲང་བ་དང་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་
ཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྟུ་
ཏེ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་འགྲོས་ལྟར་བྱིན་
བྱིས་སུ་བྱས་པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྲུང་བར་
གྱུར་ཅིག །སྤྲུལ་པ། བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་ལེའུའི་མདོ་ཡི་ནི། །ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་
ཁྱེགས་འབྲས་ཆོས་ཀྱི་སྒྱ། །མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞི་ཆེས་གསལ་བར། །འཆད་
བྱེད་སྐབས་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་རྣམ་བཤད་རྣམ་གཉིས་
ཀྱི། །དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ། །རྗེ་བཙུན་དམ་པས་ལེགས་པར་

བཤད་པ་རྣམས། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་གསུང་བཞིན་ཡི་གེར་བཀོད། །མདོར་ན་རབ་
འབྱོར་ལེ་འུ་ནས་བཟུང་སྟེ། །བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུའི་ལེ་འུའི་བར་དག་གི། །མདོ་ཡི་སྤྲས་
དོན་རྒྱན་གྱིས་བཀྲལ་བ་ཡི། །མདོན་རྟོགས་རྣམ་བརྒྱད་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དོན། །བཙུ་
ཐག་བདུན་པོ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ཡི། །མཆོན་ཉིད་གངས་ངེས་གོ་རིམ་ལ་སོགས་
པ། །རྩ་འགྲེལ་དོན་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཡི། །རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་
བའི་གནས། །དགོངས་པ་རི་བཞིན་རྗེ་བཙུན་སྤྲ་མ་ཡིས། །གཟིགས་ཤིང་གཞན་ལ་
ལེགས་པར་འདོམས་པ་ཡི། །གསུང་གི་བདུད་ཅི་གང་གྲུའི་ཚུ་རྒྱན་ནི། །ཡོངས་འཛིན་
དམ་པའི་ཞལ་གྱི་བུམ་བཟང་ལས། །བྱུང་བཞིན་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་དགོ་བ་
འདིས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བཙུར་རྒྱས་པ་དང་། །བསྟན་འཛིན་སྒྲིམ་བུ་རྣམས་
ཀྱི་ཞབས་བཏོན་ཅིང་། །ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་བདེ་འབྱུང་གྱུར་ཅིག །བདག་ཀྱང་སྒྲིའིང་
སྒྲི་བར་རྒྱལ་བ་ཡི། །བསྟན་ལ་ཡིད་ཆེས་དད་པས་རབ་ཞུགས་ཏེ། །གཅིག་ཏུ་ཐོས་
བསམ་སྒྲོམ་ལ་བརྩོན་པ་དང་། །ལས་འབྲས་སེམས་ཤིང་མང་དུ་ཐོས་པ་སོགས། །རྣམ་
པར་དཀར་བའི་བྱ་བ་མ་ལུས་པ། །ཡར་ངོའི་ཆེ་ལྷོ་རབ་ཏུ་རྒྱས་གྱུར་ཏེ། །ཀུན་མཁྱེན་
རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ལྷུང་ཐོབ་ནས། །འགྲོ་རྣམས་སྤྱིད་པའི་མཆོ་ལས་སྒྲོལ་བར་ཤོག། །

༣༣༥༥ བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ཇི་ལྟ་བུ་
 བཞིན་ཡི་གེར་བཀོད་པ་སྐབས་བརྒྱད་པའི་
 སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བཀོད་པས་
 མཆམས་^①སྦྱར་བ། ལེ་འུ་འི་གཞུང་བཤད་པ། སྐབས་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ།
 སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མདོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
 གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། ལེ་འུ་དང་པོ་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བའི་གདུལ་བྱས་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱ་བའི་ཡུམ་མཁུན་པ་གསུམ། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་
 བྱེད་གྱི་ཐབས་སྦྱོར་བ་བཞི་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས། འོ་ན་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་དེས། ཐབས་སྦྱོར་བ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས། ཡུམ་མཁུན་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་སྦྱངས་པ་
 ལས། །ལམ་གོང་མ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་
 བའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་དུ་འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱེ་མདོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
 བཞི་ཡོད་ཅེས་ལེ་འུ་སྤྱི་འབྲེལ་བཀོད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཆམས་སྦྱར་ཏེ། འཆད་པ་
 ལ་གཞུང་འདི་བྱང་།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ། སྤྱིའི་དོན། གཞུང་གི་དོན། རང་ལུགས་ངེས་པར་བྱ་
 བའི་སྦྱོར་དེ་དག་ལ་མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད། དེ་
 འཕྲོ་བྱེད་གྱི་རྒྱུའི་ནམ་གཞག། །དེ་གང་དུ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས། གནས་དེར་འབྲས་
 བུ་བྱུ་བའི་དུས་མཆམས། བྱུ་བའི་འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱེའི་དབྱེ་བ། སྦྱོར་དེ་དག་གང་དང་

གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དབྱེད་པ། སྐྱེ་དེ་དག་ཉིན་དང་བཅའིན་པར་འཛོག་ཚུལ། དེ་དག་ལ་
ལོག་པར་ཉོག་པ་དགག་པ། ཞར་ལ་བྱང་ཆེན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། །དེ་དག་ལ་ཚོད་པ་
སྤོང་བ་དང་བཅུ།

དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད།
དེ་དང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་དོན་གཅིག་། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་དུ་མར་ཆོགས་གཉིས་རྒྱབས་
པོ་ཆེ་བསགས་པས་སྐྱེ་བ་གཉིས་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་འཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་
རྒྱན་ལས། ^①དཀའ་སྤྱོད་དཔག་མེད་བརྒྱ་ཕྱག་དང་། །དཔག་མེད་དགོ་བ་བསགས་པ་
དང་། །དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དུས་དང་ནི། །དཔག་མེད་སྐྱེ་བ་ཟད་པའི་ཕྱིར། །སྐྱེ་བ་ཀུན་
གྱི་བྱི་མེད་པ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
རིན་ཆེན་སྤོང་བ་ལས། ^②སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་འདིར། །བསོད་ནམས་
ཆོགས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་མདོར་བསྡུ་ན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་ལས་
འབྱུངས། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཏུ་བ་ལས། ^③དགོ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་
ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཤིང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་
གཉིས་པོ་ཐོབ་པར་ཤོག། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། པར་ཕྱིན་ཐེག་པར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི། དང་པོར་
གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་
འདོད་པའི་ཉིན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིན་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་^④མི་སྤྱིད་པའི་
ཕྱིར། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ^⑤རིན་ཆེན་སྐྱ་ཆོགས་མངེས་པ་ཡི། །འོག་མིན་གནས་

ནི་ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་འཆང་རྒྱ། །སྤྱུལ་པ་པོ་གཅིག་འདིར་
འཆང་རྒྱ། །ཞེས་པ་དང་། སྤྱུག་པོ་བཞོད་པའི་མདོ་ལས། ^①སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འོག་
མིན་དུ། །སངས་རྒྱས་མ་གྱུར་འདོད་ཁམས་སུ། །སངས་རྒྱས་མཛད་པ་མི་མཛད་
དོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱུད་དོ་རྩེ་ཅེ་མོ་ལས། གཙང་མའི་གནས་འདི་སྤངས་པ་ན། །འོག་མིན་
གནས་ནི་ཉམས་དགའ་ཡོད། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་འཆང་རྒྱ། །སྤྱུལ་པ་པོ་གཅིག་
འདིར་འཆང་རྒྱ། །ཞེས་པ་དང་། ལང་ག་ཤེགས་ལས། ^②འདོད་པ་ཁམས་དང་གཟུགས་
མེད་དུ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་འཆང་མི་རྒྱ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་
དུ། །འདོད་ཆགས་བྱུང་སྤྱོད་དེར་འཆང་རྒྱ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱུགས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་
ལས། ^③འོག་མིན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ནི། །དེ་ཉིད་མདོན་དུ་བྱ་བར་བཞེད། །ཅེས་པ་དང་།
སློབ་དཔོན་དག་དབང་གྲགས་པའི་འཆི་སྤྱུ་ལས། དཔལ་ལྷན་སྤྱུག་པོ་བཞོད་པ་ཉིད་དུ་དོན་
དམ་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱང་། །དགའ་ལྷན་སྤྱེ་བོའི་དོན་མཛད་ཕྱིར་ནི་དམ་པ་ཉོག་དཀར་
གྱུར། །ཞེས་པ་དང་། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འོག་མིན་དེ་གང་ན་ཡོད་སྟུང་ན། བཀས་བཅད་བར་པར། འོག་མིན་
གནས་གཙང་མའི་འོགས་ཤིག་ན་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལས། འོག་མིན་ཞེས་
བྱ་བ་མིང་ལྟས་བཏགས་ཏེ། དེ་དག་གི་སྤྱོད་པ་ན་གནས་གཙང་མའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་
ཡོད། དེར་འཕགས་པ་ཉིད་འབའ་ཞིག་གནས་སོ། །དེ་དག་གི་སྤྱོད་ན་དབང་ཐུག་ཆེན་
པོའི་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་ཡོད་དེ། དེར་ས་བརྩུ་པ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སྤྱིད་པ་ཐམས་པ་ཁོ་ན་སྤྱེ་བ་བཞེས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱུལ་པ་
དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་སྣ་ཆོགས་མཛེས་
པ་ཡི། །འོག་མིན་གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བ། །གཙང་མའི་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་བཞུགས་ན།

ཞེས་པ་དང་། གཙང་མའི་གནས་ནི་སྤངས་པ་ན། །འོག་མིན་གནས་ནི་ཉམས་དགའ་
ཡོད། །ཅེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འོག་མིན་སྤྱད་པོ་བཀོད་པ་དེ་ཉིད། གནས་གཙང་མའི་འོག་
མིན་པལ་པ་དེའི་སྟེང་ན་གྲོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་
ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། གཞི་དང་སྟེང་པོ་མེ་ཉོག་གིས་བརྒྱན་པའི་ཞིང་ཁམས་ཉིད་
ཡོངས་སྐྱེའི་ཞིང་དུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ན་བཞུགས་པའི་རྣམ་སྤང་གངས་ཅན་མཆོ་རྒྱལ་དེ་
ཡང་ཡོངས་སྐྱར་^①བཞེད་དོ་^②། །དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཁམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ^③སྤྱིང་བཞི་བྱེ་བ་
ཐལ་བརྒྱ་ལ་སྟོང་གསུམ། དེ་བྱེ་བ་ཐལ་བརྒྱ་ལ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱོར་
གཅིག །དེ་བྱེ་བ་ཐལ་བརྒྱ་ལ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་རྒྱད་བར་པ་གཅིག དེ་བྱེ་བ་ཐལ་བརྒྱ་ལ་
རབ་འབྱམས་ཀྱི་རྒྱད་གཅིག །དེ་བྱེ་བ་ཐལ་བརྒྱ་ལ་མེ་ཉོག་གི་གཞིའི་སྟེང་པོ་རྒྱན་
བཀོད་པ་སྟེ། དེ་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཆོ་གཅིག་གི་ཆད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །རྣམ་སྤང་གི་ཞིང་
ཁམས་དེ་ཡང་རྣམ་སྤང་གངས་ཅན་མཆོའི་ཐུག་གི་རྩལ་ཐན་གཅིག་ལ་གནས་པར་མདོ་
པལ་པོ་ཆེ་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཁམས་དེ་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག །མི་
མཇིང་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཙུགས་པའི་འོག་ན་ཡོད་དེ། རྣམ་སྤང་
དེའི་ཐུག་གི་ལྷུང་བཟེད་ཀྱི་ནང་དུ་བརྒྱའི་སྟོང་བུ་ཆེན་པོ་བད་འདབ་ཉེར་ལྔ་ཡོད་པའི་བད་
འདབ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རེ་རེ་ཆགས་པས་འདི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
བཙུགས་པ་ཡིན་ཞིང་། སྤར་བཤད་པའི་ཞིང་ཁམས་དེ་ནི་རྣམ་སྤང་དེའི་ཐུག་གི་རྩལ་
ཐན་གཅིག་ལ་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་དེར་བྱང་སེམས་འོག་མ་རྣམས་བསྐྱལ་བ་བྱངས་
མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་བསགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་དུས་རེ་ཞིག་ན། བྱང་
སེམས་སྤིང་བ་ཐ་མ་པར་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་

བཞེས་པའི་ཆེ་ནམ་ཞིག་ན། བྱང་སེམས་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཞེས་སྐྱེ་བ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ནམ་སྐྱེས་པ་ན། རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་
 ཡང་རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་ལམ་དེ་ཉིད་ལ། ཞེས་བྱ་ངེ་སྙེད་པའི་ནམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
 འཆར་ཏེ། དེས་བདེན་གཉེས་འོ་མོ་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པའི་ངེ་མ་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་བྱེར་
 ཏེ། དེས་བདེན་འཇོག་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་བྱེར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་བྱ་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཞེས་སྤེལ་ཆོས་ཉིད་གཅིག་འཕྲོག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་རྒྱུ་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་གི་སྒྲིབ་ཅིག་གཉེས་པར་ཞེས་སྐྱེ་བ་
 སྤངས་པའི་ནམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཆེ། ཞེས་བྱ་ངེ་ལྟ་བུ་ལ་གཉེས་སྤང་བྱུང་ནས་ཆུ་ལ་
 ཆུ་གཞག་དུ་སོང་བའི་ཡེ་ཞེས་དེའི་གཟིགས་འོར་ཞེས་བྱ་ངེ་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་
 མཐིལ་དུ་སྐྱེ་བྱེད་པ་ཞེས་པ་ལྟར་མཛོན་སྤྲུལ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་སྐྱེ་བ་ཟད་པར་
 སྤངས་པ་དང་། བདེན་གཉེས་འོ་མོ་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པའི་ངེ་མ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང་།
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བ་ཡིན། བྱང་སེམས་རྒྱུ་
 མཐའ་བས་ཆོས་སྐྱེ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་མཛོན་དུ་
 བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་རྒྱུ་ཀྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་མཆོན་དཔེ་
 རྗེས་མ་ཐུན་པས་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བྱེད་མ་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཆོན་ཉིད་
 ལྷ་ལྷན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྷ་ལྷན་ཀྱི་འོ་མོ་ཐ་དད་སྐྱེ་བྱུང་བའི་ཆེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེས་པ་
 ལྷ་ལྷན་ཀྱི་འོངས་སྤྲོད་རྫོགས་སྐྱེ་ཡང་བྱུང་ལ། འོངས་སྐྱེས་བདག་རྒྱུ་བྱས་ནས་མཛོན་
 པ་བཅུ་གཉེས་ཀྱི་སྒྲོན་སྤྲུལ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇོག་པའི་མཆོག་གི་སྐྱེ་པའི་སྐྱེ་ནི། དེའི་
 ཆེ་ཆོག་པ་གཅིག་དུ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་པའི་སྐྱེ་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་འགྲུལ་ཞིག་

ཡོངས་སྐྱེ་དང་དངོས་སྐྱེ་ཆོག་པ་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཚུལ་
 དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ^①ས་བཙུ་རྒྱན་
 ཀྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཚུལ་ཚུགས་གཞག་ཏུ་མཉམ་པར་
 བཞག་པ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་དུས་དེའི་ཆེ་མཉམ་གཞག་དེའི་གཟིགས་དོར་ཤེས་
 བྱ་རི་སྙེད་པའི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཚུལ་
 དུ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

ལྷ་པ་ནི། གཉིས་སྐྱེ་དབྱེ་བ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བཞིར་དབྱེ་བ། ལྷར་དབྱེ་བ་དང་
 བཞི། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཅན་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
 གཉིས་སྐྱེ་ཡང་དབྱེ་རུང་སྟེ། སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་
 སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་སྤང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་རང་
 དོན་ཆོས་སྐྱེ་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སྐྱེ་དབྱེ་རུང་སྟེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་
 ལས། ^②ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་མདོར་བསྟུན། །ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་
 ལས། ^③དག་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ། རང་
 དོན་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་དང་། གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱེ་གཉིས་སྐྱེ་ཡོད་དེ། རྒྱད་ཟླ་མ་
 ལས། ^④རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐྱེ་དང་ནི། །དེ་ལ་བཞེན་པ་ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་ཉིད་
 དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་དོན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་
 གཞན་དོན་སྐྱོབ་པའི་སྐྱེ་གཉིས་སྐྱེ་དབྱེ་རིགས་ཏེ། ཆད་མའི་མདོ་ལས། ^⑤ཆད་མར་གྱུར་
 བ་འགྲོ་ལ་པན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེར་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ནས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ་རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་དང་། གཞན་དོན་བདེའི་སྐྱེ་
 གཉིས་སྐྱེ་ཡང་དབྱེ་རུང་སྟེ། རྒྱད་ཟླ་མ་ལས། ^⑥བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་འབྱོར་པའི་གནས། །

དམ་པའི་དོན་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། །དང་སྒོང་རྣམས་ཀྱི་བདེ་ཡི་སྐྱེ། །པ་རོལ་ཕྱན་སྐྱེ་ཆོག་པ་
པའི་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་ཡང་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཟབ་པ་ངོ་
 བོ་ཉིད་གྱི་སྐུ། རྒྱ་ཆེ་བ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་
 པའི་སྐུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ^①དེ་དབྱེ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་
 དང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཆོས་གྱི་རབ་དབྱེ་རང་བཞིན་ལ། །སོགས་
 པའི་སྐུ་གསུམ་དག་གིས་འཇུག་། ཅེས་དང་། འདི་དག་གངས་བཞིན་ཟབ་པ་དང་། །རྒྱ་ཆེ་
 བདག་ཉིད་ཆེ་ཞེས་བྲ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ^②སངས་རྒྱལ་རྣམས་གྱི་སྐུ་དབྱེ་
 བ། །རང་བཞིན་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་། །གཞན་ནི་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། །དང་པོ་
 གཉིས་པོའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། སྐུ་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱལ་གྱི། །སྐུ་བསྐྱུས་
 པར་ནི་ཤེས་བྲ་སྟེ། །སྐུ་གསུམ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི། །དོན་འདི་རྟེན་དང་བཅས་པར་
 བསྟན། །ཞེས་པ་དང་། ཉི་སྤང་ལས། ^③ད་ནི་ཆོས་གྱི་སྐུ་བརྗོད་པར་བྲ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རྣམ་
 པ་གསུམ་དུ་རིགས་པར་བྲ་སྟེ། །ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^④ཡུམ་གྱི་བཤའ་སྐྱུར་
 བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་བདག་གིས་ཐོབ་པའི་དགེ་བའི་ས་བོན་ལས་རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་
 ཏུ་གྱུར་པའི་སྐུ་ནི་གསུམ་པོ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་ཤོག། ཅེས་པ་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱུབ་
 གྱིས་གྱུང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ལོངས་སྟོང་པའི་སྐུ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་
 རས་སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་བཞིར་དབྱེར་རུང་སྟེ། རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་
བརྗོད། །ཅེས་པ་ནི། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་
པས། དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་དང་། དེའི་སྤྱིར་སྤྱོད་གས་གཞན་ནས་སྐྱེ་བཞིར་གསུངས་

བ་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བ་དང་། སྤྱིང་པོ་མཆོག་ལས་
གྱང་།^①མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དེའི་ངོ་བོ་ཡང་ནམ་པ་བཞི་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་ལྟར་དབྱེ་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་སྐྱེ་ལྟར་དབྱེ་^②རུང་སྟེ། མཆོན་བརྗོད་
ལས།^③སངས་རྒྱལ་སྐྱེ་ལྟེ་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་སྐྱེ་ལྟེ་པོ་
ངོས་འཛིན་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ན་རེ། ས་བཅུ་བ་ལ་གནས་པའི་
བྱང་སེམས་ཡན་ཆད་ཁོ་ན་ལ་སྤང་བའི་ལོངས་སྐྱེ་ཆེན་པོ་དང་། ས་བཅུ་ག་ཡན་ཆད་ཁོ་
ན་ལ་སྤང་བའི་སྤྱལ་སྐྱེ་ལ་ལོངས་སྐྱེ་བརྟགས་པ་གཅིག་དང་། སྤྱལ་སྐྱེ་དང་། འོ་བོ་ཉིད་
སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ནམས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་^④། རྟོགས་དཀའ་མཁན་པོས་ནི་ངོ་
བོ་ཉིད་སྐྱེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ། ལོངས་སྐྱེ། སྤྱལ་སྐྱེ་ལ་ནམ་པར་སྟོན་པའི་སྤྱལ་སྐྱེ་དང་། ནམ་
པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱལ་སྐྱེ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་ལྟར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཤད་
ཆོག་གསལ་ལས།^⑤ཡང་ཁ་ཅིག་ནི། ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱེལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་
པ་ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབའ་ཞིག་གི་སྤང་བའི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་ལོངས་
སྐྱོད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་དང་།
ས་རབ་ཏུ་དཀའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བའི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ལ་
ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པར་བརྟགས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་སྟེ་སྐྱེ་ལྟར་འདོད་དོ། །གཞན་དག་
ནི་སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ལ་ནམ་པར་སྟོན་པ་དང་ནམ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བས་ལྟར་སྟོན་
པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས། འོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། ཆོས་སྐྱེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
སྐྱེ་སྟེ། ཆོས་སྐྱེ་དབྱེ་བ་གསུམ་དང་། ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ། སྤྱལ་པའི་སྐྱེ། ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་ལྟར་བཞེད་དོ། །སྒོ་བ་དཔོན་སྒྲེག་པའི་དོ་རྗེས། རོ་བོ་ཉིད་སྒྱ། ལོངས་སྒྱ།
ནམ་སྒྲིན་གྱི་སྒྱལ་སྒྱ། སྒྱལ་སྒྱ། ཆོས་སྒྱ་ནམས་ལ་བཞེད། རྟོག་གོ་སྒྲང་བ་ལས། ^①མཚན་
ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་སྒྱ་ལྟེ་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་སྒྲོས་པ་དེ་ཡང་
འཐད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྒྱལ་པའི་སྒྱའི་དབྱེ་བ་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྱལ་སྒྱ་ལ་ནམ་པར་སྒྲིན་མ་སྒྲིན་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་གོང་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་ལྟར་བཞེད་དོ། །

ཐུག་པ་ནི། སྐྱེ་དེ་རྣམས་གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་ནི།
 ཚོས་སྐྱེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་
 གྱི་སྟོང་ཡུལ་དང་། ཚོས་སྐྱེ་རིས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་རུས་ལ། མོས་
 པས་སྟོང་པ་ཡང་དོན་སྡི་ཙམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་རུས་སོ། །དོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལ་གཉིས་ལས། རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་
 ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་གྱང་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་རུས་ལ། སྟོ་བྱར་རྣམ་
 དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་
 སྟོང་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་
 གློད་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་བྱིར། འོངས་སྐུ་ནི་
 ས་བརྩ་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་དང་།
 ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་པའི་ལྷགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས།
 དང་པོ་ནི། དབྱུ་མ་པ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་འོངས་སྐུ་ལ་འོངས་གློད་རྟོགས་པ་

ཆེན་པོ་དང་། སྤྱལ་སྤྱུ་བྱུང་པར་ཅན་ཅིག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བཏགས་པ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་
པར་འདོད་པའི་དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ས་བརྩ་བ་བ་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་འདོད།

གཉིས་པ་ནི། ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདོད། དེས་ན་
འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །འཕགས་སེང་
གཉིས་ལ་སོགས་པ་པལ་ཆེར་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་དེ། ལོངས་སྤྱོད་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ས་
བརྩ་ག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། ❶ བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བརྩ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཐབས་ཅིག་ཏུ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི། ཞེས་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ❷ བྱང་ཆེན་ས་བརྩ་ལ་
བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་པ་དང་། དག་ལྡན་ལས། ❸ བྱང་སེམས་ས་ཐོབ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། ཞེས་རབ་
སྟོན་མེ་དང་། གཤམ་ཆར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་
ལས། ❹ ལོངས་སྤྱོད་དེ་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཉིད་ལས། བསོད་ནམས་ཆོགས་ནི་དཔག་མེད་ལས། །བྱང་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་
སྤྱུ་ཁྱེད་ཀྱི་ས་བརྩ་ལ་ནི་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྤྱུ་གཟེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། ❺ ཉི་མེ་རྣམས་འགྲེལ་གཉིས་ལས་ནི་བྱང་ཆེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་
རྣམས། ཞེས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་ཡང་། ལོངས་སྤྱོད་དེ་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་
སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱལ་སྤྱུ་ལ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ནི། རྫོང་
ཡན་ཆད་ནས་ནམ་འདོད་དུ་མཐོང་ཞིང་། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་དུས་པལ་ཆེར་མཐོང་
ཤིང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ❻ དེ་ལྟར་མཐོང་དཀའ་ཐུབ་པ་ཡང་དག་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་

བརྒྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤེས་བྱ་ལ་སྒོ་མ་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན། དེ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་
གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། སངས་པ་
མཐར་ཐུག་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་
ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་ཅམ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་
རང་སྣང་ལ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་རང་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྐྱེས་ཟེར་ན། འོ་ན། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་གཏན་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་རང་
སྣང་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ནི་ཉག་ཏུ་དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཟིགས་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །ཞེ་
ན་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེའི་ངང་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ^①དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་
པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྣང་རྒྱབ་ནས་ཆུ་ལ་ཆུ་གཞག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་
གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱེ་རྒྱ་ར་བཞག་པ་ལྟར།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གང་ཟག་སྐྱ་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱད་ཀྱིས་མ་
བསྐྱས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་བ་སོགས་རང་རྒྱད་
ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བསོད་
ནམས་ཀྱི་རིགས་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བྱ་མཐར་ཐུག་གང་ཟག་སྐྱ་གང་གི་ཡང་རྒྱད་ཀྱིས་
བསྐྱས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ས་བཅུའི་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་རང་རྒྱད་གྱིས་བསྐྱས་པའི་སྦྱིན་སོགས་
གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཆ་ནས། དེ་
བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན།
རྒྱང་འཕེན་གྱིས་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆད་རིག་པ་འབྱུང་གི། །ཞེ་ནས་རིག་པ་གཏན་མེད་དུ་
འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ལྷགས་དེ་རང་ལྷགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
དེའི་སྤྱིར། འདི་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་སློ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ལེགས་
པར་བཀག་གོ། །གལ་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན། གང་
ཟག་ལྟ་སྦྱིན་གྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་དང་། སྦྱོང་བའི་སེམས་པ་སོགས་གོམས་པ་རབ་
གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ན། དེ་ལས་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་མཆོད་སྦྱིན་ཡང་ཆེ་རིང་བའི་མཐར་ཐུག་
པ་དང་། ལོངས་སྦྱོང་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་འདོད་རིགས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ལས་བྱས་པ་རྒྱད་ཐོས་པ་དང་། ལས་མ་
བྱས་པ་དང་སྤྲད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་རང་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་
ཟེར་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་སྒོ་བད་ཆོས་བད་དུ་སོང་བར་འདོད་

རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འོངས་སྤྱུལ་གཉིས་པོ་
 སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོ་རྟེན་གཙོད་པ་ལས། ^①གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་། །གང་
 དག་ང་ལ་སྒྱར་ཤེས་པ། །འོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ཡི། །སྤྱི་བོ་དེ་དག་ང་མི་
 མཐོང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཆོས་ཉིད་སྟེ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངག་སྒྲ་བ་དེ་ངག་སྒྲ་བའི་སྤྱིས་བྱ་བ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་
 མ་^②ཡིན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉུགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་དེ། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འདྲེན་མི་རིགས་པར་ཐལ།
 ལུང་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུང་བ་པོ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་
 ར་བེམ་པོས་བསྐྱུས་པའི་རྩལ་སྤྱོད་པ་ལས་བསགས་པའི་ལུས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ།
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་བཞག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིར་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆོད་ཡིན་ན་བེམ་པོ་ཡིན་མི་
 དགོས་སྟུང་མོ། །

དགྲ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དོན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་ས་བཤད་པར་བྱ་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་སྟེ་མའི་འགྲེལ་པར། ^③དེ་ཡང་མདོར་བསྐྱུ་ན། དོན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དོན་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་མཆོམས་སྒྱར་
 རས། དག་ཐོབ་བྲལ་བ་རང་གཞན་དོན། །དེ་ཉིད་ཐབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
 དེ་ཡང་ནི། །རི་སྤྱོད་དུས་དང་རི་ལྟ་ཉིད། །ཅེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ^④འདི་ལྟ་སྟེ། རོ་
 བོའི་དོན་དང་། རྒྱའི་དོན་དང་། འབྲས་བུའི་དོན་དང་། ལས་ཀྱི་དོན་དང་། ལྷན་པའི་དོན་

དང་། འཇུག་པའི་དོན་དང་། ཉག་པའི་དོན་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་དོན་དང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། རྒྱད་སྟེ་མ་ལས། ❶ རོ་
བོ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་། །ལས་དང་ལྡན་ལ་འཇུག་པ་དང་། །དེ་ཉག་ ❷ བསམ་མི་བྱལ་
ཉིད་ཀྱིས། །སངས་རྒྱས་ས་ནི་མཉམ་པར་བཞག། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད་ཀྱང་། འདིར་
ཏ་ཅང་མང་བར་འགྱུར་བས་རྒྱས་པར་རྒྱད་སྟེ་མ་སོགས་ལས་ཞེས་པར་བྱའོ། །

བཅུ་པ་ཚེད་སྤོང་ནི། ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། འདོད་ན། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་
བྱལ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ་ཤིང་། ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐྱེའི་སེན་མོ་བྱངས་མདོག་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་
པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྐྱེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཟུང་ན། འོ་ན། ལོངས་
སྐྱེའི་དབུ་སྐྱེ་བྱང་བ་ལྟར་ནག་དེ། ནག་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེའི་སེན་མོ་བྱངས་
མདོག་དེ་དམར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ནག་པོ་མེད་ན་སྤོང་མེད་དགོས་པར་ཐལ། སྤོང་ནག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ནག་པོས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་པགས་པ་གསེར་མདོག་དེ་སེར་པོ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དམར་པོ་དང་ནག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
རྒྱལ་བ་སྒྲན་སྒྲ་ལ་པགས་པ་གསེར་མདོག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་མཆན་

བཟང་སོ་གཉིས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བ་སྒྲུང་ཁ་བོ་ཁ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ།
སེན་མོ་བཅས་མདོག་དམར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་དང་ཁ་
དོག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྟོན་ལ་གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་ཡོད་
པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟོན་ལ་གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། མ་དག་པའི་ལུས་རྟོན་ལ་གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། མ་དག་པའི་འཛིག་རྟོན་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པ་ལ་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་ཡིན་ན། ཁམས་
གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁམས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་ཡིན་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ཀྱི་འོག་མིན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་ཡིན་ན། གཟུགས་
ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འོག་མིན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དེ་ལ་
གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ཅིང་། མདོ་ལས།
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། །འདོད་ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་དེར་འཆང་རྒྱ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གནས་གཙང་ལྗེའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་
འོག་མིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། མདོ་རྒྱད་གཉིས་ཀ་ལས།
གཙང་མའི་གནས་ནི་སྤངས་པ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འོངས་སྐྱེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སྤྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ།
གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས་འོག་མིན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པ་དེ་གནས་གཙང་ལྗེའི་ནང་ཆན་
དུ་གྱུར་པའི་འོག་མིན་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་ཞིག །གནས་གཙང་ལྗེའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་
པའི་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྤྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཟུགས་སུ་ཉི་བར་འགོ་
བའི་སྤྱིར་མི་འོང་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འོངས་
སྐྱེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག ། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མ་
བྱས་པར་ཐལ། དེས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དུས་མཉམ་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ།
དེ་ལ་སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ལ་སྤར་ལྡང་མི་
སྤིད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྡང་མི་
སྤིད་པ་ནི་གང་ཞིག ། དེས་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྡང་བར་
བྱའོ་སྐྱམ་པའི་འཕེན་པ་སྒྲོན་དུ་མ་བཏང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱལ། དང་པོ་དེར་ཐལ།
དེས་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
གང་ཞིག ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྤར་ལྡང་མི་སྤིད་པས་བྱལ་བའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྐྱ་བ་རྣམས་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། ^①ཡང་དག་པའི་
མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅུ་ལ་བྱས་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དེ་ལ་སྤར་མི་ལྡང་བའི་
ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། འཐད་པར་དཀའོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྐྱ་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མི་

འཐད་པར་ཐལ། དེས་དང་པོར་ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་རྗེས་ལོངས་སྐྱེ། དེ་རྗེས་སྐྱེ་ལ་
 སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན་ལས། ^①སོགས་སྐྱེས་ཆོས་སྐྱེས་
 ལོངས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་དང་། ལོངས་སྐྱེས་སྐྱེ་ལ་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་སྤྱད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་རང་འབྲས་
 ལོངས་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་དང་། ལོངས་སྐྱེས་རང་འབྲས་སྐྱེ་ལ་སྐྱེའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལུང་
 དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། ཡང་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་རང་འབྲས་ལོངས་སྐྱེ་
 འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་རང་འབྲས་ལོངས་སྐྱེའི་སྤང་བ་སྦྱེ་བ་དང་། ལོངས་སྐྱེས་རང་
 འབྲས་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་རང་འབྲས་སྐྱེ་ལ་སྐྱེའི་སྤང་བ་སྦྱེད་ཅེས་པའི་
 དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་
 ག་ཟུགས་སྐྱེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་རྫོགས་ནས། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མ་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 ཆོགས་རྫོགས་པ་དང་། ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
 རྫོགས་པ་དང་། ག་ཟུགས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་བ་
 འདི་ཡིས་སྦྱེ་བོ་ཀྱན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཆོགས་གཉིས་
 རྫོགས་པར་མ་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། ^②ལོངས་སྐྱེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་མཛད་པ་
 བཙུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེ་དེའི་ཆེ་
 ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་པའི་སྐྱེའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལོངས་
 སྦྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་

པའི་ཚུལ་དུ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེ་
དང་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱལ་བའི་སྐྱལ་སྐྱེ་མེད་
བའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ལོངས་སྐྱེ་དང་སྐྱལ་སྐྱེ་ཅིག་ཅར་དུ་
མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། མ་བྱལ་བ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐྱེ་དང་དངོས་
རྒྱ་ཚོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱལ་བའི་སྐྱལ་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་
སྐྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་དེ་ཡང་དེ་མ་
ཡིན། ལོངས་སྐྱེ་དེ་ཡང་དེ་སྐྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་སྒྲ། གཉིས་བ་དེར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེ་དེ་དེ་ཉ་བུའི་སྐྱལ་སྐྱེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
བེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱེ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་སྐྱལ་བ་པོའི་སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པས་བྱལ་བ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་བ་
དབུ་མ་བས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་གཞིར་ཞོག །སྟོན་
པ་ལྟ་བུ་བྱལ་བ་ཚོས་ཅན། རང་ཉིད་སྐྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་
ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱལ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། སྐྱལ་སྐྱེའི་མཆོན་
གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱལ་བུ་དོན་བྱལ་དང་། ལྷའི་བུ་དམ་པ་ཏོག་
དཀར་པོ་སོགས་དེ་སྐྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བུ་དོན་བྱལ་དེ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་
པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་ལས། སྟོན་དང་བསེ་རུ་
བྱང་ཚུབ་བར། །བསམ་གཏན་མཐའ་སྟན་གཅིག་ལ་ཀུན། །དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་ཆ་
མཐུན་པོ། །ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་མཐའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་

ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས། སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་འཆི། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ལོངས་སྤྱད་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱིས་
འབྲེལ་བའི་སྤྱལ་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འོག་མིན་དུ་སངས་
རྒྱས་བའི་ཆོ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེའི་སྤྱལ་པ་ཁམས་འོག་མའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་
སངས་རྒྱས་བའི་བྱིར། དེའི་སྤྱལ་པ་ཁམས་འོག་མའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་རྣམས་
སངས་རྒྱས་བའི་དུས་སྤིང་བའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྤིང་བ་ཐ་མ་བའི་
སྤྱལ་པ་ཁམས་འོག་མའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་
པ་དང་པོར་སངས་རྒྱས་བའི་ཆོ། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱལ་བོ་ང་ལས་རྒྱས་
སོགས་སངས་རྒྱས་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་བ་ཡོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། བར་
བྱིན་པའི་སྤྱི་སྐད་དང་འགལ་བའི་བྱིར། དེས་ན་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འོག་མིན་དུ་
སངས་རྒྱས་བའི་ཆོ། དེའི་སྤྱལ་པ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་
སངས་རྒྱས་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། འཕགས་པའི་ལུགས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་བརྒྱད་པར་ཆོས་སྤྱི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་དེ་བཤད་བྱ་རགས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར།
དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི། སྤྱལ་སྤྱི། ལོངས་སྤྱད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
བྱིར་དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཉི་ལྔ་ལས། ❶ དེ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་
པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དང་ལོངས་སྤྱད་དང་། སྤྱལ་པའི་སྤྱི་ལོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཉི་མའ་གི་མཆ་མས་སྐྱར་གྱི་གཞུང་དོན་ཡིན། གཉིས་པ་ནི།
ལུས་ནམ་གཞག་ཏུ། སྐད་ཅིག་གཅིག་མདོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དང་ཞེས་
སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་པའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འབྲས་
བུ་ཆོས་སྐྱ་དེ་སྐད་ཅིག་སྐྱོར་གྱི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཏུ་
བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྒྱ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྱ། ལོངས་སྒྱ། སྐྱལ་སྐྱ་
ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་ལུགས་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྒྲོར་
བཞི་བསྐྱོམས་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག །འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུབ་མཆོན་
ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲོར་བཞིའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཏགས་སྒྲི། འདོད་ན། སྒྲོར་བཞིའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
བསྐྱོམས་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུབ་མཆོན་ཉིད།
ཟེར་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱོམ་པའི་སྤྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་
ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལོངས་སྤྱོད་བཞུགས་པའི་འོག་མིན། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་ལ་མི་
བྱེད་བེར་ན། འོ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱོད་དེ།
གཟུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གནས་འོག་མིན་དེ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་
མིན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་ན་ལྗེའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་མེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ལྗེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་ཞིམ་པོར་སྤང་བའི་

ཕྱིར་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས། འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་འང་རོ་མཆོག་སྤང་། །ཞེས་པ་
དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས། ❶གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁ་ཟས་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
ན་དེ་ཡང་དེ་ལ་རོ་བརྒྱར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ན་དི་རོ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གུན་བརྟུས་ལས། ❷ཁམས་ཀྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
དི་དང་རོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། དེ་ན་སྒྲིལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྒྲིལ་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གཟུགས་ཁམས་ན་མི་
དགོ་བ་མེད་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། ❸དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགོ་རྣམས། །བསམ་
གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སྒྲིལ་མེད་
དེ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་མེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན།
ལུང་སྒྲུ་མ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །ཙུ་བར་འདོད་ན། དེ་ན་མི་དགོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ།
གཟུགས་ཁམས་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་དཔྱུལ་བར་སྒྱེ་བ་ལེན་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་ཁམས་ན་སྒྲིལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤིད་ཀྱི་རྟོན་ལ་སྒྲིལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་བར་
སྤིད་པ་དེ་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་དི་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་སྤིད་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མི་ལྟོག་
དེ་ནི་དི་བུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་འགྱུར་བའི་དུས་མཚམས་ལ། ཁ་
ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་བདེན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
ཆེ། ཆོས་སྒྲིལ་ཐོབ་པར་འཛོག་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་
བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་ཀྱང་རྫོག་
 བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀྱང་རྫོག་བདེན་པ་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སློབ་ལམ་
 ན་སློ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 སློབ་ལམ་ན་གང་ཟག་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རེ་ཞིག་མ་བྱལ།

ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་
 བར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས། ཚོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་
 བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྐྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 དེའི་ཚེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཚོས་སྐྱུ་ཐོབ་པར་འདོག་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཇི་
 ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཇི་སྟེད་པ་
 གཟིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཕྱང་སོགས་གཟིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱིས་ཕྱང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 ཕྱང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཟིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། མདོ་སྟུང་པ་ལས། ^①གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཚོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་
 ཞིང་། ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་སྒྲིང་པོ་རྒྱན་ལས། ^②དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རྣམ་

གྲོལ་ལམ་སྒྲིལ་པའི་ཆོ། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་ནས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་སོང་
བ་དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེང་བ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྒྲུབ་ཏུ་ར་བཞག་པ་
ལྟར་མངོན་སུམ་གཟིགས་པ་དེའི་ཆོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བུ་
ཉོགས་པའི་རྣམ་མཁྲོན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེང་བ་
ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། ཇི་
ལྟ་བུ་ཉོགས་པའི་རྣམ་མཁྲོན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་
ངང་ནས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེང་བ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས།^①སངས་རྒྱས་ནི་ཉོག་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན།
དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྒྲུབ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
གཟུགས་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཉོགས་པའི་རྣམ་མཁྲོན་དེས། གཟུགས་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་གཟུགས་སྒྲུབ་གཉིས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དོན་སྒྲུབ་དང་འབྲ། ཁོ་ན་རེ། ཇི་ལྟ་བུ་ཉོགས་པའི་རྣམ་མཁྲོན་གྱིས་ཇི་
སྟེང་བ་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། དེས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཇི་སྟེང་བ་མ་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་རྣམ་མཁྲོན་
གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་
ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཇི་སྟེང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་ན། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་
དེ་དེས་དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པ་དེ་དེས་དེ་གཟིགས་

པའི་གཟེགས་དོར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཚམས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཞུང་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །སྐད་ཅིག་སྒྲིབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཚས་སྒྲིབ་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚས་སྒྲིབ་དེ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲིབ་བ་བསྒྲུབས་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཚས་སྒྲིབ་ཚས་ཅན། བྱིད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲིབ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ།
ཡོངས་སྒྲིབ། སྒྲིབ་སྒྲིབ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། དེ་ཞིག་ཤེས་བྱ་ཚས་ཅན།
གཞུགས་སྒྲིབ་གཉིས་པོ་དེ་ཚས་སྒྲིབ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
གཞུགས་སྒྲིབ་ཚས་ཅན། གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསྒྲུབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཚས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཙོ་བོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
བསྒྲུབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྒྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀར་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། དེ་ཞིག་ཚོད་ཐོང་བ་ལས། ^༡སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་
གཞུགས་སྒྲིབ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ། འབྲས་བུ་ཚས་
སྒྲིབ་ཚས་ཅན། གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསྒྲུབས་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། གཙོ་
བོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསྒྲུབས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཁས། དེ་དེར་
ཐལ། གཙོ་བོར་རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བསྒྲུབས་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། མ་བྱུང་།

གཞན་ཡང་། གཙུག་ལོག་ཆོག་མཁན་གཉིས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ཆོས་ཅན། གཙུག་ལོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཁན་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པར་
 ཐལ། གཙུག་ལོག་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་མཁན་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ།
 གཙུག་ལོག་ཆོག་མཁན་གཉིས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྱེད། ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། གཞན་
 ཡང་། གཞུགས་སྐུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གཙུག་ལོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་མཁན་བསྐྱེམས་སྟོབས་

གྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་པར་བྱེད་དུག་བསྐྱོམས་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་བྱེད་ཏེ།
གཙོ་བོར་པར་བྱེད་དུག་ཉམས་སུ་སྒྲངས་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་བྱེད་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ།

ཁ་ཅིག །སྟོབ་ལམ་ན་པར་བྱེད་དུག་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོབ་ལམ་ན་རྣམ་
མཁུན་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱེད་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ལམ་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱེད་ཏེ། ལམ་
མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱེད་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ་སྟེ། རྣམ་
མཁུན་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་སྟོམ་པའི་
རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་བྱེད་ཁྲལ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ❶སྟོ་སྟོང་རྗེའི་ ❷ངོ་བོར་
སྐྱེད་པ་ལ་སྟོང་རྗེ་སྟོམ་ཞེས་པ་ལྟར། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་
ནས་སྟོམ་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ཤེས་གྱིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱེད་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ།
འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

གཉིས་པ་ལེན་ཏེ་གཞུང་བཤད་པ་ལ། བྱེད་པ་པོ་སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།
བྱ་བ་བྱེད་ལས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་སྐྱ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཐུབ་པའི་སྐྱ་ལ་སྐྱ་རྒྱུན་མི་འཆད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།
གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་འདིའི། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་
བདུན་དུ་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

འོ་ན། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཐུབ་པའི་སྐྱ་ལ་སྐྱ་རྒྱུན་མི་
འཆད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་སྟུང་ན། ཉེ་འཕྲོས་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་སྐྱབས་སུ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བའི་
རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས། ཚུ་ལ་རི་ལྟར་དུ་འཕྲོས་ན།

གཞུང་འདིས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་འབྲས་བྱའི་སྐྱབས་སུ་གྱུར་བའི་སྐྱབས་
བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙུག་པོར་གྱུར་བའི་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྐུ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྐུ།
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། རིང་ས་སྐུ། སྐུ་ལ་སྐུ་ནམས་སུ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་ལ། རོ་ན། སྐུ་བཞི་སོ་
སའི་རོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཞེས་པ་ནས།
ཐུབ་པའི་སྐུ་ལ་སྐུ་རྒྱན་མི་འཆད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱང་།

འོ་ན། གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་སོ་སོའི་ངོ་བོ་སྟོན་ཚུལ་ཇི་སྟེ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན།
 དེ་ཡང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་ནི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱབ་བྱང་ཆོས་
 གསུམ་ལྟར་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབ་དང་པོར་འཆད་
 པར་བྱེད། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་གས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཏྲག་པ་ཞེས་ཀྱང་
 བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་
 ཉིད་གཅིག་གི་སྟེང་གི་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་
 གི་ཆ་དང་། སྒྲོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆ་རྣམས་གོང་དུ་ངོ་བོར་ཉིད་སྐྱབ་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སྐྱབ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབ་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱབ་བསྟན་བྱའི་
 གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཆད་པར་བྱེད། མཆན་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་པ་ནས།
 སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་ལོངས་སྐྱབ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
 སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན། མཆན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཆ་ནས་ལོངས་སྐྱབ་དེ་
 ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབ་གསུམ་པར་འཆད་པར་བྱེད། གང་གིས་སྤིད་པ་ཇི་སྤིད་
 བར་། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་སྐྱལ་སྐྱབ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་
 སྐྱལ་སྐྱབ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་པར་འཆད་པར་བྱེད།

འོ་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་དང་པོར་འཆད་པའི་སྒོ་ནས། སྐྱེ་བཞིའི་རིམ་པ་འདི་ལྟར་དུ་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་
ཉེན་དང་། དེ་གསུམ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པས་ཉེན་དང་
བརྟེན་པར་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད། དེར་མ་ཟད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་
དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་གཞན་དོན་སྤུན་ཆོག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་པ་ལ། རང་དོན་
སྤུན་ཆོག་པ་དེ་མ་ཐོབ་པར་གཞན་དོན་སྤུན་ཆོག་པ་དེ་སྐྱབ་པར་མི་རུས་པས། དང་པོར་
རང་དོན་སྤུན་ཆོག་པ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་གཉིས་པོ་དེ་དང་
པོར་འཆད་པར་བྱེད། རང་དོན་སྤུན་ཆོག་པ་ཐོབ་ནས། གཞན་དོན་སྤུན་ཆོག་པ་སྐྱབ་རུས་
ཤིང་སྐྱབ་ཀྱང་དགོས་པས། དེའི་རྗེས་སུ་གཞན་དོན་སྤུན་ཆོག་པ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་གཞན་
དོན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་པོ་དེ་འཆད་པར་བྱེད། དེ་ཡང་འོག་མིན་དུ་དང་པོར་འོངས་སྐྱེ་
མདོན་དུ་མཛད་ནས། དེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འདོད་ཁམས་སོགས་སུ་
མཆོག་གི་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་སོགས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པའི་སྐྱེ་ལ་བ་སྒྲ་
ཆོག་པ་བ་སྒྲོན་པ་ཡིན་པས། དང་པོར་འོངས་སྐྱེ་བཤད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་
བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཐུབ་པའི་སྐྱེ་ལ་སྐྱེ་རྒྱུན་མི་
འཆད་ཅེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། དེ་
བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་ལྔ་དང་ཉི་མེ་ལེ་ཏུ་བརྒྱད་པའི་
ལུགས་བཤད་པ་དང་། རྒྱན་སྣང་དང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། དུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། མི་ལམ་མི་
དམིགས་མི་ལམ་མཐོང་བ་ཡང་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྐྱོར་བཞིས་མཐུན་

གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་ཆོས་སྐུ་ལྟར་བསྟན་ནས། དེས་དེ་རྒྱུ་ལྟར་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་
 དེ་འཆད་པ་ལ། རབ་འབྱོར། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྐུ་ལྟར་ཞེས་སོགས་འབྲས་བུ་
 ཆོས་སྐུ་ལྟར་མཛོད་རྒྱུ་ལྟར་གསུངས། ❶ དེ་ཡང་རབ་འབྱོར། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྐུ་
 ལྟར་དངོས་ལྟར་མཛོད་པ་དངོས་ལྟར་མཛོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་
 རྒྱུ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གང་
 ཡིན་པ་མཚན་ཉིད་གཅིག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ལྟར་ལྟར་ཡིན་པར་རིག་པར་
 བྱེད། །ཞེས་སོགས་དང་། ❷ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྟར་འདས། ཟག་པ་མེད་
 པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ལགས། བཅོམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སླུ་ལ་བ། རབ་འབྱོར།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་ལྟར་ཆུ་ཆུ་བདུན་དང་། མཛོད་པ་བཞི་དང་། ཞེས་པ་ནས།
 རྒྱུ་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
 དེ། འདི་དག་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱེད། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་མཛོད་རྒྱུ་
 ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་མཛོད་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ལྟར། ❸ རབ་འབྱོར་
 གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་། ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ནས་སྒྲན་མེད་པར་
 ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སངས་རྒྱུ་ལྟར་། རྒྱུ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་
 ཅད་ཏུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་
 རྒྱུ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སྐུ་ལྟར་ཆུ་ཆུ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། དཔེ་བྱད་བཟང་
 པོ་བརྒྱད་ཏུས་བརྒྱན་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྒྱུ་ལྟར་ལ་ཐེག་པ་
 མཆོག་ལ་སྟོད་པ་སྒྲན་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་། ཆོས་པ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
 སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དེ་ཉིད་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་

བསྟན།^①རབ་འབྱོར། གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཆོས་དེ་དག་ཉོགས་པར་
བྱས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་ནས། སྟོགས་
བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་མཛད་པ་སྟེ། བྱང་ཆེན་འདི་ལྟར་ཡུམ་ལ་བསྐྱབས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་།
འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཐིན་ལས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱལ་སྤྱོ་མདོར་
བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བསྟན་པར་འདོད། གཉིས་པ་རྒྱན་སྤང་དང་།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ནི། རབ་འབྱོར། གཞན་ཡང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མི་
ལམ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོ་རྒྱས་པར་བཤད། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་^② ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྤྱོ་རྒྱས་པར་བཤད། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་^③ཤིང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འོངས་སྤྱོ་རྒྱས་པར་བཤད། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུམ་འདིར་སྟོན་
པ་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྤྱལ་སྤྱོ་རྒྱས་པར་བཤད། འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཐིན་ལས་
ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱལ་སྤྱོ་ཐིན་ལས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པར་མི་འདོད་པར་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་ཐིན་ལས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པར་འདོད།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་དག་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། ཉི་ལྟང་ཉི་མེ་རྣམ་
འགྲེལ། ཉི་མེ་ལེ་ལུ་བརྒྱད་པ་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་དང་། རྒྱན་སྤང་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་གྱི་བཞེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ཆན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ།
ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཉག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
བར་གསུངས། འོངས་སྤྱོ་མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མཆན་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་

དང་། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད་ཅེས་པའི་བར་གསུངས།
མདོ་ཆོན་བཞི་པ་དང་། འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་གྱི། ཐིན་ལས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
འཆད་པ་ལ། གང་གིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་བར། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་
བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ནི་མདོ་ཆོན་དང་པོའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུངས། མདོ་ཆོན་གཉིས་པའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། རྟག་པ་ཞེས་གྲང་
བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། མདོ་ཆོན་གསུམ་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མཆོན་
ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་པ་ནས། །སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་
བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། མདོ་ཆོན་བཞི་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གང་གིས་སྲིད་
པ་ཇི་སྲིད་བར། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུངས། འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཐིན་
ལས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ཞེས་པ་
ནས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས་པར་བཞེད་དོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།
སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་སྐབས་འདིར། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་
ཀ་གཅིག་གིས། རབ་འགྱུར་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུ། །ཞེས་སོགས་
མདོ་ཆོན་དང་པོའི་དོན་བཤད་པའི་སློབ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་
ཡིན་ཞེས། འདི་ལ་རྩ་བའི་བསྟན་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་བའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་བྱང་ཆོས་གསུམ་ལྟར་གྱི་སློབ་ནས་མདོ་དཔེ་དོན་དུ་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་
ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གྱུར། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། །ཞེས་པས་
བྱང་གཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་དེ་བསྟན། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་གྱུར། །ཞེས་

པས་འདིའི་ལྷན་པའི་བྱང་པར་དེ་བསྟན། རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། །ཞེས་པས་བྲལ་བའི་
བྱང་པར་དེ་བསྟན། དེ་དག་རང་བཞིན་མཆོན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་པས་དེའི་ངོ་བོའི་བྱང་
པར་དེ་བསྟན།

གཉིས་པ་ནི་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཞེས་སོགས་མཆོམས་སྐྱར་གྱི་སྟོན་ས་
འཆད་པ་ལ། དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་པ་འདི་བྱང་། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་
འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ^①ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ནི།
ཞེས་པ་ནས། ལྷ་བྱས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
བཀལ་ལན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ། ^②སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་
བོ་ཞེས་པ་ནས། ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

འོ་ན། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ཆིག་དོན་
གྱི་སྟོན་ས་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་ངེ་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། བྱང་གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་བསྟན་པའི་སྟོན་
ས་། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཞེས་པ་ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པ་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། ཞེས་པ་འདི་བྱང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལྷན་
པའི་བྱང་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་ས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་བྱུར་ཞེས་པ་
ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས། ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་བྲལ་བའི་བྱང་པར་བསྟན་པའི་
སྟོན་ས། རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། །ཞེས་པ་ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ། ^③དེ་མ་རྣམས་
སྟོ་བྱར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་དག་ཅིང་། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་བྱང་
པར་བསྟན་པའི་སྟོན་ས། དེ་དག་རང་བཞིན་མཆོན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་པ་ཆིག་དོན་གྱི་སྟོན་
ས་འཆད་པ་ལ། ^④རང་བཞིན་དབེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་པ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་

ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་སྒྲུ་དོན་དེ་འཆད་པ་ལ། ^①བཅོས་མ་མ་
 ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཞེས་པ་འདི་བྱང་། དེ་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ་ཅེ་ན། འདས་
 ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ་ཅེས་འཆད་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་
 གྱི་ཞེས་གསུངས། ཐོབ་ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ། བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་
 ཉིད་ཉོགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། དེ་ཉིད་བཀྲལ་ལན་གྱི་སྒྲུ་ནས་
 འཆད་པ་ལ། ^②སྒྲུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཞེས་པ་ནས། ཐ་དང་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་
 པའི་བར་བྱང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱུང་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 སུ། སྤྱི་འོ་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཐའ་དབྱུང་པ་དང་གསུམ།

དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་འཇོག་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་ཆོག །ས་མཆམས། བྱང་
 ཆོས། ཚོད་པ་སྤྲོང་བ་དང་བྱུག །དང་པོ་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་བྱུག་དེ།
 ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་འཇོག་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་དང་། སྒྲུ་བར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་གཉིས། དང་པོ་ནི།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་སྐབས་གནས་མཐར་བྱུག་པའི་སྒྲུ་ཡིན་པས་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་
 འཇིག་རྟེན་ན་མ་བཅོས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ས་
 མཆམས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད། ལྷ་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་དེ་བྱང་ཆོས་དུ་མ་
 དང་ལྡན་ཏེ། དེ་མཆོན་ཉིད་ལྷ་དང་ལྡན། ཡོན་ཏན་ལྷ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་
 ལས། ^③དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་མཆོན་ཉིད་ལྷ། མདོར་ན་ཡོན་ཏན་
 ལྷ་དང་ནི། ལྷན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མཆོན་ཉིད་ལྷ་དང་

ལྷན་ཏེ། དེ་སྤྱི་གནས་འཇིག་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འདུས་མ་བྱས་པ། སྟོབས་སོགས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ། སྟོ་སྐྱར་གྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ། ཉོན་མོངས་ཤེས་
 བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱི་བ་པ་གསུམ་ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བ། རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་
 བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ། རང་བཞིན་གྱི་ངི་མ་མེད་ཀྱང་། སྟོ་འདོགས་ཉོག་པའི་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་
 པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་ངི་མ་རྣམས་པར་དག་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྒྱད་ཁྲ་མ་ལས།^① འདུས་མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །མཐའ་གཉིས་དག་ནི་རྣམ་པར་
 སྤངས། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་ །སྤྱི་བ་གསུམ་ལས་ནི་ངེས་གྲོལ་ཏེ། །ངི་
 མེད་རྣམས་པར་ཉོག་མེད་དང་། །རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཕྱིར། །ཆོས་དབྱིངས་ངོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོན་ཏན་
 ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། གངས་ཀྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན།
 བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། ཉམས་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་
 ཏན་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆད་བཟུང་
 དུ་མེད་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུག་ཅུས་བགྱང་དུ་མེད་པས་
 གངས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉོག་པའི་རྒྱུ་བཞིར་བསམ་དུ་མེད་
 པས་ཉོག་གའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་
 དང་སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།^② གཞལ་
 མེད་གངས་མེད་བསམ་མེད་པ། །མཉམ་མེད་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི། །ཡོན་ཏན་
 རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལྷན་ཏེ། །རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་གངས་མེད་
 ཕྱིར། །ཉོག་གའི་ཡུལ་ནི་མིན་ཕྱིར་དང་། །འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །

གཞུང་མེད་ལ་སོགས་གོ་རིམ་ས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱུག་པ་ནི། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཆོས་དབྱིངས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁྱབ་པ་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཏེ། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་ཉོགས་པའི་ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར།
སངས་རྒྱས་པའི་དུས་འབའ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་ན་ཡོད་
པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རེས་འགའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མི་ཉག་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། བུམ་པ་རེས་འགའ་བ་
ཡིན་པ་གང་ཞིག །བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ། བུམ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་
པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བུམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་ན། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་མེད་
པའི་བྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་རེས་འགའ་བ་དང་། འདུས་མ་བུས་རེས་འགའ་བའི་བྱུང་བར་
མ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྔ་རྩོམ་པ་གསར་དུ་ཞིག་པ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཡོད་
དམ་མེད། ཡོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་བྱིར། མེད་ན་སྔ་རྩོམ་པ་དུ་ཁང་པ་ཞིག་པ་དེ། མི་ཉག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་མེད་པར་སྔ་རྩོམ་པ་དུ་སྔ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་སྔ་རྩོམ་པ་དུ་ཁང་པ་ཞིག་པ་

དེ་ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་སྤྱོད་པ་མེད། ཡོད་ན་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་སྤྱོད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། མེད་ན་སྤྱོད་གསར་དུ་ཁང་པ་ཞིག་པ་དེ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ན་མེད་པར་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། བྱུང་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲུག་འགྲེལ་དུ་
མདོ་དངས་པ་ལས། ❶ དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་མདོ་བཟོད་པ་ལས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་
གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་
དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བཟོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་གོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་དགྱིས་པ་ལྟར་
ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་གྱིས་ཡོངས་སུ་དགྱིས་པ། འདོད་ཆགས་དང་
ཞེ་སྤང་དང་གཉི་ལྷག་གི་བྲིལ་གྱིས་ལྗོངས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
ནི་ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་རོ་བོ་
ཉིད་སྐྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་
ལས།^②འབར་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་འབར་ཞིག་ཅེས་སངས་
རྒྱས་འབར་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་འབྲེང་ལས།^③འབར་
ཞིག་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའོ། །ཡོན་ཏན་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་དང་མཚན་ཉིད་
གསུམ་པས་ནི་འདིས་སློབ་ལམ་དང་ལམ་མ་ཞུགས་ལ་ཡོད་པ་འདི་བཀག་གོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྒྲོ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་
དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་ལུས་ཡིན་ཕྱིར། །དཔག་ཡས་ཡོན་
ཏན་ཀྱི་ལྷན་ཕྱིར། །རིག་པའི་རྗེས་འབྲང་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །སྒྲོ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྒྱུར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅུ་བར་མ་བྱུང་། ལུང་དེས། རང་བཞིན་རྣམ་
པར་དག་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་མཐར་ཐུག་དཔྱེད་པའི་རིག་ཤེས་ཆད་མའི་རྟེན་
དོན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྒྲོན་ལྷུ་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི་ འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ལུང་དོན་བཤད་ཟིན་ཏེ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་
བྱོད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་
གྱི་སྒྲོན་ལྷུ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་སྒྲུ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་
ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མདོན་སུམ་གྱི་སྒྲོན་ལྷུ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་
ཐལ། ལྟར་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་། རང་བཞིན་རྣམ་
དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ལས། ཉན་
ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་།

སངས་རྒྱུ་སྤྱི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུ་སྤྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན།
སངས་རྒྱུ་སྤྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་སྤྱི་ཡོན་ཏན་
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱུ་སྤྱི་བདེན་སྟོང་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་སྤྱི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སངས་
རྒྱུ་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཡང་མ་ཡིན། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་སྒྲ། ཁ་
ཅིག །སངས་རྒྱུ་སྤྱི་བདེན་སྟོང་སངས་རྒྱུ་སྤྱི་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་
རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱུ་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུ་སྤྱི་བདེན་པར་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུ་སྤྱི་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་སངས་རྒྱུ་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བདེན་
པས་སྟོང་པ་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་རྟོན་ཆོས་སུ་གྱུར་
པའི་ངི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག །གནས་འགྱུར་བ་ན་རོ་བོ་ཉིད་
སྐྱེ་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་
རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འགྱུར་རུང་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྔན་

ཉེ། ལྷན་པའི་བྱང་པར། བྲལ་བའི་བྱང་པར། རོ་བོའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་ཉེ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉིད་གཅིག་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་བའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་ཉེ། སྤྱི་བ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རོ་བོའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་ཉེ། བདེན་པས་སྟོང་བའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྷན་ཉེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉིད་གཅིག་པོ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཚུལ་དང་ལྷན་པའི་བྱང་པར། སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་བྲལ་བའི་བྱང་པར། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཆེན་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ་དག་དོན་དམ་པར་བདེན་པར་བྱལ་བས་སྟོང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ནམ། བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་རོ་བོའི་བྱང་པར་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་གྱུར་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུའི་ཡོན་ཏན་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་གཞུང་དོན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉིད་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འདི་དང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གཉིས་མཛོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དག་པ་གཉིས་ལྷན་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་

ཅིག །དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྤང་བུ་སྟོ་བུར་གྱི་བྱི་མ་མཐའ་དག་
དང་བུལ་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་འདུས་མ་བྱས་གྱི་སྐྱུ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། རང་དོན་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་འགྲུབ་པའོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ན། བྱུང་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ལྟར་བྱས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཆོན་
ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན། ཟེར་ན། འགོག་བདེན་
ཆོས་ཅན། བྱུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱུང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། བྱམ་པ་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། བྱུང་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱུང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན།
བྱམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། བྱུང་འགོག་བདེན་དང་གཅིག་གང་ཞིག །ཅེས་སོགས་ཞིབ་ཆ་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱུང་བདེན་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཅ་བའི་མཆོན་ཉིད་ལ་སྐྱོན་འཕེན་པ་ལ། ཁ་ཅིག །བྱང་

སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞིག །དེ་སྤང་བྱ་སྟོབས་བྱ་དེ་མ་མཐའ་དག་དང་
 བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་དེ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་བྱ་དེ་མ་མཐའ་བའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་སྟོབས་བྱ་དེ་མ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྟོབས་བྱ་དེ་བྲལ་བྱི་འགོག་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བས་སྟོབས་བྱ་དེ་བྲལ་
 བྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོབས་བྱ་དེ་
 བྲལ་བྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐར་བུས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱུན་མཐའ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྟོབས་བྱ་དེ་མ་དང་མ་
 བྲལ་བར་ཐལ། བྱོད་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞིགས་ངོར་རང་ཉིད་དེ་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལྟར་
 སྤང་ཡང་དེ་མ་མཐའ་དག་དང་མ་བྲལ་བའི་རྒྱུན་པ་སྟོབས་བྱ་དེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོབས་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་དེ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེ་བདེན་འཛིན་བྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དག་པ་གཉིས་ལྡན་བྱི་འགོག་བདེན་མཐར་བུག །རྩོམ་ཆེན་སྒྲིལ་བུ་མཆོན་
 ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་
 ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་བདེན་མཐར་བུག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བུས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ།

སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་མཐར་
 ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
 སངས་རྒྱལ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་མཐར་
 ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཐུག། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་མཐར་ཐུག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཐུམ་པ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཆོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་དབྱེངས་མཐར་ཐུག །ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་
 མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཆོས་
 དབྱེངས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་ཁས། ཁ་
 ཅིག །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་
 ཞིག་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་
 པར་ཐལ། མཆན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་མི་
 དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ། ཉོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་
 ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་ཁས། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་
 རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཐུབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །སྤྱི་བ་གཉིས་མ་ལུས་པ་སངས་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་འདུས་མ་
 བྱས་ཀྱི་སྐྱེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་
 སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་པོ་དེ་
 བྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་ལྡན་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ། ཞེས་

སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སྒྲུ། གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་སོགས་
པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས། ཚུལ་ཇི་ལྟར་
འཕྲོས་ན། འདིའི་སྒྲུབས་སྒྲུ་སྒྲུ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ངོ་བོ་
ཐ་དད་ཡིན་ནམ། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ངོ་བོ་
ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ངོ་བོ་ཐ་
དད་ཏུ་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་བྱང་། དེས་ན་
ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་པར་རིགས་པས་ཀྱང་བྱུང་། ལུང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་
ཅན་གྱི་སྒྲུ་ལྟག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། འིང་རྟ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྟའི་ལྷགས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་
པ་ལས། །གཞན་གྱི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །གང་བྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལ། །ཐ་མི་
དད་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད། །ཅེས་བདེན་བྱུང་གིས་དབེན་པ་བདེན་བྱུང་གི་དབེན་པར་གྱུར་པའི་
ཆོས་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་
ཡིན་ཀྱང་། དེ་དེ་དང་ཐ་དད་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་
དབང་གིས་དེ་ལྟར་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྒྲུ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དང་། ལོངས་སྒྲུ་བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དང་། མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ་
དེ་སོ་སྒྲུ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཉིད་གྱི་
སྐྱེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ལ། སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་
པར་ཆོས་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་གྲང་ཐ་དད་དུ་བསྟན་
པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ལ། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྗེ་བ་དུ་སྒྲུབ་བ་ཇི་ལྟར་མོས་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་
བ་ནི། ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ནམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། ཤེས་བྱེད་གྱི་ལུང་འགོད་པ་ལ། གང་སྤྱིར་དབེན་པ་ཞེས་སོགས་
བྱུང་། རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་ལ་དེ་དང་ཐ་མི་དད་གྲང་ཞེས་སོགས་བྱུང་།

ཅོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་
མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཁོ་
ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། བྱོད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེ་རྟོགས་པའི་སོ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྟོགས་
པའི་སོ་སྤྱོད་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་གཞི་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་དེ་མི་རྟག་
པ་གཉིས་ཡུལ་དུ་ས་རང་བཞིན་གང་ལ་སྟོས་གྲང་བྱུང་སྟེ་དབྱེར་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་

པོ་དེར་ཐལ། དེ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། དེ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་
 ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་གང་རུང་ལ་མ་ཁྱབ་པོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་
 གིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདག་
 མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་
 ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
 རྒྱད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
 དེའི་རྒྱད་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་
 མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལོངས་སྐྱའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་
 ཡིན་པ་གང་ཞིག །ལོངས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
 གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་འབྲས་བུར་
 གྱུར་པའི་མཆོག་གི་སྐུ་སྐྱ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལས་རྗེས་
 གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ།
 ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་གསུམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་དང་།

ལོངས་སྒྲུ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་སྒྲོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ། མཆོག་གི་
སྒྲུལ་སྒྲུ་དེ་སོ་སོ་སྒྲུ་བོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་ཤེས་པར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལོངས་སྒྲུ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སྒྲོའི་མངོན་
སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་སྒྲོ་དེ་
མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་རྟག་པའི་གཞི་
❶ མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་
སྒྲོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་ལོངས་སྒྲུའི་རྒྱད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲའི་ལོངས་སྒྲུ་
ཚེས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྒྱད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལོངས་སྒྲུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། ཚེས་ཉིད་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་
གཞལ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། བུམ་པའི་ཚེས་ཉིད་དེའི་དངོས་གཞལ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་དངོས་གཞལ་དུ་གྱུར་པའི་བུམ་པའི་ཚེས་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། མ་
གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་གཞལ་དུ་གྱུར་པའི་བུམ་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་
ཚེས་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྒྲུ་སྒྲོབ་དཔོན་
གྱི་འགྲེལ་པའི་སྐབས་འདིར། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས།
རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ❷ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚེས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
མདོའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོན་ས། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་
ན། འདི་ལ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་བྱད་པར་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་
བའོ། །དང་པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ། ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་
པ་དགག་པ། ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་
ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཚེས་ཀྱི་སྒྲུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
བར་བྱང་།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ། གཞུང་ཙམ་བའི་བསྟན་ཚུལ། འགྲེལ་བས་འཆད་ཚུལ།
དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ལ་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
མཐར་ཐུག་དང་། ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དང་གཉིས། ཕྱོགས་པའི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་ན། ཚེས་དབྱེངས་ཡེ་ཤེས་སོགས་ལྟ། སྡེ་ཆན་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། ཟག་མེད་གྱི་
ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉར་གཅིག་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་དང་ཞེ་བྲག་རྣམས་སུ་
དབྱེ་བའི་སྒྲོན་ས་མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་
དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐམས་ཅད་རྒྱད་དབང་བཅན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་^❶མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལོ། །འོན་ཀྱང་མཆན་ཉིད་
དབང་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཉན་ཐོས་དང་རྟོགས་རིགས་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་
འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། མདོན་ཤེས་སོ་སོ་
ཡང་དག་རིག་། ཅེས་པའི་བར་བྱང་། མཆན་ཉིད་དབང་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
བྱང་སེམས་དང་རྟོགས་རིགས་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

དག་བཞི་དང་། །དབང་བཅུ་དང་ནི་ཞེས་པ་འདི་བྱང་། མཆན་ཉིད་དབང་བཅན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྡེ་ཆན་དེ་འཆད་པ་ལ།
སྟོབས་བཅུ་དང་། །ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་བྱང་།

འོ་ན། སྡེ་ཆན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། ལམ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་སྡེ་ཆན་བདུན། ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་ཆན་བཅུ་གསུམ། དེ་
གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་ཆན་གཅིག་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཞག་སྟེ། ལམ་
གྱི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན།

ལམ་གྱི་བྱང་པར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆད་མེད་བཞི། མངོན་ཤེས་རྒྱལ་མཐར་
གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད། ཟད་པར་བཅུ། ཟིལ་གཞོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྡེ་
ཆན་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཞག་སྟེ། རྣམ་བྱང་གི་ཡུལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་
འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བྱན་པ་ཉིད་གཞག་བཞི། དེ་ལས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་
ཉིང་འཛིན་གྱི་ཆ་ནས། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་བཞག་ཅིང་། རྣམ་བྱང་གི་རྒྱུའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། དབང་པོ་ལྔ་དང་སྟོབས་ལྔ་བཞག་ཅིང་། རྣམ་བྱང་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཞག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལམ་གྱི་བྱང་པར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་ཆན་རྒྱལ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་། གཞན་དོན་གྱིས་བྱང་པར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆད་མེད་བཞི།
མངོན་ཤེས་རྒྱལ་གི་སྡེ་ཆན་གཉིས་བཞག །རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་སྤྱི་མ་བཞི་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་གི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲ། སྟོམས་འཇུག་དེ་ལ་རང་སའི་ཉོན་
མོངས་དག་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་ཐར་བརྒྱད། རྣམ་ཐར་གྱི་དམིགས་པ་ཟིལ་

གྲིས་གཞོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟེལ་གཞོན་བརྒྱད། ཟེལ་གཞོན་གྱི་དམིགས་པ་དེ་
ཉིད་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟད་པར་བཅུ་བཞག་པའི་བྱིར།

ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྡེ་ཆོན་བཅུ་གསུམ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།
རང་དོན་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་ཆོན་བདུན། གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་གི་
དབང་དུ་བྱས་ནས། སྡེ་ཆོན་དུག་བཞག་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་
མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྡེ་ཆོན་ལྷ། རང་དོན་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་དབང་
དུ་བྱས་ནས། སྡེ་ཆོན་གཉིས་བཞག་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལྷ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་
རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དུལ་ཤེས་བྱ་ལ་
ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཁྱེན་པའི་ཆ་ནས་སྟོབས་བཅུ་དང་། ཡོན་ཏན་འོག་
མ་རྣམས་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཆ་ནས། མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་གཉིས་བཞག་
པའི་བྱིར། རང་དོན་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྡེ་ཆོན་
གསུམ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཞན་གྱིས་བརྒྱུ་མི་རྒྱས་པའི་ཆ་
ནས། མི་འཇིགས་པ་བཞི། རང་གི་འབྲས་བུ་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་
ཆ་ནས། དབང་བཅུ་དང་། དག་པ་བཞིའི་སྡེ་ཆོན་བཞག་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྤངས་པ་
མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྡེ་ཆོན་གཉིས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས། བག་ཆགས་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
སྤང་བ་མེད་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་སྡེ་ཆོན་བཞག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དུག་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།
གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དུས་ལས་འདས་པའི་
བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་གཞན་དོན་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་

མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་དང་། སྟོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་དང་། གཞན་ལ་ཆོས་
སྟོན་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་བའི་བླ་
པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་གྱི་སྡེ་ཆོན་བཞག་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་
གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྡེ་ཆོན་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་བཞག །ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས། རྣམ་མཁྱེན་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་གསུམ་མཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་མཆམས་སྦྱར་གྱི་སྟོ་
ནས་འཆད་པ་ལ། ^①དེ་ལྟར་སྦྱར་དང་པོ་བསྟན་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས། ཆོག་དོན་གྱི་སྟོ་
ནས་འཆད་པ་ལ། བླ་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ནས། སྤར་བཤད་
པ་དག་གྱང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་བྱང་། བསྐྱུས་དོན་གྱི་སྟོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^②བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སྤྱོད་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་འོ་ཞེས་པའི་
བར་བྱང་། བཀྲལ་ལན་གྱི་སྟོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^③གཞན་དག་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྦྱར་
ཞེས་པ་ནས། སྦྱར་གསུམ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། དགོས་དོན་གྱི་སྟོ་
ནས་འཆད་པ་ལ། ^④གཞན་དག་ན་རེ། དགོས་པ་ཉི་བར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཞེས་པ་
ནས། མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་པའི་བར་བྱང་།

གསུམ་པ་ལ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན། མཐའ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆམས། གནས་འགྱུར་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
ཅོད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟིགས་པ་
མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་རྣམ་མཁྱེན། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། འབྲས་བུ་ཤེས་བྱིན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་རྣམས་དོན་གཅིག །

གཉིས་པ་ནི། དུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཇི་ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཚེས་སྟུགས་དང་ཇི་སྟེང་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུགས་གཉིས། ལྟོག་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཡེ་
ཤེས་ལྟ། སྡེ་ཆེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉིད་གཅིག ། རྒྱས་
པར་དབྱེ་ན། མཐའ་དང་སྒྲས་བསྟན་པའི་མཐུན་པ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་དང་ཞེ་
དུག་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་
ལས། ཤེས་ཏུ་འདུས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི། རྣམ་པ་ལྡན་བསྟུས་ཏེ་ལྟ་གང་ཞེ་ན། ཚེས་
ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་བ་ནན་ཏན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་གཞི་འདོད་པའི་
སེམས་ཅམ་པ་སོགས་འགྲུབ་ཞིག་གིས། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཡེ་ཤེས་བྱི་མ་
བཞི་བོ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་།
དབང་ཤེས་རྣམས་གནས་འགྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འདོད། ཀུན་གཞི་མི་
འདོད་པའི་དབྱུ་མའི་ལུགས་ལ། ཡེ་ཤེས་ལྟ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད། མདོ་
སྡེ་རྒྱན་ལས། ཚེས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྟོང་མ་གསུངས་ལ། ཡེ་ཤེས་བྱི་མ་བཞི་བོ་དེ་
ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ❶ མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། ། ཞེས་
སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཅུ་གསུངས། དེ་ཡང་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱད་ཚེས་ལྟ་དང་
ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ང་དང་ང་ཡིར་འཇིན་པ་མེད་པ་དང་། དུལ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་ལྟན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་། ཇི་
སྟེང་བུ་ལ་མ་ཚོངས་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པ་དང་། རྟག་ཏུ་དུལ་རེ་རེ་བ་དེ་ཁོ་ན་

ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས།^①མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ང་ཡི་མེད། །ཡོངས་སུ་མ་ཆད་ཏྲག་ཏུ་ལྡན། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མ་
 རྟོངས་ལ། །ཏྲག་ཏུ་དེ་ལ་མངོན་སྟོགས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་
 ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་སྤྱི་མ་གསུམ་གྱི་ཉིན་བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྱི་མ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་
 བརྟེན་པ་ཡིན་པས། བརྟེན་ཉིན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^②མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་
 མི་གཡོ་བ། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན། །མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག་ །བྱ་བ་སྐྱབ་
 པ་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
 ཅན། བྱེད་ལས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྤྱི་མ་གསུམ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་
 པས་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་གནས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ཉིན་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལོངས་སྐྱེར་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། དེ་ལོངས་སྐྱེའི་
 གདགས་གཞི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།^③དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཉིད་གདགས་པའི་གཞིར་བྱས་ནས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་སྤྱི་མ་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཏེ་རྣམ་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤང་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།^④ཡེ་ཤེས་ཀུན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེན་
 པོ་འདྲ། །ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཡེ་ཤེས་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བའི་
 ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་མ་ཡིན་ཏེ།
 བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱེམས་པས་ངི་མ་དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
 ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་

གནས་པར་ཞུགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། བྱེད་
ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། ཏུས་རྣམ་ཀུན་ཏུ་བྱམས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་
ལྡན་ཅིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་སྦྱུང་བ་སྟོན་པའི་བྱེད་
ལས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས།^①མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ལ། །བསྒྲོམ་པ་
དག་པ་ལ་འདོད་དོ། །མི་གནས་ཞི་བར་ཞུགས་པ་ནི། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་
འདོད། །ཏུས་རྣམ་ཀུན་ཏུ་^②བྱམས་པ་དང་། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྡན། །སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་བཞེན། །སངས་རྒྱས་སྦྱོར་དེས་པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་ཅན། རོ་བོའི་བྱེད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་
ལ་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་མཆོད་པ་འཇུག་པས་རྟག་ཏུ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་མཆོད་པ་
མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་
གཟུངས་རྣམས་ཀྱི་གཏེར་དང་འབྲུ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱེད་
པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་འབྱོར་པ་ཐམས་
ཅད་སྟོན་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་དང་པར་བྱས་ནས། དེ་རྗེས་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བྱེད་
པའི་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་^③བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^④སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ནི། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྟག་མི་ཐོགས། །ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་གཟུངས་རྣམས་
ཀྱི་། །གཏེར་དང་འབྲུ་བ་ཁོ་ན་ཡིན། །འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ནི། །འབྱོར་པ་
ཐམས་ཅད་སྟོན་མཛད་པ། །ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པ་ཡི། །ཚེས་ཆེན་ཆར་ནི་རབ་ཏུ་
འབེབས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱེད་
པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། སྦྱ་སྦྱ་ཚོགས་པ་གངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གདུལ་བྱ་བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་བ་སྦྱལ་བའི་སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཀུན་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་

ཉིད་ལས།^① བྱ་བ་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཁམས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་སྣ་ཚོ་གསུམ་ཤིང་། །དཔག་
མེད་བསམ་ཡས་སྒྲུབ་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་ཀྱན་དོན་སྒྲུབ་པའོ། །ཞེས་^②གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་འབྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། སྒོ་བ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྡེ་སྒྲོན་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེར་བྱས། དེའི་དོན་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མེ་
ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་འཐོབ། བདག་གཞན་ཆགས་སྒྲུབ་ཉི་ཤིང་མེད་པར་བསྒྲོམས་པས་
མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་
གཟུང་ཞིང་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་དཔེ་མཐུད་མ་བྱས་པར་བསྟན་པས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ། གཞན་གྱི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་དོན་བྱས་པས། བྱ་བྱུང་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^③ འཇིན་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་མཉམ་ཕྱིར། །ཡང་དག་
ཆོས་རབ་སྟོན་ཕྱིར་དང་། །བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་
འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ས་མཆོམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད། བཞི་པ། གཞན་འབྱུར་
རྒྱས་པར་བཞག་པ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།^④ དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་གཞན་གྱུར་ན། །དོན་
ཀྱན་འཇུག་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། །འབྱོར་པ་དམ་
པ་ཐོབ་པར་འབྱུར། །ཡིད་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་པས་ན། །འབྱོར་དང་མཐུན་སྒྲོན་མི་རྟོག་
པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་བྲི་མེད་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འབྱུར། །དོན་བཅས་འཇིན་
པ་གཞན་གྱུར་ན། །རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་ལོངས་སྒྲོན་དག། །བསྟེན་ཕྱིར་ཞིང་ནི་དག་པ་
ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འབྱུར། །རྣམ་རྟོག་གཞན་དུ་གྱུར་ན་ནི། །དུས་རྣམས་རྟག་
ཏུ་ཡེ་ཤེས་དང་། །ལས་རྣམས་ཀྱན་ལ་ཐོབ་མེད་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
འབྱུར། །བརྟེན་ནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ན། །སངས་རྒྱས་བྲི་མེད་གནས་ལ་ནི། །མི་གནས་

མྱ་ངན་འདས་པ་ཡི། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འབྲིག་པ་གཞན་དུ་གྱུར་ན་
ནི། །སངས་རྒྱས་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། །མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ལ། །འབྱོར་པ་
དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ནམ་མཁའ་འདྲེ་ཤེས་གཞན་གྱུར་ན། །བསམ་པ་འདྲི་དོན་ནི་
འབྱོར་པ་དང་། །འབྲོ་གཟུགས་ནམ་པར་འབྱེད་པ་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མེད་པ་འདི། །གནས་ནི་གཞན་གྱུར་དཔག་མེད་
ལ། །བསམ་ཡས་བྱ་བ་སྦྱབ་པ་ཡི། །འབྱོར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས།

དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤྲུག་ཐུབ་པ་ཚེས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་དོན་ཀྱན་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྟ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་པ་འདྲེ་ཤེས་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ཏེ། དབང་པོ་ལྟ་པོ་ཐག་བཅས་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་མཐར་ཐུག་གི་སྦྱ་ཡིན་
པའི་སྒྲིབ། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་ནི། ལྷ་མཆན་ལས། མིག་དབང་སོགས་ལ་
ཕྱོགས་དྲུག་ཏུ་སྒྲེ་ལ། དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་བཅུ་བཅུར་སྒྲེ་ནས། མིག་གིས་ཤར་གྱི་གཟུགས་
མཐོང་བར་བཞག་ལ། སྒྲིབ་རྒྱ་རྒྱ་བཞེད་དང་། ཕྱོགས་ལྷག་མ་དགུ་ལ་ཡང་བཞེ་བཞེ་
སྒྲེ་བཞེ་བཅུ། དེ་བཞེན་དུ་ཕྱོགས་ལྷ་ལ་ཡང་བཅུ་བཅུར་སྒྲེ་ནས་བཞེ་བཅུ་བཞེ་བཅུར་སྒྲེ་
སྒྲེ། དེ་ལྟར་བཞེ་བཅུ་ཐག་དྲུག་བསྒྲོམས་པས་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཞེ་བཅུ་སྒྲེ། ལྷ་བ་སྒྲིབ་
ལུས་ལ་ཡང་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཐོར་བས། དེ་བཞེན་དུ་བཅེས་^❶པས་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་
གཉིས་འབྱུང་སྒྲེ། ཕྱོགས་ལ་ཤར་སོགས་དྲུག་སྒྲེ་ནས། །མིག་དབང་སོགས་ལ་བཅུར་སྒྲེ་
བས། །ཕྱོགས་བཅུར་དོན་འཇུག་རང་མ་ཉོགས། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་
སོ། །ཞེས་གསུངས། སྤང་ཐང་པ་སོགས་མཆན་སོ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ལ་
འདོད། །འགའ་ཞིག་ས་དང་པོར་འཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་ལ་འདོད། འོན་

ཀྱང་སྒྲིལ་མཆན་གྱི་བཤམ་པ་མདོ་དང་ཅུང་ཟད་མ་ཐུན་པར་སྒྲིལ་དོ། །

སྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྒྲིལ་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ལྷ་པོའི་འབྱོར་པ་དང་འཐུན་པར་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་བྱི་མ་མེད་པ་ལ་འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རི་ལྷར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་
ལོངས་སྟོང་དག་ཐོབ་པའི་བཅུད་དག་པ་དང་། སྟོང་གི་ཞིང་དག་པ་ལ་འབྱོར་པ་དམ་པ་
ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། དོན་ལྷ་དང་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་
པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྒྲིལ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
རྟོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་དང་ཐིན་ལས་རྣམས་ཀྱན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ལ་འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་
པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་རྟོག་དུས་གཞན་དུ་གྱུར་པས་མཐར་ཐིན་པའི་སྒྲིལ་བུ་མཐར་
ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱི་མ་མེད་པའི་གནས་ལ་གནས་ཞིང་།
མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་
བྱང་གི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་
ཐུག་པའི་སྒྲིལ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟི་འོད་ཀྱིས་བདེ་
བར་གནས་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ལ་འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
གྱུར་ཏེ། འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིལ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁའ་མཛོད་ཐོབ་པས་བསམ་པའི་དོན་འབྱོར་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་
ལ་འགོ་བ་དང་། གཟུགས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། རི་བོ་ཆེ་སོགས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་
འགོ་བ་ལ་འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་གནས་
གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྒྲིལ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུན་

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཚེས་ཅན། དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་བསམ་གྱིས་མི་
བྱུང་པའི་གདུལ་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་འགྲོལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཐོབ་པར་འདོད་དེ།
གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ངི་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་སྒྲེས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུའི་མཆན་ཉིད་ཚེས་ཅན།
སྤོང་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤོང་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་བྱས་པ་
ལ། མཆན་ཉིད་དེ་ཚེས་ཅན། སྤོང་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྩས་ཡོད་ཚེས་
གསུམ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤོང་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཚེས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུའི་དབྱེ་ཚེས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
གསེར་འབྲེང་ལས། དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་ཡིན་ལ་སྤྱི་མ་བཞི་ནི་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཅན་གོ་མིས་ཀྱང་། གང་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་^①གྱུར་པ། །དེ་ཡང་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
འགའ་ཞིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། གསེར་འབྲེང་ལས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས། སྤྱི་མ་སྒྲིའི་བཞིན་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཚེས་དབྱིངས་ཚེས་ཅན། འགྱུར་བར་ཐལ། ཟག་མེད་དུ་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེན་སྒྲོན་མེད་དེ། ཚེས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་། སྒོ་

བྱར་གྱི་དི་མས་དག་པ་ན། ཟག་མེད་དུ་གྱུར་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྣམ་མཁའ་འི་
རང་བཞིན་ལ་རྟུལ་མེད་ཀྱང་། སློ་བྱར་གྱི་ཁྱད་ཆ་སོགས་དང་བྲལ་བ་དང་། གསེར་གྱི་
རང་བཞིན་ལ་གཡའ་མེད་ཀྱང་། སློ་བྱར་གྱི་གཡའ་དང་། རྩེ་རང་བཞིན་ལ་རྩོག་པ་མེད་
ཀྱང་། སློ་བྱར་གྱི་རྩོག་པ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་སོ་
བདུན་ཆོས་ཅན། བྱིད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་དེ་ལྟ་བུ་དང་དེ་སྟེང་པ་ལ་སྟོས་
ནས་གཟེགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་དུ་བསྟུན། སངས་
རྒྱས་^①ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིར་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཉགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སྟར་བཞིན། ཉི་སྒྲུང་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་^②ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡེ་ཆ་ཉིར་གཅིག་གི་
སྟེང་གི་དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཆོས་དབྱེངས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་ཏེ། དག་པ་
གཉིས་ལྟན་གྱི་ཆོས་དབྱེངས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་བཅད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཟག་བཅས་གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་
རིག་པ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད། ཁ་ཅིག །བདེན་གཉིས་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
མཐར་ཐུག་པའི་རིག་པ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་རྣམས་ལ། སློན་རྫོང་འཕེན་
པ། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྟེ། འདོད་ན། རྣམ་མཁའ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྱུར་མཛོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་བྱུག འདོད་ན། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ལས་
བྱང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་
 མཐུན་སྒྲིལ་ཅིག་དང་པོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་
 ཚེས་སྒྲུ་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁ་ཕྱིར་
 ལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་
 འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཡིན་ན་དེ་མ་ཡིན་དགོས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ནའང་དེ་མ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ཡིན་
 པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། རྣམ་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྱུར་མཛོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ལས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཡིད་དབང་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་གི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་འགྱུར་རུང་གི་རང་རིག་ཡིན་ན་ཁ་ཕྱིར་ལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རང་རིག་ཚེས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེས་ན། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་
 ཡིན་པས་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཟག་བཅས་གནས་གྱུར་པའི་མཁའ་པ་མཐར་ཐུག་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱེ་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་དེ་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པའི་
ཆེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུར་གྱུར་ཟེན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་བཅས་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་
བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཟག་
བཅས་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱུར་འགྱུར་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། འདོད་ན། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་
རྣམ་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་འཇིག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཇིག་པའི་
རྟོག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་
ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་
ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་
གྱིས་^①ནི། །སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐར་གནས་
སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་གྱིས་ནི། །སྟོམས་འཇུག་
དགུ་ཡི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིའི་དོན་ལ། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་

འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱུ་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་
སྟོམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་དགུ་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་
སྟོམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་སྟོམས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རགས་
པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་རགས་པ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། མཐར་
གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རུས་པ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱུ་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ནོ། །

ཟད་པར་བརྩེ་ཡི་བདག་ཉིད་ལ། །ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
སྐབས་སུ་སྐྱེ་དོན། གཞུང་དོན། མཐའ་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཟད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། སེམས་རྟེན། སྤངས་ཚུལ། མཆོན་མ། དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ།
བྱེད་ལས། སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན། དེས་ཆོག་བཤད་
པ་དང་དགུ།

དང་པོ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་
གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་དམིགས་པ་ས་སོགས་བརྩེ་པོ་གང་རུང་གི་རང་ལུལ་ལ་
བྱུང་པར་སྐྱོ་བར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་དམིགས་པ་དེ། ཟད་པར་གྱི་
སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཟད་པར་སའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་
བཞི། ཟད་པར་སྒྲོན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོགས་འབྱུང་འབྱུར་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། ཟད་པར་
ནམ་མཁའི་ཉིང་དེ་འཛིན། ཟད་པར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ་བཙུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མཛོད་ལས།^① ཟད་པར་བཙུའོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་
མཐའ་ན་སྒྲོད་ཡུལ་ནི། །འདོད་པའོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པ་གོང་མ་ཡང་འདོད་དགོས་ལ། སྙིང་པོ་རྒྱན་
དུའང་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་། ཉི་སྒྲུང་ལས་ནི།^② ཟད་པར་བཙུ་ག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་བཞི་ག་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོ་བ་པར་བཤད་དོ། །

བཞི་པ། སྒྲུང་སྒྲུངས་པ་བྱེད་སྒྲོང་བ་དང་། མ་སྒྲོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ། སྒྲུང་
སྒྲུངས་པ་བྱེད་སྒྲོང་བ་ནི། ས་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་ཏེན་མཐོང་བ་ཅམ་ལས། དེ་དང་དེའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲེ་བ་ཡོད་དེ། སྒྲོན་ཁ་དོག་ལེགས་མཐོང་གིས། ཟུད་པ་ལ་སྒྲོན་པོ་མཐོང་བ་
ཅམ་གྱིས་མོད་ལ་ཟད་པར་སྒྲོན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲེས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྒྲུང་སྒྲུངས་པ་བྱེད་མ་སྒྲོང་བ་ནི། ཟད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསར་དུ་
སྒྲེས་པའི་ཆོ། ས་སྒྲུམ་ཞིང་འཁོད་སྒྲོམས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད། དེ་བཞིན་
དུ། ལུང་དེ་སྒྲོད་པའི་ཆོ་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོད་ཇི་མ་མེད་པར་རྒྱ་དྲངས་ཤིང་
བསམ་བ་སྒྲུགས་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད། མའི་དེ་སྒྲོད་པའི་ཆོ། ཤིང་དུང་
ངམ་མགོན་^③ ཁང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་སྒྲུམ་ཞིང་སྒྲོང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་དུམ་བྱར་
གཏུབས་ནས་སྒྲུངས་ཏེ། མཐའ་ཅིག་པས་བསྐྱོར་བ་ལ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཅམ་གྱི་བྱ་ག་
བྱས་པར་མེ་སྒྲུང་ནས། འོག་ཏུ་བྱུང་ཤིང་སྒྲོང་དུ་བྱ་ག་བར་དུ་མེ་འབར་བ་དེ་ལ་དམིགས་

ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད། ལྷུང་གི་དེ་སྒྲོང་པའི་ཆེ་ཅིག་པའི་ངོས་ཀྱི་བྱ་ག་ལས་ལྷུང་བྱུང་བ་རང་
གི་ལུས་ལ་རེག་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད། སྒོན་པོའི་དེ་སྒྲོང་པའི་ཆེ་རས་
སྒོན་པོ་རྩ་བོ་ཆེའི་མཐེལ་ལྟར་གྱིས་སྒྲུངས་པ་ལ། མིག་སྒྲན་སྒོན་པོ་སོགས་གང་ཡང་
རྒྱང་བའི་ཆོན་གྱིས་འཕོ་བ་དང་། མི་འཕོ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་བྱས་ནས་དེའི་མཐའ་ཁ་དོག་
མི་མཐུན་པས་བཅད་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་།
དཀར་པོ་ལ་དེ་བཞིན་ཏེ། སྒོན་པོའི་གནས་སུ་སེར་པོ་སོགས་བཞག་པ་ནི་བྱེད་པར་
རོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་འདུལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཟད་པར་གྱི་མཆན་མ་མདོན་དུ་བྱ་
བའི་ཕྱིར། གནས་ཁང་གི་ཅིག་པ་དག་སྒོན་པོ་ལ་སོགས་ནམ་པ་བཞི་བུའོ། །ཞེས་
གསུངས། ནམ་མཁའི་དེ་སྒྲོང་པའི་ཆེ། བུམ་ནང་དུ་མར་མེ་བཅུག་སྟེ་བྱ་ག་ཏ་ཅང་མི་ཆེ་
བ་གཏུམས་ཏེ། དེ་ལས་མར་མེའི་འོད་རྒྱང་བ་ཅིག་པའི་ངོས་ལ་ཕོག་པ་དེ་ལ་དམིགས་
ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད། ནམ་ཤེས་ཀྱི་དེ་སྒྲོང་པའི་ཆེ་རང་གི་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ནང་
དུ་རེ་ལྟེ་ལ་སོགས་པ་ཕུབ་སྟེ། དེ་ལ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཅམ་གྱི་བྱ་ག་བརྟོལ་ཏེ་དེ་མཐོང་
བའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ནམས་ནི་དེ་དག་གི་དམིགས་རྟེན་ཡིན་ལོ། །

ལྷ་པ། མཆན་མ་ལ། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་འཛིན་པའི་མཆན་མ་དང་། གྲུབ་པའི་
རྟགས་སྒྲང་བས་མཆན་མ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ས་ཚུ་སྒྲོ་ཅན་དང་། གཡང་ས་
❶ ཅན་ལ་སོགས་པར་སྒྲང་བའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་མེ་རྟག་གི་མཐེལ་ལྟར་
སྒྲང་བའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་མཆན་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཟད་པར་ཆུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཡང་།
ཆུ་ལྷ་བ་ཅན་དང་། རྟག་མ་ཅན་ལ་སོགས་པར་མཐོང་བའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟོར་བུའི་
ལྷུང་གཡལ་ལྟར་སྒྲང་བའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་མཆན་མ་ཡིན། མེ་ཆད་ཅིང་གཡོ་བ་དང་དུ་བ་
སོགས་དང་འབྲེས་པ་ལྟར་སྒྲང་བའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ལྷ་བ་

དམར་པོ་ལྷུ་པོ་དང་། གསེར་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་མཆན་མ་ཡིན། འོ་མ་
སྒྲོལ་བ་^①པོ་ག་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ་ལྟར་ཆད་ཅིང་གཡོ་བའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རིན་པོ་
ཆེའི་མེ་ལོང་གི་མཐེལ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་ཆད་ཡིན། རྒྱུ་ལྟར་
ལའི་ལོ་མ་དང་། ཡལ་ག་སོགས་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དམིགས་
རྟེན་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ། རྟོག་བྱའི་རྒྱུ་གཡའ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་
མཆན་མ་ཡིན། དེས་སེར་པོ། དམར་པོ། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་ཡང་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ནམ་མཁའ་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཅིག་ངོས་ཀྱི་ཕྱག་པ་ལྟར་སྒྲོ་སྒྱེད་ཀྱང་
མི་པལ་བ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དམིགས་རྟེན་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་
ཏེ། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་མཆན་མ་
ཡིན། རྒྱུ་ལྟར་སྒྲོ་སྒྱེད་ཀྱི་དེ་ལ་དམིགས་རྟེན་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ། གཟུགས་
ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་འཕྱག་པོས་ཁྲབ་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་མཆན་མ་ཡིན། ས་ལ་
སྒྲུབ་སྒྱེད་པ་བྱས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་ཡང་སྒྱེད་པའི་དམིགས་རྟེན་དང་། གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་
མཆན་མ་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་ནི། གོ་སྒྲུབ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་མེད་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱེད།

ཕྱག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས། སྒྲུབ་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་དེ་དག་ལ་དམིགས་
ཏེ། ཁ་དོག་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་། མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་ཏེ། ས་ས་ཆུ་ཆུ་
ཞེས་སོ་སོའི་མིང་ཅི་མ་ལ་དམིགས་ནས་ཡང་དང་ཡང་གོམས་པར་བྱས་པས་ནམ་
ཞིག་ན་རྒྱུ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ས་དང་ཆུ་ལ་སོགས་པ་རང་ཡུལ་མ་ལུས་པར་སྒྲོ་བྱས་
ཤིང་སྒྲུབ་སྒྱེད་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ས་ཚུ་སྒྲོ་ཅན་ལ་སོགས་སྒྲུབ་པའི་

ཆེ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་བྱེད་ལས་ནི། ཟད་པར་བརྩེ་པོ་དེའི་བྱེད་ལས་སོ་སོར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ།
 རིམ་པ་བཞིན་དུ་དང་པོ་ས་རྩ་དང་བར་སྒྲུང་སོགས་སྟུ་སའི་དགྲིལ་འཁོར་སྟུལ་ཏེ་གཅིག་
 ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོ་གྱུར་^①པ་དང་། མང་པོར་གྱུར་ནས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། རམ་
 མཁའ་དང་རྩ་ལ་སར་སྟུལ་ནས་རྒྱུང་པས་འགོ་བ་དང་། ས་ལ་བྱེ་བྱུ་འཇུ་ལ་བྱེད་ཅིང་སྟེང་
 དུ་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་པས་ངན་སོང་གི་གནས་སྟུ་རྩའི་ཆར་འབབས་པ་དང་། ས་དང་རི་
 བོ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་སྟུལ་པ་དང་། གསུམ་པས། རང་གི་ལུས་ལ་དུ་བ་འབྱུལ་ཞིང་མེ་འབར་
 བ་དང་། བདུད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་སྟེག་པ་དང་། ལྷག་མེད་དུ་འདས་པ་ན་རང་གི་ལུང་པོ་
 རྩིང་བ་སྟེག་པ་དང་། བཞི་པས་ནམ་མཁའ་ལ་རྩྱུང་ལྷར་ཐོགས་མེད་དུ་རྒྱག་པ་དང་།
 བདུད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་གཞོམ་པ་དང་། ལྷ་པས། ལུས་སྟོན་པོར་སྟུལ་ནས་བདུད་ཀྱི་
 གནས་རྣམས་སྟུན་པར་བྱེད་པ་དང་། རྩག་པས། གཟུགས་སེར་པོར་སྟུལ་ནས་གསེར་དུ་
 བྱེད་པ་སོགས་དང་། བདུན་པས། གཟུགས་དམར་པོར་སྟུལ་པ་སོགས་དང་། བརྒྱད་
 པས། གཟུགས་དཀར་པོར་སྟུལ་ནས་རྩྱགས་གཉིད་རིང་དུ་བྱེད། སྟུན་པ་འཇིགས་པར་
 བྱེད། དགྲུ་པས། ཐོགས་པའི་སྟོབ་པ་རྣམས་འབྱེད་ཅིང་། ས་དང་རི་བོའི་ནང་དུ་ནམ་
 མཁའ་སྟུལ་ནས་སྟོད་ལམ་བཞི་བྱེད་པ་དང་། བརྩེ་པས་ཅིག་པ་ལ་ཐལ་བྱུང་དུ་འགོ་བ་
 སོགས་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ནི། སྟེར་སྟེ་མཆེད་བརྩེ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་
 ལ་ཟད་པར་སྟོན་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་བཞི། རེག་བྱའི་སྟེ་མཆེད་ལ་ཟད་པར་སའི་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་བཞི། ཚེས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ལ་ཟད་པར་ནམ་མཁའི་ཏིང་ངེ་འཛིན།
 ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ལ་ཟད་པར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་བཞག་ནས། སྟེ་མཆེད་

གཞན་སྤྱི་དེ་རོ་གསུམ། མིག་ན་བ་སྒྲ་ལྟ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆེད་ནམས་ལ་བད་པར་མི་
འཇོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བད་པར་ཞེས་པའི་དོན་ཁྲབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་
ལ། སྒྲིལ་ཆེད་གཞན་བརྒྱད་པོ་དེས་ཁྲབ་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། གསལ་དེས་
རིགས་པ་དེ་ལ་དེས་ཁྲབ་པར་བྱེད་རུས་ལ། དབང་པོ་ལྟའི་རིགས་འདྲ་མེད།
གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་དེ་རོའི་རིགས་མེད། སྤྱི་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་
པས་ཁྲབ་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

དགྲ་བ་ནི། རང་གི་སེམས་ཉིན་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་
གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་ཉིན་ས་སྒྲུལ་ཞིང་འཁོད་སྒྲུལ་ས་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས། འཇིག་ཉིན་གྱི་ས་ལ་སོགས་པའི་ཁྲབ་པར་སྒྲོ་རུས་པའི་ཉིང་
རེ་འཇིན་ལ་བད་པར་ཞེས་ཇོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉིང་རེ་འཇིན་ལ་དམིགས་པས་ས་
སོགས་མི་བད་པར་ཁྲབ་པར་སྒྲོ་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཇོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉི་
སྒྲུང་ལས། ❶ རྒྱན་མི་འཆད་པར་བད་པར་སྒྲོ་བས་ན་བད་པར་གྱི་སྒྲིལ་ཆེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དོན་སྤར་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་
ནས་དམིགས་པ་ས་སོགས་བརྟེན་པོ་གང་རུང་གི་ཡུལ་ཁྲབ་པར་སྒྲོ་བར་རུས་པའི་ཉིང་རེ་
འཇིན་ཞེས་རབ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་དེ་བད་པར་གྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རང་གི་སེམས་ཉིན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་བད་
པར་གྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བད་པར་ནམ་མཁའ་དང་ནམ་ཞེས་
གྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་ལས། ❷ དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་བཞི་ག་
དང་། ཐ་མ་གཉིས་ནམ་མཁའ་དང་། རྣམ་ཞེས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་
དམིགས་པ་ས་སོགས་བརྩེ་པོ་གང་རུང་གི་ཡུལ་བྱ་བར་སྟོབ་བར་བྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་འདི། ཟད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཚེས་ཅན། མཚན་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་སྟོབ་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་
དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་
ལྡན་ནས་པ་ལྟ་མཚུངས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་
རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་བྱས་པ་ལ། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲའི་རྒྱན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཉི། སྒྲའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ན། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱས་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་གཞི་ཀེང་རུས་དཀར་པོས་བྱ་བ་
པར་སྟུལ་པའི་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་
འབྲུལ་བར་ཐལ། དེ་ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་བྱ་བ་པ་ལ་མ་འབྲུལ། དེ་ཀེང་རུས་ལ་ཡང་མ་
འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་བྱ་བ་པར་སྟུལ་པ་དེའི་
ཆེ་ན། ས་གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེས་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་ཁྱོད་ཅམ་གྱི་ས་
གཞི་ཀེང་རུས་ཀྱིས་བྱ་བ་པར་སྟུལ་པའི་ཆེ་ན། དཔག་ཆད་བརྒྱའི་ཁྱོད་ཅམ་གྱི་ས་གཞི་
ཀེང་རུས་ཀྱིས་བྱ་བ་པའི་ཀེང་རུས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །གསེར་ལ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྲགས་
གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་གཞི་གསེར་གྱིས་བྱ་བ་པར་
སྟུལ་བའི་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ། གསེར་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ཤིག་མ་བྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
 བྱལ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་
 མཆེད་ནི། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམ་བརྒྱད་དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 པའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་
 མཆེད་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དབྱེ་བས་དང་། །ཁ་དོག་ཟེལ་གཞོན་བཞི་བཞི་
 ཉེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི། རང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་
 ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཚུང་དུ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་
 ལྟ་ཞིང་། གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཤིང་། ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་
 ཉེ་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་པོ་འོ། །ཚུང་དུ་འཇུག་སྤྱི་ཆེན་པོ་
 སྤྱིར་ནས། གཞན་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་སྤྱིར་བཞི་གཉིས་པའོ། །རང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་
 ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཞེས་སྤྱིར་ནས། ཚུང་ཆེ་གཉིས་རེ་རེ་བྱས་
 པ་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ཞེས་པ་ཡང་དོན་དེ་འོ། །དེ་ལ་ཚུང་དུ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་
 གཟུགས་ཡིན་ལ། དེའི་བཟང་ངན་ལྟ་མིའི་གཟུགས་ལ་བྱ་ཞིང་། ཆེན་པོ་ནི་ཁང་པ་གཞལ་
 མེད་ཁང་རི་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེའི་ཁ་དོག་མཛེས་སྤྱད་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལ་
 བྱའོ། །ཤེས་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་མཐོང་བ་ནི་ལྟག་མཐོང་ཡིན། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་
 ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོན་རུང་མཐོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །ཕྱི་མ་བཞི་ནི་
 སྤྱིར་ལྟར། གཟུགས་ཆེ་ཚུང་ལ་ལྟ་བུ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་
 མི་བྱེད་པར་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས། སྒོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་
 པོ་དང་། དཀར་པོ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས། ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་། དེ་
 ལྟར་འདུ་ཤེས་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་སྤྱིར་བ་བཞི་འོ། །ཁ་དོག་ཟེལ་གཞོན་མཐོང་

ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་
 གཟུགས་སྒྲོན་པོ། ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ། སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུར་སྒྲོན་པ། འོད་སྒྲོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་
 ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཟུང་མའི་མེ་ཏོག་གཟ། དུལ་ལྷ་ར་ཏ་སའི་རས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
 པ་སྒྲོན་པོ། ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ། སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུར་སྒྲོན་པ། འོད་སྒྲོན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ།
 ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྒྲོན་པོ། ཁ་དོག་སྒྲོན་
 པོ། སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུར་སྒྲོན་པ། འོད་སྒྲོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་གིས་གཞོན་
 མནན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྟེ་
 མཆེད་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ། སེར་པོ་ལ་དོང་^❶གའི་མེ་ཏོག་དང་།
 དམར་པོ་ལ། བན་རྩུ་རི་^❷བ་གའི་མེ་ཏོག་དང་། དཀར་པོ་ལ་སྐར་མ་པ་སངས་སྐར་ནས་
 སྒྲོན་པོའི་འདོན་པ་བསྐྱར་ནས་གསུངས་སོ། །དོན་ནི་ནང་ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་
 པའི་བར་མདོར་བསྟན་དང་། དེ་མན་ཆད་རྒྱས་བཤད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡན་
 ཆད་དཔེ་དང་། དེ་ཕྱིན་ཆད་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྒྲོན་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་དང་།

ཁ་དོག་སྒྲོན་པོ་ལྟ་སྟེས་སོ། །སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུར་སྒྲོན་པ་ནི། སྐར་བྱང་གི་སྒྲོན་
 པོའོ། །འོད་སྒྲོན་པོ་འབྱུང་བ་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོན་པོའི་འོད་གསལ་པོ་འབྱུང་བ་ཕུན་
 མོང་ངོ་། །མེ་ཏོག་ལྟ་སྟེས་དང་། རས་ནི་སྐར་བྱང་གི་དཔེའོ། །སྐར་བེལ་གྱིས་གཞོན་
 ཚུལ་ལ། ཆེ་བས་ཚུང་བ་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། སྟོབས་ཆེ་བས་ཚུང་བ་ཐེལ་གྱིས་
 གཞོན་པ་དང་། སྐར་སྐང་བ་མི་སྐང་བར་བྱས་ནས་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཉན་
 མོངས་སྐངས་པ་ལྟ་བུའི་སུན་འབྱེན་པས་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རྗེ་བོས་བྲན་ལ་
 དབང་བྱེད་པས་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྟོ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་གསུམ་པ་
 དང་ལྟ་བུ་པས་བསྐྱས་པའི་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པའོ། །སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་

དུ་བྱེད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་ན་ཡོད། སྤྱིར་བཏགས་གཞོན་གྱི་སྤྱི་མཆེད་ཅམ་ནི། ལམ་
མ་ཁྱུགས་ནས་ཀྱང་ཡོད།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་སྤྱར་བཞིན་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་
ནི། །ཞེས་སོགས་ནས། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཐུན་^① ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བཀལ་ལན་གྱི་
སྒོ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་ན། དེའི་ཚུལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། སྤྱི་གསུམ་
ལས་ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་དང་། འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་ཀྱི་ཆོགས་
བཅད་སྤྱི་ཀྱི་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་སྒོན་པའི་ཆོགས་བཅད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་བརྗོད་པ།
དེ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། གཞན་དག་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
སྤྱི་ནི། །ཞེས་པ་ནས། འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྱེ་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ།
ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་མདོར་བསྟན། བྱང་ཆུབ་
སྤྱོད་ཀྱིས་མཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་
ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱེ་ཆོན་ཉར་གཅིག་པོའི་སྤྱི་གི་དག་པ་
གཉིས་ལྟར་གྱི་ཆོས་དབྱེད་མཐར་ཐུག་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ར་བསྟན་ནས། འོ་ན། ཟག་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱེ་ཆོན་ཉར་གཅིག་པོ་དེ་གང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་ཚུལ་
དེ་རྗེ་ལྟར་ཡུ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱེ་ཆོན་ཉར་
གཅིག་པོ་ངོས་བཟུང་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས། ཟག་མེད་ཡེ་
ཤེས་སྤྱེ་ཆོན་ཉར་གཅིག་གི་སྤྱི་གི་དག་པ་གཉིས་ལྟར་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱི་ལམ། ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ར་བསྟན།

འོ་ན། སྐབས་འདིར། ཚེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་མི་འབྱུང་བར།
 ཚེས་ཉིད་སྐུ་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་རིགས་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སྤྱུགས་མཐུན་
 ཚད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་
 སྟོན་མེད་དེ་སྐབས་འདིར། ཚེས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཚེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཆོག་བསྟུ་བ་བྱས་ནས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚེས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་འི་སྐད་དོད་^①། རྣམ་ཏ་ཀྱེ་ལ་ཞེས་པའི་དོ་བོ་འི་རྒྱུན་མི་
 མངོན་པར་བྱས་ནས། རྣམ་ཀྱེ་ལ་ཞེས་བཟོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། རྣམ་ཚེས་དང་ཏ་ཉིད་
 ཀྱེ་ལ་སྐུ་ལ་འབྱུག་པ་ཡིན་ནོ། །དོ་བོ་འི་རྒྱུན་མི་མངོན་^②ཞེས་པ་ཡང་། ཏ་དེ་རྣམ་དབྱེ་དང་
 བོ་དོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པས། ཏ་དེ་ལ་དོ་བོ་འི་རྒྱུན་ཞེས་བྱའོ། །

དེས་ན། ཚེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཚེས་སྐུ་དེ་ཐག་མེད་ཀྱི་ཡེ་
 ཤེས་ཉིད་གཅིག་བསགས་པ་ལ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། ཚེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བཟོད་པ་
 ཡིན། །ཞེས་པ་དེས་ཚེས་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཚེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཆོག་བསྟུ་བ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས། དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་མ་
 བསྟན་པའམ། དོ་བོ་^③ཉིད་སྐུ་དེ་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉིད་གཅིག་བསགས་པ་གང་
 རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་མ་བསྟན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར་དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་
 མེད་པར་ཐལ། ཚེས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བཟོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་
 མ་བསྟན་ན། ཐུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི། །ཞེས་པས་ཀྱང་། དེ་མ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དེ་གཉིས་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསགས་པ་ལ་འདོད་
 ན། དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཚེས་ཅན། བྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་
 ཆེན་ཉིད་གཅིག་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲིལ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲིལ་ཞེས་རྫོང་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁོ་ན་
བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི། སྒྲིལ་སྒྲིལ་དོན་བསགས་པ་ལ་འདྲུག་པའི་ཕྱིར།
ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲིལ་ཆོས་ཅན། ཁོ་ན་བསགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཁོ་ན་ལ་སྒྲིལ་ཞེས་རྫོང་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁོ་ན་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ལམ་དུ་ཆོག་པ་གཉིས་བསགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་
དེ་ལྟར་རྫོང་པའི་ཕྱིར། དེ་འགྲེལ་པ་རྣམས་ལ་ཉེར་བཏགས་ཞེས་པ་དང་། ཉེར་བཏགས་
ཞེས་པ་སྒྲིལ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དང་། བཏགས་པ་དང་རྫོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་
ཉིད་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བཏགས་པ་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྒྲིལ་དུ་ཡང་། ཉེ་སྒྲིལ་ལས། ❶ རྒྱུ་
ཕྱིས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་
ནི། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཞེས་བྱས་ནས། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲིལ་བཀག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲིལ་དོན་གྱིས་
ནི་བསགས་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བས་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་དོ། །དེས་ན་སྒྲིལ་
ཞེས་རྫོང་པ་ནི། སྒྲིལ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་འགྱུར་ཉེ་བྱིན་ལ་འགྲེལ་དེ་
ཉིད་ལས། བཏགས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཕྱིས་པས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་
དུ་ན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཞེས་བྱས་ནས། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲིལ་བཀག་པར་
འགྱུར་བ་དང་། སྒྲིལ་དོན་བསགས་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བས་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་
ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་ཟེར་རོ་
ཞེས་པའི་བར་བཞེན་ཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟར་གྱི་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲིལ་
ཡོངས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་གང་ཞིག །དེ་དེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་ཚེས་ཅན། བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྟན་ཏེ། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་རང་འབྲས་
གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བ་སྒྲེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚེས་སྒྲོན་པ་དང་། འོད་ཟེར་འབྱེད་པ་
སོགས་བྱེད་པ་དང་། བྲལ་བའི་བྱང་པར་ཟག་བཅས་རྣམས་གནས་འགྱུར་ནས་ཟག་བཅད་
དུ་གྱུར་^①པ་དང་། རོ་བོའི་བྱང་པར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ལས་
ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲུར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་མི་དགོས་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་
སྒྲུ་བསྟན་ན་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ཡང་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་དེ། རོ་བོ་
ཉིད་སྒྲུ་ས་ཚེས་ཉིད་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་སྐབས་བརྒྱད་
པ་འདིར་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྒྲུ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱང་བསྟན་བྱའི་
གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་མི་དགོས་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་བསྟན་པས། ལོངས་སྒྲུ།
སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་གཉིས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ས་ཚེས་ཉིད་
ཚེས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོང་གཞི་ཚེས་ཅན་ལོངས་སྒྲུ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་གཉིས་
བདེན་པས་སྒྲོང་པའི་ཚེས་ཉིད་དེ་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ས་བསྟུས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
རེ། སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར། ལོངས་སྒྲུ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་གཉིས། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ལས་ལོགས་སུ་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་དགོས་ཏེ། གསུང་རབ་ལས། ལོངས་སྒྲུ་སྒྲུ་ལ་
སྒྲུ་གཉིས་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ལས་ལོགས་སུ་བཞད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན་སྐབས་བརྒྱད་
པ་འདིར། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་དགོས་པར་ཐལ། གསུང་རབ་ལས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་སྒྲུ་གསུམ་ལས་
ཐ་དད་པའི་སྒྲུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུང་རབ་ལས་སྒྲུ་བཞིར་ཡང་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཇི་སྟར་བསྟུ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པའི་མཐུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། རྒྱན་སྒྲུང་

ལས།^① ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་བྱ་
བའི་ཚུལ་གྱིས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱབས་ལྟན་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབས་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་རིགས་
པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱུལ་པའི་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡིན་
པས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་གསུང་རབ་ལས་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་འདོད་ན། རིགས་
པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏུ་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་འཕགས་སེང་གཉིས་སྐྱབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་
སྐྱེ་གངས་ངེས་དང་གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་ལ་ཚད་དེ། སློབ་དཔོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་གས་
མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱབས་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་མ་བསྟན་ན། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལྟར་ལྟར་བསྟན་ཏེ། བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་
བཞེད། འཕགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་གས་མཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱབས་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ན་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱེ་
མཐུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཆོས་སྐྱེ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འབྲུང་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མི་འབྲུང་
བས། སྐྱབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་དེ་ལ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་གྱུར་
པའི་སྐྱེ། ལོངས་སྤྱོད་སྤྱུལ་སྐྱེ་གསུམ་ཁོ་ནར་བཞེད། དེས་ན་འཕགས་པའི་ལུགས་ལ། བྱང་
ཆུབ་སྤྱོད་གས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱབས་ཀྱང་བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོར་མི་བཞེད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ། ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱབས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་སྐྱེ་གངས་ངེས་

ཅམ་ལ་ཚྱོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀས་སྟུ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་འདུས་པར་ཡང་བཞེད་
གསུམ་དུ་འདུས་པར་ཡང་བཞེད། བཞེར་འདུས་པར་ཡང་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འོངས་སྟུའི་མཆན་བཟང་པོ་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཚེས་
ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟུ་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྟུ། ཡེ་
ཤེས་ཚེས་སྟུ། འོངས་སྟུ། སྟུ་ལ་སྟུ་བཞེར་གངས་ངེས་པ་གང་ཞིག །དེ་དེ་བཞེ་རེ་རེ་ནས་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། དེ་ལ་ཁྲལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞུང་གི་དོན་སྦྱོར་གོང་
དུ་བཞེད་པ་དེ་ལ་ཁྲལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གོང་དུ་མ་ཁྲལ་མཆོམས་ལ་མི་མཚུངས་
ཏེ། འོངས་སྟུའི་མཆན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟུ་ལས་ལོགས་སུ་འདྲེན་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་
མེད་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆན་ཉར་གཅིག་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟུ་ལས་ལོགས་སུ་འདྲེན་རིགས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུའི་ནམ་གཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །འཕགས་སེང་གཉིས་སྟུའི་གངས་ངེས་ལ་མི་ཚྱོད་དེ། སྟོབ་དཔོན་གྱང་
འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་ལ་མི་ཚྱོད་དེ། དེ་
གཉིས་ཀས་བྱང་ཆུབ་སྟོབས་མཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་
བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉི་མྱང་དང་། རྒྱན་མྱང་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་གཉིས་པོ་སྟུའི་གངས་ངེས་ལ་ཚྱོད་དེ། དང་པོས་^❶སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟུ་དེ་ལ་ངོ་
བོ་ཉིད་སྟུ་སོགས་གསུམ་པོ་དེར་གངས་ངེས་པར་བཞེད། རྒྱན་མྱང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱས་ངོ་བོ་ཉིད་སྟུ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་སོགས་བཞེར་གངས་ངེས་པར་བཞེད་པའི་
ཕྱིར། དེ་གཉིས་གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་ལ་ཚྱོད་དེ། དང་པོས་བྱང་ཆུབ་སྟོབས་མཐུན་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་བཞེད། རྒྱན་མྱང་

གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་
 བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁ་ཅིག །དེ་མི་འཐད་དེ། གདུལ་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེའི་
 གངས་ངེས་ལ་མི་ཚྩོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་གཉིས་སུ་གངས་
 ངེས་མ་ངེས་ལ་མི་ཚྩོད། གསུམ་དུ་གངས་ངེས་མ་ངེས་ལ་མི་ཚྩོད། བཞིར་གངས་ངེས་མ་
 ངེས་ལ་མི་ཚྩོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དང་པོ་དེར་ཐལ། གདུལ་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆམས་རང་དོན་ཆོས་སྐྱེ་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་
 བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་དེས་ཤེས་ཀུས་སོ། །

ཁ་ཅིག །བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡང་མ་ཡིན། ལོངས་སྐྱེ་ཡང་མ་ཡིན། སྐྱེ་སྐྱེ་
 ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འཕགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་
 བར་བསྟན་པར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་སོང་ཟེར་ཞིང་། འཕགས་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཁས་མི་
 ལེན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་འདྲི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་འཕགས་པས་འདོད་ལན་དོན་
 མ་ཐུན་མི་ཐེབས་པར་ཐལ། བྱོད་གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་གང་ཞིག །འཕགས་པ་གཞུང་དེའི་སྟོགས་སྒྲ་སྒྲ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 འཕགས་པས་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཁས་ལེན་
 བར་ཐལ་སོ། །

གཞན་ཡང་། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་པའི་
 མདོ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐོང་པར་འཆལ་ཞིང་།
 ཤེས་པར་འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་

སྒྲི་ཇི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེས་དེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་
ཚན་ཉིད་གཅིག་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཉེན་ཅིང་
འབྲེལ་འབྲུང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་བྲུ་བའི་ཚུལ་གྱིས་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་བཞེད་པ་བསྐྱར་ནས་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་
གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབས་གནས་ཡང་
དག་ལ་ལོག་ལྟ་མཛོན་གྱར་ཏུ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཡེ་ཤེས་
ཚེས་སྒྲུ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་མེད་པར་
འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་མཛོན་
རྟོགས་བརྒྱད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅུན་པ་གྲོལ་སྡེས་མཛོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཁས་
མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མེ་རྣམ་འབྲེལ་ལས། མཛོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡིན་
ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་བྲུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཉི་མེ་རྣམ་
འབྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ། སྐྱབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་
མེད་པ་ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །འཕགས་སེང་གཉིས་སྒྱའི་གངས་ངེས་ལ་མི་ཚོད་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་
གྱིས་གང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་སོགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་དམ་
བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་དམ་བཅའ་ཡང་ཡང་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚེས་ཅན།

ཁྱོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དམ་བཅའ་གང་ཞིག །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ཆད་མའི་སྐྱེས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རིགས་པ་དང་འགལ་
བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ཀྱི། དང་ངེས་རྣམ་
འབྱེད་ལས། ^①རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་ན་སྐྱེས་བུ་པོ་ཆད་མའི་སྐྱེས་
བུར་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དེར་ཐལ། དེས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐུ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གྱངས་ངེས་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་གྱངས་ངེས་པ་ལ་
རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུག། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དེ་
གསུམ་དུ་གྱངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་པའི་མེད་གཉིས་སྐྱེས་གྱངས་ངེས་ལ་མི་ཚོད་པར་ཐལ། སློབ་
དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལ་ཆོས་ལོངས་སྐུ་ལ་བའི་སྐུ་གསུམ་དུ་གྱངས་ངེས་པར་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུག། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དེ་
གསུམ་དུ་གྱངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ^②སྐུ་གསུམ་དག་གི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི། །ཞེས་དང་། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། ^③རིགས་འདི་གཉིས་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐུ་གསུམ་
ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ^④ཡུམ་གྱི་བཤའ་བྱར་བྱས་པ་
ལས་བྱུང་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ལན་ལ། གསེར་འབྲེང་དུ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐུ་ལ་ཆོས་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྐུ་ལ་སྐུ་གསུམ་དུ་གྱངས་ངེས་པ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་འཆད། ལྷིང་
པོ་རྒྱན་ལས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ལོངས་སྐུ་སྐུ་ལ་སྐུ་གསུམ་དུ་
འདུས་^⑤པ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་འཆད། རྣམ་བཤའ་ལས། ^⑥ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་

ཉི་ཤུ་ཙ་མ་ཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི། སྤགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་
སྐྱུ་བཞི་བར་གསུངས་ལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་སེའླེ་བཟང་པོས་ཀྱང་སྐྱུ་བཞི་བར་མཛད་
པ་ནི་དབྱེ་བསྐྱུ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐྱུ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །འཕགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་འཛིན་
པའི་སློ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་དེ་སྐྱུ་གསུམ་དུ་
གངས་ངེས་པར་འཛིན་པའི་སློ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ །དེ་ལ་སྐྱུ་གསུམ་དུ་གངས་མ་ངེས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་ །དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན། དེ་སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
མཐོང་སྤང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། འཕགས་པ་གྲོལ་
སྤེས་ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འཕགས་པ་གྲོལ་
སྤེ་དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
བྱང་འཕགས་གང་ཞིག་ དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
འཕགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ །ཙ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མར་འཛིན་པའི་སློ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་སློ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་དང་
དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་སློ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲའི་སློ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་དང་དུས་

མཉམ་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཉམ་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །རྩིས་ཀྱི་པ་
ན་རེ། སློབ་དཔོན་གྱི་སྐུ་བཞེས་མཛད་པ་ནི། མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྣང་མཛད་གྱི་
བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན། དེ་
ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་སློབ་དཔོན་
གྱི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་
བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་རྣམས་སློབ་དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་སློབ་དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ། གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཇུག་པར་ཐལ།
འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་གཞུང་དེའི་སྤྱོད་སྤྲོས་སྐུ་བ་པོ་གང་ཞིག། དེའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་
ཐལ་འགྱུར་དེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཁས། འདོད་ན།
འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་དེ་ཆོས་མཐུན་གྱི་གྲོལ་བས་ཆར་གཅོད་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་
རྗེས་འབྲང་རྣམས་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ཞེས་སྐྱེད་གོས་སམ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཚུད་པ་དང་། སྐུ་མི་འབྲུག་
གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་ཀྱང་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་འཆད་
པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྤོང་གས་བཅས་དང་། ཞེས་པ་ནས། སྐུ་ནི་གསུམ་
ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་པའི་བར་བྱང་། གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། གཞན་དག་ན་རེ་དགོས་

པ་ཉི་པར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། མི་འགལ་བར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། དང་པོའི་སྐབས་སུ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟུ་
 བྱི། །ཞེས་པས། རོ་བོ་ཉིད་སྟུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན། བྱང་ཆུབ་སྟོགས་
 མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་
 པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། འཕགས་པ་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །ལུས་རྣམ་གཞག་
 ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲིའི་མཛུགས་ཐོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཚེས་ཀྱི་སྟུ་ཞེས་འབྲང་རིགས་
 པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སྟོགས་མ་ཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
 བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། མ་ཐུབ་ན་ཐུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐབས་གཞན་
 བདུན་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་སྒྱུར་བའི་ཆོག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་
 བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སྟོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་
 དང་། །ཞེས་སོགས་རོ་བོ་ཉིད་སྟུའི་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པ་ནི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་རོ་བོ་
 ཉིད་ཅེས་པ་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟུ་ནི། ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སྟོགས་^①མ་ཐུན་ཞེས་པ་
 གཉིས་ཀས་ཐུན་མོང་དུ་འཆད་དོ། །

བསྟུ་ན། སྐབས་བརྒྱད་པར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟུ་དེ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་
 སྟུ། མོངས་སྟུ། སྟུ་ལ་སྟུ་གསུམ་ཁོ་ནར་གངས་ངེས་ཏེ། སྐབས་བརྒྱད་པས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་
 སྟུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སྟོགས་མ་ཐུན་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་རོ་བོ་ཉིད་སྟུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུས་རྣམ་
 གཞག་ཏུ་རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྒྲིའི་མཛུགས་ཐོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཚེས་སྟུ་ཞེས་པའི་སྟུ་མི་
 འབྲང་བ་གང་ཞིག །བྱང་ཆུབ་སྟོགས་མ་ཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྟུ་བསྟན་
 བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ན། སྟུ་དེ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཆོག་ཅིག་ཡོད་

དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འབྱུང་ན་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་ཆོས་སྐྱེ་
བཅས་དང་། །ཞེས་འབྱུང་རིགས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ལན་ནི། གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། འདིའི་དོན་རྒྱན་
སྤང་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ན་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱིའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་སྤྱི་མི་འབྱུང་བར། ཆོས་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་
ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱང་རྣམས་སྐྱེ་གཞན་
གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་བསྟན་བྱའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་མཆན་
ཉིད་སྦྱོར་སྤྱི་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དང་མཛད་པ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་
ཏུ་སྦྱར་ནས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱབ་སྟེ། རྒྱན་སྤང་
ལས།^① ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱང་བ་གདོན་མི་བ་བར་ཁས་སྤངས་དགོས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཞེས་པའི་
ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་ཀ་ཁེགས། ཆོས་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་
པ། །ཞེས་སྒྲིམ་པ་དེ། ཆོག་བར་སྦྱོར་སྤྱི་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་ཆོས་སྐྱེ་
དང་བཅས། །ཞེས་སྦྱར་ན་ཆོག་ཇོད་པ་མི་བདེ་བའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དང་མཛད་པ་
གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཛད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་བདག་རྒྱུན་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྒྱན་སྤང་ལས།^② གཞན་
དག་ན་རེ། ཉེ་བར་བསྟན་ཟེན་པའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྦྱར་བའི་
རོར་བྱས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཛད་པར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ཡིན།

དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྒྲུ་བཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ། ཚེས་སྒྲུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །ཞེས་པའི་
ཚེས་སྒྲུའི་སྒྲས་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེས་སྒྲུ་དང་སྒྲུ་བཞིའི་དབྱེ་
གཞིར་གྱུར་པའི་ཚེས་སྒྲུ་ཅམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་གཉིས་ཀར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་^①ཞེས་སོགས་ཀྱིས་^②། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་བསྟན་ན། ལུས་རྒྱུ་གཞག་ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཚེས་སྒྲུ་
ཞེས་འབྱུང་དགོས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་སྒྲགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་སྒྲུ་བཞིར་བཤད་པ་དང་མ་ཐུན་ཏེ། རྒྱུ་འདིར་སྒྲུ་བཞིར་
བཤད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་ཅིང་སྒྲུ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དཔེ་བྱད་པར་ཅན་
བཤད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བྱད་པར། སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པའི་བྱད་པར་གཉིས་
ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཉོན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྷ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱུ་སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱུ་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སྒྲོན་གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གཉིས་པོ་ཅམ་ཞིག །ཉོན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སྒྲོན་
གནས་མཁྱེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་རྩ་བར་དངོས་སུ་
བསྟན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་གཞན་རྒྱུ་མཛས་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་མི་
སྒྲོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འདི་གཉིས་དབྱུས་ཀྱི་གསལ་
བྱེད་ཡིན་པས་ཐོག་མཐའ་གཞན་རྒྱུ་མཛས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་དུ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་གང་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག །དེ་ལྟར་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡོད་དགོས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ། གང་ཟག་གཞན་
ཀྱིས་དམིགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྐྱེད་པའི་དམིགས་རྒྱུན་མི་བྱེད་པ་ཙམ་དང་ལྡན་ཞིང་།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་གཞན་གྱིས་
དམིགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པ་རྒྱུན་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་ཉོན་མོངས་རྒྱན་ལྡན་དུ་
སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་གང་ཟག་
འགའ་ཞིག་ལ་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱན་ལྡན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་
དམིགས་ཏེ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པའི་སྒོ་
ནས་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་
མོངས་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་བཅད་དེ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་གང་ཟག་འགའ་
ཞིག་གིས་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པ་རྒྱུན་གཙོད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆེ། དེ་ལྟར་རྒྱུན་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར།
འོ་ན། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་ཁོང་ཁྱོད་
རྒྱན་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་ངན་
སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་བྱང་བའི་སྒོ་ནས་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་དགོ་སྒོར་ལྟས་བྱིན་དེ་དེ་ལྟར་བྱང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཉན་ཐོས་སྡེ་
པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་ཉོན་མོངས་མེད་

པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་རང་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ། གང་ཟག་གཞན་
ཀྱིས་དམིགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བ་མགོ་གཞོན་རྒྱས་པ་ཙམ་དང་ལྡན་ཡང་གདུལ་བྱའི་
རྒྱད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྩང་ནས་འབྱེན་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་དང་མི་ལྡན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དེས་དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་མ་བྱ། ཅིག་ཤོས་རྩང་ནས་
འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་
གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྩང་ནས་འབྱེན་པ་ལ་དུས་ཉག་ཏུ་
བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཤེས་
བྱ་ཚེས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་རྩང་ནས་འབྱེན་པའི་ཐབས་མ་ཉོར་བར་
སྟོན་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་དེ་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ལ་དུས་ཉག་ཏུ་བསྟེལ་བ་མི་
མངའ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

གསུམ་པ་ཚུད་སྤོང་ནི། ཚེས་སྒྲ་ཉག་^❶པ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བ་དང་། ཁྲབ་^❷
ཉག་གཉིས་ཀ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐུབ་པ་སངས་
རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཚེས་ཅན། སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་སྟོ་
ནས་དེའི་དོན་བྱེད། འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཁྱོད་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་དུ་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་

ཆེན་པོ་ཡང་ཡང་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ཚྭ་དེ་པ་བཞུགས་པའི་སྒོ་ནས་ཚྭ་དེ་པའི་མཆོམས་སྐྱར་བ་དེ་འཆད་པ་ལ། ཉག་ཏུ་ཐུགས་
རྩེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བཞུགས་ན་ཡང་། ཉག་ཏུ་རི་ལྟར་དོན་མི་མཛད།
ཅེས་གསུངས།

དེའི་ལན་ལ་སེམས་ཅན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་ལ་སྒོས་པ་དང་།
རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཆར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བ། དཔེ་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་གདུལ་བྱ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་མཛད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡོད་དེ། བྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་ཅ་བསགས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་གྱུར་ནས། ཞེས་
སོགས་གསུངས། འདིའི་ཤུགས་བསྟན་འགྲེལ་པས་ཁ་བཀང་བ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐྱེ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་སུ་མི་
སྣང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུགས་རྩེ་མེད་པ་དང་ཉི་རིང་གི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ཏེ། བྱོད་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་དགེ་ཅ་མ་བསགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལོག་ལྟ་ཅན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཀྱང་བྱོད་
ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་དངོས་སུ་མི་ཉན་ཏེ། བྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་
ནས་ཆོས་ཉན་པའི་སྐུ་ལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཉག་ས་དཀའ་ལྟར་ན་བརྒྱ་བྱེན་དང་།
འདུས་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་ལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་རྒྱ་མཚོར་བཅུག་སྟེ་
སྐུགས་ནས་ཆར་འབབས་པ་ན། ས་བོན་རུལ་པ་སོགས་ལ་སྐུ་གུ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། མ་རུལ་བ་

ལ་སྤྱི་གྲུ་སྤྱི་བ་ནི་ཆར་གྱི་ཉེས་པ་མིན་པར་ས་བོན་རང་ཉིད་གྱི་ཉེས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་
 རོ། །ཞེས་པའི་ལན་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་པ་བ་
 གྲུང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་བྲལ་^① ཏྲག་གཉིས་ཀ་ལ་ཚྱུང་བ་སྤྱོད་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་
 ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བྲལ་བ་ཞེས་རྫོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱོད་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་
 ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཏྲག་པ་ཞེས་རྫོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱོད་སྤྱོད་
 འཇིག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚྱུང་བ་བཞེད་པའི་མཆོམས་སྤྱོད་པ་འཆད་པ་ལ། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་འབྱོར་བ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེན་ལ་ཡོད་པ་
 སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟར་བྲལ་བ་དང་། ཏྲག་པ་ཞེས་གྲུང་རྫོང་ཅེ་ན་ཞེས་
 གསུངས། དེའི་ལན་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། བྲལ་བ་ཞེས་རྫོང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
 དེ། བྱོད་མཇུག་པ་དང་ཐོན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་པ་ཞེས་རྫོང་
 པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་བཞུགས་གྲུང་མི་བཟད་པའི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་མཇུག་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཆན་ནི་སྤྱི་ལྷ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སློབ་དཔོན་གྱི་
 འགྲེལ་པའི་སྐབས་འདིར། མཆན་ནི་སྤྱི་ལྷ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། རབ་
 འབྱོར་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོའི་དོན་བཤད་པའི་སློན་སྤྱོད་ལ། ལོངས་སྤྱོད་
 འཆད་ན། དེའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་པས་འཆད་
 ཚུལ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། ལོངས་སྤྱོད་དེ་ཉིད་ཏྲགས་ངེས་པ་མཆན་བཟང་པོ་སྤྱི་ལྷ་ཅུ་ཅ་གཉིས་
 དང་། དཔེ་བྱེད་བཟང་པོ་བརྒྱུད་ཅུས་སྤྱོད་པ། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འབའ་

ཞིག་གསུང་བ། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བ། གནས་
 ངེས་པ་འོག་མིན་སྟག་པོ་བཞོད་པ་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། ཏུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་
 ཉོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པའི་ངེས་པ་ལྷ་དང་ལྷན་པར་དངོས་སུ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་མདོ་
 དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མཆོན་ནི་སུམ་ཙུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་
 ཐེག་ཆེན་ཉི་ལྔ་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐྱར་བཞེད། །ཅེས་
 བསྟན་ལོངས་སྤྱོད་ངེས་ཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་གཞིའི་ལོངས་སྤྱོད་བསྟན། མཆོན་
 ནི་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་ལོངས་སྤྱོད་ཉིད་མཆོན་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱང་
 བརྒྱད་ཙུམ་སྤྱས་པའི་བྱང་པར་དེ་བསྟན། ཐེག་ཆེན་ཉི་ལྔ་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། །ཞེས་
 བསྟན་ལོངས་སྤྱོད་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་བའི་བྱང་པར་དེ་དངོས་སུ་
 བསྟན། གནས་ངེས་པ་དང་། ཏུས་ངེས་པ་གཉིས་ལྷགས་ལ་བསྟན། འཁོར་ངེས་པ་
 ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད། འགྲེལ་བས་ཁ་བཀང་ནས་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཙུ་བ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཐབས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་གསུངས།
 མཆོན་ནི་སུམ་ཙུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་བཤད་ན། དེ་དག་གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དག་རྒྱས་
 པར་འཆད་པ་ལ། བྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆོན་དང་། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་ལྷ་
 གསུངས། མཆོན་འདི་དག་རྒྱ་ཅི་ལས་བྱང་སྟམ་ན། འདི་དག་རྒྱ་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱ་སྒྲ་མ་སྤྱེལ་བ་སོགས་གཙོ་བོར་བསོད་
 རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་ལས་འབྲུབ་པར་མདོ་ལས་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ།
 འདི་ལ་མཆོན་ནི་གང་གང་གིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འོ་ན་མཆོན་རྣམས་དེ་ལྟར་
 ཡིན་ན། དཔེ་བྱང་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། དེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་སེན་
 མོ་ཟངས་མདོག་དང་། །ཞེས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཙུ་གཉིས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། གཞུང་འདི་མཆམས་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་
གཉིས་བསྟན་ནས། གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཅེས་པའི་སྤྱོད་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་འཆད་ཅེས་
མཆན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་འབར་བ་ཞེས་གསུངས། མཆན་ནི་སྤྱོད་ཅེས་སོགས་
ཆེ་གཏོག་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། མཆན་སྤྱོད་ཅེས་ཀྱི་སྤྱོད་འཆད་ཅེས་སོགས་
ཅེས་པའི་སྤྱོད་འཆད་ཅེས་སོགས་གསུངས། ལྷན་ཞུས་འཁོར་ལོས་མཆན་དང་ཞེས་སོགས་
མཆམས་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། མཆན་སྤྱོད་ཅེས་ཀྱི་སྤྱོད་འཆད་ཅེས་སོགས་
ཡིན་ཞེས་ཞུས་གསུངས། དེ་དག་ཆེ་གཏོག་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ལྷན་ཞུས་ལ་སྤྱོད་
བ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཞུས་ཀྱིས།

དེས་ན་འདི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དོན། གཞུང་དོན། མཐའ་བཅད་པ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྱོད་བཞུགས་ལ། ཡོན་ཏན་ཀྱི་བྱད་པར། ཅོད་པ་
སྤྱོད་པ་དང་ལྷན་དང་པོ་ནི། དེས་པ་ལྷན་ལྷན་ཀྱི་གཞུགས་སྤྱོད་མཐའ་བཟང་དེ། ལོངས་སྤྱོད་
མཆན་ཉིད། ལོངས་སྤྱོད་དེ་དེས་པ་ལྷན་ལྷན་ཡིན་ཏེ། དེ་གནས་དེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་
བཞུགས་ལ། འཁོར་དེས་པ་བྱད་སེམས་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་བསྒྲོར་བ། ཆོས་དེས་པ་ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་ཆོས་ཁོ་ན་གསུང་བ། སྤྱོད་དེས་པ་མཆན་དཔེ་གསལ་ཅེས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་དུས་
དེས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྟེ་མ་སྤྱོད་བར་དུ་བཞུགས་པའི་བྱེད་ལྷན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་མ་དག་
པའི་ཞིང་དུ་འབྱོན། ཉན་ཐོས་དང་སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་ལ་ཡང་ཆོས་སྤྱོད། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་
གའི་ཆོས་སྤྱོད། བྱ་རི་དྲགས་གཟིངས་ཐམ་པ་སོགས་ལ་སྤྱོད། སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་
ཚུལ་བསྟན་ནས་སྤྱོད་གདུང་རིང་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཡང་སྤྱོད་པའི་བྱེད།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱོད་པ་ལྷན་ལྷན་ལྷན་པ་ལ་རིང་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་ནས། མཆན་དཔེ་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆད། སྤྱོད་གདུང་རིང་བསྐྱེད་

སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡང་བསྟན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། གསེར་འོད་
ལས་།^①མཐོ་རིས་གནས་སུ་བསྟེགས་པའི་བྱིར། །ནམ་ཞིག་རི་བོང་དུ་རྒྱུ་ས་
ལས་། །སྐྱུ་ཞི་ལེགས་པར་བྱས་བྱུར་པ། །དེ་ཆེ་རིང་བསྐལ་ཡོད་པར་འབྱུར། །ཞེས་
ཉག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དཔེའི་སྟོན་ས་རིང་བསྐལ་མེད་པར་བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁོ་ན་རེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ་རིང་བསྐལ་མེད་པར་ཐལ། དེ་
ལ་རིང་བསྐལ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཤུགས་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་།^②སྐྱུ་ལ་རུས་པ་ཁྲག་
མེད་ན། །རིང་བསྐལ་འབྱུང་བར་ག་ལ་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན། སྟོན་མེད་དེ་
དེའི་སྐྱུ་ལ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཤུགས་ལས་བྱུང་བའི་རིང་བསྐལ་མེད་པའི་དོན་
ཡིན་གྱི། སྐྱུར་རིང་བསྐལ་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མ་འོངས་པའི་གདུལ་བྱ་
བསོད་ནམས་གསོག་པའི་བྱིར་དུ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པས་རིང་བསྐལ་བཞག་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་དེའི་མཛུགས་།^③ཐོགས་སུ།^④གདུལ་བྱ་རྒྱུ་ས་ནི་འདུལ་བའི་
བྱིར། །ཐབས་ཀྱིས་རིང་བསྐལ་བཞག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་
ཡང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ་རིང་བསྐལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རིང་བསྐལ་དེ་ཡོན་ཏན་
གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བྱིར། སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། འཕགས་པ་རྒྱུ་ས་ཀྱི་རིང་
བསྐལ་ནི། །ཡོན་ཏན་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ་ཤུགས་མེད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་
སྐྱུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་བྱུང་བའི་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་
བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལ་ཤུགས་ཡོད་དེ། སྐྱེ་གནས་བཞིའི་ནང་ནས་རྩུ་སྐྱེས་མཆོག་
ཡིན་ཀྱང་། མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཟུང་ནས་ཤུགས་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེས་ན་ངེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་འོག་མིན་དང་འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་གོང་དུ་
བཤལ་བ་ལས་ཤེས་ཀྱིས་ཤིང་། མཚན་དཔེ་རི་རྣམས་གཞན་གྱི་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

འོ་ན་ལོངས་སྤྱོད་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱང་སྤྲུལ་པ་འདི་མདོ་དང་། རྒྱ་འགྲེལ་ཆོད་
ལྟ་བུ་ལས་དངོས་སུ་གསལ་བར་བཤལ་བ་ཡོད་དམ་ཞེས་ཁ་ཅིག་། རྒྱ་བས་འགྲོ་བ་དུན་
ཅུ་པ་ལས། ❶ སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱོད་ཀྱི། མཚན་དང་དཔེ་བྱང་རབ་འབར་
ཞིང་། རྒྱུ་བོ་རྣམས་ལ་སྤྲོ་ཆོག་གསལ་གཟུགས་། རང་མོས་དབང་གིས་འདྲིན་པར་
བྱེད། རྒྱ་བོད་རྣམས་ཆོག་གསལ་ཞེས་པ་ཞེས་ལས། བྱང་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་། ས་བཅུ་
ལ་ནི་གནས་རྣམས་ཀྱི། དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྤྲུལ་གཟུགས་སོ། འདི་དེ་ཆོས་རྒྱལ་གསལ་ལོངས་སྤྱོད་
ལས། རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ ❷ བྱ་ལོ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ། གནས་
པའི་སྤྲོ་ལ་སངས་རྒྱུ་བཞུང་ ❸ རྒྱུ་ལོ། འོག་མིན་གཞན་ལས་ཁང་དུ་ནི། དེ་ཉིད་མདོན་སྤྲུལ་
བྱ་བར་བཞུང་། རྣམ་པར་རྟོག་དེ་སངས་རྒྱུ་བཞུང་། གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་རྣམས་ཡང་དག་
འབྱུང་། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་པ། ས་ཡི་སྤྲོད་དུ་སྤྲོད་པར་བྱེད། ཅེས་པ་འདིས་
ངེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་འོས་ཀྱང་། དུས་ངེས་པ་བཤལ་བ་མི་སྤྲུལ་ལ། དོན་
བསྟུས་སྤྲོད་མེད་ ❹ ངེས་པ་བཞི་སྟེ་འཁོར་དང་ནི། གནས་དང་སྤྲོད་པ་ཆོས་སྤྲུལ་། ཞེས་
པ་ཅམ་མ་གཏོགས་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་མ་བཤལ་། རྒྱུད་སྤྲུལ་། རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཙུ་
འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་བཤལ་། གསེར་འབྲེང་ལས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ངེས་
པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་གསུངས་པ་དབྱེད་གཞིར་མཛད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ❺ འདི་ལ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
སྤྲུལ་པ་ནི། དོན་བསྟུས་སྤྲོད་མེད་ ❻ ངེས་པ་བཞི་སྟེ། འཁོར་དང་གནས་དང་སྤྲོད་པ་ཆོས་
སྤྲུལ་། ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་མཐོང་བས། འདིས་ནི་ཁུངས་མི་སྤྲུལ་ཅིང་། དེར་མ་བྱེད་
ཐེག་བསྟུས་སྤྲུལ་ན། ལོངས་སྤྱོད་ལ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་སྤྲུལ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱལ་

བ་འོད་དཔག་མེད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་གསུངས་ཤིང་། དེས་ན་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་དུ་ཆེས་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས་ངེས་པ་ལྷའི་ཐ་སྙད་མང་དུ་
གསུངས་ཤིང་། དོན་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་ཡིན་ཏེ། འཁོར། གནས།
སྤྱོད་ཀྱི་ལ། གསུང་། ཆོས་ངེས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་པ་འདད་པ་བཞི་པོ་དེའི་སྤྱིང་དུ། དུས་ངེས་པ་
འཇུག་པ་ལས་བའདད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶འགྲོ་གྲོལ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་འགྲོར་
སྤྱད་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་བཅུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡན་ཆད་ཁོ་ན་ལ་
སྤྱང་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་གཅིག་དང་། ས་བཅུ་གའི་བྱང་སེམས་ཡན་ཆད་ལ་སྤྱང་བའི་
སྤྱལ་སྤྱོད་བར་ཅན་ཞིག་ ❷ལ་ལོངས་སྤྱོད་བཏགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་བཏགས་པ་བ་
གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད། ཅེས་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། འོག་མིན་དུ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་ལྷ་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་རྩེ་གསུམ་
བར་ལོངས་སྤྱོད་པས་ན། དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སྤྱོད་ཆོག་ཆོས་
ལ་རྩེ་གསུམ་ལོངས་སྤྱོད། ཁྱེད་དང་། མདོ་རྩེ་གསུམ་རྒྱན་ལས། ཐེག་ཆེན་ཉི་བར་ལོངས་
སྤྱོད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། ❸སྤྱོད་ཆོས་རྩེ་གསུམ་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཞེས་
དང་། དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་བས་ཀྱང་། འདི་དེ་ཆོས་རྩེ་གསུམ་ལོངས་སྤྱོད་ལས། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས་གསུངས་
ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱུད་སྒྲ་མར། ❹སྤྱོད་ཆོག་ཆོས་ལ་རྩེ་གསུམ་ལོངས་སྤྱོད། འདྲ་
བཞིན་ཆོས་ནི་སྤྱང་ཕྱིར་དང་། རྩུགས་རྩེ་དག་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ། འགྲོ་དོན་རྒྱན་མི་

འཆད་ཕྱིར་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ལྷན་གྲུབ་པར། །འདོད་པ་རི་བཞིན་ལོངས་སྒྲིག་
 ཕྱིར། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས། །རྟོགས་པར་ལོངས་སྒྲིག་རྣམ་པར་
 གནས། །བརྗོད་དོན་མཆོད་རྒྱུ་མི་འཆད་དང་། །མདོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་། །དེ་
 ཡི་ངོ་བོ་མི་སྟོན་ལ། །འདིར་ནི་སྣ་ཆོག་གས་རྣམ་ལྟར་བརྗོད། །རི་ལྟར་ཆོད་ནི་སྣ་ཆོག་གས་
 གྱིས། །ནོར་བུ་དེ་དངོས་མིན་^①སྒྲུང་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་རྒྱུ་སྣ་ཆོག་གས་པས། །ཁྲུ་
 བདག་དེ་དངོས་མིན་པར་སྒྲུང་། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། ལོངས་
 སྒྲིག་ཆོས་ཅན། སྒྲི་སྟོན་པ་དང་གསུང་བརྗོད་པ་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། དྲང་ངེས་སྣ་
 ཆོག་གས་པའི་ཆོས་ལ་རྟོགས་པར་ལོངས་སྒྲིག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
 གསུང་ཆོས་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་སྒྲུང་བའི་གཟུགས་སྒྲི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱ་མཐུན་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་འགྲོ་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་དུ་
 མཛད་པའི་གཟུགས་སྒྲི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འབད་ཚེ་ལ་གྱི་རྣམ་
 རྟོག་མེད་ཅིང་། ལྷན་གྲུབ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་དེ་
 ལ་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་། ལྷན་གྲུབ་གྱི་སར་གདུལ་བྱའི་འདོད་པ་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་ལོངས་སྒྲིག་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རུས་མཐུའི་བྱང་པར་དང་
 ལྷན་པའི་སྟོན་ས་བདེན་གྲུབ་དུ་སྒྲུང་ཡང་། བདེན་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བཞིན་གྱི་
 རོར་བུ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་རུས་པ་སྣ་ཆོག་གས་སུ་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་རྩ་
 འབྲུལ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་རྟོགས་པར་ལོངས་སྒྲིག་པའི་རྣམ་པར་གནས་ནས་སྣ་
 ཆོག་གས་སུ་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་སྒྲི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཆོས་ཅན། བྱང་པར་ལྡང་ལྡན་ཏེ། གསུང་བརྗོད་^②པ་དང་། སྒྲི་སྟོན་པ་དང་། ཐུགས་

མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། དེ་གསུམ་ལ་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་
པ་དང་། ལྷ་ཆོག་གས་སུ་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ནི་
ལྷ་ཆོག་གས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ལྟར་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་བཞུགས་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན།
ནོར་བུ་ཁ་དོག་ལྷ་ཆོག་གས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཆོན་ལྷ་ཆོག་གས་ཀྱིས་ཁ་དོག་ལྷ་ཆོག་གས་སུ་
བསྐྱར་བའི་ནོར་བུ་དེ་རང་གི་ཁ་དོག་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལོངས་སྐྱེད་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐྱེའི་ང་ཙམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ། ཁྱོད་ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།
དེར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེའི་མཆོན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེའི་ང་ཙམ་གྱི་
མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། ཟེར་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ། ཁྱོད་རོ་
བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ལོངས་སྐྱེའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
ལོངས་སྐྱེའི་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག ། ལོངས་སྐྱེའི་བདག་ཡིན་ན། ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་བྱད་ཟེར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྐྱེའི་ང་ཡིན་ན། ལོངས་
སྐྱེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེའི་བདག་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་

པའི་ང་ཡིན་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའི་རི་དྲགས་རུ་རུའི་ང་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་^①སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་
རི་དྲགས་རུ་རུར་གྱུར་ཏེ་སྟོན་པའི་སྟོན་གནས་རྗེས་བློ་ཀྱི་མཛོན་ཤེས་དེ། རང་
གི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། སྤང་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མ་འབྱུང་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ང་ཡིན་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་མི་
དགོས་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་ལྟས་བྱིན་གྱི་ང་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་ལྟས་བྱིན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་འཛིན་སྟོན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ང་ཡིན་ན།
སྐྱེས་བུ་ལྟས་བྱིན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ང་དེ་
ལ། སྐྱེས་བུ་ལྟས་བྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བྱེད་
དུ་འབྱུང་བའི་ང་གཅིག་དང་། ཆེ་འདིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ང་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་འཛིན་སྟོན་སྐྱེས་ཡིན་ན། ཆེ་འདིས་བྱུང་བར་དུ་
བྱས་པའི་སྐྱེས་བུ་ལྟས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་^②མ་བྱུང་བ་སྤྱིར་
བསྐྱབས་བཅོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རིང་གི་ཉིན་དུས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེ་རིང་གི་སྤྱི་
ཚོའི་དུས་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རིང་གི་ཉིན་དུས་འཛིན་
པའི་ཤེས་པ་དེ་དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཚོ་དང་ཕྱི་ཚོ་གཉིས་ཀ་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་ཆ་ཤས་དང་
བཅས་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་བའི་རི་དྲགས་རུ་རུའི་ང་
དེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དང་རྒྱུད་

གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རི་དྲགས་རུ་རུའི་ང་དེ། སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་ང་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པའི་ང་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་
 ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱི་ས་བུ་ལྟས་བྱིན་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རི་དྲགས་རུ་
 རུའི་ང་དེ་ཆོས་ཅན། བདེ་འགྲོའི་ང་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ས་བུ་ལྟས་བྱིན་གྱི་ང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གྲུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྤྱི་ས་བུ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་ཆེ་སྤྱི་སྤྱི་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ངའོ་
 སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་སྤྱི་ས་བུ་ལྟས་བྱིན་གྱི་རྒྱད་གྱི་ངར་འཇིན་ལྟན་སྤྱི་ས་གྱི་དམིགས་པར་
 གྱུར་བའི་ང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་དེ་ལ་འགྲོ་བ་
 རིགས་ཐུག་ཀའི་ང་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། ལྟས་
 བྱིན་གྱིས་དུས་སྤྱི་སྤྱིའི་བདག་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ངའོ་སྙམ་དུ་འཇིན་པའི་དམིགས་པའི་
 གཞིར་གྱུར་བའི་བདག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ང་ཅམ་ཡིན་པས། ལྟ་ལ་
 སོགས་པའི་ལུས་སྤངས་དུས་གྱི་འགྲོ་བ་སོ་སོ་བའི་བདག་རྣམས་ནི་སྤྱི་མའི་བྱེ་བྲག་རེ་
 རེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འོངས་སྐྱེའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། འོངས་སྐྱེའི་བདག་ཡིན་བྱས་པ་
 ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁྱོད་གྱི་བདག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འོངས་སྐྱེའི་ཡིད་གྱི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ། འོངས་སྐྱེའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཟེར་ན། མ་གྲུབ།
 འདོད་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁྱོད་གྱི་བདག་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་འོངས་སྐྱེའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 འོངས་སྐྱེའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། འོངས་སྐྱེའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་གྲུབ།

འདོད་ན། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་
ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་པར་
ཐལ། ལོངས་སྐྱེལ་དེའི་ཕྱིར། ཉག་ས་ཁས། ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། གང་ཟག་གི་ང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་
ང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ང་ཡིན་ན་བདག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། དངོས་པོའི་
ཉག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཆོས་ཉིད་ཉག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉག་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཚན་དང་རྩས་སྤལ་ཞབས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
སྟེ། མཚན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་དཔེའི་དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་གཞན་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་སྒྱུབ་པ། མཚན་དཔེ་དེ་དག་
འབྲུབ་ཚུལ། དེ་དག་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱེད་པར་དང་གནས་ཚུལ།
སྐབས་འདིར་མཚན་དཔེ་རྣམས་ལོངས་སྐྱེལ་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན། དེས་
ཆོག །ས་མཚམས་དང་བཅུ།

དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་མཆོན་པར་བྱེད་པའམ། དེའི་ཐུགས་
རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་དག་གིས་གོ་བྱེད་^①གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་
ཏན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་སྡེ་
རྒྱན་ལས། ^②ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་མཐོང་ན། །སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་ལེགས་པར་

འཆའ་ལ། །མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རབ་དང་བར། །མཛད་པ་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་
དང་། རྒྱུད་སྒྲུ་མ་ལས། ^①མཐོང་ན་ཆོམ་བྱེད་ཡོན་ཏན་གང་། །སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཞེས་
བྱ་བ། །ཞེས་དང་། གྱུན་བརྟུས་ལས། ^②མཆན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་གྱིས་
ལས་ཅི་བྱེད་ཅི་ན། མཐོང་མ་ཐག་ཏུ་སྒྲིལ་བུ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་མཛད་
དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མཆན་དཔེ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཆན་ལ། ཕྱག་ཞབས་
འཁོར་ལོས་མཆན་པ་སོགས་སོ་གཉིས། དཔེ་བྱད་ལ་སེན་མོ་བྲངས་མདོག་སོགས་
བརྒྱད་ཅུ་ཉེ་བརྒྱན་པའི་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲུ་མར། ^③མགྱིན་པ་དྲི་མེད་དུང་
འབྲ་དང་། །ཞེས་མགྱིན་པ་དུང་འབྲ་མཆན་དུ་གསུངས་ལ། ཁ་ཅིག །མཆན་དཔེ་འདི་
རྣམས་ལ་ཤེས་པའི་ཆར་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆར་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། གྱུན་
བརྟུས་^④ལས། ^⑤མཆན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་
ནས་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པའི་སྒྱུ་གྱུན་ཏུ་སྒྲོན་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་
བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། མཆན་དཔེ་དེ་
རྣམས་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སེམས་དང་། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་བྱུང་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་
ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེ་ནི། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་རྒྱལ་གྱི་མཆན་དཔེ་སོགས་ལས་
བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དེ་ནི་དག་པ། མཛེས་པ། གསལ་བ། རྫོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་

ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་གླེང་བ་ལས།^①འཁོར་ལོས་སྐྱར་
བ་ཐམས་ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། །དག་དང་མཛེས་དང་གསལ་བ་
ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་མི་ཤོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་ལས།
^②ཐུབ་མཆན་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །གསལ་ལ་རྫོགས་པས་འཕགས་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། དེ་རྣམས་འགྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་པའི་དགེ་ཙུང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་པ་བརྒྱར་བསྐྱེས་པའི་དགེ་ཙུང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བ་སྐྱེའི་ཁྱད་བྱ་གཅིག་འགྲུབ། དེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་ཙུང་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་པ་བརྒྱར་བསྐྱེས་པ་དེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་གཅིག་འགྲུབ། དེ་
འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་ཙུང་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་པ་བརྒྱར་བསྐྱེས་པ་དེས་
མཆན་བཟང་པོ་གཅིག་འགྲུབ། མཆན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་ཙུང་དུ་བསྐྱེས་པ་
དེས། སྤྱི་མཆམས་ཀྱི་མཛོད་སྐྱེད་འགྲུབ། དེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་ཙུང་དུ་བསྐྱེས་པ་
དེས་དབུའི་གཙུག་ཏོར་ལྟར་མི་མདོན་པ་དེ་འགྲུབ། དེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་ཙུང་འབྱམ་ཐུག་
བརྒྱར་བསྐྱེས་པ་དེས་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་བྲལ་ཅུའི་གསུང་གཅིག་འགྲུབ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་གླེང་བ་ལས།^③བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ལས། །དེ་ལྟར་
སངས་རྒྱས་མཆན་འབྱུང་བ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷང་ཆེན་ལས། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་
བཞིན་གསོན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱན་ལས་བྱུང་དང་། །སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་ལས་བྱུང་
དང་། །འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་ཀྱན་བསོད་ནམས། །འཇིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་
གང་། །དེ་བརྒྱར་བསྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །བ་སྐྱེའི་བྱ་གཅིག་འགྲུབ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་
བ་སྐྱེའི་བྱ་གཅིག་། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བས་འབྱུང་། །བ་སྐྱེའི་བྱ་གཅིག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྐྱེད་

པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་དག་བརྒྱུ་རྩེ་བསྐྱུར་བ་ལས། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་
གཅིག་ཏུ་བཞེད། །བསོད་ནམས་རི་སྒྲིབ་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི། །རྒྱལ་པོ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་
རྩེ། །གཅིག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུར། །བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དཔེ་བྱད་
བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དག་ །འགྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཆོག་པ་གང་ཡིན། །དེ་དག་བརྒྱུ་རྩེ་
བསྐྱུར་བ་ལས། །སྒྲིལ་བུ་ཆེན་པོའི་མཆན་གཅིག་གོ། །མཆན་རྩེ་སྐྱུ་མ་ཅུ་འགྱུར་པའི་
རྒྱ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གང་ཡིན་པ། །འདི་དག་སྟོང་དུ་བསྐྱུར་བ་ལས། །ཁྲ་བ་ཉ་
འདྲའི་མཛོད་སྒྲུའོ། །མཛོད་སྒྲུ་ཡི་རྩེ་བསོད་ནམས་དག་ །སྟོང་ཕྱག་བརྒྱུ་རྩེ་བསྐྱུ་མས་པ་
ཡིས། །སྒྲིལ་གཙུག་བལྟར་རྩེ་མི་སྒྲུང་བ། །སྒྲིབ་པའི་གཙུག་ཏོར་སྒྲིབ་པར་བྱེད། །གཙོ་བོར་
བསོད་ནམས་བྱེ་བ་དག་ །འབྱུང་ཕྱག་བརྒྱུ་རྩེ་བསྐྱུ་མ་པ་ལས། །གངས་མེད་རྒྱ་ཆེན་
བཅུ་པོ་དག་ །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་སྒྲ་དབྱངས་རྩེ། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་སྒྲིབ་པའི་
མཆོག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

དུག་པ་དེ་དག་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། མཆན་རྩམས་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་རེ་རེ་
ཡང་པར་བྱེད་དུག་དུག་གི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བར་མདོ་བསྐྱུ་ལ་བཟང་ལས་གསུངས་པའི་
བྱེད། དེ་ཡང་སྒྲིབ་མཆོམས་ཀྱི་མཛོད་སྒྲུ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། །ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་།
བཏང་ན་གཡས་སུ་འབྲིལ་བ་དང་། དཔའ་ཞིང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་བ་དང་། བརྒྱུད་ན་ཁྲ་
གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་འབྱུང་བ། །ཤིན་ཏུ་འབྲིལ་ཤིང་ལེགས་པར་གནས་པ། འོད་
མཐའ་ལས་པས་ཁྲུབ་པ་རྣམས། དེས་པ་བཞེད་དུ་པར་བྱེད་དུག་གི་འབྲས་བུར་གསུངས་
པའི་བྱེད་ཏེ། དུམ་གྱི་མདོ་ལས་སྒྲ་མ་སྒྲིལ་བ་སོགས་མཆན་རྩམས་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱར་
གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་རྩེ། མཆན་དཔེ་རྣམས་ལ་གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། མཆན་

ནམས་གཙོ་པོ་དང་། དཔེ་བྱད་ནམས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་འཁོར་དུ་གནས་ཚུལ་
དེ། སོར་མོའི་གསུམ་དང་སེན་མོའི་གསུམ་སྟེ་དཔེ་བྱད་ཐུག་ནི། ཕྱག་སོགས་བ་བས་
འབྲེལ་བའི་འཁོར་དང་། དབུ་རྒྱས་པ་དང་དབུ་སྐྱ་ཐུག་སྟེ་བདུན་ནི་གཙུག་ཏོར་དང་། སྤྱ་
གཡས་སྤྱ་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་དང་། དཔལ་བའི་གཉིས་དང་སྤྱིན་མའི་བཞི་དང་
འདས་ཀྱི་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ནི་མཛོད་སྤྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་
ནམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ན་ཆེ་མ་བྱེད་ཡོན་ཏན་གང་། །སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་
ཞེས་བྱ་བ། །སྤྱལ་པ་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ནི། །འོངས་སྤྱོད་གཟུགས་སྤྱ་གཉིས་ལ་
བརྟེན། །ཞེས་མཆན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་ནམས། འོངས་སྤྱོད་སྤྱལ་སྤྱ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་
གི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར། ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་
མཆན་དང་ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད་ཅེས་པའི་བར་འོངས་
སྤྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། རོགས་པ་དེའི་
སྤྱོན་མེད་དེ། གསེར་འབྲེང་ལས། ^①འོངས་སྤྱི་མཆན་དཔེ་ནམས་ནི། སྤྱོན་སྤྱོད་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་སྤྱ་རང་གི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་
པའི་ནམ་སྤྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱལ་སྤྱི་མཆན་དཔེ་ནམས་ནི་དེའི་བདག་པོའི་
འབྲས་བུ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་སྤྱལ་སྤྱ་དེ་འོངས་སྤྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་
གསུངས་པས། འདིར་མཆན་དཔེ་ནམས་འོངས་སྤྱི་ཡོན་ཏན་དུ་གསུངས་པ་ལ་འགལ་
བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དགྲ་པ་ནི། ཐུབ་པའི་ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆན་པ་སོགས་སོ་གཉིས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་མཆན་ཞེས་རྫོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤྱོན་སྤྱོད་ལམ་དུ་སྤྱལ་སྤྱི་ལ་བ་

སོགས་བྱས་པའི་མཆན་མཐུན། འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྫོང་པའི་
ཕྱིར། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་སོགས་བརྒྱད་ཅུ་པོ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དཔེ་བྱད་
ཅེས་རྫོང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དཔེ་དང་ཆ་བྱད་འབྲས་པའི་ལྟར་རྫོང་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་དཔེ་དང་ཆ་བྱད་འབྲས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དཔེ་ལས་དོན་གོ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་
བཞིན་དུ་བྱོད་ལས་ཀྱང་རང་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བ་སོགས་སྤྱོད་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་མཆན་ཞེས་རྫོང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རང་
རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སྤྱོད་པའི་ཆེན་པོར་མཆོན་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་རྫོང་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དཔེ་བྱད་ཅེས་རྫོང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གཞན་རྒྱད་ལ་གོ་བར་
བྱེད་པས་ན། དེ་ལྟར་བརྫོང་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་མཆན་དཔེའི་ངེས་
ཆེག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་རྣམས་མཆན་དཔེའི་བྱེད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱུ་པ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ལ། མཆན་དཔེ་རྗེས་
མ་ཐུན་པ་ཡོད་ཀྱི་དེ་མཆན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་ལ་^❶ཡོད། གང་གིས་སྤྱིད་པ་རྗེ་
སྤྱིད་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་སྐབས་འདིར། གང་གིས་
སྤྱིད་པ་རྗེ་སྤྱིད་པ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས། ^❷རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་
སྤྱོད་པ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་འཆད་པའི་སྒྲོན་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་པར་བཤམ་ན། དེ་རྗེ་ལྟར་
ཡིན་ཞེས། འདི་ལ་རྩ་བས་བསྟན་ཚུལ། འགྲེལ་བས་བསྟན་ཚུལ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། མཆོག་གི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དེ་ཉིད་ཉན་རང་དང་སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་ལས་དག་
ཡན་ཆད་ལ་སྤྱང་ཞིང་། དེ་དག་ལ་མཛད་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པའི་སྒྲོན་སྤྱོད་
འཁོར་བ་རྗེ་སྤྱིད་བར་རྒྱན་ཆགས་སུ་བཞུགས་ཞེས་སྤྱོད་པའི་སྒྲོན་སྤྱོད་མདོ་དཔེ་དོན་

འཆད་པ་ལ། གང་གི་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་བར་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞུང་འདི་མཚམས་སྐྱར་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ❶ དེ་ལྟར་སྐྱེ་གསུམ་བསྟན་ནས། བཞི་པ་རང་གི་བསམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་འགྲོ་བ་རྒྱུན་སྒྲ་ཚོགས་པས་བྱུང་བ་དག་ཡོངས་སྐྱེ་དེ་རང་གི་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ❷ ཡོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པ་ཁམས་ཀྱན་ཏུ། །འཁོར་ཡོངས་སྐྱེད་དང་ཞིང་དང་མཚན། །སྐྱེད་དང་ཚོས་རྫོགས་ཡོངས་སྐྱོད་དང་། །མཛེས་པ་དག་གིས་ཐ་དད་དོ། །རང་བཞིན་སྐྱེ་ནི་མཉམ་པ་དང་། །སྤྲིང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། །དགྱེས་དགུར་ཡོངས་སྐྱོད་བསྟན་པ་དང་། །ཡོངས་སྐྱོད་རྫོགས་འབྱོར་རྒྱར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནམས་གྱི་དོན་གོ་སྤྲོ་བར་བརྗོད་ན། ཡོངས་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། བྱད་པར་དེ་དྲག་དང་ལྡན་ཏེ། ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་སྐྱེད་པའི་བྱད་པར། བེའུ་ཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་གི་བྱད་པར། འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གྱི་བྱད་པར། ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེད་བྱད་པར། ལྷོ་གྲོས་མི་བཟང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་རྫོགས་པར་ཡོངས་སྐྱོད་པའི་བྱད་པར། མཛད་པ་ཐིན་ལས་དག་གིས་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་མཚན་ཉིད་ལ། དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་ཡོངས་སྐྱེ་ཚོས་ཅན། དུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྒྲོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོངས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སང་ཉིན་གྱི་བར་དུ་བཞུགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སང་ཉིན་གྱི་དུས་སུ་བཞུགས་པར་ཐལ་ལོ། །བེར་ན་མ་བྱུང་། ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པར་ངེས་པའི་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་བྱིས་པ་ཚོས་ཅན། ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་བཞུགས་པར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སང་ཉིན་གྱི་བར་དུ་

བཞུགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སང་ཉིན་གྱི་དུས་སུ་བཞུགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། དུས་
འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། འཁོར་བའི་དུས་སུ་བཞུགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ།
འོ་ན། ཇི་སྲིད་འཆོ་དང་ཉིན་ཞག་ཏུ། །སྒྲིམ་པ་ཡང་དག་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་ལུང་
དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཇི་སྲིད་འཆོའི་བར་དུ་གནས་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཇི་སྲིད་
འཆོའི་བར་དུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སང་ཉིན་གྱི་དུས་སུ་
གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ།

ཁོ་ན་རེ། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་པ་ལྗེའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྗན་པའི་གཟུགས་སྤྱོད་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སྤྱོད་མཐར་ཐུག་གི་དེས་པ་ལྗེ་པོ་དེ་གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་
ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལོངས་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གོང་འདིར་
མ་བྲལ། འོ་ན། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསུང་བ་པོ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་པ་ལྗེའི་ནང་
ཆོན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་བ་དེ། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱོད་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བར་ཐལ་
 ལོ། ། ཟེར་ན། ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྐྱའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་
 གྱི་གཟུགས་སྐྱའི་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ^①བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །ཞེས་སོགས་དང། སེམས་དུལ་
 བས་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང། རྟག་གི་འབར་བ་ལས། ^②ཁོ་ལོ་ཅག་གྲང་ཐ་སྟོད་དུ་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་
 བར་འདོད་ན། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསུང་བ་པོའི་ལོངས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
 དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་
 ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་པོའི་ལོངས་སྐྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་
 སྟོན་པའི་ལོངས་སྐྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐྱ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན།
 མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ལོངས་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་རྟག་ཏུ་གནས་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་དུས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་གནས་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐྱ་ཡིན་ན། སྐྱེ་ངེས་པ་མཚན་དཔེ་གསལ་ཇོགས་ཁོ་ནས་སྐྱས་
 པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱ་དེ་སྒྲ་ཆོགས་སུ་སྒྲང་བའི་ཕྱིར། ^③ཇི་ལྟར་ཆོན་ནི་སྒྲ་
 ཆོགས་གྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དང་། གསུམ་པ་མཐའ་བཅད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ལོངས་སྐྱེ་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་
གཟུགས་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ངེས་
པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྤྱོད་གྱི་འཁོར་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་པའི་ཆོར་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་གྱི་འཁོར་
དུ་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལོངས་སྐྱེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་མཛོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
བྱུང་སྟེ། ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མཛོན་སུམ་
གྱིས་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་དོན་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་
བཏགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆེ། ལོངས་སྐྱེ་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལོངས་སྐྱེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ།
ལོངས་སྐྱེ་མཚན་གཞི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། གཞན་ཡང་། དེ་ལོངས་སྐྱེ་

ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལོངས་སྐྱུའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། དེའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་དེ། ལོངས་སྐྱུའི་ང་ཙམ་གྱི་མཆན་གཞི་དང་། ལོངས་སྐྱུའི་ང་ཙམ་དེ། ལོངས་
སྐྱུའི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ལམ་སྒྲོམ་
པ་པོ་དང་འཁོར་བར་འཁོར་མཁན་སོགས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་དོན་ང་ཙམ་དང་། ང་
དེའི་མཆན་གཞིར་ཀུན་གཞི་སོགས་འཛོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐྱུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། ལོངས་
སྐྱུའི་ང་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལོངས་སྐྱུའི་ང་ཙམ་གྱི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལོངས་སྐྱུའི་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ལོངས་སྐྱུའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲལ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་
ཁྲལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱུའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོ་དེ། ལོངས་སྐྱུའི་ང་ཡི་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་སྤང་པོ་ལྷ་ག་དེའི་ང་ཡི་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྐྱུའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་ན།
ལོངས་སྐྱུའི་ང་ཡི་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱུའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དེ།
ལོངས་སྐྱུའི་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ལོངས་སྐྱུའི་སྤང་པོ་ལྷ་
ག་ལོངས་སྐྱུའི་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྐྱུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཐུབ་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་
སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ^❶ རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་^❷ སོགས་པའི་གཟུགས། །གང་གིས་འཁོར་བ་
རི་སྤྱོད་བར། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེས་ན་འདི་ལྟར་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན་གཞུང་དོན་མཐའ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ། དང་
པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱལ་སྤྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ^①དེས་ཆོག །མཆོག་གི་སྤྱལ་
སྤྱི་མཇུང་པའི་གཙོ་བོ་རྣམས་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་དེ་དག་གི་རྣམ་གཞག་མདོ་
ཙམ་ཞིག་བཤད་པ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སློན་གྲོལ་ལ་འགོད་པའི་ཚུལ། དེ་རྣམས་
ལ་ཚོད་པ་སྤྱོད་བ་དང་བྱུག །

དང་པོ་ནི། རང་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤྱོད་པ་མེད་པ་གང་ཞིག །དེས་
པ་ལྟ་དང་མི་ལྟ་པའི་གཟུགས་སྤྱོད་མཐར་ཐུག་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་
མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པར་སློན་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་དང་། རྣམ་པར་སློན་པ་
མ་ཡིན་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་བཤད།

ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཅོ་བོ་སྤྱལ་སྤྱི། སྤྱི་བ་སྤྱལ་སྤྱི། བྱང་ཆུབ་ཆོན་པོ་མཆོག་གི་
སྤྱལ་པའི་སྤྱི་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། ^②བཅོ་དང་སྤྱི་དང་བྱང་ཆུབ་ཆོ། །སྤྱི་
རན་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པ། །སངས་རྒྱལ་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་འདི་ནི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་
ཆོན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། སངས་
རྒྱལ་གྱི་སྤྱལ་པར་གྱུར་པའི་བཅོ་བོ་བེ་ལྷོ་ཀམ་དང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་དེ་བའི་རྒྱལ་
པོ་རབ་དགའ་གདུལ་བའི་བྱིར་དུ་དེ་བའི་བེ་ལྷང་བརྟུང་བའི་གཟུགས་སུ་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་པ་
ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པ་བྱ་རི་དྲགས་སོགས་སུ་སྤྱལ་པའི་དེ་ལྟ་བུ་དང་། དགའ་ལྟ་
གྱི་རྟོན་ཅན་གྱི་རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྷན་ཐུབ་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ལ་དག་ཞིང་གི་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་དང་མ་དག་པའི་ཞིང་གི་མཆོག་གི་
སྤྱལ་སྤྱི་གཉིས་ཡོད།

^③ནིར་མ་ཏ་ཀ་ལ་སྤྱལ་སྤྱི་སྟེ། དེས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། རྒྱན་མི་བརྟན་པས་ན་

སྒྲུལ་སྒྲུ། ཡང་ན། དེས་པར་གནས་གཞན་དུ་སྒྲུལ་ཞིང་སྒྲུར་བས་ན་སྒྲུལ་སྒྲུའོ། །

བཞི་པ་ནི། མཆོག་གི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུའི་མཛད་པ་རྣམས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
ཀྱང་། འདིར་གདུལ་བྱ་གངས་ལ་དགའ་བ་རྗེས་སུ་གཟུང་བ་དང་། གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་ཉི་
བར་བཟུང་བ་ནི། མདོ་དང་རང་གི་བསྟན་བཅས་ཆད་ལྡན་རྣམས་སུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྒྲར་བཤད་པའི་ལོངས་སྒྲུ་དེ་ཉིད་གནས་དེས་པ་
འོག་མིན་དུ་བཞུགས་ནས། ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་གཤེགས་མི་སྲིད་པས། དག་མ་དག་
གི་གདུལ་བྱ་སྒྲུ་ཆོག་པ་པའི་དོན་མཉམ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་བྱིར་དུ་ལོངས་སྒྲུ་དེ་ཉིད་འོག་
མིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་
ལྷག་བརྒྱར་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ་གྲེ་བ་ལྷག་བརྒྱར་སྒྲུལ་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་
གདུལ་བྱ་སྒྲུ་ཆོག་པ་པའི་དོན་འཁོར་བ་རི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། རྒྱད་ཁྲ་མ་ལས། ^① ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཛིན་ཏེན་མཁྱེན། །ཞེས་པ་ནས། སྲིད་པ་རི་
སྲིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་ཤིང་། ཐུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་
ལས། ^② སངས་རྒྱུ་མ་ཐམས་ཅད་འོག་མིན་དུ། །སངས་རྒྱུ་མ་གྱུར་འདོད་ཁམས་
སུ། །སངས་རྒྱུ་མཛད་པ་མི་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། འཆི་བསྒྲུ་ལས་ཀྱང་། ^③ དཔལ་ལྡན་
ཐུག་པོ་བཀོད་པ་ཉིད་དུ་དོན་དམ་ཐུགས་རྒྱད་ཅིང་། །དགའ་ལྡན་སྒྲེ་བོའི་དོན་མཛད་
བྱིར་ན་དམ་པ་ཉོག་དཀར་གྱུར། །དེ་ནས་འདིར་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཤུགས་ཉོག་གྱུར་
གང་། །ཞེས་དང་། རྒྱད་ཅེ་མོ་ལས། ཡང་དག་སངས་རྒྱུ་དེར་འཆང་རྒྱ། །སྒྲུལ་པ་
པོ་གཅིག་འདིར་འཆང་རྒྱ། །སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་པ། །ས་ཡི་སྟེང་དུ་སྟོན་པར་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོན། འཇམ་གླིང་གྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱི་གྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་སྤྱལ་
ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་ན། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་
སྟོན་ཚུལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཇམ་བྱ་གླིང་གི་ཞིང་གཅིག་ཏུ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་
བའི་ངོར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། འཇམ་བྱ་གླིང་ཁ་ཅིག་
ཏུ་ནི་སྤྱི་བལྟམས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ན། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་
སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཛད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་བྲིམ་ན་
གནས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་འཇམ་བྱ་གླིང་
འདིར་ཐུང་ན་ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པའི་འོག་ཏུ། སྤེ་བ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལྟར། བེམ་རིག་
རྒྱན་ཆད་པ་ཡང་མ་ཡིན། སྤྱལ་པ་རྣམས་འོག་མིན་ཀྱི་ལོངས་སྤྱལ་བསྐྱུས་ནས་གདུལ་
བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་དོན་མི་མཛད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་དུས་ངེ་སྤྱི་འཁོར་བ་མ་
སྟོང་གི་བར་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་ཡང་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ཏེ།^①མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ལ་ལར་སྒོ་མང་བརྒྱ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
དང་། །ལ་ལར་སྤྱི་བར་མི་སྤང་ལ་ལར་སྤྱི་བའི་སྤྱོད་པ་སྤྲོ་ཆོགས་དང་། །ལ་ལར་བྱང་ཆུབ་
ཐམས་ཅད་ལ་ལར་དེ་ནི་ཐུང་ན་འདས་སྟོན་གྱང་། །དེ་ནི་གནས་དེ་ལས་གྱང་རྣམ་པར་
གཡོ་མི་མངའ་ལ་ཐམས་ཅད་མཛད། །ཅེས་དང་། གྲེ་བ་བརྒྱད་ཅུར་རྒྱལ་བ་ཉིད། །སངས་
རྒྱལ་ཉིད་དུ་བསྟན་གྱུར་གྱང་། །ད་དུང་ཆོག་པའི་འདུ་ཤེས་གསལ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་
ཐུགས་གྱང་འཇུག་ །ཅེས་དང་། ད་དུང་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་པས། །དེ་དང་དེར་ནི་དངོས་
བསྟན་ཏེ། །ད་དུང་དུ་ཡང་འཕྲིན་པ་ཁྱོད། །སངས་རྒྱལ་མང་པོ་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་འཇམ་གླིང་གྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་སྟོན་པ་གྲེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ།

ཀྱུ་ལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་དང་། ཡུམ་སྐྱ་མ་ལྷ་མཛེས་མ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།
 དེར་སྟོན་པ་ཤྱ་ཀྱ་ཐུབ་པ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་ཀྱུ་ལ་པོ་ཟས་
 གཙང་མའི་སྤྲས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཀྱུ་ལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གང་
 ཟག་རང་ག་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་རྣམ་
 པར་ཐར་པའི་རྒྱད་ལས། འཇམ་དཔལ་ནི་ཀྱུ་ལ་པོ་ཟས་གཙང་མར་གྱུར་ཏོ། །འཇིག་རྟེན་
 དབང་ཕྱག་ནི་ལྷ་མོ་ཆེན་མོ་སྐྱ་འབྲུལ་དུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འཇམ་བྱའི་སྤྱིང་གཅིག་ཏུ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་པའི་ངོར་མཛད་པ་བརྒྱ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་
 སྟོན་པར་མཛད་ཀྱང་། གདུལ་བྱའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་སྤང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དཔག་ཏུ་
 མེད་པ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་མདོ་ལས། ❶ འཇམ་
 དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ལ་དག་གིས་ནི་འདི་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་
 བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱིས་ནས་མདོན་པར་འབྱུང་བ་ཤེས་སོ། །ལ་ལ་དག་གིས་ནི་དཀའ་
 བ་སྐྱད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་འགོ་བ་དང་། ལ་
 ལ་དག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་འདུག་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བདུད་བཅོམ་པ་
 དང་། ཞེས་པ་ནས་ལ་ལ་དག་གིས་ནི་དེའི་སྐྱ་འདོམ་གང་བར་མཐོང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་
 རྒྱང་གྲགས་གཅིག་ཅུ་མཐོང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་དེའི་སྐྱ་སྤྱིད་དུ་དཔག་ཆད་བྱེ་བ་
 ཕྱག་ཐོག་བརྒྱ་སྟོང་གངས་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་མཐོང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་དེ་གསེར་
 ཀྱི་ཁ་དོག་ལྷ་བྱ་ནས། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁ་དོག་ལྷ་
 བྱའི་བར་དུ་མཐོང་ངོ། །ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བཞུགས་ལ་ཞེན་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་
 སྐྱ་གཅིག་ཏུ་སྤྲས་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་རིང་བསྐལ་འགོད་པར་ཤེས་སོ། །ལ་ལ་
 དག་གིས་ནི་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་དང་། ལ་ལ་དག་

གིས་ནི་སྤྲོ་བ་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བཙུག་ལྟར་
འདས་ཤིང་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རྒྱུ་པར་ཤེས་སོ། །ལ་ལ་དག་གིས་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྲོ་བ་
ལས་འདས་ནས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་དང་། ཉི་ཤུ་དང་། འབྲུམ་ཐུག་བཅུ་དང་བཞི་བཅུ་དང་གྲེ་
བ་ཐུག་ཐུག་བཅུ་སྟོང་ལོན་པར་ཤེས་སོ། །ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བཙུག་ལྟར་འདས་ཤིང་
ཐུབ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་བསྐྱེད་པ་བཅོད་དུ་ཡང་མེད་པའི་བཅོད་
དུ་ཡང་མེད་པ་གང་ཞིག་ལོན་པར་ཤེས་ཀྱང་དེས་ནི་མི་རྟོག་གོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྟེ།
ལོན་ཀྱང་ལྟོན་གྱིས་བྱུང་བ་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་བྱ་བ་
འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ངོ་། །

པལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བས་སྤྱོད་པ་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆོས་
གྱི་དབྱིངས་གྱིས་གྲུས་པ་ནམ་མཁའི་མཐར་གཏུགས་པ་རབ་འབྱུངས་རྒྱ་མཚོ་ཐམས་
ཅད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རེ་རེ་བ་དང་། སྤྱི་རེ་རེ་བ་དང་། སྤྱི་ཁྱོན་ཅམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་།
དག་ལྟར་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། ལྷུམས་སུ་འཇུག་པ་དང་། ཞེས་དེ་ནི། སྤྱི་བའི་
རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྟོན་གྱིས་བྱུང་བས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་ཀུན་དུ་
སྤྱང་ངོ་ཞེས་གསུངས། ལྱང་འདི་རྣམས་གྱིས་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་ངོར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
གྱི་ཚུལ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པ་ཡོད་པ་ཡང་བསྟན་ཏོ། །

མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་འདི་དག་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་གང་གི་མཛད་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས། དེ་ལས་གཞན་པའི་
ལུགས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཀུན་བདུས་ལས། ❶ བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དག་ལྟར་གྱི་གནས་ན་གནས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཡོངས་སུ་
སྤྲོ་བ་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་

བ་བྱང་ཆུབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་བར་
དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོང་ལ་བདུད་བརྟལ་བའི་ཚུལ་མན་ཆད་ཀྱི་མཛད་པ་ནི།
བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་མཛད་པར་འདོད་ཅིང་། ཐོ་རངས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱས་པའི་མཛད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཛད་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་
ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་ལ་མཆོན་ན། འདི་ཉིད་སྟོན་བསྐྱལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་
སྒྲ་རོལ་ནས། སངས་རྒྱས་ཟེན་པས་ཞིང་འདིར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པའི་
ཐོག་མ་དགའ་ལྡན་དུ་སྟེ་བྱ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོར་སྐྱེ་བ་བཟུང་ནས་མཛད་པ་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཞིང་འདིར་རིམ་པ་བཞེན་དུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡབ་
སྐུ་མཇུག་པའི་མདོ་ལས། སྟོན་པ་འདི་ཉིད་སྟོན་བསྐྱལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྒྲ་རོལ་
ནས་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་ཏོག་ཅེས་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། དམ་ཆོས་
བརྒྱ་དཀར་པོ་ལས། ^①བསྐྱལ་པ་བྱེ་སྟོང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ། །དེ་ཡི་ཆད་ནི་ནམ་ཡང་
མེད་པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་འདི་ནི་ངས་ཐོབ་སྟེ། །ང་ནི་ཏྲག་ཏུ་ཆོས་ཀྱང་རབ་འཆད་
དོ། །ཞེས་དང་། སྐུ་གཤམ་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། ^②སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འོག་མིན་
དུ། །ཞེས་སོགས་དང་། དག་དབང་གྲགས་པའི་འཆི་སྐྱུ་ལས། ^③དཔལ་ལྡན་སྐུ་གཤམ་པོ་བཀོད་
པ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་པར། ^④བཙུམ་
ལྡན་འདས་འོད་སྤང་གི་དུས་ན་བམ་ཟེའི་བྲེུ་སྒྲ་མ་ཆངས་པར་སྟོན་པ་ལ་གནས་པ་སྐྱུ་ལ་
པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོར་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་
ནས་ཟས་གཙང་གི་སྐུ་རོན་གྱུ་བ་པར་བསྟན་པ་དང་། ཁབ་ན་བཞུགས་པ་དང་། ཁབ་

ནས་ངེས་པར་བྱང་ནས་རི་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་འཛོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་
དང་། རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྱ་
ངན་འདས་པ་ཆེན་པོའི་བར་དུ་སྤྱལ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བྲམ་བེའི་
ཁྲིའུ་མ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་དེས་ལྟའི་བྱ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་
སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་འགྲུག། དེ་བྱུང་བས་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཁྲུ་བཤེས་གཉིན་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་དུས་
སུ་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ལུས་ཚུ་བོ་ན་རྩ་ནི་འགྲམ་དུ་བཞག་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་འོག་མིན་དུ་
ཕྱིན་ནས་ལོངས་སྤྱར་སངས་རྒྱས་ནས་སྤྱར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་དཀའ་བ་སྤྱོད་པའི་ལུས་ལ་
ཞུགས་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་མཛད་པས་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་
མན་ཆད་བྱང་སེམས་དང་། དེ་ཡན་ཆད་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་ལ། ལོ་རྩ་བ་རིན་ཆེན་
བཟང་པོའི་སྤྲུགས་ལོག་སུན་འབྱེན་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་དབྱ་མ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་
གྱིས། འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་འདིར་མཛད་པ་སྟོན་པ་ཐུབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་།
འདོད་ཁམས་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་པོའི་སྤྱལ་སྤྱོད་
ཡིན་ན་དག་སྤྱིང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ཞིང་དེ་ཡིན་ན། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་
སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་པོ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདོད་ཁམས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་དང་དགེ་ཅ་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་བསགས་པའི་མཐུ་ལས་
བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྲིས།

འོ་ན་དེ་ལྟར་མཛད་པ་མཛད་པའི་ཐོག་^①མ་གང་ནས་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་སྟེ་མ་གྲགས་
ཀྱི་ཆེ་རོལ་པ་ལས། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་མར་འདྲེན་པར་མཛད་དེ། འགྲེལ་པ་འདི་ཉིད་དུ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་
ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྲོན་པ་ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། རྒྱུད་
སྒྲུབ་མའི་འགྲེལ་བར། རྒྱེ་བ་མདོན་པར་རྒྱེ་བའི་མཛད་པ་དེ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་
མར་འདྲེན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མཛད་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་གྲགས་
ཀྱི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ན། ལྷམས་སུ་ཞུགས་པ་དང་སྐྱབས་ལྷམས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་བྲིས། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གངས་འདྲེན་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན།
རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། ལྷ་རྣམས་ཀུན་ལས་བབས་པ་དང་། །ཞེས་ལྷ་ལས་བབས་པའི་
མཛད་པ་དུས་སུ་འདྲེན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱབས་ལུ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་
ཆེན་པོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་ཡུམ་འདུལ་བ་ལ་བྱོན་ནས། དེ་
ནས་མར་ལམ་བུ་རྒྱ་རྒྱ་ཐེམ་སྐྱས་ལ་བྱོན་པ་ལས་ལྷ་ལས་བབས་ཤིང་བབས་ལ་མཁས་
པའི་མདོ་ལས། ཆོས་རྒྱལ་པ་ལ་མཁས་པ་ཞེས། མཛད་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེན་ཏེ། ཆོས་དོན་
དུ་མི་འགྱུར་བ་ན་རྒྱལ་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྤྲོད་གི་ལས་མི་འབྲུང་
བར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྲིས་ཏེ། གསེར་འོད་ལས། ^②སངས་རྒྱས་ལྷ་ལྷ་ཡོངས་མི་
འདའ། །ཆོས་ཀྱང་རྒྱལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་འདུལ་བའི་བྲིས། །ཡོངས་
སུ་ལྷ་ལྷ་འདས་པ་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོ་སོའི་རྣམ་
གཞག་ནི། རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ། འདུལ་བ་ལྷང་། མདོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་མདོ། གསང་ཆེན་

ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ནི། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སློན་གྲོལ་ལ་འགོད་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 དེས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱ་ངན་འདས་ལ་འདུན་པར་
 མཛད་པ་དང་། ཐེག་དམན་དུ་ཞུགས་པ་སྒྲོག་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་སློན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་
 བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པའི་སློན་ནས་གདུལ་བྱ་སློན་གྲོལ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ^①མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱལ་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་སྤྱི་ཡི་ཐབས་
 མཁུན་པས། །སེམས་ཅན་སྲིད་གསུམ་སྐྱོ་བ་བསྐྱེད་ནས། །སྤྱ་ངན་འདས་ལ་རབ་འཇུག་
 མཛད། །ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། །སྤྱ་ངན་འདས་ཐར་འདུ་ཤེས་ཅན། །དམ་ཆོས་
 བསྐྱེད་ཀར་ལ་སོགས། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། །དེ་དག་ངར་འཛིན་ལས་བསྒྲོག་
 རྟེན། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་བས། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སློན་མཛད་དེ། །བྱང་
 ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་
 གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གདུལ་བྱ་བའི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མདོར་ན་སྤྱི་ལོད་དང་ལོད་ཟེར་གྱིས་རེག་པ། སྤྱི་མཐོང་ཐོས་བློར་རེག་ཅམ་གྱིས་
 གྲུང་གདུལ་བྱ་སློན་གྲོལ་ལ་འགོད་ཀྱས། གསུང་ཆོགས་སྤྱ་བཅད་པ་རེ་རེས་གྲུང་གདུལ་
 བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ཀྱས། ཐུགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཅིག་
 ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་གྲུང་། གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་བདེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟེར་ཀྱས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་ཆད་པའི་
 དུས་མི་སྲིད་དེ། དུས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་
 སྟོན་པའི་སྤྱལ་སྤྱུ་རྒྱན་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་། དེས་པ་ལྷ་དང་མི་

ལྷན་པའི་གཟུགས་སྒྲུ་མཐར་ཐུག་། མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲེ་བ་སྒྲུལ་སྒྲུ་
 ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་གཉིས་ཀ་བྱལ་སྟེ།
 ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། དེ་སྒྲུལ་སྒྲུའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་ཆོས་
 ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་པ་ལྷ་དང་ལྷན་པ་དང་མི་
 ལྷན་པའི་གཟུགས་སྒྲུ་མཐར་ཐུག་གང་རུང་ཡིན། ལྷན་པའི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། གཟུགས་སྒྲུ་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག་། དེས་པ་ལྷ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་གང་རུང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། བྱང་སེམས་ས་བརྩ་བ་བས་བ་སྒྲུའི་ཁྱད་བྱར་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཆོས་
 ཅན། གཟུགས་སྒྲུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། ❶ བ་སྒྲུའི་ཁྱད་བྱར་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དང་། །ལྷན་ཅིག་
 རྫོགས་སངས་རྒྱས་སྒྲུ་གངས་འདས་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། དེས་པ་
 ལྷ་དང་མི་ལྷན་པས་རབ་ཏུ་སྒྲེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཟུགས་སྒྲུར་དམིགས་པ།
 སྒྲུལ་སྒྲུའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར། རེ་ཞིག་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་
 ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་འོངས་སྒྲུ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་གཟུགས་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་
 པའི་འོངས་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འོངས་སྒྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདག་ཅག་
 གི་སྟོན་པའི་འོངས་སྒྲུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྒྲུལ་
 སྒྲུ་ཡིན་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་

པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདིར་མ་ཁྲབ་ཟེར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་
ལོངས་སྤྱོད་དང་དངོས་སྤྱོད་ཆོག་པ་མཚར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་སྤྱུལ་
སྤྱོད་ཀྱི་ཡང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་
སྤྱུལ་སྤྱོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཟེར་གྱི་ལ་པོར་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་
པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྤྱུལ་སྤྱོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱུལ་
སྤྱོད་ཀྱི་ཆམས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་
དང་པོར་འོག་མིན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་
པའི་ངང་ནས་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱུར་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡང་ཐེར་འབྲུམ་
འབྱེད་རྒྱས་ཤིང་^①འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།^②དག་ལས་
ཉིད་དང་ཉི་ཆམས་ལས། །འཛིག་ཉིན་རྒྱལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་འདིར་འཆང་གྱི་ཚུལ་སྟོན་ཟེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤྱུལ་སྤྱོད་ཡིན་ན་རང་ཉིད་སྤྱུལ་པ་པོ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པས་
མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱུ་བ་བས་བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱར་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱོད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེ་བཞིན་དུ། སྤྱུལ་སྤྱོད་ཡིན་ན་རང་ཉིད་
སྤྱུལ་པ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཟེར་བ་དང་། སྤྱུལ་སྤྱོད་ཡིན་ན་རང་
ཉིད་ཀྱི་བདག་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཁྲབ་ཟེར་
བ་ནམས་ལ་སྟོན་གོང་མ་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་རྒྱས་ཀྱང་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡང་དེས་ཁྲབ་
པོ། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུལ་པ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱོད་ཡིན་པས་ཁྲབ་

ཟེར་ན། སངས་རྒྱལ་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་གཟིངས་དང་ཟམ་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
 དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོད་འཇུག་ལས།^① བཀལ་འདོད་ནམས་ཀྱི་སྒྲིང་དང་ནི། །གཟིངས་
 དང་ཟམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ལས།^② སངས་རྒྱལ་སྒྲུབ་པ་དཔག་མེད་པ། །སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་འདོད་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག །གཞོན་ཏུ་དོན་གྲུབ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་མཆོག་གི་
 སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དག་སྒྲོང་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་ཏུ་
 བྱུང་བའི་མཛད་པ་བསྟན་ཟེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་བྲིམ་ན་གནས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་
 ལ་མདོན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལས། སྟོན་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ།
 དེ་མཆོག་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཛད་པ་དེ་མཆོག་གི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མཛད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག །བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རི་དྲགས་རུ་རུར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་དེ་རི་དྲགས་
 རུ་རུ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དུད་འགོར་སྒྲུབ་པའི་དུད་འགོ་དེ་དུད་འགོ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་དུད་འགོ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་ལུང་དེ་ཟག་བཅས་ཉི་བར་ལེན་པའི་ལུང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུད་
 འགོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
 རེ། དེ་རི་དྲགས་རུ་རུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། དེར་ཐལ། དེས་
 སྒྲུབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲུ་མའི་ཏྲ་ཏྲ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། སྐྱེ་མའི་བྱེད་ལས་སྐྱ་ཆོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེ་མའི་
ཏྲ་ཏྲ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྤྱི་ག་རྒྱུའི་ཚུ་ཚུར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ།

ཁ་ཅིག། །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། སྤར་བཀགས་ཟེན་
ཅིང་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡིན་ན། ངོ་བོ་
ཉིད་སྐྱར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཡིན་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཉི། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་དམ་
བཅས་པ་ལ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཤོལ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དམ་
བཅས་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བེ་རྒྱལ་འཇིགས་གཙང་མ་ལ་ཤར་
བའི་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་གཟུགས་དེ་བརྒྱ་བྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། གདུལ་བྱ་ལས་དག་གི་སྤང་བ་ལ་
ཤར་བའི་གཟུགས་སྐྱ་དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུད་ལྷ་མར།^① རི་ལྷར་བེ་
རྒྱར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྷར། །དེ་བཞིན་
འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱེ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་
འཆར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། བེ་རྒྱལ་འཇིགས་
གཙང་མ་ལ་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་ལས་དག་གི་
སྤང་བ་ལ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བ་འཆར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དཔེར་ན་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་ལས་དག་ལ་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སུ་འཆར་ཚུལ་ཡོད་དེ།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསྒྲངས་ཏེ་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་སུ་ནི་སློན། སུ་ནི་མ་
 སློན། སུ་ནི་མངོན་མཐོང་སྟོང། སུ་ནི་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སྟོང། སུ་ནི་རྒྱད། སུ་ནི་དར། རི་
 ་ལྷར་འདུག་སྙམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་གཞིགས་པ་ན། དེ་ལྷར་སྟོང་དུ་གྱུར་
 པ་དང་། འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པའི་གདུལ་བྱ་གཞིགས་པའི་ཆོ། དེ་ལྷར་གཞིགས་
 བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་གཟུགས་མ་ཡིན་ཀྱང་། ནམ་མཁར་འཇའ་ཆོན་ཤར་བ་བཞིན་དུ་
 གང་ལ་གང་འདུལ་ཀྱི་སྐྱར་སྒྲང་བའི་སྒྲང་བ་འཆར་བའི་བྱིར། ནམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་
 ལས།^①ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་
 གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་སྒྲང་བ་ཞེས་དང་།^②དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གདགས་པའི་
 གཞིར་བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་ནམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་།^③ཀུན་
 རྫོབ་དུ་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་། སྤྱལ་པའི་
 སྐུ་ལ་སོགས་པར་སྒྲང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་ཞེས་དང་།^④བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་རང་
 འབྲས་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་
 ཡང་། དེ་འདྲི་སྒྲང་བ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མགྲིན་གཅིག་
 ཏུ་རྒྱལ་བ་ཀུན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དུར་སྤྲིག་གི་གར་ཀྱི་རྣམ་པར་རོལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཀྱང་། ལོངས་སྐྱ་དེ་ཡེ་ཤེས་
 ཚོས་སྐྱའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། མཚོག་གི་སྐྱལ་སྐྱ་དེ་ལོངས་སྐྱའི་གཟུགས་བརྟན་
 ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། མཚོག་གི་སྐྱལ་སྐྱའི་བྱད་བཞིན་དེ་ལོངས་སྐྱའི་བྱད་བཞིན་གྱི་
 གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།

བྱད་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱེ་དེ་ཡང་ས་སྐྱེའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུད་
 གླ་མ་ལས། ❶ རྒྱ་དང་ནམ་མཁར་ ❷ གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །དེ་མཐོང་བ་ནི་ནམ་པ་
 གཉིས། །ཞེས་དང་། ❸ གཟུགས་བརྟན་གྱི་ནི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །སྤྱལ་པ་གསེར་གྱི་
 གཟུགས་ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱའི་ནང་གི་ཆ་
 བའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ནམ་མཁའི་ཆ་བས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
 དགོས་པ་བཞིན་དུ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱེ་དེ་ཡང་ཡང་ས་སྐྱེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་འབྱུང་དགོས་པས། ཐོག་མར་འོག་མིན་དུ་ཡང་ས་སྐྱེ་མངོན་དུ་མཛད་ནས། དེ་རྗེས་
 འདོད་ཁམས་སུ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱེ་མངོན་དུ་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་འདིས་བྱ་བ་འཕྲིན་
 ལས་གྱི་ནམ་གཞག་འཆད་ན། འོ་ན་གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་སྟུང་ན། འདི་ལ་
 འཕགས་པའི་ལུགས་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི།
 གང་གི་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་བར། །ཞེས་སོགས་ལས་འཕྲོས། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་འཕྲོས་ན།
 གཞུང་འདིས་ཐུབ་པ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱེ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་བཞུགས་
 པར་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན། དེའི་འཕྲིན་ལས་ནམས་ཀྱང་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་རྒྱན་མི་འཆད་
 པ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་བྱུང་། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཞེས་
 པ་སྤྱལ་སྐྱེ་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞུང་འདི། དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ལས་
 འཕྲོས། ཚུལ་ཇི་ལྟར་འཕྲོས་ན། གཞུང་འདིས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེ་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་
 བར་བཞུགས་ཀྱང་ཟད་པ་མེད་པའི་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན། ཡེ་ཤེས་ཚེས་

སྐུའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་^①རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་
ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་བྱང་།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ། འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་པོ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།
དེ་བཞིན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། སྐད་ཅིག་མའི་
སྐྱོར་བཞིའི་སྐབས་སུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་^②མཆན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པར་
གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ། ^③ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
འདི་སྐད་ཅིས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་དངོས་
པོ་མ་མཆིས་པ། དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་
ལ་འདི་དག་ནི་དག་བའི་ཆོས་སོ། །འདི་དག་ནི་མི་དག་བའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་སོགས་
ཞུས་པ་ཡིན་ལ། མདོ་འདིས་བདེན་པར་མེད་པ་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལ་དག་སྒྲིག་
དང་། འཁོར་འདས་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་སྟམ་པའི་དོགས་པ་ཁོངས་ནས་བསྐྱངས་
པ་ལ། དེའི་ལན་དུ། ^④བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་གྱིས་
པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་མི་ལམ་ཡང་དམིགས་ལ་མི་ལམ་མཐོང་བ་
ཡང་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ལན་གྱི་མདོ་འདིས། མ་རིག་པའི་གཉིད་
གྱིས་ལོག་པའི་སྐྱེ་བོ་བདེན་འཇིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
འབྱུངས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སད་པའི་གང་ཟག་གིས་མི་ལམ་གྱི་ཤེས་
པ་ལྟ་བུའི་བདེན་འཇིན་གྱི་འབྲུལ་པ་བཅད་ནས་ལམ་བསྐྱོམས་པས་བྱང་འདས་འཐོབ་
པར་འགྱུར་བས་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་ལས་འབྲས་དང་། འཁོར་འདས་གྱི་རྣམ་གཞག་
ཆོས་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་ལས། ^⑤མི་ལམ་དམིགས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལས་བརྩམས་པས་འཁོར་བའི་མི་ལམ་ལ་དགོངས། མི་ལམ་མཐོང་བ་

དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བས་འདས་པ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཐར་འདོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྤང་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ཚུལ་
དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་^①གདུལ་བྱ་རྣམས་
ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཀྱི་རོལ་ཀྱི་དེ་མ་ཚུས་བཟུ་བ་ལྟར་ཡང་བྱར་མེད། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤྱག་གིས་ཆེར་མ་འདོན་པ་ལྟར་ཡང་བྱར་མེད། གདུལ་བྱ་ལ་རང་ཉིད་
ཀྱིས་བརྟེས་པའི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེས་པའི་
གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་ཡང་བྱར་མེད་པས། དེས་ན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་
བསམ་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ངོས་ནས་ཆོས་བསྟན་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་དགོས་པས། སྤྱི་རྒྱ་འབྱུལ་ཀྱི་ཆོ་འབྱུལ་ཀྱིས་དད་པར་བྱས།
ཐུགས་ཀྱན་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྱུལ་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་ཁམས་དང་། བསམ་
པ་དང་། དབང་པོ་དང་། བག་ལ་ཉལ་ཀྱི་རིམ་པ་བཟླག་། གསུང་རྗེས་བསྟན་ཀྱི་ཆོ་
འབྱུལ་ཀྱིས་རང་རང་གི་བསམ་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་ལ་
འབྲིད་དགོས། ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ཀྱིས་
འཇིག་རྟེན་ལ་རྣམ་པར་གཞིགས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྤང་
གི་བྱེ་མ་སྟེད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་ཆེད་དུ་བསམས་
ཏེ། སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞི་བར་བྱས་ནས། རྒྱ་འབྱུལ་ཀྱི་ཆོ་
འབྱུལ་དང་། ཀྱན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྱུལ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྱུལ་དང་། ཞེས་
པ་ནས། བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། མི་མཉམ་པ་སྤོངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་
ཅན་ཀྱི་སྤངས་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ཡང་ཁྱེད་པ་དང་ཁྱེད་ལན་

གྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་མདོར་བསྟན། རབ་འབྱོར་ངས་
འདི་ནས་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ཉིར་བདུན་པོ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་བསྟན་བཅས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། ཅུ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་།
འགྲེལ་པས་བཤད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཕགས་པའི་ལྷགས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་
ལྷགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སློན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་
པའི་སློན་ནས། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ཞེས་
སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱལ་སྐྱེའི་
འཕྲིན་ལས་དུས་ཀྱི་སློན་ནས་མདོར་བསྟན། འགྲོ་རྣམས་ཞེ་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་སྤྱལ་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་དབྱེ་བའི་སློན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་འཕྲིན་ལས་
ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱལ་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་གངས་ཀྱི་སློན་ནས་མཐུག་བསྐྱབ་གསུམ་གྱི་
སློན་ནས་འཆད་པར་བྱེད། དེས་ན་སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱ། འོངས་སྤྱ། སྤྱལ་
སྤྱ་གསུམ་པོ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས་གཉིས་སུ་འདོད་པས། འཕྲིན་ལས་
ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་སྤྱལ་སྐྱེའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྐྱར་བས་སྐྱེའི་རྣམ་གཞག་ལས་
མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱུང་དུ་སྟོན་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེའི་ཕྲིན་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སློན་ནས་མདོ་
དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་
འཁོར་བ་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་དུས་
ཀྱི་སློན་ནས་མདོར་བསྟན། འགྲོ་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེའི་འཕྲིན་
ལས་དབྱེ་བའི་སློན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཡེ་ཤེས་

ཆོས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐུག་^①བསྐྱུ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་
པར་བྱེད།

གཉིས་པ་འབྲེལ་པས་བཞད་ཚུལ་ནི། དོན་ནི་ཞེས་སོགས་མཆམས་སྒྱུར་གྱི་སྒོ་
ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེའི་བདག་ཉིད་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དང་པོར་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་
དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་སྤྱངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པར་
མཛད། ཅེས་པའི་བར་དུ་བྱུང་། བསྐྱུས་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེ་བཞིན་དུ་འདིའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་སུ་ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆམས། འཕྲིན་ལས་འཐུག་ཚུལ། འཕྲིན་ལས་འཐུག་ཚུལ་དེ་སྐྱབ་པ་
དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་སམ། ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འཕགས་པ་ལྟར་ན་རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
སུ་གྱུར་པའི་སྐྱེལ་སྐྱེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་
ཏན་དེ། དེའི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། ལམ་གྱི་རྟེན་མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་པ་ནས། ལམ་གྱི་འབྲས་
བྱུངས་ལེགས་ལ་འགོད་པའི་བར་ཉར་བདུན་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཞི་རྒྱས་དབང་
དག་གི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་བཞི། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་གསུམ། ལྷན་
གྱིས་བྱུབ་པ་དང་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་གཉིས། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་
འཕྲིན་ལས་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་

ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་བདག་རྒྱུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་རྣམ་པར་
དཀར་བའི་ཡོན་ཏན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་
བའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྲེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་བདག་རྒྱུ་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་རྣམ་པར་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་མདོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བ་
བའི་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞི་
མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་
བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བའི་བྲལ་བ་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤངས་པ་དང་། །ཞེས་པའི་
སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐྱབས་
ནས་བསྟན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་རྟག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

བཞི་པ་ལ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་
ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་ཏུ་
འཇུག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི།^① རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གང་གི་གང་གིས་འདུལ་བ་ཡིས། །བྱ་གང་གང་དུ་གང་གི་ཆེ། །དེ་

ཡི་རྣམ་ཏྲོག་སྒྲི་མེད་ཕྱིར། །ཐུབ་པ་རྟག་ཏུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དོན་ནི་ཐུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་དུས་རྟག་ཏུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་སྟེ། སེམས་ཅན་གང་
 གི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་གང་གིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་གི་ཆེ། འདུལ་དགོས་པའི་
 འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་པ་ལ་འབད་ཚེ་ལྷན་གྱི་རྣམ་ཏྲོག་སྒྲིས་པ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །རྒྱུད་སྒྲུབ་ལས། ^①གདུལ་བྱའི་ཁམས་ན་གང་ཞིག་
 གི་ །གདུལ་བྱའི་ཐབས་མེད་གང་གང་གིས། །གདུལ་བྱའི་བྱ་གང་གང་དུ་ནི། །གང་ཆེ་
 ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག་། ཅེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། རང་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་
 ཁམས་ནི། གང་གིས་རྒྱུད་འདུལ་བའི་ཐབས་མེད་པ་གང་དང་གང་གིས། གདུལ་བྱ་
 འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་དགོས་པ་དང་། ཡུལ་གང་དུ་ནི་དུས་གང་གི་ཆེ་འདུལ་དགོས་པའི་
 ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འབད་ཚེ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྒྲོ་ནས་འཕྲིན་ལས་
 ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་ཅེས་པའོ།

།གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྒྲིའི་དོན་བསྟུ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ^②ངེས་འབྱེན་དེ་ཡི་སྟོན་པ་དང་། །དེ་འབྲས་དེ་ཡི་ཡོངས་
 འཛིན་དང་། །དེ་སྒྲིབ་དེ་གཙོད་རྒྱུན་ལ་ནི། །རྣམ་པར་རྟག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་ལ། དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་འབྱེན་པ་དང་། ངེས་འབྱེན་དེ་སྟོན་པ།
 སྟོན་པ་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་། འབྲས་བྱ་དེའི་ཡོངས་འཛིན་དང་། འབྲས་བྱ་དེ་འཕྲོག་པ་ལ་
 གེགས་བྱེད་ཅིང་སྒྲིབ་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དེ་གཙོད་པའི་རྒྱུན་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟག་པ་མེད།
 ཅེས་པས་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་དོན་དུག་ངོས་བཟུང་བ། དཔེ་དུག་འགོད་པ། དཔེ་
 དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ངེས་པར་འབྱེན་པ་ས་
 བཟུ་སྟེ། །ཆོགས་གཉིས་དག་ནི་དེ་ཡི་རྒྱ། །དེ་འབྲས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །བྱང་

ཚུབ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་འཛིན། །དེ་སྒྲིབ་མཐའ་ཡས་ཉོན་མོངས་དང་། །ཉི་བའི་ཉོན་
མོངས་བག་ཆགས་སོ། །དུས་ཀྱན་ཏུ་ནི་དེ་འཛོམས་པའི། །རྒྱུན་ནི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ལ། རོན་ནི། རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་གཉིས་
འཛོམས་ཤིང་། ཚོགས་གཉིས་བསགས་ཏེ། ས་བཏུ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་འཕྲིན་
ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཇུག། །ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ❶དེ་ཉིད་ལས། གནས་དུག་པོ་ནི་འདི་དག་རྣམས། །གོ་རིམས་❷རྗེ་
བཞིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། །ཉི་མ་དང་ནི་ནམ་མཁའ་གཏེར། །སྤྲིན་དང་རླུང་བཞིན་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རོན་ནི། འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པའི་གནས་དུག་པོ་
ནི། འདི་དག་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། རྒྱ་མཚོ་དང་། །ཉི་མ་དང་། །ནམ་མཁའ་དང་།
གཏེར་དང་། །སྤྲིན་དང་། །རླུང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའོ། །དེ་ཉིད་ལས། ❸ཤེས་
ཚུ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་དང་། །ལྡན་ཕྱིར་ས་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་བཞིན། །སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཉིར་འཆོའི་ཕྱིར། །ཚོགས་གཉིས་དག་ནི་ཉི་མ་བཞིན། །རྒྱ་མཚོ་མཐའ་དང་དབུས་
མེད་ཕྱིར། །བྱང་ཚུབ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་ནོ། །ཡང་དག་ཇོགས་སངས་ཚེས་ཉིད་
ཕྱིར། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་གཏེར་དང་འདྲ། །སྒྲོ་བྱར་བྱབ་དང་མ་བྱབ་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཉོན་
མོངས་སྤྲིན་ཚོགས་བཞིན། །དེ་ཐོབ་དེ་ནི་ཉིར་གནས་ཕྱིར། །ཐུགས་རྗེ་མི་བད་རླུང་དང་
འདྲ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རོན་ནི། ས་བཏུ་བ་རྣམས་ཚེས་ཅན། རྒྱ་མཚོ་དང་འདྲ་སྟེ། ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་གཉིས་
པོ་དག་ནི་ཚེས་ཅན། །ཉི་མ་དང་འདྲ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉི་བར་འཆོ་བའི་གནས་
སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ཚེས་ཅན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་འདྲ་སྟེ། ཡོན་ཏན་
རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྤྱི་ལོ་ཆོས་ཅན། གཉེར་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་འབྱུང་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་དེའི་ཉོན་མོངས་ནི།
སྤྱིན་ཆོག་པར་འབྲས་སྟེ། མྱོ་བུར་བ་དང་སྤྱི་བ་བྱ་ལ་བྱ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱ་བ་
པའི་ཕྱིར། ཐུགས་རྗེ་མི་བད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་དང་འབྲས་སྟེ། སྤྱི་བ་བ་དེ་འཕྲོར་བ་ལ་ཉེ་བར་
གནས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ❶ གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་འབྱུང་དང་། །བདག་དང་
སེམས་ཅན་མཚུངས་གཟིགས་དང་། །མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་ཕྱིར། །འཁོར་བ་
སྤྱི་དུ་མཛད་མི་འཆད། །ཅེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། ས་བརྒྱུད་དང་ཆོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་རྒྱུ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ངེས་པར་
འབྱེན་པ་དང་། དེའི་ཉོན་དཔེ་གཉིས་བསྟན་པས། གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་བྱད་
པར་བསྟན། བདག་དང་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པར་མཆོག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པར་
གཟིགས་པས་བྱད་ཚུབ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དཔེ་གཉིས་བསྟན་པས། གཞན་དོན་རྒྱུ་མི་
འཆད་པའི་ངོ་བོའི་བྱད་པར་བསྟན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་མཐའ་ཡས་པའི་དཔེ་
གཉིས་ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱེན་པ་དང་། མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་
གཞན་དོན་མི་འཆད་པའི་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་བསྟན་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ❷ ཇི་ལྟར་རྫོགས་པ་
བརྒྱུངས་པར། །སྤྱི་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་བ་བཅོ་མེད་པར། །བཤད་པ་
དག་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་། །ཇི་ལྟར་ཞོར་བུ་འབད་མེད་པར། །རང་གི་འོད་ནི་སྟོན་པ་
ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བཅོ་མེད་པར། །དེ་བཞིན་མཛད་པ་ངེས་པར་སྟོན། །ཞེས་

བས་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་དེ་བསྟན་ནོ། ། དེ་ཉིད་ལས། ^①རི་ལྷར་མཁའ་ལ་
འཇིག་རྟེན་གྱི། །བྱ་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྒྲུང་། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་
ཡང་། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད། །རི་ལྷར་མཁའ་ལ་རྟག་ཏུ་ནི། །བྱ་བ་ཉམས་
ཤིང་འབྱུང་བ་ལྷར། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་ཡང་། །སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་སྐྱེ་
ཞིང་འབྱེ། །ཞེས་བས་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་དེ་བསྟན། འདུས་མ་བྱས་
གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་གྱི་ཚེས་ཉིད་
གྱི་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། ནམ་མཁའ་ཉི་མའི་དགྱེལ་འཁོར་དུ་མ་ཅིག་
ཅར་དུ་ཤར་ཡང་འོད་ཟེར་རྣམས་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་དུ་འབྲེས་ཤིང་ལོ་རྟོག་སྟོན་པ་དང་།
འདམ་བསྐྱམས་པ་དང་། བརྒྱ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། གྲུ་ཐུད་ཁ་ཟུམ་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་
རྣམས་འབྲེས་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་འཕྲིན་
ལས་སྐྱབ་པ་དང་། རྒྱལ་བ་སྤུལ་སེལ་བར་བྱེད་པ་མཛད་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས། ^②རི་ལྷར་ཉི་མའི་དགྱེལ་འཁོར་གྱི། །འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་འབྲེས་ཤིང་། །རྟག་ཏུ་བྱ་
བ་གཅིག་ལ་འཇུག། །འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་སྒྲུང་བར་བྱེད། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་
ཡང་། །སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་འབྲེས་ཤིང་། །མཛད་པ་གཅིག་ནི་མཛད་པ་ལ། །ཡེ་
ཤེས་སྒྲུང་བ་མཛད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷ་བ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ^③བརྒྱ་བྱིན་ར་
སྟོན་ཚངས་པ་དང་། །ཉི་མ་སྐྱར་བྱེད་རིན་ཆེན་བཞིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱབ་བརྟན་
བཞིན། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་
གཟུགས་དང་། ལྷའི་ར་བོ་ཆེ་དང་། སྟོན་གྱི་དཔེ་གསུམ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་
གྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་ངོ་བོ་གསུམ་མཚོན་པར་བྱེད། ཚངས་བས་སྐུ་ལ་བའི་སྐུ་

གསུང་གཉིས་ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་མཆོན་པར་བྱེད། ཉི་མས་བྱུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཆོན་
པར་བྱེད། རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྤྱོད་བརྟན་དང་ནམ་མཁའ་དཔེ་གསུམ་ཀྱིས་བྱུགས་ཀྱི་
གསང་བ། གསུང་གི་གསང་བ། སྐྱེའི་གསང་བ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཆོན་པར་བྱེད།
ས་ཆེན་པོའི་དཔེ་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གནས་འགྱུར་མཐར་
ཕྱིན་པ་དེ་མཆོན་པར་བྱེད། ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྐྱེ་ལྔ་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་ལ། ❶ ཇི་ལྟར་བེ་
རྒྱུ་དག་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ས་སྟངས་འདྲི་རྒྱུར་ཏེ། །དག་ཕྱིར་ལྟ་ཡི་དབང་པོ་དེར། །ལྟ་
ཡི་བྱ་མོའི་ཆོགས་དང་བཅས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དོན་བསྟུན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
དད་པའི་དབང་པོ་ལ་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་མ་རྣམས་པར་དག་པས། གཟུགས་སྐྱེའི་
སྤང་བ་འཆར་ཞིང་། དེ་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། དམ་པའི་ཆོས་སྤྱད་པས་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། བེ་རྒྱུའི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་ཤར་བའི་
བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ལས། བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། བསྟན་གནས་སོགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྤྱད་པས། བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱི་གོ་འཕང་སྤྱར་དུ་འཐོབ་
པར་འགྱུར་ཀྱི་ཞེས་པའོ། །གསུང་ལེགས་པར་འདོམས་པ་ལྟའི་རྩ་བོ་ཆེའི་དཔེས་བསྟན་
པ་ནི། ❷ ཇི་ལྟར་ལྟ་ནང་ལྟ་རྣམས་ཀྱི། །སྟོན་ཀྱི་དཀར་པོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། །འབད་དང་
གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་དང་། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ། །མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་སྤྱི་ཡིས་ཐབས་མཁྱེན་པས། །ལྟ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་ནས་
ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་རྩལ་ནི་སྤྱུལ་བྱེད་ལྟར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་རོ་བོ་སྟོན་ཀྱིས་
དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ❸ ཇི་ལྟར་དབྱར་ཀྱི་དུས་ན་སྟོན། །ལོ་རྟོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
རྒྱ། །ཁྱུ་ཡི་སྤང་བོ་འབད་མེད་པར། །ས་ལ་རྒྱན་དུ་འབེབས་པ་ལྟར། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་སྐྱེ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས། ཚངས་པའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ❶ ཇི་ལྟར་ཚངས་པ་
 ཚངས་པ་ཡི། །གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །ལྟའི་གནས་ནས་ཐམས་ཅད་དུ། །སྒྲིང་
 བ་འབད་མེད་སྟོན་པ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉི་མའི་
 དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ❷ ཇི་ལྟར་ཉི་མས་གདུངས་པའི་དུས་གཅིག་ཆེ་ཉིད་ལ། །པད་སོགས་
 རྒྱས་དང་ཀྱུ་མུད་དེ་ཁ་ཟུམ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་
 ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ❸ ཇི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ནི། །རྟོག་པ་
 མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ། །སྒྲོད་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །བསམ་ཀྱན་སོ་སོར་
 རྫོགས་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
 གསུང་གི་གསང་བ་སྐྱབ་བརྟན་❹ ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ❺ ཇི་ལྟར་སྐྱབ་བརྟན་❻ ཀྱི་ནི་
 སྒྲོ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་བ། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་བཟོ་མེད་ལ། །བྱི་དང་ནང་ན་
 མི་གནས་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེའི་གསང་བ་རྣམ་མཁའི་དཔེས་བསྟན་པ་
 ནི། ❽ ཅུང་ཟད་མེད་ཅིང་སྒྲིང་བ་མེད། །དམིགས་པ་མེད་ཅིང་བརྟན་མེད་ལ། །མིག་གི་ལམ་
 ལས་རབ་འདས་པ། །གཟུགས་མེད་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོན་ས་གཞི་རིན་པོ་ཆེ་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ❿ ཇི་ལྟར་ས་ལ་སྐྱེ་བོ་
 ཀྱན། །རྟོག་མེད་པ་ལ་བརྟན་ནས་འབྱུང་། །འཕེལ་དང་བསྟན་དང་ཡོངས་འགྱུར་ལྟར། །དེ་
 བཞིན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པ། །སྒྲ་ཚོགས་མེད་པ་ལ་བརྟན་ནས། །འགྲོ་བའི་དགོ་
 བའི་རྩ་བ་ནི། །མ་ལུས་པ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
 བསྟུས་ནས་འཆད་པ་ལ། ❶ འབད་ཚེལ་བདེ་བར་བྱ་བ་འགའ། །བྱེད་པ་མཐོང་མེད་དེ་བས་
 ན། །གདུལ་བུའི་ཐེ་ཚོམ་གཙོད་པའི་ཕྱིར། །དཔེ་རྣམས་དགུ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །ཅེས་
 གསུངས། མདོར་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་འབད་ཚེལ་གྱིས་བཟོ་མེད་ཅིང་ཀྱན་

སྒོང་གི་རྣམ་རྟོག་མེད་པར་བཅེ་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། དམ་པའི་ཆོས་ལྟན་
གྲུབ་རྒྱུ་མི་ཆད་དུ་གསུངས་པ་ལས་སྐལ་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་མཐོ་བ་དང་། དེས་
པར་ལེགས་པའི་གོ་འཕང་བཟང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ^①དགེ་བ་བྱེད་ཀྱི་འདྲ་
བའི། །སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། ^②མདོ་སྡེ་
རྒྱུ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་ཉིན་མཆན་དུ། །ལན་དུག་ཏུ་ནི་སོ་སོར་གཟིགས། །ཐུགས་
རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། །པན་དགོངས་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་རང་ཉིད་སྐལ་བ་དང་
ལྷན་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེའི་སྤྱི་བ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས། དམ་
པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་རྒྱུ་མི་ཆད་དུ་འདུག །ཅེས་བསྟན་པའི་བྱིར།

དེ་དག་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐུགས་གསུང་སྐྱེའི་གསང་བ་རྣམས་ནོར་བུ་དང་། སྐྱབ་རྟེན་
དང་། རྣམ་མཁའི་དཔེས་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ལ་ལུང་ཆད་མའི་ཤེས་བྱེད་མེད་
པའི་བྱིར། ཞེ་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་མདོ་ལས། ^③ཞི་བའི་སྒོ་
གྲོས། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེའི་གསང་བ་གང་ཞེ་ན། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། འདི་ལ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་མི་དགོངས་ཤིང་རབ་ཏུ་མི་རྟོག་པར་སྒྱུད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཀྱན་ཏུ་སྟོན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་ལ་ལྟ་དང་མི་ཁ་ཅིག་འདུག་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དེ་དག་
གིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པར་མཐོང་ཞེས་པས་^④ན། རིགས་ཀྱི་བྱ། ཁྱོད་
གལ་ཏེ་ཐུགས་འདི་ཉིད་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་འདི་སྟོད་གྱིས་གང་གྲུའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་
སྟོད་གྱི་བསྐལ་པར་སྟོད་གི་ཕྱོགས་སུ་འོངས་སུ་བེན་ཀྱང་། བཙུམ་ལྷན་འདས་དེའི་སྐྱེའི་
མཐའ་རྟོགས་པར་མི་རུས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། གང་ཡང་དཔེ་བཞག་པ་རྗེ་སྟོད་པ་དེའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་དཔེར་བྱས་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་། སྐྱེ་དང་། གསུང་དང་། ཐུགས་

དང་། གཟུགས་དང་མཚན་གྱི་དཔེར་བྱ་བའི་དཔེ་འགོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའོ། །དཔེ་གཅིག་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའོ་ཞེས་སོགས་དང་། ^①ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
གསུང་གི་གསང་བ་དང་། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དག་པ་གང་ཞེ་ན། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། གང་
གི་རྒྱབ་མོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། གང་གི་རྒྱབ་མོ་ལེན་པ་མི་མངའ་བར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་
ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བར་དུ་དེ་ལས་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་མ་གསུངས་
སོ། །^②མོ་ཁྱུ་གལ་གྱི་བྱ། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་
འཆོལ་བར་སེམས་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བར་སེམས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནམ་མཁས་ཅི་ཙམ་བྱུང་བ་དེ་ཙམ་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་གསུང་གིས་བྱུང་བོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྒྲོད་པའི་ལྟའི་བྱའི་རིགས་སུ་སེམས་ཅན་གང་དག་
སྐྱེ་བ་དེ་དག་ནམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་གཅིག་གིས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་
གནས་ཀྱང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ངེ་སྤྱིད་^③འཆོའི་མཐར་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་དེ་དག་གི་ནམ་པར་
ཤེས་པ་དེ་ནམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་མི་འབྱང་སྟེ། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ངེ་
ལྟར་བསགས་པ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས་དེ་ལྟར་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་གནས་པ་སྟེ། གང་གི་རྒྱབ་མོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་
རྒྱས་པ་དང་། གང་གི་རྒྱབ་མོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་བོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་ངན་

ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དུ། དེའི་
 ཐུགས་ལ་ཉོགས་པ་མི་མངལ། ཐུགས་ལ་འགྱུར་བ་མི་མངལ། ཐུགས་ལ་འཁྲལ་བ་མི་
 མངའ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དོན་མདོར་བསྡུ་ན། སངས་རྒྱས་བཙུངས་
 ལྟན་འདས་ཀྱི་སྐྱེའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཤུགས་ཀྱི་
 འཆང་ཞེས་བྱ་བས་དེའི་སྤྱི་གཙུག་དང་སྐྱེའི་ཆད་གཞལ་ལོ་སྟུང་ནས་རང་གི་ལུས་དཔག་
 ཆད་བརྒྱད་ཁི་བཞི་སྟོང་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་
 བལྟས་པ་ན། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་འབྱུང་ཕྱག་དྲུག་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་པར་མཐོང་
 ནས། སྤྱིར་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་། རང་གི་རྩ་འབྱུང་གི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་སྟོང་
 ཕྱིགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་གྲུའི་སྤྱང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་བྱེ་མ་སྟོང་འདས་ཏེ།
 འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་བྱིན་ནས་བལྟས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཤུགས་ཐུབ་པའི་སྤྱི་གཙུག་དང་། སྐྱེའི་ཆད་ཀྱི་མཐའ་མ་ཉོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེའི་གསང་
 བ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར། དེའི་གསུང་གི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་དང་ལྟན་ཏེ།
 ❶ མོ་ལུ་གལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོས་དེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཔག་པར་འདོད་ནས། རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་
 མོར་བྱིན་ནས་ཉན་ནའང་། དཔེར་ན། འདོམ་གང་ཅམ་གྱི་ནང་ན་འདུག་པའི་གསུང་བཞིན་
 དུ་ཐོས། ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྩ་འབྱུང་གི་སྟོབས་ ❷ ཀྱིས་མི་མཛེད་འདིའི་ཕྱིགས་ལོགས་
 ཀྱི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཐོམ་ལ་འདུག་ནས་ཉན་ན་ཡང་། སྤྱི་མ་
 བཞིན་དུ་ཐོས་སོ། །སྤྱིར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་དང་རང་གི་རྩ་འབྱུང་གི་སྟོབས་བསྐྱེད་
 པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་གྲུའི་སྤྱང་དགུ་བཅུ་ཅ་དགུའི་བྱེ་མ་སྟོང་འདས་ཏེ། འཛིག་
 ཏེན་གྱི་ཁམས་འོད་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་བྱ་བར་བྱིན་ནས་ཉན་ནའང་སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་
 ཐོས། དེ་ནས་བཙུངས་ལྟན་འདས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་མི་མཛེད་འདིར་བྱིན་ཏེ། བཙུངས་

ལྷན་འདས་ལ་ཕྱག་འཆལ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བདག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུངས་དབྱངས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྟོགས་འཆལ་དེ་སྤྱིད་དུ་མཆིས་པས། བདག་ཅོངས་པ་ཅན། ཅོངས་པ་འཆགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་སྤྱིད་རིང་དུ་མཆིས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ནི་འདི་ན་ངེ་ཙམ་དེ་ཙམ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་གསུང་གི་གསང་བ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། འཕགས་པའི་ལྷགས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་དུས་ཀྱི་སློན་ས་མདོར་བསྟན་པ། དབྱེ་བའི་སློན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། གངས་ཀྱི་སློན་ས་མཐུག་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དག་དོན་ནི། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་རྒྱན་མི་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཁོར་བ་ངེ་སྤྱིད་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཚོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ། སྦྱོར་ལམ་ལ་འགོད་པ། མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ། སློམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། བསམ་པ་ཕྱན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ། གཞན་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་པ། བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འགྲོ་ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱུ་རྣམས་ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ཀྱན་ནས་ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ་བསམ་པ་ཕྱན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ། རང་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་པ། ལྟ་བ་རྣམ་དག་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། གཉིས་དོན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་འགོད་པ་

གཉིས། དང་པོ་ནི། བར་ཕྱིན་དུག་དང་ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལམ་
 དང་ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི། སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པས་འཆད།
 གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། གཉིས་ཟད་དང་ཞེས་པས་བཤད། བཞི་པ་སྒྲིམ་
 ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། ཇི་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ལ་འགོད་པ། ས་བཞི་པ་སོགས་
 གསུམ་ལ་འགོད་པ། ས་བདུན་པ་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ལ། ས་དགུ་པ་ལ། ས་བརྒྱ་པ་ལ་
 འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བར་དང་ཞེས་པས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པ་མེད་པ་
 དང་ཞེས་པས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། ལུས་ཅན་ཞེས་པས་བཤད། བཞི་པ་ལ། ལམ་
 གསུམ་གྱི་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་འགོད་པ། བདེན་འཛིན་ཞི་བ་ལ་འགོད་པ། སངས་
 རྒྱས་དགོན་མཆོག་བཏགས་པ་བ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པའི་
 སྟོར་བ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི། །ཞེས་པས་
 བཤད། གཉིས་པ་ནི། མངོན་པར་ཞེན་པ་སྒྲིག་པ་དང་ཞེས་པས་བཤད། གསུམ་པ་ནི།
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་ཞེས་པས་བཤད། བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞིང་། རྣམ་པར་དག་པ་དང་
 ཞེས་པས་བཤད། ལྷ་པ་ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ། རང་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་པ་དང་།
 གཞན་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ངེས་པ་དང་ཞེས་པས་བཤད། གཉིས་
 པ་ནི། སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཆད་མེད་དང་ཞེས་པས་བཤད། དུག་པ་ས་བརྒྱ་པ་ལ་འགོད་པ་
 ལ། ས་བརྒྱ་པས་བསྐྱས་པའི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་འགོད་པ་དང་། རྟོགས་པ་གོང་
 དུ་འཕེལ་བ་ལ་འགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་
 ཞེས་པས་བཤད། གཉིས་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ། ལས་འབྲས་
 ཆུད་མི་བླ་བ་ལ་འགོད་པ། བདེན་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་བྱད་པ་ལ།
 གཞི་མེད་པ་ལ། རྣམ་བྱང་རྫོགས་པ་ལ། ཆོགས་རྫོགས་པ་ལ། སྤྱི་དོན་མཉམ་ཉིད་དུ་

ཚྭ་གསལ་ལ་འགོད་པ་དང་བརྒྱད། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཅེས་པས་བཤད། གཉིས་
པ་ནི། ལས་རྣམས་ནི་ཆུད་མི་བྲེལ་པས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། བདེན་མཐོང་དང་ཞེས་
པས་བཤད། བཞི་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤངས་པ་དང་ཞེས་པས་བཤད། ལྷ་པ་ནི། དེའི་
གཞི་མེད་པའི་ཆུ་ལ་དང་ནི་ཞེས་པས་བཤད། དུག་པ་ནི། རྣམ་པར་བྱང་དང་ཞེས་པས་
བཤད། བདུན་པ་ནི། ཚྭ་གསལ་དང་ནི་ཞེས་པས་བཤད། བརྒྱད་པ་ནི། འདུས་བྱས་འདུས་
མ་བྱས་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱིས་^①བཤད། གཉིས་པ་ནི། ལྷ་དང་ལས་
ལ་འགོད་པ་སྟེ། །ཞེས་པས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་འཕྲིན་ལས་ནི། །ཞེས་
སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱི་བཤད།

གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ནི། དུས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བའི་སྟོ་
ནས་རྒྱས་པར་བཤད། གངས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་མཐུག་^②བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་
བཞིན་འཁོར་བ་ཞེས་པས་བཤད། ངག་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུན་མི་
ཆད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
འཁོར་བ་ཇི་སྟོན་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལམ་ལ་འགོད་པ། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་
གཉིས། དང་པོ་ལ། ཚྭ་གསལ་ལམ་ལ། སྐྱོར་ལམ་ལ། མཐོང་ལམ་ལ། སྟོན་ལམ་ལ་འགོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ཐར་པ་དོན་གཉིར་ལ་
འགོད་པ། བསྟུ་བཞི་ལ། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ། གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ལ། སྐྱོད་པ་ལ།
དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་དུག་ དང་པོ་ནི། འགྲོ་རྣམས་ཞི་
བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་དང་།^③འགྲེལ་བ་ལྟར། འགྲོ་བ་བཟང་པོ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འཆད། ངག་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེ་ཚེས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ཐར་པ་དོན་གཉིར་གྱི་

བསམ་པ་ལྟར་ཆོག་གསལ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་བདེ་འགོ་
 དང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་བསྐྱུ་ནམ་བཞི་
 ལ་འགོད་པ་དང་། །ཞེས་དང་། མཐུག་ཏུ་སྤྲོད་པ་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ། །ཞེས་འགོད་སྤྲོད་
 གཉིས་ནི། ཐོག་མ་དང་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། འགོ་ནམས་ཞི་བའི་ལས་དང་
 ནི། །ཞེས་པའི་སྤྲོས་འོག་མ་ཉེར་དུག་ལ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འགོད་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །འདིའི་ཐད་ཀྱི་ནམ་བཤད་ལས། ^①འདིས་ལམ་ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ཡང་བསྐྱུ་
 མོད་ཀྱི་དངོས་སྤྱི་ནི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱུ་རྟེན་ཞེས་གསུངས།
 འགོ་ནམས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས། གདུལ་བྱ་ལམ་ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན།
 ཚུལ་ཡོད་དེ། འོག་གི་འགོད་ཅེས་པ་འདིར་ཡང་སྒྱུར་ནས། འགོད་ཅེས་པ་བཤད་པའི་
 གཞིར་བྲངས། གང་གིས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སོ། །གང་དུ་ན་གདུལ་བྱའོ། །གང་ལ་
 ན་ཐར་ལམ་དངོས་སྤྱི་སྟེ་བའི་རྟེན་ལའོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་ན། དན་སོང་གསུམ་དང་། ལྷ་མིའི་
 འགོ་བ་ནམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །དེ་ཡང་
 དན་སོང་བ་ནམས་ལ་ནི། སྤྱི་རྒྱ་འབྱུང་གི་ཆོ་འབྱུང་བསྐྱུ་ནས་སོས་པའི་ཆེ་དེ་དག་གི་
 བསམ་པ་བཏགས་ནས་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱུ་ནས་སྤྲོས་གནས་དེ་དག་ལས་ཐར་བར་
 བྱས་ནས་ལྷ་དང་མིའི་རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་ལ་འགོད་ཅིང་། བདེ་འགོ་ལ་ནི་འདོད་ལྷ་ཡུལ་ལ་
 སྤྲོད་པས་སྤྲོས་པ་ནམས་ལ་གཞུང་ཡས་ཁང་མེ་འབར་བར་བྱས་ནས་འདུ་བྱེད་ཐམས་
 ཅད་མི་རྟག་པ་སོགས་སྤྲོད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་ལྷ་ཆངས་པའི་ལྷ་བས་བཅིངས་
 པ་ནམས་ལ་ཆོས་ནམས་སྟོང་པར་བསྐྱུ་ནས་ལྷ་དན་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མི་
 ནམས་སྤྱོད་སྤྲོས་སྤྲོད་པ་དང་། བསྐྱེད་གཞི་བཟུང་བ་ལ་སྤྱོད་ནས་རྒྱུད་སྤྲོད་རུང་དུ་བྱེད་
 པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས། ^②རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ཡང་ཐར་ལམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ལྷ་མི་གང་རུང་དགོས་ཏེ། ཤེས་རབ་
བརྒྱ་པ་ལས། ^①ལྷ་དང་མི་ཡི་ཐེམ་སྐྱས་ལ། །བརྟེན་ན་ཐར་པ་འདི་ན་འདུག། །ཅེས་དང་།
རིན་ཆེན་སྤངས་པ་ལས། ^②དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཚེས། །ཕྱིས་ནི་ངེས་པར་ལེགས་
འབྱུང་བའོ། །གང་ཕྱིར་མངོན་པར་མཐོ་ཐོབ་ནས། །རིམ་གྱིས་ངེས་པར་ལེགས་པ་
འོང་། །ཤེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་བྱའི་ལྷ་མི་དེ་ཡང་རྟེན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་
དགོས་ཏེ། མི་དགོ་བཅུ་སྟོང་གི་རྟེན་བཟང་པོ་གཅིག་རྟེན་དུ་ཆུག་ཅིང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་མ་རྟེན་ན། ཐར་ལམ་བཟོད་པའི་ས་
ཚོད་ཆེ་འདིར་མི་འོང་བས་རྟེན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་མཆན་ཉིད་
ཆང་བ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་བ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་བརྒྱད་ལས་
བྱུང་བའི་ཆེ་ཡུང་པོ་ཆང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྔན་པ་
གཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་བརྒྱད་དང་ལྔན་ན་རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བདེ་སྐྱབ་ཏུ་འབྱུང་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱ་རྣམ་^③ཤེས་པས་འཆད།

རག་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྐྱེ་ཚེས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་བསྐྱ་བཞི་ལ་འགོད་
དེ་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་མ་བསྐྱས་པ་སྐྱད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱ་བའི་དངོས་པོ་
བཞི་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་རྟ་
དབྱངས་ཀྱིས། སྦྱིན་པའི་གཡལ་བ་མོས་ལེགས་བོས་ནས། །སྦྱན་པར་སྦྱ་བའི་གཏམ་བྱས་
ཏེ། །དོན་སྟོད་པ་ཡི་བག་པལ་ནས། །དོན་མཐུན་གྲོས་ཆེན་ངེས་པར་གདབ། །ཅེས་
གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་ཡི། །རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་
དང་། །ཤེས་གསུངས། དེ་ཚེས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་བདེན་བཞི་ཤེས་པར་འགོད་པར་
མཛད་དེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱ་

འབྲས་སྒྲིག་ཀྱན་གཉིས་དོར་བྱ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་རྒྱ་འབྲས་འགོག་ལམ་གཉིས་སྤང་
བྱར་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་
དོན་ངེ་བཞིན་གྱི། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་གཞན་དོན་གྱི་
བསམ་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་རྒྱ་མ་མཁན་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སྤང་ཉི་རིང་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས། བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་ལ་
འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། བ་རོལ་ཕྱིན་དུག་དང་། །ཞེས་པས་
བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྤྱོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་
མཛད་དེ། འཁོར་གསུམ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོ་ནས། བ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། དུག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་
ལམ་དང་། ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་དོན་གཉིས་སྒྲིབ་པའི་གཞི་
ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་གང་སྒྲིབ་ཀྱང་ངེས་པར་
དགོས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དག་བ་བཅུའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་དང་། དེའི་འོག་དུ་ཞེས་པ་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་མཛད་ན།
དེ་ནས་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ཉི།

གཉིས་པ་སྒྱུར་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་
པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྒྱུར་ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་
དེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་འཛིག་ཉིན་པའི་ཤེས་
རབ་གྱིས་སྒྲོམ་བཞིན་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། གཉིས་བྱང་དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྒྱུར་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་རྗེས་ལ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པའི་

འབྲིན་ལས་མཛད་དེ། གཉིས་སྒྲུབ་གི་སྒྲོས་པ་བྲད་པའི་སྒྲོ་ནས། སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
གསར་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་འབྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ། ས་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ། ས་བྱག་པ་
ལ། ས་བདུན་པ་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ལ། ས་དགུ་པ་ལ། ས་བརྩ་པ་ལ་འགོད་པའི་འབྲིན་ལས་
དང་བྱག་། དང་པོ་ནི་བཟང་དང་། ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་
གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ་འགོད་པའི་འབྲིན་ལས་མཛད་དེ། ཆོས་རྣམས་མིང་བཟུངས་
བཞག་ཅིང་། དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ས་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ་འགོད་
པའི་འབྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པས་
བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་བྱག་པ་ལ་འགོད་པའི་འབྲིན་ལས་མཛད་དེ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་
དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་འབྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལུས་
ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྤོང་དང་། ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་
བདུན་པ་ལ་འགོད་པའི་འབྲིན་ལས་མཛད་དེ། ཐབས་ཀྱི་པར་བྱེད་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་
པའི་སྒྲོ་ནས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤོང་པ་ལ་འགོད་པའི་འབྲིན་ལས་མཛད་པའི་
བྱིར། བཞི་པ་ལ་སྒྲོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་འགོད་པ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་ཞི་བ་ལ་
འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི། ཞེས་པས་བཤད། དེ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པའི་འབྲིན་ལས་མཛད་དེ། སྟོབས་ཀྱི་
པར་བྱེད་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལམ་པར་བྱེད་བྱག་ལ་འགོད་པའི་འབྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། མངོན་
པར་ཞེན་པ་བརློག་པ་དང་། ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་བརྒྱད་

པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་
ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ། ས་དགུ་པ་ལ་
འགོད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་། ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་
དགུ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ས་དགུ་པས་བསྐྱུས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་
འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ལ། ས་བཙུ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་པ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོག་ས་བ་ལ་
 འགོད་པ། སྤིད་པ་ཐ་མ་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་
 རྒྱུ་མ་ཞིང་རྣམ་དག་པ་དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་བཙུ་བ་
 ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ས་བཙུ་
 བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ནས་སྣོད་བཙུད་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་
 ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། འོ་ན། ས་བཙུ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་འོད་
 ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྣང་བས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་ཚུལ།
 མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྣོད་དག་པའི་སྣང་བ། བཙུད་
 དག་པའི་སྣང་བ། འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ས་དགུ་བ་
 དེས་ས་བཙུ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྲངས་མེད་འབྱམ་ཕྱག་བཙུལ་སྟོམས་པར་
 བྱགས། དེ་མ་ཐག་དེ་ལས་ལངས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱང་སེམས་མེད་
 པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པར་བྱས། དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་སྣོད་གསུམ་འབྱམ་
 ཕྱག་བཙུའི་རྒྱ་དང་མཉམ་པའི་པར་ལྡན་གདན་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་པས་སྤྲས་པ། དེའི་འཁོར་
 དུ་སྣོད་གསུམ་འབྱམ་ཕྱག་བཙུའི་རྒྱལ་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་པར་ལྡན་སྣང་བར་
 བྱས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་དབྱུས་གྱི་པར་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རང་

ཉིད་གདན་དེ་དང་འཆ་མ་ཞིང་རྒྱུ་དུ་བབ་པར་བཞུགས། འཁོར་གྱི་པར་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་
ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཤིག་སྟག་བཞུགས་པས་བསྐྱོར་བར་བྱས། གསུམ་པ་ནི།
དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་དེའི་ཞབས་མཐེལ་གཉིས། བྱས་མའི་ལྷ་དང་གཉིས་ཅི་བ་ལོག་དང་ལྷེ་བ་
གཉིས། སྟག་མཐེལ་གཉིས་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་འབྱུང་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་སྟོས་
པས་རིགས་དྲུག་ཀའི་གནས་རྣམས་སྒྲུང་བར་བྱས་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟག་བསྐྱེད་ཞི་བར་
བྱས། བྱང་སེམས་དེའི་ཕྱག་གཉིས་དང་རྒྱབ་མགུལ་གཉིས་དང་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་གངས་
མེད་འབྱུང་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་སྟོས་པས་རིམ་པ་བཞེན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་
སེམས་ས་དགུ་པ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་གནས་རྣམས་སྒྲུང་བར་བྱས། ཆོས་སྒྲུང་བའི་སྟོང་དང་ཉིང་
རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་རིམ་པ་བཞེན་ཉེ་བར་སྒྱུབ་པར་བྱེད། གཉིས་པ་ལ། མཆོད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་དེའི་མཛོད་སྟེན་ནས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་འབྱུང་ཕྱག་བཅུ་
བཅུ་སྟོས་པས་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་
རྣམས་སྟུན་བྱངས། དེ་དག་གི་ལུས་སུ་རྒྱབ་པར་བྱས། དེ་ནས་བྱང་སེམས་དེའི་སྟེ་
གཙུག་ནས་སྟོང་གསུམ་གངས་མེད་འབྱུང་ཕྱག་བཅུ་རེ་རྒྱལ་དང་མཉམ་པའི་འོད་ཟེར་
སྟོས། སྟོགས་བཅུ་རེ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སྟུན་བྱངས། འཛིག་ཉེན་ལན་བཅུར་བསྐྱོར་ནས་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས། འོད་ཟེར་དེ་དག་དེ་བཞེན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་མཐེལ་དུ་རྒྱབ་པར་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་
སྟེན་བཅས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བྱང་སེམས་དེ་དབང་བསྐྱར་བར་དུས་ལ་བབ་པར་གཟིགས་
ནས། སྟོགས་བཅུ་ནས་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་མཐའ་དག་འདུས་ཏེ། བྱང་
སེམས་དེ་ལ་བལྟ་ཞིང་མཆོད། ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་

སོ། །བྱང་སེམས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས། མགིན་པ་དང་། ཐུགས་ཀ་ནས་
དཔལ་བེའུ་དང་། རྡོ་རྗེ་དང་། བཟུ་ཤེས་ལས་བདུད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
འོད་ཟེར་འཁོར་འོད་ཟེར་གངས་མེད་འབྱམ་ཕྱག་བཅུ་དང་བཅས་པ་སྤྱད་བ་དེ། ཐུགས་
བཅུར་སྒྲུང་བར་བྱས། ཆོ་འབྱུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྟན། བྱང་སེམས་དེ་ལ་དཔལ་བེའུ་
རྡོ་རྗེ་བཟུ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་བར་པས། མཐུ་སྟོབས་ལྷག་པར་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱོད་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
འོད་ཟེར་འཁོར་འོད་ཟེར་གངས་མེད་འབྱམ་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་དང་བཅས་པ་བྱང་སྤྱོད་ཐུགས་
བཅུ་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བར་བྱས། འཇིག་རྟེན་ལན་བཅུ་བསྟོར། ངན་སོང་གི་སྤྱུག་བསྐལ་ཞི་
བར་མཛད། བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས། བྱང་སེམས་དེའི་སྤྱི་བོར་ཀུབ་ལ་
འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམས་འཁོར་གྱི་སྤྱི་བོར་ཀུབས་སོ། །འོད་ཟེར་དེ་དག་ཕོག་མ་ཐག་ཏུ།
བྱང་སེམས་འཁོར་དང་བཅས་པས་སྟོན་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་དེ་འཇིན་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་
ཐོབ་ཅིང་། འོད་ཟེར་དེ་དག་གྲང་བྱང་སེམས་དེའི་དབུ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབབ་པར་གྱུར་
ཅིང་། རྒྱལ་བ་སྤྱུང་བཅས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་ལ་རང་གང་དུ་འཛང་རྒྱ་བའི་གནས་
དང་། དུས་དང་། མཆོན་མ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ནི། འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་
བ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་བ་གཅིག་ཐོགས་ལ་འགོད་པ་ལ། སྤྱི་བ་སྤྱི་མར་འཛང་རྒྱ་བར་ངེས་
པ་ལ་འགོད་པ་དང་། གཞན་དོན་ལྷན་གྲུབ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལྷག་མ་རྫོགས་པ་ལ་
འགོད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ངེས་པ་དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན།
རང་གི་གདུལ་བྱ་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་ལ་འཛང་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་
དེ། སྤྱི་བ་གཉིས་པ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་

འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཆད་མེད་
 དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་བཅུས་བསྐྱས་པའི་གཞན་
 དོན་ལྟན་གྲུབ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་
 ཅན་ཆད་མེད་པའི་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་
 མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། །ཞེས་པས་
 བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལྟག་མ་རྗེས་པ་ལ་འགོད་
 པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་དུ་ཉི་
 བར་འགོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྟོན་པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་རྒྱས་པའི་བྱང་པར། རྟོགས་པའི་བྱང་པར། སྤངས་པའི་བྱང་པར།
 དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་བྱང་པར་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། བྱང་ཆུབ་འདྲན་པར་
 བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས། ལས་ཆུད་མི་བླ་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག །ཅེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་
 བྱ་སྟོན་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། རང་གི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་
 ཆུབ་ཡན་ལག་དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆེན་མཐར་ཐུག་དེ་ཉིད་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་
 འདྲན་པར་བྱེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལས་རྣམས་ནི་རྒྱུད་མི་
 བླ་བ་དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྟོན་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་
 པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལས་དང་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་
 བ་རྒྱུད་མི་བླ་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རི་སྟོན་པ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་

པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེན་མཐོང་དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
གདུལ་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། བདེན་པ་བཞིའི་གནས་ཚུལ་
ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ། །ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་དང་། །ཞེས་
པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ་འགོད་
པར་མཛད་དེ། ཇི་ལྟ་བ་འཁོར་འདས་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་འཕྲིན་
ལས་མཛད་པའི་བྱིར།

❶གསུམ་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། དེའི་གཞི་ཟད་པ་ལ་
འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤང་བ་དང་། །ཞེས་
པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྤོབས་པ་ཕྱུན་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་མཛད་དེ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་ཉོན་སྤོབ་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པའི་
འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེའི་གཞི་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི། །ཞེས་པས་
བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྤངས་པ་ཕྱུན་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་
མཛད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པོ་བསྐྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་སྤངས་པ་ལ་
འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྐྱེའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པ། ལྷོ་བྱར་
རྣམ་དག་གི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་བྱང་
དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། བྱང་སེམས་ས་བཙུ་པའི་རྒྱ་དྲི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ལྷོ་
བྱར་ཇི་བལ་གྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚེ་གསུམ་དང་ནི། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཚེས་ཅན། རང་གི་གདུལ་
བྱ་དག་པའི་རྒྱ་ཚེ་གསུམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། སྤྱི་བ་གཉིས་བྲལ་བའི་སྒྲོ་བྱར་
གྱི་དྲི་བྲལ་གྱི་རྒྱ་ཚེ་གསུམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལམ་གྱི་
འབྲས་བྱུང་ལ་འགོད་པ་ནི། བྱ་དན་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཚེས་ཅན།
རང་གི་གདུལ་བྱ་ཐར་བ་བྱུང་འདས་ལ་^༡འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། སྤྱི་བ་གཉིས་
སྤངས་པའི་མི་གནས་པའི་བྱ་དན་འདས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཚེས་གྱི་སྒྲུབ་ཡི་ཞེས་སོགས་གསུངས། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྒྲུབ་འཕྲིན་ལས་ལ་
དོན་གངས་རྣམས་པ་ནི་ལྷ་ཙུང་བདུན་དུ་མདོ་ལས་བཤད་དེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། ཚེ་གསུམ་
ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དུག །སྒྲོར་ལམ་ལ་གཅིག །མཐོང་ལམ་ལ་གཅིག །ས་
གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ་གཅིག །ས་དུག་པ་ལ་གཅིག །ས་བདུན་པ་ལ་གཅིག །ས་
བརྒྱད་པ་ལ་གཉིས། ས་དགུ་པ་ལ་གཅིག །ས་བརྒྱུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་གཅིག །སྒྲེ་བ་
གཅིག་ཐོགས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་བ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པ་བརྒྱད། མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་འགོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་གཅིག་སྟེ་ཉེར་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བསྐྱུས་དོན་བཤད་པ་ལ། དོན་དུག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་དང་དོན་གསུམ་དུ་
བསྐྱུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ། བསྐྱུས་དོན་བརྒྱད་དུ་བཤད་ནས། དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་འབྲིང་ལ་དད་པའི་
གང་ཟག་ལ་བསྐྱུས་དོན་དུག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་འཆད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྒྲོར་བ་
དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་མདོར་བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པའི་
གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་དུ་འཆད་པ་ལ། དུལ་ནི་རྣམས་ལ།
ཞེས་སོགས་གསུངས། ཅི་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་ལ་སོ་སོར་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆོག་དོན་

ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་བསྟན་དགོས་སམ་མི་དགོས། མི་དགོས་ན་བསྟན་པར་བཤད་པ་
 དང་འགལ། དགོས་ན་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་སོ་སོར་དབྱེ་བ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་དེ་ལ་དབང་པོ་ཚེ་རྩལ་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དོ་
 ཞེས་ཟེར་ན། སྐབས་བྱུང་པ་མཚུངས་ཤིང་། དུམ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བསྟུས་དོན་
 གསུམ་ག་བྱེད་པར་གསུངས་པས། དབང་པོ་ཚེ་རྩལ་གྱི་རིམ་པ་དགུ་ངེས་པར་ཁས་སྦྱང་
 དགོས་སོ། །ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །མདོན་པར་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ངེས་པ་དང་། གངས་ངེས་པ་
 དང་། གོ་རིམ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བྱུང་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱས་འབྲིང་
 བསྟུས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ག་ལ་ཆིག་དོན་རྒྱས་པར་བསྟན་དགོས་པ་ལ་བྱུང་
 པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་ཆིག་རྒྱས་བསྟུས་ལ་དགའ་བའི་
 གདུལ་བྱུང་ལ་དབང་པོ་ཚེ་རྩལ་གསུམ་གྱིས་བྱུང་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དུམ་རེ་
 རེ་ལ་བསྟུས་དོན་གསུམ་གསུམ་དུ་མཛད་པ་ནི་དབང་པོ་ཚེ་རྩལ་གྱི་བྱུང་པར་མ་ཡིན་
 ཡང་། དོན་གྱི་སྒྲིལ་བ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱུང་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དུམ་རེ་རེ་ལ་བསྟུས་དོན་གསུམ་གསུམ་དུ་མཛད་
 པ་ནི་དོན་གྱི་སྒྲིལ་བ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱུང་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་
 ཡིན་ན། དེ་གདུལ་བྱུང་པའི་ཚེ་རྩལ་གྱི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དུམ་
 རེ་རེ་ལ་བསྟུས་དོན་གསུམ་གསུམ་དུ་མཛད་པ་དེ། བསྟུས་དོན་ལུས་རྒྱུ་གཞག་གི་ཆིག་
 མང་ཉུང་གི་བྱུང་པར་ཅུ་ཟད་པ་ཡིན་ན། ལམ་ཤེས་ཕྱིན་དང་། འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་
 ཅེས་བསྟུས་དོན་གཉིས་སུ་བསྟུས་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་པ་
 ལྷ་བྱུང་གདུལ་བྱུང་གསུམ་ག་ལ་ཡང་ཆིག་དོན་ཚོགས་པར་འཆད་དགོས་པ་ལ་ནི་བྱུང་པར་

མེད་ལ། དེ་ཡང་ཆིག་དོན་མཐའ་དག་ལ་རིགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 དེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། བསྐྱུས་དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི། དང་པོར་
 བསྐྱུས་དོན་དེ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པ་ན། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་རགས་པ་རྣམས་ལ་
 དེས་པ་འདྲན་བྱས་པ་དང་། མི་བྱས་པའི་བྱད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྲིམ་ན་
 གནས་པའི་ཆོ། རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་ཁོན་པ་རྩིང་པ་དེ་ན་ཚུ་ཡོད་སྟེ་མ་པ་དང་།
 རྒྱ་ཆོད་མས་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་བཞིན་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱུས་བཅོས་ལས་ཀྱང་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ལུས་རྣམ་གཞག་གི་ཚུལ་ལ་ཆིག་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་ཡིན་གྱིས་དོན་མང་
 ཉུང་གི་བྱད་པར་མ་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ལ་ནི་བྱད་པར་མེད་དོ། །འོ་ན། ལུས་
 གཉིས་སུ་བསྐྱུས་པའི་ཉིས་པ་འདི་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཙམ་
 གྱིས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཆིག་དོན་རགས་པ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་འདྲན་བྱས་ན་མདོ་
 ལས་འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱས་བཤད་དང་བསྐྱུས་བཤད་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན་ནི། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདི་སློབ་དཔོན་གང་གིས་
 མཛད་ན། སློབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོས་མཛད་པ་ཡིན་ལ། འོ་ན། སློབ་དཔོན་དེ་ཆེ་བའི་
 ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་འདི་རྒྱལ་རིགས་
 ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ། བྱད་པར་དུ་ཡུམ་གྱི་
 དོན་ལ་རིང་དུ་གོམས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམ་སྐྱེད་མཛད་
 བཟང་པོ་ལ་བྱམས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་ཞུས་ནས་བསྐྱབས་པས། མི་ལམ་དུ་དགོ་སློང་གྱུར་
 གྱུམ་གྱི་མདོག་ཅན་སྟོད་ལམ་མཛེས་པ་ཞིག་མིས་ཏེ། ཤར་ཕྱོགས་ཁ་སར་པ་ཉིར་སོང་
 ཞིག །ཅེས་ལུང་བསྟན་ལོ། །སང་དེ་དེར་སོང་ནས་ཞག་གསུམ་དུ་སྐྱེད་གནས་བྱས་ཏེ། མི་
 ལམ་བརྟགས་པས་ཐོ་རངས་མི་ལམ་ན། ཨོ་ཏ་ཏ་རིར་པ་ཏའི་རྩྭ་ལའི་སྟེང་གི་ནམ་མཁའ་

ལ་སྒྲིན་ཕུང་འཕུག་པོ་གཅིག་གི་གསེབ་ན་ལྟའི་ལུས་སྒྲོང་སྒྲིན་གྱི་གསེབ་ནས་བུང་ནས།
 མཆོད་རྗེས་སྒྲིའི་ཆོག་གས་ཀྱིས་མཆོད་པ་མཐོང་སྟེ། ཅི་བྱེད་དེས་པས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
 བརྒྱད་སྒྲོང་པ་གསུང་པ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ཏེ། རིང་དུ་བལྟས་པས། རྗེ་བཙུན་
 ཞལ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་སྒྲིའི་གཙུག་མཆོད་རྟེན་གྱིས་སྤྲས་པ། ཕྱག་གཡས་ཆོས་འཆད་
 ❶ གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པ་ཞིག་མཐོང་ནས། ཕྱག་དང་མཆོད་པ་མཛད་དེ། ཉིད་གྱི་བསྟན་
 བཅོས་ལ་དེང་སང་འགྲེལ་པ་མང་དུ་མཆིས་ན། གང་གི་རྗེས་སུ་འཕྲུག་པར་བགྱི་ཞེས་
 ཞུས་པས། གཞུང་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་❷ མོངས་ལ། འཐད་པ་བསྐྱས་ཏེ། བྱོད་གྱིས་
 བསྟན་བཅོས་མང་དུ་ཚློམས་ཤིག་ཅེས་གནང་བ་ཐོབ་པོ། །སང་དེ་མཆོད་པ་བྱས་ཏེ།
 བསྟན་བཅོས་ཚློམ་པའི་སྒྲིན་བདག་བཅའ་བའི་ཕྱིར། འཇར་ནས་རུབ་དུ་བྱོན་པ་ན། རྒྱལ་
 པོ་ས་སྒྲོང་གིས་ཡུམ་འཆད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་མཁས་པར་ཐོས་ནས།
 གདན་འདྲེན་དུ་བཏང་བའི་བང་ཆེན་དང་མཛད་ནས་གདན་བྲངས་ཏེ། འཕགས་པའི་འགྲེལ་
 པ་དང་མཐུན་པར་ཉི་མའི་བསྐྱས་དོན་ལེ་ཏུ་བརྒྱད་པ་དང་། བརྒྱད་སྒྲོང་འགྲེལ་ཆེན་དང་།
 འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང་། བསྐྱས་འགྲེལ་རྟོགས་སྤྲ་དང་། འཇར་ཕྱིན་འབྲུམ་འགྲེལ་ལ་
 སོགས་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་གྲགས་སོ། །བརྒྱད་སྒྲོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་
 སྒྲོང་གིས་སྒྲིན་བདག་མཛད་ནས། རྟེན་ཁུག་❸ ཆེ་བ་གསུམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བྱས་
 པར་བཞག་དོ། །སློབ་དཔོན་འཇར་འབྲུང་སློ་གྲོས་གྱིས། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་སྒྲི་
 དགྲའི་དོན་ལ་མདོན་དུ་བྱོགས་ཏེ། འཇར་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སྟོན་པ་ན། པོ་ཉི་དུ་མ་
 དག་ན་འདོད་པ་དུ་མ་དང་། འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཞག་པ་ཡང་ཕན་ཚུན་འགལ་བར་
 མཐོང་བས་སྒྲི་བ་སྒྲིས་ཏེ། མཐའ་གཅིག་དུ་གནས་པ་ན། ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱམས་པས་དེའི་སྒྲི་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར། མདོན་པར་རྟོགས་པ་དང་།

བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་བཤད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནི་ལོ་བཅུ་བདུན་དུ། བཤེས་གཉིན་བསྟེན་པར་བྱས་ནས།
མི་ལམ་དུ་བྱམས་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སློབ་མ་འཇམ་དཔལ་ལ་
དབང་བསྐྱར་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་བྱང་
བའི་སློན་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་
གཉིས་བྱེད་པ་དང་བྲལ་འབྲས་བུའི་སྒྲ། །མཇུག་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་བྱེད་པར་
ཆོས་། །རི་བཞིན་འདོམས་ལ་ཆད་མས་^①ངེས་ཆེད་ནས། །རྣམ་ཀུན་མཐར་ཐུག་རྒྱལ་
སར་དབང་འབྱོར་ཤོག། །དག་ལེགས་འཕེལ། །

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག །

པར་བྱང་སྟོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་། །
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དེ་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འགེལ་ཤུགས་སྐྱེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་
ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོག་སྤུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་
གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྟེན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུགས་སྐྱེའི་དགོ་སྟོང་
ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། ། ། དགོའོ།

ལྷ་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- [illegible]

མཐོང་ལམ་ཅེ་ལྟར།

- [illegible]

- ལྷ་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- [illegible]

- [illegible]

82 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡༩། བ་༣༥་བ་༩་
མཐོང་སྤང་། བ་༣༥་ན་༣་མཐོང་སྤང་། ༡༧༥་བ་༡་མཐོང་སྤང་།

སྟོན་ལམ་ཅེ་སྟོར།

83 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྟ་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣༠༥། ༣༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་
ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡༩།

84 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡༩། བཀའ་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྟ་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣༠༩། ༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་
དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡༩། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྟ་འདས། ཉི་
ཁྲི་ ༣༠༩། ༥།

85 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྟ་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣༡༠། ༦། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་
ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠། ༧། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་བ་བཙུག་
ལྟ་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣༡༡། ༦།

86 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠། ༦། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠། ༡༥།

88 བ་༣་བ་༥་གཉིས་ཀར་དུ་སྟོན་མ། བ་༣་བ་༥་གཉིས་ཀར་དུ་སྟོན་མ། ༡༧༥་ན་༣་གཉིས་ཀར་དུ་སྟོན་མ། བ་༣་བ་༥་ཡིན་བར་
ཐལ། བ་༣་བ་༥་ཡིན་བར་ཐལ། ༡༧༥་ན་༩་ཡིན་བའི་ཕྱིར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མཐོང་བ་རི། འབགས་བ་
ཐོགས་མེད། མཐོང་བ་ཀུན་བཏུས། ༣༥༩། ༣།

89 བ་༧་ན་༧་མཐུན་དུ་སྟོན་མ། བ་༧་ན་༧་མཐུན་དུ་སྟོན་མ། ༡༧༥་བ་༧་མཐུན་དུ་སྟོན་མ།

91 བ་༥་ན་༥་སྟོན་མཆོས་མ། བ་༥་ན་༥་སྟོན་མཆོས་མ། ༡༧༥་བ་༥་སྟོན་མཆོས་མཆོས་མ། བ་༥་ན་༥་གཉིས་ཀར་དུ། བ་༥་ན་༥་གཉིས་ཀར་དུ།
༡༧༠༠་ན་༡་གཉིས་ཀར་དུ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ། ༣༡༩། ༡༩།

92 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠། ༥། བ་༥་བ་༡་
འདོད་ན། བ་༥་བ་༡་འདོད་བ་ན། ༡༧༠༠་ན་༥་འདོད་ན། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་
བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠། ༡༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠། ༧། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ། ༣༣༠། ༡༥། བ་༥་བ་༥་ཞེས་བ། བ་༥་བ་༥་ཞེས་བས། ༡༧༠༠་བ་༧་ཞེས་བ།

93 བ་༩་ན་༩་ཞེས་བའི་བ། བ་༩་ན་༩་ཞེས་བའི་བ། ༡༧༠༡་ན་༩་ཞེས་བའི་བོ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ།
སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠། ༡༡།

94 བ་༩་ན་༥་གཉིས་ཀར་དུ། བ་༩་ན་༥་གཉིས་ཀར་དུ། ༡༧༠༡་བ་༡་གཉིས་ཀར་དུ། སྟོན་འབྲུམ་བར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆ་བ་
དར་མ་རིན་ཆེན། རྒྱལ་བཤད་སྟོང་རྒྱ། ༩༣༠། ༧།

95 བ་༥་ན་༥་གང་རུང་ལ་སྟོན་མ། བ་༥་ན་༥་གང་རུང་ལ་སྟོན་མ། ༡༧༠༣་ན་༩་གང་རུང་སྟོན་མ།

98 བ་༥་ན་༥་བྱེད་རྒྱས་བའི། བ་༥་ན་༥་བྱེད་རྒྱས་བའི། ༡༧༠༤་ན་༥་བྱེད་མི་རྒྱས་བའི། བ་༥་ན་༥་རྗེས་དེ་མ་ཐག། བ་༥་ན་༥་རྗེས་དེ་

- ལྷ་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- [illegible]

བསྐྱུར་མ། ༣༤། ཉི་མི་ཤུ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མི་ ༣༥། ༡། བསྐྱུར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༤༣། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡༥། བསྐྱུར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༤༣། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡༣། བསྐྱུར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། ༤༣། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡༥།

141 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། མངོན་པ་གྲ། མྱོལ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོད་ཅ་བ། ༤༣། ༥།

སྐབས་ཅུག་པ།

145 བརྟན་འགྲུབ་དཔེ་སྤྱད་ལ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ན། སྒོ་བ་དཔོན་སེར་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩། ར། ག་ཉ་ན་ལ་
བརྟན་པར། བ་ཉ་ན་ལ་བརྟན་པར། ཀ་ཉ་ན་ཉ་བརྟན་པོར།

146 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩༡ ཉི་མི་ཤུ་སྟོན་པ་བཙུང་ལྟན་འདས། ཉི་མི་ ༣༩༥༥ ༡༥ བ་པ་ན་ཉ་མངོན་འཛང་བྱ། བ་པ་ན་ཉ་མངོན་པར་འཛང་བྱ། ཀ་པ་པ་ཉ་མངོན་འཛང་བྱ། བ་པ་ན་པ་པ་མངོན་འཛང་། བ་པ་ན་པ་པ་མངོན་འཛང་། ཀ་པ་པ་ཉ་མངོན་འཛང་། ཉི་མི་པ་མངོན་པར་རྩོགས་པར་འཛང་ཞེས་གསལ། བསྟར་འགྲུར་དཔེ་སྟར་མ། ༥༡༡ ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༡ ཇ། བསྟར་འགྲུར་དཔེ་སྟར་མ། ༡༩༡ ཉི་མི་ཤུ་སྟོན་པ་བཙུང་ལྟན་འདས། ཉི་མི་ ༤༠༡༡ ༡༡

147 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་ཕྱད་མ། ༣༡ ཉི་མེ་ཨ། རྩོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༠༣། ༡༣། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་ཕྱད་མ། ༣༡ ཉི་མེ་ཨ།
 རྩོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༠༤། ༡༤། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་ཕྱད་མ། ༣༡ ཉི་མེ་ཨ། རྩོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༠༥།
 ༡༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་ཕྱད་མ། ༣༡ ཉི་མེ་ཨ། རྩོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༠༦། ༡༦། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་ཕྱད་མ། ༣༡ ཉི་
 མེ་ཨ། རྩོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༠༧། ༣། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་ཕྱད་མ། ༤༣། བེར་ཕྱིན་ཆ། རྩོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༠༨།
 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་ཕྱད་མ། ༣༣། ༤༣། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་ཕྱད་མ། ༣༡ ཉི་མེ་ཨ། རྩོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༠༩། ༤༣།

148 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༡༩། ཉི་མེ་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ། ༤༡༣། ༡༤། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༡༩། ཉི་མེ་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ། ༤༡༣། ༡༤། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༡༩། ཉི་མེ་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ། ༤༡༤། ༡༥། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༡༩། ཉི་མེ་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ། ༤༡༥། ༡༦། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༡༩། ཉི་མེ་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ། ༤༡༦། ༡༧།

149 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱར་ལ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡༣། བཀའ་
འགྲུར་དཔེ་བསྤྱར་ལ། ༣༥། ཉི་ཁྱི་ལ། སྟོན་བ་བཙམ་ལྟོན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༩༡༥། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱར་ལ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་
ཅ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༣༠།

150 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུལ་། ༩༩ བེར་ཕྱིན་གྱི། རམ་གསལ་བ་ཕྱོང་སྟེ། ཉི་ལྷན་། ༩༩༠ ། ༩༩།

151 ག་ལ་བ་ལ་མཐར་གྱི། བ་ལ་བ་ལ་མཐར་གྱི། ཀ་ལ་བ་ན་མཐར་གྱིས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་རྒྱུར་ལ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། མཛོ་བ་
དཔོན་ཤེར་གྱི་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༣། ༡།

སྐབས་བདུན་པ།

153 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ལ། ༡༥། ཤེར་ཁྱིན་ན། རྩོམ་དཔོན་སེར་གེ་བཟང་པོ། རྩེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
ལྟར་ལ། ༡༥། ཤེར་ཁྱིན་ན། རྩོམ་དཔོན་སེར་གེ་བཟང་པོ། རྩེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༢།

154 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་ཏྲུང་ལ། ༣༤། ཉི་ཁྲི་ཤལ་ རྟོན་པ་བཙུང་ལྟ་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༤༣༥། ༡༠། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་ཏྲུང་ལ། ༣༤། ཉི་ཁྲི་ཤལ་ རྟོན་པ་བཙུང་ལྟ་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༤༣༤། ༥། བཏུན་འགྲུར་དཔེ་ཏྲུང་ལ། ༤༣། ཤེར་ཕྱིན་ཁ། རྩོམ་དཔེན་ཤེར་གཤེར་བཟང་།

- ལྷ་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- ལྷ་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

ཆེས་ལྷ་ལྷོ་དོན།

- 307 ག་ཉ་ན་ཉ་འཆོམས། བ་ཉ་ན་ཉ་འཆོམས།
 308 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅོན་བྱས་མགོན། མདོ་སྡེ་རི་རྒྱུ། ༡༥༡ ༡༦༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
 བསྟར་མ། ༡༦ རྩེས་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུ། རིན་ཆེན་ཕྱེད་པ། ༣༠༥ ༡༦༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥ དབྱ་མ་
 ཅ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུ། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་པ། ༥༦༡ ༣༡ ག་ཉ་བ་ཉ་རྒྱས་པ། བ་ཉ་བ་ཉ་རྒྱས་པ། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
 ༩༩ མདོ་སྡེ་ཅ། རྩོན་པ་རྩོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ལང་ཀར་གཤེགས་པ། ༣༩༩ ༩༡

- 309 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ མདོ་སྡེ་ཆ། སྟོན་པ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ལྷག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ༣༩། ༡༡ བཀའ་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ མདོ་སྡེ་ཆ། སྟོན་པ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ལང་ཀར་གཤེགས་པ། ༤༥༩། ༡༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༤༥ དབུ་མ་གྱི། དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་གྲགས་པ། རྒྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ། ༤༥༥། ༡༡
- 310 བཀ་ན་ན་མོངས་སྒྲུབ། བ་ན་ན་མོངས་སྒྲུབ། བཀ་ན་ན་དོ། ། བ་ན་ན་མོངས་སྒྲུབ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ བེར་ཕྱིན་ཉ།
དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། ༤༠༣། ༣
- 312 སྒྲུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ། ༤༤༩། ༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ སྒྲུ་ས་
རབས་གྱི། མགོན་པོ་སྒྲུ་སྒྲུབ། དེན་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༠༥། ༣༠ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥ དབུ་མ་ཅ། མགོན་པོ་སྒྲུ་སྒྲུབ།
རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་པ། ༥༤། ༣༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན། རྒྱད་ཆ་མ། ༤༤༠། ༡༣
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥ ཆད་མ་ཅེ། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་། ཆད་མའི་མདོ། ༣༡། ༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༥༠ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན། རྒྱད་ཆ་མ། ༤༤༠། ༡༤
- 313 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན། རྒྱད་ཆ་མ། ༤༥༥། ༡༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༥༠ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན། མདོ་སྡེ་ཆ། ༤༥༥། ༡༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ བེར་ཕྱིན་ཀ ། འཕགས་པ་
གྲོལ་སྡེ། ཉི་ལྷང་། ༤༥༡། ༥༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ བེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༥༣༥། ༤༡
- 314 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ བེར་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་དེན་ཆེན་འབྲུང་གནས། སྟོང་པོ་མཆོག ། ༡༣༠༥། ༡༤ བཀ་མ་བ་
པ་དབྱེར། བ་པ་ན་ན་དབྱེ། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥ རྒྱད་འབྲུམ་ཀ ། སྟོན་པ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མཆན་བཟོད།
༤། ༣༡ བཀ་པ་ན་ན་གསུང་། བ་པ་ན་མ་གསུང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ བེར་ཕྱིན་ཉ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན།
འགྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། ༤༤༤། ༡
- 315 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ བེར་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་གསེར་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། རྟོག་གེ་སྟངས་པ། ༤༣༣། ༡༡ བསྟན་
འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན། རྒྱད་ཆ་མ། ༤༥༥། ༣༡
- 316 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ བེར་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༤། ༡༥ བསྟན་
འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ བེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྟངས་། ༡༤༥། ༣༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༥༣ བེར་ཕྱིན་ཉ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞི་བ། དག་ལྡན། ༤༤༤། ༡༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥
དབུ་མ་གྱི། དཔལ་ལྡན་རྩ་བ་གྲགས་པ། རྒྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ། ༤༤༤། ༥༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ བེར་ཕྱིན་ཁ།
འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ། ཉི་ལྷང་ཆེན་འགྲེལ། ༤༣༤། ༣༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྲམས་པ་
མགོན་པོ། མདོ་སྡེ་ཆ། ༤༤༤། ༡༤
- 317 དཔེར་བསྟར་མ། ༣༥ ཉི་ལྷང་ཁ། སྟོན་པ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ། ༣། ༤༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༥༠ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན། མདོ་སྡེ་ཆ། ༤༣༣། ༡༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་མི།
རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན། རྒྱད་ཆ་མ། ༤༤༤། ༥༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན། མདོ་
སྡེ་ཆ། ༤༣༥། ༡༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤ བེར་ཕྱིན་མ་སྟོན་པ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཡོན་
ཉན་དེན་པོ་ཆེ་སྟུང་བ། ༣༤། ༡༡
- 318 སྒྲུ་འབྲུམ་པར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཇེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ། ༤༤༩། ༤༡
- 319 བཀ་པ་བ་ཉ་སྟོང་། བ་པ་བ་ཉ་སྟོངས།

- 397 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥ དབུ་མ་གྱི། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། སྐབས་འགྲོ་བདུན་བཅུ་པ། ༤༥༦། ༣། ག་ལ་༣་
བཅུ་མྱུང་། བ་ལ་༣་བཅུ་མྱུང་། ག་ལ་༣་བ་༤་རྫོང་། བ་ལ་༣་བ་༤་རྫོང་། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ ཤེར་ཕྱིན་མ། དཔལ་
མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས། རོན་བསྟུས་སྟོན་མེ། ༡༣ ༣༤། ༤། སྐྱུ་འབྱུམ་བར་མ། གསུང་འབྱུམ་ཆ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། གསེར་སྒྲིང་།
༥༠༦། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ ཤེར་ཕྱིན་མ། དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས། རོན་བསྟུས་སྟོན་མ། ༡༣ ༣༤། ༤།
398 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འབྱུག་པ། ༥༤༡། ༡། ག་ལ་༣་ན་ལ་ཞེས། བ་
ལ་༣་ན་ལ་ཞེས། ག་ལ་༣་ན་ལ་ཅིག་ བ་ལ་༣་ན་ལ་ཅིག བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན།
མདོ་སྤེའི་རྒྱན། ༤༣། ༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༥༤། ༡།
399 ག་ལ་༣་བ་༣་ཡིན། བ་ལ་༣་བ་༣་ཡིན། ག་ལ་༣་ན་༡་རྫོང་། བ་ལ་༣་བ་༥་རྫོང་།
401 ག་ལ་༣་བ་༣་སྐྱབ་སྟེ། བ་ལ་༣་ན་༥་བྱབ་སྟེ། ག་ལ་༣་བ་༥་པའི། བ་ལ་༣་བ་ལ་པའི།
403 ག་ལ་༥་བ་༥་འབྱེད། བ་ལ་༥་བ་ལ་འབྱེད། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན།
མདོ་སྤེའི་རྒྱན། ༤༤༤། ༡༡།
404 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༤༤། ༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༥༤ སེམས་ཙམ་མི་ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༣༤༤། ༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་
བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༤༣། ༣༠། ག་ལ་༤་ན་༣་ཀུན་བདུས་ལས། བ་ལ་༥་བ་༥་ཀུན་བདུས་ལ།
405 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ སྐྱེས་རབས། གྱི། མགོན་པོ་སྐྱེས་པ། དེན་ཆེན་སྒྲིང་པ། ༣༠༤། ༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༥༤ མདོན་བ་ཀྱ། སྟོབ་དཔོན་དཔྱིན་གཉེན། མཛོད་ཅ་པ། ༣༣། ༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ སྐྱེས་
རབས། གྱི། མགོན་པོ་སྐྱེས་པ། དེན་ཆེན་སྒྲིང་པ། ༣༠༤། ༡༤།
407 སྐྱུ་འབྱུམ་བར་མ། གསུང་འབྱུམ་ཆ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། གསེར་སྒྲིང་། ༥༤༥། ༡།
408 ག་ལ་༥་བ་༤་ན་ན། བ་ལ་༥་བ་༥་ན་ལ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཤེར་ཕྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྱི་
ལེའུ་བརྒྱུད་མ། ༥༤༤། ༡༥།
409 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ ཤེར་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༤༤། ༣། བསྟན་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱན། ༤༣། ༣།
411 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། མདོ་སྤེའི་ས། སྟོན་བ་སྟོན་བ་བཙམ་ལྷན་འདས། ཆེད་དུ་བརྫོད་པའི་ཆོས་མ། ༤༥༠། ༤།
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤། དབུ་མ་རྫོ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད། རྟོག་གོ་འབར་པ། ༣༠༠། ༡༤། བསྟན་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༥༤། ༥།

11. 2.

- 413 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩ ཤིང་ཁྱིལ་ཆ། སྒོ་བ་དཔོན་མེང་གོ་བཟང་པོ། རྒྱལ་པ་དོན་གསལ། ༣༧། ༦། *ག་༥༠ན་༥་ཐུབ་
བ་ལེགས་པ་ཡི་གཞུགས། བ་༥༥ན་༧་ཐུབ་བ་ལེགས་པ་ཡི་གཞུགས།
- 414 *ག་༥༠ན་༩་མཚན་ཉིད། དེས་ཆིག་ བ་༥༠ན་༥་མཚན་ཉིད། དེས་ཆིག་*བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠ སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་
བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱུ། ༥༩༥། ༨། *ག་༥༠་བ་༧་བ། གསུམ་བཞེས་མི་གསལ་ཡང་གོང་འོག་བསྐྱར་ན་གསུམ་བཅེད་འདུག །
- 415 *བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠ སེམས་ཙམ་ཕི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེ་མ། ༨༥༩། ༨། *བཀའ་འགྲུར་བསྟན་འགྲུར་
དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠ མདོ་སྡེ་ཆ། སྟོན་བ་སྟོན་བ་བཙམ་ལྷན་འདས། རྒྱལ་པོ་བཀོད་པ་ཡི་མདོ། ༣༨ ༡༡ *བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ།

- [illegible]

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་
ཞུ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མ་ཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་དཔར་སྐྱོན་གནང་མཁན་བཅས།
སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་བྱག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

ཞུ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགོ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྒྱུ་ཁག་དྲུག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུ་
དབྱུ་མ་གསར་རྒྱུ་གོང་འོག་། ཤར་བྱེན་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྱིམ་དགོ་གན་རྣམ་པ།

དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན།

བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲ།

ཡིག་ཆར་དངས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཆོལ་མཁན་དང་དེབ་སྒྲིག་པ།

བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་གི་འདུལ་རྒྱུ་འཛིན་གྲ་དང་འདུལ་གསར་འོག་
མའི་འཛིན་གྲ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ལུང་འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ལས་དུས།

བྱེ་ལོ་ (2012) ནས་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྱོན་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཚང་།

ཡིག་གཟུགས།
སྟོན་ལམ་བོད་ཡིག་གཉིས་པ།

མཉེན་ཆས།
Microsoft Word 2010

དེབ་ཆད།
ཞེང་དུ། Width 17.cm སྤྱིད་དུ། Height 23.50cm

བྱི་ལོ་ (2015) ལོར་སྟོན་སྟོན་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྟེན།